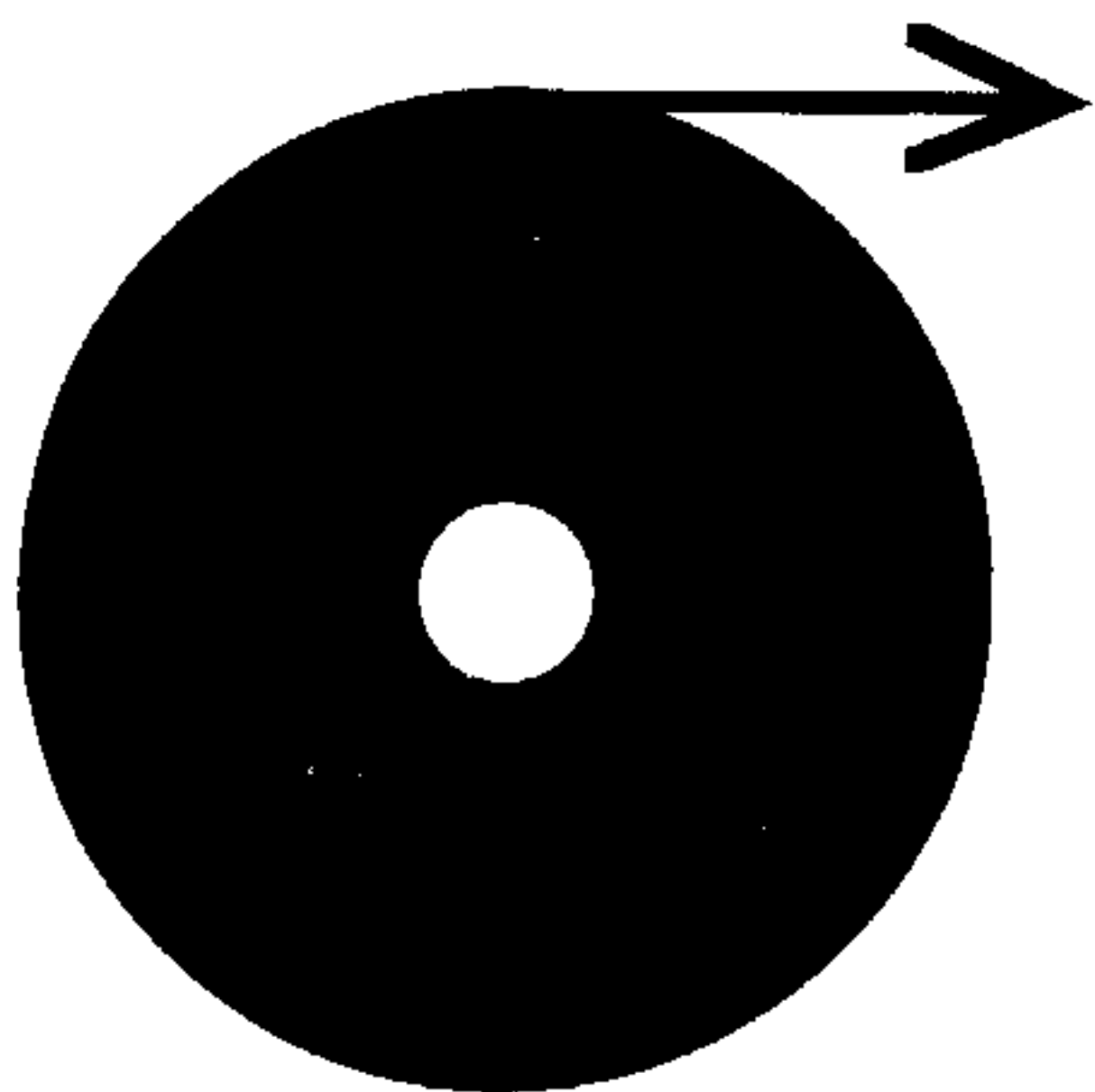
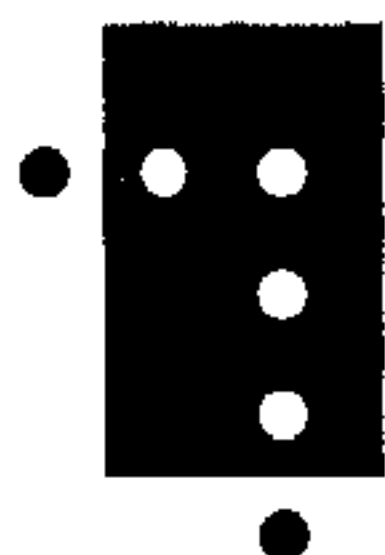

RED: 10 X

Nasjonalbibliotek

Nasjonalbiblioteket

National Library of Norway

Rana Division

N-8607 Mo i Rana

Telephone: +47 75 12 11 11 Telefax: +47 75 12 12

LØGTINGS- TIDINDI

1948

Løgtingstíðindi

Eykatingsetan apríl—mai 1948.

Vanliga tingsetan 1948

(29/7 1948—16/3 1949).

A/S »Færø Amtstidende«s Bogtrykkeri

Tórshavn 1949

INNIHALD **EYKATINGSETAN APRIL—MAI 1948**

	bls.
1. Løgtingslóg um stýrisskipan Føroya í sermálum	3
2. Løgtingslóg um val til Føroya Løgtings	13
3. Løgtingslóg um umboðsvald Føroya	18
4. Tingskipanin	24
5. Val av lógmanni	31
6. Val av limum landsstýrisins	33
7. Val av manni til »Forfatningskommissionen»	34
8. Yvirtøka av sermálum	34
9. Fiskasølumíðsløða	39
10. Størri havnir	42
11. Fyriskipan viðv. fiskivinnu í Nørðsjónum	46
12. Summartíð	47
13. Lønviðurskifli Jógvan Johansens, løgtingsverkfrøðings	48
14. Atleggingarbrúgv við oljugoymsluna í Seldarfirði	49
15. Setan av yvirvakara	50
16. Havnareglugerð fyri Lopra	51
17. Friðan av landgrannunum í Íslandi	53
18. Gávupakkar	56
19. Útbyggjan av fiskihavnum í Grønlandi	58
20. Sáttmáli viðvíkjandi stórhvalaveiðu	59
21. Voldgiftsdómur í arbeiðsósømjum	60
22. Studningur til mjólkaframleiðslu	62
23. Dómshús	63
24. Handil við manufakturvørum, skóni o. ø. og proviantering av fremmandum skipum	64
25. Valutamál	69
26. Samsýning landsstýrismanna	74
27. Bryggjan á Drelnesi	76
28. Statslán og statsstudningur til havnabygging	78
29. Umsókn frá p/f Føroya mekaniska Grótíðnaða	79
30. Kannan av vatnorkuni í Suðuroy	80

VANLIGA TINGSETAN 1948

Løgtingsmenninir o. a.	1
Fastar nevndir og æðrar	2

Dóms- og lögreglumál

Broytan í rættargongdarlógini	82
Løgtingslóg um fólkeyvirlið	140
Løgtingslóg um statistikk	207
Rúsdrekkalógin	181
Broytan av lóg um motorakfør	143
Løgtingslóg um frítið við løn	374
Hundalógin	86
Broytan av løgtingslóg um handil við manufakturvørum o. ø. og proviantering av fremmandum skipum	96

IV

	bls.
Lóg um broytingar í lóg um innflutningsgjöld (smugling)	374
Broytan í lóg um afturlatingartíð	271
Løgtingslóg um innflytan av vörum	384

Fíggarlig viðurskipti o. t.

Ráknaskapir og fíggarstundur Løgtingsins	3
Fíggarløgtingslóg fyrí januar fjórðingsár 1949	3
Fíggarløgtingslóg fyrí 1949/1950	10
Fíggarættan fyrí lóðkerarunum Løgtingsins 1949	29
Fíggarættan fyrí kirkjagrunnin 1949	30
Løgtingslóg um innteknskatt 1949	21
Løgtingslóg um broytan av innflutningsgjöldum	366
Løgtingslóg um útflutningsgjöld	371
Alíknar á kommunurnar fyrí 1949	360
Decisiún av lögtingsráknaskapum	179
Broytan av reglugerð um uppkrevjan av jarðskatti	83
Játtan úr ábyrgðargrunninum til Vinnulánsgrunnin	207
Gjald av skaða á s.s. »Oyrnafjall«	264
Løgtingslón til s.s. »Oyrnafjall«	361
Peninga- og valutamál	109

Heilsumál

Bretska sjúkrahúsið í Sandavági	211
Læknabátur til Klakksvíkar sjúkrahús	56
Studningur til læknahús í Fuglafirði	107
Løgtingslóg um apotek	218
Løgtingslóg um heimild til tóku av grund til sjúkrahús	44
Løgtingslóg um frítøku fyrí sjúkrahús frá gjaldan av skatti og avgiftum	44

Kenslumál

Ítróttalærarin	35
Løgtingslóg um ítróttaráðgevara	348
Lærarahús í Haldóesvík	41
Studningur til lærarahús í Kvívík	108
Lóg um læraralønir	145
Nýggjur skúli í Tjørnuvík	266
Hækkan av studningi til Vágs skúla og Vestmanna skúla	269
Studningur til fimleikarhøll á Tvøroyri	265
Millumskúli í Vestmanna	244
Kvøldskúlar	243

Kirkjumál

Kirkjusýn	165
Prestaf lutningur	166

Kommunal mál

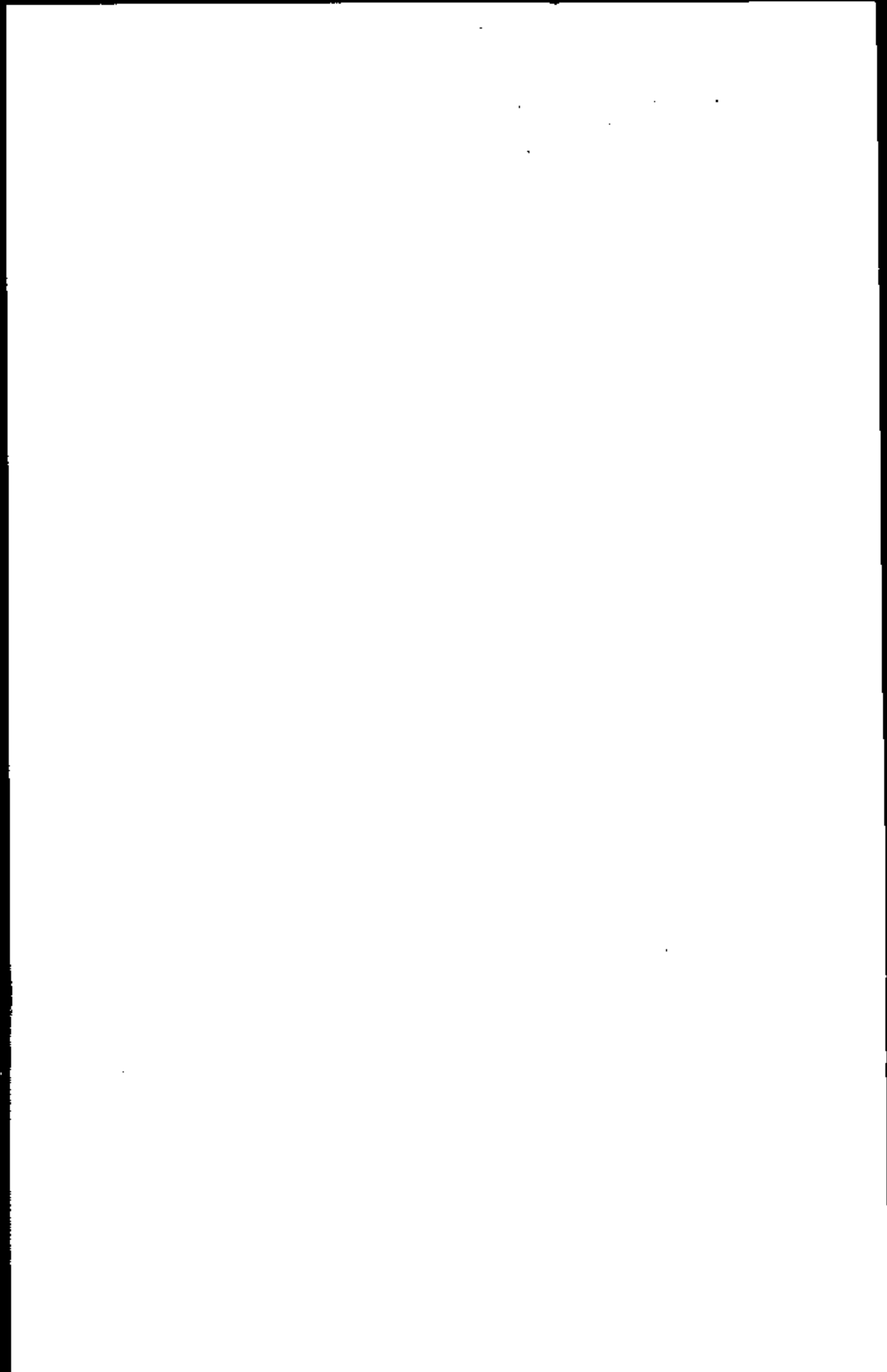
Decisiún av kommunuráknaskapum	179
Broytan av kommunalu skattalóggávu	283
Kommunalur jarðskattur	77
Keyp av Sven Lützens eigindómi í Klakksvík	86
Sandurbýtan av Viðoyar kommunu	202
Brúgvagjöld í Sjóar kommunu	250

	bla.
Landbúnaðurin	
Lóg um matrikulskipan og realregistar	100
Mjólkaprisir	121
Yvirtøka av jarðagrunninum	273
Bygging av búnaðarskúla	293
Brøytan av lóg um útskiðing	347
Brøytan av lóg um «Jordbrugets Frennir»	347
Brøytan av lóg um hegn og markfríð	345
Landsamgvingin viðvikjandi	
Løgtingslóg um løn tænastumanna landsins	48
Løgtingslóg um eftirløn til tænastumenn landsins	255
Løgtingslóg um lønviðbót tænastumanna o. a.	176
Fyrirspurningar til lögmannin og til landsstýrið	80
Sýtingarrættur landsstýrisins	201
Peninga- og valutamál	109
Lóg um Føroya gjaldstovu	258
Landshandilin	204
Uppskot viðv. inn- og útflutningi	144
Umbytan av húsum	79
Lánloyvi og ábyrgd fyri lánunum	
Ábyrgd fyri havnalánunum	39
Lán til Nes kommunu til havnabygging í Runavík	98
Ábyrgd fyri lán til Klakksvíkar havn	128
Lánloyvi og ábyrgd fyri lán til Nólsoyar kommunu	200
Loyvi til lántøku og veðhald fyri lán til Fuglafjarðar kommunu	253
Loyvi til Kollafjarðar kommunu til lántøku	360
Lán til Vágs kommunu	43
Lán til Fámjins kommunu	44
Lánloyvi og ábyrgd fyri lán til Sands kommunu	104
Løgtingslóg um ábyrgd fyri lán til kommunur	251
Loyvi til og ábyrgd fyri lán til Sandavágs kommunu	273
Løgtingslóg um lán til Klakksvíkar kommunu	383
Ábyrgd fyri lán til Vestmanna skipasmiðju	169
Løgtingsábyrgd til Skipafelagið Føroyar	214
Løgtingslóg um ábyrgd fyri lán til Vinnulænsgrunnin	252
Post, telegraf, telefon og radio	
Radiotænasta og radióútvarp	171
Samferðslumál	
Vegir og lendingar	226
Nýggj havnabygging	275
Havnabygging í Runavík	367
Lykt norður við Streym	373
Einkarrættur og veðhald til Thorshavn, Mælkeforsyning og Margarinefabrik	381
Sjóvinnan, stórvalaveiða, grind o. t.	
Fiskiskipaflotin	224
Lán til farmeting av trolarum	136
Lán til trolara «Boyne»	353
Feskiskaveiðan	57
Kunnagerð um útflutning av fiski	68

VI

	bls.
Løgtingslóg um inn- og útflutning og viðgerð av fiski o. þ.	92
Kunngerð um broyting av kunngerð um útflutan av fiski	380
Løgtingslóg um fiskisáttmálar	233
Løgtingslóg um veðsetan av veiðu	356
Fríðan av landgræmnum	289
Fiskivinna innanfyri sjómærk	116
Sildaváð	181
Smíðjan í Føroyingahavnini	223
Fiskirøyd undir Grønlandi	353
Løgtingslóg um hejvøðingargrunn skipsfiskimanna	129
Endurgjald til sjómanni fyri mist klæði	163
Døglingabýri í Hvalbjar sokni	221
Vitamálið	355
Røyd við boingarni	346
Studningar til Føroya Fiskivinnublað	361
Løgtingslóg um navigatiónsskúlar og maskinistiskúlar	260
Socialmál	
Sociallóggevan	293
Hækkjan av dagpengum frá Føroya Vanlukkutrygging	39
Uttanlanda viðvikjandi	
Sendinevnd viðv. Bretlandssemju	31
Sendinevnd viðv. inn- og útflutningi og ymsis valuta- og peningamál	31
Lán úr Bretlandi og eykagjald við Sterlingsølu	64
Valum viðvikjandi	
Val av álitismonnum og nevndum	387
Verkligar fyrilekur	
Bygging av gistingarhúsum og ferðamannabúðum	124
Loyvi til kommunurnar innanfyri S.E.V. at taka ábyrgd	206
Ravmagnsskipanin í Suðuroy	212
Kolamálið í Fámjin	206
Flogvøllurin í Vágum	362
Flotskipasmiðjan	125
Vísindi, bókment og list	
Mentunargrunnur Føroya Løgtings	36
Fríðan av fornminnum og bygningsfriðing	72
Útgáva av songlögum í Føroyum	93
Dókasavn í Klakksvík	267
Vísindaligt arbeiði viðv. føroyskum tugli	379
Ymist	
Endurgjald viðv. flogvøllin í Vágum	105
Setan á stovn av ferðamannastovu	268
Upprit av orðaskifti á tingi	272
Ífróttastevna í Stockholm	363
Flaggdagurin fyri sjólatnar Føroyingar	365

Prentvilla: Blaðsíðu 7, undir atkvæðugreiðslunni, skal standa
/ aftaná »Lógin í síni heild samtykt 19—0»: «Pkt.
III samtykt 13—0».

Eykatingsetan apríl—mai 1948.

ÁR 1948, TÝSDAGIN 13. APRÍL, varð Føroya Løgting sett. Tingmenninir vóru teir somu, sum í vanligu tingsetu 1947.

Formaðurin, ið valdur varð í seinastu tingsetu, J. Fr. Øregaard, setti tingið og framlegði skriv ríkisumboðsmannsins, dagfest 6. apríl 1948, hareftir tingið sbr. løglingslógarinnar § 16, verður kallað saman til viðgerðar av málum, ið standa í samband við lóg um Føroya heima-stýri, sum komin er í gildi 1. apríl 1948.

Formaðurin framlegði skriv, dagfest 13. apríl 1948, frá Sambandsflokkinum, Javnaðarflokkinum og Gamla sjálvstýri um, at teir ganga saman í valbólk til val av formanni.

Eftir uppskoti var J. Fr. Øregaard valdur til formann og Thorstein Petersen til næstformann.

Til tingskrívarar vórðu valdir Poul Petersen og Louis Zachariassen.

5. mai varð samtykt við 19 atkv.—0, at Johan Reinert, óðalsmaður, Vestmanna, varð góðtíkin sum løgtingsmaður í staðin fyri Hans Iversen, Kvívík, ið hevði boðað frá, at hann vegna sjúku ikki kundi møta á tingi fyri fyrst.

8. mai varð samtykt við 14 atkv.—0, at J.P. Henriksen, býráðsformaður, Tórshavn, varð góðtíkin sum løgtingsmaður í staðin fyri Louis Zachariassen, Tórshavn, ið hevði biðið seg fríliknan fyri starvið vegna sjúku.

11. mai varð samtykt við 14 atkv.—0, at Trygvi Samuelsen, saktørari, Tórshavn, varð góðtíkin sum løgtingsmaður í staðin fyri Poul Niclasen, Tórshavn, ið hevði biðið seg fríliknan fyri starvið fyribils.

13. mai varð samtykt við 20 atkv.—0 uppskot frá løgtingsmanni A. Samuelsen, Fuglafirði, um at verða frítíkin frá starvinum sum tingmaður frá 1. juli 1948.

1. Løgtingslóg um stýrisskipan Føroya í sermálum.

1. viðgerð 14. apríl. Framl. álit 24. apríl (Louis Zachariassen við fyrivarni), broytingaruppskot 27. apríl og 30. apríl.

ÁLIT

Lóg nr. 137, 23. mars 1948, og kunngerð nr. 11, 31. mars 1948, um Føroya heimastýri komu í gildi 1. apríl í ár. Lógin ásetir, at Føroyingar við fólkavalda Løgtingi sínum og einum av tinginum stovnaðum landsstýri taka ræði yvir føroyskum sermálum sum ásett í lógin. Lóggávuvaldið og umboðsvaldið í sermálum verða hjá heimastýrinum.

Samsvarandi hesum hevur Løgtingið viðgjørt uppskot til løgtingslóg um stýrisskipan Føroya í sermálum.

Nevndin, sum málið er víst til, loyvir sær at seta fram fylgjandi

UPPSKOT

til

LØGTINGSLÓG UM STÝRISSKIPAN FØROYA Í SERMÁLUM

§ 1.

Føroyar eru innanfyrri markið í lóg um Føroya heimastýri sjálvstýrandi tjóð í danska ríkinum.

§ 2.

Lóggávuvaldið í føroyskum sermálum er hjá Løgtingi.

§ 3.

Løgmaður staðfestir og kunnger lógirnar, ið samtyktar eru sambært § 2.

Hesar lógir, ið verða at orða á føroyskum og danskum, nevast løgtingslógir.

Til staðfestingina krevst undirskrift av lögmanni saman við øðrum landsstýrismanni.

§ 4.

Løgtingið setir landsstýrið.
Nærri reglur hesum viðvíkjandi verða at áseta við lögtingslóg.
Formaður landstýrisins verður nevndur lögmaður.

§ 5.

Landsstýrið stendur til svars fyri umsitingini av sermálum.
Ábyrgd landstýrisins verður nærri ásett við lögtingslóg.

§ 6.

Í landstýrinum skulu viðgerast øll lögtingsuppskot og týðningarmiklar fyriskipanir.

Hvør landsstýrismaður gevur sína sløðu til gerðabókina. Avgerð verður tikin við atkvøðnemeirluta. Um atkvøðurnar standa á jøvnum, ræður atkvøða lögmannsins.

§ 7.

Lögmaður stevnir Løgtingi til vanliga tingsetu hvørt ár Ólav-søkjudag 29. juli, eftir at gudstænasta er hildin. Er hesin dagur sunnudagur, verður tingið sett dagin eftir.

Fundir Lögtingsins verða hildnir fyri opnum hurðum. Tó kann tingið í einstøkum førum samtykkja viðgerð av máli fyri stongdum durum.

Lögmaður ásetir, nær tingið verður slitið. Hetta má tó ikki verða gjørt, fyrr enn givin er lógarheimild til uppkrevjan av skattum og til gjald av útreiðslum Lögtingsins.

Lögmaður kann stevna tinginum til eykatingsetu, og heita er hann skyldugur at gera, tá í minsta lagi helmingur av tingmonnum krevur tað, um ikki tingsetan er steðgað samsvarandi § 8.

§ 8.

Lögmaður kann í vanligari lögtingssetu leggja fundirnar niður ávísa tíð, tó ikki longur enn 2 mánaðir uttan samtykt tingsins.

§ 9.

Lögmaður loysir upp Løgtingið, lá ið tingsamtykt er gjørd til viðvíkjandi, og skrivar út nýval beint aftaná.

Tingið kemur saman aftur innan mánað aftan á valið.

§ 10.

Landsstýrið kann leggja fyri Løgtingið uppskot til lógir og aðrar samtyktir.

§ 11.

Landsstýrið setir í og loysir ár embætti teir tænastumenn, sum samsvarandi lögtingslóg standa undir føroyska heimastýrinum.

Lønir, eftirlønir o.s.fr. hjá tænastumönnum verða settar við lögtingslóg.

§ 12.

Valrætt og valføri við lögtingsval hava menn og kvinnur, ið eru 21 ár, hava heimarrætt og fastan bústað í Føroyum.

Valrætt og valføri hevur tó ikki lann, ið er kendur sekur í gerð, ið er vanærandi í almennari hugsan, um ikki henda fylgja av dóminum er hurturfallin. Strafverd gerð virkar ikki vanærandi, uttan hin dømdi hevði fyllt 18 ár, tá ið gerðin varð útint, og hevði fingið treytaleysan dóm til fongsul í minst 4 mánaðir, arbeidshús ella trygdarvarðhald, og heldur ikki, tá ið 5 ár eru farin aftan á straffurin er útstaðin, avoldaður ella eftirgivin, ella eftir tað ávarandi endaliga er sloppin leysur úr arbeidshúsi ella trygdarvarðhaldi.

Heldur ikki hevur hann valrætt ella valføri, sum fær ella hevur fingið fátækrastudnað; sum ikki antin er eftirgivin ella afturgoldin, ella hevur mist ræði yvir búgvi sínum orsakað av troli ella av, at hann er gjørdur ómyndigur.

Eingin kann atkvøða, uttan hann er á vallistanum.

§ 13.

Løgtingið er skipað við í minsta lagi 23 og í mesta lagi 30 tingmonnum.

Nærri regtur um lögtingsval verða at áseta við lögtingslóg.

§ 14.

Løgtingið avger gildi av vali tingmanna.

§ 15.

Løgtingið velur sjálvi formann og næstformann. Valið fer fram við lutfallsvali.

§ 16.

Løgtingsmenn verða valdir fyri 4 ár. Teir fáa samsýning, ið verður ásett við lögtingslóg.

§ 17.

Samkomustaður Løgtingsins er Tórshavn. Tá serstakt er áfatt, kann lögmaður tó kalla tingið saman til fundar á øðrum staði í Føroyum.

§ 18.

Tingið kann skipa nevndir av tingmonnum at kanna almenn týðandi mál. Tilfar nevndir hava rætt at krevja skrivligar ella munnligar frágreiðingar frá privatum borgarum eins og frá almennum embættismönnum.

Val av nevndarmönnum og umboðum fer fram við lutfallsvali.

§ 19.

Eingin skattur má verða álagdur, broyttur ella avtikin uttan við lögtingslóg. Lán, ið skuldbindur Løgtingið, má ikki verða tikið, og má heldur ikki søla ella onnur latin av hendi av fastognum landsins ella nýtslurætti teirra fara fram uttan samsvarandi lögtingslóg.

§ 20.

Í hvørjari vanligari tingsetu leggur landsslýrið innan 1. september fram uppskot til fíggjarlóg fyri komandi fíggjarár.

Fíggjarárið er frá 1. apríl til 31. mars.

Um viðgerðin av uppskotinum til fíggjarlóg ikki kann ætlast at verða liðug, áðrenn fíggjarárið byrjar, leggur landsstýrið fram uppskot til bráðfengis fíggjarlóg við hartil hoyrandi skattalógum, soleiðis at húshald landsins ólarnað kann fara fram og átiknar skyldur verða hildnar.

§ 21.

Áðrenn fíggjarlóg ella bráðfengis fíggjarlóg er samtykt á Lögtingi, má skattur ikki verða kravdur.

Eingin útreiðsla má verða goldin, ið ikki er heimilað í fíggjarlóg, galdandi, tá ið útreiðslan verður ávíst, ella í aðrari galdandi heimildarlóg. Tær játtanir, ið eru ásettar í fíggjarlóg ella aðrari heimildarlóg, mega bert verða goldnar í tí fíggjarári, sum fíggjarlógin er galdandi. Tó kann landsstýrið í líðarskeiði inn til 3 mánaðir, aftan á fíggjarárið er endað (Supplements-Perioden) ávísa pening, ið er játtaður á fíggjarlóginum fyrri árið, ið fór.

§ 22.

Løgtingið velur ein ella fleiri lóntar roknskapargranskarar. Teir granska ársroknskapirnar og ansa, at innlækur landsins allar eru taldar, og at einki er goldið uttan heimild í fíggjarlóg ella aðrari heimildarlóg. Teir kunna krevja at fáa allar upplýsingar og øll skjøl, ið teimum tørva. Landsstýrið kann við kunngerð seia nærri reglur fyrri virki teirra. Ársroknskapirnir við viðmerking granskaranna verða at leggja fyrri Løgtingið til viðgerðar og samtyktar.

Broytingar í hesum reglum kunna verða gjørdar við lögtingslóg.

§ 23.

Einki lógaruppskot kann verða endaliga samtykt uttan at hava fingið 3 viðgerðir á tingi.

§ 24.

Meðan Løgtingið situr, má lögtingsmaður ikki uttan tingsins samtykt verða átalaður ella settur fastur á nakran hátt, uttan so er, at hann verður líkin í brotsgerð.

Eingin lögtingsmaður kann uttan tingsins samtykt verða kravdur til svars uttanlings fyrri tað, hann hevur talað innantings.

§ 25.

Landsstýrismenn og ríkisumboðsmaður eiga embætis vegna atgongd til Løgtingið og rætt til á fundum at taka til orða, tá ið teir halda tað vera neyðugt, men skulu annars halda tingskipanina. Atkvøðurætt hava teir bert, tá ið teir eisini eru lögtingsmenn.

§ 26.

Løgtingið kann ikki gera samtykt um nakað mál, uttan at meiri enn helmingurin av tingmonnum er á fundi og fyrri málinum.

§ 27.

Heimilað er hvørjum lögtingsmanni við tingsins leyvi at leggja fram til viðgerðar almenn mál og hesum viðvíkjandi krevja frágreiðing frá landsstýrinum.

§ 28.

Eingin umsókn verður søgd fyrri Løgtingið, uttan tingmaður ella landsstýrið flytur hana fram.

§ 29.

Tingið ásetir nærri reglur tingskipanini viðvíkjandi.

§ 30.

Uppskot til broytingar ella uppiskoyti til hesa lóg kunnu verða lögð fyri Løgtingið í vanligari tingsetu ella cykatingsetu. Um uppskotið verður samtykt, verður tingið uppløyst, og nýval fer fram. Verður uppskotið samtykt av hesum nývalda tingi, verður tað at staðfesta.

§ 31.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin. Samstundis fer úr gildi lóg nr. 124, 28. mars 1923 um Føroya Løgting.

LAGTINGSLOV

om

FÆRØERNES STYRELSESORDNING I SÆRANLIGGENDER

§ 1.

Færøerne udgør inden for Rammerne af Lov om Færøernes Hjemmestyre et selvstyrende Folkesamfund i det danske Rige.

§ 2.

Lovgivningsmyndighed i færøske Særanliggender er hos Lagtinget.

§ 3.

Lagmanden stadfæster og kundgør de Love, der vedtages i Henhold til § 2.

Disse Love, der affattes paa Færøsk og Dansk, benævnes Lagtingslove.

Til Stadfæstelsen kræves Underskrift af Lagmanden sammen med en anden Landsstyresmand.

§ 4.

Lagtinget udnævner Landsstyret.

De nærmere Regler herfor vil være at fastsætte ved Lagtingslov. Landsstyrets Formand benævnes Lagmand.

§ 5.

Landsstyret er ansvarligt for Forvaltningen af Særanliggenderne. Landsstyrets Ansvarlighed bestemmes nærmere ved Lagtingslov.

§ 6.

Alle Lovforslag og vigtigere Foranstaltninger skal behandles af Landsstyret.

Ethvert Medlem skal afgive sit Votum til Protokollen. Beslutning tages ved Stemmeflerhed. Ved Stemmелighed er Lagmandens Stemme afgørende.

§ 7.

Lagmanden sammenkalder Lagtinget til ordentlig Samling hver Aars Olajdag, 29. Juli, efter afhold Gudstjeneste. Er denne Dag Søndag, sættes Tinget den følgende Dag.

Lagtingets Møder er offentlige, dog kan Tinget i enkelte Tilfælde beslutte Behandling af en Sag for lukkede Døre.

Lagmanden tager Bestemmelse om, hvornaar Lagtinget skal slutte. Dette kan dog ikke ske, førend der er tilvejebragt Lovhjemmel for Skatternes Opkrævning og for Afholdelse af Lagtingets Udgifter.

Lagmanden kan indkalde Lagtinget til overordenlig Samling, og hertil er han pligtig, naar mindst halvdelen af Lagtingets Medlemmer forlanger det, for saa vidt ikke Tingets Samling er udsat i Henhold til § 8.

§ 8.

Lagmanden kan udsætte det ordinlige Lagtings Møder paa bestemt tid, dog ikke uden Lagtingets Samtykke længere end 2 Maaneder.

§ 9.

Lagmanden opløser Lagtinget, naar der herom foreligger Lagtingsbeslutning, og udskriver straks efter nye Valg.

Tinget træder igen sammen inden een Maaned, efter at Valget har fundet Sted.

§ 10.

Landsstyret kan for Lagtinget fremsætte Forslag til Love og andre Beslutninger.

§ 11.

Landsstyret udnævner og afskediger de Tjenestemænd, som ifølge Lagtingslov er knyttet til det færøske Hjemmestyre.

Tjenestemændenes Lønninger, Pension m. v. bestemmes ved Lagtingslov.

§ 12.

Valgret og Valgbarhed til Lagtinget har enhver Mand og Kvinde, som har fyldt sit 21. Aar, har Indfødsret og har fast Bopæl paa Færøerne, med mindre vedkommende ved dom er fundet skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, uden at denne Virkning af Dommen er bortfaldet. En strafbar Handling kan ikke anses for vandærende, med mindre domfældte paa Gerningstiden var fyldt 18 Aar, og der er idømt ubetinget Straf af Fængsel i 4 Maaneder eller derover, Arbejdshus eller Sikkerhedsforvaring, ejheller naar der er forløbet 5 Aar fra straffens Udstaaelse, Forældelse eller Eftergivelse eller fra den endelige Løsladelse fra Arbejdshus eller Sikkerhedsforvaring. Valgret og Valgbarhed har heller ikke den, der nyder eller har nydt Understøttelse af Fattigvæsenet, som ikke er enten eftergivet eller tilbagebetalt, eller er ude af Raadighed over sit Bo paa Grund af Konkurs eller Umyndiggørelse.

Ingen kan udøve Valgret uden at være optaget paa Valglisten.

§ 13.

Lagtinget beslaar af mindst 23, højst 30 Medlemmer.
Nærmere Regler om Lagtingsvalg fastsættes ved Lagtingslov.

§ 14.

Lagtinget afgør Gyldigheden af sine Medlemmers Valg.

§ 15.

Lagtinget vælger selv sin Formand og Næstformand. Valget sker ved Forholdstalsvalg.

§ 16.

Lagtingets Medlemmer vælges paa 4 Aar. De faar et Vederlag, hvis Størrelse bestemmes ved Lagtingslov.

§ 17.

Lagtingets Samlingssted er Thorshavn. I overordentlige Tilfælde kan dog Lagmanden sammenkalde Tinget til Møder paa andet Sted paa Færøerne.

§ 18.

Tinget kan af sine Medlemmer nedsætte Kommissioner til at undersøge almen vigtige Sager. Saadanne Kommissioner er berettiget til at fordre sig forelagt skriftlige eller mundtlige Oplysninger, saavel af private Borgere som af offentlige Myndigheder.

Valg af Medlemmer til Kommissioner og Hverv sker ved Forholdstalsvalg.

§ 19.

Ingen Skat kan paalægges, forandres eller ophæves uden ved Lagtingslov, ej heller noget Laan, som forpligter Lagtinget, optages eller nogen Lagtinget tilhørende fast Ejendom eller Brugsret over saadanne afhændes uden ifølge Lagtingslov.

§ 20.

I hver ordinær Lagtingssamling forelægger Landsstyret inden 1. September Forslag til Finanslov for det følgende Finansaar.

Finansaaret regnes fra 1. April til 31. Marts.

Kan Behandlingen af Finanslovsforslaget ikke ventes tilendebragt inden Finansaarets Begyndelse, forelægger Landsstyret Forslag til en midlertidig Bevillingslov med dertil hørende Skattelove, saaledes at Landshusholdningen uforstyrret kan fortsætte og paatagne Forpligtelser opfyldes.

§ 21.

Forinden Finansloven eller en midlertidig Bevillingslov er vedtaget af Lagtinget, maa Skatter ikke opkræves.

Ingen Udgift maa afholdes, som ikke har Hjemmel i den paa Anvisningstiden gældende Finanslov eller anden gældende Bevillingslov. De ved Finanslov eller ved anden Bevillingslov fastsatte Bevillinger kan kun udbetales i det Finansaar, i hvilket Finansloven gælder. Dog kan Landsstyret i et Tidsrum af indtil 3 Maaneder efter Finansaarets Udløb (Supplementsperioden) anvise Beløb, som maatte være bevilgede paa Finansloven for det forløbne Aar.

§ 22.

Lagtinget vælger en eller flere lønnede Revisorer. Disse gennemgaar de aarlige Regnskaber og paaser, at samtlige Landets Indlægter er opført deri, og at ingen Udgift uden Hjemmel i Finanslov eller anden Bevillingslov har fundet Sted. De kan fordre sig alle fornødne Oplysninger og Akstykker meddelt. Landstyret kan ved Bekendtgørelse fastsætte nærmere Regler for deres Virksomhed. De aarlige Regnskaber

med Revisorernes Bemærkninger forelægges Lagtinget til Behandling og Afgørelse.

Forandringer i disse Bestemmelser kan ske ved Lagtingslov.

§ 23.

Intet Lovforslag kan endeligt vedtages, forinden det tre Gange har været behandlet i Lagtinget.

§ 24.

Saakænge Lagtinget er samlet, kan ingen Lagtingsmand tiltales eller underkastes Fængsling af nogen Art uden Lagtingets Samtykke, med mindre han er grebet paa fersk Gerning.

For sine Ytringer i Lagtinget kan intet af dets Medlemmer uden Tingets Samtykke drages til Ansvar udenfor samme.

§ 25.

Landsstyrets Medlemmer og Rigsbudsmanden har i Embeds Medfør Adgang til Lagtinget og er berettigede til under Forhandlingerne at begære Ordet, saa ofte de skønner det paakrævet, idet de i øvrigt har at iagttage Forretningsordenen. Stemmeret udøver de kun, naar de tillige er Medlemmer af Lagtinget.

§ 26.

Lagtinget kan ikke tage nogen Beslutning, naar ikke over Halvdelen af dets Medlemmer er tilstede og stemmer for Forslaget.

§ 27.

Enhver Lagtingsmand kan med Lagtingets Samtykke bringe ethvert offentligt Antiggende under Forhandling og derom afleske Landsstyrets Forklaring.

§ 28.

Intet Andragende maa overgives Lagtinget uden gennem dets Medlemmer eller Landsstyret.

§ 29.

Tinget fastsætter de nærmere Bestemmelser, der vedkommer Forretningsgangen.

§ 30.

Forslag til Ændring i eller Tillæg til denne Lov kan fremsættes i Lagtinget i ordentlig eller overordentlig Samling. Vedtages Forslaget, opløses Tinget, og Nyvalg afholdes. Bliver Forslaget vedtaget af det nyvalgte Ting, bliver det at stadfæste.

§ 31.

Denne Lov træder straks i Kraft. Samtidig ophæves Lov Nr. 124 af 28. Marts 1923 om Færøernes Lagting.

BROYTINGARUPPSKOT

frá P. M. Dam o. fl.

1) Í § 1 verða orðini: »ríkislóg um Føroya heimastýri« broytt til: »ríkislóg nr. 137, 23. mars 1948 og kunngerð nr. 11, 31. mars 1948, um Føroya heimastýri«.

2) Í føroyska tekstinum, § 21, gongur út orðið »Supplements-Perioden«.

3) Í § 31 gongur út seinasta punktum: »Samstundis fer úr gildi lóg nr. 124, 28. mars 1923, um Føroya Løgting.«

1) I § 1 ændres Ordene »Rigslov om Færøernes Hjemmestyre« til »Rigslov Nr. 137 af 23. Marts 1948 og Kundgørelse Nr. 11 af 31. Marts 1948 om Færøernes Hjemmestyre.«

2) I den færøske Tekst, § 21, udgaar Ordet »Supplements-Perioden«.

3) I § 31 udgaar sidste Punktum: »Samtidig ophæves Lov Nr. 124 af 28. Marts 1923 om Færøernes Lagting.«

BROYTINGARUPPSKOT

frá Louis Zachariasen o. fl.

Grein 13 í uppskoti til lögtingslóg um stýrisskipan Føroya í ser-málum fellur burtur, og í staðin fyri hana verður sett nýggj grein 13, ið verður orðað soleiðis:

á føroyskum:

»Nærri reglur um lögtingsval verða at áseta í lögtingslóg um val til Føroya Løgting.«

á danskum:

»Nærmere Regler om Lagtingsvalg bliver at fastsætte i Lagtingslov om Valg til Færøernes Lagting.«

MINNILUTAÁLIT

Minnilutin (M. Holm, R. Long og Petersen) úttalar:

Sambart lóg nr. 137 um Føroya heimastýri frá 23. mars 1948, sum kom í gildi 1. apríl í ár, er danska umboðsvaldið líkið sundur, soleiðis, at Føroyar kunnu gerast administrativt sjálvstýrandi dømi í danska ríkinum. Innan fyri lógarinnar mark hava Føroyingar um-sitingina, undir umsjón danska forsætisráðharrans, smbr. gr. 6 og kunnu sjálvir skipa hana.

Afturíð er ávirkan Føroya á landsins löggávu minkað, smbr. gr. 7 smh. v. lögtingslógarinnar gr. 17, soleiðis at hon at kalla bert ger seg galdandi gjøgnum umboð Føroya á danska ríkisdegnum.

Føroyar eru so slatt sambært heimastýrislógina partvís admini-strativt sjálvstýrandi. Tær fáa við nýskipanini skyldurnar, uttan sam-stundis at fáa rættindini.

Politiskt frælsi hevur henda nýskipan einki við sær. Føroya Løgting er einki löggávutíng, men fær innan fyri heimastýrislógarinnar mark umboðsvaldið og er nú farið at skipa tað, soleiðis at tingið sjálvt heldur sær valdið at gera samtyktirnar, sum nevast lögtingslógir, og eitt av lögtinginum sett landsstýri við lögmanni á odda fær úttinnandi vald, so langt heimastýrislógin rækkur.

Landsstýrið er so slatt einki skylt við landastýrið í sjálvstýrandi landi, og lögmaður er einki skyldur við forna lögmann okkara.

Hin føroyski fólkaflokkurin (radikalt sjálvstýri), ið stendur á landaræðis grund, eigur ongan lut í hesi skipan og vil á allan hátt royna at fáa hana avloysta sum skjótast av fullfíggaðari landa-skipan.

Men tá ið nýskipanin nú er komin í gildi, vilja vit sum umboð fyri 43 pct. av Føroya fólki virka fyri at fremja hvørt mál, sum ber ta leið, at Føroyingar skjótast kunnu vinna tað, sum vantar í politisku búning teirra. Hesum lögtingslógarruppkotum viðvíkjandi mugu vit gera tað til treyt fyri luttøku, at avgerð verður tikin í hesi setuni um yvir-tøku av teim undir A nevndu málum, og at tingingar verða tiknar um yvirtøku av teim undir B sum skjótast, og harafturat fáa at kenna støðn meirilulans á tingi til spurningin um peningaviðurskiptini, banka-seðlarnar, gjaldoyra, harundir limaskap Føroya í sterlingsringinum.

Vísandi til gr. 30 í uppskotinum heldur minnilutin tað vera sjálvandi, at viðgerðin av sjálvum uppskotinum fer fram eftir somu mannagongd sum broyting til tess ella uppskoyti og mælir so slatt til, at tingið verður loyst upp og nýval skrivað út til eina tíð í heyst, tá ið flestir fiskimenn eru heima.

So slatt setur minnilutin (M. Holm, R. Long og P. Petersen) fram hetta

Uppskot.

Tingið verður at loysa upp og nýval at útskriva so sum tilskilað í álitinum.

2. viðgerð 26. apríl og 3. viðg. 30. apríl. Uppskot í minniluta-álitinum fall 7—0. Broytingaruppskot frá Dam o. fl. til § 1 samtykt 11—0; lógaruppskotsins § 1 so broytt samtykt 11—0 og §§ 2—12 samtyktar 11—0. Broytingaruppskot frá Zachariasen o. fl. til § 13 fall 9—0;

Lógaruppskotsins § 13, 1. pt. fall 5—0, § 13, 2 pt. samtykt 11—0 og §§ 14—20 samtyktar 11—0. Broytingaruppskot frá Dam o. fl. til § 21 samtykt 11—0; § 21 so broytt samtykt 11—0 og §§ 22—30 samtyktar 11—0. Broytingaruppskot frá Dam o. fl. til § 31 samtykt 11—0 og § 31 so broytt samtykt 11—0. Løgtingslógaruppskotið í síni heild so broytt samtykt 11—0.

2. Løgtingslóg um val til Føroya Løgtings.

1. viðgerð 14. apríl. Framl. álit 1. mai, broytingaruppskot 3. mei.

ÁLIT

Nevndin, ið hevur hetta mál til viðgerðar, mælir til, at tær reglur, ið samsvarandi lóg nr. 124, 28/3 1923, sum henda lóg seinri er broytt, eru fyriskipaðar um løgtingsval, verða galdandi við einstakum broytingum.

Øll nevndin er samd um, at tað starv, sum ammaðurin hevur við útroknan av eykaumboðum o. s. fr., verður lagt til lögmannin, og at reglurnar í ríkislóg nr. 127, 28/4 1916, sbr. lóg nr. 538, 22/12 1948, um atgongd fyri sjómenn og sjúk og onnur í vissum førum at atkvøða við at senda atkvøðuseðil eisini verða galdandi fyri løgtingsval.

Ymsar reglur í ríkislógini av 1923 verða nú fluttar til løgtingslóg um stýrisskipan Føroya í sermálum, og viðkomandi greinir í lógini av 1923 fara so slatt burtur.

Ásett er nú í grein 12, 2. pelli, at bert flokkar, ið eru kunngjørdir samsvarandi § 4, 5. pt., og sum við valini í valdøminum hava fingið í minsta lagi eitt umboð ella tilsamans minst 10 pct av greiddum gildugum atkvøðum, kunna fáa nakað eykaumboð.

Nevndin mælir til at broyta hesar reglur, so tær verða samsvarandi ríkislógini av 1923.

§ 14 ásetir, at lá ið umboð í valskeiðinum verður ósett, fellur tað til hitt ikki valda valevnið, ið stendur ovast á listanum hjá ávarandi flokki í nevnda valdømi. Tað kann henda, at tingmaður verður sjúkur í longri tíð ella av øðrum orsøkum má vera burturstaddur í longri tíð undir tingsetuni, og tað má haldast rimuligt, at í tilfllum førum kann varamaður mæta í hansara stað við tingsins løyvi, og fyri at gera hetta greitt, mælir nevndin til at broyta orðaljóðið í § 14.

Minnilutin (P. M. Dam og Kr. Djurhuus) mælir til, at minsta talið av tingmonnum verður hækkað til 23, orsakað av, at veljaratalið er vaksið so nógv og vaksið ójafnt valdømanus ímillum, og mælir til, at Suðuroy, Eysturoy og Norðuroyar fáa hvør ein fastan tingmann afturat.

Hinir nevndarlimirnir halda, at spurningurin um at hækka talið av tingmonnum, sum verða valdir í valdømunum, kann steðga, til fólkatalfjning verður aftur. R. Long, P. Petersen, A. Samuelsen og L. Zachariasen halda, at um talið skal verða hækkað, eigur tað at verða hækkað til minst 24, soleiðis at Suðurstreymoy eisini fær ein fastan tingmann afturat, men teir biðja steðga við viðgerðini av spurninginum sum nevnt til seinri.

Minnilutin (P. M. Dam og L. Zachariasen) mæla til, at reglurnar, sum eru galdandi við fólkatingsval viðvíkjandi persónligum atkvøðum, eisini verða galdandi við lögtingsval, og seta fram uppskot um hetta.

Uppskot.

til

Lagtingslov om Valg til Færøernes Lagting.

1. Fra hele Udvalget:

§ 1.

Reglerne i Lov Nr. 124 af 28. Marts 1923 med Ændringer og Tilføjelser forebliver i Kraft med de i de følgende Paragraffer nævnte Ændringer.

§ 2.

Ordet »Amtmanden« ændres til »Lagmanden« i §§ 4, 5, 11, 12 og 13.

§ 3.

Reglerne i Lov Nr. 127 af 28. April 1916, §§ 44--51, om Indsendelse af Stemmesedler, jfr. Lov Nr. 538 af 22. December 1917, finder tilsvarende Anvendelse ved Lagtingsvalg.

§ 4.

§ 12, Stykke 2, affattes saaledes:

»Kun de Partier, som er kundgjort i Overensstemmelse med § 4, 5. Stykke, kan faa noget Tillægsmandat, og Opgørelsen foretages alene paa Grundlag af de Stemmer, der er afgivet paa Kandidatlistes, der slutter sig til disse Partier.

Fra Udvalget (undtagen Dam og Zachariasen):

§ 5.

§ 14 affattes saaledes:

»Naar et Lagtingsmedlem ophører med at være Medlem af Tinget og iøvrigt efter de i Lagtingets Forretningsorden fastsatte Be-

stemmelser ikke kan give Møde, indtræder som Stedfortræder den ikke valgte Kandidat i samme Valgkreds, der staar øverst paa vedkommende Partis Liste. Findes ingen saadan Kandidat, overføres det ledige Mandat til den Valgkreds, som ifølge Reglerne i § 13, 1. Stykke, har nærmest Krav derpaa, og tilfalder den ikke valgte Kandidat, der er opført øverst paa Partiets Liste i denne Kreds.»

Fra hele Udvalget:

§ 6.

§ 1, 2. og 3. Stykke, § 2 og §§ 15—21 ophæves.

§ 7.

Denne Lov træder straks i Kraft.

II. *Fra Mindretallet (P. M. Dam og Kr. Djurhuus):*

a. § 1 affattes saaledes:

Færøernes Lagting består af mindst 23 og højst 30 Medlemmer. 23 Medlemmer vælges ved Forholdstalsvalg i følgende 7 Valgkredse: 1. Norderøernes Syssel, 2. Østerø Syssel, 3. Nordstrømø Præstegæld, 4. Sydstrømø Præstegæld, 5. Vaagø Syssel, 6. Sandø Syssel, 7. Suderø Syssel.

Østerø og Suderø Syssel vælger hver 5 Medlemmer, Sydstrømø Præstegæld 4 Medlemmer, Norderøernes Syssel 3 Medlemmer og de øvrige Kredse hver 2 Medlemmer. Desuden vælges eventuelt indtil 7 Medlemmer efter Reglerne i §§ 12 og 13.

b. I § 12 ændres Ordet »ti« til »syv«.

III. *Fra Mindretallet: (P. M. Dam og Louis Zachariasen):*

A. Lovens § 11, Stykke 6, affattes saaledes:

»Naar samtidige for Kandidatlisten afgivne Stemmesedler paa denne Maade er fordelt, optælles det, hvor mange Stemmer hver enkelt har faaet (personlige Stemmer). Den eller de paa Kandidatlisten opførte Kandidater, som har opnaaet flest personlige Stemmer, er herefter valgt. Har flere Kandidater, der ifølge foranstaaende kan komme i Betragtning, lige mange personlige Stemmer, er Rækkefølgen, hvori de paagældende er opført paa Listen, afgørende for Valget, saaledes at den Kandidat, der har det laveste Nummer, er valgt.«

§ 11. Stykke 7 og 8, udgaar.

B. Lovens § 13, 3. Stykke, affattes saaledes:

»Tillægsmandaterne tilfalder de paa de paagældende Lister opførte ikke-kredsvalgte Kandidater, der har opnaaet flest personlige Stemmer.«

C. Lovens § 14 affattes saaledes:

»Naar et Lagtingsmedlem ophører med at være Medlem af Tinget og iøvrigt efter de i Lagtingets Forretningsorden fastsatte Bestemmelser, ikke kan give Møde, indtræder som Stedfortræder den ikke valgte Kandidat i samme Valgkreds, der paa vedkommende Partis Liste har opnaaet flest personlige Stemmer. Findes ingen saadan Kandidat, overføres det ledige Mandat til den Valgkreds, som efter Reglerne i § 13, 1. Stykke, har nærmest Krav herpaa, og tilfalder den ikke valgte Kandidat, der paa Partiets Liste i denne Kreds har opnaaet flest personlige Stemmer.

Stedfortrædere for de Lagtingsmænd, som blev valgt ved det sidst stedfundne Valg, indtræder dog efter de hidtil om Rækkefølgen gældende Regler.»

I. Frá allari nevndini:

§ 1.

Reglurnar í lóg nr. 121, 28. mars 1923, við broytingum og uppi-skoytingum verða í gildi við teimum í niðanfyri standandi greinum nevndu broytingum.

§ 2.

Orðið »Amtmanden« verður broytt til »løgmaðurin« í §§ 4, 5, 11, 12 og 13.

§ 3.

Reglurnar í lóg nr. 127, 28. apríl 1916, §§ 44—54, um sendan av atkvøðuscølum, sbr. lóg nr. 538, 22. desember 1947, verða tilsvarendi nýttar við løgtingsval.

§ 4.

§ 12, 2. pelli, verður orðað soleiðis:

»Bert teir flokkar, sum kunngjördir eru samsvarandi § 4, 5. pelli, kunnu fáa nakað eykaumboð, og uppgerðin verður bert gjörd við grundarlagi í teimum atkvøðum, ið greiddar eru fyri umboðslutum, sum styðja hesar flokkar.«

Frá nevndini (undantikið Dam og Zachariassen):

§ 5.

§ 14 verður orðað soleiðis:

»Tá tingmaður heldur uppat at hava sæti á tingi og annars samsvarandi teimum í løgtingsins tingskipan fyrisettu reglum ikki kann mæta á tingi, tekur hitt ikki valda valevnið, ið stendur ovast á listanum hjá ávarandi flokki í sama valdømi, sessin sum varamaður. Er einki tilíkt valevni, verður hitt ósetta umboðið flutt til tað valdømi, sum sambært reglunum í § 13, 1. pelli, er næst til tað, og lutast it ikki valda valevni, sum stendur ovast á flokksins listu í hesum valdømi.«

§ 6.
§ 1, 2. og 3. petti, § 2 og §§ 15—21 verða avlíknar.

§ 7.
Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

II. *Frá minnilutanum* (P. M. Dam og Kr. Djurhuus):

a. § 1 verður orðað soleiðis:

»Føroya Løgting er skipað við í minsta lagi 23 og í mesta lagi 30 tingmumum, 23 tingmenn verða valdir við lutfallsvali í hesum 7 valdømunum: 1. Norðuroya sýsla, 2. Eysturoyar sýsla, 3. Norðurstreymoyar prestagjald, 4. Suðurstreymoyar prestagjald, 5. Vága sýsla, 6. Sandoyar sýsla, 7. Suðuroyar sýsla. Eysturoyar og Suðuroyar sýsla velja 5 tingmenn hvør, Suðurstreymoyar prestagjald 4 tingmenn, Norðuroya sýsla 3 tingmenn og hini dømini 2 tingmenn hvør. Harumframt verða møguliga valdir upp í 7 tingmenn eftir reglunum í §§ 12 og 13.«

b. Í § 12 verður orðið »tíggju« broytt til »sjeve«.

III. *Frá minnilutanum* (P. M. Dam og L. Zachariasen):

A. Lógarinnar § 11, 6. petti, verður orðað soleiðis:

»Tá ið allar atkvøður, ið greiddar eru fyri umboðslistanum, á henda hátt eru býttar, verður talt, hvussu nógvar atkvøður hvør einstakur hevur fingið (persónligar atkvøður). Tað ella tey á listan settu valevni, sum hava fingið flest persónligar atkvøður, eru so slátt vald. Hava fleiri valevni, sum sambært frammanfyri standandi kunnu koma í melan, eins nógvar persónligar atkvøður, er røðin, sum teir ávarandi eru settir á listan í avgerandi fyri valið, soleiðis at tað valevnið, sum hevur lægsta nummar, er valt.
§ 11, 7. 8. petti ganga út.

B. Lógarinnar § 13, 3. petti, verður orðað soleiðis:

»Eykumboðini falla til tey á ávarandi listar settu ikki valdømisvaldu valevnini, sum hava fingið flest persónligar atkvøður«.

C. Lógarinnar § 14 verður orðað soleiðis:

»Tá tingmaður er hildin uppát at hava sæti á tingi og annars eftir teimum í Løgtingsins tingskipan fyrisetu reglum ikki kann møta á tingi, tekur hitt ikki valda valevnið í sama valdømi, sum listanum hjá ávarandi flokki hevur fingið flest persónligar atkvøður, sessin sum varamaður. Er einki ílíkt valevni, verður hitt ósetta umboðið flutt til tað valdømi, sum eftir reglunum í § 13, 1. petti, er næst til tað, og lutast valevni, sum á flokksins lista í hesum valdømi hevur flest persónligar atkvøður.

Varamenn fyri teir tingmenn, sum valdir vórðu við seinasta val, taka í löglingssess eftir teimum reglum, sum higartil hava verið galdandi viðvíkjandi røðini.

BROYTINGARUPPSKOT

- 1) Í § 6 gangur út «§ 2», og sum nýggj § 2 verður sett:
»Viðvíkjandi valrætti og valføri til Føroya Løgting galda reglurnar í lögtingslóg um stýrisskipan Føroya í sermálum, § 12«
- 2) §§ 2—7 verða broyttar til §§ 3—8.

-
- 1) Í § 6 udgaar »§ 2« og som ny § 2 indsættes:
»Vedrørende Valgret og Valgbarhed til Lagtinget gælder Bestemmelserne i Lagtingslov om Færøernes Styrelsesordning i Særanliggender, § 12«.
 - 2) §§ 2—7 ændres til §§ 3—8.

2. viðg. 3 mei og 3. viðg. 5 mei.

Uppskot I nevndarinnar § 1 samtykt 16—0. Broytingaruppskot frá nevndini til § 6 um § 2 samtykt 17—0. § 2 broytt til § 3 samtykt 18—0, § 3 broytt til § 4 samtykt 15—0, § 4 broytt til § 5 samtykt 14—0, § 5 broytt til § 6: Uppskot III C. frá Dam og L. Zachariasen fall 5—0. Uppskot I nevndarinnar, undantikið Dam og L. Zachariasen, samtykt 15—0, § 6 broytt til § 7 so broytt samtykt 18—0, § 7 broytt til § 8 samtykt 18—0. Uppskot II frá Dam og Kr. Djurhaus fall 8—0. Uppskot III A og B frá Dam og L. Zachariasen fall 5—0. Lógaruppskotið so broytt samtykt 16—0.

3. Lögtingslóg um umboðsvald Føroya.

1. viðgerð 14. apríl. Framl. álit 24. apríl og broytingaruppskot 30. apríl.

ÁLIT

Lóg nr. 137, 23. mars 1948: um Føroya heimastýri kom í gildi 1. apríl í ár. Lógin ásetir, at Føroyingar við fólkavalda Løgtingi sínum og einum av tinginum stovnaðum landsstýri taka ræði yvir føroyskum sermálum sum ásett í lógini. Umboðsvaldið í sermálum viðvíkjandi teim økjum, sum hoyra undir heimastýrið, verður hjá landsstýrinum.

Samsvarandi hesum hevur Løgtingið viðgjørt uppskot til lögtingslóg um umboðsvald Føroya.

Nevndin, sum málið er víst til, loyvir sær at seta fram fylgjandi

UPPSKOT

§ 1.

Umboðsvaldið viðvíkjandi føroyskum sermálum og umsitingin av teimum er hjá landsstýrinum.

§ 2.

Sermál eru ley mál og málseki, ið samsvarandi lóg um Føroya heimastýri eru lögð undir føroyska heimastýrið.

§ 3.

Landsstýrið er skipað við lögmanni, ið er stýrisins formaður, og 2 ella fleiri øðrum landsstýrismönnum.

Landsstýrið velur sínámillum hann, sum skal vera í lögmannsins stað, tá ið lögmaðurin hevur forfall.

§ 4.

Løgtingið velur lögmannin.

Valførir er hann, ið uppfyllur treytirnar fyri valføri til Løgtingið.

Valið fer fram sum meirilutaval eftir teimum reglum, sum samsvarandi lögtingsins tingskipan galda viðvíkjandi vali av einstakum manni, sbr. tingskipanina, grein 34.

§ 5.

Hinir landsstýrismenninir verða valdir av Løgtinginum eftir uppskoti frá lögmanni.

§ 6.

Starvstíð landsstýrisins fellur saman við Lögtingsins valskeiði. Aftan á hvørt lögtingsval fer fram val ella afturval av landsstýrinum. Landsstýrið hevur skyldu at virka, inntil nýtt landsstýri er valt.

Um embættið sum lögmaður ella sum annar landstýrismaður verður ósett í valskeiðinum, velur Løgtingið nýggjan mann í landsstýrið fyri ta tíð, sum eftir er av valskeiðinum, eftir somu reglum, sum nevndar eru framanundan í §§ 4 og 5.

§ 7.

Lögmaður og hinir landsstýrismenninir fáa løn sum ásett við lögtingslóg, samanber § 11 í lögtingslóg um stýrisskipan Føroya í sermálum.

§ 8.

Landsstýrið hevur setur sítt í Tórshavn. Tað kemur saman, so ofta lögmaðurin heldur tað vera neyðugt, ella tá ið ein av hinum landsstýrismönnum krevur tað.

Avgerðir verða tiknar við atkvøðumeiriluta. Um atkvøðurnar standa á jøvnum, er atkvøða lögmannsins avgerandi.

Viðvíkjandi fundum verður hildin gerðabók, sum, tá ið fundurin er at enda, verður undirskrivað av teim møtlu landsstýrismönnum.

§ 9.

Hvør landsstýrismaður hevur yvir fyri Løgtinginum ábyrgd av at røkja tað umboðsvald og ta umsitan, sum teimum er latin upp í hendur, beint og forsvarligt.

Umboðanina av teimum økjum, ið eru undir landsstýrisins ræði, býta landsstýrismenn sínámillum.

Løgmaður ávísar allar útreiðslur úr kassa landsins og ansar, at hesar útreiðslur eru ikki størri enn tær játtanir, sum tingið hevur samtykt.

§ 10.

Landsstýrið setur teir lænastumenn, sum lervur er á viðvíkjandi umsiting av heimaslýrinum, innanfyri tær játtanir, ið eru givnar av Løgtinginum. Landsstýrið ásetir við reglugerð umsitingar- og embæltisøki lænastamanna.

§ 11.

Landsstýrið hevur skyldu at leggja fyri tingið uppskot til fíggjarlóg fyri Føroyar fyri komandi fíggjarár, samanber § 20 í løgtingslóg um stýrisskipan fyri Føroyar í sermálum.

§ 12.

Tað er skylda landsstýrisins at ansa, at ongar útreiðslur verða goldnar, sum ikki hava heimild í fíggjarlóg, ið er galdandi, tá ávísan fer fram, ella í aðrari galdandi heimildarlóg. Tær játtanir, sum eru ásettar við fíggjarlóg, ella við aðrari heimildarlóg, kunnu bert verða goldnar í tí fíggjarári, tá fíggjarlógin er galdandi, eins og yvirflytan frá einum post til annan ikki kann fara fram uttan greiniliga heimild til hetta í lógini. Landsstýrið hevur tó heimild til í einum tíðarskeiði av inntil 3 mánaðar, aftaná at fíggjarárið er lokið, at ávísa pening, sum er játtaður í fíggjarlógini fyri farna árið.

§ 13.

Roknskapir Løgtingsins verða at gera fyri fíggjarárið og verða at greiða á lann hátt og til tær tíðir, sum Løgtingið ásetir.

§ 14.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

§ 1.

Den udøvede Myndighed over og Forvaltningen af Færøernes Særanliggender er hos Landsstyret.

§ 2.

Særanliggender er de Sager og Sagsomraader, der med Hjemmel i Lov om Færøernes Hjemmestyre er henlagt til det færøske Hjemmestyre.

§ 3.

Landsstyret bestaar af Lagmanden, der er Styrets Formand, samt af to eller flere andre Landsstyresmænd.

Landsstyret udpeger blandt sine Medlemmer den, der i Lagmandens Forfald vil have at udføre Lagmandens Funktioner.

§ 4.

Lagmanden vælges af Lagtinget.

Valgbar er enhver, der opfylder Betingelserne for Valgbarhed til Lagtinget.

Valget finder Sted som Flertalsvalg efter de Regler, der ifølge Lagtingets Forretningsorden gælder ved Valg af Enkeltnænder, jfr. Forretningsordens § 34.

§ 5.

De øvrige Landsstyresmænd vælges af Lagtinget efter Forslag fra Lagmanden.

§ 6.

Landsstyrets Funktionsperiode falder sammen med Lagtingets Valgperiode. Efter hvert Lagtingsvalg skal Valg eller Genvalg af Landsstyret finde Sted. Landsstyret har Pligt til at fungere, indtil nyt Landsstyre er valgt.

I Tilfælde af, at Stillingen som Lagmand eller som anden Landsstyresmand maatte blive ledig i Løbet af Valgperioden vælger Lagtinget ny Mand til Landsstyret for Resten af Valgperioden efter samme Regel som ovenfor i §§ 4 og 5 anført.

§ 7.

Lagmanden og de andre Landsstyresmænd oppebærer Løn som fastsat ved Lagtingslov, jfr. § 11 i Lagtingslov om Færøernes Styrelsesordning i Særanliggender.

§ 8.

Landsstyret har sit Sæde i Thorshavn. Det træder sammen saa hyppigt, Lagmanden skønner dette paakrævet, eller naar en af de øvrige Landsstyresmænd kræver dette.

Beslutninger træffes ved Stemmeflerhed. Ved Stemmелighed er Lagmandens Stemme afgørende.

Over Møderne føres Forhandlingsprotokol, der ved Mødets Slutning underskrives af de mødte Landsstyresmænd.

§ 9.

Hver Landsstyresmand er ansvarlig overfor Lagtinget for rigtig og forsvarlig Udøvelse af den Administration og Forvaltning, som er betroet ham.

Administrationen af de Omraader, der er underlagt Landsstyret, fordeler Landsstyresmændene imellem sig.

Lagmanden anviser alle Udbetalinger af Landskassen og paaser, at disse ikke overskrider de af Tinget givne Bevillinger.

§ 10.

Landsstyret ansætter de til Hjemmestyrets Forvaltning fornødne Tjenestemænd indenfor de Bevillinger, som er vedtaget af Lagtinget. Landsstyret bestemmer ved Instruks Tjenestemændenes Forvaltnings- og Embedsomraade.

§ 11.

Det paahviler Landsstyret at forelægge Tinget Forslag til Finanslov for Færøerne for det følgende Finansaar, jfr. § 20 i Lagtingslov om Færøernes Styrelsesordning i Særanliggender.

§ 12.

Det paahviler Landsstyret at paase, at ingen Udgift afholdes, som ikke har Hjemmel i den paa Anvisningstiden gældende Finanslov eller anden gældende Bevillingslov. De ved Finanslov eller ved anden Bevillingslov fastsatte Bevillinger kan kun udbetales i det Finansaar, i hvilket Finansloven gælder, ligesom Overførsel fra en Post til en anden ikke kan finde Sted uden udtrykkelig Hjemmel hertil i Loven. Landsstyret har dog Ret til i et Tidsrum af indtil 3 Maaneder efter Finansaarets Udløb at anvise Beløb, som maatte være bevilgede paa Finansloven for det forløbne Aar.

§ 13.

Lagtingets Regnskaber affattes for Finansaaret og skal aflægges paa den Maade og til den Tid, som er bestemt af Lagtinget.

§ 14.

Denne Lov træder straks i Kraft.

BROYTINGARUPPSKOT

frá P. M. Dam o. fl.

- I. Í § 2 verða orðini »lóg um Føroya heimastýri« broytt til »lóg nr. 137, 23. mars 1948, og kunngerð nr. 11, 31. mars 1948, um Føroya heimastýri«.
- II. Í § 4 verður »grein 34« broytt til »grein 33«.

-
- I. I § 2 ændres Ordene »Lov om Færøernes Hjemmestyre« til »Rigslov Nr. 137 af 23. Marts 1948 og Kundgørelse Nr. 11 af 31. Marts 1948 om Færøernes Hjemmestyre«.
 - II. I § 4 ændres »§ 34« til »§ 33«.

MINNILUTAÁLIT

Minnilutin (M. Holm, R. Long og P. Petersen) úttalar:

Vísandi til álit minnilutans í tingmáli nr. 1/1948: Løgtingslóg um stýrisskipan Føroya í sermálum ynskir minnilutin at skjóta upp, at lögmaður verður fólkavaldur, soleiðis at valið fer fram í sambandi við løgtingsval eftir reglum, sum fyrisettar verða í serstakari løgtingslóg, men at tingið nú skipar seg við bráðfengis lögmanni, sum situr, til nýval til tingið hevur verið, og at valið fer fram eftir reglum um val av einstakum manni smbr. gr. 34 í tingskipanini.

So stalt setir minnilutin (M. Holm, R. Long og P. Petersen) fram hetta

UPPSKOT:

Gr. 4 í løgtingslóg um umboðsval Føroya verður orðað soleiðis:

»Løgmaður er fólkavaldur.

Valførur er hann, ið heldur treytirnar fyri valføri til løgtingið, tó skal hann ikki vera undir 25 ár.

Valreglur verða at samtykkja við løgtingslóg.

Løgtingið velur bráðfengis lögmann, sum situr, til nýval til tingið hevur verið.

Valið fer fram sum meirilutaval eftir reglum, sum samsvorandi løgtingsins tingskipan galda viðvíkjandi vali av einstakum manni, smbr. gr. 34 í tingskipanini.

Til gr. 6, petli 1, verður sett:

»Landsstýrið situr ikki longur enn tað hevur viðhald í tinginum.«

§ 4 affalles saaledes:

»Lagmanden er folkevalgt.

Valgbar er enhver, der opfylder Betingelserne for Valgbarhed til Lagtinget, dog skal han ikke være under 25 Aar.

De nærmere Regler for Valget fastsættes ved Lagtingslov.

Lagtinget vælger en Lagmand, der skal fungere, indtil Nyvalg har fundet Sted.

Valget finder Sted som Flertalsvalg efter de Regler, der ifølge Lagtingets Forretningsorden gælder ved Valg af Enkeltmand, jfr. Forretningsordenes § 34.»

Til § 6, 1. Stk., føjes:

»Landsstyret sidder ikke længere, end det støttes af et Flertal i Lagtinget.«

2. viðg. 27. apríl, 3. viðg. 30. apríl.

Uppskot nevndarinnar § 1 samtykt 11—0. Broytingarnuppskot frá Dam o. fl. til § 2 samtykt 11—0, § 2 so broytt samtykt 11—0, § 3 samtykt 11—0. Uppskot minnilutans (Martin Holm o. fl.) til § 4 fall,

4—0. Broytingaruppskot frá Dam o. fl. til § 4 samtykt 11—0. § 4 so broytt samtykt 11—0. § 5 samtykt 11—0. Poul Petersen tók aftur uppskot frá minnilutanum (Martin Holm o. fl.) til § 6. Uppskot nevndarinnar § 6 samtykt 11—0, §§ 7—14 samtyktar 11—0. Lógaruppskotið so broytt samtykt 11—0.

4. Tingskipanin.

1. viðg. 14. apríl. Framl. álit 1. mai, broytingaruppskot 3. mai.

ÁLIT

Ríkislóg nr. 36, 23. mars 1948, og kunngerð nr. 11, 31. mars 1948 um Føroya heimasýri komu í gildi 1. apríl í ár. Tað er neyðugt at broyta tingskipanina, og nevndin, sum hevur havt hetta mál til viðgerðar, setur fram hetta

Uppskot

til

Skipan Føroya lögtings.

Almennar reglur.

§ 1.

Tá lögtingið kemur saman aftaná nýval, skal elsti tingmaður stýra umrøðunum, til valbrøvini eru granskað og formaður og næstformaður valdir.

Elsti tingmaður biður 6 tingmenn gera hesa granskan. Teir granska í tveimum deildum valbrøvini hjá teimum tingmonnum, sum valdir eru 1) fyri Norðoyar, Eysturoy, Norðstreymoy og Vágar og 2) fyri Suðurstreymoy, Sandoy og Suðuroy og fara aftur um aftur útrokn- ingar lögmannsins og gera uppskot til tingið.

Uppskotini kunnu berast fram munnliga, og tingið kann taka avgerð um valini á sama fundi, sum uppskotini eru framborin.

Avgerð um gildi ella ógildi av valunum verður tikin eftir atkvøðu við ella imóti.

Tingmaður kann ekki, fyrr enn val hansara er góðkent, verða nevndarmaður ella taka lut í tingsins umrøðum ella atkvøðugreiðslum; tó kann hann við valbrævagranskanina taka lut í umrøðum og greiða atkvøðu, til hansara egna val er gjørt ógildugt ella avgerðin útskotin.

§ 2.

Tingið velur formann, næstformann og 2 skrivarar. Eingin kann uttan loyvi tingsins nokta at taka við vali. Formaður, næstformaður og skrivarar kunna nokta at lata seg velja í tingnevndir.

Valini fara fram hvørja ferð ein lögtingsseta byrjar, og tá ein tingseta, ið er slitin, tí lögtingið er upployst, verður uppaflur líkin. Formaður skal framvegis verða valdur av nýggjum, tá 7 tingmenn skrivliga og við minst 3 daga frest krevja tað.

§ 3.

Formaður og næstformaður verða valdir við luthundið val, so at hin fyrst valdi er formaður, og hin næst valdi er næstformaður. Um tveir ella fleiri bólkar eru líka stórir, ræður lutakast.

§ 4.

Formaðurin stýrir umrøðum á lögtingi og ansar, at all fer fram í góðum lagi. Vil formaðurin taka fátt um umrøðuni meira enn hansara formannsstarv krevur, skal hann lata næstformannin ella í hansara forfall annan tingskrivaran taka formannssessin so leingi. Er eingin skrivari á tingi, skal hin elsti tingmaður, ið inni er, verða fundarsljóri.

§ 5.

Skrivararnir verða valdir við luthundið val sbr. § 3.

§ 6.

Skrivararnir halda gerðabók undir umsjón formannsins og skriva í hana tey mál, sum hava verið til viðgerðar á fundum, og úrslit teirra. Í byrjan funda skal gerðabók frá síðsta fundi verða lisin og undirskrivað av formanni og skrivara. Mótmæli viðvíkjandi gerðabókini skulu straks setast fram, og verður so avgerð at taka við atkvøðugreiðslu uttan kjak og effir uppskoti formannsins.

§ 7.

Við atkvøðugreiðslu telja skrivararnir atkvøðurnar, tá teir fyrst sjálvir hava greitt atkvøðu. Úrslitið siga teir formanninum, sum so kunngerð tinginum tað. Skrivararnir skifta starvið snámillum í samráð við formannin.

§ 8.

Formaðurin ásetir, áðrenn hvør fundur er lokin, dagskrá fyri næsta fund. Tó kann skráin ásetast effir samtykt tingsins, um 6 tingmenn krevja tað skrivliga og gera uppskot til serstaka dagskrá.

Tá dagskrá ikki er ásett effir tingsamtykt, kann formaðurin broyta røðina á teimum málum, sum eru á dagskrá, ella taka mál av dagskrá, tá ið hann sigur tinginum orsökina, men hann kann ekki uttan samtykt tingsins effir § 38 taka upp mál, sum ikki eru á dagskrá.

Nevndir.

§ 9.

Tingið kann skipa fastar nevndir, har mál, ið saman hoyra, verða beind í, og nevndir fyri einstøk mál. Til hesar kunnu eisini seinni nýggj mál verða víst, tá tey eru knýtt til ella eru skyld við hitt fyrra málið. Eitt mál kann verða víst til nevndar á einum hvørjum viðgerðarstigi ella verða víst til rannsóknar í einari nevnd, ið fyrr er sett. Verður hella gjørt, tá ein viðgerð er byrjað, verður viðgerðin sleðgað.

§ 10.

Í hvørjari løgtingssetu, tá tingið er sett, verða skipaðar hesar føstu nevndir:

1. Fíggjarnevnd við 7 tingmonnum.
2. Nevnd við 3 tingmonnum viðvíkjandi umsóknum.
3. Nevnd við 3 tingmonnum til viðgerð av frágreiðslu frá landsstýrinum.

§ 11.

So skjótt nevndin kemur saman, velur hon formann, og hann skal vera framsøgumaður, um nevndin ikki samtykkir annað. Nevndin ger umtalsan sína til framleggjarar. Ikki má mál takast til umrøðu, fyrr enn minst 2 samdøgur aftaná, at nevndarumhugsan varð framløgd.

Framløga.

§ 12.

Øll nevndar-, tingmanna-, landsstýrismanna- ella ríkisumboðsmannsins framløga skal vera so ríkilig, at hvør tingmaður fær sítt eintakið.

Broytingaruppskot.

§ 13.

Broytingaruppskot til uppskot, sum eru til viðgerðar, skulu verða givin tingformanni í hendur í so góðari tíð, at tey kunnu verða framløgd á fundi dagin fyri, tey koma til umrøðu. Broytingaruppskotið um býti av atkvøðugreiðsluni viðvíkjandi einari lóggrein ella einum øðrum upprunaligum uppskoti kann íó setast fram munnliga, íska til greinin ella uppskotið fer til atkvøðugreiðslu. Undirbroytingaruppskot kann tingmaður bera fram við byrjan av li fundi, tað skal verða tíkið til umrøðu. Øll nevndin, lögmaður, landsstýrismaður ella ríkisumboðsmaðurin kann eisini bera fram broytingaruppskot við sama stulla freisti, men eðrir einans tá tingið samtykkir tað. Við samtykt lingsins kunnu eisini broytingaruppskot og undirbroytingaruppskot, ið verða borin fram á fundi, koma til viðgerðar. Undirbroytingaruppskot hevur hvør tingmaður einsæris rætt til at bera fram (sbr. § 17).

Tá ið eitt uppskot, broytingaruppskot ella undirbroytingaruppskot verður afturtíkið, hevur annar tingmaður, lögmaður, landsstýrismaður eins og ríkisumboðsmaðurin loyvi at taka tað upp aftur.

Lógaruppskot.

§ 14.

Lógaruppskot skal hava lógsnið.

Uppskot kann verða sett fram av landsstýrismanni, ríkisumboðsmanninum ella einum ella fleiri tingmonnum, og boðað verður

frá li á lögtingsfundi. Tingmaðurin gevur uppskotsmanninum høvi at bera tað fram.

Talutíðin fyri hann, ið framber, er upp til $\frac{1}{2}$ tíma. Tó kann formaðurin um neyðugt leingja røðutíðina.

Uppskotini skulu verða bytt tingunum í seinasta lagi 2 dagar undan fyrstu viðgerð.

Lógaruppskot skal hava 3 viðgerðir á tingi.

§ 15.

Við fyrstu viðgerð verður uppskotið umrøtt í síni heild. Tó kann hoðað verða frá ætlan um broytingaruppskot og stult røtt um tað. Loyvt er ongum undir hesari viðgerð at tala meir enn tværreisor, tó eru landsstýrismenn og ríkisumboðsmaðurin undantikin. Talutíðin er fyri framsøgumenn flokkana: fyrstu ferð $\frac{3}{4}$ tími, aðru ferð 15 minuttir; fyri aðrar tingmenn: fyrstu ferð 30 minuttir, aðru ferð 10 minuttir; fyri landsstýrismenn og ríkisumboðsmannin: fyrstu ferð $\frac{3}{4}$ tími, aðru ferð 15 minuttir og hvørja fylgjandi ferð 10 minuttir. Formaðurin kann haramframt geva tingmanni orðið til at gera stutta rættleiðing.

Um tingmaður talar longur enn loyvt, tekur formaðurin orðið frá honum aftaná einuferð at hava mint hann á, at tíðin er úti. Um so verður, kann ávarandi ikki aftur fáa orðið í sama máli.

Um málið er rúgvumikið, ella aðrar serstakar orsakar tala fyri, kann formaðurin loyva leingjan av teimum talutíðum, ið eru ásettar í hesari grein. Áheitan um hetta verður at bera fram fyri formannin, áðrenn viðgerðin byrjar.

Tá málið er umrøtt á henda hátt, ger tingið av, um lógaruppskotið skal koma til aðru viðgerð.

§ 16.

Við aðru viðgerð, ið ikki má fara fram, fyrrenn 3 dagar aftaná 1. viðgerð, kunnu verða umrødd bæði lógaruppskot í síni heild, einstakar greinir og framsett broytingaruppskot.

Tingmenn mugu undantikið »stuttar rættleiðingar« (smb. § 15, 1. stk.) bert tala tværreisor. Framsøgumenn fyri nevndir, fyri ein meiriluta ella ein minniluta í nevndini og framsøgumaður fyri flokk, ið er ultannevndar, mega 1. ferð teir hava orðið, tala $\frac{1}{2}$ tíma, aðru ferð 15 minuttir. Aðrir tingmenn mugu bert tala atvikavíst 20 minuttir og 10 minuttir. Talutíðin fyri landsstýrismenn og ríkisumboðsmannin er fyrstu ferð tími, aðru ferð $\frac{1}{2}$ tími og so 10 minuttir.

Reglan í § 15, 2. stk., verður tilsvandi nýtt við aðru viðgerð av lógaruppskotinum.

Beint aftaná umrøðuna verður atkvøtt um greinir lógaruppskotsins og tey framsettu broytingaruppskot.

At enda verður avgjört við atkvøðugreiðslu, um lógaruppskotið, so vordið, skal fara til 3. viðgerð.

§ 17.

Triðja viðgerð má ikki fara fram fyrr enn 3 dagar aftaná aðru viðgerð. Til 3. viðgerð kunnu broytingaruppskot bert verða framsett av viðgerðarnevndini, av meiriluta ella minniluta í nevndini, av landsstýrinum, ríkisumboðsmanninum ella av 4 tingmonnum í felag (smb. tó § 13 um undirbroytingaruppskot). Broytingaruppskot og lær greinir, tey eru framsett til, verða at umrøða fyrst.

Viðvíkjandi broytingaruppskotum kann nevndarframsögumaðurin og ein framsögumaður fyrir hvønn av hinum flokkunum við hesa viðgerð fáa orðið tvær ferðir hvør, fyrri ferð 15 minuttir, aðru ferð 5 minuttir. Aðrir tingmenn kunna fáa orðið einaferð í 5 minuttir. Landsstýrismenn og ríkisumboðsmaðurin kunnu tala fyrsta ferð 15 minuttir, hvørja fylgjandi ferð 5 minuttir.

Broytingaruppskotini koma fyrst til atkvøðugreiðslu.

At enda kann tingið stutt umrøða lógaruppskotið so vorðið og atkvøðuháttin. Til hesa umrøðu fær eingin meira enn 5 minuttir.

So fer fram atkvøðugreiðsla um endaliga samtykt lingsins av lógaruppskotinum.

Reglan í § 15, 2. stk., verður tilsvarendi nýtt til triðju viðgerð av lógaruppskotinum.

Samtykt lógaruppskot verða undirskrivað av formanninum og øðrum skrivara og send lögmanni.

Sjálvstøðug uppskot.

§ 18.

Onnur sjálvstøðug uppskot enn lógaruppskot verða at skriva sum uppskot til samtyktar. Boðað verður frá leimum á fundi. Um viðgerðarhátturin ikki serstakliga er ásettur í lingskipanini, fyriskipar tingið á einum seinri fundi eftir uppskoti frá formanninum á hvønn hátt hesi mál verða at viðgera. Tó kann einki uppskot verða samtykt á sama fundi, sum hevur tikið avgerð um viðgerðarháttin.

Fyrirspurningar.

§ 19.

Ynskir tingmaður at fáa alment mál til umrøðu og krevja frágreiðing úr viðvíkjandi frá einum ella fleiri landsstýrismönnum ella ríkisumboðsmanninum, verður hetta at skipa við einum fyrirspurningi, ið væl greiddur verður givin formanninum í hendi. Formaðurin boðar frá fyrirspurninginum á sama ella fyrstkomandi fundi. Á næsta fundi ger tingið av, um fyrirspurningurin kann verða framsettur. Um loyvi — sum skal vera utan umrøðu — verður givið, sigur formaðurin ávarandi landsstýrismanni ella -monnum ella ríkisumboðsmanninum frá orðaljóðinum. Fyrirspurningurin verður framsettur og viðgjørdur á seinri fundi, tó í seinasta lagi vikudagin aftaná, at tingið hevur játtað viðgerð, um hann, ið spurdur verður, heldur, at almennt umrøða av málinum í lötuni vil verða landinum til bága, gevur hann fyrirspyrjaranum boð um hetta. Viðgerðin verður so goymd. Talutíðin er samsvarendi reglunum í § 15.

Afturtøka, avvísing, yvirgongd til næsta mál á dagsskránni.

§ 20.

Uppskot frá landsstýrismönnum og ríkisumboðsmanninum eins og uppskot frá tingmonnum kunnu á hvørjum viðgerðarstigi verða afturtikið. Beint aftaná at afturtøka er boðað tinginum, spyr formaðurin, um uppskotið verður upptikið av øðrum (lingmanni, landsstýrismanni ella ríkisumboðsmanni).

§ 21.

Uppskot ella broytingaruppskot kunnu eftir áheitan frá lingmanni verða burturvíst. Áheitanin verður at seta fram, áðrenn annar

tingmaður enn hann, ið bar uppskotið fram, hefur havt orðið. Tingið avger so uttan orðaskifti, um tað verður at burturvísa.

§ 22.

Undir hvørjari umrøðu kann verða sett fram nærri greint krav um yvirgongd til næsta mál á dagsskránni (greind dagsskrá). Hetta krav má tó skrivliga verða boðað formanninum, áðrenn tað verður viðgjørt. Broytingaruppskot og undirbroytingaruppskot til kravið kunnu verða sett fram skrivliga á sama fundi undir viðgerðini.

Um tilík greind dagsskrá ikki verður sett fram í sambandi við ein fyrispurning (§ 19), men undir almennari viðgerð á tingi, eru taluflóðirnar undantikið »stuttar rættleiðingar« hesar: uppskotsframherarin og ein framsøgumaður fyri hvønn av binum flokkunum kunnu fáa orðið tværreisor, atvikavíst $\frac{1}{2}$ tíma og 15 minuttir. Aðrir tingmenn kunnu fáa orðið tværreisor atvikavíst 15 minuttir og 5 minuttir. Taluflóðin er fyri landsstýrismenn og ríkisumboðsmannin fyrstu ferð 45 minuttir, aðru ferð 15 minuttir og hvørja fylgjandi ferð 5 minuttir.

Umsóknir.

§ 23.

Eingin umsókn kann verða flýdd tinginum uttan av tingmanni. Til umsóknir verða roknað bæði honarbrøv, adressur, kærur og líknandi áheitanir frá monnum, ið ikki eru tingmenn. Tá ið formaðurin hefur boðað frá umsóknini á fundi, verður hon beind til ta nevnd, sum hann, ið hefur borið hana fram, krevur hana vísta til, ella, um tilíkt krav ikki er sett fram, til nevnd, sum formaðurin avger.

Nevndin, ið umsóknin er beind til, gevur, serstakt ella í samband við aðrar umsóknir, álit í málinum, og ger av, um hon heldur orsak vera til at seta uppskot fram fyri tingið. Verður uppskot sett fram, fer tað til aðru viðgerð eftir reglunum um aðru viðgerð av lógaruppskotum; verður einki uppskot sett fram, er loyvt hvørjum tingmanni at seta fram uppskot til samtyktar viðvíkjandi umsóknini (smbr. § 18).

Umrøðan.

§ 24.

Tingmaður, sum hefur biðið um orðið og fingið tað, skal røða frá talarapalli tingsins.

§ 25.

Loyvi formaunsins krevst til upplestur.

§ 26.

Formaðurin gevur tingmonnum orðið í teirri røð, sum teir hava biðið um tað; tó kann hann gera undantak frá hesum viðvíkjandi framsøgumonnunum fyri teir ymsu flokkarnar eins og fyri at lata ymsar hugsanir skifta ella orðadrátt um ávís punktir enda, eins og hann kann geva tingmanni orðið uttanum skipanina til at gera stutta rættleiðing. Landsstýrismennum og ríkisumboðsmanninum er heimilt at krevja orðið, so ofta teim lystir. Annars skulu teir fylgja tingskipanini.

§ 27.

Tingmaður skal geva seg undir avgerð formannsins í öllum, sum viðvíkir í at halda góðan tingsið, og kann eisini vísa formanninum á, tá ið góður tingsiður ikki verður hildin av øðrum. Tá ið ein tingmaður á sama fundi er átalaður tvær ferðir fyri óskil, kann tingið eftir uppskoti formannsins nokta honum at fáa orðið aftur á sama fundi. Verður ófriður, steðgar formaðurin fundinum ella um neyðugt endar hann.

§ 28.

Viðmælis ella mótmælis rómur er ósiður á tingi.

§ 29.

Heldur formaðurin, at umrøðurnar gerast ov mikið langrøknar, kann hann skjóta upp, at tær verða endaðar, og tingið tekur tá avgerð av hesum uttan umrøðn. Somuleiðis kunnu 4 tingmenn krevja, at greidd verður atkvøða um, antin umrøðurnar skulu enda ella ikki. Nøvnini á hesum tingmonnum skulu skrivast í gerðabókina.

Val og aðrar atkvøðugreiðslur.

§ 30.

Tingið kann ikki gera nakra samtykt, tá ið ikki meiri enn helmingur tingmanna er á fundi og fyri.

§ 31.

Formaðurin ræður fyri, hvussu atkvøðugreiðsla verður skift, og hvussu hon fer fram, ið ræður tingið fyri hesum, um 4 tingmenn krevja tað. Formaðurin og ein av hinum 4 tingmonnum kunnu hvør taka til orða einaferð um hetta.

§ 32.

Formaðurin hevur heimild til, tá ið hann kann sætta, at allir eru á einum máli, at gera kunnugt, at uppskotið er samtykt uttan atkvøðugreiðslu, um eingin krevur tilfka, ið undantikið hina avgerandi samtykt av lógaruppskoti ella øðrum sjálvstøðugum uppskoti.

Annars fer atkvøðugreiðslan fram á luttátt, at tingmenn reisa seg úr sæti, og atkvøða eigur altíð at roynast við og ímóti. Er atkvøðugreiðslan fallin so, at ikki nóg nógvar atkvøður eru greiddar, letur formaðurin navnaskall fara fram. Somuleiðis er formanni heimilt at lata atkvøðugreiðslu fara fram við navnaskalli annaðhvørt alt fyri eitt ella, um atkvøðugreiðsla er áður farin fram, men tykist honum eftir frásøgn skrivaranna ógreið. Somuleiðis kunnu 4 tingmenn krevja navnaskall, áðrenn atkvøðugreiðslan byrjar, og skulu nøvn teirra verða skrivað í gerðabókina.

§ 33.

Vanligt lutfallsval verður at nýta, har meir enn ein maður skal verða valdur. Mannagongdin er henda: Tingmenninir verða at býta í flokkar hvør fyri seg umfatandi teir, sum í einstakum máli, fyri eina tíð ella fyri fyrst, hava sagt formanninum frá, at teir vilja greiða atkvøðu í felagsskapi.

Val av leimum almennu umboðsmönnum, sum lögtingið hefur at kjósa, fer fram eftir munnligum uppskoti frá tingmanni, tá ið $\frac{3}{4}$ av leimum tingmonnum, sum eru á fundi, eru á einum máli harum. Annars verður valt skrivliga.

Tá ið einans ein maður skal veljast, krevist meira enn helmingurin av teim við skrivaðum atkvøðuseðlum greiddi atkvøðum. Verður einki fíkt atkvøðutal náað við fyrstu kosing, skal verða valt av nýggjum við óbundið val. Fær heldur ikki tá nakar nóg nógvar atkvøður, skal verða val millum tveir. Við triðju atkvøðugreiðslu verður valt millum teirra, ið fingu flestar atkvøður við 2. atkvøðugreiðslu, og um fleiri fingu javnógvar atkvøður við val, ræður lutakast. Um feir báðir við hina bundnu atkvøðugreiðsluna eisini fáa javnógvar atkvøður, ræður lutakast.

Atkvøðuseðil er uttan gildi, tá ið hann hefur fleiri nøvn enn menn, ið skulu verða valdir, ella nakað navn, sum er ógreiniligt ella óviðkomandi.

§ 34.

Uppskot kann ikki verða broytt á sama fundi, sum tað er samtykt. Fyri at broyta eitt av tinginum í somu tingsetu avgerandi samtykt uppskot krevst, at minst $\frac{3}{5}$ av øllum tingmonnum greiða atkvøðu fyri.

Fundarskipan.

§ 35.

Fundir tingsins skulu haldast fyri opnum durum. Tá kann formaðurin ella 4 tingmenn krevja, at allir áhoyrarar skulu fara út, og ger tá tingið av, um málið skal til umrøðu fyri opnum ella afturlatnum durum.

§ 36.

Formaðurin skipar fyri atgongdini til fundar fyri opnum durum. Um áhoyrarar ikki eru kvirrir, kann formaðurin vísa út leimum, ið gera óljóð, og um tørvur er á, øllum áhoyrarunum.

Farloyvi.

§ 37.

Tingmaður hefur fundarskyldu, uttan so hann hefur lógligt forfall ella farloyvi.

Hann skal senda formanninum boð um forfall, og formaðurin ger tinginum hetta kunnugt.

Fer maður frá sum tingmaður, skal varamaður taka sæti á tingi. Tingið kann samtykkja, at varamaður bráðfengis tekur sæti á tingi, tá ið tingmaður boðar formanninum, at hann vegna sjúku, burtferð í almennum starvi ella av aðrari orsök í minsta lagi í ein mánað ikki kann luttaka í tingfundum. Tingið gevur honum so farloyvi. Ting-samtyktin verður gjørd uttan umrøðu eftir munnligum uppskoti frá formanninum. Starv varamannsins endar, tá ávarandi tingmaður boðar formanninum frá, at hann aftur kann møta á tingi.

Avvik.

§ 38.

Eftir uppskoti frá formanninum ella eftir skrivligum uppskoti frá 6 tingmonnum kannu í sera áfroðkandi førum áðurnevndu reglum verða fráviktar, um tær ikki hvíla á reglum í stýrisskipanarlógini, tá minst helvtin av tingmonnum greiða atkvøðu.

BROYTINGARUPPSKOT

Mælt verður til hesar broytingar í nevndaruppskotinum:

- 1) Í § 2, 1. pt., verða aftaná orðið »kunna« sett orðini »eins og stýrismenn«.
- 2) Í § 4 gongur út 2. pkt., og í staðin verður sett: »Vil formaðurin leggja uppí umrøðuna meiri enn hansara formannsstarv krevur, skal hann, eins og lá ið hann hevur forfall, lata næstformannin ella í hansara forfall annan tingskrivaran taka formannsessin so leingja«.
- 3) Í § 10 verður aftaná orðini »Fíggjarnevnd við 7 tingmonnum« sett: »ið situr til næstu vanliga tingsetu«.
- 4) Í § 13 ganga út í 1. pt. orðini »løgmaður, landsstýrismaður ella ríkisumboðsmaðurin« og í 2. pt. orðini »løgmaður, landstýrismaður eins og ríkisumboðsmaðurin«.
- 5) Í § 14 verður aftaná orðið »ríkisumboðsmanninum« sett (t felagsmáli).
- 6) Í § 17 ganga út orðini »av landsstýrinum, ríkisumboðsmanninum«.
- 7) § 20 verður orðað soleiðis:
»Uppskot kunnu á hvørjum viðgerðarsligi verða afturlikin. Beint aftaná at afturtøka er boðað tinginum, spyr formaðurin, um uppskotið verður upplikið av tingmanni«.
- 8) Í § 23 ganga út orðini »beind til ta nevnd, sum hann, ið hevur borið hana fram, krevur hana vísta til, ella um tilfíkt krav ikki er sett fram, til nevnd, sum formaðurin avger.« og í staðin verður sett: »av formanninum eftir samráð við ta í § 10, 2. pt., settu nevnd beind til nevndarviðgerð.«
Í § 32 verður í 2. pelli í staðin fyri: »letur formaðurin navnakalla« sett »kann formaðurin lata navnakalla«.
- 9) Í § 33, 1. pt., gongur út orðið »vanligt«, og aftrat peltinum verður sett:
»Limatalið á hvørjum flokki verður so skrivað á ein serstakan lista. Talið verður býtt á listanum við 1, 2, 3 o. s. fr., til alkvøðutalið hjá hvørjum lista er býtt við einum so stórum tali, sum talið av monnum, sum lægst kunnu ætlast at fella til hansara. Hitt størsta av lutatalinum, ið á henda hátt kemur fram, gevur tí flokki, sum lutast tí rætt til at fáa fyrsta mann millum hinar valdu, hitt næststørsta gevur rætt til at fáa næsta mann o. s. fr., til fullskipað er. Um lutatølini eru javustór, skal lutakast gera av, hvør listi fær mannin. Tá ið tað á henda hátt er funnið, hvussu margar, hvør flokkur, sum er uppgivin formanninum, skal hava við valið, skal hvør tilfíkur flokkur sum skjótast siga formanninum frá, hvørjar hann vil velja, og teirra nøvn kunnger formaðurin fyri tinginum.«
- 10) § 33, 3. pt., 1. pkt., verður orðað soleiðis:
»Tá ið einans ein maður skal veljast, krevst meira enn helmingur tingmanna fyri.«

2. viðgerð 3. mai. 3. viðgerð 5. mai.

Uppskot nevndarinnar gr. 1 samtykt 17—0. Broytingaruppskot til gr. 2, 1. pt. samtykt 18—0. Gr. 2 so broytt samtykt 18—0. Gr. 3 samtykt 18—0. Broytingaruppskot til gr. 4 samtykt 18—0. Gr. 4 so broytt samtykt 17—0. Gr. 5—9 samtyktar 17—0. Broytingaruppskot til gr. 10 samtykt 16—0. Gr. 10 so broytt samtykt 17—0. Gr. 11 og 12

samtyktar 17—0. Broytingaruppskot til gr. 13 samtykt 17—0. Gr. 13 so broytt samtykt 17—0. Broytingaruppskot til gr. 14 samtykt 17—0. Gr. 14 so broytt samtykt 17—0. Gr. 15 og 16 samtyktar 17—0. Broytingaruppskot til gr. 17 samtykt 17—0. Gr. 17 so broytt samtykt 17—0. Gr. 18 og 19 samtyktar 17—0. Broytingaruppskot til gr. 20 samtykt 18—0. Gr. 20 í nevndaruppskolinum fer soleiðis út. Gr. 21 og 22 samtyktar 18—0. Broytingaruppskot til gr. 23 samtykt 18—0. Gr. 23 so broytt samtykt 18—0. Gr. 24—31 samtyktar 18—0. Broytingaruppskot til gr. 32 samtykt 18—0. Gr. 32 so broytt samtykt 18—0. Broytingaruppskot til gr. 33 samtykt 15—0. Gr. 33 so broytt samtykt 18—0. Gr. 36—38 samtyktar 18—0.

5. Val av lögmanni.

5. maí fer val fram sbr. tingskipanin gr. 33:

Løgtingsmaður Andreas Samuelson fekk 11 atkvøður. Edward Mitens, skrivstovustjóri fekk 1 atkvøðu og 8 atkvøðnaseðlar vóru blankir.

So státt var løgtingsmaður Andreas Samuelson, Fuglafirði, valdur til lögmann.

6. Val av limum landsstýrisins.

12. maí fór val fram.

Eftir uppskoti lögmannsins vóru við 12 atkv.—0 hesir valdir:

Kristian Djurhuus, løgtingsmaður, Tvøroyri, Louis Zachariassen, løgtingsmaður, Tórshavn, Joen Peter Davidsen, løgtingsmaður, Sandi.

7. Val av manni til »Forfatningskommissionen«.

29. apríl fór val fram sbr. gr. 33 í tingskipanini.

Í fyrsta umfari fekk Poul Niclasen, lögtingsmaður, 10 atkv. og blankar vóru 6; í øðrum umfari fekk Poul Niclasen 9 atkv., P. M. Dam 1 og 7 vóru blankar; í triðja umfari fekk Poul Niclasen 8 atkv., P. M. Dam 2 og 7 vóru blankar.

Poul Niclasen varð so stutt valdur.

8. Yvirtøka av sermálum.

1. viðg. 14. apríl. Framl. álit 11. mai.

NEVNDARÁLIT

Í ríkislóg nr. 137 av 23. mars 1948 og kunngerð nr. 11 av 31. mars 1948 um Føroya heimastýri, gr. 2, er Føroya Løgtingi heimilað heinan vegin ella so við og við at leggja undir heimastýrið øll tey mál, ið standa undir A á listanum, ið er uppfestur nevndu heimastýrisins lóg.

Í somu heimastýrisins lóg er eisini sett, at tað seinri effir nærri samráðingum verður gjørt av, hvørji mál undir B á sama lista skulu kunna verða flutt til føroysk sermál.

Nevndin hevur havt yvirtøkuspurningin til viðgerðar og hevur býtt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (P. M. Dam, L. Zachariasen, A. Samuelson og Kr. Djurhuus) mælir til í fyrsta syftu, at øll tey undir A settu mál og málsøki — sí uppskotið — verða lögð undir føroyska heimastýrið uttan hesi mál, ið verða givin stjórnini til umhugsan:

Heilsumál, lækna- og jarðameður, sjúkrahús, harnundir hoyra em-
bætislækna- og kvakksalvaralóggáva, skipan móti tuberkulum og øðrum

smittandi sjúkum, sinnissjúka, vaccineriing (sí petti 4 A gr. 2), almenn forsorg, serforsorg, fólkatrygging, tvungin vanlukkutrygging (sí petti 5 A gr. 2), skúlamál, herundir fólaskúlin, próvskúlar og skeið, læraraskúlin, fólkaháskúlin, eftirskúlar, ungdóms- og kvøldskúlar, húshaldsskúlar, fakskúlar sum handilsskúlar, tekniskir skúlar, navigatiónsskúlar o. s. fr. (sí petti 9 A gr. 2), havnir, post- og telegrafmál í Føroyum (sí petti 12 A gr. 2).

Meirilutin mælir tinginum til at heita á landsstýrið um at samráðast við danska ríkisstýrið viðvíkjandi málunum:

Ráevni í undirgrundini, radio, loftferðsla, jarðagrunnurin, eftirlit við inn- og útflutningi (sí gr. 3, B-mál).

Minnilutin (Kr. Djurhuus) hevur viðvíkjandi ravmagnsorkuni og elektriskum virkjum ta støðu, at tað eigur at verða biðað við yvirtøkuni, til tess vit hava fingið sett á stovn eina elektrisitetsskommisssión á líknandi hátt, sum skipað er í Danmark.

Minnilutin (R. Long, P. Petersen og Th. Petersen) seta okkara flokks vegna fram hesa umhugsan:

Viðurskiptini í Føroyum prógva dag frá degi nívandi fylgjur av, at ikki hevur verið gingið ta leið, sum hardagallíðin hevur víst er einasta leiðin til sannan frama fyri hesar oyggjar: fullt frælsi og ræði og fulla ábyrgd fyri Føroyum, bæði innlendis og útlendis.

Heimastýrisskipanin, sum ein meiriluti á Føroya Løgtingi nú hevur givið lóggildi, veitir okkum ikki neyðturviligt ræði. Skal hon vera okkum til nakran frama uttan at valda okkum annað enn útreiðslur, má hon verða ferd út í æsir, t. v. s. Føroyingar mugu beinan vegin taka undir sítt vald ikki bert øll tey mál, sum manna millum nú verða nevnd a-mál, men eisini skjótast gjørligt b-málini.

Nevndarviðgerðin hevur víst, at tann tingmeiriluti, sum valt hevur lögmann og nú skipar landsstýri, er ósamdur um, hvussu mikið teir beinan vegin vilja leggja undir Føroya vald. Nakrir av teimum vilja hava undir heimastýrið tey mál, sum lítlar og ongar útreiðslur eru av, meðan tey týðningarmestu málini verða hurtúrskotin til nærri kanningar í landsstýrinum, til hetta heldur seg tora mæla tinginum til at taka ta peningaligu ábyrgd av teimum. Áðrir ætla heldur ikki at leggja øll kostnaðarlítil mál beinan vegin undir føroyskt vald, men vilja hava yvirtøkuna av teimum skotna út eins væl og av teimum kostnaðarmeiri. Okkara flokkur heldur fast um, at nýskipan við so stórum umsitingarútreiðslum, sum her eru ætlaðar til landsstýri, lögmann, nýggjar skrivstovur við tilhoyrandi stjórum og starvsfólki er hópisleys, um bert minni týðandi mál verða lögð undir føroyskt ræði. Vit mæla til, at fingið beinan vegin ger av, hvørji mál, ið skulu verða tikin til Føroya, og verða tey so at beina til landsstýrið at fyrirleika til yvirtøkuna.

Tey mál, aftrat vanligari umsiting, sum vit meina serliga eiga at verða tikin undir føroyskt vald beinan vegin, um heimastýrið skal eiga nakað heimaræði í sær, eru umframt skattavald og ræði á egnum innlögum: 1) skúlasøkapur og mentunarmál, sum er støðið undir fólksins sjálvbjargni, 2) eftirlit við inn- og útflutningi, sum tíverri er sett sum b-mál og tí fyrst má verða samrátt um, 3) heilsu- og sjúkraviðgerð, 4) havnagerð, vegagerð og ferðslumál, 5) postur og telegrafur og 6) social mál. Vit seta uppskot fram samsvarandi hesum.

Státsins útreiðslur til hesi mál eru í 1945: Skúlaskapur, bókasøvn og skjalasøvn 477.535 kr., sjóvinnan (harundir navigatiónsskúlin) 71.630 kr., heilsumál og sjúkraviðgerð 225.671 kr., havnagerð og vegagerð 10.000 kr., posturin ca. 100.000 kr., social mál 600.738 kr. Útreiðslurnar til yvirtøku av hesum málum eru ikki størri enn, at Føroya almenna húshald við nøkrum nýggjum inntøkum væl kann leggjast soleiðis til rættis, at inntøkur fáast til hesar útreiðslur og viðkan av ymsum studningum til social mál o. a. uttan at nerta livimøguleikan hjá fólkinum. Eisini neyðturviliga úthyggjan út yvir støðuna í amtslíðini vil verða rúm til.

Soleiðis sum heimastýrislógin er lögð til rættis, má fyrsta stig vera tingsamtykt um yvirtøku. Síðani má landsstýrið við sínum fíggarlógaruppskoti og øðrum lógaruppskotum nærri leggja til rættis, nær málini skulu leggjast undir føroyskt vald og gera nærri skipan fyri hesum. Áðrenn tingsamtykt er gjørd um yvirtøku, kann landsstýrið ikki taka tey stig, ið neyðug eru fyri at leggja alt til rættis, og vit mæla tí tinginum til at gera hesa yvirtøkusamtykt heinan vegin.

Vit mugu frá minnilutanum gera varð við, at um landsstýrið ikki skjótt ger stig til yvirtøku av hesum málum, neyðast vit at leggja fram á ting tey neyðturviliga uppskot til tað umsitingarlíga og fíggarliga grundarlagið fyri yvirtøkuni.

Uppskot.

I.

1. *Frá allari nevndini* (meirilutanum: P. M. Dam, L. Zachariasen, A. Samuelson og Kr. Djurhuus í fyrstu syftu):
Sambært heimastýrislógina nr. 137 av 23. mars 1948 og kunngerð av 31. í sama mánaði samtykkir tingið at leggja undir heimastýrið hesi mál og málsøki:

1. Føroya egna stýrisskipan innanfyri avmarkanina í nýskipanini.

Harundir hoyrir — innan fyri nevndu avmarkan — ásetanir um lögtingið, lóg um val til tess, umsitingarvaldið, skipan, samtykkjan og staðfesting lögtingslóganna og kunngerðing teirra, sefjan av egnum tænastumönnum, avsefjan teirra, tænastutreytir, lønir og eftirlønir teirra.

2. Kommunal mál.

Harundir hoyra stjórnin av kommununum, eftirlit við teimum, kommunuskattur.

3. Byggingar- og brunamál, ætlanir yvir býir, húspurningar, leiguspurningar, fólkeyvirlit.

4. Ápotek.

5. Arbeidarar, arbeidaraviðurskifti, lærudreingir, hjálparmenn, frítíð.

6. Beinleiðis og óbeinleiðis skattur.

Harundir hoyra eisini stempulgjöld, gjald av totalisatorspæli, gjald av serligum føroyskum happadrátti, meðan gjald fyri avgreiðslu, so sum skiftigjöld, rættarsportlar, tinglesingargjöld fara til tann, ið ber útreiðslurnar av avvarðandi stovni.

7. Játlanarrætt og yvirhøvar rætt til at ráða yvir øllum egnum inntøkum. Skipan av roknskaparførlu, grannskoðan og decisiónum viðvíkjandi egnum inntøkum og útreiðslum.

8. Góðkeðnan av havnagjöldum.

9. Skjalasøvn, bókasøvn, gripagoymslur.
Undanlíkið frá hesum verða skjøl ríkisins; fyrivarni verður tikið viðvíkjandi skyldu til at lata prent til kgl. bókasavnið.
10. Friðan av byggingum og náttúrufriðan.
11. Tryggjan av strond, kanalic, vatnorkustøðir, samferðslumál, harundir vegir, jarnbreyt, spurvegir, fergur, buss- og farmakoyring. Motor- og ferðsluviðurskifti.
Telefonmál í Føroyum.
Elektrisk virki.
12. Landbúnaðarviðurskifti.
Harundir almen búnaðarlóggáva, festi, leiga, sundurhýtan, útskipting, búsmannsbrúk, urtaalan, húsdjóraalan, urtagarðsbrúk, hjávinurur búnaðarins, jarðarbót, skógrøkt.
Djórakænamál.
Fyriskipanir móti skaðadjórum.
Illúsdjór, valdgerð, djóravernd, hundslóg.
Jakt og friðan av djórum á territoriinum.
Fiskiskapur og friðan av fiski á territoriinum.
Matrikulsmál.
13. Sjónleikar- og ljósmyndaloyvi, skemtunarmál.
Innsavnan og burturlutan.
Skipastrandingar og reki.
Finningargóðs.
Eitur, spreingievni, vápn.
14. Útgerðar-, framleiðslu- og býtingarmál.
Prísansan, hámarksprísir.
Skamtanir, rabat- og studningsskipanir.
Taufféne- og vinningarmark.
Umfaran av vørum.
Reglar um rúsdrekka.
Reglur um afturlatingartíð.
Matsfovar og gistingarhús.
Vinnumál.
Handils- og felagsskráseting.
Skipaskráseting.
Handilsseminingsmenn, translæturar, dispachorar, vegarar, málarar.
Grannskoðarar.
Goymsluhús.
Kommissión, agentur, handilsferðamenn.
Agentur fyri útlendsk handilsfeløg.
Bókførsla.
Kredittfeløg o. l., tryggingarfeløg í Føroyum.
15. Yvirformyndarastova í Føroyum.
Tinglesing.
Ferðumannaviðurskifti.
Ekspropriation til serlig endamál.
Ásetanir um framleiðslu av prenti.
Serstakar ásetanir um serliga tíðarrokning.
Val av almennum álitismonnum.
Eins rættindi fyri menn og kvinnur.

2. *Fra minnitutanum* (Richard Long, Poul Petersen og Th. Petersen):
Løgtingið samtykkir haraffrat at leggja undir heimastýrið:

1. Heilsumál, lækna, harundir hoyrandi embætislækna, kvakk-

salvaralóggávan, skipanir móti tuberklum o. ø. smittandi sjúkum, sinnissjúk, vaccineriing.

2. Jarðamøðnr.
3. Sjúkrahús.
4. Almen forsorg, serforsorg, fólkatrygging.
5. Tvungin fólkatrygging.
6. Læraraskúlin.
7. Fólkaháskúlin.
8. Tekniskar skúlar.
9. Navigatióhsskúlar.
10. Hini undir skúlamál nevndu økir.
11. Havnir.
12. Post- og telegrafmál í Føroyum.

3. *Frá meirilutanum* (P. M. Dam, L. Zachariasen, A. Samuelsen og Kr. Djurhuus):

Til landsstýrisins umhugsan verða beind:

Heilsumál, læknar, jarðamøðnr, sjúkrahús, harundir hoyrandi embætislæknar, kvakksalvaralóggávan, skipanir móti tuberklum og øðrum smittandi sjúkum, sinnissjúk, vaccineriing.

Almen forsorg, serforsorg, fólkatrygging, tvungin vanlukku-trygging.

Skúlamál, harundir hoyrir bæði fólkaskúlin, próvskúlar og skeið, læraraskúlin, fólkaháskúlar, eftirskúlar, ungdoms- og faks-kúlar sum handilsskúlar, tekniskir skúlar, navigatióhsskúlar o. s. fr.

Havnir, post- og telegrafmál í Føroyum.

II.

1. *Frá allari nevndini* (frá minnilutanum: Richard Long, Poul Petersen og Th. Petersen viðvíkjandi yvirtøku beinan vegin):
Tingið samtykkir, at samráðingar skulu fara fram við danska ríkis-stýrið viðvíkjandi B-málanum:

Ráevni í undirgrundini,
Radío,
Loffferðsin,
Eftirlit við inn- og útflutningi.

- 2) *Frá minnilutanum* (Richard Long, Poul Petersen og Th. Petersen):
Eisini verður at samráðast um yvirtøku beinan vegin av B-málanum:

Fólkakirkjuna,
Politíð.

2. viðgerð 12. mai og 3. viðgerð 13. mai.

- I. Uppskot 1. *frá allari nevndini* (meirilutin P. M. Dam o. fl. í fyrstu syftu): pt. 1.—15. samtykt við 20 atkv. — Uppskot 2. *frá minnilutanum* (Richard Long o. fl.): pt. 1. og 2. fullu 9—0, pt. 2.—5. fullu 8—0, pt. 6. fall 9—0, pt. 7. samtykt 11—0, pt. 8. fall 10—0, pt. 9. samtykt 11—0, pt. 10. og 11. fullu 8—0, pt. 12. fall 10—0.

- Uppskot 3. *frá meirilutanum* (P. M. Dam o. fl.) sum broytt við atkvøðu av uppskot 2. *frá meirilutanum* (Richard Long o. fl.) samtykt við 13—0.
- II. Uppskot 1. *frá allari nevndini* (frá minnilutanum Richard Long o. fl. viðv. yvirtøku beinan vegin) samtykt 19—0. Uppskot 2. *frá minnilutanum* (Richard Long o. fl.) viðv. fólkakirkjuna fall 9—0 og viðv. politíð fall 10—0.

9. Fiskasølumiðstöða.

1. viðgerð 15. apríl. Framl. álit 3. mai (Wm. Smith o. fl.), broytingaruppskot 4. mai.

ÁLIT

Í næstseinastu tingsetu vóru til viðgerðar umsóknir (25. apríl 1946) frá nevndini fyri »Føroya Fiskaexport«, nevndini fyri »Færøernes Rederiforening« (3. desember 1946) og frá Laura Nolsøe, Vági, (1. juli 1946), harí verður søkt um, at Føroya Fiskaexport verður endurreist og fær ley somu rættindi sum fyrr, áðrenn hildið varð uppá við útflutningi av saltfiski og klippfiski úr Føroyum.

Fiskivinnunevndin færir fram í álit sínum, at hon er samd um, at ein solumiðstöð vil verða neyðug, men at tað ikki er neyðugt at stovna hana í stundini, meðan ein góður marknaður er fyri føroyskum saltfiski. Sölan av føroyskum saltfiski kom tó skjótt út fyri lækkandi prístilboðum, og tað varð skjótt eygsjónligt, at fyri at halda prísirnar uppi, mátti verða gjørt nakað frá føroyskari síðu.

Tann 10. juli 1947 varð stovnað lutafelagið »Føroya Fiskaútflutningsfelag« til at hava allan útflutning av saltfiski og klippfiski úr Føroyum í hondum. Tann 11. juli vendi felagið sær til landsnevnd Føroya Løgtings fyri at fáa einkerrætt til henda útflutning. Eftir at málið hevði verið til viðgerðar í landsnevndini, varð við kunngerð 15. juli 1947 forboðið at selja saltfisk og klippfisk út av landinum uttan loyvi. Fyribils varð tað skipað soleiðis, at útflutningsloyvi vórðu givin av antinum eftir tilmæli frá landsnevndini, sum í hvørjum einstakum føri skuldi fáa ummæli frá Fiskaútflutningsfelagnum.

L.f. Føroya Fiskaútflutningsfelag sendi 30. juli 1947 umsókn saman við lógum felagsins til Løgtingið um við lóg at geva felagnum einkarrætt til sølu av saltfiski og klippliski.

Til tingið komu inn tvær aðrar umsóknir:

1) Umsókn 1. august 1947 frá Føroya Fiskimannafelagi, harf tingið verður biðið um at fyrirveika, at sölufelagið Føroya Fiskaexport kemur aftur á gongd á tí sama grundarlagi og undir somu skipan, sum felagið hevði undan seinasta kríggi.

2) Umsókn 30. juli frá Suðuroyar Fiskimannafelagi, harf verður søkt um, at fiskimenn gjøgnum teirra felag fáa rætt til at verða umboðaðir í stýrinum fyri einum sölufelagi.

Fiskivinnunevnd Løgtingsins førir fram í áliti sínum, at hon hevur havt umsóknina og lóguppskotið frá Føroya Fiskaútflutningsfelag til umhugsunar og eftirkauningar, men kann ikki taka endaliga støðu til uppskotið, fyrr enn tað er avgjørt, um Føroya Fiskaexport verður endurstovnað. Tað verður lagt aftrat, at tað er nevndini kunnugt, at Føroya Fiskaexport vil halda aðalfund um miðjan januar 1948. Um einkarrættur til søluna av saltfiski og klippliski verður givin, má nevndin halda, at tað vil vera ógjørlegt at geva ein slíkan einkarrætt til tvey feløg, men at her má fara eitt samarbeiði fram, hvat ið skuldi verið so mikið lættari, sum tað fyri ein stóran part eru teir somu útlýtarar, sum eru í báðum feløgum.

Í einum framhaldsáliti frá fiskivinnunevndini 20. januar 1948 verður greitt frá, at á eykaaðalfundi í »Føroya Fiskaexport« 16. januar varð samtykt at halda fram við felagnum og at broyta lógirnar, og at starvsnevnd felagsins í brævi 17. januar hevur søkt um, at Løgtingið fyrirveikar, at lógirnar verða góðkendar skjótast gjørlegt.

Við tað at henda umsókn frá Føroya Fiskaexport ikki kom inn, fyrr enn annan dagin fyri, at tingsetan endaði, varð tað neyðugt at goyma umsóknina til ta komandi tingsetu.

Tingið kom saman aftur týsdagin 13. apríl í ár. Málið um Fiskasølumiðstöðu varð framlagt og kom til l. viðgerð 15. apríl, og varð víst til Fiskivinnunevndina (Hákon Djurhuus, Richard Long, Poul Niclasen, W. Smith og P. H. Weihe). Nevndin helt fund 16. apríl fyrrapartin, og her varð samtykt at biðja nevndarformannin í Føroya Fiskaútflutningsfelagi, Leif Waagstein, og Føroya Fiskaexport, D. Niclasen, um at koma til fundar í Løgtinginum saman við nevndini sama dag kl. 16. Her vórðu so samráðingar ferdar, og tað varð hildið fram av fiskivinnunevndini, at tað sjálvandi var ógjørlegt at geva einkarrætt bæði til Føroya Fiskaexport og Føroya Fiskaútflutningsfelag, og at tað tí vil vera neyðugt, at hesi bæði feløg á ein ella annan hátt ganga saman í eitt felag. D. Niclasen og Leif Waagstein lovaðu at leggja hetta fram fyri teirra nevndarlimir, men vildi hava eina skrivliga áheitan frá fiskivinnunevndini. Henda áheitan, sum varð send felagnum sama dag, varð soljóðandi:

»Fiskivinnunevnd Løgtingsins, sum hevur málið um fiskasølumiðstöðu til viðgerðar, loyvir sær at heita á nevndina í Føroya Fiskaexport og Føroya Fiskaútflutningsfelag til at royna at fáa eina samskipan í lag, soleiðis at burtur úr hesum báðum feløgum kann fáast tann sölumiðstöða, sum tænir landinum best.«

Tann 23. apríl (Dýrabíðjudag) varð fundur hildin í Løgtinginum millum Fiskivinnunevndina og nevndarlimir úr Føroya Fiskaútflutningsfelag og Føroya Fiskaexport, hvar spurningurin um eina samskipan var til umrøðu, og tóktist menn yvirhøvur at vera sannaðir fyri hesum, men vildu leir tó hava høvi til at lala meiri saman um hetta snámillum, áðrenn endalig støða varð tikin.

Tann 26. apríl varð aftur fundur hildin á Løgtingsskrivstovuni, hvar málið varð umrøtt og lógirnar hjá Føroya Fiskaútflutningsfelag og Føroya Fiskaexport gjøgnumgingnar. Limir av fiskivinnunevndini førdu fram, at teimum yvirhøvur dámdi betur lógirnar hjá Føroya Fiskaexport. Avgjørt varð, at limirnir frá teim báðum feløgnum skuldu samráðast meiri snámillum og koma fram við einum uppskoti til lógir fyri eitt felag.

Tann 27. apríl fekk fiskivinnunevndin uppskot til lógir fyri tað nýggja felagið, ið nevnt verður L/f Føroya Fiskasøla, við soljóðandi brævi:

»Vit undirritaðu, sum komu ásamt við fiskivinnunevndina um at fyrireika sölufelag fyri føroyskar útflytarar av salt- og klippfiski, loyva okkum her við at senda fram tað uppskot, sum vit allir eru samdir um. Uppskotið byggir á lutafelags- (andilsfelags-) princippið.

Vit loyva okkum tí at biðja Løgtingið viðgera málið um sölufelag nú og biðja um, at avgerð verður tikin um einkarrætt fyri hetta nýggja felag. Samstundis kunnu vit siga frá, at vit eru samdir um, at tann møguliga søla til Spaniu av 5.000 tons um av saltfiski verður at yvirtaka av hesum nýggja sölufelagi, sum má hava heimild til at gera tann endaliga sölusáttmálan við Spaniu.«

Tann 28. apríl varð fundur hildin í Løgtinginum millum Fiskivinnunevndina og nevndarlimum frá Føroya Fiskaútflutningsfelag og Føroya Fiskaexport. Uppskotið til lógir fyri L/f Føroya Fiskasølu varð eftirkannað og nakrar málsliigar broytingar gjørdar.

Roknað verður við, at tað vil taka o. u. 3 vikur, áðrenn tað nýggja felagið kann vera fullstovnað. Tá tingið ikki kemur at sita so længi, vil tað verða neyðugt at geva landsstýrinum heimild til at geva felagnum einkarrætt.

Uppskot.

1. Løgtingið góðtekur tað framsenda uppskot til lóg fyri L/f Føroya Fiskasølu, Tórshavn (The Faroe Fish Exporting Company), og gevur landsstýrinum heimild til at geva hesum felagi einkarrætt til sølu av saltfiski og klippfiski, tá tað er stovnað.
2. Løgtingið samtykkir uppskot til

LØGTINSLÓG UM INN- OG ÚTFLYTAN AV FISKI

§ 1.

Klippfiskur og saltfiskur kann fyríbils ikki verða útfluttur úr Føroyum utan landsstýrisins loyvi, og umsóknir við upplýsingum um sölutreytir verða at senda landsstýrinum.

Tilsvarendi reglur galda, tá skip, sum eru heimahoyrandi í Føroyum, avhenda saltfisk í havn uttanfyri Føroyar uttan at sigla inn í Føroyum við veiðuni.

§ 2.

Landsstýrið kann gera reglur viðvíkjandi banni móti innflutningi til Føroyar og útflutningi úr Føroyum av feskum fiski, saltaðum fiski og fiskavörum, eins og tað kann bjóða, at nevndi inn- og útflutningur bert kann fara fram eftir teimum fyriskipanum, sum landsstýrið ásetir hesum viðvíkjandi.

§ 3.

Brot móti hesum ásetanum og teimum samsvarandi hesi lóg gjørdur ásetanum verða revsað við sektum, sum falla til Løgtingsins býlisgrunn.

§ 4.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin, og samfóðis fer úr gildi kunngerð tyri Føroyar nr. 24, 15. juli 1947, um útflutning av klippfiski og saltfiski.

§ 1.

Udførsel fra Færøerne af Klippfisk og Saltfisk kan indtil videre ikke finde Sted uden Tilladelse fra Landstyre, hvortil Andrageude indeholdende Oplysninger om Salgsbetingelserne maa indsendes.

Tilsvarende Regler gælder for Afhændelse i Havn udenfor Færøerne af Saltfisk fanget af her hjemmehørende Skibe, som ikke anløber Færøerne med Fangsten.

§ 2.

Landstyre kan træffe Bestemmelser med Hensyn til Forbud mod Indførsel til Færøerne og Udførsel fra Færøerne af Ferskfisk, saltet Fisk samt Fiskevarer, samt kan paabyde, at den nævnte Ind- og Udførsel kun maa finde Sted under Iagttagelse af de Forskrifter, Landstyre i saa Henseende maatte fastsætte.

§ 3.

Overtrædelser af foranstaaende Bestemmelser og de i Medfør af denne Lov fastsatte Bestemmelser straffes med Bøder, der tilfalder Lagtingets Repartitionsfond.

§ 4.

Denne Lov træder i Kraft straks, og samtidig ophæves Kundgørelse for Færøerne Nr. 24 af 15. Juli 1947 om Udførsel af Klippfisk og Saltfisk.

GREINT BROYTINGARUPPSKOT

Føroya javnaðarflokkur og sjálvstýrisflokkurin á tingi eru á einum máli um, at tað er avgjørt neyðugt at hava eina miðstöð fyri sølu av salt- og klippfiski okkara. Men flokkarnir halda stýrið fyri hesa miðstöð eigir at verða sett soleiðis, at veiðumennirnir eiga helmingin av stjórnarlimunum, meðan hin helmingurin verður at seta av leim, ið fiskiferini eiga (útgerðarmannunum). Hetta svarar til sáttmálan og býtið, tá veiðan kemur heim.

Hvussu veiðumannafeløgin byta teir stjórnarlimir, tey vilja sína millum, avgera feløgin sjálv, men hugsast kann sum verandi rímuligt, at fiskimannafeløgin fingu 60 %, skipara- og navigatørfelagið 25 % og maskinist- og motorfelagið 15 % av stjórnarhelminginum.

Flokkarnir loyva sær lí at seta fram uppskot um, at góðkenningin av einkasølurætti til eina fiskasølumiðstöð verður treytað av, at veiðumannafeløgin seta helmingin av stjórnini.

Uppskot.

Í staðin fyri nevndarinnar uppskot punkt 1 verður sett:

Føroya lögting gevur landsstýrinum heimild til at geva einum lutafelagi sum solumiðstöð fyri útflutningi av salt- og klippfiski einkarætt til henda útflutning, treytað av, at stýrið er samansett sum í frammanfyri staðandi greinda áliti skotið til.

2. viðgerð 5. mai, 3. viðg. 8. mai og atkvgr. 13. mai.

Greint broytingaruppskot frá Dam o. fl. fall 7—0. Uppskot nevndarinnar samtykt 17—0. — Lógaruppskotsins § 1 samtykt 18—0, § 2 samtykt 19—0, § 3 samtykt 18—0 og § 4 samtykt 17—0. Lógaruppskotið í síni heild samtykt 18—0.

10. Störri havnir.

Framl. 24. apríl.

ÁLIT

Lögtingið samtykti 21. janúar 1948 í tingmáli nr. IX—9/1947/48 að játta sum stöðning til stærri havnir fílsamans 4.835.000 kr. Studningurinn verður að rinda gjögnum 10 ár, soleiðis að 1948 verður fyrsta árið, við rétti að gjalda fyrr. Millum aðrar treytir fyrir játtaninni samtykti tingið, að har einki projekt er, má kommunan, áðrenn arbeiðið byrjar, fáa til vega projekt, gjort av verkfröðingi, góðkendum av landsstýrinum, og verður hetta projekt að leggja fyrir tingið, so það kann taka endaliga stöðu til stöðdina av studninginum.

Hesar kommunur, ið hava fingið játtað studning til havnabygging eftir seinastu lögtingssamtykt, nevnliga:

Klakksvík	50 % av 2.000.000 kr.		1.000.000 kr.
Nes	50 - - 200.000 -		100.000 -
Servág	50 - - 800.000 -		400.000 -
Vág	50 - - 2.000.000 -		1.000.000 -

hava við umboðsmönnum havt samráðingar við havnanevndina, ið sett er að viðgera málið í hesi eykatingsetu, og lagt fram projekt fyrir havnabyggingina, gjord av Anton Djurhuus verkfröðingi.

Nevndin skal viðmerkja:

Viðvíkjandi Klakksvíkar havn hefur kommunan ætlað að keypa 2 »Fønix« betonkistur úr Bretlandi fyrir á tann hátt að fáa arbeiðið gjort skjóttari. Um henda ætlan verður sett í verk, verður tann upprunaliga projekteringin minkað við o. u. 100.000 kr., men kann tó einki avgjört sigast um hella í lötuni, og heldur tí nevndin, að endalig stöða til lögtingsstudningin ekki kann verða tikið, fyrrenn spurningurin um betonkisturnar og tann pening, ið harvið kann verða spardur, er avgjördur. Málið eigur tí að verða tikið til viðgerðar aftur á komandi Olavsökutingi.

Viðvíkjandi Runavíkar havn fyririggur projekt í 2 pørtum. Kommunan hefur við tilmæli frá deildarverkfröðingi Anton Djurhuus samtykt að taka við fyrra parti, sum gongur út uppá leingjan á bryggjunni við um 50 m og byggjan av atlegubryggju úr henni og suðureftir í 80 m longd. Harvið fæst ein samlað bryggjulongd uppá 180 m. Hesin parturin er mettur að kosta 1.000.000 kr. Kommunan sækir um, að tær játtadu 200.000 kr. ganga upp í hesa ætlan og um að fáa ein samlaðan lögtingsstudning uppá 50 pct. av 1.000.000 kr.

Nevndin er samd um, að kommunan byggir eftir tí fyririggjandi projekti fyrir fyrra part, og setur fram uppskot um eykajáttan uppá 50 pct. av 800.000 kr. — Eisini viðvíkjandi Runavíkar havn er ætlanin að nýta eina »Fønix« betonkistu, og verða viðurskiftini her ley somu sum viðvíkjandi Klakksvík, soleiðis að Lögtingið tekur fyrir viðvíkjandi tí endaligu stödd av studninginum.

Viðvíkjandi Sörvágs havn fyrirleggur projekt, hareftir viðkanin av havnini eftir uppskoti 3 er ætlað at kostn 970.000 kr. Kommunan søkir um, at sludningurin verður hækkaður.

Nevndin er samd um at góðkenna projektið og setir fram uppskot um eykajáltað.

Viðvíkjandi Vágs havn hevur kommunan og havnastýrið samtykt at mæla til at byggja projektini 1 og 5, men er ikki endaliga avgjört, um byggingin skal fara fram.

Nevndin er samd um at góðkenna tey fyriliggjandi projektini.

Uppskot.

- I. Løglingið góðkennir fyriliggjandi projektir til:
 - 1) *Viðkan av Klakksvíkar havn* við ávísan til tað í állífinum framflutta, og tekur fyrivarni viðvíkjandi tí endaligu stødd av løgtingsstudningi
 - 2) *Runavíkar havn*, soleiðis at játtað verður 50 pct. av 800.000 kr. lig 400.000 kr. afturat og við fyrivarni viðvíkjandi endaligu stødd av studningi sum undir pkt. 1) tilskilað.
 - 3) *Viðkan av Sörvágs havn*, soleiðis at játtað verður afturat 50 pct. av 170.000 kr. lig 85.000 kr.
 - 4) *Viðkan av Vágs havn*, soleiðis at studningurin verður 50 pct. av 2.000.000 kr. lig 1.000.000 kr.
- II. Eins og undir 1) og 2) verður loyvt øðrum kommunum — um tær ynskja tað — at broyta teirra upprunaligu havnaprojektir, soleiðis at eisini tær kunnu gera nýtslu av Fønix-kistum. Nærri treytir hesum viðvíkjandi verða at fara fram við landsstýrið.
- III. Málið verður at taka allar til viðgerðar á komandi Ólavsøku-tingi.

2. viðg. 27. apríl. 3. viðg. 30. apríl og atkvgr. 7. mai. Uppskot nevndarinnar I pt. 1)–4) samtykt 17—0. Pkt. II samtykt 16—0 og pkt. III samtykt 16—0.

11. Fyriskipan viðv. fiskivinnu í Norðsjónum.

1. viðg. 22. apríl. Framl. 24. apríl.

ÁLIT

Í næstseinastu tingsetu hevði Løgtingið til viðgerðar málið viðvíkjandi meskustødd o. ø. til forðan av fiskaoyðan í Norðsjónum (sí lögtingsfóðindi 1947, s. 92).

Tingsins samtykt í málinum var henda:

- 1) Tingið góðkennir, at meskuvíddin 80 mm og 110 mm verða galdandi fyri Føroyar við tí fyrivarni, at samtyktin verður ikki sett í gildi fyrr enn um 2 ár.
- 2) Tingið mótmælir, at ein avmarkan í tali av veiðuførum verður sett í gildi.

Í seinastu tingsetu var málið aftur til viðgerðar. Í nevndarálitinum verður ført fram, at fiskivinnunevndin, sum hevur havt málið til viðgerðar, kann mæla til at Føroyar taka við konventiónini eins og onnur Norðanlond. Nevndin setti fram uppskot um »Midlertidige Bestemmelser for Færøerne om Fiskeri i Nordsøen m. v.« Harí var m. a. samtykt, at fyri fiskivinnuna á leimum økjum, sum umfatað eru av tí internationalu konventiónini, sum samtykt var í London 5. apríl 1946 viðvíkjandi fyriskipan um meskuvídd í fiskiamboðum og minstustødd av fiski, kunna við kunngerð, samtyktari av Føroya Løgtingi, verða fyriskipaðar nærri reglur samsvarandi tí, sum fyriskipað er í nevndu konventión eins og á sama hátt kunna verða givnar serligar fyriskipanir til at seta í verk ley av ríkisstýrinum góðkendu tilmæli, ið verða sett fram av tí í art. 12 í konventiónini umtalaðu føstu nevnd ella av teirri samsvarandi føstu ráðgevandi nevnd. — Fyriskipað verður, at lógina verður sett í gildi við kunngerð samtyktari av Føroya Løgtingi.

Løgtingið endurnýggjar sítt mótmæli móti einari miðkan av talinum av veiðuførum og mark fyri, hvussu nógv ið fiskað kann verða.

Í brævi 9. apríl 1948 hevur Statsministerið sent Løgtinginum til ummælis eitt uppskot til »Lov om Foranstaltninger til Regulering af Fiskeriet i Dele af Atlanterhavet, Nordsøen, Skagerrak og Kattegat«. Í § 3 verður tilskilað, at fiskeriministarin fær heimild til at eftir samráðing við Løgtingið at seta lógina í gildi fyri Føroyar við teim broytingum, viðurskiðlini máttu gera neyðturvilig.

Fiskivinnunevndin, sum hevur málið til viðgerðar, skal føra fram, at hon eins og áður kann viðmæla, at Føroyar ganga undir konventiónina eins og onnur Norðanlond, men tær nærri fyriskipanir eins og áður bildað fram, eiga at verða gjørdar av Løgtinginum og ikki við »vgl. Anordninge«.

Eftir nýggju stýrisskipanini er fiskiskapurin eitt A-mál, sum føroyingar fulltál kunna ráða yvir, og tað vil tí vera rætt og náttúrligt, at Føroyingar sjálvir gera tær fyriskipanir, tann nevnda konventión kemur at føra við sær Føroyum viðvíkjandi. Fiskivinnunevndin má tí halda, at helta má tað føroyska Landastýrið taka til viðgerðar.

Uppskot.

- 1) Føroya Løgting viðmælir tær í »Lov om Foranstaltninger til Regulering af Fiskeriet i Dele af Atlanterhavet, Nordsøen, Skagerak og Kattegat« innihildnu fyriskipanir um ásetan av meskostødd fyri fiskiamboð.
- 2) Allar fyriskipanir Føroyum viðvíkjandi, sum lógin førir við sær, verða at gera av Føroya Løgtingi.
- 3) Málið verður annars víst til Landsstýrið.

2. viðgerð 24. apríl og 3. viðgerð 24. apríl.
Uppskot nevndarinnar samtykt 14—0.

12. Summartíð.

Framl. 12. mai

ÁLIT

Í fleiri ár hevur klokkan verið flutt fram um summartíð í Føroyum. Mælt verður til, at sama verður gjørt í ár.

Uppskot.

LØGTINGSLÓG UM SUMMARTÍÐ

Frá og við sunnudegnum 16. mai 1948 og inntil sunnudagin 12. september 1948 verður ein tíma summartíð í Føroyum.

Øll ár verða sunnudagin 16. mai 1948 kl. 1 morgun flutt 1 tíma fram og sunnudagin 12. september 1948 1 tíma aftur.

LAGTINGSLOV OM SOMMERTID

Fra og med Søndag den 16. Maj 1948 og indtil Søndag den 12. September 1948 indføres 1 Times Sommertid paa Færøerne.

Alle Ure stilles Søndag den 16. Maj 1948 Kl. 1 Morgen 1 Time frem og Søndag den 12. September 1948 en Time tilbage.

2. viðg. 12. mai og 3. viðg. 13. mai. Lógaruppskotið samtykt 11—0.

13. Lönviðurskifti Jógvan Johansen, løgtingsverkfrøðings.

Framlagt 1. mai.

ÁLIT

Jógvan Johansen, lögtingsverkfrøðingur, hevur havt samráðingar við Løgtingsins havnanevnd um lönviðurskifti síni. Hann sigur, at úllit er fyri, at hann í næstu framtíð kann verða settur sum verkfrøðingur hjá Havnar býráð við eini lön uppá 1000 kr. mánaðin.

Lön hansara í løtuni er kr. 771,50 um mánaðin ella 9258 kr. um árið, og um lønin ikki verður hækkað ájavnt við, hvat hann kann fáa frá býráðnum, ætlar hann at søkja nevnda pláss. Havnanevndin hevur umhugað spurningin, og er samd um at mæla tinginum til bráðfengis at hækka lønina við kr. 228,50 um mánaðin, soleiðis at hon verður ájavnt við, hvat hann kann fáa frá býráðnum.

Løgtingsverkfrøðingsskrivstovan er sum kunnugt ovbyrjað við arbeiði, so tað vit koma illa við at missa burtur av tí arbeiðsorku, sum er; haraftrat kemur, at tað er ivasamt, hvussu tað kann koma at gangast við at fáa nýggjan mann í staðin, um hann fer.

Av tí, at tað má ætlast, at vit í eini nærri framtíð fáa eina føroyska tænaðamannalóg, heldur nevndin tað vera beinast, at henda lønskipan, sum nú verður ásett viðvíkjandi Jógvan Johansen, verkfrøðingi, einans verður bráðfengis og givin við tí fyrivarni, at hon

endaliga vil verða at skipa soleiðis sum til sína tíð ásett í føroyskari tænaðumannalóg.

Uppskot.

1. Frá 1. mai 1948 verður lønin hjá Jógvani Johansen, lögtingsverkfrøðingi, hækkað frá kr. 771,50 til kr. 1000,00 um mánaðin.
2. Henda skipan er bráðfengis og givin við tí fyrivarni, at hon endaliga vil verða at skipa soleiðis sum til sína tíð ásett í føroyskari tænaðumannalóg.

2. viðg. 1. mai og 3. viðg. 4. mai.

Uppskot nevndarinnar pt. 1. samtykt 14—0 og pt. 2. samtykt 15—0.

14. Atleggingarbrúgv við oljugoymsluna í Söldarfirði.

Framl. 30. apríl.

UPPSKOT

- 1) Úr amtlgrunninum verður játtað kr. 300.000 til bygging av eini atleggingarbrúgv í Söldarfirði fyri stór oljuskip.
- 2) Landsstýrinum verður givið í hendi at fáa planirnar góðkendar av tryggingarfeløgum at skipa fyri byggingini.
- 3) Landsstýrinum verður givið í hendi at gera leigusáttmála við áðararnar av oljubingalendinum í Söldarfirði eins og at skipa fyri tilsyni og eftirlitsan við oljubingum tíngsins.

2. viðg. 3. mai, 3. viðg. 8. mai og atkvgr. 11. mai.
Uppskotið samtykt 13—0.

15. Setan av yvirvrakara.

Framl. 1. mai.

ÁLIT

Til fiskivinnunnevndina er komin henda umsókn frá fiskaútflytarunum Hj. á Heyguni, J. P. Gregersen, S. P. Petersen, jun., D. Nielsen, Einar Dahl og Leif Waagslein:

»Vil undirritaðu loyva okkum hervið at heita á fiskivinnunnevnd Føroya Løgtings um at skipa fyri, at starvið sum yvirvrakari i Føroyum aftur verður selt.

Tað hevur longu víst seg, at vrakingin ikki hevur verið so jøvn sum áður kríggið, og vit halda tí, at tað er týðningarmikið, at ein yvirvrakari fær eftiransan við allari vrakingini, soleiðis sum fyriskipað er við galdandi lóg.«

Umsóknin hevur fingið viðmæli frá Føroya Skipara- og navigatørfelag.

Nevndin kann vera á einum máli við umsøkjaraarnar í tí, teir føra fram, og skal mæla til, at ein yvirvrakari verður sellur aftur sum skjótast. Yvirvrakarinn og vrakararnir hava higartil verið lønir av statinum, men líkindi kunnu nú vera til, at vrakingin verður eitt føroyskt serniál, sum landsstýrið kemur at ráða yvir.

Uppskot:

Landsstýrið verður heimilað at seta ein yvirvrakara, so skjótt tað kann lata seg gera.

2. viðg. 3. mai og 3. viðg. 7. mai.

Uppskot nevndarinnar samlykt 13—0.

16. Havnareglugerð fyri Lopra.

Framl. 5. mai.

ÁLIT

Sóknarstýrið fyri Sunnblar kommunu hevur sent tinginum umsókn, dagsett 15. h. m., um at fáa Lopransfjørð góðkendan sum ýlahavn (Fortøyningshavn). Samstundis biður kommunan um loyvi til at krevja:

- 1) gjald fyri skip, sum koma inn á Lopransfjørð,
- 2) gjald fyri skip, sum hava fast akkerspláss um velurin á Lopransfjørði,
- 3) gjald fyri skip, sum leggja til brúgv í Lopra, og
- 4) gjald fyri allar vørur, ið verða fluttar inn og út frá Lopra.

Í umsóknini verður eisini biðið um, at tann reglugerð, ið er galdandi fyri havna- og brúgvagjald í Vági, eisini verður sett í gildi fyri Lopra í Sunnblar kommunu beinan vegin.

Av tí at vestari partur av Lopransfjørði liggur innan fyri kommunumarkið hjá Vágs kommunu, hevur Sunnblar kommunustýri sent Vágs kommunu málið til viðgerðar og biður tað greiða sína sløðu til ymsar spurningar, áðrenn málið verður sent á ting, soleiðis t. d., um Vágs kommuna vil krevja ein part av havnainntøkunum, og um so er, hvussu stóran part; eisini verður biðið um uppskot um, hvar havnamarkið skal slanda á vestursíðuni. Vágs kommuna viðmælir umsóknina og setir uppskot um, at inntøkurnar hjá havnunum verða býttar soleiðis:

$\frac{1}{2}$ til Vágs kommunu,
 $\frac{2}{3}$ til Sunnblar kommunu.

Útreiðslurnar verða at býla á sama hátt millum kommunurnar, tó so, at útreiðslurnar við at passa innsiglingsvitarnar á Øgrum og Lopra verða roknaðar við.

Vágs kommunustýri setur eisini uppskot um, at havnamerkini verða at seta á Núpín og Akratanga.

Sunnblar kommuna lekur við øllum hesum uppskotum, og eru báðar tær avvarandi kommunur so stalt á einum máli um at biðja tingið fremja hetta mál skjólast gjørligt. Havnaevndin, sum hevur fingið málið til viðgerðar, er samd um at mæla tinginum til at játta umsóknina frá leimum báðum avvarandi kommunum. Eisini vil tað ivaleyst hava stóran týdning fyri báðar kommunur, at Lopransfjørður gerst forloyningshavn.

Viðvíkjandi umsóknini um at fáa loyvi til at taka brúgva- og vørugjald er at siga, at nevndin kunnugt er eingin lendibrúgv í Lopra, sum er almenn og, men bert ein privat brúgv, sum hvalaveiðufelagið »Lopra« eigur.

Tað vil tí verða neyðugt, áðrenn hesi bæði gjøldini kunna krevjast, at tær avvarandi kommunur fáa í lag eina skipan fyri hesu viðurskiftir, antin við sjálvar at byggja eina lendihrúgv ella við at láa ein sálmála við hvalaveiðufelagið, sum eigur ta einastu brúna, sum er í Lopra.

Sóknarstýrini verða tí biðin um, tá ið hrúgvaviðurskiftini eru komin í rætt lag, at siga landsstýrinum frá hesum, og vil nevndin seta fram uppskot um at heimsila landsstýrið til at ásela brúgva- og vørugjald fyri Lopra havn.

Nevndin er so stutt samd um at viðmæla:

- a) at Lopransfjørður verður góðkendur sum fortoyningshavn,
- b) at tær avvarandi kommunur fáa loyvi til at krevja gjald fyri skip, sum koma inn á Lopransfjørð, og
- c) krevja gjald fyri skip, sum hava fasta vetralegu á fjørðinum, meðan rætturin til at krevja brúgva- og vørugjald má sleðga, til hrúgvaviðurskiftini eru komin í eitt soverðið lag, at tað er skapt eitt náttúrligt grundarlag fyri einum líkum gjaldi.

Nevndin skal so stutt seta fram fylgjandi

Uppskot.

1. Løglingið viðmælir, at økið innan fyri eina linju, ið gongur gjøgnum tveir havnavarðar, annar úti á Núpí, hin á Akratanga, verður góðkent sum Loprans havn, og at sett verða greið merkir, ið avmarka havnina.
2. Tingið viðmælir, at staðfest verður reglugerð fyri Loprans havn, skipað á líknandi hátt sum reglugerðin fyri Vágs havn, ið við teim undanløknun sum ávíst í álitinum, og soleiðis at lögtingsskrivstovan eftir samráð við kommunustýrið sendir uppskot til til ríkisumboðsmannin — og, um havnamálið verða føroysk sermál, til landsstýrið — við viðmæli um at góðkenna.
3. Tingið viðmælir, at inntøkur og útreiðslur viðvíkjandi havnini í Lopra verða at skifta millum tær avvarandi kommunur, soleiðis, at

Vágs kommunu líknast $\frac{1}{3}$ og
Sunnabíar kommunu líknast $\frac{2}{3}$.

og verða inntøkurnar at falla til tann felags havnarkassa fyri Loprans havn eins og allar útreiðslur verða at gjalda úr sama kassa, og verða útreiðslurnar við at passa innsiglingvitarnar á Økrum og í Lopra roknaðar við.

2. viðg. 7. mai og 3. viðg. 10. mai.
Uppskot nevndarinnar samlykt 13—0.

17. Friðan av landgrunnunum í Íslandi.

Framl. 3. mai.

ÁLIT

Státsministeriet hevur í brævi 24. apríl sagt ríkisumboðsmanninum frá, og blíðið hann gera Føroya lögtingi kunnugt, at *lóg um friðan av landgrunnunum undir Íslandi* er samtykt av Íslands Altingi og 5. apríl staðfest av tí íslenska presidentinum.

Henda lóg er ógvuliga víttgangandi. Eftir lógini skal tað íslenska fiskaríministerið áseta eitt friðað umráði á landgrunninum, hvar øll veiða skal vera undirløgd íslenskar ásetanir og eftiransan. Ministerið skal áseta allar reglur, sum eru neyðturviligar til friðan av fiskigrunninum á tí nevnda umráði. Dentur skal her verða lagdur á, hvat vitskapligar rannsóknir vísa.

Tær í lógini ásettu reglur skulu setast í verk soleiðis, at lær allíð eru samsvarandi teimum millumfólkaliga avtalum, Ísland til einahvørja tíð er lutlakari í.

Fiskaríministerið skal, so vítt tað er gjørligt, taka lut í internationalum vitskapligum rannsóknum verjan av fiskigrunninum til frama.

Í viðmerkingunum verður m. a. ført fram, at land íslendski landgrunnurin verður roknaður at ganga út á 100 favna dýpi, men at tað vil vera neyðugt at fáa eftirkannað, um tað vil verða náttúrligt at brúka eitt annað dýpi sum grundarlag. Tað verður lagt afturat, at um skuldi verið, at internationalar avtalur, Ísland er partur í, ikki eru samsvarandi teimum ásetanum, ið finnast í lógini, vilja hesar reglur ikki verða brúklar móti teimum londum, avtalan nufatar, so leiingi hon er galdandi.

Tað verður at enda mint um, at 17. august 1946 gav tað internationala havrannsóknarráðið tilmæli til, at gjørdar verða internationalar ásetanir til friðan av Faxalógvanum í Íslandi.

Fiskivinnunevnd Løgtingsins, sum hevur fingið kunngerðina frá Státsministeriet til viðgerðar, má halda hetta vera eitt sera álvarsmikið mál. Ein friðan av tí íslenska landgrunninum út á 100 favna dýpi vil umfata so at siga all tað umráði, har fiskað verður undir Íslandi, soleiðis at eingin føroyskur fiskiskapur av týðningi vil kunna fara fram har vesturi. Nú hevur Ísland sum kunnugt verið og er okkara mest týðningarmikla veiðiløki, og tað vil, sum vit nú kunna skoða útyvir verða ein óbølandi missur fyri Føroyar, um vit verða stongdir úti frá hesum virðismikla fiskiumráði.

Føroyingar og Íslendingar hava havt samvinnu fiskiskapinuma viðvíkjandi í eitt langt tíðarskeið; vit hava í tí seinastu tíðini havt ser-rættindi har (loyvi til fiskiskap við snøri og útróður), og vil vóna heldur ikki í komandi tíðum at verða úlistongdir úr Íslandi. Tað vil væntandi verða gjørligt hjá Føroyingum at fáa avtalu við Ísland um okkara fiskiskap har í framtíðini.

Spurningurin um eina vðkan av sjómarkinum uttan um Føroyar og friðan móti trolfiskiskapi hevur fyrr verið til viðgerðar á Føroya Løgtingi m. a. í 1925, tá ið tingið sendi eina áheilan til ríkisstýrið hesum máli viðvíkjandi. Har verður søkt um, at nøkur nærri áseti umráði (løglingstíðindi 1925, bls. 15) uttan fyri sjómarkið norðan fyri og eystan fyri oyggjarnar, hvar stórar føroyskur úlróður fer fram um várið, verða friðað móti fiskiskapi við trolu. Markini fyri hesi umráði vóru nærri áseti á einum korli, sum var hjálagað umsóknini.

Á Løgtingi í 1926 varð framlagt svar frá ríkisstjórnini hesum máli viðvíkjandi, hvarí verður frásagt, at tann danska ríkisstjórnin hevur havt samráðingar við ta ensku stjórnina um eina konventión til friðan av teim nevndu umráðum undir Føroyum, men at hesar samráðingar ikki hava ført nakað úrslit við sær. Tað sæst, at tann enska stjórnin þá hevur avvíst umsóknina. Hetta vísir, hvørja støðu tann enska stjórnin hevði til slíkar spurningar fyri 20 árum síðani, og tað er lítið væntandi, at støðan vil vera ein onnur tann dag í dag.

Í svarið frá teirri danska ríkisstjórnini verður eisini greitt frá, at tann danski umboðsmaðurin í London hevur havt samráðing við formannin fyri tað bretska trolarafelagið um eina góðvilliga avtalu um friðan av teim nevndu føroysku fiskigrunnnum móti trolveiðu, men at tað bretska trolarafelagið þá hevur avvíst hesa áheilan.

Málið er, sum áður nevnt, sent Løgtinginum av Statsministeriet at gera seg kunnigt við fyri nøkrum døgum síðani. Føroyar eins og onnur lond, sum dríva fiskiskap undir Íslandi vilja vera á einum máli til at mótmæla hesar so ógvuliga víllgangandi reglur um friðan av tí íslenska landgrunninum. Tað kann eisini føra við sær, at spurningurin aftur kemur fram um friðan av landgrunninum undir Føroyum.

Eftir tí litla tiffarinum í málinum, sum liggur fyri nevndini — tað er ikki annað enn sjálv lógin — sær nevndin seg ikki føra fyri at seta fram nakað greint uppskot í málinum, soleiðis sum tað nú liggur fyri. Tað vil verða neyðugt at fáa til vega m. a. upplýsingar um tær millumfólkaliga avtalur og konventiónir, Ísland er lutakari í. Eisini vil tað vera av týdningi fyri okkum at síggja, hvørja støðu onnur lond taka til ta íslensku lógina av 5. apríl 1948. Tað vil óivað vera rætt, at málið verður sent leinum føroysku fiskivinnufeløgnum til kunningar og ummælis.

Nevndin vil mæla til, at málið verður sent landsstýrinum til nærri eftirkanningar.

Uppskot:

Málið verður sent til landsstýrið og aftur tikið til viðgerðar á Ólavsøkulinginum.

2. viðg. 5. mai. — Uppskot nevndarinnar samtykt 18—0.

18. Gávupakkar.

Framl. álit 7. mai, broytingaruppskot 7. mai og undirbroytingaruppskot 8. mai.

ÁLIT

Nevndin, sum viðger málið um skánitan av klæðnavørum, setir fram hetta

uppskot:

KUNNGERD UM GÁVUPAKKAR

§ 1.

Gávupakkar, ið heimilt er at senda samsvarandi kunngerð nr. 36, 2. december 1947, kunnu í framtíðini bert verða sendir millum hjún og til foreldur, systkin ella børn sendarans.

§ 2.

Sendarin skal vátta undir trúnaðartreytum, at mótlakarinn er maður, kona, foreldur, systir, bróðir ella barn hansara.

§ 3.

Hesar reglur koma í gildi beinan vegin.

§ 1.

Gavepakker, som det i Henhold til Kundgørelse Nr. 36 af 2. December 1947 er tilladt at sende, kan i Fremtiden kun sendes til Af-sendes Ægtefælle, Søkende, Forældre eller Børn.

§ 2.

Afsenderen skal paa Tro og Love attestere, at Modtageren er hans Ægtefælle, Forældre, Søster, Broder eller Barn.

§ 3.

Disse Regler træder straks i Kraft.

BROYTINGARUPPSKOT

Í staðin fyri nevndaruppskotið verður sett helta

UPPSKOT:

Broytan av kunngerð nr. 36, 2. desember 1947, um gávupakkar.

§ 1.

Gávubýtisseðlar verða ikki útflyggjaðir saman við øðrum býtisseðlum, men verða bert útflyggjaðir til fólk, sum serstakliga venda sær til ávarandi kommunustýri um at fáa líkar seðlar.

Kommunustýrið ferir fyri hvønn mánað yvirlit yvir útflyggjaðar gávubýtisseðlar og sendir avskrift av hesum yvirliti til landsstýrið innan 10. í einum mánað fyri mánaðin, sum fór.

Gávubýtisseðlarnir, ið útflyggjaðir eru fyri juni mánað, verða ógildugir. Nýggir seðlar verða gjørdir.

§ 2.

Gávupakkar mugu bert verða latinir til posthúsið av sendaranum sjálvum ella honum nærstodandi fólk. So stalt er tað forboðið handilsmonnum at flyggja gávupakkar til posthús fyri fólk.

§ 3.

Bert fólk, sum hava fastan bústað í Føroyum, kunnu senda gávupakkar.

§ 4.

Hesar reglur koma í gildi beinan vegin.

Ændring af Kundgørelse Nr. 36 af 2. December 1947 om Gavepakker.

§ 1.

Gaverationeringsmærker maa ikke udleveres sammen med andre Rationeringsmærker, men maa kun udleveres til Personer, som foretager særlig Henvendelse til paagældende Kommunalbestyrelse om at faa udleveret saadanne Mærker.

Kommunalbestyrelsen fører for hver Maaned Fortegnelse over udleverede Gaverationeringsmærker og indsender til Landsstyret inden den 10. i en Maaned Afskrift af denne Oversigt for den forløbne Maaned.

Gaverationeringsmærker, der er udleveret for Juni Maaned, bliver annullerede. Der vil blive udstedt nye Mærker.

§ 2.

Gavepakker maa kun indleveres til Posthuset af Afsenderen selv eller en ham nærstaaende Person. Det er saaledes forbudt Handlende at indsende Gavepakker til Posthuse for andre.

§ 3.

Kun Personer, der har fast Bopæl paa Færøerne, kan afsende Gavepakker.

§ 4.

Disse Bestemmelser træder i Kraft straks.

UNDIRBROYTINGARUPPSKOT

Til broytingaruppskotið, d. 7. h. m., § 1, 1. pl., verður selt:

»Hvor persónur hevur í mesta lagi rætt til 2 gávubýlisseðlar á $\frac{1}{2}$ kg í hvørjum mánaði, sbr. kunngerð nr. 36, 2. december 1947, §§ 1 og 2.«

Til Ændringsforslaget af 7. d. M., § 1, 1. Stk., føjes:

»Hver Person har højst Ret til 2 Gaverationeringsmærker á $\frac{1}{2}$ kg i hver Maaned, jfr. Kundgørelse Nr. 36 af 2. December 1947, §§ 1 og 2.«

2. viðg. 7. mai og 3. viðg. 10. mai.

Undirbroytingaruppskot til § 1 í broytingaruppskotinum samtykt 13—0. § 1 so broytt og §§ 2—4 samtyktar 14—0. Uppskotið í síni heild so broytt samtykt 14—0. — Uppskot nevndarinnar so stutt burturdrótt.

19. Útbyggjan av fiskihavnum í Grönlandi.

1. viðgerð 5. mai. Framl. 5. mai.

UPPSKOT

Ríkisumboðsmaðurin hevur sent lögtinginum til ummælis bræv frá Grönlands stýri til statsministerið, dagselt 5. mars í ár, viðvíkjandi oljugoymslum í Grönlandi. Málið hevur verið til ummælis hjá reiðarafelagnum, sum hevur sent umboðsmanninum skriv, dagselt 21. apríl í ár. Umboðsmaðurin hevur so sent málið til tingið.

Grönlands stýri hevur áhuga av at fáa oljubingir til egið brúk í Grönlandi; teir bingirnir, sum talan hevur verið um at gera í Føroyingahavnini, eru tó ikki nóg stórir til, at teir kunna nýtast til ocean-goymslu í Grönlandi, hvadani Grönlands stýri og onnur kunna fáa neyðlurvuliga olju. Stýrið hevur ikki áhuga av at byggja smærri oljubingir, men ynskir tó at fáa ummæli frá statsministerinum vegna tann áhuga, sum føroysk og dansk fiskivinna hevur í hesum máli.

Reiðarafelagið mælir til skjótast at fáa útbyggt fiskihavnir í Grönlandi, fyrst og fremst viðvíkjandi oljubingum, soleiðis at teir verða gjørdir skjótast gjørligt og í hvussu er, so teir verða tøkir at nýta í 1949. Haræst peikar reiðarafelagið á, at tað harumframt eigur at verða betri atgongd til læknahjálp og sjúkrahúsviðgerð, at tað eiga at verða bygdar radiostøðir, sjómannsheim, skipasmíðjur, at tað eiga at verða gjørd betri líkindi fyri vørulossing, saltgoymslu o. s. fr.

Uppskot:

Tingið viðmælir, at fiskihavnir verða útbygdar í Grönlandi, serstakliga viðvíkjandi oljubingum samsvarandi brævi frá Føroya reiðarafelagi, dagselt 21. apríl í ár.

2. viðg. 5. mai. Uppskotið samtykt 19—0.

20. Sáttmáli viðvíkjandi stórhvalaveiðu.

1. viðg. 5. mai. Framl. 12. mai.

ÁLIT

Statsministerið hefur í brævi 9. apríl 1948 lagt fyrri tingið uppskot frá fiskaríministeriinum til ríkisdagsavgerð vegna »konventiónina» viðvíkjandi skipan av hvalaveiðu, sum varð samtykt í Washington 2. desember 1946.

Statsministerið mælir til at treyta góðkennanina av konventiónini við, at ávarandi ríkisstjórnir, eins og tær sambart grein 17 í konventiónini hava gjørt fyrri Madagaskar og Austráliu, góðkenna, at flótandi dansk kókarir, ið arbeiða innu fyrri danska, grønlenska og føroyska sjómarkið, einans verða marksett av teimum áselanum í konventiónini, sum galda fyrri rakstur av hvalastøðum á landi. Rakslurin av danskum flótandi kókarium skal sostat ikki verða nervaðir av áselanum í pkt. 4. b. í uppskoytinum til konventiónina, har sýtt verður hvalakókarfurn og hvalabátum, ið arbeiða saman við teimum, at taka til sættis barduhvalir norðanfyri 40° syðri breidd.

Ein meiriluti í nevndini (Poul Niclasen, P. H. Weibe og Wm. Smith) tekur undir við uppskotinum frá statsministeriinum um, at góðkennanin av konventiónini verður treytað av, at danir, føroyingar og grønlendingar fáa somu rættindi innu fyrri sjómarkið í Danmark, Føroyum og Grønlandi, sum givin eru Madagaskarmonnum og Australia-monnum innu fyrri teirra sjómark, samanber grein 17 í konventiónini samtykt í Washington 2. dec. 1946.

Ein minniluti (Hákon Djurhuus og R. Long) vísa á, at bræv frá danska statsministeriinum, dags. 29. apríl í ár, heinan vegin gongur ímóti framman undan nevnda brævi, dagf. 9. apríl, við tað, at har verður frágreitt, at uttanríkisráðið vil ikki kunna góðtaka konventiónina Danmarkar vegna við framman undan nevndu treyt, uttan so øll hini ávarandi ríkisslýri, sum eru 14 í tali, framman undan hava góðtikið treytina. Minnilutin heldur, at lá ið statsministerið hefur kunn-gjört tinginum ivasemi uttanríkisráðsins, er tað, tí tað eisini heldur lítla vónir vera til at fáa hesa treyt, sum heinan vegin gongur ímóti høvuðssjónarmiðinum í konventiónini, uppi.

Minnilutin heldur eisini, at ikki er beint av Føroyum at ganga ímóti konventiónini, sum føroyskur umboðsmaður hefur verið hjá-staddur sum ráðgevandi til, og setur uppskot fram um, at konventiónin verður góðkend, sum hon er.

Uppskot.

Frá meirilutanum (Poul Niclasen, P. H. Weibe og Wm. Smith):

Tingið mælir til, at góðkennanina av konventiónini, samtykt 2. december 1946 í Washington, verður treytað av, at danir, føroyingar og grønlendingar fáa somu serrættindi innu fyrri sjómarkið í Danmark,

Føroyum og Grønlandi, sum givin eru Magaskarmonnum og Australia-monnum innan fyri teirra sjómark.

Frá minnilutanum (Hákon Djurhuus og R. Long):

Tingið mælir frá, at troytir verða lagdar við góðkennanina av konventiónini av 2. december 1946 um hvalaveiðu, men at hon verður góðtíkin, sum hon er, við tað hon á besta hátt skipar hvalaveiðu um allan jarðakvættin, so minstur vandi er fyri, at hvalurin verður oyðdripin.

2. viðg. 13. mai. Uppskot minnilutans fáll 8—0. Uppskot meirilutans samtykt 12—0.

21. Voldgiftsdómur í arbeiðsósemju.

1. viðg. 5. mai. Framl. 10. mai.

ÁLIT

Semingarmaðurin í arbeiðsósemjunum, harra Gunnar Dahl Olsen, hevur skrivað lögtinginum bræv og biðið um, at sett verður aftur í gildi lóg um forboð móti streiku og lockout og lógfyriskipaðari voldgift í arbeiðsósemjum. Hann greiðir frá, at stríð er millum trolaraeigarar øðrumegin og skiparar, stýrimenn, maskinmenn og fiskimenn øðrumegin um lønarkorini í ísfiskaveiðu.

Reiðarar halda fram, at útreiðslurnar í hesari veiðu eru so stórar, at hóast innløgðar av saltfiska-veiðuni eru ríviligar í løtuni, er ikki mætari, enn at lann samlaða úrløka stendur á jøvnum hjá teimum bestu, og flestir trolarar hava ikki kunnað goldið rentur og avdrátt av lánum sínum.

Nevnd er sett við 3 uttanparla monnum til at granska trolararoknskapirnar, soleiðis at burtur úr hesi kanning kann fáast ein rættvis metan av útreiðslum, settar upp imóti innløgum, og ætlanin er, at semingarmaðurin á hesum grundarlagi skal gera uppskot til nýggjar lønarsáttmálar. Teir, ið hetta eftirkanningararbeiði gera, eru: Johs. Thomsen, skrivstovustjóri íkningarráðsins, E. Christiansen, roknskaparstjóri telefonverksins, Gunnar Michelsen, býráðsskrivari í Tórshavn.

Trolarareiðarar, fiskimenn og maskinmenn hövdu givið seg nndir, tá ið kanniugar-úrslitið fyriliggur, og semingarmaðurin hefur gjørt uppskot til nýggjar lønar-sáttmálar, annaðhvørt at taka við hansara uppskoti ella lata lønina hetta árið út verða avgjørt við góðvilligari völdgift. Fiskimeun settu sum treyt fyri hesum lyfti, at eisini skiparar og stýrimenn góvu seg undir góðvilliga völdgift innau 1. mei í ár. Skiparar og stýrimenn harfmóli hava hildið fram, at um völdgift skal vera, eigur hon at verða tvingað við lóg.

Úrslitið frá kanniugar-nevndini kann ætlast at verða givið semingarmanninum um stutta tíð, og reiðarar hava sett 1. juni sum seinasta freist fyri nýggjar lønarsáttmálar. Er ikki semja komin til ta tíð, verða trolararnir lagdir. Í ár, tá várið stó frá, — og seinasta heyst var heldur ikki gott, — tolir samfelag okkara, sum hefur sett so óføra stóran pening í fiskifer, ikki langan steðg í fiskidriftini, og út frá hesum sjónariniði er tað, at semingarmaðurin biður tingið seta aftur í gildi lógina um tvingaða völdgift.

Fiskivinnunevndin, sum hetta mál er víst í, skilir væl tær álvarsomu fylgir, ein steðgur í okkara fiskidrift vil føra við sær, men ein meiriluti heldur seg ið hvussu er ikki kunna mæla tinginum til at at ganga ta leið, semingarmaðurin ávísir, fyrr enn tær áðurnevndu kanniugar eru endaðar. Tað er sum kunnugt ikki slórt meira enn ár, síðani lógin um tvingaða völdgift í arbeiðsósemy varð avlíkin, aftaná at umsókn var send tinginum um eina avlök.

Meirilutin heldur ikki, sum málið nú liggur lýst, at tingið kann gera nakað í lötuni tí viðvíkjandi.

Ein minniluti (Hákon Djurhuus og R. Long) heldur, at ein møguligur steðgur í trolaradriftini í summar kann vera landinum so meinur, at tingið eigur at úttala, at um semja ikki verður um lønarsáttmálarnar í hesu vinnu, tá ið ávarandi feløg hava gjørt seg kunnug við kanniugarúrslitið og uppskotið frá semingarmanninum, má tingið sum skjótast til ta tíð taka støðu til málið.

Uppskot.

Frá meirilutanum (Poul Niclasen, Weihe og W. Smith):

Sum málið liggur lýst, kann tingið einki gera í lötuni tí viðvíkjandi.

Frá minnilutanum (Hákon Djurhuus og R. Long):

Um semja ikki verður um lønarsáttmálarnar í trolaravinnuni (isfisk), tá ið ávarandi feløg hava gjørt seg kunnug við kanniugarúrslitið og uppskotið frá semingarmanninum, má tingið til ta tíð sum skjótast taka støðu til málið.

2. viðg. 11. mai. Uppskot minnilutans fáll 10—0. Uppskot meirilutans fáll eisini 9—8.

22. Studningur til mjólkaframleiðslu.

A. 8. maí setti formaðurinn fram soljóðandi uppskot til gerðabókina:

»Tann í seinastu tingsetu samtykti studningur til mjólkaprísir og handilsfóður verður endurnýggjaður til at galda til og við 31. maí 1948.«

Uppskotið samtykt við 13—0.

B. GREINT UPPSKOT TIL AVGERÐAR

Tann 8. í hesum samtykti tingið at endurnýggja tann í velur játtaða studning til mjólkaprísir og handilsfóður hevða mánaðin út.

Mjólkaframleiðarar hava ført fram, at ein stórur partur av teirra mjólkaframleiðslu fer fyri ein lægri prís til ostagerð og hava so stalt heitt á tingið um at játta munin sum studning og at endurnýggja skipanina til 1. august.

So stalt loyva vit okkum at mæla tinginum til at taka hetta mál upp aftur og komá mjólkaframleiðarunum til møtis.

Tann játtaði studningurin vil ætlandi røkka, um hann viðkast til eisini at galda ostamjólkina.

Uppskot.

Tann í seinastu tingsetu samtykti studningur til mjólkaprísir og handilsfóður verður endurnýggjaður til at galda til og við 31. juli 1948, soleiðis at tingið eisini rindar prísmunin millum konsummjólk og ostamjólk.

Landbúnaðarráðið og Prísráðið skipa fyri nærri reglum, og hava umsjónina við skipanini.

BROYTINGARUPPSKOT

Í staðin fyri uppskotið til avgerðar verður sett:

Landsskýrið verður heimilað til at styðja mjólkaframleiðarar innafyri tann av tinginum fyrr játtaða peningi 90.000 kr.

2. viðg. 13. maí og 3. viðg. 13. maí.

Broytingaruppskotið samtykt 17—0. Uppskot til avgerðar so stalt burturdottið.

23. Dómshús.

1. viðg. 10. mai. Framl. 12. mai.

NEVNDARÁLIT

Landsnevndin hefur beint til fíggarnevndina málið um bygging av einum dómshúsi aftaná at hava viðgjørt tað og fingið tekningar og kostnaðarætlán til vega frá Lambauge og Waagstein, projekteringar- & byggifelag, Tórshavn.

Løgtingsskrivstovan hefur annars givið fylgjandi frágreiðing:

Sorenskrivarin hefur brúkt lögtingshúsið til rættarfundir. Tey seinri árin hevr Løgtingið verið nógv saman, og í langar tíðir hevr tað ikki verið gjørligt at nýta tinghúsið til rættarfundir, og tað hevr tá verið neyðugt at leiga rúm í Klubbanum.

Hesi viðurskifti eru ikki góð, og spurningurin hevr li verið frammi um at fáa nýggj rættarkømur.

Í 1942 gjørdi lögtingsverkføðingur Ejnæs tekning og kostnaðarætlán, sum hann sendi lögtinginum við brævi, 9. novbr. 1942. Æðlanin var tá at byggja eini hús norðan fyri sorenskrivaraskrivstovuna í 2 hæddum, harav niðasta hædd varð roknað til rættarkønum og ovara hædd til lögtingsskrivstovu o. a. Hann ætlaði útreiðslurnar:

til 1. hædd	kr. 63.000,—
- 2. —	- 110.000,—

Har vóru ikki fróknaðar útreiðslur til inventar.

Landsnevndin samtykti 11. december 1942, at bygt skuldi verða eftir uppskotinum hjá verkføðinginum, tó so at 1. hædd fyríbils ikki skuldi gerast liðug innan.

Vegna trupulleikar við at fáa tilfar og kríggsviðurskiftini varð arbeiðið ongantíð gjørt.

Spurningurin um at fáa bygt rættarkømur á nevnda stað er nú aftur frammi. Við brævi 24. febr. 1948 hava Gunnar Waagstein, arkitekt, og hjálparmaður hjá lögtingsverkføðinginum Kr. Jensen sent landsnevndini *skitsu-uppskot*. Hareftir kostar:

Byggjan av sjálvum húsunum.....	ca. 65.000 kr.
Húsin vanliga útgjörd.....	- 90.000 -
Betri útgjörd.....	- 110.000 -

Á fundi 20. mars 1948 samtykti landsnevndin at biðja arkitekt Gunnar Waagstein gera detail-tekningar og kostnaðarætlán. Við brævi, 14. apríl 1948, hevr Gunnar Waagstein sagt frá, at hann ikki hevr kunnað gjørt detailprojektið liðugt, men sendir høvuðs- og detailplán við kostnaðarætlán. Æðlanin er, at grundin utan verður klødd við føroyskum gróti, fínt slípað, í erva 4 pussaðar frísir og veggir pussaðir við litadum pussi, umframt høvuðstrappu og holl.

Innan við malt-poleraðum gólvflísam í hollini og eikiparketgólvi í rættarhollini og náttúrutræð á veggjunum.

Tey ymsu arbeiðini eru specificeraði og eru ætlaði at kosta 106.950 kr. Hartil koma útreiðslur til projekt og eftirlit. Samlaðu útreiðslurnar eru ætlaðar til 110.000 kr.

Øll nevndin er samd um, at tað er átroðkandi neyðugt, at eitt dómhús verður bygt skjótast møguligt, og skjýtur uppá, at bygt verður eftir ællan, ið meir húsið at koma at kosta 110.000 kr., sambært samtykt landsnevndarinnar.

Uppskot.

Úr amtsgrunninum verður jáltað til bygging av einum dómhúsi 110.000 kr.

Landsstýrinum verður givið í hendi at skipa fyri byggingini og biðið um at fáa hana í lag skjótast møguligt.

2. viðg. 13. mai og 3. viðg. 13. mai.

Uppskot nevndarinnar samtykt við 20—0.

24. Handil við manufakturvörum, skóm o. ö. og proviantering av fremmandum skipum.

A. Framlagt 11. mai.

ÁLIT

Tær ógvuliga stóru nøgdir av »meturvörum«, klæðnavörum o. ö., sum eru keyptar úr Bretlandi í tvey tey seinastu árin, geva einum varhugan av, at her má onkunstaðin vera leki á, soleiðis at ein munandi partur av hesum vörum á onkran hátt verður fluttur út aftur av landinum. Um so var, at vit høvdu ivaleyst av pundum í Bretlandi at keypa fyri, so var tað út frá einum reínt fíggarligum og national-økonomiskum sjónarmiði kanska ikki grund til at byrgt fyri eini tilflýti úrflýtan, tá ið hesin handil ivaleyst gevur munandi vinning til landið. Men nú er sløðan lann, at vit deils hava brúkt øll okkara ster-

lingpund, og deils er ein tilflkur reexportur — í hvussu so er formelt — í stríð við sáttmálan av 27. mars 1941.

Tað er tí, sum umstøðurnar eru nú, umráðandi, at vit halda væl hús við teimum vörum, vil einans kunnu keypa fyri euska valuta. Sum eitt framtak í so máta er nevndin samd um at seta fram uppskot til lögtingslóg um handil við klæðnavörum o. ø.

§ 1 í lógini nevnr, hvørjar vörur verða bundnar av teimum ásetanum, lógin fyriskipar.

§§ 2, 3, 4 og 5 áseta eina skipan fyri smásølu, soleiðis at smásøla av teim í § 1 nevndu vörum einans má fara fram til keyparar, ið hava keypikort. Hesi keypikort verða í gildi í 1 ár, og hevur brúkarin, tá ið árið er úti, skyldu at avhenda kortið til sóknarstýrið móti at fáa eitt nýtt í staðin. Kortini eru persónlig og mugu ikki nýtast av øðrum enn tí persóni, hvørs navn stendur á kortinum, eins og tað er ólógligt hjá ávarandi at selja víðari vörur, sum eru keyptar uppá kortið.

§ 6 ásetir eina líknandi skipan fyri heilsølu. Heilsølumenn hava skyldu at skriva uppá eitt seljarakort alla teirra sølu av teim í § 1 nevndu vörum; har heilsølumaður eisini hevur serstaka deild til smásølu, verður henda deild undir teirri somu skipan, sum er ásett fyri smásølu (sbr. §§ 2, 3, 4 og 5). Seljarakort verða í gildi í fjórðingár ísenn; so skulu tey umbýlast við nýggj kort, og fer hetta býti fram hjá Føroya hægsta skamtingarstovni. Um hvør solumaður fær sítt kartotek í tí stovni, sum hevur við eftirlitið at gera, vil tað ivaleyst verða gjørligt at føra eftirlit við, um innanlaudasøla plus vørubeholdningar hjá tí ávaranda er samsvarandi við ta nøgd, ávarandi hevur fingið loyvi at innflyta.

Í § 8 eru reglur fyri, hvussu proviantering av fremmandum skipum skal skipast, tá ið talan er um skamtaðar vörur og ymsar aðrar vörur.

Nevndin skal við hesum viðmerkingum mæla tinginum til at samtykkja fylgjandi

Uppskot

til

I.

LØGTINGSLÓG

um

handil við manufakturvörum, skóm o. ø.
og proviantering av fremmandum skipum.

§ 1.

Fra og med den 1. Juni 1948 maa følgende Varer kun forhandles i Overensstemmelse med de i nærværende Lov fastsatte Bestemmelser:

Metervarer (Bomuld-, Silke- og Uld-) herunder afskaarne Kuponstykker m. m.

Strømper og Sokker,

Beklædningsgenstande (al Slags, ogsaa af Trikotage),

Sengetøj (herunder Lagener, Dyncetræk, Pudevaar m. m.),

Dækketøj (Haandklæder, Viskestykker, Duge m. v.),

Fodtøj (undtagen Fodtøj, udelukkende fabrikeret af Gummi).

§ 2.

Salg af de i § 1 omhandlede Varer maa kun finde Sted til Købere, der er forsynet med et i Henhold til Bestemmelserne i nærværende Lov forfærdiget Forbrugerkort.

Ved hvert Salg af de i § 1 omhandlede Varer skal Forbrugerkortet af Sælgeren forsynes med Paategning om Datoen for Salget, Varens Art og Mængde samt Sælgerens Navn og Bopæl.

Salg fra Grossist til Detaillist omfattes ikke af Bestemmelserne i denne Paragraf.

§ 3.

Enhver Person, der er fyldt 18 Aar, og som har fast Bopæl paa Færøerne, har Ret til at faa et af Færøernes øverste Rationeringsmyndighed udstedt Forbrugerkort.

Forbrugerkortet udleveres af Kommunalbestyrelserne.

§ 4.

Forbrugerkortet er strengt personligt og følger den paagældende uanset Flytning til anden Kommune paa Færøerne.

Enhver Overdragelse af Forbrugerkortet saavel som Videresalg af Varer, købt paa samme, er forbudt, ligesom det er de handlende forbudt at udlevere de i § 1 omhandlede Varer til Personer, der ikke er i Besiddelse af Forbrugerkort, lydende paa den paagældendes eget Navn.

Forbrugerkortet skal være forsynet med Paategning om, at Overdragelse og Udlaan af Kortet er forbudt.

§ 5.

Forbrugerkortet gælder for Tidsrummet 1. Juni 1948 til 31. Maj 1949, hvorefter nyt Forbrugerkort — ligeledes gældende for et Aar — vil blive udleveret af Kommunalbestyrelsen mod Aflevering af det gamle Forbrugerkort, hvorefter Kommunalbestyrelsen har at indsende disse til Færøernes øverste Rationeringsmyndighed.

§ 6.

Enhver Grossist, der sælger de i § 1 nævnte Varer en gros, er pligtig til paa et Sælgerkort at opføre Varens Art og Mængde, Datoen for Salget samt Køberens Navn og Bopæl. Sælgerkortet skal for hvert Kvartal indsendes senest den 15. i den efterfølgende Maaned til Færøernes øverste Rationeringsmyndighed mod Udlevering af et nyt Sælgerkort.

Enhver Grossist er pligtig til inden den 1. Juni 1948 at indsende til Færøernes øverste Rationeringsmyndighed en Opgørelse over Grossistens Varelager pr. 15. maj 1948.

§ 7.

Detaillister og Grossister, der sælger en detail, er pligtige at foretage en ligelig og retfærdig Fordeling af deres Salg af de i § 1 nævnte Varer mellem deres Kunder under Heusyntagen til Husstandens Størrelse, sædvanlig Forbrug og Forhold iøvrigt.

§ 8.

Levering til fremmede Skibe af rationerede Nærings- og Nydelsesmidler, af Smør, samt af Skibsudstyr, f. Eks. Arbejdsdragter (Kedeldragter), Sæstøvler, Sæbe, Rengøringsmidler, nautiske Instrumenter, Tov-

værk, Wirer, Kæder, Anker, Sejl- og Presenningsdag, Tjære og Fernis, maa kun finde Sted i Henhold til Rekvisition af vedkommende Sysselmand (i Vaag af Sognefogeden) og i Thorshavn af vedkommende øverste Rationeringsmyndighed. Tilladelse til Levering af rationerede Nærings- og Nydelsesmidler, af Smør samt af Skisudstyr maa kun meddeles, naar særlige Omstændigheder taler herfor, f. Eks. i Tilfælde af, at vedkommende fremmede Skib som Følge af Havari eller af anden lignende Aarsag har maattet søge Nødhavn paa Færøerne.

Levering til fremmede Skibe af andre Næringsmidler — herunder Brød, Mel og Gryn — maa kun finde Sted i et Omfang, der i Forbindelse med tilstedeværende Beholdninger af de paagældende Varer svarer til Forbruget til næste Havn, som vedkommende Skib skal anløbe.

Proviantering af færøske Skibe omfattes ikke af Bestemmelserne i nærværende Lov.

§ 9.

Den, der køber, sælger eller udleverer Varer i Strid med Bestemmelserne i nærværende Lov saavel som den, der iøvrigt overtræder Bestemmelserne i denne Lov, straffes efter Reglerne i § 5 i Lov Nr. 288 af 2. September 1939, hvorhos Overtrædelse af nærværende Lovs Bestemmelser medfører Konfiskation ligeledes i Overensstemmelse med Reglerne i § 5 i Lov Nr. 288 af 2. September 1939.

§ 1.

Frá og við 1. juni 1948 má bert verða handlað við fylgjandi vörum samsvarandi reglunum í hesi lóg:

Meturvörur (bunnumull-, silki- og ull-) herundir fráskorin kuponskeyti o. a.
sokkar, hosur,
klæðnavörur (all slag, eisini av trikotage),
selngjarklæðir (herundir læk, dýnuvör, koddavör o. a.),
búnytlur (handklæð, turkingarskeyti, dúkar o. a.),
skóbúnaður (undantikin tilíkar, sum bert er gjørdur úr gummi).

§ 2.

Tær í § 1 nevndu vörur mugu bert verða seldar til keyparar, sum hava keypikort, ið gjørd eru samsvarandi hesi lóg.

Hvørja ferð sála av teimum í § 1 nevndu vörum fer fram, skal seljarin skriva uppá keypikortið söludag, vøruslag og -nøgd og navn og bústað seljarans.

Henda grein umfatar ikki sølu frá heilsølumanni til smásølu-
mann.

§ 3.

Einhvør, sum hevur fyllt 18 ár, og sum hevur fastan bústað í Føroyum, hevur rætt til at fáa eitt av Føroya ovasta skamtanarvaldi gjørt keypikort.

Kommunustýrin útflyggja keypikortini.

§ 4.

Keypikortið er avgjort persónligt og fylgir ávarannum eftir, um hann flytur til aðra kommunu í Føroyum.

Einhvør afhendan av keypikortinum og framsøla av vörum, sum keyplar eru uppá kortið, er bannað, eins og tað ikki er loyviligt hjá teim handlandi at flýggja tær í § 1 nevndu vörur til persónar, sum ikki hava keypikort, ið ljóðar uppá navn teirra.

Á keypikortinum skal standa, at afhendan og útlán av kortinum eru bannað.

§ 5.

Keypikortið geldur fyri tíðarskeiðið 1. juni 1948 til 31. mai 1949, hareftir nýtt keypikort, sum eisini verður at gjalda í eitt ár, verður flýggjað av kommunustýrinum smóti at lata ið aftur tað gamla kortið. Kommunustýrið sendir so tey gomlu kortini til ovasta skamtanarvald í Føroyum.

§ 6.

Einhvør heilsølumaður, sum selur tær í § 1 nevndu vörur en gros, er skyldugur at skriva vøruslag og -nøgd, seldagin og navn og bústað keyparaðs á eitt sölukort. Sölukortið skal fyri hvørt fjórðingsár sendast í seinasta lagi 15. í tí fylgjandi mánaðinum til ovasta skamtanarvald í Føroyum móti útlýggjan av nýggjum sölukorti.

Hvør heilsølumaður er skyldugur áðrenn 1. juni 1948 at senda til ovasta skamtanarvald í Føroyum uppgerð yvir vörur, hann hevur á goymslu pr. 15. mai 1948.

§ 7.

Smásølumenn og heilsølumenn, sum selja í smáum, eru skyldugir at býta tær í § 1 nevndu vörur javnt millum kundar sínar í mun til stødd á húski, vanliga nýtslu og umstøður yvirhøvur.

§ 8.

Skamtadar mat- og njótilsisvörur og smør eins og skipaútgærd, t. d. arbeiðisklædir (ketildraktir) sjóstyvlar, sápa, vaskiamboð, nautisk instrumentir, togverk, wirar, ketur, akkor, segl- og presendingsdúkar, tjóra og fernis, mugu bert verða seldar til fremmand skip samsvarandi bflægging frá ávarandi sýslumanni (í Vági frá sóknarfótanum) og í Tórshavn frá ávarandi ovasta skamtanarvaldi. Loyvi til at flýggja mat- og njótilsisvörur, smør og skipaútgærd kann bert verða givið, lá serligar umstøður tala fyri, t. d. um ávarandi fremmenda skip sum fylgja av havari ella av aðrari orsak hava verið noydd at leita sær havu í Føroyum.

Útgærd til fremmand skip av øðrum matvörum — herundir breyð, mjøl og grýn — verður bert loyvd í tí nøgd, sum áftrat tí, sum skipið hevur inni, svarar til nýtslunn, inn til skipið er komið til næstu havn á farleiðini.

Útgærd av føroyskum skipum nemist ikki av reglunum í hesi lóg.

§ 9.

Hann, sum í stríð við reglurnar í hesi lóg selur ella flýggjar út vörur, eins og hann, sum annars brýtur reglurnar í lógini, verður revsaður eftir reglunum í § 5 í lóg nr. 288, 2. september 1939; haraftrat hava brot á reglurnar í hesi lóg við sær konfiskatið eisini sambært reglunum í lóg nr. 288, 2. september 1939.

- II. Landsstýrið fær heimild til úr lingsins kassa (hýlisgrunninum) at nýta lann pening, sum krevst fyri at skipa tað í álilinum umrødda eftirlit.

2. viðg. 12. mai og 3. viðg. 13. mai.

- Lógaruppskotsins I. § 1 samtykt 16—0, § 2 samtykt 17—0, § 3 18—0, § 4 19—0, § 5 18—0, § 6 19—0, § 7 17—0, § 8 18—0 og § 9 15—0. Lógaruppskotið í síni heild samtykt 16—0.
Uppskot II. samtykt 19—0.

B. Framlagt 13. mai.

UPPSKOT TIL SAMTYKTAR

Í tí í dag samtykta uppskot til lögtingslóg um handil við manu-
faktorveruin, skóm o. ø. og proviantering av fremmandum skipum
verður í grein 3 talið »18« at broyta til »15«, bæði í tí danska og
føroyska orðalagnum.

2. viðg. 13. mai og 3. viðg. 13. mai.
Uppskotið samtykt 18—0.

25. Valutamál.

A. Framlagt 7. mai.

ÁLIT

Tann veruteiki, at okkara sterlingsogn í Bretlandi, sum altaná
veraldarbardagin var um 2 milliónir pd., nú er uppbrúkt, hevur havt
ta ávirkan, at menn nú meira enn fyrr skilja týðningin av, at húsað
verður við ansni og skili við hesum ognum. Hjá okkum Føroyingum
hevur støðan tibetur higartil verið lann, at ikki einans okkara vanligi

handil við Bretland hefur kunnað farið ótálmaður fram, men hafa vit harumframt átt nóg nógva enska valuta til endurnýggjan av okkara fiskiflota og til keyp av øðrum neyðturviligum arbeiðstólum. Undir veraldarbardaginum høvdu vit so at siga einans handilssamband við Bretland. Allur okkara útflutningur fór til hetta land, eins og okkara innflutningur av ymsum vörum kom hagar. Av tí at vørutrot var, og innflutningurin so státt var minni enn útflutningurin, vaks okkara sterlingsoygn í Bretlandi so við og við. Tey nógvu skipakeypini í Bretlandi hava sjálvsagt minkað munandi, og sjálvsagt kreivur útgerðin til okkara fiskiflota, sum vanligar verður keypt í Bretlandi, mangar ferðir fleiri pund nú enn undir kríggnum, men tað eru ikki hesi viðurskipti, sum er tann stóra orsakin til, at vit eingi pund eiga í dag. Ilon man ivaleyst vera at finna í leimum umstøðum, at okkara fiskivinna fyrri ein stóran part er lögð um frá ís- til saltfiskavinnu, og at allur okkara saltfiskur er seldur yvir Danmark til Italia og onnur lond og er goldin okkum í krónum.

Teir óvanliga høgn saltfiskaprísir, vit hava fingið, hava ført við sær, at fleiri og fleiri fer eru farin úr ís- til saltfiskavinnu, og hefur hetta sjálvsagt havt ta ávirkan, at vit hava selt fyrri færri pund í Bretlandi. Harafturat kemur, at importurin frá Bretlandi av ymskum vanligum handelsvörum t. d. meturvörur hefur verið óvanliga stórir tey tvey seinastu árin, og hefur hetta eisini minkað munandi um okkara pundsoygnir.

Eitt yvirblik — sum bert vísir teir størstu vørubólkarnar — yvir innflutningin av vanligum vörum frá Bretlandi í 1946 og 1947 kann ætlandi geva eina mynd av innflutninginum fyrri hesi bæði árin.

		1946	1947
Cacaomasse og -mel.....	Pd.	1246	Pd. 3791
Cigarar.....	-	420	- 1146
Cigaretter ca. 27 mill. Stk.....	-	22717	- 21811
Tobakker.....	-	18719	- 20616
Sirup.....	-	3878	- 9406
Chocolade.....	-	4196	- 19960
The.....	-	8949	- 25695
Sejl og Presenningsdug.....	-	2703	- 2674
Metervarer: Silke.....	-	5207	- 11729
Uld.....	-	30250	- 48947
Bomuld.....	-	30419	- 41114
Linoleum og Voksdug.....	-	11999	- 11962
Gulvtæpper og Gulvtæppestoffer.....	-	5646	- 10412
Læderfodtøj.....	-	24167	- 20951
Andet Fodtøj.....	-	6262	- 28958
Andre Beklædningsgenstande.....	-	158880	- 183361
Fiskenet og Lîner.....	-	20576	- 28271
Strømper og Sokker.....	-	15579	- 16332
Andet.....	-	52396	- 97905
Sække og Hessian.....	-		- 25834

Tann samlaði importur av vörum var fyrri 1946 ca. 1,2 mill. pd. fyrri 1947..... - 1,4 — -
Harafturat fyrri hvørt árið..... - 0,8 — -
til útgerð av skipum, til avdrátt av skuld uppá skipasmíð, til trygging o. a., soleiðis at okkara riðan av pundum til Bretlands fyrri hesu bæði árin í á atvikavísi um 2 milliónir og 2,2 milliónir pd.

Tá okkara importur til Bretlands í hesum somu árum lá o. u. 1,2 mill. pd., er tað lætt at síggja, at vit vóru noyddir at brúka av okkara uppspardu pundum, eins og tað er greitt, at ein so vánaligur handilsbalansi um ikki langa tíð mátti føra til tað stöðu, vit nú eru í, at okkara sterling-reservur vóru uppbrúktar. Men hesar viðmerkingar mugu ikki skiljast á tann hátt, at pundini bert eru brúkt til ónyltu; vit hava sjálvsagt allíð fingið mótvirði fyri ley, í mongum førum samfelagsuppbyggjandi virði, t. d. ein slóran part av okkara fiskiflota, um tað í øðrum lorum kann vera ivasamt, um mótvirðini hava havt tann samfelagsliga týðning, sum kundi verið ynskjandi.

Tað er lí avgerandi neyðugt, at vit fáa eina strangari eftiransan við, hvussu pundini verða nýtt, um vit ikki eins og fleiri onnur lond skulu fáa ein sokallaðan »valutapukkel«. Tað kann neyvan vera ívi um, at ein partur av teimum vörum, vit hava goldið við pundum, á ein ella annan hátt eru fluttar út av landinum aftur. Tað má lí verða tingsins skylda at taka tey stig, sum kunnu byrgja fyri hesum.

Sum eitt lílíkt stig heldir nevndin er neyðugt at føra strangari eftirlit við skipaferðsluni, soleiðis at tað ikki verður gjørligt at inn- og útflyta tollskyldugar og aðrar vørur í stríð við galdandi reglur.

Nevndin loyvir sær lí at seta fram uppskot um, at landsstýrið fær upp í hendi at seta eitt hóskandi tal av monnum til hetta starv í teimum størstu skipahavnunum sum t. d. Tórshavn, Klakksvík, Vestmanna, Fuglafirði, á Tvøroyri og í Vági, og verður tað álagt stýrinum at gera reglugerð fyri teirra virki. Um hesir menn á teimum plássum, har polití er framman undan, koma at hava eitt vist samarbeiði við tað, verður tað nærri at skipa av landsstýrinum. Peningurin til at lona hesum monnum verður goldin av Løgtinginum.

Av lí, at allar vørur frá Bretlandi og Íslandi í lötuni eru á budnum lista, er umsjónin og eftirlitið við importini frá hesum londum vorðin munandi lættað.

Nevndin heldur, at tað er umráðandi, at vit hava állandi statistik fyri *allan* okkara import so væl sum export. Állandi liggur gjaldstovan inni við meginpartinum av lí tilfari, sum krevst fyri at fáa ein lílíkan fullfíggaðan statistik, og vil tað so stalt vera mest hóskandi, at hetta arbeiðið verður lagt undir gjaldstovuna, og at talið av starvsfólki á gjaldstovuni verður økt samsvarandi lí økta arbeiði, sum ein lílík skipan førir við sær. Um so verður, at gjaldstovan verður føroyskur serstovnur, kann stýrið lættliga fáa eina lílíka skipan setta á stovn. Verða viðurskiptini viðvíkjandi gjaldstovuni, sum ley eru í lötuni, verður landsstýrið heimilað til at føra tær neyðturviliga tingingar við teir ávarandi myndugleikar, eins og stýrið fær heimild til at nýta tann neyðturviliga pening til skipanina.

Sum stalt heldur nevndin ikki, at umstøðurnar eru lí frá føroyskari síðu at seta fram uppskot, sum miða smóli eina heinleiðis broytni av valutamiðstøðini, men fyri um møguligt at gera ta *føroysku* ávirkan á avgreiðsluna meiri munandi, loyvir hon sær at seta fram uppskot um, at tað verður latið landsstýrinum upp í hendi at skapa eina skipan, antin soleiðis at tað verður stýrið sjálvt ella ein nevnd sett av stýrinum, sum skal hava høvi at viðgera umsóknirnar um valuta og hava innstillingsrætt yvir fyri valutaráðnum. Stýrið fær heimild at nýta tann pening, sum krevst fyri at greiða hetta mál.

Sum nevnt framman undan eru okkara punds-ogair í Bretlandi uppbrúktar, og við teimum høgu saltfiskaprísum, vil nú fáa, er útlit fyri, at fjøldin av okkara fiskiferum fyri summarmánaðarnar (mei, juni, juli og kanska hálvan august) leggja í saltfiskaveiðuna. Vandir kann lí

verða fyri, at vit fáa trott uppá sterlingpund í hesum tíðarskeiði. Hetta hevur givið monnum tað hugsan, at hent vildi verið, um Føroyar kundi fingið ein hóskað kredit til lága rentu í Bretlandi til bata fyri okkara handilsviðurskifti har, inntil vit ætlandi til heystar aftur hava vunnið okkum nóg mikið av pundum til, at sambandið við Bretland kann fara ótálmaður fram. Sjálvsagt má ein tilfíkur kredittur nýtast við skynsemi og einans í teimum førum, har tað ræður um at tryggja okkum arbeidstól ella sera neyðturviligar vørur.

Fyri at tryggja hetta vil nevndin skjóla upp, at valutamiðstöðan, áðrenn avgerðin verður tikið, í hvørjum einstakum føri hevur samráðingar við landsstýrið um, hvussu kreditturin eigur at nýtast.

Nevndin vil samsvarandi hesum seta fram uppskot um, at Løgtingið heitir á lann bretska konsulin sum umboð fyri Stórbrítanien um at frambara eina tilfíka áheitan um ein kredit upp til pd. 500.000.

Minnilutin (tlákur Djurhuus) er í høvuðsheitunum sámdur við meirilutan; tó heldur hann, at tað er beinari, at tingið, heldur enn at lala málini upp í hendurnar á landsstýrinum, setur eina 3-mannanevnd, umboðandi teir 3 størstu flokkarnar á tingi, sum skal taka sær av statistikkini viðvíkjandi inn- og útflytan, eins og tað skal verða henda nevnd, sum í sambandi við valutamiðstöðina skal eftiransa okkara valutaviðurskifti.

Uppskot.

1. Frá allari nevndini:

Fyri at skerpa um eftirlitið við skipaferðsluni og fyri at byrgja fyri, at inn- og útflytan av tollskyldugum og øðrum vörum skal kunna fara fram í stríð við galdandi reglum, verður álagt landsstýrinum at skipa fyri, at sett verður eitt hóskað tal av monnum í teim størstu skipahavnunum til hetta starv soleiðis sum nærri ávíst í álitinum.

2. Frá meirilutanum (Johan Poulsen og Øregaard):

Landsstýrinum verður givið upp í hendi at skipa fyri, at tað í samband við gjaldstovuna verður at fáa til vega ein álstandi statistikkur yvir allan okkara inn- og útflytning, soleiðis sum nærri ávíst í álitinum.

3. Frá meirilutanum (Johan Poulsen og Øregaard):

Givið verður landsstýrinum upp í hendi eftir samráð við valutamiðstöðina at skapa eina skipan antin soleiðis, at tað verður stýrið sjálvt ella ein nevnd, sett av stýrinum, sum fær høvi at viðgera allar umsóknir, um valuta.

4. Frá minnilutanum (tlákur Djurhuus):

Sett verður ein serlig 3-mannanevnd til at taka sær av arbeiðinum við at føra fram álstandi statistikk yvir allan okkara import og export, eins og hon verður heimlað til í samráð við valutamiðstöðina at skapa eina skipan, bareftir nevndin fær høvi til at viðgera allar umsóknir um valuta.

5. Frá allari nevndini:

Stýrið fær heimild til at ávísa tann pening, sum er neyðugur til at fremja tey undir pkt. 1), 2), 3) ella 4) umrøddu mál.

6. *Frá meirilutanum* (Poulsen og Øregaard):

Føroya Løgting heitir á tann bretska konsulin sum umboð bretska stýrisins her á landi um Føroya vegna at kanna líkindini og útvega í Stórbríttannien ein kassakredit upp til pd. 500.000 á lagalogastu treytum. Hesin kassakreditur verður at umsita av landsstýrinum í samband við valularáðnum, soleiðis sum skotið uppá undir pkt. 3.

7. *Frá minnilutanum* (Hákon Djurhuus):

Føroya Løgting heitir á tann bretska konsulin sum umboð bretska stýrisins her á landi Føroya vegna at kanna møguleikarnar og útvega í Stórbríttannien ein kassakredit upp til pd. 500.000 á lagalogastu treytum. Hesin kassakreditur verður at umsita av eini av tinginum valdari 3-mannanevnd í samband við valularáðnum, soleiðis sum nevnt undir pkt. 4.

2. viðg. 10. mai og 3. viðg. 11. mai.

Uppskot 1. *frá allari nevndini* samtykt 15—0. Uppskot 4. *minnilutans* (Hákon Djurhuus) fall 9—0. Uppskot 2. *meirilutans* (Johan Poulsen og Øregaard) varð sett undir atkvøðugreiðslu við *avmarkaði*. *Ja atkvøddu*: Joh. M. Fr. Poulsen, P. M. Dam, Tr. Samuelson, Kr. Djurhuus, A. Samuelson, J. P. Henriksen, Johan Reinert, J. P. Davidsen, J. Fr. Øregaard. *Atkvøddu ikki*: Poul Petersen, Hákon Djurhuus, Martin Holm, R. Long, Fr. Bláabarn, A. Sørensen, Thorstein Petersen. *Burturstaddir*: S. P. Zachariasen, P. H. Weihe, Wm. Smith, S. Ellefsen. — Uppskotið fall so stutt við 9—0. — Uppskot 3. *meirilutans* (Johan Poulsen og Øregaard) fall 9—0. — Uppskot 5. *frá allari nevndini* samtykt 16—0. — Uppskot 7. *minnilutans* (Hákon Djurhuus) fall 6—0. Uppskot 6. *meirilutans* (Poulsen og Øregaard) fall 7—0.

B. Framl. 13. mai.

UPPSKOT

Vísandi til tað, ið flutt er fram í álitinum, dagsett 5. h. m., verður sett fram hetta

uppskot:

Sett verður ein serlig 3-mannanevnd til at taka sær av arbeiðinum við at føra fram álitandi statisk yvir allan okkara import og export, eins og hon verður heimilað til í samráð við valutamiðstøðina at skapa eina skipan, bareftir nevndin fær høvi til at viðgera allar umsóknir um valuta.

2. viðg. 13. mai og 3. viðg. 13. mai.

Uppskotið samtykt 12—0.

26. Samsýning landsstýrismanna.

Framlagt 8. mai.

ÁLIT

Lógin um Føroya heimastýri er komin í gildi 1. apríl í ár, og samsvarandi hesi lóg verður landsstýri at velja.

Nevndin, ið viðger stjórnarmálini, setir fram hella

uppskot:

LØGTINGSLÓG UM SAMSYNING LANDSSTÝRISMANNA

§ 1.

Der tilkommer Lagmanden et aarligt Vederlag paa 12.000 Kr. og de andre Landsstyresmænd hver aarligt Vederlag paa 10.000 Kr. Udover disse Beløb ydes almindeligt Honorartilæg.

Vederlaget udbetales med $\frac{1}{12}$ maanedlig forud fra den første Dag i den efter Udnævnelsen følgende Maaned og til Udgangen af den Maaned, i hvilken Afgangen fra Stillingen finder Sted.

§ 2.

I Repræsentationsvederlag ydes der Lagmanden 6.000 Kr. aarlig, som udbetales overensstemmende med Reglerne i § 1, 2. Stk.

Dette Tillæg er skattefrit.

§ 3.

Besidder en Landsstyresmand ved sin Tiltræden Hverv i offentlige eller private Virksomheders, Forrettagenders eller Institutioners Tjeneste, vil disse som Regel være at fratræde. Dog kan han undtagelsesvis med foreløbig Billigelse af Lagmanden bevare saadanne Hverv, hvis Varetagelse efter dennes Skøn ikke kan berede Vanskeligheder i Udførelsen af hans Embedspligt som Landsstyresmand eller i hans Forhold til de forskellige Forvaltningsgrene. Lagmanden skal i saa Fald straks skriftlig tilstille Lagtingets Budgetudvalg Meddelelse herom. Udvalget kan inden Forløbet af 14 Dage efter Meddelelsens Modtagelse nægte den vedkommende Landsstyresmand Tilladelse til at bevare saadanne Hverv. Efter Forløbet af dette Tidsrum meddeler Lagmanden Tingets Formand, hvilke Hverv den vedkommende Landstyresmand har Tilladelse til vedblivende at varetage.

Er Lagtinget ikke inde, naar Lagmandens foreløbige Billigelse indhentes, har den Gyldighed, indtil Lagtinget Sammentræden og Valg af Budgetudvalg har fundet Sted. Sagen vil derefter være at behandle som forannævnt.

Ingen Landsstyresmand maa, medens han beklæder Stillingen som saadan, overlage noget nyt Hverv af den i Paragraffens 1ste Stykke nævnte Art.

Besidder Lagmanden ved et Landsstyres Tiltræden Hverv af den omhandlede Art, skal Meddelelse til Budgetudvalget finde Sted derom, hvis han ønsker at bevare noget af disse, hvorefter der forholdes i Overensstemmelse med nærværende Paragrafs 1ste Stykke.

Hvervet som Lagtingsmand er undtaget fra Bestemmelserne i denne Paragraf.

§ 4.

Udnævnes en Tjeneslemmand til Landsstyresmand, kan den af ham hidtil beklædte Tjenestemandsstilling holdes besat ved Konstitution for hans Funktionstid, hvis det skønnes forsvarligt af Hensyn til Stillingens Tarv, og for saa vidt og saa længe Konstitution i Stillingen overhovedet er tilladt. Lagmanden skal herom give Meddelelse til Lagtingets Budgetudvalg, hvorefter der forholdes i Overensstemmelse med § 3, 1. Stk.

§ 5.

Denne Lov træder straks i Kraft.

§ 1.

Løgmaður fær í samsýningu árlega 12.000 kr. og hinir landsstýrismennirnir 10.000 kr. hver. Harumframt verður veitt teim vanlig viðbót sum honorarlønir.

Samsýningin verður goldin frammanundan við $\frac{1}{12}$ um mánaðin frá fyrsta degi í mánaðinum, aftaná hann er settur, til útlopið av tí mánaði, tá hann fer frá.

§ 2.

Løgmaður fær sum borðfæ 6.000 kr., sum verða at rinda sam-
hætt reglurnar í § 1, 2. pl.

Borðfæið er skattafrítt.

§ 3.

Hevur landsstýrismaður, tá ið hann tekur við, stórv í almennari tænastu ella privatum virkjunum, samtøkum ella stovnum, skal hann vanliga siga tey frá sær. Tó kann hann í hendlinga førnum við fyribils samtykki lögmannsins halda tilfiskum stórvum, um løgmaður heldur, at tey ikki kunna hava við sær trupulleikar í røkjanini av embætisskyldu hansara sum landsstýrismaður ella í hansara viðurskiptum áráka teim ymsu rakstrartættinum. Løgmaður skal, um so er, alt fyri eitt skrivliga senda fíggarnevnd Løgtingsins boð um hetta. Fíggarnevndin kann innan fyri 14 dagar aftaná móttøkuna sýla ávarandi landsstýrismanni at halda tilfiskum stórvum. Aftaná útlopið av hesum líðarskeiði sigur løgmaður lögtingsformanninum frá, hvørji stórv ávarandi landsstýrismaður framvegis hevur loyvi at røkja.

Er Løgtingið ikki saman, tá lögmannsins fyribils samtykki er fingið, hevur tað gildi, til Løgtingið er komið saman og hevur vali fíggarnevnd. Málið fær viðgerð, sum sagt er frá frammanundan.

Landsstýrismaður má ekki taka ímóti nokrum av teimum í 1. pt. í hesi grein nevndu størvum, meðan hann situr sum landsstýrismaður.

Hevur lögmaður, tá landsstýrið tekur við starvi, størv av teim herumrøddu, skal fíggjarnevndin fáa boð um tað, um hann ynskir at halda nokrum av teimum; um so er, verður at fara fram eftir reglunum í 1. pt. í hesi grein.

Starvið sum lögtingsmaður er undantikið frá reglunum í hesi grein.

§ 4.

Verður tænastrumaður valdur landsstýrismaður, kann embætti hansara røkjast við settum tænastrumanni fyrri valskeiði landsstýrismannsins, um tað verður hildið, at embættið tolir tað, og um tað er, og so leingi tað er loyviligt at røkja embættið við settum manni.

Lögmaður skal geva Løgtingsins fíggjarnevnd boð um helta, og so verður farið fram eftir reglunum í 1. pt. í § 3.

§ 5.

Ilenda lóg kemur í gildi beinan vegin.

2. viðg. 10. mai. 3. viðg. 11. mai og atkvgr. 12. mai.

Lógaruppskotsins §§ 1—5 vóru samtyktar við 13 atkv.—0. Lógaruppskotið í síni heild samtykt 14—0.

27. Bryggjan á Drellnesi.

Framlagt 8. mai.

ÁLIT

P. M. Dam, lögtingsmaður, hevur vegna fíggjarnevdar kommunu og Trongidvágs havnarlag sent umsókn, dags. 24. apríl í ár, til tingið um at veita 30—35.000 kr. sum studning til at gera arbeiðið uppá bryggjuna á Drellnesi liðugt við. Tað, ið gjørt er, hevur kostað um 1.200.000 kr.

Umsóknin hevur verið til ummælis hjá verkfrøðingsskrivstovuni, sum sigur frá, at projektið til bryggjuna er gjørt av verkfrøðingsskrivstovuni, eins og kostnaðarætlan er gjørd har. Arbeiðið varð í fjør mett at kosta 190.000 kr. Sum umsóknin sigur, eru nú nýttar 200.000 kr., og enn restar væl í, áðrenn arbeiðið er liðugt.

Av tí, at arbeiðið vísir seg at kosta væl meira enn væntað, er ætlanin ikki at gera tann norðara síðumúrinn. Sjálvt við hesu minkan um arbeiðið, verður tann írestandi parturin av arbeiðsleiðaranum Albin Ákesson mettur at kosta 30—35.000 kr.

At døma eftir tí arbeiði, ið írestaði, seinast eftirlit var frá verkfrøðingsskrivstovni (1. apríl), fara eftir hennara ætlan læt nevndu 30—35.000 kr. ikki at sláa til. Verður roknað við einheitsprísum, ið miðja móti leimum, sum arbeiðið hevur verið gjørt fyri higartil, verða heldur 50—55.000 kr. neyðugar til fullfígging av arbeiðinum.

Umsóknin er beind í havnaevndina til umhugsunar. Sum kunnugt hevur hetta mál ikki verið viðgjørt saman við og á javnt við onnur havnamál, sum tingið hevur havt til viðgerðar. Frøðbiar kommuna søkti upprunaliga bert um tingsins ábyrgð fyri einum láni uppá 160.000 kr.; hetta varð seinri hækkað til 190.000 kr. Arbeiðið skuldi fremjast í bráðskundi, og Drellnes var ivaleyst ætlað sum uppleggsplass fyri trolkol o. t.

Arbeiðið er nú sum lýst framman undan vorðið munandi dýrari, enn menn høvdu hugsað sær, áðrenn farið varð undir tað, og ætlandi síggja menn nú heldur ikki so ljóst uppá inntøkumøguleikarnar sum áður, tí verður søkt um at fáa tað, sum írestar, sum studning.

Nevndin er samd um fylgjandi sjónarmið:

Um umsóknin verður gingin á mæti, vil ein tilk studningsveitan verða óvanlig og í stríð við læt reglur, Løgtingið hevur fylgt viðvíkjandi studningi til havnaløg í seinri árum. (Sbr. 10-ára ætlanina 1943—52 og 10-ára ætlanina 1948—57). Nevndin er heldur ikki fegin við at mæla tinginum til at hækka ábyrgdina við um 50—55.000 kr. Nevndin kann eftir umstøðunum mæla til at ganga eina 3. leið:

Tingið samtykti 21. januar 1948 eina 10-ára ætlan fyri havna-gerð í Føroyum. Eftir hesi ætlan veitir tingið sum studning til útbyggjan av Trongisvágs havnarlag 50 % av 2.280.000 kr. lig 1.140.000 kr. Drellnes liggur sum kunnugt á Trongisvágsfjørðinum og er ein partur av Trongisvágs havnarlag. Nevndin kann tí eftir umstøðunum mæla til, at arbeiðið á Drellnesi kemur undir somu studningsveitan og verður roknað sum ein partur av tí studningi, sum sambært játtanina av 21. januar í ár er veitt Trongisvágs havnarlag.

Uppskot.

1. Tingið góðtekur tað av verkfrøðingsskrivstovni gjørdar projekt til útbyggjan av Drellnesi.
2. Tingið samtykkir, at arbeiðið við útbyggjan av Drellnesi kemur inn undir tann av tinginum í havnaætlanini av 21. januar 1948 til Trongisvágs havnarlag veitta studning uppá 50 % av 2.280.000 kr. og læt í somu ætlan ásettum treytir.
3. Tey við Trongisvágs havnarlag tilætlaðu arbeiðir verða at broyta samsvarandi pkt. 2, soleiðis at tingsins samlaði studningur —

Drellnes uppi roknað — verður 50 % av 2.280.000 kr. lig 1.140.000 kr.

2. viðg. 11. mai og 3. viðg. 12. mai.
Uppskot nevndarinnar samtykt 16—0.

28. Statslán og statsstudningur til havnabygging.

Framlagt 11. mai.

GREINT UPPSKOT TIL AVGERÐAR

Sum hildið fram av ymsum sóknarstýrislimum keing Føroyar, og sum eisini hildið fram í áheitanum frá Froðbiar sóknar kommunu og Tórshavnar kommunu, kenna flestu av leimum kommunum, ið standa fyri at fara undir stór havnararbeiðir, men sum einans hava fingið 50 % av byggingarkostnaðinum í lögtingsstudningi, tað ov tungt sjálvar at greiða hin helmingin av kostnaðinum afturat tí, ið tað kostar at veita neyðturvilig strandarøki o. a. til vega.

Undirskrivaðu loyva sær tí at mæla til, at landsstýrið fær í hendu at samráðast við ríkisstýrið um statslán og statsstudning til tær kommunur, ið hava vent sær ella venda sær til statin um fíggjarliga hjálp fyri at verða færar at gera tey tilætlaðu havnarverkini liðug.

Uppskot.

Álagt verður landsstýrinum at viðmæla umsóknir frá kommunum til statin um fíggjarliga hjálp — studning og lán — til havnarbygging, sum tær ikki orka at fara undir við tí peningi, tær sjálvar eiga ella hava fingið sum lán ella studning, eins og tað verður álagt landsstýrinum við samráðing við ríkisstjórnina á annan hátt at vera leimum til hjálpar viðvíkjandi fyrircikan og financieran av havnarbyggingini.

2. viðg. 11. mai og 3. viðg. 12. mai.

Uppskotið sett undir atkvøðngreiðslu við *navnakall*:

Ja atkvøddu: J. P. Henriksen, P. M. Dam, S. P. Zachariasen, Tr. Samuelson, Kr. Djurhuus, A. Samuelson, Joh. M. Fr. Poulsen, P. H. Weihe, Johan Reinert, Wm. Smith, J. P. Davidsen, J. Fr. Øregaard. *Atkvøddu ikki*: Poul Petersen, Hákun Djurhuus, Martin Holm, R. Long, Fr. Bláhamar, A. Sørensen, Th. Petersen. *Burturstaddur*: S. Ellefsen.

Uppskotið so stalt samtykt 12—0.

29. Umsókn frá p.f Føroya mekaniska Grótíðnaða.

Framlagt 12. mai.

GREINT UPPSKOT TIL AVGERÐAR

P/f Føroya mekaniskí grótíðnaður hevur fingið til vega lann partapening, sam landsnevndin hevur treytað neyðugan, fyri at tingið skal taka ábyrgd fyri 125.000 kr. í láni til partafelagið. So stalt er felagið nú klárt til at fáa virkið sett á slovn, og hevur tað nú vísandi til fyrru umsókn biðið tingið um loyvi at spreingja grót í tí bróstsjúkrahúsinum í Hoydølum lilliggjandi øki frá heygnum niðan úr Boðanesgjógv og norður til hegnið móti gamla Hoyvíksveg. Teir søkja eisini um loyvi at leggja veg, 150 metrar, til heygin sum framhald av tí vegi, sum nú er uppi við Strond, og biðja teir um studning til vegin.

Út frá tí sjónarmið, at hella landsgagnliga verk eigur at verða framt sum skjótast, biðja vit tingið heita á landsstýrið um eftir kannan at geva partafelagnum rætt at spreingja grót á áðurnevnda øki og gera áðurnevnda veg, meðan málið um studning til vegagerðina verður at skjóta út til Ólavsøkutingið.

Uppskot:

Tingið biður landsstýrið fyri Løgtingið geva P/f Føroya mekaniska grótíðnaði loyvi at spreingja grót í sunnara øki, sum liggur til

bróstsjúkrahúsið í Hoydølum, frá heygnum niðan úr Boðanesgjögv og til hegnið móti gamla Hoyvíksveg, og loyvi at gera veg 150 metrar sum framhald av vegnum uppi við Strond.

2. viðg. 13. mai. Uppskotið samtykt 18—0.

30. Kannan av vatnorkuni í Suðuroy.

Framlagt 13. mai.

UPPSKOT TIL AVGERÐAR

Úr amtsgrunninum verður játtaðar inn til 8000 kr. til framhald av kanningin hjá herra verkfrøðingi Founsdal av vatnorkuni í Suðuroy á sama hált sum gjørt varð norðanfyri (S. E. V.).

2. viðg. 13. mai og 3. viðg. 13. mai.
Uppskotið samtykt 17—0.

Eykatingsetan endaði 13. mai og fundirnir vóru 30.

VANLIGA TINGSETAN 1948

AR 1948, hósdagin 29. juli, kl. 12. varð Løgtingið sett. Formaðurin, sum valdur varð í seinastu tingsetu. J. Fr. Øregaard, tók við fundarskýrinum og lýsti, at Lingið varð sett. sambært skriv lögmannshús, dagfest 20. juli 1948. Formaðurin framlegði skriv, dagfest 29. juli, frá javnaðarflokkinum, sambandsflokkinum og gl. sjálvstýrisflokkinum um, at teir gingu saman í valbólki til val av tingformanni og skrivarum og bað Poul Petersen og P. H. Weihe um at vera fyrribils skrivarar.

Tann 18. mai 1948 varð lögmaðurin A. Samuelson friðkin frá starvinum sum tingmaður frá 1. juli 1948. Sum næstamað hansara varð við 17 atkv.—0 góðtíkin sum lögtingsmaður Jens Chr. Olsen. Toftir.

Av tí, at Hans Iversen, Kvívík, framvegis ikki kundi mola á tingi vegna sjúku, varð við 13 atkv.—0 Jóhan Reinert, Vestmanna, góðtíkin sum lögtingsmaður í hansara stað fyribils.

21. januar 1949 varð við 18 atkv.—0 A. Djurhuus, postexpeditorur, Vági, góðtíkin sum lögtingsmaður fyribils í staðin fyri Kr. Djurhuus, sum var herturstaddur í lögtingsferindum.

Tingmenninir vóru hesir:

Hákur Djurhuus, Klakkavík, fl.
S. P. Zachariassen, Klakkavík, sj.
Poul Petersen, Tórshavn, fl.
Jens Chr. Olsen, Toftir, sb.
Joh. M. Fr. Poulsen, Strondum, sb.
J. Fr. Øregaard, Gøtu, jvm.
Louis Zachariassen, Tórshavn, sj.
Rikard Long, Tórshavn, sj. í valfelag við fl.
Thorstein Petersen, Tórshavn, fl.
Poul Niclasen, Tórshavn, sb.
Fr. Bláhamar, Vestmanna, fl.
Johan Reinert, Vestmanna, sb.
S. Ellefsen, Miðvági, fl.
P. H. Weihe, Sørvági, sb.
Anth. Sørensen, Húsavík, fl.
J. P. Davidsen, Sandi, jvm.
Martin Holm, Tórshavn, fl.
Kr. Djurhuus, Tveroyri, sb.
P. M. Dam, Tveroyri, jvm.
Wm. Smith, Vági, jvm.

Til formann varð valdur J. Fr. Øregaard og til næstformann Thorstein Petersen. Til tingskrivarar vóru valdir P. H. Weihe og Poul Petersen.

Formaðurin bað tingmenn um at rópa eitt 9-falt hurra fyri hansara hátign Friðriki IX kongi og eitt 3-falt hurra fyri Føroyum.

Fastar nevndir og aðrar

Fígghjarnnevndin: Joh. M. Fr. Poulsen H. H. Weihe, P. M. Dam, J. Fr. Greg-
gaard, Thorstein Petersen, R. Long, Hákon Djurhuus.

Úmsóknarnevndin: Joh. M. Fr. Poulsen, Wm. Smith, Poul Petersen.

Landshyrisnevndin: Jens Chr. Olsen, S. P. Zachariassen, Anth. Sørensen.

Skólanævndin: Joh. M. Fr. Poulsen, S. P. Zachariassen, R. Long, M. Holm, Jo-
han Reinert.

Kirkjunevndin: Joh. M. Fr. Poulsen, J. Fr. Greggaard, S. Elliesen, Fr. Blá-
hamar, Johan Reinert.

Fiskivinnunevndin: A. Sørensen, Fr. Bláhamar, Wm. Smith, P. Nielsen, Jens
Chr. Olsen.

Forvinnunevndin: Martin Holm, Wm. Smith, Poul Nielsen.

Kommunale nevndin: Johan Reinert, A. Sørensen, Fr. Bláhamar, S. P. Za-
chariassen, P. H. Weihe.

Báðstæðenevndin: A. Sørensen, P. Petersen, Johan Reinert, J. Fr. Greggaard,
P. M. Dam.

Hæða- og vegnevndin: S. P. Zachariassen, Wm. Smith, P. Petersen, M. Holm,
S. Elliesen, Joh. M. Fr. Poulsen, P. H. Weihe.

Nevnd viðr. radiotænastu: P. Nielsen, J. Fr. Greggaard, A. Sørensen, H.
Djurhuus, Wm. Smith.

Ráðgjafarnevndin: Martin Holm, Hákon Djurhuus, J. Fr. Greggaard, Jens
Chr. Olsen, S. P. Zachariassen.

Nevnd viðr. fermaðusskipunina í Suðuroy: P. M. Dam, J. Fr. Greggaard, H.
Djurhuus, M. Holm, Fr. Bláhamar, A. Djurhuus, Jens Chr. Olsen.

I. FÍGGJARLIG VIÐURSKIFTI

1. Roknskapur og fíggjarstandur Løgtingsins 1947

Si skjal nr. 1.

2. Fíggjarløgtingslóg fyri januar fjórðingsár 1949

1. viðgerð 2. august. Frl. álit 6. sept. og broytingaruppskot 7. sept.

Nevndarálit

Landsstýrið hevur lagt fram fyri tingið uppskot við viðmerkingum til fíggjarlóg fyri januar fjórðingsár 1949, si stýrislóg rík. dagfest 14. juli 1948.

Fá ið Løgtingsins fíggjarár er verið broytt frá at vera álmannaáarið til at rækka frá og við 1. apríl til og við 31. mars, er eyðsæð neyðugt at gera vna serliga fíggjarlóg fyri yvirgangstíðarbilíð 1. januar til 1. apríl 1949.

I hini vanligu fíggjarlógini 1/4-1949-31/3-1950 koma til viðgerðar tey andle 3 1/2 fíggjarættan fyri Løgtingið 1948 nevndu samferðslumál, og verður ta stóða líka til tøy fyri eitt fíggjarár. Nevndin heitur til, at tað er greiddast ikki at taka hesi mál við i fíggjarlógina fyri januar fjórðingsáris 1949, men einans tøy mál, ið krevja útgjaldingar i hesum fjórðingsári.

Samtykt er um, at fíggjarársins avlop skal býttast i 4. soleiðis at Vinnugrannur Føroya Løgtings skal fáa 25 %, Socialgrannurin 25 %, Abyrgdargrannurin 25 % og til skuldar vindingar 25 %.

Tað má bakkast at vera luvur á, at hesa samtykt framvegis verður at standa við. Møguligt rokstraravlop frá fíggjarárinum 1948 kann so stalt ikki verða nýtt til rindan av útreiðslum i januarfjórðingsárinum 1949, og tá ið útreiðslurnar i fíggjarárinum 1/4-1949-31/3-1950 verða at rinda av innlogunum, ið hvussu er hvat ið viðvíkir beinleiðis skötti, i álmannaárinum 1949, og útreiðslurnar i hesum fíggjarári vegna ta nýggju stýrisskipanina eru mettar

tíð at verða í minnsti lagi milliónina størri enn í fíggarárinum 1949, verður tað lítt at kunna taka forskot uppá komandi innlækur til ríndan av útreiðslum um 1. januar ársfjórðinginum 1949, uttan at skipað verður fyri at fáa serligar innlækur til ríndan av hesum ársfjórðinginum.

Einn meiriluti (P. M. Dam, J. Fr. Øregaard, Hákun Djurhuus, Th. Petersen og R. Long) seta fram uppskot um sambært stýrislógina at yvirtaka postverkið í Føroyum og heldur fram, at til fyrirveiking av hesari yvirtøku eiga at verða jáltnðar 50.000 kr.

Minnilutin (Johan Paulsen og Weihi) kann ikki ganga við til yvirtøku av postverkinum í Føroyum, men vil vera við til at lata prenta serlig færeysk feldmerki. Minnilutin heldur fram, at um sambandsflokkurja hevði verið fyri yvirtøku í hesum føri, hvat hann ikki en er lotan fyri yvirtøkuni ikki nú. E postverkið stendur fyri eini nýskipan og úbyggging, og hesir spurningar mega settandi fyrst liggja greiðir. Áðrenn støða kann verða tikið til yvirtøkuna.

Minnilutin (Th. Petersen, R. Long og Hákun Djurhuus) tekur fyrivarni viðvíkjandi eykaíntekusskattinum seiðis, at hann ikki, um tollmatøkurnar skuldu vist seg at verið nóg stórar í januar fjórðingsárinum 1949 at rínda fíggarlógina fyri sama tíðarskeið, verður býttur eftir reglunum viðvíkjandi liggjarársins avlopi, men verður avsettur til yvirtøku av ymsum málum.

Tær útreiðslur, ið sambært frammanfyri standandi kann verða talan um, verða at liggja um kr. 790.000.

Til ríndan av hesi útreiðsluhædd kann hugast ein eykaskattur uppá allar innlækur omanfyri 20.000 kr.

UPPSKOT

Fíggarlóg fyri januar fjórðingsári 1949.

1.

Innlækur:

§ 1. Eykaleglingsskattur	440.000,00
Tollur	350.000,00

Útreiðslur:

§ 2. Løgling og lögtingsstovnar:	
a. Tingmannalenir	20.000,00
b. Løgtingsskrivstovan	12.500,00
c. Lækningsarráðið	8.250,00
d. Landverkfrøðingurin	16.250,00
e. Friemansingarráðið	8.250,00
f. Prentan o. t.	4.500,00
§ 3. Sjúkrahús, læknar o.l.:	
a. Sjúkrahúsin	138.750,00
b. Brótsjúkrahúsið	40.750,00
c. Farsóttir	1.500,00
d. Ljósmøður	7.500,00
e. Læknar	1.750,00
f. Karantínuútreiðslur	250,00
g. Eykaleknahjálp	1.250,00
h. Sjúkrahjálp o. a.	1.250,00
§ 4. Skúla- og mentunarmál:	
a. 1) Læraralenir	62.500,00
2) Dýrtíðarviðbót	78.750,00
b. Studentaskeiðið	15.000,00

e.	Studningur til næmingar:	
1)	Til skúlastæn	350,00
2)	Ferðaútreiðslur skúlabarna	1.500,00
3)	Læraraskúlanæmingar	500,00
	Læraraskúlanæmingar, eykastudningur	
	landstýrið at ráða yvir	500,00
4)	Bygulanæmingar í realskúlanum og á studentaskúlanum	3.750,00
5)	Læraranámskelð	250,00
6)	Lesandi í úrheiminum	5.000,00
7)	Handverks-, jarðabúnaðs- og handilsskúlan	7.500,00
d. 1)	Landsbókasavnið	2.750,00
	Eykajáttan til landstýrið at ráða yvir	750,00
2)	Skjalasavnið	2.000,00
	Eykajáttan til landstýrið at ráða yvir	750,00
e.	Realskúlin	6.250,00
f.	Føroya Fólkaháskúli	2.500,00
g.	Fimleikagrunnur Føroya	12.500,00
h.	Eftirlønargrunnur læraranas	500,00
i.	Útgrefstur, uppskrivan av staðanovnum o. t.	1.250,00
j.	Listasavn (stýrið fyri mentunargrunnin at ráða yvir)	2.500,00
§ 5.	Landbúnaðurin:	
a.	Jarðagrunnurin	25.000,00
b.	Búnaðarneyndir	625,00
c.	Landbúnaðarráðið til húsdjóravæðing	7.500,00
d.	Uppdyrking og útskiðing	31.250,00
e.	Djórælæknin	650,00
§ 6.	Social mál:	
a.	Socialhjálp	25.000,00
b.	Fimkjubørn	2.625,00
c.	Dýrtíðarvæðing til ellisrentunjótarar, fimkjubørn o. t.	108.750,00
d.	Grunnurin fyri áarbeiðsfórar fiskimenn	3.750,00
§ 7.	Løgreglumál o. s.:	
a.	Dóms- og lögreglumál	10.000,00
b.	Valum viðvikjandi	1.250,00
c.	Ferðaútreiðslur sýslumanna	750,00
§ 8.	Skaðabætur, kolagrefstur o. t.	20.000,00
§ 9.	Eftirlønir:	
a.	Eftirlønargrunnur Løgtingsins	6.250,00
b.	Eftirløn til firk. Berg	800,00
c.	Eftirløn til firk. M. Johannesen	285,00
d.	Eftirløn til herra Daniel Hoydal	962,50
§ 10.	Kirkjugrunnurin	8.750,00
§ 11.	Flogvøllurin í Vágum	5.000,00
	Mentunargrunnur Føroya Løgtings- slóvnsar	2.500,00
	do. stýrið at ráða yvir	2.500,00
§ 12.	Fyrirtekan av yvirtøku av postverkinum	50.000,00
		789.327,50 790.000,00

II.

LOOTINGSLOV
om
eyknaintokuskatt.

§ 1.

Aftæt II, samgætt kunningar nr. 43, dagfest 27. december 1947, utskrivna skatti verður at rinda fyrð 1948 ein eyknaintokuskattur til kendskassan av heerjóm skatibógvara, sum í 1947 hevur einn skattaintokn yvir 20.000 kr.

Eykaskatturin er 25 % av hanteknskattinum, aftaná at fjórðingin er skatturin (1660 kr.) av teim fyrstu 20.000 kr.

§ 2.

Áðrenn 1. november 1948 ger Gjaldstova Føroya skattaborgarinnar kunnugt ta peningahædd, ið er áliksað, eins og hvør ið hon skal verða guldin.

Klaga yvir skattaútrokningina verður innan 1. december 1948 at bema til skattanevnd lögtingsins.

§ 3.

Skatturin fellur til gjaldingar 15. januar 1949. Er áliksaður skattur ikki guldin 1. mars, verður renta $\frac{1}{2}$ % um mánaðin at røkna frá 1. februar.

Skatturin verður guldin og innkravdur eftir teimum fyri inntekuskatt til lögtingið galdandi reglum og kann einn verða innkravdur við útpanting.

§ 4.

Henda lóg verður at koma í gildi beinan vegin.

LACTINGSLOV

om
overordentlig Indkomstskat.

§ 1.

Udover den i Henhold til Kundgerølse Nr. 41 af 27. December 1947 udskrevne Skat erlægges for Aaret 1948 til Landskassen en overordentlig Indkomstskat af enhver Skatteyder, som i Aaret 1947 har haft en skattepligtig Indtægt af over 20.000 Kr.

Den overordentlige Indkomstskat udgør 25 % af Indkomstskatten, efter at heri er fradraget Skatten (1660 Kr.) af de første 20.000 Kr.

§ 2.

Færøernes Oppebørselskontor giver inden den 1. November 1948 de skattepligtige Underretning om, hvilket Beløb er paalignet, og hvør Indbetaling skal finde Sted.

Klage over Skatteberegningen indgives til Løgtingets Skattemynd, inden den 1. December 1948.

§ 3.

Skatten forfalder til Betaling den 15. Januar 1949. Er den paaligede Skat ikke betalt den 1. Marts, beregnes Rente $\frac{1}{2}$ % pr. Måned fra 1. Februar at regne.

Skatten udredes og indkrives efter de for Indkomstskat til Løgtingen gældende Regler og kan ogsaa indkrives ved Udpantning.

§ 4.

Denne Lov træder straks i Kraft.

III.

Tingið samtykkir sambari lögtingslóg nr. 1 av 13, høv 1948 viðvíkjandi A-málum at yvirtaka postverkið í Føroyum frá 1 apríl 1949.

BROYTINGARUPPSKOT

frá nevndini:

Sum punkt g undir I, § 2, verður sett:

„Landsstýrið og rakstur av feroyskari umsjting og umboðan í
úthelminum 50.000 kr.

at rinda av tí partinum av fliggjaravlopinum, ið seltur verður, til rindan av skuld.“

BROYTINGARUPPSKOT

frá S. P. Zachariasen o. fl.

Nýtt pkt.:

IV. Tingið samtykkir at yvirtaka fólkskúlan frá 1. apríl 1949 at rokna.

2. og 3. viðg. 7. sept.

Uppskot nevndarinnar pkt. I § 1 samtykt 18 0. Broytingaruppskot nevndarinnar til § 2 samtykt 19—0. § 2 so broyta og §§ 3—11 samtyktur 19—0. § 12 samtykt 18—0. Fliggjarløgtingslógin í síni heild samtykt 17 0. Pkt. II. §§ 1—4 samtyktar 19—0. Lógin í síni heild samtykt 19—0. Broytingaruppskot frá S. P. Zachariasen o. fl. varð sett undir atkvøðugreiðslu við nægnaðall. Ja atkvøddu: Poul Petersen, L. Zachariasen, Hákon Djurhuus, S. P. Zachariasen, Martin Holm, R. Long, Fr. Bláhamar, A. Sørensen, Th. Petersen, S. Ellefsen. Atkvøddu ikki: Poul Nielsen, Kr. Djurhuus, Joh. M. Fr. Pontsen, P. H. Weihe, Johan Reinert, Wm. Smith, J. P. Davidsen, J. Fr. Øregaard. Bortur: P. M. Dam, Jens Chr. Olsen, og var uppskotið soleiðis byrturðott;ð, bert 10 atkv.—0.

14. desember framlagt

NEVNDARÁLIT B.

Fliggjarnevndin hevur fingið landsstýrisins hjálögdu umseting av tí av tinginum gjørdi samtykt í tingmáli nr. 2-B/1948 (Fliggjarløgtingslóg fyri januar fjórðingsár 1949) og mælt til at góðkenna hana.

UPPSKOT:

Tingið góðkennir ta av landsstýrinum gjørdi umseting av lingsamtykt í lögtingsmáli nr. 2-B/1948 (Fliggjarløgtingslóg fyri januar fjórðingsár 1949).

FORSLAG

Budgetlov for Jannar-Kvartal 1948.

Indtægter:

§ 1. Ekstraordinær Lagtingskat	440.000,00
Told	350.000,00

Udgifter:

§ 2. Lagtinget og Lagtingsinstitutioner:	
a. Lagtingsmændenes Diæter	20.000,00
b. Lagtingskontoret	12.500,00
c. Ligningsrådet	8.250,00
d. Landsingeniøren	16.250,00
e. Priskontrol-Raadet	8.250,00
f. Trykning o. l.	4.500,00
g. Landstyre og Udgifter til færre Admih- stration og Repræsentation i Udlandet som skal betales af den Del af Overskudet, der afsættes til Betaling af Gæld.	50.000,00
§ 3. Sygehuse, Læger o. l.:	
a. Sygehuse	138.750,00
b. Sanatoriet	46.750,00
c. Epileptiske Sygdomme	1.500,00
d. Jordemødre	7.500,00
e. Læger	1.750,00
f. Karantæneudgifter	250,00
g. Ekstraordinær Lægehjælp	1.250,00
h. Sygehjælp o. a.	1.250,00
§ 4. Skolevæsen og kulturelle Formaal:	
a. 1) Lærertilønninger	62.500,00
Dyrtidstillæg	78.750,00
b. Studenterkursuset	15.000,00
c. Tilskud, til Elever:	
1) Til Skolebørn	350,00
2) Skolebørns Rejsoudgifter	1.500,00
3) Elever ved Lærerskolen	500,00
Elever ved Lærerskolen, Ekstratilsbud til Landstyreets Raadighed	500,00
4) Udenbygds elever ved Realskoler og Studen- terskolen	3.750,00
5) Lærerkursus	250,00
6) Studerende i Udlandet	5.000,00
7) Haandværker-, Landbrugs- og Handelsskole- elever	7.500,00
d. 1) Landsbiblioteket	2.750,00
Tillægsbevilling til Landstyreets Raadighed	750,00
2) Arkivet	2.000,00
Tillægsbevilling til Landstyreets Raadighed	750,00
e. Realskolen	6.250,00
f. Føroya Fólkaháskúli	2.500,00

	g. Filmalkagrunnur Føroya	12.000,00	
	h. Lærernes Pensionsfond	500,00	
	i. Udgravninger, Nedskrivning af Stednavne o. l.	1.250,00	
	j. Kunstsamling (Til Bestyrelsens Raadighed)	2.500,00	
§ 5.	Landbruget:		
	a. Jordfonden	25.000,00	
	b. Landbrugsudvalgene	625,00	
	c. Landbrugsraadet til Husdyravl	7.500,00	
	d. Opdyrkning og Udskiftning	31.250,00	
	e. Dyr lægen	650,00	
§ 6.	Social Forsorg:		
	a. Socialhjælp	20.000,00	
	b. Enkebørn	2.625,00	
	c. Dyr tidstillæg til Alderarentenydere, Enkebørn o. l.	108.750,00	
§ 7.	Politivæsen o. a.		
	a. Justits- og Politivæsen	10.000,00	
	b. Vedrørende Valg	1.250,00	
	c. Syselmændenes Rejsseudgifter	750,00	
§ 8.	Skadesersatninger, Kulbrydning o. l.	20.000,00	
§ 9.	Pensioner:		
	a. Lagtingets Pensionsfond	6.250,00	
	b. Pension til Frk. Berg	800,00	
	c. Pension til Frk. M. Johannesen	285,00	
	d. Pension til Herr D. Hoydal	962,50	
§ 10.	Kirkefonden	8.750,00	
§ 11.	Flyvepladsen paa Vaagø	5.000,00	
	Mentunargrunnur Føroya Løgtings, Grundkapital	2.500,00	
	Mentunargrunnur Føroya Løgtings, Til Bestyrelsens Raadighed	2.500,00	
§ 12.	Forberedelse af Postvæsenets Overtagelse	50.000,00	
	Balance		49.327,50
		839.327,50	839.327,50

2. viðgerð 15. desbr.

Uppskei nevndarinnar samtykti við 10 atkv. - 0.

3. Fíggjarløgtingslóg fyri 1949/1950

1. viðgerð 3. august. Álit og broytingaruppskot framl. 14. mars 1949.

NEVNDARÁLIT

Landsstýrið hevur í fylli av 27. juli 1949 lagt fyri tingið uppskot til fíggjarlóg fyri fíggjárið 1949/50.

Málið er beint til fíggjarnevndina, ið hevur haft tað til viðgerðar og mælir til at samtykkja tað soleiðis broytt.

BROYTINGARUPPSKOT

RAKSTRAR-YVIRLET

fyri

fíggjárið 1949, og.

Inntøkur:

§ 2. Tollur og skattur:	
a) Sambært inntøkuættan minnilutans (P. M. Dam og Øregaard)	kr. 9.111.000.
b) Sambært inntøkuættan meirilutans (J. M. P. Poulsen, P. H. Weihe, Th. Petersen, H. Djurhuus og R. Long)	„ 8.111.000.
§ 3. Rentur og vinningsbýti	„ 63.000.—
§ 4. Óvissar inntøkur	„ 20.000.

	Sambært a).... kr. 9.111.000.
	Sambært b).... kr. 8.111.000.

Útreiðslur:

§ 6. Løgtingsútreiðslur	kr. 205.000.
§ 7. Landsstýrið	„ 239.000.
§ 8. Heilsunál	„ 1.318.700.
§ 9. Samferðslunál: a) Minnilutin (Dam og Øregaard)...	„ 2.177.500.
b) Meirilutin (Poulsen, Weihe, Th. Petersen og Long)	„ 2.127.500.
§ 10. Kønsumál	„ 1.353.400.
§ 11. Vísindi, bókaønt og list	„ 163.500.
§ 12. Verkligar fyriskur a) í mesta lagi	„ 1.027.008.
b) í minsta lagi	„ 757.008.

§ 13.	Socialmál: Frá mánitulanum Hjalmtus, Óreggarr og	
	a) Dan	kr. 1.408.500, -
	b) Frá mánitulanum Petersen og Long	kr. 1.358.500, -
§ 14.	Béttirleir o. t.	kr. 33.000, -
§ 15.	Dóms- og lögregnumál	kr. 145.000, -
§ 16.	Hilantíkismál	kr. 100.000, -
§ 17.	Kirkjunnar	kr. 35.000, -
§ 18.	Óvissar útreiðslur	kr. 102.000, -
at í meira lagi mun kr. 836.242, -		kr. 8.194.000, -
b) í minna lagi mun kr. 256.242, -		kr. 8.194.000, -

FIGGJARLOGTINGSLÖG

fyrir fíggjarárið 1949, 50,

I. Deild.

Inntekur:

§ 1.	Fyrir fíggjarárið 1949, 1950 er ætlað, at inntekur landsins verða sum nefnt í §§ 2--4.	
§ 2.	Ætlað er, at inntekan av skatti og tolli verður:	
	1. Jarðaskattur	kr. 9.000, -
	2. Inntøkuskattur	kr. 4.500.000, -
	3. Tollur	kr. 3.200.000, -
	4. Útflutningsgjöld av salt- og klippfiski	kr. 300.000, -
	5. Lestagjald av skipum	kr. 10.000, -
	6. Gjald fyrir loyvisbrev	kr. 2.000, -
	7. Skemtansaskattur	kr. 50.000, -
	8. Aðrir skattir	kr. 40.000, -
		kr. 8.111.000, -
§ 3.	Inntekur av rentum og vinningsbýti verða ætlaðar:	
	1. Vinningsbýti	kr. 13.000, -
	2. Rentur	kr. 50.000, -
		kr. 63.000, -
§ 4.	Óvissar inntekur eru ætlaðar	kr. 20.000, -

II. Deild.

Útreiðslur:

§ 5.	Fyrir fíggjarárið 1949-50 verða veittar tær peningabætur, sum eru nefndar í §§ 6-18.	
§ 6.	Til lögtingsútreiðslur verður veitt:	
	1. Til tingmannalønir	kr. 80.000, -
	2. Lögtingshúslóð	kr. 10.000, -
	3. Prentan o. t.	kr. 15.000, -
	4. Nýtt lögtingshús	kr. 100.000, -
		kr. 205.000, -

§ 7. Til *landsstjórn* verður veitt:

1. Løn til lögmann og 3 landsstýris- menn	kr. 63.000,—	
Borðfæ	" 6.000,—	" 69.000,—
2. Skrivstovustjóri og 3 fulltrúar ..	" 50.000,—	
Stjóri tveir gjaldstovnum og fulltrúi	" 25.000,—	
Skrivstovufólk	" 40.000,—	
Annar kostnaður	" 25.000,—	" 140.000,—
3. <i>Prisatsar</i> :		
Lønir	kr. 20.000,—	
Annar kostnaður	" 10.000,—	" 30.000,—
		kr. 239.000,—

§ 8. Til *heilsamál* verður veitt:

1. Bróstsjúkrahúsið	kr. 200.000,—
2. Dronning Alexandrines Hospital ..	kr. 300.000,—
Krakksvíkar sjúkrahús	" 200.000,—
Sjúkrahúsið í Suðuroy	" 50.000,—
3. Hvíðanheimið „Naina“	" 17.500,—
4. Farsóttir	" 6.000,—
5. Karantinútreiðslur	" 1.000,—
6. Sjúkrahjálp o. a.	" 5.000,—
7. Læknar	" 9.200,—
8. Ljósmeður	" 30.000,—
9. Til sjúkrahúshyggið	" 300.000,—
	1.318.700,—

§ 9. Til *samferðslumál* verður veitt:

1. Løn til landsverkfrøðing og hjulpar- mann	kr. 50.000,—	
Skrivstovukostnaður	" 10.000,—	
Innbúgv	" 8.000,—	kr. 68.000
2. Til nýggjar akvegir og vegabryr:		
a) Minilutir (P. M. Dam, Øregaard og Hákon Djurhuus)	kr. 450.000,—	
b) Melrilutir (Joh. Poulsen, P. H. Wel- he, Th. Petersen og R. Long)	" 400.000,—	
Nevndin:		
Til vegagrunnin (aftræti)	" 100.000,—	
Til vegagrunnin	" 10.000,—	skr. a) 560.000,—
		skr. b) 510.000,—
3. Havnagerð:		
Havnaætlan 1943/52	kr. 400.000,—	
Havnaætlan 1948/57	" 564.500,—	
Havnaætlan 1949/50 — 1958/1959		
Leirvík	" 15.000,—	kr. 979.500,—
4. Til lendingar		" 240.000,—

5. Til strandferðir:		
„Smiril“	kr. 100.000,-	
„Ternan“	50.000,-	
Nýtt strandferðaskip	10.000,-	
Farmeting av „Smiril“	150.000,-	310.000,-
6. Flogvellurin, hartæddir til ræðlan		20.000,-
	Sambært a) ..	kr. 2.177.500,-
	Sambært b) ..	kr. 2.127.500,-

§ 10. Til *keðslumál* verður veitt:

1. Fólkaakúlin:		
a. Læraralønir	kr. 640.000,-	
b. Studning til skúlabýggjan	100.000,-	
c. Effítionargrunnur lærara	2.000,-	kr. 742.000,-
2. Læraraskúlaningagj		4.000,-
3. Føroya millum- og realskúli:		
a. Studningar	kr. 25.000,-	
b. Til skúlabørn	1.400,-	26.400,-
4. Studentaskúlin:		
a. Lønir o. a.	kr. 70.000,-	
b. Bygdanæmingar	8.000,-	78.000,-
5. Fólkaháskúlin (harundir studningur til næmingar) ..		20.000,-
6. Kveldskúlar		10.000,-
7. Navigatiónsskúlin		35.000,-
8. Til byggjan av búnaðarskúla		50.000,-
9. Til byggjan av studenta- og kostskúla		300.000,-
10. Til fimleikagrunnin		50.000,-
11. Til lesandi í úrheiminum		20.000,-
12. Ferðadútreiðslur skúlabarna		6.000,-
13. Bygdanæmingar í realskólum		5.000,-
14. Læraranámskeið		2.000,-
15. Ymiskt		5.000,-
		kr. 1.353.400,-

§ 11. Til *vísind og bókment og list* verður veitt:

1. Landsbókasavnið:		
a. Løn (ætlað)	kr. 12.000,-	
b. Annað	31.000,-	kr. 43.000,-
2. Skjalasavnið:		
a. Løn	kr. 10.000,-	
b. Annað	2.000,-	12.000,-
3. Fornminni:		
a. Byggjan av hús	kr. 35.000,-	
b. Føroya Forngríparfelag	600,-	
c. Útgreiftur o. a.	5.000,-	40.600,-
	At flyta ..	kr. 95.600,-

	Flutt.	kr.	95.800,—
4. Bókasavn á bygd móti líkri minni stúdningi frá kommunum:			
a. Tveroyri	kr. 1.000,		
b. Aðrar kommunur (ætlað)	„ 5.200,		
c. Bygging av bókasavni í Klakka- vík (20 %)	„ 20.000,—	„	26.200,—
5. Skúlabókagrunnurin	„		500,
6. Barnalíðindi	„		600,
7. Mentunargrunnur Føroya Løgtings:			
a. Til stovnsfó	kr. 10.000,—		
b. At raða yvir	„ 10.000,	„	20.000,
8. Føroya Mentunargrunnur	„		500,
9. Føroya Listasavn	„		10.000,
10. Sømdarpeningur til skalds-, vísinda- og listamenn ..	„		7.600,
11. Tórshavnar musikkskúli	„		1.500,
12. Vardin	„		1.000,
		kr.	168.500,—

§ 12. Til verktygar fyriløkar verður veitt:

1. Jarðagrunnurin	kr. 10.000,
2. Búnaðarnevndir	„ 2.500,
3. Føroya Búnaðarfelag	„ 600,
4. Uppdykingar	„ 50.000,
5. Útskipting og matrikulskrivstova	„ 100.000,
6. Húsdjórætt	„ 50.000,
8. Landbúnaðarráðgevari	„ 14.500,
9. Træplantan	„ 3.000,
10. Djóralækni	„ 11.000,
11. Fiskimetingarmenn	„ 40.000,
12. Ymisk yrkismál	„ 10.000,
13. Til fiskivinnuna	„ 100.000,
14. Jarðabrúksnæmingar	„ 2.000,
15. Handverkara- og handilsskúlanæmingar	„ 20.000,
16. Sjómannsskúli í Grønlandi	„ 5.000,
17. Føroya ferðamannafelag	„ 500,
18. Seyðaráðgevarin	„ 4.200,

Frá miðstjórnunum P. M. Dam, J. Fr. Øregård,
J. Poulsen og P. H. Wejle:

19. Lán til „Fámjins kolafelag“	„ 33.000,
Frá nevndini:	
20. Skaðabætur, serkømur kolaverktøðingur og kola- framleiðslustudningur	„ 80.000,
21. Lutvís rindan til umboðsmannahús í Aberdeen ..	„ 30.000,
22. Føroya slaveiðufelag	„ 2.000,
23. Føroya Motorpassarafelag	„ 8.768,
24. Bygging av hotellum og ferðamannahúsum	„ 100.000,
25. Studningur til mjólkaframleiðslu	„ 100.000,
	kr. 757.068,

Frá minnihlutunum (P. M. Dam, Öregaard og Hákon Djurhuus):

26. Til oljubryggju í Söndarfirði	kr. 540.000,
at gjalda í flaggjávárinum 1949/50 og 1950/51	„ 270.000,-

Í mesta lagi	kr. 1.027.068,

÷ pt. 26	„ 757.068,—

§ 13. Til social mál verður veitt:

1. Til ellisrentu, avlæmisrentu og einkjubørn	kr. 1.215.000,—
2. Socialhjálp	„ 50.000,
3. Barnaheimið	„ 10.000,—
4. Bygging av nýggjum barnaheimi	„ 6.000,
5. Ellisheim	„ 10.000,—
6. Grunnurin til óarbeiðsferar fiskimenn	„ 15.000,
7. Fráhaldsfelegini	„ 2.000,
8. Felagið „Reyði Krossur“	„ 500,—

kr. 1.308.500,—

9. Feroyiskt heim í Keypmannshavn.

a. Frá minnihlutunum (H. Djurhuus, J. Fr. Öregaard og P. M. Dam) 200.000,— í 2 ár	„ 100.000,
b. Frá minnihlutunum (Richard Long) árliga í 4 ár	„ 50.000,—

Sambært a) kr. 1.408.500.

Sambært b) kr. 1.358.500.

§ 14. Til eftirløn o. t. verður veitt:

1. Eftirlønargrunnur lögtingsins	kr. 25.000,—
2. Frk. A. M. Berg	„ 2.500,—
3. Frk. M. Johannesen	„ 1.140,
4. Herra Dánjal Hoydal	„ 3.850,
5. At taka til	„ 600,—

	kr. 33.090,

§ 15. Til dóms- og lögprentumál verður veitt:

1. Fangavaklara, varðhaldshús o. s.	kr. 50.000,
2. Ferðanútreidslur sýslumanna	„ 5.000,
3. Tolleftíkt	„ 60.000,
4. Annan	„ 5.000,
5. Dómshúsið	„ 25.000,

	kr. 145.000,—

§ 16. Til uttanciklsmál verður veitt: kr. 100.000,

§ 17. Til kirkjumál verður veitt:

Til kirkjugrunnan	kr. 35.000,

§ 18. Til óvissar útreiðslur verður veitt:

1. Val	kr. 2.000,--
2. Stýrið at ráða yfir	100.000,--
	kr. 102.000,--

III. Deild.

§ 19.

Um lög verður staðfest, ið samtykt hefur verið á Lögþingi 1948, og ferir við sær inntekur eða útreiðslur fyri landskassan, broytast peningahæddirnar inntöku- og útreiðslumegin samsvarandi hesum lögum.

Ad Ráðstraryvirtil:

Inntøkur:

- § 2. Tollur og skattur: kr. 6.911.000, verður broytt til a) kr. 8.111.000,--,
b) kr. 8.111.000,--.
Hin samlaða inntøkan: kr. 6.994.000, verður broytt til a) kr.
8.194.000,--; b) kr. 8.194.000,--.

Útreiðslur:

- § 8. Heilsamál: kr. 1.313.000,-- verður broytt til kr. 1.318.700,--
§ 9. Samferðstamál: kr. 1.919.500,-- verður broytt til a) kr. 2.177.500,--; b)
kr. 2.127.500,--.
§ 10. Kønsmál: kr. 1.293.400,-- verður broytt til kr. 1.353.400,--
§ 11. Vísind, bókmentir og list: kr. 119.000,-- verður broytt til kr. 103.500,--
§ 12. Verkligar fjáritøkur: kr. 387.500,-- verður broytt til a) kr. 1.027.068,--
b) kr. 757.068,--
§ 13. Sosial mál: kr. 1.087.000,-- verður broytt til a) kr. 1.408.500,--; b) kr.
1.358.500,--
§ 15. Dómsráð: kr. 110.000,-- verður broytt til kr. 145.000,--

Ad I. deild.

- § 2, petti 2: Inntøkuskattur: kr. 3.000.000,-- verður broytt til kr.
4.500.000,--.
§ 2, " 3: Tollur: kr. 2.500.000,-- verður broytt til kr. 3.200.000,--.

Ad II. deild:

- § 6, petti 4: Eykaútreiðsla til lögtingshús: kr. 5.000,--.
Undir fíggjarnevndarinnar yðgerð av lögtingshúsabyggispar-
ninginum varð samtykt at jálta 5.000,-- kr. til kanningat,
hvar ið lögtingshúsið skal verða sett, og til at fáa til vegs
uppdrátt og ætlan húshum viðvikjandi. Hesin peningur verður
at taka av tí peningi, ið annars er avsettur til lögtingshús.
§ 8, " 3: Hóildarheimið „Naina“: kr. 17.500,--.
Stuðningurin hækkaður við 3.500 kr. Fíggjarættan fyri hvíl-
darheimið fyri 1949 vísir, at tað ætlaða ráðstrarhall verður
17.500,-- kr.
§ 8, " 7: Læknar: Samsýning til kommunulæknar kr. 9.200,--.
Samsýning til kommunulækna Coulthard á sama hátt sum
fyriskipað varð viðv. dr. Metu Nielsen kr. 2.200,--.

Hin samlaði peningurin: kr. 1.313.000, verður broytt til
kr. 1.318.700,--.

- § 9. pt. 1. *Verkfæðingsskrifstofan, kr. 30.000, -*.
37.000, - kr. hækkað til 50.000, - kr. er ætlað til laun til lands-
verkfæðing, 2 verkfæðingar og 2 hjálparmenn. Tær til brúð-
fengls hjálp ætlaðar 10.000, - kr. nokkust en stöðugt ekki að
verða neyðugar.
- § 9. pt. 2. *Nýggja skrifstofa o. m.: Rættan af smíðum, kr. 100.000, -*.
Í lútu 450.000 kr. eru 100.000 kr. til rættan af smíðum. Þessi
kan að brúnn, sloypun af gördum.
- § 9. pt. 2. *Til vegagerðinga: kr. 100.000, -*.
Um nakað löppir af hesum peningi, kann aðeigið verða brúkt
sum uppiskoyti til mótavgiftina, um hon skuldi víst seg að
verið ov lítil til viðlíkahaldsarbeidi.
- § 9. pt. 3. *Leirvík, kr. 15.000, -*.
Peningurinn 15.000 verður að nýta til hvernabygging í Leirvík.
- § 9. pt. 4. *Brýr og lundþingur, kr. 40.000, -*.
Í peningnum 240.000, - kr. er ein hækkan uppá 40.000, - kr.
af stýrisins uppskoti. Henda hækkan er gjörð eftir áheitan
frá veganevndarlinnum.
- § 9. pt. 5. *Þærmeting af „Smíði“, kr. 150.000, -*.
150.000, - kr. metir landsstýrið þærmetingina af „Smíði“ að
koma að kosta. Raksbrarhellið er metið til 100.000, - kr.
- Hin samlaði peningarnir: kr. 1.919.500, - verður breytt til a) 2.177.500, - , b) 2.127.500, - .*
- § 10. pt. 1. a: *Uppiskoyti til læraralóna, kr. 40.000, -*.
Við gjallari útroknan verða læraralónastærna 40.000 kr.
meir en ætlað, tá ið landsstýrið legði fjögjarlógaruppskot
sitt fram.
- § 10. pt. 1. b: *Skólastudningur, kr. 100.000, -*.
Samkvæmt lingsamtykt verða að nýta: 2.000, - kr. eyka til
skólan í Punningi, til Vaga skóla 20.000, - kr. og til Vest-
manna skóla 15.000, - kr. Peningur er nóg nógvur til stæðis
til hessa ókling.
- § 10. pt. 4. *Lónahækking hjá studentaskólalærarum, kr. 10.000, -*.
Læraralónirnar eru hækkaðar við ca. 10.000, - kr. við að lón
arstiginn eru selt jafnt við lónarstiginn fyrri stalsins studenta-
skólaskeld.
- § 10. pt. 6. *Kvöldskólan, kr. 10.000, -*.
Af li að undirvisingarlönnin við kvöldskólaf er vorðin yel
hægt verður útreiðslun störr. Stýrisins uppskot 2.000, - kr.
er li hækkað við 8.000, - kr., alao upp í 10.000, - kr.
- § 10. pt. 12. *Skólabarnaferðir, kr. 6.000, -*.
Studningur hækkaður við 1.000 kr. uppí 6.000 kr. og er ætlað
aður skólabarnaferðum hjá rótoyskum börnum.
- § 10. pt. 14. *Læraralónaskreiddhækking, kr. 1.000, -*.
Studningurinn hækkaður við 1.000, - kr. að gjalda fremman-
dum lærara við ið ætlaða skeiðið.
- Hin samlaði peningarnir: kr. 1.293.400, - verður breytt til kr. 1.353.400, - .*

- § 12. pt. 7: *Koy'ðuraføðin og landbúnaðarskóli.*
35.000. kr. detta burtur við at stálurin, sum sambært landsstýrisins frásøgn, hevur raksturin av koyðarstöðunum.
- § 12. pt. 8: *Hakkari er løn landbúnaðarráðgevarans.*
Hakkari frá 7.000 kr. til 11.500 kr. stavað frá umskipan av landbúnaðarráðgevarans starvi og lonarviðurskiltum. Hann verður nú ikki tænastumaður hjá og lantar av Búnaðarráðnum, men hevur ið skyldu at vera landbúnaðarráðnum til handa sum ráðgevari.
- § 12. pt. 11: *Fiskilærlingarnøma.*
Fiskilærlingararnir síla í dag við eini løn. ið má haldast at vera ov lítil. Tað er talan um eina umskipan av starvi teirra, men viðgerðin av hesum spurningi er ikki lúg. Figgjarnevndin skjótur tí upp fyrirlis at hækka teirra grundløn til 3.600 kr. Tann endaliga lønskipanin verður so at taka til av gerðar á Ólavsøktingsfelmi 1949.
- § 12. pt. 13: *Fiskivinnuni til taks, kr. 100.000.-.*
Peningabæddin 30.000 kr. á stýrisins uppskot verður sambært uppskot Fiskivinnunevndarinnar um serligan pening til fiskivinnuna broytt til kr. 100.000. Verður „Fiskivinnustev og laboratorin“ broytt til „Fiskivinnuna“, koma harundir „Fiskivinnuglova og laboratorin“.
- § 12. n.pt. 18: *Seyðaradðgerðin.*
Sambært tilmæli frá landsstýrinum læn til seyðaradðgerðin 3.600 kr. og ferðafrelðslur 600 kr.
- § 12. n.pt. 19: *Løn til Fámjús kolafelag, kr. 33.000.-.*
Meirlutin (P. M. Dam, J. Fr. Øregaard, Joh. Poulsen og P. H. Weihe) mæla til at læna Fámjús kolafelag upp til 33.000 kr. at fara undir at gera ein kolatráðbana nú beinan vegin. Annars er ætlanin á Ólavsøktungi 1949 at reisa spurningin aftur um at veita heimleidis studning til tráðbana.
- § 12. n.pt. 20: *Studningur til kolagreifstev, kr. 60.000.-.*
Samtykt liggur fyri um at fáa serfrøðing í kolagreifstri til Føroyar. Til tess krevst peningur. Studningaveitandi kann hugsast at fara fram sum árið frammanundan og verður læststýrið heimilað at síta um hann.
- § 12. n.pt. 21: *Sendingarnæðis i Aberdeen, kr. 30.000.-.*
Sendingamaður Skarðhamar í Aberdeen er í búsaneyð og hevur søkt tingløg um at keypa hús, til sendinganna at búgva í, 30.000 kr. verða settar til hetta endamáli. og ætlanin er at halda fráni við jättanini í komandi ári.
- § 12. n.pt. 22: *Sihulelægstudningur, kr. 2.000.-.*
Studningurin ætlast nýttur til visindaliga rannsókn og at slepa íslenskum laksmáðskapirum í vatn og áir eins og til vísarhald o. t. til danskan biológ og til hjálparfólk.
- § 12. n.pt. 23: *Motopassaraðfelagið: Tapviðurgjald, kr. 8.767.97.*
Peningurin kr. 8.767.97 ætlast nýttur til gjaldan av tap vegna kursbroylar „Føroya Motopassaraðfelag“ hevur haft viðvíkjandi teimum í 1945 leigað fiskiskipum til Íslands.
- § 12. n.pt. 24: *Hotel og ferðamannabúðir, kr. 100.000.-.*
Sambært lögtingssamtykt um jättan til hotel- og ferðamannabúarbygging.
- § 12. n.pt. 25: *Mjólkastudningur, kr. 100.000.-.*
Búnaðarnevndin mælti til at veita henda pening sum studning til mjólkaframleiðslu eins og gjørt er í seinasta ári.

- § 12. n.pt. 26: *Oljubryggja í Seldarfirði.*
 Tingið hefur keypt oljubingini í Seldarfirði og jáltað 300.000 kr. til oljubryggju. Men eftir kannan av verkfræðingskræf stovni vil hon koma at kosta 840.000. kr.
 Minnilutin meinar, at bygging av best brúgv er ein livsak tyri fiskivinnuna, og mælir hi til at jálta ivæntandi pening í 2 ár at gjalda.

Hin samlaði peningurin, kr. 387.550. verður broytt til kr. í mesta lagi 1.027.068. - í minsta lagi kr. 757.068. -.

- § 13. pt. 1: *Elðskenta og arðskenta o. a.:*
 Sambært fyrirliggjandi lógaruppskot vil útreiðslan vaka við kr. 215.000.—.
- § 13. pt. 3: *Barnaheimið, kr. 10.000.—.*
 Uppiskoyti til raksturin 5.000 kr. Annars er viðgerðin av barnaheimsspurnalaginum, serliga av húsabyggingini, ikki liðug.
- § 13. pt. 7: *Fráhaldsfelagið, kr. 2.000.—.*
 500 kr. verða broyttar til 2.000 kr. til fráhaldsmálið stýrnum at umsita.
- § 13. pt. 9: *Føroyskt heim í Keypmannahavn:*
 Minnilutin (P. M. Døu, J. Fr. Ørgeard og H. Djurhuus):
 Lærlsstýrið verður heimilað at keypa húsið, ið „Færøsk Kvindeforening“ mælir til at keypa.
 Minnilutin (Richard Long):
 Mælir til at keypa hetta hús, men at seta av 50.000 kr. árliga í 4 ár til sama endumál.

Hin samlaði peningurin, kr. 1.087.000. verður broytt til a) kr. 1.408.500.—, b) kr. 1.358.500.—.

- § 15. pt. 3: *Tollfírlit, kr. 60.000. -*
 Lønarhækking við 10.000,— kr. frá 50.000. - kr. til 60.000 kr. vegna setan av 2 nýggjum tollmonnum.
- § 15. pt. 5: *Eykajáttan til dóms hús, kr. 25.000.—.*
 Vegna arbeiðsins dýrfelka verður eykajáltað 25.000 kr. til dóms húsa byggingina.

Hin samlaði peningurin, kr. 110.000. - verður broytt til kr. 145.000.—.

- § 18. pt. 2: a) *Læknigarráðið, kr. 3.000.—.*
 Læknigarráðið fær 3.000 kr. meiri at lea við vegna arbeiði. ráðið hevur yvirtikið frá skattanevnd Løgtingsins. Peningurin verður at taka av teirri undir § 18, patti 2, settu peningahædd.
- § 18. pt. 2: b) *Prísráðið, kr. 5.000. -*
 Prísráðið fær 5.000 kr. at nýta til umskipan av prísansjuggingu við møguligari avtøku av summum og kanska øllum prís- eftirlitsmonnum úti á byggunum. Verður at finna av teiri 100.000 kr. undir § 18, patti 2.
- § 18. pt. 2: c) *Studentaskúlin og líkamssvenjing, kr. 1.200. -*
 Eftir umsókn frá fyristøðsmanni studentaskúlans hevur fíggi- urneivnið samtykt at jálta 1.200 kr. til næmligauha líkams- venjing. Hesin peningur verður at taka av teiri undir § 18, patti 2, settu 100.000 kr.

- § 18. pt. 2: d) „Kvínalekollégium í Aarhus“, kr. 3.000,—.
 Umsókn frá „Landsdvalget til forberedelse af en videnskabelig husholdningsundervisning ved Aarhus universitet“ um studning uppá 3.000,— kr. til bygging av „Kvínalekollégiumi ved Aarhus universitet“, 50 rím, ið ætlast at kosta um 462.000,— kr. Játtaðar verða 3.000,— kr. av § 18, petti 2.
- § 18. pt. 2: e) *Uppritharaskið*, kr. 1.000,—.
 Sambært álit í lögtingsmáli nr. 100/1948: Upprit av orðaskifti á tingi, og verða tær 1.000 kr. at taka av § 18, petti 2.
- § 18. pt. 2: f) *Studentafelagsumboð*, kr. 1.000.—.
 Hitt færoyska studentafelagið plagar at taka lut í ymsum stevnum, og sigur tað, at nú verður tað eisini boðið til stevnu uttanríkja sum umboðandi ta færoysku tjóðina. Tað biður um studning, so tað kann verða fært at senda menn uttan mun til teirra orku at gjalda sjálvir. Felagið heldur, at tað er skelt, at sendumannamólið skul verða bundið av at velja ein millum teirra, ið hava ráð sjálvir at gjalda. Játtað verður Færoyskra studentafelagnum til hetta endamáli kr. 1.000 og verður peningurin at taka av teirri undir § 18, petti 2, nevndu peningahædd.
- § 18. pt. 2: g) *Svenskar ljósmyndaplátur*, kr. 4.500.—.
 Køyp av ljósmyndaplátum frá Svensk Reportage A/B, Karl O. Johansson, 100 litlar og 200 ólitlar til samlaðan kostnað 3.500 sv. kr. — 4.500 fcr. kr.
- § 18. pt. 2: h) *Visindaligt arbeiði viðv. fuglarannsókn*.
 Til vitskapligt stovv viðv. fuglarannsókn og stovnan av færoyskum fuglasivni til visindaliga nýtslu verður veitt Niels Petersen, á Botni, Nólsoy, 3.000,— kr. fyri figgjarárið 1949/50. Si álit í lögtingsmáli nr. 133/1949: Visindaligt arbeiði viðv. færoyskum fugli.

BROYTINGARUPPSKOT

frá Hákun Djurhuus:

Í staðin fyri nevndarinnar uppskot í grein 12, pkt. 17, verður sett:
 Føroya Ferðamannafelag 5000 kr.

Í staðet for ndvalgets forslag i § 12, stk. 17, skal staa:
 Føroya Ferðamannafelag 5000 kr.

frá R. Long og Th. Petersen:

Í § 10, pkt. 7, navigatiónsskúlin verður 35.000 kr. broytt til 50.000 kr.

frá figgjarnevndini:

1) Í § 10 petti 2: Læraraskúlanæmingar:
 Í staðin fyri talið: „4000 kr.“ verður sett: „5000 kr.“
 Samanteljingin verður at rætta samsvarandi.

2) Pelti 5 í § 14 dattur buður og verður samanteflingin at rættu sam-svarandi.

3) Í viðmerkingunum verður selt: krá minilutanum (Th. Petersen, Ri-charu Long, Johan Poulsen, P. H. Weihe):

Ad § 9 pelti b: Tær 50.000 kr., id nsettar vóru á figgjarnefningu 1948 til breiddkan av bróm og rættan av snidum verða at glanda í-kaup í 1949.

Ad § 14 pelti 5 gongur út og samanteflingin verður broytt frá 32.190 til 32.490,— kr.

Við 2. viðgerð 14. mars fór atkvæðisgreiðsla fram:

I. Deild: § 1 samtykt 19 - 0, § 2, pkt. 1, samtykt 12 - 0, § 2, pkt. 2 - 8 samtykt 19 - 0, §§ 3 og 4 samtyktar 19 - 0.
II. Deild: §§ 5- 8 samtyktar 19 - 0, § 9, pkt. 1 samtykt 19 - 0, § 9 pt. 2, a) fall 6-0, § 9 pt. 2, b) samtykt 18 - 0, § 9, pt. 2 frá nevndin samtykt 18 - 0, § 9, pt. 4 - 6 samtykt 19 - 0, § 10 pt. 1 samtykt 19 - 0, Broytingaruppskot frá nevndini til § 10 pt. 2 samtykt 19 - 0; pt. 2 i nevndarlitinum burturdottið, § 10, pt. 3-6 samtykt 19 - 0, Broytingaruppskot frá R. Long og Th. Petersen til § 10 pt. 7 samtykt 13 - 0; pt. 7 i nevndarlitinum burturdottið, § 10, pt. 8-15, samtykt 19 - 0, § 11 samtykt 19 - 0, § 12, pt. 1 - 16 samtykt 19 - 0, Broytingaruppskot frá Hákru Djurhni til § 12, pt. 17, fall 10 - 0; pt. 17 óbroytt samtykt 15 - 0, § 12, pt. 18 samtykt 14 - 0, pt. 19, 11 - 0, pt. 20, 13 - 0, pt. 21-23, 19 - 0, pt. 24, 15 - 0 og pt. 25, 17 - 0, § 12, pt. 26, frá minnilutanum (P. M. Dam o. fl.) varð sett undir atkvæðisgreiðslu við *undirskott: Ja atkvæddu*: P. Petersen, L. Zachariasen, P. M. Dam, H. Djurhni, Poul Nielsen, Jens Chr. Olsen, J. Reinert, Wm. Smith, J. P. Davidsen, J. Fr. Gregaard. *Atkvæddu ekki*: M. Holm, R. Long, K. Djurhni, Johan Poulsen, P. H. Weihe, Fr. Bláhamar, Auth. Sørensen, Th. Petersen, S. Ellefsen. *Burtur*: S. P. Zachariasen og var uppskotið soleiðis burturdottið, berf 10 - 0, § 13, pt. 2 - 8 samtykt 19 - 0, § 13, pt. 9, a) fall 9-0 og pt. 9, b) fall 10- 0, Broytingaruppskot frá nevndini til § 14, pt. 5 samtykt 16 - 0, §§ 15- 18 samtyktar 19 - 0, Uppskotið so broytt samtykt var 19 - 0 til 3. viðgerð.

16. mars fór 3. viðgerð fram.

BROYTINGARUPPSKOT

frá figgjarnevndini:

Á síðu 4.

Í § 12 verða nr. 8-25 at broyta til nr. 7- 24

17

RAKSTRAR-YVIRLIT

fyrir figgjarárið 1949/1950, sum samtykt við 2. viðgerð 14. mars 1949.

Inntøkur:

§ 2. Tollur og skattur	kr. 8.111.000,
§ 3. Rentur og vinningsbýti	" 63.000,
§ 4. Óvissar inntøkur	" 20.000,

	kr. 8.194.000,

Útreiðslur:

§ 6.	Lögtingsútreiðslur	kr.	205.000,-
§ 7.	Landsstýrið	„	238.000.
§ 8.	Hellsumál	„	1.318.700.
§ 9.	Samferðslumál	„	2.127.500,—
§ 10.	Kenslumál	„	1.368.400,—
§ 11.	Vishd, bókmént og list	„	103.500,—
§ 12.	Verkligar fyrirtekur	„	757.068.
§ 13.	Sozial mál	„	1.308.500.
§ 14.	Eftirlögin o. t.	„	32.400.
§ 15.	Dóms- og lögreglumál	„	145.000.
§ 16.	Úttanríkis-mál	„	100.000.
§ 17.	Kirkjumál	„	35.000,—
§ 18.	Óvissar útreiðslur	„	102.000.
	Munur.....	„	200.842
		kr.	8.194.000,—

Lógaruppskotshis §§ 1—11 samtyktar 19—0, Bróytingaruppskot frá nevndini til § 12 samtykt 19—0 og § 12 so bróytl samtykt 19—0. §§ 13—19, rakstraryvirðitið og lógaruppskotið i síni heild so bróytl samtykt 19—0.

4. Løgtingslóg um inntøku- skatt 1949

1. viðgerð 2. aug. Framlagt álit og broytingaruppskot 14. mars 1949.

NEYNDARÁLIT

Landsstýrið hefur framlagt uppskot til lögtingslóg um inntøkuskatt fyrri 1949, harvið inntøkuskattur til landskassan fyrri skattaárið 1949 verður útröknaður eftir somu reglum sum galdandi vóru í 1948.

Meirilutin í fíggingarnevndini (Jóhan Poulson, P. H. Weihe, Th. Petersen, N. Long og Hákon Djurhuus) meirir til at samtykja uppskot landsstýrisins, meðan minnilutin (P. M. Dam og J. Kr. Dregbovold) setir fram særstakt uppskot.

UPPSKOT

Tingið samlykkir uppskot landsstýrisins.

UPPSKOT LANDSTÝRISINS:

LØGTINGSLØG UM INNTØKUSKATT 1949

§ 1.

Fyrri skattaárið 1949 verður inntøkuskattur til landskassan útskrivaður eftir teimum reglum og eftir teimum atligum, ið standa í lóg nr. 202, 15. maj 1939, soleiðis sum henda lóg er broytt við kunningarð nr. 12, 15. januar 1944. Tá verður broytt í kunningarðinum § 3, 4. reglu „1000 kr.“ til „2000 kr.“ og „5 kr.“ til „20 kr.“, og í 7. reglu ganga út all teini.

§ 2.

Hesar ásetanir koma í gildi heinan vegin.

LAGTINGSLOV OM INDKOMSTSKAT 1949

§ 1.

For Skatteaaret 1949 udskrives Indkomstskatten til Landskassen efter de Regler og efter de Sætsen, som indeholdes i Lov Nr. 202 af 15. Maj 1939, saaledes som denne er ændret ved Kundgørelse Nr. 12 af 15. Januar 1944. Løeg ændres i Kundgørelsens § 3, 4. Linje „1000 Kr.“ til „2000 Kr.“ og „5 Kr.“ til „20 Kr.“, og i Linje 7 udgaar samtlige Tal.

§ 2.

Disse Bestemmelser træder i Kraft straks.

Viðmerkingur:

Lóg nr. 202, 15. maj 1939, inniheldur reglur um heimtøls skatt til Løgtingið. Undir heimsbærdaganum vórðu lögurnar broyttar soleiðis, at skatturin verður kravdur eftir meira hækkanði atigi, og lóg hesum viðvíkjandi hevur verið givin fyrri hvørt einstakt ár. Táð verður brúðugt at viðgera spurningin um broytn av reglum og fyrri at kanna nutiliggja hella

gjølla at fáa sakkona hjálpt. Hetta hevur ikki verið gjørligt undan Olavsokunaginnum í ár, men landsstýrið vil, aftaná at hava havt komu hjálpt, seta fram nærra uppskot.

Løgtingsskatturin gevur fyri 1948 kr. 2.782.700,38, og fyri 1949 roknað landsstýrið vil, at brek verður fyri fíknandi innleiðing gjøgnum leiðandi skatt, og at innleiðingur í 1948 hava verið tað sama, at skattin eftir núverandi reglum vil geva nakar líkan. Hetta neyðugt fyri fíggingarstærðina vil landsstýrið to broyta stigið í lögtingslóg um leiðandi skatt í tí lögsetur sum ætlandi verður seinri í ár ella fyrst í 1949.

Fyribils uppskot verður tí sett um at endurnýggja núverandi reglur fyri 1949.

UPPSKOT

Minnilutin í fíggingarnevndum, Dan og Oregard, setir fram hetta uppskot, to metti er at geva í mill. kr. í innleiðing í tí lögsetur.

1.

1. LÖGTINGSLÓG UM BROYTAN AV LÓG FÜR FOROYAR NR. 202 AV 15. MAJ 1939 PERSÓNLIKAN SKATT TIL AMTSKOMMUNUNA.

§ 1.

Í § 1, 4. pátti, í lóg fyri Foroyar nr. 202 av 15. maj 1939 um persónligan skatt til amtskommununa verður eftaná orðið „frádráttur“ sett: „to við uppi-skoyti av teim peningahæddum, to í sjálvuppgávuni eru tiknar frá sum nýttir til eftirlonar- og einbjúðarsorgar-, húsa-, vandið-, sjúkra-, avlans-, ellis- og arbeiðsleysstrygging, eins og peningahæddin, to er tikin frá sum góðin persónligur skattur.“

Í § 1, 4. pátti, verður skoyti uppi sum nýggj deild:

„Til skattskyldiga innleika sambært hesa lóg verður viðari at rokna vinningurin við at handa frá sær fæstar í gnið, skip, maskinur, innbúgv og til-likur rakstrarluti, to soleiðis avmarkað:

1. Við serstakar handan frá sær av einstökum rakstrarlutum verður tikin við bert tað vinningur, sum fer upp um 500 kr.
2. Við handan frá sær í samband við útsölu, avlutan ella avhandan av av-varðandi virki ella handi verður bert tað partur av tí samtáða vinninginum, sum fer uppum 5.000 kr., tikin við.
3. Vinningurin skal í ongum føri verða roknaður upp í to skattskyldiga innleikuna við eini størri peningahædd enn, to fer upp um 30 % av ognar-virðinum.

Vinningurin verður uppgjorður í leimum í t. pl. nevndu ferum við at fíona húsín millum toð við avlutanina fígga viðungjaki og ognarhæddina á avvarðandi múgvuluta aftaná at avskrivningin, to er gjord í teirri skattskyldigu innleikuni, er tikin frá.

Landsstýrið hevur brútt til, to to avvarðandi lutj má haldast at vera lutin av hondum uttan ognar vilja, at loyva to to skundað verður, heil ella bara fyr ein part at taka við í skattinnleikuna vinningin av tí slagi, to to er um frammanfyri.

Í teirri sambært frammanfyri nevndu ásefanuni fannu innleika verður at taka av ein dýrðarfrádráttur soleiðis útroknaður:

Tær fyrstu 6.000 kr. av teirri fannu innleikuni verða at deila við to to hvørjum ári 1. januar seinasta útroknaða póliti fyri Foroyar og síðum at falka við 100.

Tann á henda hátt fannu peningahædd, to er to skattskyldiga innleikuni, verður at avrunda aldur eftir til næsta tal, to kann deilast við 50.

Fyrir hvert barnið (tektabarn, leysingubarn móðurnið viðvíkjandi, stípuð barn, fastbarn, upptækubarn, hvers rokt ekki verður givið viðsiggjald fyrri) sum við byrjanina af árinum er undir 15 ár og sum sjálvt eiga einkil at gjalda vistir sínar við, verður givin ein skattafrúðráttir uppá kr. 300.“

§ 2.

Þessa lög fær kraft beðan vegin og gildi frá skattaárinum 1949.

LAGTINGSLOV OM ÆNDRING I LOV FOR FÆRØERNE NR. 202 AF 15. MAJ 1939 OM PERSONLIG SKAT TIL AMTSKOMMUNEN.

§ 1.

I § 1. 4. stk. i lov for Færøerne nr. 202 af 15. maj 1939 om personlig skat til amtskommunen indsættes efter ordet „fradrag“: „dog med tillæg af de beløb, der i selvangivelsen er fratrukket som anvendt til pensions- og enkeforsorgelse, livsforsikring, ulykkes-, syge- invaliditets-, alderdoms- og arbejds- lufhedsforsikring samt de beløb, som er fratrukket som erlagte personlige skatter.“

I § 1. stk. 4. tilføjes som nyt afsnit:

„Til den skattepligtige indtægt efter nærværende lov medregnes end videre fortjeneste ved afhændelse af fast ejendom, skibe, maskiner, inventar og lign. driftsmidler, dog med følgende begrænsning:

1. Ved særskilt afhændelse af enkelte driftsmidler medregnes kun den del af fortjenesten, der overstiger 500 kr.
2. Ved afhændelse i forbindelse med en realisation eller afståelse af vedkom-mende virksomhed eller bedrift medregnes kun den del af den samlede fortjeneste, der overstiger 5.000 kr.
3. Fortjenesten skal dog i intet tilfælde medregnes i den skattepligtige ind-komst med et større beløb end det, hvormed den overstiger 30 % af an-skaffelsesværdien.

Fortjenesten eller løbel opgøres i de i stk. 1 ommeldte tilfælde som for-skellen mellem det ved afståelsen eller afhændelsen opnåede vederlag og det pågældende formuegodes oprindelige anskaffelsessum efter fradrag af over-den skattepligtige indkomst foretagne afskrivninger.

Landsstyret bemyndiges til, når opgivelsen eller afhændelsen af vedkom-mende formuegode må betragtes som ufrivillig, at tillade, at der ved ansæt-telsen af den skattepligtige indkomst helt eller delvis bortses fra fortjeneste af den foran omhandlede art.

I den i henhold til foranstående bestemmelser fremkomne indtægt fore-tages et dyrtidsfradrag, der beregnes på følgende måde:

De første 5.000 kr. af den fremkomne indtægt divideres med det hveti år den 1. januar senest beregnede pristal for Færøerne og multipliceres med 100, og det fremkomne beløb i hele kroner fratrækkes indtægten. Det således fremkomne beløb, der udgør den skattepligtige indtægt, afrundes nedad til nærmeste med 50 delelige tal.

For hvert barn (del er ægtebarn, barn udenfor ægteskab for moderens vedkommende, stiftbarn, adoptivbarn og plejebarn, for hvis pleje der ikke ydes vedvarende vederlag) som ved begyndelsen af kalenderåret er under 15 år, og som ikke har midler til at bekoste sit eget underhold, giv et skattefrit fradrag på 300 kr.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks, således at den får gyldighed for skatte-året 1949.

II.

LÖGTINGSLÓG UM BRÖYTING Í KUNNGERÐ NR. 69 AF 23. DECEMBER 1941 UM FYRIBÚS ÁSETANIR FYRI FÖROYAR UM SÍÐAN A STOVN KINUM LIKNINGARRÁÐI V. M., SUM BRÖYTT VII KUNNGERÐ NR. 42 AF 11. DECEMBER 1941.

§ 1.

Ásetanir í kunngerð nr. 42 af 11. december 1941 um fyribús ásetanir viðvíkjandi breyting í kunngerð nr. 69 af 23. december 1941 um selan a stovn av einum líkningsráði v. m. verða avtiknar, soleiðis at áseturnar í § 7 í seinastnevndu kunngerð aftur ósterkar fã gildi.

§ 2.

Aftaná § 3 verður sett sum § 3 a:

„Líkningsráðið tekur hvørt at stikkroyndarlíga eina gjølla ígjøgnumgongd og eftirkanna av sjálvuppgavum.

Líkningsráðið og Løgtingsins skattanevnd í Fórshavn yvirlíkningsnevndin kanna, tá þó tað verður hildið neyðugt vegna búna skattaásetan, krevja sær til hant allar bókar og skjöl sum sjálvuppgáva grundar seg á, og kunna nevndu myndugleikar krevja ástundur til á staðnum at handfara slíkt tiltak og gera upp royngroymsur, skópan, mæming, mæðugev og maskinar.“

§ 3.

Hesar ásetanir fã gildi beinan vegin.

LÆGTINGSLØV OM ÆNDRING I KUNNGØRELSE NR. 69 AF 23. DECEMBER 1941 OM MIDLERTIDIGE BESTEMMELSER FOR GÆRDEKEND OM OPRÆTTELSE AF ET LIGNINGSRÅD M. V. SOM ÆNDRET VED KUNNGØRELSE NR. 42 AF 11. DECEMBER 1941.

§ 1.

Bestemmelserne i kunngørelse nr. 42 af 11. december 1941 om midlertidige bestemmelser om ændring i kunngørelse nr. 69 af 23. december 1941 om oprettelse af et ligningsråd m. v. ophæves, saledes at bestemmelserne i § 7 i sidstnævnte kunngørelse kun fuldtid får gyldighed.

§ 2.

Efters § 3 indsættes som § 3 a:

„Ligningsrådet foretager hvert år stikprøvevis en detaljeret gennemgang og efterprøvelse af selvangivelserne.

Ligningsrådet og Løgtingets skatteudvalg (i Thorshavn: overligningskommissionen) kan, når det skønnes fornuftigt af hensyn til den rigtige skatteansættelse, kræve sig tilsendt alle bøger og bilag, der ligger til grund for selvangivelsen. ligesom de nævnte myndigheder kan kræve adgang til på stedet at gennemgå sådant materiale og foretage opgørelse af vareluger, besætning, inventar og maskiner.“

§ 3.

Disse bestemmelser træder i kraft straks.

BRÖYTINGARUPPSKOT
frá Dam og Óregjarni:

I.

Í § 1 í uppskoti minnilutans I verður sett sum fyrsta þetta:

„Innlóðsskattur til landskassan verður útskrifaður eftir telni reglunnar og eftir teini stígunum, ið stunda í lög nr. 202, 15. maí 1939, sem henda lög er broytt við kunnigð nr. 12, 5. janúar 1944, ið verður í kunnigðarlögunum í 3. 4. reglu, „1000 kr.“ broytt til „2.000 kr.“ og „5 kr.“ broytt til „20 kr.“ og í 7. reglu ganga út öll lóðni.“

„Innlóðsskattur til landskassan útskrifast eftir de reglur og eftir de gattur, sem indeholdes i lov nr. 202 af 15. maj 1939, således som denne er ændret ved kungörð nr. 12 af 5. januar 1944, dog ændres i kungörðlögnum § 3, 4. linje, „1000 kr.“ til „2.000 kr.“ og „5 kr.“ til „20 kr.“; og i linje 7 udgår samtlige tal.“

II.

Reglurnar um eykaskrivning av skipum verða avtlknað og ekki at nýta eisini við ótroknan av lögtingskatti fyrir 1949.

2. viðgerð 14. mars og 3. viðgerð 15. mars. Uppskot landsstýrisins (neirlutans) § 1 samtykt 18—0 og § 2 samtykt 15—0. Uppskot minnilutans I § 1 fall, berf 5—0, uppskot minnilutans II, § 1, fall 6—0 og var so skatt bæði uppskotini hirtunslöttin. Bröytingaruppskot pt. II fall 8—0. Lögaruppskotið samtykt við 18—0 til 3. viðgerð.

3. viðgerð fór fram 15. mars.
Lögaruppskotið samtykt 20—0.

5. Fíggjarætlan fyri fátækra- grunn Løgtingsins 1949

1. viðg. 5. aug. Frel. álið 21. aug.

NEVNDARALIT

Landsstýrið hevur í flii, dagfest 18. juni 1948, lagt fram fyri lögð

UPPSKOT

til fíggjarætlan fyri fátækragrunn Løgtingsins 1949.

INNTOKUR:	Rokningur 1947:	Átíð 1949:
1. Arvaggjald	kr. 35.118,45	kr. 35.000,00
2. Gjöld fyri handilsløyvi	" 1.162,00	" 2.000,00
3. Seklir	" 6.114,90	" 1.000,00
4. Rentur	" 1.065,61	" 1.000,00
		kr. 39.000,00

ÚTBELÐINGUR:		
A. Alimentatiónspeningar o. t.	kr. 7.093,62	kr. 5.000,00
Munur		" 34.000,00
		kr. 39.000,00

Nevndin hevur havt uppskulið til viðgerðar og kann góðtaka tað við teirri viðmerking, at stýrið verður biðið um at ansa eftir, at grunsins peningur verður settur til rentu.

UPPSKOT

Uppskot landsstýrisins til Fíggjarætlan fyri fátækragrunn Løgtingsins verður samtykt við ávísing til tað í álitinum frammanla.

2. viðg. 23. aug. og 3. viðg. 26. aug.

Uppskot nevndarinnar samtykt 16-0.

6. Fíggjarætlan fyri kirkju- grunnin 1949

1. vág, 3. aug. Frl. abl. 9. desbr. og brøytlingaruppskot 16. desbr.

ALIT

Føroya landstýri hevur sent Fíggjagruppuni fíggjarætlan fyri kirkjugrunnin fyri árið 1949. Í eini viðmerking verður sagt frá, at kirkjugrunnurin í januar 1948 átti 108.650 kr. 27 øyru hjá býisgrunninum. Inntekurnar eru sera vanligu, og hevur nevndin ongur viðmerkingar at gera at teimum.

Viðvíkjandi útreiðslunum er at siga, at útreiðslurnar undir pt. C verða at hækka frá 4.400 kr. til 8.000 kr., vegna at fjúgð undir einum eððum byggingumáli, lígmáli nr. 59/1948. Prestafuttlutningur, hevur samtykt at hækka hesar útreiðslur.

Ein fylgja av hesum er, at teinurin undir inntekunum verður at hækka samsvart við 23.100 kr. til 26.700 kr.

Nevndin skal mæla til at góðtaka uppskotið við hesum brøytlingum og setir sambært hesum fram fylgjandi

UPPSKOT

til fíggjarætlan fyri kirkjugrunnin fyri 1949

Inntekur:

1. Endurgjald fyri fíggjunum	kr. 7.500
2. Innfuttlingsgjald	20.000
3. Fykasluttlutningur úr býisgrunninum	15.000
Mundur at rinda av ogn grunnsing	26.700

Útreiðslur:

A. Vanligar umveitingar	25.000
B. Kirkjugarðar	2.000
C. Prestafuttlutningur	8.000
D. Ymist	500
E. Nýggjar kirkjur:	
1) Kirkja í Miðvági	23.000
2) Kirkja í Hvannasundi	6.000
3) Kirkja í Blöðvik	5.000
	kr. 69.500 69.500

BRØYTINGARUPPSKOT

frá nevndini:

Undir inntekur:

Sum pt. 3 b verður sett:

Fykasluttlutningur úr landslossanum til kirkjugrunnin til nýtslu viðv. kirkjugarðum kr. 10.000

og endir útreiddalum.

pt. 13. Kirkjugarðar verða 2000 kr. broyllar til kr. 12.000,00.

Samsvarendi hervið verða lør samlaðu innleiðni og útreiddur at broylla frá kr. 69.500 til kr. 79.500.

2. viðg. 13. desbr. og 3. viðg. 16. desbr.

Broytingaruppskotid samtykt 15 - 0 og uppskot nevndarinnar so broytt samtykt 16 - 0.

7. a. Sendinevnd viðvíkjandi Bretlandssemju.

b. Sendinevnd viðvíkjandi inn- og útfluttningi og ymis valuta- og peningamál.

1. viðg. 4. aug. Álit og broytingaruppskot framl. 7. sept.

NEVNDARÁLIÐ

Landstýrið hevur í Htt. dagf. 30. júl 1948, lagt fyrri lúgið málid um val av sendinevnd at fara til Bretlands at samráðast viðvíkjandi sambandi og valutasurningum.

Samstundis hevur landstýrið í riti av sama degi lagt fram uppskot um setan av nevnd viðvíkjandi inn- og útfluttningi og ymis valuta- og peningumál.

Hesj mál eru tann 4. august 1948 beind til figgjarnnevndina. ið hevur haft troy til viðgerðar.

Við Týsklands hersetan av Danmark 9. apríl 1941 vóru Føroyar slitar úr handilssambandi við Danmark og komu handilstiga næstan einans at hava við Bretland at gera.

Sum kunnugt varð innvið fyrri bretska samveithið gjørt tilhúðað til handils- og aðra samvinnu, ið nevnist sterlingbólka-skipanin, og Føroyingar komu uppi sterlingbólkin og gjørdi við Breta, sáttmála, dagfestur 27. mars 1941 viðvíkjandi javnan av teimum figgjartilgu viðurskiftum Føroya og Stórabretlands imillum.

Heam sáttmáli sigur

- 1) Seti verður trýmannsnevnd til leiddar viðvikjandi lögum og valutarviður skiftum.
- 2) Myndugleikarnir í Føroyum skulu ansa eftir at minst ein negotin av útlutningum verur frá øðrum londum, og roynt skal verða at veita Føroyar verur frá bretskum londum.

Bretska stjórnin skal, tá ið ikki er møguligt at fáa neyðturvulgar verur úr Bretlandi veita Føroyingum ta tørvandi fremmandu valutu á sama hátt sum bretska útlutningsmonnum og folegum. Í tali Føroyingur ikki sjálvi eiga hesa valutu.

- 3) Fremmand valuta verður ikki at standa til taks einans vegna biligari og lagaligari prisar uttan at leggja lag í tørfleikan við at fáa fremmandu valutu. Men er primumurin av høgur, kann trýmannsnevndin geva tilmæli í málinum.
- 4) Trýmannsnevndin viðger umsóknir um fremmandu valutu sum bretska stjórnin avger, tá verður trýmannsnevndarinnar tilmæli vanliga at fylgja.
- 5) Føroysku myndugleikarnir skulu gera reglur um:
 - a) kann innvi innlutningi og útlutningi av gjaldoyrum eins og útlutningi av útlendskum viðspappirum og gulli,
 - b) kann móti yvirflytan av gjaldoyrum til persónar uttanfyri Føroyar,
 - c) skyldu at lata frá sær alla fremmandu valutu, eisini sterling, sum persónar í Føroyum eiga ella fáa, til Føroya Banka ella Sjóvannabankan, ið annaðhvørt beinan vegin keyper hana til almennu kassa ella setur hana á sparraða konto,
 - d) all fremmand valutu, eisini sterlingur, kann verða brútt til loyfta innflytan, men ikki til annað uttan serligt loyvi. Innlutningslovi er ikki gíldugt, fyrrum tilsvorandi valutaloyvi er givið.
- 6) Bretska stjórnin skal stótt fáa at vita, hvussu nógv er vunnin av fremmandari valutu við útlutningi.

Verður í Føroya Banka ella Sjóvannabankanum yvirska av eðrari fremmandari valutu enn sterlingi, skal Føroya Banki, tá ið bretska stjórnin heitir á hann, selja valutu fyri sterling til bretska myndugleikar í so stórar nøgd, sum áður av bretska myndugleikum er latin Føroyingum til nýtslu. Tá ið roknað verður úr tann peningshæddi, ið selisins skal altur rindast, er at hava í huga allar gjaldingar í sterlingi til ella frá persónum í Føroyum við rætti til konventering til nevndu fremmandu valutu yvir eina registraða ella serliga konto ella á annan hátt.

- 7) Vekslingarkurðin í krónum í Føroyum er sett til 22.40 fyri sterlingspundið (seinri varð henda kursin við nýggjari samju broytt til 19.31 kr. fyri sterlingspundið). Eingin broyting av kursini kann fara fram, uttan sáttmáli er gjørtur um tað frammanundan partanna millum.
- 8) Fyri at hesin sáttmáli kann fáa nina viðasta ávirkan, og fyri at Føroyar kunnu nýta fullt gagn av leimum sterlingspundum, ið eru fligin av ávun sáttmálsins, vil bretska stjórnin taka sær av, at Føroyar verða tiknar sum limur í sterlingbólknum sambært The Defence (Finance) Regulation 1939 við li fyrivarni, at broytingar, sum bretska stjórnin til eina og hvørja tíð mátti koma at gera viðvikjandi „definitionini“ av, hvat ið sterlingspundið í the Defence Regulation er, skulu vera gildugar í mun til henda sáttmála, frá tí at frásagn um tað er givin av letri bretska stjórnini.
- 9) Sáttmálin kemur í gildi við tað sama, og verður í gildi til kríggis millum Týskland og Stórabretland er lokið, og viðri til tess uppsögn við mánaðar ávaring er gjord av einum av partunum.

Sáttmálin kom í gildi beinan vegin. Hvergin parturin hevur uppsagt hann um. Men tað kann ikki nektast, at tað í summunum fornum er gingið uttan um hann, og at hann tess vegna noyðist at verða umhugsaður av nýggjum í samráðing við Bretar.

Þiggjarnevndin kann líka taka mál við landestýrinum, að selt eigi al-
veidda ein neyð al samráðast við Bretar um sterlingssáttmála og allar hand-
væðg. og samvinnuspenningar Færoya og Bretlands imillum. Skolið verður uppi-
fina trimumannnevnd, og hildið verður fram, að samráðingar Danna og Færoy-
inga imillum og samráðingar Breta og Færoyinga imillum um handils- og
valutamál verða so nógv við hvorja aðra, at tað er náttúrligt, at þessi 3
menninle verða al fínast imillum umframar í teirri neyð, ið skal samráðast
við Danna.

Tað teikar mikið á, at land byggir sáttmála, ið gjorder verður, verður
væl gjorder, so vit verða at halda uppi tað handils- og vinnusamfærslu og vinna-
lag, sum í neyð og bardasta ágangarárum eru knýtt Færoyar og Bretlands
imillum.

Tað er eyðsæð, at sterlingssáttmáli ber Færoyingum stórar fyrmanir,
og av hesum fyrinum eru millum nógvur at nevna:

- a) Færoyingar ultan serligan ómak kunna viðvikjandi bundnum listavor-
um — fáa voru úr Bretlandi, tá ið trimumannnevndin hevur givið keypi-
loyvi.
- a) Færoyingar ultan tann og serligt roka kunna flyta pening frá einum ster-
linglandi til annað.
- a) Færoyingar hava rætti til, tá ið teir sjálvir ikki elga tilfaka valuta, at fáa
hjálp frá Breta at fáa fremmenda valuta at keypa neyðsynjarvorur
fyri, ið ikki kunna fáast í Bretlandi.
- a) hugsað kann, at tað hevur maked at siga, at vit eru í sterlingbólknum,
tá ið støða skal takast til okkara avgreiðingarrættindi í Bretlandi, ið er
ein livsspurningur hjá Færoyingum.

So týðningarmikið sum handils- og samvinnuspenningar Færoyinga og
Breta imillum er, má tað haldast, at vera beint, at um ein av teimum teimum
útsendingum heldur tað torva, skal hann hava rætt til at hava sín kongu ranna
við sær við rætti til kútlaka í samráðingunum, um Breta ikki eru inni til.
Heiti verður á útflutningsnevndun um at hava umboð til taks til samráð-
ingarnar í Bretlandi viðvikjandi útflutningsspenningnum. Eisini verður hildið
beint, at umboðsmaðurin Skarðhamar verður tekur undir samráðingunum.

Longu undir stjórnskipanarsamráðingunum verð hildið fram, at við-
vikjandi vátelaspenningum, spurninginum um eftirvæðing við út- og innflut-
ingi, handilseskapi við Danmark, peningsspurninginum, harveir flyta av pen-
ingi Færoya og Danmarkar imillum, skulu serligar samráðingar vera fram-
seini.

Í vili til ríkisumboðsmannin, degnest 17. august 1948, ið þiggjarnevndin
hevur fingið avskrift av, hevur forsetisráðið boðað frá, at tað degnsturi halva
eru menn búið at fara undir hesar samráðingar, soleiðis sum undir samráðing-
unum millum Buhl. ministara, og Andt. Möller, departementschef, og forystu
landestýrn hildið fram, og at ríkisstjórnin til tess hevur kosið neyð, selt
við umboðsmanninum fyri:

- forsetisráðið,
- þiggjarsekretariatid.
- handilsnaburðið,
- verndirektoratid.
- búnaðarministerið,
- þiggjarnálaráðið,
- byggj- og búnaðaríðid.
- riskimálaráðið og
- Danmarkar ríksmálaráðið.

Segg verður frá, at Andt. Möller, departementschefur, er valdur fyri
forsetisráðið og skal vera nevndarinnar formaður og leiða samráðingarnar,
og at fyri þiggjarsekretariatid er kosið kontórenschefur Kampmann, ið skal sita
sum nevndarinnar varaformaður.

Minnilutin (Hákon Djurhuus, R. Long og Th. Petersen) vísir á, at flokkur okkara so mangan hevur troðkøð á, at bestir spurningar vórðu heitt fastlagdir. Eisini megu vit fasthalda stóðu okkara, at tað er Føroya fólks umboð, Føroya Løgting, ið eigur at taka avgerðina í hesum spurningunum, soleiðis at samráðingarnar nú verða at míða imóti at fæa tilfar og uppskot fram, ið gerir neyðugt til hesa avgerð, ið vit meina haslar ógvuliga nógv. Undir hesum skjónarniðurnu kunnu vit taka undir við meirilutanum um at seta samráðingarnarnevnd.

Fíggarnevndin er á einum máli við landstýrið um, at Tingið eigur at seta nevnd til at taka upp móræðu samráðingar við Danir, Næm ím hebbur, at hesar samráðingar eiga at fara fram sum skjótast, tá ið tað leikar mikið á, at hilt besta skil best á okkara handilsskapi, so framleiðslu, ið nú er krefur seggjá herðing á at okja í mongd og góðsku, kann fæna sær góðan og áhvalan marknað, og búsmarknað við framleiðslugóðanum við skilsgóðari eftiransan við inn- og útfutningi kann verða hilt besta. Eisini eiga menn, sum skjótast at fæa læt valuta- og peningaviðurskiptið Føroya og Danmarkar imillum endaliga til rættis, so stabilitetur, fastleiki og samligur og heilforn handilsskapur og samvæna í allar málur kann skapast atur partanna málur, bæðum til gagns og sóma.

Viðviklandi peningaskipanin heldur minnilutin (Th. Petersen, R. Long og Hákon Djurhuus) príncipalt, at farið eigur at vera yvir til eina ræðiga feroyska seðlaskipan við seðlabanka og einum óheftum kursi, meðan genti minnilutin í aðru sýttu og minnilutin príncipalt mælur til, í hvussu er tyðst, at standa við teirri núverandi skipan, ið soleiðis at feroyskur áhyrgdarnar stendur undir seðlunum.

Skotið verður uppá, at Tingið verður einu sjeymanna-samráðingarnævnd, og at hvør av tingflokkanum, um teir málta ynskja tað, skulu hava rætt at taka við sær ein konan mann til hjálpur. Tingið eigur at málta hesum manni á sama hátt sum nevndarlímunum, og eigur hvør leira at hava rætt til at vera við í samráðingunum og tæka lut í orðastíllunum, um flokkur, ið valt teir hevur ynskir tað.

UPPSKOT

- I. at Tingið verður sjeymannanevnd at fara til Danmarkar at taka upp samráðingar við Danir um valutasurningar, spurningin um eftiransan við út- og innflutningi, handilsskapin við Danmark, peningaviðurskiptið Føroya og Danmarkar imillum og onnur áhugamál, ið partarnir ynskja at viðgera.
- b) Hvør av tingflokkanum (valbólkanum), ið eru um at velja ta undir I. petli nevndu samráðingarnævnd, hevur, um hann ynskir tað, rætt til at taka ein konan mann við sær. Tingið veitir teinum somu sam-sýning sum nevndarlímunum.
- II. a) Tingið verður einu trimannanevnd at fara til Bretland í til samráðingar við ta breisku stjórnina um sterlingssáttmálaviðurskipti og handils- og onnur viðurskipti Føroyinga og Breta imillum.
- b) Heitt verður á útfutningsnevndina um at hava umboð til taka til samráðingarnar í Bretland viðviklandi útfutningsspurningunum.
- c) Nevndarlímur hevur rætt til, um hann ynskir, fyr tingsins roknið: -- ið ikki fyri størri samsýning ein nevndarlímur -- at hava konan mann við sær.
- III. Frá minnilutanum (J. Fr. Øregaard og P. M. Dam): Landstýrið verður umboðað við einum manni.
- IV. Útveðslurnar sendiferðunum viðviklandi verða at rínda úr lán-kassanum.

BROYTINGARUPPSKOT

frá Hákon Djurhuus o. fl.:

Í staðin fyri „mehilurin“ í 4. reglu í næstsíðsta þelli í almanan verður sett: „P. M. Dam og J. Fr. Øregaard“.

BROYTINGARUPPSKOT

frá Th. Petersen o. fl.:

Sum nýtt þell V. verður sett:

Løgtingið útlatar at nýverandi skipan við peningaseðlum, i hvussu er fyrribla, skal standa við, to soleiðis at feroyaskur ábyrgdarmannar stendur undir seðlunum. Einki eigur at verða broytt hesum viðvíkjandi uttan málið eftur hevur verið til viðgerðar á tingi.

2. og 3. viðg. fór fram 7. sept.

Broytingaruppskotið frá Hákon Djurhuus o. fl. samtykt 12 0. Uppskot nevndarinnar I a) og b) og II a), b) og c) samtykt 19 0. Uppskot III frá minnilutanum samtykt 14 0. Uppskot nevndarinnar IV samtykt 10 0. Broytingaruppskot frá Th. Petersen o. fl. um nýtt pt. V fór fram við *markaði*. *Ju atkvæddu*: Poul Petersen, P. M. Dam, Hákon Djurhuus, S. P. Zachariassen, M. Holm, Rikard Long, Wm. Smith, Fr. Bláhamar, A. Sørensen, Th. Petersen, S. Elletsen, J. Fr. Øregaard. *Atkvæddu ikki*: L. Zachariassen, Poul Njelssen, Kr. Djurhuus, Joh. M. Fr. Poulsen, P. H. Weihe, Johan Reiberk, J. P. Davidsen. *Burlur*: Jens Chr. Olsen, og varð uppskotið soleiðis samtykt við 12 atkv.--0.

Samma dag vórðu valdir til limir av *stodnevnd til Bretlands*:

Thorstein Petersen, P. M. Dam, Kr. Djurhuus og til limir av *stodnevnd til Danmarkar*:

P. M. Dam, J. Fr. Øregaard, Th. Petersen, P. Petersen, Hákon Djurhuus, Joh. M. Fr. Poulsen, Kr. Djurhuus.

8. Ítróttalærarin.

3. viðg. 4. aug. Fø. umhugsan 13/8.

UMHUGSAN

Visandi til hjálagda uppskot frá landsskýrslum mæltir skúlaneyndir til, at iud verður óbroytt samtykt. Síðani starvið sum ítróttasfirlitsmaður (yrí 10 árinu síðan var skipað, eru ítróttavíðurskiðing i Feroyum, bæði innan skúla og uttan skúla, so munuliga broytt, at nevndin kann ikki hugsa sær annað, enn at ein nýskipan nú má fara fram, og eigur li. áðrenn uppskot um endaliga skipan verður framsett, landsskýrið hesum viðvíkjandi at samráðast við skúlastjórnina og ítróttasamband Føroya.

UPPSKOT

Uppskot frá landsstýrinum verður samtykt.

2. viðg. 20. aug. og 3. viðg. 23. aug.
Uppskotið samtykt 11 - 0.

UPPSKOT FRÁ LANDESTYRINUM

Samskiping írðtalaranna.

Løgtingið samtykti í fjør, at írðtalarumsgjennarnaðurin heldur fram við starvi sínum eftir núverandi skipan til 30. september 1948, og at honoraferi hansara verður hækkað til 6.000 kr. árliga frá 1. apríl 1948 at rokni. Fingussað má verða, hvussu stóran hjá írðtalaranum yvirhøvur skal vera, men tað hevur ikki verið gjørt til at viðgera málið til fullnað undan tingsetuni, og landsstýrið mæltir til, at núverandi skipan verður longd til 1. apríl 1949, og tað lá verða sluttur til hærri at umfanga málið og seta uppskot fram áðrenn 1. apríl næsta ár.

UPPSKOT

Írðtalarumsgjennarnaðurin heldur fram við starvi sínum eftir núverandi skipan til 1. apríl 1949 við honoraferi 6.000 kr. árliga.

9. Mentunargrunnur Føroya Løgtings.

1. viðg. 4. aug. Nevndarmannseyð framd. 11. august 1949.

NEVNDARMANNSEYÐAN

Landsstýrismaður Louis Zachariassen hevur lagt inn eitt uppskot til at broyta reglugerðina og tarvið skipaðina fyri Mentunargrunnin. Málið varð víst til skúlanovndina.

Í viðmerkingunum sigur landsstýrismaðurin frá, at hann ákenti at hann planaði ta reglugerð, ið liggir í tí vanligu tingsetuni 1947 samtyktu av grunnin, er komin til tað útsið, at skipaðin fyri grunnin eigur at vera broytt soleiðis:

- a) grunurin liggur heimleidis undir landsstýrinum.
- a) stovnsfæ grunnsins verður góðtáð úr tingsins fjálagsgrunni og gjørt tað luterandi undir tryggum viðarslóftum.
- a) stovnsfæði, sum hevur staðið í fjálagsgrunninum, verður lóðað við 3 kr. árliga, til tann dag, tað verður útgjald, og
- a) roknskaparhaldið fyri grunna er á gjaldstovni sum hevur at flyta eftir inni hjá øðliga roknskapin saman við øðrum roknskapum frá gjaldstovni.

Út frá hesum sjónarmiðum, heldur hann fram, vil tað verða neyðugt at

brøyla tað stýrið, sum reglugerðin frá 1917 fyriskipar. Stýrið lýð grunnið skul y herftir verið landsstýrið. Serkoma hjálp til metan av mentunarbúðum til stuðningarveitan eigur stýrið ta sjálvt at fáa sær.

Skulmeyvdið hevur ikki kunnað samst um málið, men hevur býtt seg í minnilutur.

Ein minnilutur (Martin Holm og Rikard Longi) undrast á, at landsstýris-
maðurin Louis Zachariassen, sum árið fyri samst við tveimum øðrum ting-
mannum settu reglugerðina saman, longu heldur hona vera so ónýtliga, at
hann má broytast til betna. Minnilutur heldur tað vera óboðat at brøyla reglu-
gerðing tann vegin, sum hoy er skotið upp, og heldur reglugerðina vera væl
nýtliga uttan brøtting fyri fyrst íð hvussu en. Stýri grunnsins hevur roynt
at fáa grunnpeningin gjórdan rentuberandi í Føroyum og hevur Sjóvinnubankin
sagt seg kunna veita 4 % í rentu av peninglaumi. Sparikassin hevur ikki
kunnað, og stýrið hevur latið peningin hvílt í tilfaksgrunnin tingsins, haldandi
at tá íð tingið nú uppá annað árið veitir grunninum til rakstrarperling 10.000
kr. er hella domi um stóra vælvilð fyrj endamáli grunnsins, so at tingið óivað
hevur tolt at biða, til stýrið og tingið ella landsstýrið kunna koma á samst um
tann besta vegin til at gera peningin rentuberandi.

Minnilutur má halda fast um, at einki av lýðningi er í uppskotinum
til nýggja reglugerð, sum er í henni frá árinum fyr, uttan tað, at grunnurin
frá at vera ein sjálvsleðuligur stovnur, skal verða limaður upp undir fyri-
skipanarvaldið, ein veg, sum minnilutur ikki kann mæta til at ganga. Minni-
lutur mælti ti til, ikki at samtykkja uppskotið.

Ein minnilutur (Johan Reinert og S. P. Zachariassen) halda, at grunnurin
eigur at verða umskipaður, soleiðis sum av landsstýrismanni Louis Zachariassen
skotið upp, og mælti til at samtykkja uppskotið.

Ein minnilutur (Johan M. Fr. Poulsen) setir einki uppskot fram.

UPPSKOT

frá minnilutanum (Martin Holm og Rikard Longi):

Tingið kann ikki samtykkja uppskotið til nýggja reglugerð fyri Men-
tunargrunn Logtingsins.

UPPSKOT

frá minnilutanum (Johan Reinert og S. P. Zachariassen):

Tingið samtykkja uppskotið til nýggja reglugerð fyri Mentunargrunn
Logtingsins.

2. viðg. 14. mars.

Uppskot minnilutans (Holm og Longi) samtykt 13 0. Uppskot minni-
lutans (Reinert og Zachariassen) so stalt burtumliðið.

UPPSKOT FRÁ LANDSTYRISMANNI L. ZACHARIASEN:

UPPSKOT

til

Reglugerð frá Mentunargrunni Føroya Logtings.

1.

1.

Mentunargrunnur Føroya Logtings er stovnaður við samtykt á Føroya
Logtingi 6. mai 1946 í 80 ára føðingardegi Jóhannesar Paturssonar.

2.

Stovnaske grunnsins er 200.000 kr., sum leggingið jállaði frá tilfaksgrunn
tingsins, umframt stuðning, íð tingið jállar til stovnaske grunnsins, og gavur,
íð verða givna grunnum at leggja til stovnaskeið.

3.

Endamál grunsins er at styðja starv við og fyri føroyskum máli, hæk-
mentum, list, vísni og øðrum mentunarmálum.

4.

Stýrið av grunninum er í hondunum á landsstýrinum, ið velur sær sak-
køna hjálp til at mæta tey arbeiði, talan er um, grunnurin kann styðja.

5.

Stovnsfæ grunsins má ikki verða skert. Stýrið skipar fyri, at stovns-
fæld verður rentað á tryggan hátt.

6.

Studningur til mentunarmál sambært grein 5 í hesi reglugerð verða at
veita árliga av rentumtøkum grunsins, av givnum seltáðar til beinleiðis
studningaveilan, og av peningi, fingið veitir til landsstýrið at ráða yvir til
hetta endamál. Fyrst í fíggarárinum eigur landsstýrið at gera kunnugt, at
umsóknir til studningarveilan fyri árið mugu vera stýrinum í hondum innan
ásettan dag. Fø tann til studningarveilan tók peningur í einum fíggarári
ikkj útbýttur annaðhvørt tí, at ev fígar umsóknir hava verið, ella tí, at um-
sókninar allar hava ikki verið verðar at styðja, kann tað, sum eftir er av
peningi, verða nýtt í komandi fíggarári.

7.

Studningur, sum er givin fyri eini fíggarár og ikki verður nýttur í tí
árinum og tveimum fylgjandi fíggarárum, fellur burtur. Til størri virðis-
mikla arbeiði, kann arðgur studningur verða givin upp til 5 ár í tað.

8.

Bókføsla og roknskaparhald grunsins er á gjaldstovuni.
Roknskaparárið er álmennakkeð. Roknskapurin verður at granskast
av lögtingsgranskara og leggja fyri lingsi at góðkenna.

9.

Henda reglugerð kemur í gildi beinan vegin.

II.

Tann peningur, ið Løgtingið hevur felið til stovnsfæ Mentunargrunna
Føroya Løgtings, verður at renta við 3 % árliga frá tí fyrri, hann er gittur,
til hann er goldin.

Viðmerkingar:

Aftaná at hava kannað ta reglugerð fyri Mentunargrunna Føroya Lög-
tings, sum fingið samtykt í vanligu tingsetuni fyri 1947, er undirritaði lands-
stýrismaður komin til tað útsið, at skipaðu fyri grunnum egur at verða broytt
soleiðis:

- a t grunnurin liggur beinleiðis undir landsstýrinum,
- a t stovnsfæ grunsins verður goldið úr lingsins tilteksegruni og gjørt ren-
toberandi undir tryggum viðurskiftum,
- a t stovnsfæið, sum hevur staðið í tilfaksgrunninum, verður rentað við 3 %
árliga, til tann dag tað verður útgoldið, og
- a t roknskaparhaldið fyri grunnin er á gjaldstovuni, sum hevur at flyta stýr-
inum hin árliga roknskapin saman við øðrum roknskapum fra gjaldstovuni.

Út frá hesum sjónarmiðum vil tað verða neyðugt at broyta tað stýrið,
sum reglugerðin frá 1947 ásetir. Stýrið fyri grunnin skuldi hereffir verða
landstýrið. Serkøna hjálp til mætan av mentunrarbeiðinum til studningar-
veilan elgur stýrið tá sjálvt at fáa sær.

10. Hækkan av dagpengum frá Føroya vanlukkutrygging

1. viðg. 5. aug.

UPPSKOT FRÁ LANDSSTYRINUM

li

LØGTINGSLÓG UM BROYTAN Í KUNNGERÐ NR. 161, 29. MARS 1939,
VIÐVÍKJANDI TRYGGJAN MÓTT FYLGJUM AV VANLUKKU.

Gr. 25 í Lyriskipad nr. 161 av 29. mars 1939 verður broytt soleiðis:
„Dagpeningurin fyri árið 1949 er kr. 6,00 um dagin. Partvis dagpeningur verður ikki veittur.“

LACTINGSLOV OM ÆNDRING I ANORDNING NR. 161 AF 29. MARTS
1939, OM FORSIKRING MOD FØLGØR AF ULYKKESTILFÆLDE.

§ 25 i Anordning Nr. 161 af 29. Marts 1939 ændres saaledes:
„Dagpengene udgør for Aaret 1949 Kr. 6,00 daglig. Delvis Dagpenge ydes ikke.“

Viðmerkingur:

Løgtingið samtykti í fjør, at Dagpengarnir frá Føroya vanlukkutrygging fyri 1948 verða 6 kr. um dagin, og samtyktin varð sett í gildi við kunngerð nr. 3, 28. januar 1948.

Landsstýrið mælir til, at lóg av sama innihaldi verður sett í gildi fyri 1949.

2. viðg. 12. aug. og 3. viðg. 16. aug.

Uppskotið samtykt 13 -0.

11. Ábyrgd fyri havnalánum

1. viðg. 7. aug. Frh. álit 21. aug.

NEVNDARÁLIÐ

Landsstýrið hevur í riti dagfest 31. júlí 1948 lagt fram fyri Løgð upp-
skot við viðmerkingum.

Málið er tann 7. august beint til foggjarnevndina, ið hevur havt tað til viðgerðar.

Nevndin mælti til at góðkenna landsstýrisins uppskot. Men verður álagt landsstýrinum, ið verður heimilað til fingsins vegna at geva máðkas lánloyvi og ábyrgd fyri láninum, at samsa eftir, at lánin nógandi megi vera stórt enn tað partur av Løgtingsins samningi, ið ikki er fallin til gjaldingar.

Nevndin mælti til, at kommunur ikki taka stórt lán íðum, og teirra tærar til gjaldingar. Kommunur verður eisini mælt til árliga at sýna einar peningahædd til gjaldan av rentum og avdrætti, sum viðkomandi hevnað mottokur ikki eru farnar at rinda.

Stýrið verður biðið um at samráðast við sparikassan um at veita kommunum laguligastu lán, sum frammanfyrir skotið til, hvat ið viðvíkir rentum og avdrættaríð, ið ræður um at lán so langa sum møguligt.

UPPSKOT

Samtykt verður at heimila landsstýrið fingsins vegna at geva lánloyvi og ábyrgd fyri lánun i Føro Amts Sparekasse til Fuglafjarðar kommunu og Servágs kommunu, men ikki stórt enn til peningahædd, ið ikki er fallin til gjaldingar av Løgtingsstjórnunum til havnabygging, i nevndu kommunum.

2. viðg. 23. aug. og 3. viðg. 26. aug.
Uppskot nevndarinnar samtykt 16-0.

UPPSKOT FRÁ LANDSTYRINUM

Løgtingið gevur loyvi til og tekur ábyrgd fyri lánun frá Føro Amts Sparekasse til:

Fuglafjarðar kommunu	500.000 kr.
Servágs kommunu	480.000 kr.
til havnabygging.	

Viðmerkingar:

Løgtingið samtykti í tingsetuni 1947, 48 og eykstingssetuni apríl 1948, lánning til stórra havnar, harundir

til Fuglafjarðar kommunu 50 % av 1.000.000 kr.	500.000 kr.
og til Servágs kommunu 50 % av 980.000 kr.	490.000 kr.

Kommunur hava útbjóðað arbeiðið, og felagið Kampann Kierulff & Saxild A/S, Keypmannahavn, hevur givið tilbúd

fyr Fuglafjarðar havn uppá	1.007.000 kr.
og fyr Servágs havn uppá	1.038.400 kr.

Løgtingið samtykti, at studningur verður at rinda gjøgnum 10 ár. Seleiðs, at 1948 er fyrsta árið, ið verður sett til at gjalda fyr. Ávarandi kommunu má ávísja, at hon kann fáa til vega neyðturviligan pening, um neyðugt á lán hátt, at hon tekur lán, sum Løgtingsstudningurin so verður nýttur til at avbjóla, so langt hann rekkur. Landsstýrið verður heimilað um neyðugt at taka ábyrgd fyri hesum lánun.

Fuglafjarðar kommunu hevur fingið tilsagn um lán i Føro Amts Sparekasse 500.000 kr., og hevur landsstýrið fingsins vegna givið tilsagn um ábyrgd fyri hesum lán.

Á sama hátt hevur Servágs kommunu fingið tilsagn um lán i Føro Amts Sparekasse 480.000 kr., og hevur landsstýrið eisini givið tilsagn um

ábyrgd fyri hesum láni. Kommunur hava verið sær til Færo Amts Sparerkaða um at fáa lán eisini fyri lina helvtuna máli transport uppá lögtingsstaðningin, og hetta var landsstýrið gitt at góðtaka, men sparikassin krevur einframt transport eisini lögtingsins ábyrgd, og hevur lánastýrið so stutt búið, at spurningurin um lögtingsábyrgd fyri hesa helvt verður lagdur fyri lögtingið.

Mælt verður til, at tingið tekur hesa ábyrgd.

12. Lærarahús í Haldórsvík

1. viðg. 7. aug. Frl. nevndarumboðsan 21. aug. og broytingaruppskot 2. sept.

NEVNDARUMHUGSAN

Landsstýrið ger tinginum kunnugt, at sóknarstýrið í Viki sóknar kommunu hevur sakt um leyvi at taka lán uppá 16.000 kr. í Færo Amts Sparerkaða til at keypa hús Óla Max Andreassen í Vik til lærarahús og um 4.000 kr. í studningi til aðurnevnda hús, ið kunnu keypast fyri 20.000 kr. Kommunan vil sjálv bera útreiðsturnar av umvalan av húsnæmi. Landsstýrið mælir til at heimila kommununa at keypa húsini, veita henni 4.000 kr. í studningi og leyva henni at taka aðurnevnda lán undir Lögtingsins ábyrgd.

Til lærarahús eins og skúlahús hevur tingið tey seinastu árin veitt kommunum í studningi 20 % av byggikostnaðinum ella keypskostnaðinum.

Lærarahúsið í Vik er í skúlanum, sum er gamalt. Skúlastovan er nýtt og ein, men lærarahúsið er so lítt og í so ringum standi, at longu fyri seinna heimsbardaga var trivi, at kommunan samaðhvørt byggja nýggj hús ella reindandi borti um tey gomlu. Kommunan skjeyt seg at bardagaárin undir tilfarstrot og tann hoga byggikostnað, og eini vart gjørt.

Síðan heimsbardagið helt uppá, er nakað borti um húsini, men ikki meira enn so, at skúlaumsjónarmennirnir siga tey ikki at vera hóskandi.

Seinasta vetur samtykti sóknarstýrið at keypa húsini hjó Óla Max Andreassen í Vik til lærarahús. Húsini eru 20 ára gomul, men væl umsitin og eru 10x11 alin. Tey eru soleiðis til stóðir minni, enn nú verður kravt av lærarahúsum.

Ein partur av fólkinum í Haldórsvík hevur mótmælt hesum keypi og serliga hildið fram, at húsini vóru ov gomul at keypa, og at kostnaðarmunurin millum at keypa hesi gomlu hús og umveita tey og at byggja nýggj hús eftir teimum krøvum, sum nú verða sett til lærarahús, verður lítt, og so verða hesi gomlu hús illið at krevja nógv meira umveitan enn tey nýggju. Skúlaumsjónarmennirnir hava sýnað húsini og hava viðmerkt, at tey verða keypt, við teimum treytum, at bygdir verður bestur (best til báðar síður), vaskirúm og W. C.

Skúlastjórnin hefur skilað tinginum, at hon hefur kannað möguleikna fyrir bygging av nýggjum lærarahúsum, og at skúlastjórnin í fyrstu syftu má halda fast um, at málur her so verður tala um nýbygging ella keyp, eiga húsini at standa til ley krav, sum nú verða sett til nýggi lærarahús, men við tað soleiðis sum málið nú liggur fyri. Ikki tykist vera møguligt innan eina naga tíð at lna bygt nýggi hús, vil hon kunna mæla til, at húsini hjá Óla Max Andreassen verða keypt og umveði soleiðis, sum skúlaunnsjóðarmenninir hava kravt.

Skúlanevndi Løgtingsins, sum hefur fingið málið til viðgerðar, hefur fingið sendan á sumu móðumeli trí fólk í Haldórsvík móti húsakeypinum. Nevndin hefur kannað tilboð frá Paul Joensen, múrari, í Flavn og Strand Danberg, timbarnarpi, í Hósvík um at byggja hús eftir góðkenndari tekning til lærarahús í Vík og hava samráðing við sóknarstýrið í Vík sákna kommunu um bygging ella keyp. Áðurnevnda tilboð liggur uppá 34.500 kr. og byggir uppá, at Vikamenn útkypis lata stóða og sand til byggingina, Tilboðið umfatar ikki vað og skoddarbeiði, sum í einum viðleggnum skjali av lveianum Vík-mønum er ætlað til 3.400 kr.

Sóknarstýrisformaðurin greiddi frá, at kostnaðurin av sandi serliga verður stórr, tí alt má berast í leyp, og at lann vegurin, sum lann parturin av Vikamønum, sum móðumeli hava keypt, ynskja má verða gjørdur fyrst oman til sandin, verður ikki gjørdur í bræði. Hann greiddi eisini frá, at vatn fekkur ikki til húsið, har sum tað er ætlað at verða bygt, fyrr enn nýggi vatnveiling verður gjørd í Vík. Útreiðslan verður tí so nógvur ferðir størri enn 3.400 kr.

Tann kostnaðarættan, sum gjørd var fyri umvælan av húsum hjá Óla Max Andreassen var upplýst sóknarstýrisformaðurin o. u. 6000 kr., og fer soleiðis samlaður kostnaður av keypinum at vera o. u. 26.000 kr., meðan byggikostnaðurin av nýggjum húsum verður ikki 35.000 kr., men nógv ítund meir bæði av størri tilfarsútreiðslum og av útreiðslum til vað og skodd.

Sóknarstýrið sýnir fast uppá at keypa og vil ikki byggja.

Hóast nevndin heldur húsini, sum ætlanin er at keypa, vera væl so gomul og eisini í minna lagi til lærarahús, so liggur málið soleiðis fyr, at um ikki hesi hús verða keypt, verður lærarin enn íð hvussu er 3 ár, noyddur at búgva undir viðurskiðnum, ið mangi sigast at vera ótøtlig, Skúlaunnsjóðarmenninir eins væl og lærarin sjálvur mæla til at keypa, heldur enn at lata alt vera sum er enn í fleiri ár. So stafi tekur nevndin sumu stóðu sum skúlastjórnin og mælti tinginum til at samtykja uppskotið frá landsstýrinum, tá soleiðis at Løgtingið tekur ikki ábyrgd fyri láninum í sparikassanum av tí, at sparikassin krevur ikki hesa ábyrgd.

UPPSKOT

Uppskotið frá landsstýrinum verður samtykt, tá soleiðis at seinasti sein-ingur undir punkti 3 útgongur.

BROYTINGARUPPSKOT frá skúlanevndini:

Í staðin fyri nevndaruppskotið verður sett:

1. Loyvi verður givið Haldórsvíkar kommunu at keypa húsini hjá Óla Max Andreassen í Haldórsvík til lærarahús fyri 20.000 kr.
2. Veitt verður kommununi í staðningi 20 % av keypi og umvælan av húsum.
3. Loyvi verður givið Haldórsvíkar kommunu at taka lán í Fiero Amts Sparikassa 16.000 kr.
4. Treyt fyri gáðningsveftan er, at húsini skulu umveðast á einum lóði, sum kravt er av skúlastjórnini.

2. viðg. 23. aug. og 3. viðg. 2. sept.

Bróytingaruppskotið samtykt 14—0. Nævn'aruppskotið sá stutt barður
geftið.

UPPSKOT FRÁ LANDSSTYRIRNUM

Lærarahús í Haldórsvík

1. Loyvi verður givið til Haldórsvíkar kommunu at keypa húsini hjá Max Andreassen í Haldórsvík til lærarahús fyri 20.000 kr.
2. Velli verður kommununi sum stundningur 4.000 kr.
3. Loyvi verður givið Haldórsvíkar kommunu at taka lán í Færo Amts Sparikasse 16.000 kr. til keyp av nevndu lærarahúsum, og tekur Løgtingið ábyrgd fyri hesum láni.

Viðmerkingar:

Kommunustýrið fyri Haldórsvíkar kommunu kann fáa til keyps frá Max Andreassen hús hansara til nýtslu sum lærarahús fyri 20.000 kr. Skúla-
stjórnin góðkennir í brævi, dagf. 17. júl í ár, at húsini kunnu nýtast til
lærarahús við nokrum umvælingum.

Kommunustýrið sokir um stundning 4.000 kr. og um loyvi til at upptaka
í Færo Amts Sparikasse lán 16.000 kr. undir Løgtingsins ábyrgd. Kommunan
við so sjálv vera før fyri at bera útreiðslurnar til umvælan av húsum.

13. Lán til Vágs kommunu

1. viðg. 7. aug.

UPPSKOT FRÁ LANDSSTYRIRNUM.

1. Løgtingið gevur Vágs kommunu og hinum kommunum i Suðuroyar sund-
run læknadeild loyvi til at selja tey gomlu læknahúsini í Vági og keypa
onnur hús til sama endamál.
2. Loyvi verður givið Vágs kommunu at taka upp lán 25.000 kr. í Suðuroyar
Sparikassa til keyp av læknahúsum. Tingið tekur um neyðugt ábyrgd
fyri hesum láni. Porkeris, Høva, og Stunglár kommunur standa til svara
yvir fyri Vágs kommunu, hvør fyri ein part svarandi til fólkatalið í kommu-
nunum 31. december 1945.

Viðmerkingar:

Víst verður til tilmæli frá kommunala eftirlitsmanninum Johs. Fransson,
dagsett 26. júl í ár.

2. viðg. 12. aug. og 3. viðg. 16. aug.

Uppskotið samtykt 19—0.

14. Lán til Fámjins kommunu

1. viðg. 4. aug.

UPPSKOT FRÁ LANDSSTYRINUM

Löyvi verður gífið Fámjins kommunu að taka lán í Þjóða-Ambt Sparðakassa 3.000 kr., og lögð þekur um neyðugt ábyrgð fyrir þessum lán.

Viðmerkingar:

Vist verður til Hlutarli háð kommandu eftirlitsmenningu. Dögl. 26. júlí 1948, hefur Hlur liðið á neyðugt að taka til vinda av auðfrelsi við byggja af þessum lán.

2. viðg. 12. aug. og 3. viðg. 16. aug.

Oppfrelsið samtykt 15 - 0.

15. a. Lögtingslóg um heimild til tóku av grund til sjúkrahús

b. Lögtingslóg um frítóku fyri sjúkrahús frá gjald- an av skatti og avgiftum

1. viðg. 11. aug. Frel. mli. 7. sept.

MEYNDARÁLT

Vist verður til frágelding frá landsstýrinum, dags. 9. august, í m. við vikkjandi málstøðissjúkrahúsi í Færeyum, har fast verður fram, at spurningin er, um sjúkrahús skal verða bygt nýðan fyri nýverandi sjúkrahúsið í Tarsavni um innli býnum ella sunnan fyri í Samlagarði, ella á bað oðru plássi.

Landslæknin og sjúkrahúsetjórin mæla til at byggja sjúkrahúsið í Samlagarði.

gerði, í an'ssýrið mælti til, at Løgtingið avger spurningin, Tórshavnar kommununa vil tegin keypa Sandagerði til nýggarð, spælupláss fyri børn o. s.

Fíggingarnevndin heldur, at tað er neyðugt at vísa til almenna bæði í norðan fyri og sunnan fyri núverandi sjúkrahúsið, og mælti annars til, at tað verður givið sjúkrahússýrni i hendi af avgera, hvør byggið skal verða at byggja.

Landsstýrið heldur tað vera neyðugt at fíla heimild af egna til almenna neyðnevillig grundstycki til nevndu sjúkrahúshyggi og hevur lagt fram uppskot.

Fíggingarnevndin heldur eisini, tað er neyðugt at fíla samtyki tilka lóg og setur fram hesi

UPPSKOT:

- I. Tingið heldur tað neyðugt at vísa til almenna okini norðan fyri Branning Alexan Jans hespiði i Hornaból og sunnan fyri sjúkrahúsið i Sandagerði og heimilar annars sjúkrahússýrið at avgera, hvør byggið skal verða byggið.
- II. Tingið samtykkir hjálagsda uppskot til lóg um heimild fyri Føroya landsstýri af egna sær grund til byggjan av sjúkrahúsum á Tvøroyri og i Tórshavn.
- III. Løgtingið samtykkir hjálagsda uppskot til lógtingslóg um undantak fyri sjúkrahús fra gjaldan av skatti og avgiftum.

UPPSKOT:

II

LOV OM HEIMILD TIL FØROYA LANDSTYRE TIL AF OGNA SÆR GRUNDE TIL BYGGJAN AV SJÚKRAHÚSUM Á TVØROYRI OG I TØRSHAVN.

§ 1.

Landsstýrið verður heimild af egna til almenna, um neyðugt við tókni af Reglunum i Lóg nr. 69 af 5. Maj 1881, tey grundstycki o. s., sum krevt til byggjan av sjúkrahúsum á Tvøroyri og i Tórshavn samsvarendi plánum yvir grundstycki og bygningum, samtyktum af Føroya Løgtingi.

§ 2.

Avgerð Hkku av landsstýrnum sambært hesi lóg kann ikki verða skotin til hægri uppskotavald.

§ 3.

Henda lóg kemur í gildi í seinan vegin.

FØRSLAG

II

LOV OM BEMYNDIGELSE FOR FÆROERNES LANDSTYRE TIL EKSPROPRIATION AF GRUNDE TIL ANLÆG AF SYGEHUSE I TVØRØY OG THØRSHAVN.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til at edhverve, om fornødent, ved Ekspropriation efter Reglerne i Lov Nr. 69 af 5. Maj 1881, de Arealer, der påkræves til Bygning af Sygehuse i Tvørøyr og Thørshavn i Overensstemmelse med en af Færøernes Løgting godkendt Plan over Arealer og Bygninger.

§ 2.

De af Landsstyret i Medfør af denne Lov trafte Afgørelser kan ikke indbringes for højere administrativ Instans.

§ 3.

Denne Lov træder straks i Kraft.

LØGTINGSLÓG

um

FRITÖKU FYRI SJÚKRAHÚS FRA GJALDAN AV SKATTI OG
AVGIPTUM

§ 1.

Grundstykki og bygningar, sum verða nýtt til sjúkrahús, verða frítíðin
fyri allan skatt, all gjöld og allar byrðir, so leingi ley verða nýtt til heilan
endamáli.

Skjöl, útskriftir, váttnar o. a., sum verða skrivað í sambandi við sjúkra-
húsbyggjan, verða frítíðin fyri tinglesingargjöld og annar gjöld til lítla
almenna.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

LAGTINGSLOV

om

FRITAGELSE FOR SKATTER OG AFGIFTER FOR SYGEHUSE.

§ 1.

Grunde og Bygninger, der anvendes til Sygehuse, fritages for alle Skat-
ter, Afgifter og Byrder, saa længe de anvendes til nævnte Formaal.

De i Anledning af eller i Forbindelse med Sygehusbygning udfærdigede
Dokumenter, Udskrifter, Attester m. v. fritages for Tinglæsningsafgifter samt
alle andre Afgifter til det offentlige.

§ 2.

Denne Lov træder straks i Kraft.

UPPSKOT FRA LANDSSTYRINUM

LØGTINGSLÓG

um

heimild fyri landsstýrið at ognu sær grund til sjúkrahús.

§ 1.

Landsstýrið verður heimlað at ognu hinum almenna, um neyðugt við
tøku eftir reglunum í lóg nr. 69, 5. maj 1881, sbr. kunngerð nr. 45, 30. oktober
1941, og kunngerð nr. 17, 20. januar 1944, ley grundstykki o. a., sum krevjast
til byggjan av sjúkrahúsum.

§ 2.

Grundstykki, ið tíkin verða samsvarandi hesum lóg, eins og ley grund-
stykki, sum nú verða nýtt til sjúkrahús, verða frítíðin fyri allan skatt, all
gjöld og allar byrðir, so leingi ley verða nýtt til sjúkrahús, eins og bygningar,
sum verða nýttir til sjúkrahús, oisni verða frítíðin fyri allan skatt, all gjöld
og allar byrðir.

Skjöl, útskriftir, váttnar o. a., sum verða skrivað í samband við sjúkra-
húsbyggjan, verða frítíðin fyri tinglesingargjöld og all annar gjöld til lítla
almenna.

gr. 3.

Henda lög kemur í gildi betnað vegin.

LÖGFRINGSLÖV

eða

Beimyndingun fyrir Landsstýrið til Ekspropriation af Grundstykki af Sjúkhus.

§ 1.

Landsstýrið heimilast að afhverfa fyrir det offentlige, eða forsvaret ved Ekspropriation eller Reglerne i Lov Nr. 69 af 5. Maj 1881 (jfr. Komm. betælt Nr. 45 af 30. Oktober 1941 og Komm. betælt Nr. 17 af 29. Januar 1944, de Arealer m. v., der udskrives til Bygning af Sjukhus.

§ 2.

De i Henhold til denne Lov erhvervede Grundstykke sævel som de Grundstykke som anvendes til Sjukhus, tillægges for alle Skatter, Afgifter og Byrder, så da længe de anvendes til Sjukhus, ligesom Bygningen, der anvendes til Sjukhus, og den tillægges for alle Skatter, Afgifter og Byrder.

De i Anledning af eller i Forbindelse med Sjukhusbygninger udførte Bæde Dokumenter, Udskrifter, Aftester m. v. tillægges for Tingbæsting, Afgifter samt alle andre Afgifter til det offentlige.

§ 3.

Denne Lov træder straks i Kraft.

Viðmerkingar:

Byggjan av sjúkrahúsi í Suðurný og höðskólasjúkrahúsi fyrir Þingeyar stendur fyrir.

Landsstýrið hefur það vera neyðugt að fann heimild til að eigna hluta almenna neyðtarvulig grundstykki til sjúkrahúsbyggjan, um tilíkt krevað og setur í fram hetta lógaruppskot.

2. viðg. og 3. viðg. 7. sept.

Uppskot nevndarinnar pt. I. samtykt 18-0. Pt. II. lógaruppskotsins §§ 1-3 og lógin í síni heild samtykt 18-0. Pt. III. lógaruppskotsins § 1 samtykt 17-0; § 2 samtykt 18-0 og lógin í síni heild samtykt 19-0.

16. Lögtingslóg um lön tænaðumanna landsins

1. viðg. 11. aug. 1941, græytingaruppskot 14. og 16. mars og álit 17. mars 1949.

UPPSKOT FRÁ LANDSSTYRIRNUM til lögtingslóg um lön tænaðumanna landsins.

Lön verður ásett fyrir þessar tænaðumenn soleiðis:

MIDSTÖÐUUMSITINGIN.

§ 1.

Stjórisskólastjóri landsstýrisins: Grundlön 7.800 kr. árlega, hækkandi eftir 5 árum til 8.400 kr., eftir 10 árum til 9.000 kr., eftir 15 árum til 10.800 kr. og eftir 20 árum til 11.700 kr.

Fulltrúar 1. flokks (2): Grundlön 6.000 kr. árlega, hækkandi 5. hvert ár við 500 kr. upp til 7.500 kr.

Tað verður kræft að í minnsta lagi annar af þessum fulltrúum sé bóttfræðingur eða hagfræðingur.

Fulltrúar 2. flokks (2): Grundlön 3.600 kr. árlega, hækkandi 3. hvert ár við 360 kr. upp til 5.760 kr.

GJALDSTOVAN.

§ 2.

Landsbókhaldarinn: Grundlön 6.000 kr. árlega, hækkandi eftir 5 árum til 6.600 kr.

Fulltrúi: 5.040 kr. árlega, hækkandi 3. hvert ár við 360 kr. til 5.760 kr.

Samráðgjafi og 2 bókhaldarar: Grundlön 3.600 kr. árlega, hækkandi 3. hvert ár við 360 kr. upp til 4.860 kr.

Fullmenn (5): Grundlön 1.950 kr. árlega, hækkandi 3. hvert ár við 150 kr. til 2.400 kr.

VERKFRÆÐINGARSKRIVSTOVAN.

§ 3.

Landsverkfræðingurinn: Grundlön 6.900 kr. árlega, hækkandi 3. hvert ár við 600 kr. upp til 8.700 kr.

Verkfræðingur (1): Grundlön 5.040 kr. árlega, hækkandi 3. hvert ár við 360 kr. upp til 5.760 kr. Eftir 10 ára tænaðatíð í plássiðnum verður veitt ein aldursviðbót áftrátt uppá 540 kr.

Serkrætur hjálparmaður: Grundlön 3.900 kr. árlega, hækkandi 3. hvert ár við 480 kr. upp til 4.860 kr.

TELEFONVERKID.

§ 4.

Telefonstjórnin: Grundlön 6.900 kr. árlega, hækkandi 3. hvert ár við 600 kr. upp til 8.700 kr.

Skrivstofustjórnin: Grundlön 5.040 kr. árlega, hækkandi 3. hvert ár við 360 kr. upp til 5.760 kr. Eftir 10 ára tænaðatíð í plássiðnum verður veitt ein aldursviðbót áftrátt uppá 540 kr.

BRÖSTSJUKRAHUSID.

§ 5.

Yfirhefari: Grunnlön 10.800 kr. árlega, hækkandi eftir 5 árum til 11.700 kr.

Tað verður veita yfirlækninum ein líkt pensónsgevanu viðbót uppá 2.000 kr.

Fvissjúkragystirja: Grunnlön 3.660 kr. árlega, hækkandi 3, hvert ár við 330 kr. upp til 4.320 kr.

Deildarsjúkragystirja og ákunnma: Grunnlön 2.700 kr. árlega, hækkandi 3, hvert ár við 300 kr. upp til 3.300 kr.

Reitþóssari og handverfari: Grunnlön 2.400 kr. árlega, hækkandi 3, hvert ár við 150 kr. upp til 3.300 kr.

Sjúkragystirar: Grunnlön 2.200 kr. árlega, hækkandi 3, hvert ár við 210 kr. upp til 2.850 kr.

LANDBÚNAÐUR.

§ 6.

Landbúnaðarskúli og ragnarstöð:

Fyrirstöðumaður: Grunnlön 5.700 kr. árlega, hækkandi 3, hvert ár við 600 kr. upp til 8.100 kr.

§ 7.

Útskiptingur og matrikulskrástova:

Fyrirstöðumaður: Grunnlön 6.000 kr. árlega, hækkandi eftir 5 árum til 6.600 kr.

Landinspektarar (2): Grunnlön 5.040 kr. árlega, hækkandi 3, hvert ár við 360 kr. upp til 5.760 kr.

Hjálparmaður (1): Grunnlön 2.670 kr. árlega, hækkandi 3, hvert ár við 270 kr. upp til 3.750 kr.

FISKIVINNA O. A.

§ 8.

Yfirvaktari: Grunnlön 4.800 kr. árlega.

§ 9.

Navigatiónsskúlin.

Fyrirstöðumaður: Grunnlön 5.700 kr. árlega, hækkandi 3, hvert ár við 600 kr. upp til 8.100 kr.

Lærarar (1): Grunnlön 3.780 kr. árlega, hækkandi 3, hvert ár við 480 kr. upp til 4.740 kr. og so 3, hvert ár við 600 kr. upp til 5.940 kr.

STUDENTASKÓLIN.

§ 10.

Fyrirstöðumaður: Grunnlön 5.700 kr. árlega, hækkandi 3, hvert ár við 600 kr. upp til 8.100 kr.

Lærarar (5): Grunnlön 3.780 kr. árlega, hækkandi 3, hvert ár við 480 kr. upp til 4.740 kr. og so 3, hvert ár við 600 kr. upp til 5.940 kr.

LANDSBÓKASAFNID OG SKJALASAVNID.

§ 11.

Forður: Grunnlön 3.600 kr. árlega, hækkandi 3, hvert ár við 360 kr. upp til 5.760 kr.

SENDJAMENN.

§ 12.

Sendifulltrúar: Grunnlön 5.040 kr. árlega, hækkandi 3, hvert ár við 360 kr. upp til 5.760 kr.

Skrifvarar: Grundlön 3.600 kr. árliga, hækkanði 3. hvert ár við 360 kr. upp til 4.680 kr.

Meðan sendimaður er í útheimlunum, fær hann eina viðbót. Hæðin verður ásett í fíggjarlógini eftir ummæli frá fíggjarnævdinni.

§ 13.

Stk. 1. Teir tæmastunum, fyrir hvorjar grundlön er ásett, þá almenna lönviðbót, reguleringsviðbót og staðarviðbót, svarandi til ta viðbót, sum ríkisins tæmastumenn fáa.

Stk. 2. Landastýrið verður heimilað at áseta nærrí reglur tæmastumumum viðvikjandi, tó at reglur um eftirlön tæmastumanna verður at áseta við lögleggslög.

§ 14.

Henda lög kemur í gildi frá 1. apríl 1948.

LAGTINGSLOV

om

LÖNREGLER FOR LANDETS TJENESTEMÆND.

Nedennævnte Tjenestemænds Lønninger fastsættes, saaledes:

CENTRALADMINISTRATIONEN.

§ 1.

Landsstyrels Kontorchef: Grundlön 7.800 Kr. árllg. stigende efter 5 Aar til 8.400 Kr., efter 10 Aar til 9.000 Kr., efter 15 Aar til 10.800 Kr. og efter 20 Aar til 11.700 Kr.

Fuldmægtige 1. Grad (2): Grundlön 6.000 Kr. árllg. stigende hvert 5. Aar med 500 Kr. indtil 7.500 Kr.

Det kræves, at i det mindste den ene af disse Fuldmægtige er Jurist eller Nationaløkonom.

Fuldmægtige 2. Grad (2): Grundlön 5.600 Kr. árllg. stigende hvert 3 Aar med 360 Kr. indtil 5.760 Kr.

OPPEBØRSELSKONTORET.

§ 2.

Landsbogholderen: Grundlön 6.000 Kr. árllg. stigende efter 5 Aar indtil 6.800 Kr.

Fuldmægtig: 5.040 Kr. árllg. stigende hvert 3. Aar med 360 Kr. indtil 5.760 Kr.

Kasserer og 2 Bogholdere: Grundlön 3.600 Kr. árllg. stigende hvert 3. Aar med 360 Kr. indtil 4.680 Kr.

Toldbetjente: Grundlön 1.950 Kr. árllg. stigende hvert 3. Aar med 150 Kr. til 2.400 Kr.

INGENIÖRSKONTORET.

§ 3.

Landsingeniören: Grundlön 6.900 Kr. árllg. stigende hvert 5. Aar med 600 Kr. indtil 8.700 Kr.

Ingeniører (1): Grundlön 5.040 Kr. árllg. stigende hvert 3 Aar med 360 Kr. til 5.760 Kr. Efter 10 Aars Tjeneste i Stillingen ydes yderligere et Aldersillæg paa 540 Kr.

Teknisk Assistent: Grundlön 3.900 Kr. árllg. stigende hvert 3. Aar med 480 Kr. indtil 4.860 Kr.

TELEFONVÆSENET.

§ 4.

Telefonbestyreren: Grundlön 6.900 Kr. árllg. stigende hvert 5. Aar med 600 Kr. indtil 8.700 Kr.

Kontorleder: Grundløn 5.040 Kr. årlig, stigende hvert 3. Aar med 360 Kr. indtil 5.760 Kr. Efter 10 Aars Tjeneste i Stillingen ydes et yderligere Alders-tillæg paa 540 Kr.

TUBERKULOSESANATORIET.

§ 5.

Overlægen: Grundløn 10.800 Kr. årlig, stigende efter 5 Aar til 11.700 Kr.

Der ydes Overlægen et ikke pensionsgivende Tillæg paa 2.000 Kr.

Oversygeplejersken: Grundløn 3.660 Kr. årlig, stigende hvert 3. Aar med 330 Kr. indtil 4.320 Kr.

Afdelingssygeplejersken og Økonoma: Grundløn 2.700 Kr. årlig, stigende hvert 3. Aar med 300 Kr. op til 3.300 Kr.

Kødepasser og Håndværker: Grundløn 2.400 Kr. årlig, stigende hvert 3. Aar med 150 Kr. indtil 3.300 Kr.

Sygeplejersker: Grundløn 2.200 Kr. årlig, stigende hvert 3. Aar med 210 Kr. indtil 2.850 Kr.

LANDBRUGET.

§ 6.

Landbrugsskole og Forsøgsstation:

Førstæder: Grundløn 5.700 Kr. årlig, stigende hvert 3. Aar med 600 Kr. indtil 8.100 Kr.

§ 7.

Udsalgnings- og Matrikalkontor:

Kontorleder: Grundløn 6.000 Kr. årlig, stigende efter 5 Aar til 6.600 Kr.

Landinspektører (2): Grundløn 5.040 Kr. årlig, stigende hvert 3. Aar med 360 Kr. indtil 5.760 Kr.

Assistent (1): Grundløn 2.870 Kr. årlig, stigende hvert 3. Aar med 270 Kr. indtil 3.750 Kr.

FISKERI M. V.

§ 8.

Overbrugere: Grundløn 4.800 Kr. årlig.

§ 9.

Navigationsskolen:

Førstæder: Grundløn 5.700 Kr. årlig, stigende hvert 3. Aar med 600 Kr. indtil 8.100 Kr.

Lærere (1): Grundløn 3.780 Kr. årlig, stigende hvert 3. Aar med 480 Kr. indtil 4.740 Kr. og derefter hvert 3. Aar med 600 Kr. indtil 5.940 Kr.

STUDENTERSKOLEN.

§ 10.

Førstæder: Grundløn 5.700 Kr. årlig, stigende hvert 3. Aar med 600 Kr. indtil 8.100 Kr.

Lærere (2): Grundløn 3.780 Kr. årlig, stigende hvert 3. Aar med 480 Kr. indtil 4.740 Kr. og derefter hvert 3. Aar med 600 Kr. indtil 5.940 Kr.

LANDSBIBLIOTEKET OG ARCHIVET.

§ 11.

Lederen: Grundløn 3.800 Kr. årlig, stigende hvert 3. Aar med 360 Kr. indtil 5.760 Kr.

UDSENDINGE.

§ 12.

Fuldmægtige: Grundløn 5.040 Kr. årlig, stigende hvert 3. Aar med 360 Kr. indtil 5.760 Kr.

Sekretæver: Grundløn 3.600 Kr. árlígg, sliðende hvert 3. Áar með 330 Kr. indtíll 4.680 Kr.

Meðenn en Udsending er í Hollandet, yðes der ham et Tillæg. Dette Tillægs Størrelse fastsættes paa Finansloven efter Indstilling fra Budgetvalget.

§ 13.

Stk. 1. Der ydes Tjenestemænd, for hvilke der er fastsat Grundløn, almindeligt Lønstillæg, Reguleringsstillæg og Stedstillæg, svarende til de Statens Tjenestemænd ydede Tillæg.

Stk. 2. Landsstyret bemyndiges til at fastsætte nærmere Regler vedrørende Tjenestemændene, dog at Regler om Tjenestemænds Pension bliver at fastsætte ved Lagtingslov.

§ 14.

Denne Lov træder i Kraft fra 1. April 1948.

Viðmerkingar:

Núverandi lönir hjá ténastumönnum landsins eru ójafnar. Nakrir hava lönir svarandi til lönir hjá donskum ténastumönnum, einstakir hava hægri lönir, og summir hava lægri lönir. Tað er neyðugt at fáa lönreglur samstarandi hovudsreglunum, galdandi í øðrum Norðanlandum, og at fáa samtykt almenningar reglur um skyldu og rættindi hjá ténastumönnum og eftirlönarreglur.

Tað verður ikki gjorligt til hesa tingsetu at fáa gjort uppskot til almennar reglur ella uppskot um eftirlönarreglur. Landsstýrið heldir, at tað er mest neyðugt í hesu tingsetu at fáa samtykt lönreglur, og stýrið vil í næstu tingsetu seta fram uppskot um eftirlönarreglur.

Í uppskotinum um lön ténastumanna er skotið uppá fyri vísir embættir at skipa so, at tá ið maður er í einum embætti í nógv ár, veksir lønin við fleiri aldursviðbótum enn í Danmark av tí, at leinkjast kann, at summir vegna færoysk viðurskiftir vilja verða longur í sama embætti, og tað ikki her eina og í størri lönnum eru møguleikar fyri flytan til embættir við hægri lön.

Viðvíkjandi teinum einstaka embættunum skal verða viðmerkt:

Skrivstovustjórn landsstýrisins: Grundløn 7.800 Kr. Svarar til lønina hjá skrivstovustjórum í ráðharradeildum. 11.700 kr. er hægsta lön hjá deildarskrivstovustjórum.

Fulltrúi í flaklön: Grundløn 6.000 kr. Svarar til lønina hjá avgreiðsluskrivara (Ekspeditionssekretæri).

Landsbókahaldari: 6.000 kr. Svarar til lønina hjá kassameistara við „Finanshovedkassen“.

Fulltrúi í gjaldstovni: 5.040 kr. Svarar til lön hjá fulltrúum, bókahaldarum og kassameistarum.

Kassameistari og 2 bókahaldarar í gjaldstovni hava nú lön sum assistentar 2.870 kr. árliga, hækkanði 3, hvørt ár við 270 kr. upp til 3.750 kr.

Verkfæðingsskrivstovur:

Upplýst verður, at í danska „Vandbygningssvænet“ eru hesar lönir:

1. yvirverkfæðingur	9.600	10.500 kr.
5 deildarverkfæðingar	8.700	9.300 ..
4 verkfæðingar	7.800	9.000 ..
10 ..	6.900	7.500 ..
14 ..	5.040	5.760 ..

Núverandi landsverkfæðingur er settur við lön 8.700 kr. hækkanði til 10.800 kr.

Viðvíkjandi telefonverkinum skal verða upplýst, at við danska riklams telegrafverk eru:

1 telegrafstjóri við lön	8.700—9.300 kr.
2 telegrafstjórar „ „	7.800—9.000 „
3 telegrafstjórar „ „	6.900—7.500 „
2 telegrafstjórar „ „	6.000—6.600 „
1 telegrafstjóri „ „	5.040—5.760 „

Viðvíkjandi bróstsjúkrahúsinum eru lönirnar í uppskotinu samsvarandi við lön semjur, sum eru gjörðar í Danmark miðum ávarðandi félög. Ketilpassarinn hefur umframt nevadu lön frí húg og breunni.

Hini sjúkrahúsini eru undir seríakum stýri, men lönirnar eru samsvarandi teimum a bróstsjúkrahúsinum.

Ætlanin er at leggja niður *royðarslæðina* í Høvik og seta á stovn landbrúaskúla.

Landbúnaðarráðgevarin og djóralækni eru honorarlentir, og bæddin av samsýning leirra verður ásett í figgjarlógin. Viðgjörður verður spurningurin um at leggja embælið sum landbúnaðarráðgevari og sakkonur maður hjá lönbrúksráðnum saman. Landbúnaðarráðgevarin hefur nú honorar 5.100 kr. Sakkonur hjálparmaður hjá landbrúksráðnum hefur grundlön 3.300 kr. upp til 4.200 kr.

Djóralækni hefur honorar 6.000 kr. umframt húsaendurgjald 1.000 kr. árliga.

Vrakarakontrollørarnir eru honorarlentir, og er honorar leirra 2.640 kr.

Landsbókasavnið og skjalasavn.

Í Danmark er lönin fyri

bókaverðar 1. flokks	5.700—7.500 kr.
bókaverðar 2. flokks	3.600—5.760 kr.

Í 1939 samtykti Løgtingið at mæla til, at lönin hjá bókaverðunum a landsbókasavninum verð sett javnt við lönina í Danmark hjá bókaverðum 2. flokks.

Fyrí *søndfjulltrúar* er mælt til grundlön 5.040 kr., og svarar hetta til lön hjá vlekkonsulum.

Sum dømi um lönir eftir lógaruppskotinum við núverandi prísan fyrí tænnastumenn, ið búgva í Tórshavn, skulu verða nevnd:

Grundlön:	Ógiftir:	Giftir:
10.800 kr.	18.468 kr.	18.228 kr.
7.800 kr.	12.668 kr.	14.208 kr.
6.900 kr.	11.428 kr.	12.858 kr.
6.000 kr.	10.308 kr.	11.328 kr.
5.700 kr.	9.888 kr.	11.208 kr.
5.040 kr.	9.228 kr.	10.548 kr.
3.900 kr.	7.628 kr.	8.838 kr.
3.780 kr.	7.508 kr.	8.718 kr.
3.800 kr.	7.328 kr.	8.538 kr.
2.870 kr.	6.058 kr.	7.158 kr.
2.400 kr.	5.788 kr.	6.888 kr.

NEVNDARÁLIÐ

Lanfestýrið hefur í skriví, dagfest 9. august 1948, lagt fyrí tingið uppskot til lögtingslóg um lön tænnastumanna.

Málið er heint í figgjarnevndina.

Skottið verður upp á at samtykkja stýrisins uppskot við nøkrum broytingum:

UPPSKOT:

Tingið samtykki, landastýrisins uppskot til lögtingslóg um lön tænnastumanna við fylgjandi broytingum:

Í staðin fyrí 1. pt. í § 2 verður sett:

„Landsbókhaldarinn: Grunnlön kr. 6.000,— hækkanði 5, hvert ár við kr. 500 til kr. 7.500.“

„Landsbógholderinn: Grunnlön kr. 6.000 stígen í hvert 3. ár með kr. 500 til kr. 7.500.“

Í staðin fyrir § 2, 3, þetta verður sett:

„Kassameistari og bókhaldarar (2): Grunnlön 4.200 kr. árlega hækkanði við 400 kr. 3, hvert ár til 5.800 kr.“

„Kassari og bógholderi (2): Grunnlön 4.200 kr. árleg, stígen í með 400 kr. hvert 3. ár til 5.800 kr.“

Sam nýtt punkti 1 § 7 verður sett:

„Landbúnaðarráðgjafarinn: Grunnlön 5.700 kr. hækkanði við 600 kr. 3, hvert ár til 8.100 kr. Tönnuviðbót 600 kr.“

„Landbruggskonsulentinn: Grunnlön 5.700 kr. stígende hvert 3. ár með 600 kr. til 8.100 kr. Tjenesetillæg kr. 600.“

§ 8 verður broytt soleiðis:

„Veðrskakari: Grunnlön 4.800 kr. árlega hækkanði 3, hvert ár við 400 kr. til 6.000 kr.“

„Övervæðingarni: Grunnlön 4.800 kr. stígende hvert 3. ár með 400 kr. til 6.000 kr.“

§ 10 verður orðað soleiðis:

„Fyrirstoðnaðarinn: Grunnlön 10.000 kr. árlega hækkanði 3, hvert ár við 600 kr. upp til 10.200 kr.

„Lektorar (2): Grunnlön 5.700 kr. árlega hækkanði 3, hvert ár við 400 kr. til 8.100 kr.

„Adjunktar (2): Grunnlön 3.780 kr. árlega hækkanði 3, hvert ár við 430 kr. upp til 4.740 kr. og so 3, hvert ár við 600 kr. upp til 5.940 kr.“

„Forstjandinn: Grunnlön 9.000 kr. árleg stígende hvert 3. ár með 600 kr. indli 10.200 kr.

„Lektorar (2): Grunnlön 5.700 kr. árleg stígende hvert 3. ár með 600 kr. indli 8.100 kr.

„Adjunktar (2): Grunnlön 3.780 kr. árleg stígende hvert 3. ár með 430 kr. indli 4.740 kr. og dereftir hvert 3. ár með 600 kr. indli 5.940 kr.“

Í staðin fyrir Landsbókasavnið og skjalasavnið § 11, verður sett:

„Landsbókasavnið.

§ 11.

„Bókaverðinn: Grunnlön 4.200 kr. hækkanði við 400 kr. 3, hvert ár til 5.800 kr.“

„Landsblíðfólk.“

„Bíðfólkarni: Grunnlön 4.200 kr. stígende með 400 kr. hvert 3. ár til 5.800 kr.“

II.

Tingið samþykkir, at skjalaverðinn verður honorerastur við 5.500 kr. og vanligari dýrðisviðbót.

Viðmerkingar:

ad § 2, þátt. 8: Kassameistarar og bókhaldarastofvinnu á gjaldkerisvuni eru so ábyrgðarlöng og krevjandi starv, at lann av landsstýringunni tilskilaða lönin má haldast at vera ov lág.

ad § 11: Landsbókasavnið og skjalasavnið elga at vera tilskilað hvert sær. Bókaverðastarvið á landsbókasavninum má haldast at vera so mikil ábyrgðarstarv, at lann tilskilaða lönin er ov lítil. - Skjalaverðinn er honorerastur við 4.500 kr. og viðbót 2.250 kr. Skotið verður upp at hækka lönina til 5.500 kr. við vanligari viðbót.

Til landsbókhaldaran: Fær í staðin fyrir elti try skoursslag Öppá 500 kr. hvert.

Til landbúnaðarráðgjafaran: Landsstýrið hefur í riti av 26. novembri 1913 til fíggjarnevndina skotið upp, at núverandi landbúnaðarráðgjafari fær tenn-

astuallur sín reknaðan frá 1. apríl 1928, þá jó hann tók við sum tænaðumastur undir landbúnaðarráðnum, og heldur fram: „Aðalend, við 3 aldureyðbótum og eini tænaðuviðbót uppá 600 kr. verður 14.508 kr. Tað skal skilast til, at jurtægrunnurinn samtíðis verður fríttíkkí fyrir at lata lon, men at landbúnaðar-ráðgevarin íó í framtíðinni skal hava skyldu at veia ráðgevari fyrir landbúnaðar-ráðis.

Til § 10: Nevndin heldur tað vera rætt og rímlígt, at lærararnir við lögtingsins studentaskúla verða lönit sum lærarar við ein gíatsins studenta-skúla, áá tað annars víl vera ílt at fáa og halda tær lönrandi fult út til gíarvíð búna lærarakreftir.

Til § 8: So týðningar- og ábyrgðarmikil sum yvirvakaðasessurin er, heldur nevndin, at hann má verða seftur við vaksandi lönarstígun.

Annars er at viðmerkja, at viðvíkjandi tali av embættamönnum skilir nevndin, at tað ann íkkí liggur grætt, hvussu nógvir tænaðumenn, tærvur er á. Nevndin mællr íí til samtykt av uppskoti stýrisins, soleiðis brøytt, sum omanfyri skotið uppá, við teirri viðmerkíng, at hési embætti kunna verða sett íí á annars tærvur er til tæsa.

BROYTINGARUPPSKOT

frá Th. Petersen og R. Long:

I stuðin fyrri § 9, pkt. 1, verður sett:

„Fyrirleðumasturinn: Grundlön 6.800 kr. árliga hækkanð við 300 kr. 3. hvørt ár til 8.600 kr.“

„Förstunderen: Grundlön 6.800 kr. árlig, stigende hvert 3. ár med 600 kr. til 8.600 kr.“

I § 9, pkt. 2, verður „Lærarar (1)“ brøytt til „Lærarar (2)“ - „Lærere (1)“ til „Lærere (2)“.

BROYTINGARUPPSKOT

frá landsstýrismanni L. Zachariassen:

I § 13 verður sett sum nýtt stk. 3:

„Landsstýrið gevur landsins tænaðumönnum língíngarrætt. Hesi embættir kann gerast galdandi av teim avvarðandi góðkendtu felögum ella undirleðumönnum teirra.“

FORSLAG

til lögtingsins um lönngíftir for landsins tænaðumenn.

I § 13 indsettes som nyt stk. 3:

„Landsstýret meddelee landets tænaðumenn forhandlingssret. Denne ret kan udøves af de pågældende godkendte organisationer eller for disse best myndigede.“

Viðmerkíngar:

Sturvsfólk landsins hava stovnað felag at soka um, at vissaður verður teim língíngarrættir.

Samavrandi hestum verður, brøytíngaruppskot sett fram.

BROYTINGARUPPSKOT

frá Th. Petersen og R.

I § 14 verður sett:

„Henda lög kemur í gildi 1. apríl 1940.“

„Denne Lov træder i Kraft 1. April 1940.“

2. viðg. og 3. viðg. 16. mars 1949.

Lógaruppskotsins § 1 samtykt 17-0, Brøytíngaruppskot nevndarlunar til § 2, pt. 1, og til § 2, pt. 9, samtykt 17-0. § 2 so brøytíng samtykt 17-0. §§ 2-6 samtyktar 18-0, Brøytíngaruppskot til § 7 og § 7 so brøytíng samtykt

18—0. Broytingaruppskot til § 8 samtykt 17—0; lógaruppskotsins § 8 so stätt hirturdottin. Broytingaruppskot frá Thorstein Petersen og R. Long til § 9, pt. 1, samtykt 12—0 og til § 9, pt. 2, samtykt 13—0; § 9 so broytt samtykt 15—0. Broytingaruppskot nevdarinnar til § 10 samtykt 17—0; lógaruppskotsins § 10 so stätt hirturdottin. Broytingaruppskot nevdarinnar til nýggja § 11 samtykt 18—0. Lógaruppskotsins § 11 so stätt hirturdottin. § 12 samtykt 17—0. Broytingaruppskot frá L. Zachariassen til § 13 um nýtt stk. 3 samtykt 13—0; § 13 so broytt samtykt 15—0. Broytingaruppskot frá Th. Petersen o. fl. til § 14 samtykt 18—0. Lógaruppskotið í síni heild samtykt 18—0. Uppskot nevdarinnar pt. II viðv. skjálavorðan samtykt 18—0.

17. Læknabátur til Klakksvíkar sjúkrahús.

Framl. átt. 11. aug.

ÁTT:

Av sjúkrabússtjórn Mlens er 21. juli í ár málið um nýggjan læknabát til Klakksvíkar sjúkrahús reist yvir fyri lógarstýrinum, ið á fundi 22. juli í ár samtykti at leggja málið fyri figgjarnevnd Logtingsins.

Í skrivi sinum visir sjúkrabússtjórnin at:

- a) tað er neyðugt at fáa nýggjar bát til Klakksvíkar sjúkrabús.
- at eftirkannan av tí gamla læknabátinum m.b. „Medicus“ sambært fyrri av skipasýnsmanni J. Zachariassen og bedingsmeistara Petur Joensen, dagf. 15/9--1947, visir, at báturin er ov veikur til vettisgling og ikki tær hóskandi.
- at tilboð, dagf. 7. juli í ár, er komið frá P./f. J. P. Kj. Ibsen, Klakksvík, um sølu av m/b „Grunningi“ til læknabát fyri 56.000 kr. og um umbyggjan av bátinum, so hann hóskar til nýtsluna, fyri 24.000 kr.
- at ein eftirkannan av „Grunningi“ av skipasýnsmanni J. Zachariassen og Petur Joensen, bedingsmeistara, visir, at teir hálka bátin vera hóskandi til endamálið, um hann fær eina umvøling og verður umbygdur sum ávís. av teinum í skrivi av 17. juli 1948.
- at sjúkrabússtjórnin mælt til, at báturin verður keyptur og umbygdur, so leiðis at hann kann verða tikin í brúk áðrenn 1. december í ár.

Figgjarnevndin, ið hevur havt málið til umhugsunar, hevur frá munningini á m/b „Medicus“ fingið upplýst, at „Grunningur“ er góður sjóbátur og eftir telrta meting hóskandi í stødd til ta sigling, báturin skal verða nýttur til.

„Grunningur“ er elkibyggdur bátur, byggdur í 1928 og umbygdur í 1944. er 40 fetur langur, 13 fetur breiður og 60 tummar djúpur. Motortin er 50 h.k. Callesen við 2 cylindrum og isettur í 1946.

Frá P./f. Klakksvíkar Sleipstøð og Msk. Verkslæð hevur nevndin fingið uppdrátt av bátinum, yvirlið yvir ta av skipasýninum ávísta umbygging og fast tilboð um at gera arbeiðið fyri 24.000 kr. og blanda teir seg til at gera tað liðugt í mánaðir frá tí degi, arbeiðið er byrjað.

Uppdráttur og eftirkannað av m/b „Grunningi“ er verðin lögð fyrri landslæknan, ið viðmælin, at balurin verður leypdur og umbygdur, sum tilboðið frá P/f Klakksvíkar Sleipustað og Mek. Verktæði vísar.

Viðvíkjandi umbyggingini mæltir nevndin til, at niðurgongd til W. C. eisini verður av dekkinum. Afturat heldur nevndin, at umbyggingin eigur at fara fram, sum apparátturin og tilboðið vísar.

Sambært til, ið her er sagt frá, selur fíggingarnevndin tein sáljóðandi

UPPSKOT

1. Tingið keypi meiorbát „Grunningi“ frá P. f. J. F. Kjellmo, Klakksvík, fyrri 56.000 kr.
2. Tingið tekur við tilboðnum frá P/f Klakksvíkar Sleipustað og Mek. Verktæði um umbyggjan av m/b „Grunningi“ fyrri 21.000 kr., soleiðis sum partafelagið blundur seg til í skrivi av 7. august 1948, men við tí fyrivarni, at niðurgongd eisini verður gjørd til W. C. av dekkinum.
3. Peningurin verður at rinda úr landskassanum.

2. viðg. 13. august og 3. viðg. 16. aug.

Uppskot nevndarinnar samtykt 13-0.

18. Feskfiskaveiðan.

1. viðg. 16. aug. Umhugsan framd. 7. sept.

UMHUGSAN

Málið um voldgiftsáðmál í arbeidsósemenjum var í seinastu tingsetu til viðgerðar á tingi. Tað var semingarnamaðurin í arbeidsósemenjum, herra Gunnar Dahl-Olsen, sum í brævi til tingið 21/4-1948, bað um, at sett verð skuldi í gildi lóg um forboð móti streika og lock-out og lógfyriskýðandi voldgift í arbeidsósemenjum.

Tað verður greitt frá í brævinum frá semingarnamaðaranum, at seld er millum trólararokrar bórnægjin og skiparar, stýrimenn, maskinmenn og fiskimenn øðrumegin um lenarkering í feskfiskaveiðu. Reioðmar halda fram, at útreiðslur í hesi veiðu eru so stórar, at ikki er meiri enn tað stendur á jøvnum hjá teimum bestu.

Semingarnamaðurin sigur í brævinum frá, at sett er ein 3-mánaðar kunningarnevnd av teim avvarar í telegum til at granska trólararokrskapin fyrri at fáa til vega eina metan av útreiðslum og innlegum. Trólararokrskapin, fiskimenn og maskinmenn høvdu givið seg andir, tá ið kunningarúrskilið fyrirh. og semingarnamaðurin hevði gjørt uppskot til nýggjar lønmálmálar, annaðhvørt at taka við hanskara uppskoti, ella lata lonina halda seld út verða avgjörin við góðvilligari voldgift. Fiskimenn segtu sum trey fyrri hesum lyfti, at eisini skiparar og stýrimenn góvu seg undir góðvilliga voldgift innan 1. maj í ár. Skiparar og stýrimenn høvdu fram, at um voldgift skal vera, eigur hon ikki at vera góðvillig, men telgud við lóg. So stalt kom einki úrskil bundur úr hesum.

Um viðgerðina á Lögtingi í vár kaan verða upplýst, at fiskivinnuneyndin, sum málið varð vist til, fer fram í síni umhugsan, 8. maí, at hon væð skilur tær ávæðasamni fylgjur, ein stöðgur í okkara fiskidrift vil færa við sær, men ein meiriluti visir á, at lógin um tvíngaðan gerðadóm í arbeiðsóssemlu varð avlíkin fyri o. u. í ári síðani eftir umsókn til tingið um einu slíka avtøku, og heldur seg jø hvussu er ikki kunnar mæla til, at tvíngla valdgið verður sett í verk, fyrr enn kunningarnar eru endaðar, og heldur ikki, tingið kann gera nakar við málið í løuni. Einn minniluti seldir fram uppskot um, at um semja ikki verður, jø 18 avvarandi feløg hava gjørt seg kunnug við kunningarútsellið og uppskotið frá semingarmanninum, má tingið jø ta tíð sum skjótast taka stöðu til málið. Uppskotið frá meirilutanum fekk 9 atkyður og uppskotið frá minnilutanum 10 atkyður, og vóru soleiðis bæði burturdráttin.

Felag føroyskra trolarafelaganna hevur í brævi, 17. júl, til landstýrið felst hella mál av nýggjuni, og landstýrið hevur beint málið jø tingingið. Í hesum brævi frá F. F. T. verður upplýst, at síðan desember 1947 hevur stríð verið um fiskisáttmálarnar viðv. trolarum. Grundirur til, at isfiskasáttmálarnir eru óhóskandi, eru ymiskar, millum annað er inntøkan minni, síðan tollur varð lagdur á í Bretlandi, og pundsvirðið varð lækkað. Vist verður elsini á, ut kríggsvanlæn, sum grundaði tær nøgu býurnar, er burtur.

Tað føroyska trolarafelagið skrivur, at nú er so vorðið, at tó at kunningarnevndarúrskotið til fullnar prógvat, at trolararækturin í isfiski ber seg ikki við telu higartil galdandi isfiskasáttmálum, hevur tað tó vist seg ómøguligt at koma ásamt um at broyta teir. F. F. T. hevur alla tíðina verið til reiðar at lata ein fríviligan gerðadóm gera trætuna av, men av hinum feløgnum vil nú bert maskinistfelagið. So statti sær F. F. T. eiga aðra leið enn at biðja landstýrið fyrireiða, at *loftingið samtykkar lóg um, at hin fríviliga gerðadóm verður settur til at gera enda á hesari trætu.*

F. F. T. ferir annars fram, at trolararnir, sum er, verða noyðir frá isfiskaveiðu yvir á saltfiskaveiðu, meðan isfiskaveiða okkara í Bretlandi ikki verður nýtt, hvat ið skaðar okkara valutastøðu og helst víðni okkara framtidar solumøguleikar. *At noyða limir sínar á isfiskaveiðu við nógguðandi lóguni, seldir trolarafelagið sur ikki færi fyr. Í tað er drøp færi tað einstaka trolarafelagið.*

Tað verður biðtið fram av F. F. T., at felagið bigartil hevur skjót seg við at stöðga trolarasiglinguna, nioo um ikki verður skjót, atberð frá til at menna, vantar felagið, at *tað einstaka trolarafelaginu færi at tryggja trolarar slutt upp, tó teir koma aftur ut saltfiskaveiðu heldur enn at lata teir færi í isfiskaveiðu, sum mestan er viss ut gera undirskot.*

Í brævi sínum til tingið 10/8 greiðir landstýrið frá, at Føroyar fyri einum ári síðani høvði ein ágóða í Bretlandi uppá um 800.000 £, men at vil í lønuð skylda Bretlandi 350.000 £ (tað er nú vaksni til o. u. £ 400.000). Orsakin til hetta er, at útsluttningurin av feskum fiski til Bretlands er minnaður, við tað at so at siga allir trolarar okkara, av tí at henda veiða loysir seg betri, í seinastuni eru farnir til saltfiskaveiðu, og er hesin fiskur seldur til Danmarkar móti danskaum krónum. Til Bretlands hevur tað av vilti fiskivinnuneyndini kunnugt ikki verið møguligt at selja meira enn o. u. 2500 tons av saltfiski, og er hetta lítli munandi mett saman við framleiðslu okkara av saltfiski, sum í 1947 var o. u. 22.400 tons.

Tað verður annars sagt frá í frammanfyri umtalaða brævi, at landstýrið viðvíkjandi selu av saltfiski til Danmarkar hevur givið soluleysi við til treyt, at kol varð keypt í danskari valuta, og at ein útfikning av príkmuninum á saltfiski seldum í Danmark og seldum í Bretlandi kann verða gjørt aftan, og at lýsið verður sett í uttanríkisvaluta.

Tað sæst av li tilfari, ið er hjálagað málinum, at útflutningsnevndin 23/4 í ár hevur gjørt trolaraeigarunum kunnuga, at allir steam trolarar fáa loyvi at gera tveir saltfiskatúrar í 1948 og hava annars skyldu at sigla við fiskflaki hina tíðina, men hetta er ikki verið hildið. Tað eru trolarar, sum hava gjørt 3. ja nakrir 4 saltfiskatúrar.

Fiskivinnunevndin (Fr. Bláhamar, Poul Nielsen, Johan Reinert, Wm. Smith, A. Sørensen), sum hevur fingið málið til viðgerðar, hevur biðið trolarafelagið um loyvi til at gera seg kunnuga við tað úrslit, áðurnevnda kanningarnevnd er komin til; hetta er jattað, og skal het verið givið ein freðráður úr hesum týðningarvirkla og væl úr hondum greidda arbeiði, sum tað eigur at verða hildið fram við elsin í komandi árum.

Tann feroyska trolaraveiðan hevur í 1947 givið hetta úrslit fyri tilsamans 33 trolarar:

Inntøkur:		%
Isfisksøla	16.800.000	57
Saltfisksøla	9.200.000	32,2
Lýsisøla	2.950.000	10,2
Aðrar inntøkur	144.670	0,6
28.594.670		

Útreiðslur:		%
Tollar	1.384.825	4,84
Aðrar útreiðslur	789.163	2,76
Lanllingarútreiðslur	978.884	3,42
Kol/oilja	4.704.051	16,45
Isur	385.047	1,35
Salt	638.066	2,23
Vraking, pakking	335.632	1,24
Proviantur	1.277.489	4,47
Havnarútreiðslur	204.7051	
		0,9
Lodsgjöld	53.741	
Treidiskapur	2.311.181	8,08
Maskin, dekk og karbuss	104.687	0,58
Hýtur	9.544.217	33,38
Lanjavningargrunnurin	40.121	0,14
Umklæing og smyðing	2.241.418	7,84
Ymsat	470.802	1,65
Trygging	1.241.915	4,34
	26.780.377	
Vinningur	1.808.293	
	28.594.670	

Tað samlaða keypsvirðið av trolarunum er o. u. 23 mill. kr.

Fyri ein trolara keyptur fyri 700.000 kr. skilur kanningarnevndin hesar føstu árliku útreiðslur:

Rentur 6 % av 700.000 kr.	35.000
Umsøting	60.000
Stjórnarútreiðslur o. a.	25.000

Klassing 1 ^a av 200.000 kr.	50.000
Avskrivning 10 % av 700.000 kr.	70.000
	240.000

Kanningarnevndin ferir fram, at av leimum samlaðu innlokum o. u. 28,6 mill. kr. er vinningurin 633 % ella o. u. 1,8 mill. kr. og ta hølla skal lera allar útreiðslur til stjórnan, rentur, klassing, avskrivning, verður tað samlaða rakstrarhallið stórt.

Hvat útreiðslunum til provlanti viðvikir er stórir ójavnir millum teir ymsku trolarar. Hægsti kostlagur er o. u. 750 kr. pr. mann og lægsti o. u. 4,50 kr. pr. mann. Umvølingarnar hava verið ógvuliga stórar.

Høvuðsúrskilið, kanningarnevndin er komin til heildarstöðuni viðvikjandi, er fylgjandi:

- 1) Meðalsølan fyri ein ísfiskatúr í 1947 hjá øllum trolarunum hevur ligið um 4430 pund sterling.
- 2) Meðaltrolarar skulu selja fyri o. u. 6.000 pund sterling uppá tórin umframt lýsi og gera 10 tórir um árið fyri at standa seg.
- 3) Nakst má gerast fyri at fáa útgerðina bilgæri, t. d. við at trolara-elgararnir gera felags innkeyp ella annan hátt fáa fastar bóskandi prísir fyri útgerðarvörurnar. Tað má fáast størri ábyrgd umboð fyri keyp av útgerðini.
- 4) Ísfiskatúrarnir eru ov langir og mugu gerast styttri.
- 5) Kanningarnevndin kemur at enda til tað úrslit, at trolara-triftin ikki ber seg í 1947.

Søluúrskilið hjá 35 trolarum í 1947 var fyri tilsamans 194 tórar 308.451 kits 864.372 pd. st. (skr. skj. 1).

Søluúrskilið hjá 34 trolarum fyri fyrri hálvárið í 1948 var fyri tilsamans 103 tórar 211.675 kits, 608.996 pd. st. ella o. u. 5.900 pd. st. í meðal (skr. skj. 2). Fyri fyrri hálvá, 1947 var søluúrskilið hjá trolarunum o. u. 5.000 pd. st. í meðal fyri ialt 82 tórar (skr. 13).

Málið var til 1. viðgerð á tingi 16/8, og varð víst til fiskivinnunevndina. Á fundi 17/8 vildi Poul Nielsen til førmann, Nevndarfundir vórðu hildnar 18/8 og 19/8. Á fundi 20/8 varð samtykt at bjóða semingarmanninum, G. Dahl Olsen, og formanninum fyri leim avvarandi feløgun at koma til fundar í Løgtinginum týsdagin 24. august kl. 20 fyri at samráða við nevndina um trolarakontraktirnar.

Hesir vóru møttir á fundinum: G. Dahl-Olsen, semingarmaður, fyri felag Føroyskra trolarnelgura; Leif Waagstein, fyri Føroya fiskimannafelag; Dánjal Klein, fyri Suðuroyar fiskimannafelag; J. H. Danbjørg, fyri Føroya skipara- og navigatørfelag; Thomas Thomassen, Bætur og komni á fund vóru elsmið, lögmaðurin, landstýrsmennirnir, flokkstormennirnir, útflutningsnevndin og kanningarnevndin, eins og fleiri reiðarar og skiparar vóru møttir; so at siga allar lögtingsmennirnir vóru á fundinum.

Nevndarformaðurin segði frá, at tá fiskivinnunevnd lögtingsins hevði bjóðað inn til fundar, so var tað ein roynd fyri at fáa samju í lag á ein ella annan hátt. Málið er stórt og týningarmikið, lögtingið her hevur fingið til viðgerðar; hvat tað vil hava sj. siga, at okkara trolarar koma at liggja, sjálvi um tað verður fyri stutta tíð, eru vit allir greiðir yvir. Hann vildi nú bjóða

semingarmannun, um at gera sverð at greiða frá, hvat ið hevði er i málinum, aftaná at kanningarúrslitið er komið fram, og viði eisini biðja formannin fyrri organisatiónunum um at úttala seg.

Semlingarmaðurin greiddi frá teim samráðingum hann hevði havt, aftaná at semingarúrslitið var komið fram, men allt hevði verið eittan útski. Ónjal Klein úttalaði, at Føroya Fiskimannafelag var fíndi tvungnari veldgíft, og at teir heldu ikki vóru fyrri góðvilligari veldgíft. J. H. Danbjørg var á einum máli við D. Klein og legði afturat, at hann ikki kundi taka støðu til málið, fyrr enn hann hevði havt samráðingar við sína organisatión. Tað Th. Thomsen úttalaði, mátti skiljast so, at teir heldu, ikki vóru fyrri veldgíft.

Flóiri høvdu orðið, men ikki var komið til nokkð útski.

25/8 held fiskivinnunevndin fund saman við semingarmanninum, formanninum fyrri Føroya Fiskimannafelag, Suðuroyar fiskimannafelag, og formanninum fyrri felag føroyskra trolaraeigara. Samráðingar fóru fram, men tað eydnaðist hel'tur ikki hesa ferð at koma til nokkð útski. Fiskivinnunevndin beitti á semingarmannin um at seta fram nýtt semingaruppskot.

27/8 varð fundur hildin saman við semingarmanninum, ið segði frá, at hann hevði sent nevndunum fyrri teim avvarandi feløgum nýtt semingaruppskot og biðið um at fáa tað aftur 1. september. Tað varð upplýst, at góðvilligur gerðadómur í dag varð avsaður í lønaróseminum millum Felag føroyskra trolaraeigara og Føroya maskinistfelag (skj. 6).

Teir mógaldandi lønarsáttmálar eru viðheftir undirgjáningini: Millum Felag føroyskra trolaraeigara og Føroya fiskimannafelag og Suðuroyar fiskimannafelag (skj. 3), Felag føroyskra trolaraeigara og Føroya skipara- og navigatørfelag (skj. 4), Felag føroyskra trolaraeigara og Føroya maskinistfelag (skj. 5).

Nevndarlimirnir Bláhamar og Sørensen vilja seta fram serligt uppskot.

Nevndarlimirnir Nielsen, Reinert og Smíth skulu fara fram:

Tey av semingarmanninum 27/8 sendu uppskot til nýggjar sáttmálar millum Felag Føroyskra Trolaraeigara, Føroya Fiskimannafelag og Suðuroyar Fiskimannafelag (skj. 6) og millum Felag Føroyskra Trolaraeigara og Føroya Skipara- og Navigatørfelag (skj. 7) eru afturkomn, og hevur einiki av feløgnum tikið við, sum tað vil sigggjast av sverunum, ið eru viðheft, sum skj. 8, 9, 10 og 11.

Allar vónir um at fáa loyst óseminum á vanligan hátt við semingaruppskotum mugu soleiðis, ið hvussu er fyribils, sigast at vera brostnar. Partarnir eru ógvuliga ójavnir á máli, soleiðis sum tað gongur fram av sverunum frá teim avvarandi feløgnum.

Vit eru á einum máli um, at hesin stór og lýningarmiki spurningur, sum er beindur inn fyrri landslýri og Løgting, má verða greiddur fyrr eila reitri. Samfelagsliga er hefta mál av ómortaliga stórum týdningi, og nýtist hefta ikki at verða nærri lýst her. Løgtingið er eisini gjøgnum vinnulámsgrunnin beinleiðis interesserað í trolarunum og hevði 31/8 í ár útistandandi hjá trolarunum o. u. 4½ mill. kr. í lánum og garantium (skj. 12).

Semingaruppskotini frá semingarmanninum eru sum nevnt avvíst av øllum teim avvarandi partum og vilja soleiðis ikki væl, sum tey eru, kunna nýtast sum grundarlag fyrri sátt og seinni í hesum máli.

Hvat viðvikir umsóknini frá Felag Føroyskra Trolaraeigara um, at Løgtingið samtykkir lóg um, at hin tvungni gerðarrætturin verður settur til at gera enda á tættuni, kann ikki verða mælt til, at hefta verður gjørt, soleiðis sum viðurskiftini eru fyrri tíðina. Tað er ikki longur síðani enn í fjør, at lógin um tvungnan gerðadóm í arbeidssóseminum sum hevði verið galdandi undir krígnum, varð avtikin av tingnum eftir umsókn til tingið, og mátti hefta ikki mótstøða í tingnum.

Tað gongur skiltiga fram av tí, sum er komið fram undir viðgerðini av hesum máli, at ein stórvur partur av okkara fólk er nøði tvungnum gerðadómi í arbeiðsøsemlum, og hetta má löggávan í einum landi sjálvandi leggja sær í geyma. Tað kann eisini verða víst til, at streikaraffarin, sum var tikin av undir krígunum, er komin aftur í allum Norðarlondum. Okkara áskoðan er annars, at tað almenna ikki skal grípa inn í arbeiðsøsemlur uttan í forum, har tað er heilt átroðkandi neyðugt.

Sum umtalað her í umhugsanini, er kanningarnevndin komin til tað úrslit, at meðaltrolarar skulu selja fyri o. u. f. 8.000 uppá tírin umframt lýsið og gera 10 túrar um árið fyri at standa seg, og tað verður upplýst, at meðal selan fyri ein ísfiskatúr í 1947 hjá øllum trolarum hevur ligið um f. 4430 (skj. 1).

Eftir uppgávu frá útlutningsnevndini (skj. 13) hevur selduráitið frá 34 trolarum fyrri hálvár 1948 verið fyri tilsamans 103 túrar 609.000 pund sterling (skj. 2) ella o. u. 5.900 pund sterling í meðal. Til sammetingar kann verða nevnt, at selduráitið frá trolarum fyrri hálvár 1947 var o. u. 5.000 pund sterling í meðal fyri tilsamans 82 túrar.

Hvørt viðvíktir okkara fiskaútlutningi til Bretlands kann verða upplýst, at vit í tíðini 1/3—31/8 í ár høvdu loyvi til at selja tilsamans 24.000 tons, men sola okkara hevur bert verið:

Mars	1.960 tons
Apríl	1.335 ..
Mai	2.794 ..
Juni	2.364 ..
Juli	975 ..
August	679 ..

10.107 tons

ella væl minni enn helvtin av tí, vit høvdu rætt til at landa í Bretlandi í hesi tíðini. Tað kann her verða víst á, at tann feroyski útlutningurin av fiskum fiski til Bretlands í 1947 var 26.742 tons og í ár frá 1/1—31/8 16.350 t.

Tað er nú um dagarnar komið boð frá Bretlandi um, at Føroyingar í tíðini 1/9—48 til 1/3—49 kunnu landa frítt í Bretlandi eins og í sama tíðarskeiði í fjør, tá vit eisini høvdu óavmarkaðan landingarrætt.

Umsóknin frá Felag Føroyskra Trolaraeigara varð fyrst send til landsstýrið, og tað vit vera rætt, at landsstýrið undir viðgerðini av hesum máli kallar tungið saman aftur, um tað skuldi gjersl neyðugt.

Á tí áðurnevnda fundi í Løgtinginum 24/8 millum fiskivinnunevndina og fiskifelögin varð tað m.a. hildið fram, at tað vil hava ógvuliga stóran týdning fyri fiskiskavelðuna, um tann 10 % avgiftin í Bretlandi kundi verða avtíkin, og víst varð á, at í 1947 var henda avgift upp móti 1,4 mill. kr. Tað varð minnt á, at Føroyingar vóru teir einastu útlendingar, ið sigldu við fiski til Bretlands í tí allardaprastu og mest vandamiklu tíð, sum nakrantíð hevur verið í Bretlandi, og at tann táverandi enski fyrstiministari, Winston Churchill, einari av sínum røðum minnti á hetta og í hesum sambandi helt fram, at tann litla náttíonin í Norður-Atlantshavi, sum hevði gjørt Bretlandi so stórar tænastur í einum av teim myrkastu tíðarskeiðum í søgu Bretlands, skuldi ikki verða gloymd, tá Bretland hevði vunnið kríggið.

Vit halda tað vera rætt, at hetta mál verður tikið fram, nú ein feroysk sendinevni fer til London, og seta fram uppskot í so mála,

UPPSKOT

frá Nílasen, Reinert og Smith:

- 1) Umsóknin frá Felag Føroyskra Trolaraeigara verður send aftur til landsstýrið við li svari, at soleiðis sum málið liggur fyrri, er tingið ikki sannað at seta í verk tvungna völdgift í arbeiðsøsemlu.

- 2) Um viðurskiptin skuldu gjört það neyðugt, gengur língið út frá, að landstýrið kalli tingið saman aftur til viðgerðar af hesum máli.
- II. Nevndin, sum fer til samráðingar til Bretlands, verður biðin um at heita á teir avvarandi um at fáa avlíkna ta 10 % avgift, ið verður latin av fereyskum feskfiskalandingum í Bretlandi.

MINNILUTA-ÁLPT

Minnilutin (Fr. Bláhamar og A. Sørensen) heldur fyri, at heita mál hevur landstýrið sent tinginum, og fiskivinnuneyvndin, sum nú hevur málið til viðgerðar, hevur heiti á landstýrið um at koma við einum uppskoti, men stýrið hevur borið seg undan, og tá nevndin heldur ikki hevur kunnað samst um eitt uppskot, má minnilutin útlata, at tað kann ikki bera til, at tingið her ber seg undan at vísa eina leið, sum kann bera á mál. Tað framgongur týðuliga av felagsáðilinum, hvussu hóttandi støðan er í dag, og heldur ikki kann minnilutin vera við, sum skotið upp av meirihatanum, at skjóta málið út, so leiddi at um tað til ta tíð skuldi gjørt neyðugt, so at kalla tingið saman, men sannleikin er jú tann, at ein tingsviðgerð kann vera long, og eitt verkfall er dýrt bæði fyri land og fólk, og hartil kemur, at tingmenn vita, at ein lítill helmingur av tingmonnum nú ger seg til at fara uttanlands uppá landslús besta. Hetta kann gera, at tingið kann koma at standa ómannað, um á skuldi standa.

Av felagsáðilinum og teim skjótum, sum liggja í málinum, sæst, hvussu ovurhonds týðningarmikið hetta mál er, og hvussu sterkt sjálvt tingið peningaliga er bundið til málið.

Minnilutin má mæla frá sum er, at lata teir sýðandi partarnar, um so skuldi verið, avgera trætuna við verkfalli, sum við sær hevur stór tap fyrri tann einstaka og landið, ikki minst í best gjaldoyrsliga so ringu tíð, men at tingið aftur mátti geva landstýrinum heimild til at seta í verk tað, tað neyðugt kann verða fyrri at leysa ósemjuna, harundir at seta lógina um tvungnan gerðadóm aftur í gildi.

So stafi settir minnilutin (Fr. Bláhamar og A. Sørensen) fram hella

UPPSKOT

Tingið heimilur landstýrinum at seta í verk tað, sum neyðugt er fyrri at leysa ósemjuna um lonsáttmálar umhørd á trolatunum og um neyðugt at seta í gildi lóg um tvungnan gerðadóm hesum máli viðvíkjandi.

2. viðg. og 3. viðg. 7. sejt.

Uppskot frá Bláhamar og Sørensen fall 9 -0. Uppskot pt. I frá Nielsen, Reimeri og Smith samtykt 12 og pt. II samtykt 10 -0.

19. Lán úr Bretlandi og eykagjald við sterlingsølu

1. viðg. 16. aug. 48 og brottingunupsstær framl. 1. sept.

NEYNDARALIT

Tann av Løgtingnum setti nevnd til at geva tilmæli og hava samráðingar við valutaráðið hefur givið tinginum frágreiðing og tilmæli viðvíkjandi valutaviðurskiptum okkara við Bretland, si skriv. dæg. 14. august 1948. Id verður at taka uppi tingið.

Málið er beint í Figgjarnevndina 16. n. m. og hefur nevndin havt tað til viðgerðar og samráðs um tað við ríkisundirbudsmanndin, bankanna stjórnar og aljórnarformenn eins og við landsstyrið og ríkislagsmennin.

Tá id tað í frágreiðingini frá nevndini stendur, at heil neyðturvulgar innflutningur var yvir 40.000 £ um mánaðin og lægst 50.000 £ tungangandi, soleiðis at stóran vørslað so er tað upplýst, at 40.000 £ einans eru fyr innflutning, og at har aftur koma útgangandi sterling fyr allar skýrtræðisur í Noregi og Íslandi, sum í fleiri mánaðir hefur verið eins nógv ella meira so á þenda hátt veksur brotið frá 30.000 £ til 50.000 £ um mánaðin, og soleiðis umkrevjingar vóru tann 11. apríl 1948 ætlandi fyr um leið 250.000 £, og tað er ti fatiligt, at helja í 4 mánaðir er vaksið til um leið 400.000 £.

Meirilutin (P. M. Dam, J. Fr. Øregaard, Joh. M. Fr. Poulsen og P. H. Weihe) heldur fram:

Tað verður ássannað, at sterlingundirskotið, id verður segt, at leggja um £ 400.000, er hættisligt, og at tørvur er á, at fyriskipanir verða gjørdar, id gera okkum gjaldførar í Bretlandi, og sum kann bera javnvág aftur í okkara sterlingsviðurskipti og handli við Bretland. Hesum er eisini - og ikki minst - tørvur á fyrj at verja okkara fiskfiskasølumæltindi í Bretlandi. Viðurskiptini liggja soleiðis:

Semrapartin 1947 varð flestu monnum gætt, at Føroye nýsla av sterling var so mikið sterri enn sterlinginlekan, at menn máttu rokna við sum givið, at tann tæki sterlingurin brátt vildi verða uppi.

Fyr at minka um sterlingnýsluna, kunngjordi valutamíðstöðin 23. januar 1948, at ein mongd av vörum, sum higartil høvdu kunnað verið frítt innfòrdar, vórðu settar á bundnan lista. Hver maður ella felag, sum ynskti at innflyta nevndu vörur - appelsinir, chocoladu, sukurvörur, foy og klædnævörur, cyklur, persónbilar og motorcyklur - í tíðarbilinum til seinasta september 1948, mátti søkja valutamíðstöðina innan 14. februar 1949, eins og vörubønir, sum ikki vóru avgreiddar áðrenn 24. januar 1948, skuldu gerast til einkis. Nevndu vörur máttu heldur ikki í framtíðini innflytast úr Íslandi uttan til somu treytir sum frá Stórabretlandi. Tá henda minnan av innflytingi kortini minni enn so bar javnvág við ær, kunngjordi valutamíðstöðin 19. apríl 1948, at allar vörur úr Bretlandi og Íslandi frá 21. apríl vórðu settar á bundnan lista, soleiðis at vörubønir, sum ikki vóru avgreiddar til Føroyar 30. apríl seinast, skuldu verða gjørdar til einkis. Viðmerkt verður 16, at um bønir um valutajáttanir fyr vörum, id eru neyðturvulgar fyr áskivinnum og vinnulivið í Føroyum í eini heild, so langt sum møguligt, kunnu roknað við at verða játtaðar. Í hesum tilfelli var stóran ástø, at allar tækar sterlingur fyr Føroyingar veruliga var uppi, soleiðis at innflytarnar, sum høvdu fingið valutajáttanir, ikki kunnu fáa tær ynsktu gjaldirar yvirtuttar.

Løgtingið viðgjørði málið í cykatingsseðlini í apríl 1948, og verður víst til tilmæli til Løgtingið frá leirri vaku lögtingsnevndi, í hesum tilmæli varð millum annað givin upplýsing um innflutningin, og varð skolið uppá at royni skuldi verða at hava strangari eftiransan við inn- og útflutningi. at royni skuldi verða at fáa sett á stovn ein álitandi statistikk viðvíkjandi inn- og útflutningi, at Løgtingið átti at fáa sær kreditt upp til £ 500.000 í Stórabretlandi, og at Løgtingið skuldi seta nevnd, sum saman við valutamiðstøðini skuldi ansa eftir og kanna valutaviðurskiptini.

Løgtingsnevndin varð sett og hevur verið í arbeiði og sum sagt gíva Løgtinginum frágreiðslu við tíðini.

Menn kunnu kanska havt vónað, at henda skeiðan og eftiransan av innflutninginum hevði ávirkað, at vit høvdu fingið toluliga javnvág millum sterlingnýtsluna og sterlingvinnuna. Toss verri hevur ikki verið so.

Upplýst verður,

- a) í fyrsta hálvári 1948 er selt fyri £ 745.000,
- a) av hesum pundum eru einans £ 345.000 flutt heim til bankarnar, meðan hin parturin er brúktur í Bretlandi til keyp av skipsútgærd og øðrum vorum til reiðaríð, ið flest eru veruseljarar, handilsmenn, heima í Føroyum,
- a) hin avgjört neyðugi innflutningurin av vorum - útán fyri tær av reiðaríðnum goldnu - liggur um £ 40.000 um mánaðin,
- a) menn bæst kunna rokka við heimflytan av £ 50.000 um mánaðin,
- a) tann peningahædd, sum valiðstættir eru givnar fyri, og sum ynski er goldin í bankunum, útán at henda gjalding enn er farin fram, liggur sum sagt um £ 400.000, og verður hildið, at hon er stóðugt vaksandi,
- a) væntandi er, at viðurskiptini verða at versna til miðjan september,
- a) menn halda tað verða neyðugt, at vit fáa alla ta gomlu skuldina burtar, og
- a) tess vegna skolið verður uppá, at føroysku bankarnar ger lán í Stórabretlandi upp til £ 500.000 til nærri ásettar freytir, harundir berliga at selukursurin fyri pund í framtíðini verður settur til 19,50, soleiðis at útreiðslurnar við láninum verða goldnar av yvikursinum.

Viðvíkjandi Føroya stóðingsseðu liggja fyri í dag tveir spurningar, ið knýta seg tætt til hvønnannan:

1. Hvussu kunna vit fáa sterlingskuldina, ið sum nevnt liggur um £ 400.000, goldnað, og
2. hvussu elga vit í framtíðini at skipa okkum fyri at fáa javnvág millum sterlingnýtsluna og sterlingvinnuna.

Til 1. Viðvíkjandi sterlingskuldini hevði tað verið hent, um meiri greindar statistiskar upplýsingar lógu fyri.

Tá ið nú talað verður um at gera eyka-fyrirtekingar við at taka eitt dyrt lán til rindingar av sterlingskuldini nú beinan vegin, heldur enn at lata kreditorarnar biða, kunnu menn ætlandi lættliga verða samdir um, at best hevði verið, um vit við gjøllari kannan av valutastættunum kunnu fingið eitt álitandi yvirlit yvir, hvussu skuldin er vörðin til hvørjar vorur talan er um, og hvussu álíðakundi tað er at lán hesar vorur goldnar við nevnda serliga láni.

Hugsunarliga - teoretisk - - kunnu menn ætlandi halda, at skuldin £ 400.000 er gjørd við:

- a. at ein partur av innflytarunum undan restriktiónini hava knøflutt vorur uppá kredit og hava fingið gjaldsloyvi fyri hesar, men eru gjaldsloyvini ikki beinan vegin send til bankarnar, og er her soleiðis talan um gamla skuld,
- b. at ein nøgd av innflytarum, sbr. kunngerð valutamiðstøðunar av 19. apríl 1948, hava fingið stórar vorunøgdir, avskipaðar til Føroyar innan 30. apríl, og
- c. at fyri ein stóran part av teimum vorum, sum eru komnar til Føroyar aftaná tær av valutamiðstøðun settu freistir, eru vegna serligar umstøður givin innflutningsloyvi. Tá verður greitt frá, at fyri slíkar vorur er

tann freyri sett, at gjalldingin fyrst kann fara fram áframt 6 mánaðir, og er henda tíðarfreistin enn ikki runnin.

Fyrirumurin við at fáa ta gomlu skuldbina burtur við eitt kast kann sjálvandi verða hildin at liggja í:

Hjá kreditörum i Bretlandi, ið hava selt vörur móti kontantari eisini, er tað sjálvandi tverligt at biða, og vildi ti tað komið teimum væl við eina og gjørt viðurskiptini teirra og feroysku innflytaranna millum góð, um skuldbin verð goldin.

Hjá teimum feroysku innflytarunum, sum eru greiðir at gjalda, er tað eisini sjálvandi mikið óværligt ikki at kunna gjalda, ti tað góða lag, sum er ynskilligt teirra og seljaranna millum, kann verða skaffi fyri framtíðina, um teir ikki fáa ta neyðturviliga valuta at rinda við.

Hjá valutamiðstöðini vil tað verða lættari at fara til eina fasta skipan fyri framtíðini, soleiðis at vissa er fyri, at givnar valutamiðstøðir verða goldnar.

Hjá teimum feroysku bankunum vil arbeiði og stríð verða spart, og

Hjá ti feroysku samfelagunum vil tað sum heild koma væl við og hava stóran týdning, at vit verja okkara orð og rekonum sum verjandi góðir talarar. Serliga má verða ansað eftir, at lívsneyðugar vörur i framtíðini ikki koma i vanda vegna gjaldrót.

Hóast hesin fyrirumur verður ásannaður, má tað eisini, at ein kannan av teirri gomlu skuldbini vil vísa, at ein stórir partur av heimi viðvíkri verum, sum tað ikki hevur so stóra samfelagsliga interessu at lán gjalda, at ógvak er til serligar fyriskapanir fyri at fáa tær skjótari goldnar, enn afturrindingin av einum møguligum sterlinglái fer fram.

Aftur á hin bógvin er tað møguligt, at ein kannan av teirri gomlu skuldbini vil sýna, at viðvíkjandi øðrum venum má interessan fyri at fáa tær goldnar sigast at vera so stór, at roynt má verða at fáa tær goldnar skjótast møguligt, og fyri ut kunna gera hetta, megu vit ti royna at fáa okkum hin neyðturviliga sterling.

Viðvíkjandi ti at fáa sterling kunnu hugsast fylgjandi møguleikar:

- I. Danska ríkisstýrið verður biðið at skipa fyri, at hin danski Nationalbankin setir sterling til nýtslu fyri Feroyingar ímóti krónurindan.
- II. Danska ríkisstýrið verður biðið um, at danski Nationalbankin veitir Løgtinginum ella teimum feroysku bankunum eitt sterlinglái at rinda altur við sterlingi til um leið sama afturrindingshátt, sum menp hava hugsað sær viðvíkjandi ti umlataða sterlingláiunum i Bretlandi; tá má sjálvandi verða roynt at fáa lántreytirnar so legallgar sum møguligt.
- III. Viðvíkjandi teirri peningahædd, sum verður hildin at vera neyðug at fáa sum lán, hnen sum ikki kann fáast á tann hátt, sum framman fyri er nevnt undir pkt. I og II, kann tað hugsast at vera møguligt hjá feroyskum bankum at fáa sum lán i Bretlandi; i øllum tilfellum eiga teir at royna tað, og lítt almenna má skipa fyri, at tann trygd, sum Bretar krevja fyri afturrindingin, verður givin, t. d. við, at vissað verður, at ein partur av ti feroysku innflyttingsinntøkuni i sterlingi verður nýttur til afturrindingar, og Feroya Løgting má gera sitt viðmæli til, at hesi lán verða gjørd.

I sambandi við framman fyri sagda verður gjørt vart við, at enn er eingin lógheimild fyri, at útflytararnir av fleki og øðrum verum frá Feroym skulu lata tann sterling, teir fáa fyri hesa vörur, til valutamiðstöðina, ella nemna umsitara av valuta. Útflytararnir hava heimflutningsskyldu, men ikki skyldu at lata sterling frá sær, og tykist tað avgjort neyðugt at geta lóg um skyldu hjá útflytarunum at lata fremmanda valuta til valutamiðstöðina ella annar almennar umsithugasstovna. Tað kann viðmerkjast, at ætlandi eru ta teir lægstu útflytarar greiðir yvir, at teir ikki hava skyldu at lata frá sær valuta teir vinna, men hava vanliga við heimførslium reklað hana við feroyskar krónur.

Viðvíkjandi li gæmdu sterlingskuldini verður sbr. frammangfyrri sagda skolið til;

I fyrstu sýftu verður av praktiskum grunnum príncipielt hildið fast við núverandi skipan, at skuldin so við og við skal verða gullin, so brátt handils-javnvágin er til tess, við tað at sterlingyvirskotið, sum ikki verður nýtt á annan hátt, fer til avgreiðslu av teimum i bankunum liggjandi gjaldsatteutum, og eigur henda avgreiðsla vanliga at fara fram i kronologiskum skili.

Eitt samlað upprit og yvirrit av gjaldsloyvunum eigur at liggja fyr.

I øðru sýftu, at teir postar, sum aflana eina kanning av teirri gæmdu skuldini ættast at liggja soleiðis, at tey eiga at verða guldin skjótarl. verður roynt, at rinda i sterling, sum verður royndur at fáa til vega, eins og sagt er undir 1. III frammangfyrri, og krevur hetta, at samráðingar verða uppteknar skjótast.

I tríðu sýftu, at vit sum skjótast, eins og niðan fyrri gjøllari greiðast, royna at fáa javnvág i handilviðurskiðtini við Bretland við at økja um sterling-inntøkuna og minka um sterlingútreiðsluna.

Til 2. Spurningur um, hvussu vit i framtíðini kunnu fáa javnvág millum sterlinginntøkuna og sterlingbrúkið.

Tað er greitt, at vit betri kunnu fáa javnvág við annaðhvørt at økja um inntøkurnar ella minka um útreiðslurnar ella, sum er allra best, gera bæði.

Valutaundirskotið hjá einum landi yvir fyrri einum øðrum landi stavar vanliga frá, at viðkomandi land brúkar meira, enn tað framleiðir, men sjálvt um landið hevur framleiðslu-yvirskot, kann kortini valutaundirskot koma fram yvir fyrri einstøkum øðrum londum, við tað at selt verður minni enn keypt. Føroya fjárgjarliga støða hevur ætlandi higartil verið sunn, við tað at Føroyar hava framleitt og útflutt meira, ella i hvussu er líka nógv sum brúkt og innflutt hevur verið. Sterlingundirskotið stavar frá, at vit i stóran mun eru farnir at selja til Danmarkar, serliga saltfisk samstundis sum vit hava minkað um söluna i Bretlandi uttan stórvegis at minka um keypið. Av hesum hevur staðist, at vit hava vunnið okkum eitt stórt tilgóðahavandi i danskum krónum i Danmark, meðan vit hava aftur i móti selt okkum i sterlingskuld i Bretlandi.

Viðvíkjandi at fáa okkum størri sterlinginntøku eigur at verða hugsað um, hvat vit við fólksins sjálvvilja og við lóggávu kunnu gera.

- I. Fyrir at økja um söluna til Bretlands av
 - a. fiskfiski,
 - b. saltfiski og
 - c. øðrum vörum sum lýst,
 og
- II. hvat vit kunnu gera fyrri at fáa sterling við selu til onnur lond. Tað er kanska ikki mogubgt frammamanundan at krevja, at menn við selu av t. d. lýst til Danmarkar ella onnur lond kunnu treyta rindan sum treyt fyrri útflutningin. Einn tilik javnan av útflutninginum vil sjálvandi verða mikið torfar, tá ið hon á munandi hátt bervar reidaranna ella útflutningsmannna fjárgjarliv, og eigur tí henda regulering at fara fram i so gjølla og nært samráð við vinnulivið sum møguligt.

Hvat ið viðvíkja spurningin um minkun av nýtsluni av okkara sterlingi er at viðmerkja, at tað er upplýst, at tær mestu útreiðslur viðvíkja skipsútgerð, fyrst og fremst i Stórabretlandi, men eisini i Íslandi og Noregi. So leingi Føroyar hava eitt stórt útflutningsyvirskot til Danmarkar, er tað greitt, at vit megu royna at fáa hqta yvirskotið brúkt til keyp av vörum, ið okkum torvar. Vit eiga tí at kanna, um ikki er moguligt eisini at fáa størsta partin ella ein stóran part av tí skipsútgerð, okkum torvar, frá Danmark móti rindan við danskum krónum, sjálvt um tað viðvíkja vörum, sum Danmark hevur latið sterling fyrri.

Sum kunnugt er man frá danskari síðu longu gingin við til at láta ávísar veður sum t. d. kol og salt fyrí danskar krónur, og við eiga ætlanin sum skjópast at fara til samráðingar við danska ríkisstýrið um, í hvussu stóran mun vit kunna fáa skipsútgerð av øllum slag frá Danmark, møguliga eisini sum lið í Marshall-hjálpin.

Á sama hátt eiga vit ætlanin eisini at samráðast við danska ríkisstýrið um møguleikarnar fyrí í danskum krónum at gjalda íslenskar og norskar vörur, ið keyptar eru av skipum.

Spurningurin um eftiransan við inn- og útflutningi er sum kunnugt ikki á A-listanum, og neyðast tí samráðingar at fara fram við danska ríkisstýrið um hetta mál, men sum orð eru fallin frá danskum ábyrgðarmonnum, eru góðar vónir fyrí, at vit fáa skipað okkum heð, eins og okkum tykir best fyrí land og fólk.

Sjúrtingin tók í framtíðin kann eisini framman tyft sagda hugsast at verða nýtt eftir einum av valufundstjóðini uppsettum býti.

Deils til rindan av tí „gamla“ skuldbi.

Deils til afturrindan av møguligum sterlinglånun og

deils (bert fyrí restina) til rindan av „nýggjari“ innforðu.

Frammanundan at fastleggja ávísar reglur vil ætlanin ikki vera møgugt.

Minnilutin (Háku, Djurhuus, R. Long og Th. Petersen) skulu viðmerkja:

Minnilutin vísir til frammanundan nevndu frágreiðing frá Løgtingsins valutanevnd og mælt, til, at tey av nevndini sjáta uppskot um, at bankarnir kunna møguleikan fyrí at skaffa neyðturvillig lán og eykagjald á sterlingseðu fyrí at javna rentubýrðina av tilkum láni verða samtykt.

Spurningurin um at økja um vorufletning til Bretlands fyrí at útvega fleiri pund er tí viðgerðar í fiskivinnunevndini, og kann minnilutin tí áseinn, at her eigur at verða gjørt alt, ið gerast kann.

Annars skal minnilutin framhalda, at ikki bert ein bóltur eigur at viðgerast í spurninginum um batan á v okkara sterlingstroti; men her eigur okkara landsstýri at kunna allar møguleikar. Tá ið uppskot koma fram frá landsstýrin um, er flokkur okkara fúsar at viðgera hesi.

UPPSKOT

frá minnilutanum:

Minnilutin styðjar ley av millumtinganevndini framsetta uppskot, og mælir tinginum til at samtykkja ley.

UPPSKOT

1. Givið verður teirri í tingmálunum nr. 6 og 7/1948 veldu sjeymannanevnd at samráðast við danska ríkisstýrið um ley í ølltíðum nevndu viðurskifti, harundir:
 - a. at Danmark (Danmarks Nationalbank) veitir Føroya Løgtings ella teimum feroysku bankunum sterling til nýtslu móti danskum krónum.
 - b. at Danmark (Danmarks Nationalbank) veitir lúgnum ella teimum feroysku bankunum eyst sterling lán til afturrindingar eftir nærri samráðing.
 - c. at kunna møguleikan fyrí, at ein ávísar partur av útflutningi á Føroyum til Danmarkar verður goldin í sterlingi ella aðrari harðari valuta.
 - d. at kunna møguleikan fyrí, at rindingar til Noreg ella Íslands kunnu fara fram í danskum krónum.
2. P/f Sjóvinnubankin og A/S Føroya Banki, Tórshavn, verða biðin um at kunna møguleikarnar fyrí einum sterlinglái í Breiðlandi

FRAGREIÐING

úr 14. aug. 1948 frá millumflýttumfundinum.

Í eykafundinum í apríl 1948 varð sett neynd til að gefa tilmælt til valutamistöðina um jáltað af peningi til keyp úr Bretlandi. Undirritaðu neyndarlinir skulu við hesum skrifu gefa frágreiðing og tilmæli til Unglð.

Aftaná at hava samráðgj. okkara millum ringu vit fund við valutaráðið. Eftir frágreiðingum frá bankunum vísti tað seg, at sterlingstrotið er ógvuliga stórt. Tað vísir seg, at einans 345.000 £ eru komin til bankarnar av eini sølu fyrru hálvár uppá 745.000 £. í juli komu inn 78.000 £. Tað fer soleiðis væl av peningi upftanum tað heimflutta, men kemur hetta fyri ein stóran part av, at loyviligt er hjá útgerðarmanni at keypa vøru og gjalda burturav seluni, um hann hevur innflutningsloyvi og gjaldsloyvi frá valutamistöðini. Eftir samráð við valutamistöðina hava teir endurbýggjað tær kunngerðir, ið frumvegis vóru í gildi, um, at tað er plikt at heimföra allan pening, og at tað er bannað at hava kontu í Bretlandi hjá banka ella hjá solumanni, og hevur hetta víst seg at færa til nakra heimflytan.

Neyndin hevur á fundi við valutaráðnum gingið gjøgnum fleiri hundrad umsóknir um sterling, og aftaná at neyndin hevur sagt frá stöðu síni, hevur avgjört verið tikið beinan vegin, um hesu viðgerð komnu vit viðmerkja:

Fyri hesar vøru er innflutningur noktaður:

Allar klædnaveður.

Last- og persónbilar.

Allar tubbakksvøru.

Allar kolonialvøru (undantak einans kaffi og te til landsbandilin).

Cement.

Agnsild.

Allir skógvar, tá undantikið nakað av gummi-tyvlum.

Alt av chocoladu, bomm o. t.

Alt spiritus.

Jáltað eru sterlingpund til hesar greinir:

Skipanitgerð í Íslandi og Noregi, og er hetta ein ógvuliga stór peningahædd.

Tómar tunnur til olju og lýsi.

Olja og smyrjuolja.

Nakað til teymar og linir.

„ „ rør, stál, skipstimbur, serliga til skipasmíðjurnar.

„ „ hessiar.

Radiolól til skipsbrúk.

Til ley ravmagnsverk, ið vóru í gerð, er jáltað restgjald av maskinum, sleyrar og tráður.

Tær vøru, ið lógu á geymslu, varð avgjört tikið um soleiðis, at innflytari fekk innflutningsloyvi, men fyrst gjaldsloyvi um 6 mánaðir. Tað var sjónligt, at nógv av hesu vøru vildi verja trog uppá í heyst, og loyvi til innflytan varð fyrst givið, altaná at klædnakortini vóru komin í gildi. Eisini vóru nógv dømi um, at vøran ikki kundi sendast aftur av landinum, m. a. tí tað vóru klæðningar við serligum norrønum aniði, ið ikki kundu nýkas í Bretlandi.

Tá tað vísti seg, at innflutningsloyvi til tær vøru, ið vit kunnu ummæla sum heilt neyðturvilgur innflutningur, kom upp um 40.000 £ um mánaðin, meðan hægst kundi roknað við innfgangandi 50.000 £ um mánaðin. Hetta vit á mótstöðini um ikki at geva beinleiðis loyvi, men at siga umsøkjarunum frá, at táltað var, skundað til at geva loyvi, tá sterlingpund kundi fást til vega, soleiðis at innflytari kundi fyrirleika innflytingina til seinri í heyst.

Tað kann soleiðis sigast, at gjørt er, hvað gerast kann, fyri at bota um stöðuna, men hetta munar als einki. Veruleikin er, at tað, ið liggur til gjaldingar, veksir nógv og má nú metast til at liggja út inná 400.000 £. Eisini orsakað av, at so nógvar trolaralastir eru sendar til Danmarkar í summar, má

tað væntast, t. s. áðan vil versna líka til miðjan september, og at eingin von er fyrir at fáa engarnar at rokka samna áðrenn einatíð næsta ári — ella kunna engandið. Hetta heldur vit ekki ber til, og her má til nefnast um.

Tað er okkara hugsan, at tað er neyðugt at fáa sterlingpund til vega fyri at fáa alt tað vanda burtur, soleiðis at ein er vissur í, at sterlingpund eru læk, tað er gjaldhúvi verður givið. At geva gjaldhúvi útán at sterlingpund eru læk, er fyri okkum soleiðis sum sagt varð í valutaráðunum, merkt tað sum sum at skriva tjekkar uppá banka "á einki er at taka av, vit hava í neva" — in umhugsanð hetta og skulu siga frá, hvat vit kunnu tilnáa tinginum.

Fyrsta uppskotid, ið fyrr hefur verið ummælt í tingviðgerð, er, at nýtt almenna í Føroyum tekur upp lán í Bretlandi. Hetta hevur verið uppá mið í nevndini, men sum mæstingarnar eru, halda vit ikki, at hetta verður lætt at greiða, og bretska konsulin hevur sum tilnefning av valutaráðunum hildið fram, at hann heldur ikki, hetta er vegurinn.

Annad uppskotid, ið er umhugsanð, er, um vit kunnu nýta sam sterlingpening, ið stendur í bretska bankanum afturhóstið fyri okkara pening fyri at tryggja lánatøku. Aftaná samráð í nevnding og valutaráðunum kunnu vit heldur ikki tilnáa hetta uppskotid. Sjálfandi ráða Føroyingar yvir hesum peningi, men nú tá ið samráðingar skulu fara fram um viðurskiði okkara við Bretland í komandi tíðum, heldur vit, tað verur vandamikil at byrja við at nýta hesi sterlingpund, ið eru okkara einasta egn í Bretlandi.

Triðja uppskotid er vit hava umhugsanð, er, at bankarnir taka eitt handilslán í Bretlandi útán almenna lánatøku ella ábyrgd. Sum umstøðurnar eru landanna millum, vænta vit, at tað vil verða trupult at skipa fyri tilnáa lánatøku, uttan at tað almenna stjóðar hetta slag. Harattíð kemur, at tað vil týða eina rentubyrðu, ið ikki varð komi áleggjast bankunum útán samtyking.

Eftir at uppskot um at bankarnir taka eitt handilslán í Bretlandi — eftir áhættan og viðmæli frá til almenna í Føroyum — og hetta uppskot kunnu vit viðmæla. Roknað má verða við, at lánið mugu koma upp til 500.000 £ fyri at lán slætt berð, og um roknað verður við 4 % rentu, so vil hetta kosta 400.000 kr. í rentu. Nú skal viðmerkjast, at lánið kunnu avdráttast so við og við í einum ári, soleiðis at rentan minskar ógvuliga munandi, og vit halda, at 200.000 kr. ella har um leið er lán rentubyrðu, sum vit mugu ganga út frá. Tað, vit her mugu tilnáa, er at henda rentubyrðu verður mæjvnað saman við kursinum.

Kursurin er nú kr. 19,32, og av tí, at tað er solan í Bretlandi, sum farir til vega, halda vit ikki, tað er beint at hetta við henda kursin.

Solukursurin er kr. 19,40, og fyri at fáa nóg mikið til at gjalda rentuna innan fyri rimuliga tíð, skjóta vit uppá, at bankarnir við allari løn av sterling taka 10 oyru eyka til at gjalda rentubyrðina við, soleiðis at veruliga verður roknað við kurs kr. 19,50, og at hella 10 oyru við uppgjerd fyri hesum mánaða verður sett á eina serliga konto fyri lánakassan, soleiðis at rentu rokningarnar kunnu gjaldast av hesum.

Útgerðarmenn lata av og á selumann í Bretlandi gjalda verur fyri seg. Á henda hátt fær inflytarin vörur sívar fyri kurs 19,32, og hella halda vit ikki vera beint, tí tað, at málurin berð er útgerðarmenn, og hellsolunarnar skuldi ikki givið honum henda fyrimum, ið týður 1 %.

Sum nevnt er solukursurin 19,40, men bankarnir selja avvikavís fyri kr. 19,39 og kr. 19,38, tá talan er um atvikavís meira enn £ 300 og £ 1.000.

Tann omanfyri nevndi reiðar, sum nýtir sterling frá selumanni til avvikaveyp, fær soleiðis ein fyrimum uppá munin millum kr. 19,38 og kr. 19,32 ella 6 oyru av hvørjum pund og fær aftur 10 oyru rentugjald. Hesi 10 oyru av hvørjum £, mæltir nevndin til, verða tilkin sum gjald til rentugrannin, tá ið frásagn um túrin kemur fram sambært gálðandi lóg.

Nevndin mæltir so stutt tinginum til at samtykkja hetta

UPPSKOT

1. Tingið viðmælið, at ið verður tikið lán upp til 500.000 £ í Bretlandi til at standa móti tí sterlingtróti, ið er í loftum.
Bankarnir verða biðnir um at útvega hesi lán móti at fáa samnýning fyrri ta renshyðis, teir harvið átaka sær.
2. Tingið samtykkir hjúlagdu uppskot til *Løgtingslóg um eykagjald við eikjandi sterlingsala*.

UPPSKOT TIL LØGTINGSLÓG

um eykagjald við sterlingsala.

§ 1.

Tá ið banki í Føroyum selir britska valuta, verður galdið til bankan eykagjald 10 oyra pr. sterlingpund.

Útflutari, ið samsvarandi innflutnings- og gjøldingarloyvi keypir innflutningsvørur í Bretlandi og rindar tær beinleiðis av selupeningi fyrri seldar vørur, ið annars skuldi verið heimfordur, svarar gjald 10 oyra pr. sterlingpund.

§ 2.

Innan 10. í hvørjum mánaði sendir bankin landsstýrnum uppgerð yvir gjøld innkomu í farna mánaðinum og setur peningin á setstaka konto fyrri landskassan.

§ 3.

Peningurin, ið settur er á lán í § 2 nevndu konto, verður nýttur til rindan av rentum av tí láni, sum bankarnir taka í Bretlandi vegna valutatrotið.

§ 4.

Landsstýrið kann áseta nærri reglur fyrri roknskaparhaldinum o. o.

§ 5.

Landsstýrið ásetur, nær lógin kemur í gildi, og landsstýrið setur lógina úr gildi, tá renturnar av tí í § 3 umtalaða láni eru goldnar.

LAGTINGSLOV

OM EKSTRAORDINÆR AFGIFT VED STERLINGSALG.

§ 1.

Nær en Bank paa Færøerne sælger britisk Valuta, svares til Banken en ekstraordinær Afgift paa 10 Øre pr. Pund Sterling.

Eksporter, som i Henhold til Indførselstilladelse og Betalingsattest i Storbritannien køber Varer til Indførsel til Færøerne og betaler disse direkte af Salgssummen for solgte Varer, hvilken Sum ellers skulde have været hjemført, svarer en Afgift paa 10 Øre pr. Pund Sterling.

§ 2.

Inden den 10. i hver Maaned sender Banken Landstyre Opgørelse over Afgifter, indkomne i den forløbne Maaned, og indsætter de indgaaende Beløb paa en særlig Konto for Landskassen.

§ 3.

Beløb, indsatte paa den i § 2 nævnte Konto, anvendes til Betaling af Renter af det Laan, som Bankerne naaede optage i Storbritannien paa Grund af Valutamangelen.

§ 4.

Landstyre kan fastsætte nærmere Regler for Regnskabsførelse m. v.

§ 5.

Landstyre bestemmer, hvornær Loven træder i Kraft, og Landstyre sætter Loven ud af Kraft, naar Renterne af det i § 2 omtalte Laan er betalt.

BROYTINGARUPPSKOT
frá Th. Petersen o. fl.

Sum nýtt stykki verður sett:

„Landsstýrið veður umbiðað ikki at kunninga hesa lögtingslóg, aðrenn avgerð er komin um, at lúnd ír Bretlandi verður líkið.“

2. og 3. viðgerð 7. sept.

Uppskot meirilutans pt. 1 sett undir atkvøðugreiðslu við *afmættuð*. Jo *afmættuð*: L. Zachariassen, P. M. Dam, S. P. Zachariassen, Paul Nielsen, Kr. Djurhaus, Jón, M. Fr. Paulsen, P. H. Weihe, Johan Reinert, Wm. Smith, J. P. Davidsen, J. Fr. Øregaard. *Atkvøddu líka*: Paul Petersen, Hákon Djurhaus, Martin Holm, R. Long, Fr. Bláhamar, A. Sørensen, S. Ellefson, Th. Petersen. *Bortur*: Jens Chr. Olsen, og varð uppskotið so stutt samtykt við 11-0. Uppskot meirilutans pt. 2 sett, bert 10-0. Uppskotið hjá millumtingameyndin samtykt 11-0. Lógaruppskotsins § 1 samtykt 15-0, §§ 2-5 og lógaruppskotið í sinu heild samtykt 15-0. Broytingaruppskotið frá Th. Petersen o. fl. samtykt 16-0.

20. Friðan av fornminnum og bygningsfriðing.

1. viðg. 17. aug. Framl. álit 3. sept.

ÁLIT:

Spurningurin um varðveitan av okkara fornminnum er ógvulga gamal á tingi, og meðan tingið hevur dráað, eru ólunda virðisniðkar húskolonir og jarðföst fornminni týnd. Tingið samtykti tí 1. desember 1947 lógaruppskot um friðan av fastegnum, sum setast skuldi í gildi 1. januar 1948.

Antímaðurin staðfesti ikki uppskotið, men sein í tað 4. juni 1948 til landsstýrið og bað tað staðfesta, og kunninga tað. Landsstýrið gjørdi ymsar broytingar í uppskotið frá desember 1947 og skoytti upp reglur fyri friðan av fornminnum, kirkjum og kirkjunnabúgvi.

Ymsamálaneyvndin, sum viðgjørt hevur málið, gevur landsstýrinum rátt í, at jarðföst fornminni og kirkjur eiga at vera undir hesi friðingarlóg, og setir fram hella

UPPSKOT

Løgtingið samtykkir uppskot landsstýrisins til friðan av fornminnum og bygningsfriðan við hesum broytingum:

1. í grein 1 og 3 verða orðini „eftir innstilling“ broytt til „eftir illuðil“.
2. í grein 9 falla orðini „kirkjustýrið og“ bortur.

2. í § 9 bortfalder Ordene „Kirkeinspektionen og“.

UPPSKOT FRA LANDSTYRINUM

LÖGTINGSLÖG

um friðna og fornminna og byggningsfriðna.

§ 1.

Jarðfósti, fornminni, so sami bústaðarteyðir, gravstaðir, minnismerki, innskriftir, skansar og húsaðóttir eru friðað. Spurningarin um, hvat ið koma er inn undir hesar ásetningar, og um nærrí mark fyrri tað friðaða oki verður at avgera av landstýrinum eftir innstilling frá tí i § 3 ummældu nevnd. Hvar tað orsakað av oyðkennum fornminnisins og fyrri at tryggja varðveitsluna er hlíð ið at vera neyðugt, kann umliggjandi oki innna fyrri 100 m frá fornminninum verða lagt undir friðan eftir avgerð i landstýrinum, sum ger gjóltari friðsingar- og skilbaldareglur fyrri okið. Broytingar i friðingini mega ikki fara fram uttan loyvi frá landstýrinum.

Koma menn undir arbeiði fram á fornminni av áðurnevndu slagum, skal arbeiði leirra á staðnum helmað veginn haldi upp at, boð skulu verða send landstýrinum og tí i § 3 ummældu nevnd, og arbeiðið má ikki halda áframt, fyrrum samtykki landstýrisins er fingið til vega.

Landstýrið letur gera lista yvir kend, eftir frammánfyrri stáðandi friðlýst fornminni og ansar eftir, at sorenkrivarin fær frásogn, sum verður at tinglesa. Sorenkrivarin gevur landstýrinum frásogn um ognarskifti.

§ 2.

Landstýrið letur gera staðarskipaðan lista yvir verðsligar bygningar ella bygningapartar, sum verða at friða. Á listan, ið verður kannaður á hvørt ár, mega til hvarja tíð hert verða líknir bygningar ella bygningapartar, sum hava listarligt ella seguligt virði og vanliga alisni yvir 100 ár gamlir.

§ 3.

Avgerð um, hvortvitt listarliga ella seguliga virðið i bygninginum er nóg stórt til, at bygningurin skal verða settur á listan, verður tikið av landstýrinum eftir innstilling frá fornminnisnevndini, og avvarðandi kunnu ikki flyta málið fram fyrri dómstól.

Landstýrið satir fornminnisnevndina við 3 limum, sum eru stjórn frá Føroya Forngripasavni, ein loyðneingur og ein byggningskennar maður. Landstýrið velur formannin. Nevndin verður vald fyrri 4 ár.

§ 4.

Uppløka á listan verður kunngjard áðurnum og brúkarum av avvarðandi bygningum eftir reglum um kunngerð av dómum við lýðuligari ávisan, hvort bygningar ella bygningapartar friðaðir skulu verða. Ilvor ánni ella brúkari fær elsin eitt eintak av lógini. Eitt eintak av listanum skal send við lógini verða sent sóknarstýrinum fyrri avvarðandi kommunu, byggingevndini og landfótanum. Umframt fær sorenkrivarin frásogn, sum verður at tinglesa. Skylda hansara er at geva landstýrinum frásogn um ognarskifti.

§ 5.

Ynskir ánni av bygningi, ið stendur á listanum, at ríva hann niður, skal hann 3 mánaðir framan undan geva landstýrinum boð um tað. Heldur stýrið eftir ummælinum frá fornminnisnevndini, at tað er ikki nóg stór grund til at seta seg innóti niðurrivning, fær ánni boð um betta, og ánni kann eftir móttøku av hesi frásogn fara undir niðurrivningina. Heldur landstýrið, at bygningurin er verður at varðveita, kann tað gera tilfak til at ognar hnum almennt hann, um neyðugt við toku, við peningaveltan á figgjarlógini ella við serligari lóg. I slíkum ferri kann ánni ikki fara undir niðurrivningina, áðrunn tað er endaliga avgjart, at hilt almennta ikki ynski at ognar sær bygningin.

§ 6.

Ánarið ella brúkarinn av feliðlýstunni byggingi ella byggingarspáttí hefur skyldu at halda hann í góðum standi.

Íð tað í umboðna at seta arbeiði í gongd uppá byggingar, sum standa á listanum, og tað gongur út um vanligt viðhald, skal ánarið 8 vikur áðrenn arbeiðið verður byrjað, senda lanestýrinum frásagn um hetta við freigjald. Hekkur stýrið tá, at ley arbeiði, sum liggja fyr í uppskoti, vilja brúta stílin, eyðkennið og seguliga tölubúgvin í byggingunum, kann tað nokta arbeiðsloyvi til aðra bygging enn slíka, sum er fastlegd eftir samráð við fornminnisnevndina. Førir hatta okla, útreiðslur við sær, skal ánarið físa útreiðsluskjannina endurgjalda frá tí almennu, um hann ikki fær góðgjerslu í hægr útlavirði av byggingunum. Fornminnisnevndin eigur rætt til uttan útreiðslu fyr áværan at gera neyðurviligar kamlingar móti endurgjaldi av møguligum skaða.

§ 7.

Utlann av eldurbrúta ella aðrari vandlíku orsakadum skaða á byggingum sum stendur á listanum, skal ánarið ella brúkarin beinan vegin bæsa landsstýrinum frá, og stýrið letur tá sum skjótast skaðan sýna. Við møguligum umveðan av byggingunum er ánarið skyldugur at fylgja leini í § 6 givna reglum.

§ 8.

Kunnu ánarið og lanestýrið ikki komu á sams um studdan av góðgjerslu ella endurgjaldi, ánarið skal hava, verður peningahæddin at fastseta av uttanvelliðum, av rættinum valdum monnum.

§ 9.

Í samráð við kirkjustýrið og fornminnisnevndina ger landsstýrið lista yvir kirkjur og kirkjunumbúgv og byggar, byojar kirkjur og hvat kirkjunumbúgv fríðan skal galda fyr. Fyri slíkar galda reglunnar í hesi lóg um fríðan av verðsligum byggingum.

§ 10.

Sóknarstýrið, byggingnevndin og landfóti, sum físa kannleika um viðurskiði, ið eftir frammanfyr stendandi greinum mega hava landsstýrisins áhuga at físa vilan um, skulu uttan steðg siga stýrinum frá.

§ 11.

Tann, ið verður fannin sekur í brot móti reglunum í hesi lóg, verður at døma í bót. Sakarmál fer fram sum almenn politimál.

§ 12.

Henda lóg kemur beinan vegin í gildi.

LAGTINGSLOV

om Fredning af Fortidsminder og Bygningsfredning.

§ 1.

Jordfaste Fortidsminder, saarom Boplaeder, Gravpladser, Mindesmærker, Indskrifter, Voldsteder og Ruiner og fredet, Spørgsmaal er, hvad der falder ind under disse Bestemmelser, og om de nærmere Ordreer for det fredede Omraade afgøres af Landsstyret eller Indstilling af det i § 3 nævnte Udvalg. Hvor det af Hensyn til Fortidsminderne's Karakter og for at sikre Bevaringen skønnes paakrævet, kan omliggende Areal inden for 100 m fra Fortidsminderet inddrages under Fredningen ved Bestemmelse af Landsstyret der nærmere fastsætter Frednings- og Ordensregler for Arealet. Der maa ikke foretages Ændringer i den fredede Tilstand uden Tilladelse fra Landsstyret.

Stodes der under Udførelse af et Arbejde paa et Fortidsminder af den foran angivne Art, skal Arbejdet paa det paagældende Sted straks standse og Meddelelse gives til Landsstyret og det i § 3 nævnte Udvalg, og der maa ikke gaa videre med Arbejdet, før Landsstyrets Samtykke er givet dertil.

Landsstyret lader udarbejde en Fortegnelse over kendte i Hensigt til foransaaende fredede Fortidsminder og fortæller, at der gives Sørenskriveten Meddelelse, som bliver at tinglæse. Sørenskriveten giver Landsstyret Meddelelse om Ejerskifte.

§ 2.

Landsstyret lader udarbejde en almindelig Fortegnelse over verdifulde Bygninger eller Bygningsdele, der skal undergives Fredning. Paa Fortegnelsen, der revideres hvert 5. Aar, maa til enhver Tid kun optages Bygninger eller Bygningsdele, som har kunstnerisk eller historisk Værdi og tillige som Regel er over 100 Aar gamle.

§ 3.

Beslutning om, hvorvidt en Bygning kunstneriske eller historiske Værdi er tilstrækkelig stor til, at Bygningen skal optages paa Fortegnelsen, træffes af Landsstyret efter Indstilling fra Oldsagsudvalget, og Spørgsmålet kan ikke af de paagældende indbringes for Domstolene.

Landsstyret nedsætter Oldsagsudvalget paa 3 Medlemmer, bestaaende af Forstanderen for Færdernes Museum, en Jurist, og et bygningsteknisk Medlem. Landsstyret beskikker Formanden. Udvalget vælges for 4 Aar.

§ 4.

Oplægelse paa Fortegnelsen forkyndes Ejeren og Brugeren af de paagældende Bygninger efter Reglerne om Domme. Forkyndelse med udtrykkelig Angivelse af, hvilke Bygninger eller Bygningsdele, der skal fredes. Der tilføjes derhos hver Ejer eller Bruger et Eksemplar af Loven, et Eksemplar af Fortegnelsen skal sammen med Loven tilføjes Kommunalbestyrelsen for den paagældende Kommune, Bygningskommissionen og Landfogeden. Desuden gives der Sørenskriveren Meddelelse, som bliver at tinglæse. Han er pligtig at give Landsstyret Meddelelse om Ejerskifte.

§ 5.

Ønsker Ejeren af en paa Fortegnelsen opført Bygning helt at nedrive den, skal han 3 Maaned før give Landsstyret Meddelelse herom. Finder dette efter Udtalelse fra Oldsagsudvalget, at der ikke er tilstrækkelig Grund til at nedlægge sig Bygningsens Nedrivning, giver Landsstyret Ejeren Meddelelse herom, og Ejeren kan efter Meddelelsen af denne Meddelelse paabegynde Nedrivningen. Finder Landsstyret, at Bygningen fortjener at bevares, kan det søge den erhvervet for det offentlige, eventuelt ved Ekspropriation, ved Bevilling paa Finansloven eller ved særlig Lov. Ejeren kan i dette Tilfælde ikke paabegynde Nedrivningen, før det er endeligt afgjort, at det offentlige ikke ønsker at erhverve Bygningen.

§ 6.

Ejeren og Brugeren af fredet Bygning eller Bygningsdel er pligtig at holde den i forsvarlig Stand.

Agtes der paa en af de paa Fortegnelsen opførte Bygninger udført Arbejder, der gaar ud over almindelig Vedligeholdelse, er Ejeren pligtig til 8 Uger inden Arbejdets Paabegyndelse at indsende Meddelelse herom med Beskrivelse til Landsstyret. Finder dette, at de foreslaaede Arbejder vil medføre Forandringer i Bygningsens Stil, Karakter og historiske Betydning, kan det nægte Tilladelse til at udføre Arbejderne underledet end efter en Samråd med Oldsagsudvalget udarbejdet Plan. Medfører denne, at Udgifterne øges, skal Udgiftsforøgelsen godtgøres Ejeren af det offentlige, for saa vidt han ikke faar Vederlag gennem Bygningsens forøgede Nyttelighed. Oldsagsudvalget har Ret til uden Udgift for Ejeren at lade foretage nødvendige Undersøgelser med at godtgøre mulig Skade.

§ 7.

Kørliver ved Brand eller anden Ulykke forårsaget Skade paa en af de paa Forlegnelsen opførte Bygninger skal af Ejeren eller Brugeren ufortøvet meddeles Landsstyret, der derpaa snarest muligt lader Skaden synet. Ved den eventuelle Istandsættelse af Bygningen er Ejeren pligtig at følge de i § 6 givne Regler.

§ 8.

Kan der ikke opnåes Enighed mellem Ejeren og Landsstyret om Størrelsen af en Ejers tilkomnende Godtgørelse eller Erstatning, fastsættes Beløbet af uvidlige, af Retten udmeldte Mænd.

§ 9.

I Samråd med Kirkeinspektionen og Odsagen betages udarbejder Landsstyret Forlegnelse over Kirker og Kirkeinventar og fastsætter, hvilke Kirker og hvilket Kirkeinventar skal undergives Fredning. For disse gælder de i nærværende Lov indeholdte Regler om Fredning af verdslige Bygninger.

§ 10.

Kommunalbestyrelser, Bygningskommissioner og Landfogeden, der bliver bekendt med et Færdhold, hvorefter det i Medfør af de foregående Paragrafer maatte have Interesse for Landsstyret at komme til Kundskab, skal uopkøbeligt give dette Meddelelse herom.

§ 11.

Den, der findes skyldig i Overtredelse af nærværende Lovs Bestemmelser, kendes Bødet. Sagen behandles som offentlig Politisag.

§ 12.

Denne Lov træder straks i Kraft.

Vidmerkingar.

Lagtingið samtykti í desember 1947 uppskot til lög um byggningsfriðun. Antmaðurin slöfðesti ekki uppskotinu, men sendi það 4. júní 1948 til landstýris.

Það er neyðugt að draga uppskotið málsliga, og landstýrið mæli þó samstundis til aðrar breytingar, sum stýrið heldur gera uppskotið greiðari og befið, eins og stýrið hefur tikið við reglum um friðan av foramannum, kirkjum og kirkjunnubúgv.

UNDIRBROYTINGARUPPSKOT

frá Maríu Holm o. fl.:

Í grein 9 falla orðini „kirkjustýrið og“ burtur og í staðin verður sett „ombudsman frá kirkjustýrinum og“.

Í § 9 berðfalder Ordene „Kirkeinspektionen og“ og i Stedet bliver sat „den Ombudsman fra Kirkeinspektionen og“.

2. viðg. 6. sept. og 3. viðg. 7. sept.

Undirbreytingaruppskotið samtykt 12-0. Breytingaruppskot til § 1 og §

3 samtykt 16 0. Lógaruppskotans § 1 so broytt og § 2 samtykt 15 0. § 3 so broytt og §§ 4—12 samtyktar 16 0. Lógaruppskotið í síni heild so broytt samtykt 16—0.

21. Kommunalur jarðaskattur.

1. viðg. 19. aug. Álit framl. 2. sept.

ÁLIT

Landsstýrið hevur framlagt uppskot til kommunalan jarðaskatt fyri tíðarskeiðið 1949—1951, og mælir stýrið til at góðkenna tey uppskot, sum eru sett fram av sóknarstýrunum.

Tað vóru bert 28 sóknarstýri, ið á Ólavseku høvdu sett fram uppskot um kommunalan jarðaskatt; hini gótt 20 høvdu einki svar givið.

Sum tað fellur í lag í viðmerkingunum til uppskotið frá landsstýrinum, er hesin jarðaskattur ásettur við lóg, 12. mars 1923.

Av tí at umstøðurnar eru nógv broyttar í hesi ár, síðan lógin kom í gildi, og fiskivinnan hevur vundið nógv meira uppá seg enn jarðarbrúkið, sum viðvíkjandi inntekum er komið í afturhond, er tað uppá tíðina at broyta hesa lóg, soleiðis at jarðamenn sleppa undan at gjalda fridupultan skatt: kongs- og matrikulsfatt og vanligan inntekusskatt.

Nevndin skjýtur uppá at góðkenna tað av landsstýrinum framsætta uppskot um jarðaskatt fyri tíðarskeiðið 1949—51, men heldir á landsstýrið um at senda bræv út til kommunurnar, um læg ikki eru sinnisðar til at jala jarðaskattin falla fyri bakka. Tá ið svarini eru komin inn, verður málið at viðgera sum lögtingsmál.

UPPSKOT

1. Tingið góðtekur tað av landsstýrinum framsætta uppskot um jarðaskatt og heimilar landsstýrinum at góðkenna uppskot fyri tær kommunur, sum fresta.
2. Landsstýrið verður biðið um at senda skriv til kommunurnar um, hvørjar ynskja at avtaka lann jarðaskattin, sum nú er í gildi, og leggja málið aftur fyri tingið.

UPPSKOT FRÁ LANDSSTÝRINUM

um kommunalan jarðaskatt.

1.

Við ávisan til § 22 í lóg nr. 30, 28. februar 1872, sbr. lóg 12. mars 1923, § 37, um stýrið av færoyakum landkommunum samtykkir Løgtingið, at skatturin verður áliðkaður soleiðis fyri tíðarskeiðið 1. januar 1949 til 31. desember 1951:

Kommuna:	Eftir markatali:	Eftir ogn og ferðum:
Pugloyar	1/30	29/30
Svínoyar	3/100	97/100
Mikladals	1/20	19/20
Húsa	1/100	99/100
Elhúsvíkar	1/20	19/20
Puglafjarðar	1/100	99/100
Lorvíkar	1/80	79/80
Sumla	1/40	39/40
Flöng	1/28	27/28
Gjár	1/25	24/25
Funnings	1/15	14/15
Haldórsvíkar	1/17	16/17
Baksunar	1/10	9/10
Hvalvíkar	1/70	69/70
Kollafjarðar	1/50	49/50
Krívíkar	1/50	49/50
Havnar úllanb.	1/50	49/50
Hests	1/15	14/15
Sandavágs	1/75	74/75
Biggjar	1/50	49/50
Miknessar	1/20	19/20
Sands	1/40	39/40
Skoptunar	2 1/2 %	97 1/2 %
Hvalbíar	1/30	29/30
Þorkeris	1/40	39/40
Vágs	1/80	79/80
Götu	1/35	34/35

2.

Landsstýrið verður heimilað að góðkenna uppskot fyrir hinar bygðakommunurnar.

(Viðmerkingar:

Spursvarandi § 37 í lög 12. mars 1923, ásetir Lögtingið fyrir 3 ár í senn hvussu stórir þarftur av tí samlaða álíknaða skattapeningi verður at álíkna jarðagóðsinum, og hvussu stórir þarftarin, ið skal verða álíknaður eftir ogn og ferðum, eigur at verða.

Í 1945 (sí lögtingsliðind 1945, s. 123) áseti tingið nema mark fyrir liðarskeiðið 1/1--1946 til 31/12 1948.

Uppsokt er komið frá umanfyrir nevndu kommunum; tö skal tilskilast, at Haldórsvíkar kommuna tilmaelir, at jarðaskattarin verður 1/17 til 1/10 av samlaðarj álíknung; í 1948 varð álíknað um 1/17 og var hetla um 25 kr. uppá skattamarkina. Landsstýrið skjýtur tí uppá, at jarðaskattarin verður líki settur hægrí enn 1/17 fyrir Haldórsvíkar kommuna og mæli annars lögtingum tí at samtykkja hesi uppsokt og at geva landsstýrinum heimild til at góðkenna uppsokt frá hlaum bygðakommunuum.

2. viðg. 2. sept. -- Uppsokt nevnðarinnar pt. 1 og 2 samtykt 15-0.

22. Umbýtan av húsum

1. viðg. 19. aug. Framl. álit 26. aug. og broytingaruppskot 2. sept.

NEVNDARALIT

Landsstýrið hevur í riti, dagf. 12. august 1948, lagt fyrri tingið málið um umbýlan av „Stefanssonar húsum“ á Kák, matr. nr. 594, Tórshavn, við hús við Konganinn, matr. nr. 53, 54 og 55, ið Tryggingarsambandið Føroyar eigur.

Málið er beint í fíggarnevndina tann 17. august 1948.

Nevndin kann tilmæla tinginum at samtykkja umbýtanið, to má orðlagið i stýrisins uppskoti 1. pelli broyktast soleiðis, at i staðin fyrri setningina i 3. reglu: „ið Tryggingarsambandið Føroyar hevur staðið fyrri“ verður sett: „ið Tryggingarsambandið Føroyar eigur“, og seinastu orðini i seinasta pelli: „standa fyrri“ ganga út.

UPPSKOT

1. Løgtingið samtykkir, at umbýti verður gjørt millum Stefanssonar hús á Kák, matr. nr. 594, og hús við Konganinni, matr. nr. 53, 54 og 55, ið Tryggingarsambandið Føroyar eigur, soleiðis at Løgtingið eignast húsin við Konganinni, meðan Tryggingarsambandið i staðin frá Løgtinginum fær Stefanssonar hús.
2. Landsstýrið fær heimild til at lata gera ley neyðturviliga skjol viðvikjandi umbýtingini av húsum.

BROYTINGARUPPSKOT

frá fíggarnevndini:

Afturat pelli 2 i nevndarinnar uppskoti verður sett:

„eins og at nýta tann pening, ið krevst til umsitingina.“

UPPSKOT

til samtyklar frá landsstjórnun.

1. Løgtingið samtykkir, at umbýti verður gjørt millum Stefanssons hús á Kák, matr. nr. 594, og hús við Konganinni, matr. nr. 53, 54 og 55, ið Tryggingarsambandið Føroyar hevur staðið fyrri, soleiðis at Løgtingið eignast húsin við Konganinni, meðan tryggingarsambandið i staðin frá Løgtinginum fær Stefanssons hús at standa fyrri.
2. Landsstýrið fær heimild til at lata gera ley neyðturviliga skjol viðvikjandi umbýtingini av húsum.

Viðmerkingar:

I fjør keypti Løgtingið hús á Kák frá Johs. Stefansson. Húsin vóru ætlað deils til laboratorium fyrri matematisku deildina á studentaskiðinum og deils til bústað fyrri lærara við studentaskiðnið.

Aftaná at keypið var gjørt, visti það seg ikki gjørligt at fáa út teir leigarar, sum búgva i húsinum á Kák, og við nærri eftirhyggjan vistu húsin seg heldur ikki at vera so góð, sum roknað var við, to fíggarnevndin ráddi tinginum til at keypa ley.

Samráðing við Tryggingarsambandið Føroyar hevur ført til, at tryggingarsambandið 31. juli 1948 hevur samtykt at býa hús sín við Hoyvíksveg

um við hús Løgtingsins á Kák. Ásannað avakrifið Heron úr gerðabók Tryggingarsambandsins fylgir við hesum skjali.

2. viðg. 2. sept. --- Brøytlingaruppskot til pætti 2 samtykt 14 -- 0. Uppskot nevndarinnar pt. 1 og 2 so brøyt. samtykt 15 -- 0.

23. Fyrispurningar til lögmannsins og til landsstýrið

24. august kom til viðgerðar:

a. *Fyrispurningur til lögmannsins frá Th. Petersen.*

Í gr. 3 í løgtingslóg nr. 5 frá 14. mai 1948 eru fyrisettar reglur, haraftir tað eittans í hendur færið kann boycast landsstýrismanni at halda einur størv og um lögmaður eftirlíkar, skal málið leggjast fyri figgjarnevndina, sum kann nokja innan 14 dagar.

Tað er okkum kunnugt, harrá lögmaður, at tygum hava skrivað figgjarnevndini um hetta, og tað er okkum elsið kunnugt, at figgjarnevndin enn ikki hevur tikið avgerð í málinum, og at landsstýrismenn enn síla við nógvum størvum, elsið størvum, sum tygum ikki hava eftirlíkað teim at halda.

Orsakað av hesum ynskja vit sambært gr. 19 í tingskipanini at seta fram henda fyrispurning:

Hvat ætla tygum sama lögmaður at gera, so hetta lógatboð verður hikið?

Málið beint til figgjarnevndina.

b. *Fyrispurningur til lögmannsins frá Thorsteinn Petersen.*

Tingið samtykti í vár at yvirlika Tinganes frá Tryggingarsambandinum Føroyar. Einkil er frætt aftur frá hesi samtykt, men tingmenn vita, at tryggingarsambandið er flutt út í Tinganes, og at stórar umvælingar og nýbyggingar fara fram.

Vit tingmenn seta so stutt fram henda fyrispurning sambært gr. 19 í tingskipanini:

Hvi er tingsamtyktin um yvirleiku av Tinganesi tinginum til ognar ikki framd?

Fyrispurningurin umræddur.

c. *Fyrispurningur til landsstýrið frá Thorsteinn Petersen.*

Málið beint til umsóknarnevndina og tikið til viðgerðar undir tingmáli: Sýtingarrættur landsstýrisins.

1. september kom til viðgerðar:

d. Fyrirspurnir til lögmannsins frá Thorstein Petersen vegna fólkaflókkinn:

Tann 25. august 1948 hevur landsstýrismaður L. Zachariasen, sum ábyrgdarmaður fyri „Tingakross“, í greinunum „Støðgið tjóvinum“ og „Sjálv-
støðingur handilspolitikkur“ við grovum álopum tikið alment til orða um
samfelagsins mest nervandi spurningar, soleiðis at nevndarviðgerð, ið berir
var byrjað á tingi, í stóran mun er gjørd meira trupul, enn spurningurin áður
var.

Orsakað av hesum heldur hin feroyskt fólkaflókkurin (radikalt sjálfstýrið)
láið vera neyðugt at fáa nærri frágreiðing og síðul avgerð av tinginum,
hvussu nýskipanin við heimastýrislógini er at taka.

Eftir tí, ið framherið er av telnum flokkum, ið eru gingnir saman í
meiriluta fyri at seta í gildi hesa nýskipan, hevur flokkur okkara fingið ta
fatan, at lögmaður og landsstýrið skuldu umboða Føroya land á sama hátt
sum forsetisráðharri og hinir ráðharrar gera í øðrum londum. Men um hetta
er heia fatan, so skuldi landsstýrið staðlið saman, og eingin einstakur lands-
stýrislimur tikið stóðu, uttan so at ein var visur í at samlaða landsstýrið
tók ta fullu ábyrgd.

Tað er neyðugt, áðrenn ting. og nevndarviðgerð heftur fram, at bæði
flokkur okkara og Føroya fólk fáa greið á hesum spurningi, soleiðis at fram
kann verða farið samavarið veruleikanum.

Tí vil eg fólkaflóksins vegna shr. gr. 19 í tingskipanini seta fram til
tygara henda fyrirspurning:

Um landsstýrismaður tekur til orða um almenn viðurskið í lag-
tingsfund, á fundi ella í almennum blað, og tað visir seg, at hansara
orð vera landinum til skaða, kunna tygum viðganga, at samlaða lands-
stýrið hevur fulla ábyrgd av hesum.

UPPSKOT

frá Thorstein Petersen:

1. Tingið úttalar, at greinin „Støðgið tjóvinum“ í „Tingakrossi“ er aldeilis
ósemilig at vera skrivað av manni, sum situr við ábyrgd av landsstýris-
starvinum.
2. Tingið talar at, at landsstýrið sum heild verðir ábyrgdarleysa gerð L.
Zachariasens.

Uppskotið varð sett undir atkvøðisgreiðslu við navnakall. *Pt. 1:* Ja at-
kvøddu: Poul Petersen, Hákon Djurhuus, R. Long, P. H. Weihe, Fr. Bláhamar,
A. Sørensen, Th. Petersen, S. Ellefsen. *Atkvøddu ikki:* L. Zachariasen, P. M.
Dam, S. P. Zachariasen, Poul Nielsen, Joh. M. Fr. Poulsen, Wm. Smith, Jo-
han Reinert, J. P. Davidsen, J. Fr. Øregård, *Burtur:* Martin Holm, Kr. Djur-
huus, Jens Chr. Olsen, og varð uppskotið soleiðis burturdottið 8 0. *Pt. 2:* Ja
atkvøddu: Poul Petersen, Hákon Djurhuus, R. Long, Fr. Bláhamar, A. Søren-
sen, Th. Petersen, S. Ellefsen. *Atkvøddu ikki:* L. Zachariasen, P. M. Dam, S.
P. Zachariasen, Poul Nielsen, Joh. M. Fr. Poulsen, P. H. Weihe, Wm. Smith,
Johan Reinert, J. P. Davidsen, J. Fr. Øregård, *Burtur:* Martin Holm, Kr.
Djurhuus, Jens Chr. Olsen, og varð uppskotið soleiðis burturdottið, bert 7 -0.

10. mars 1949 kom til viðgerðar:

e. Fyrirspurnir til landsstýrismann J. P. Davidsen:

Sambært gr. 19 í tingskipanini loyvi eg nær at seta landsstýrismannin
um henda fyrirspurning:

Hvussu ætlar landsstýrismaðurin at skipa fyrri sýðingina við fornum: RITUNI, SMIRLI og TERNUNI í 1949.

Ætlað hann framvegis at leggja bygðirnar á Norðureysturoyggina, Norður oyum og eitt nú bygðina Bø í Vágum inn undir hægstarætti TERNUNAR?

Spurningurin umrøddur.

24. Broytan í rættargongdarlógini

1. viðg. 20. aug. Aft. framl. 31. aug.

ALIT

Amtið legði við ritt. dagfest 5/10 1946. fyrri tingið spurningin um at kunna skjóta rættarmál, sum avgjört eru av feroyska yvirrettinum, smbr. kunningar nr. 13 av 17. juni 1940 v. m., inn undir hægstarætti í Keypmannahavn.

Ymsamálanevndin viðgjørði tá málið, sí tingiðindi 1946/47, slóð 188.

18. mars 1947 samtykti tingið ikki at gera tað uppiskoylið í lóg nr. 174 av 11/5 1935 fyrri Føroyar „om Retten Pleje“, sum neyðugt er fyrri at heimilal kann verða til nýupptøku av slíkum málum, men avgjordi, at tingið skuldi taka málið upp aftur, tá stjórnarspurningurin var greiddur.

Við ritt 19. juni 1948 bað ríkisumboðsmaðurin landsstýrið leggja málið fyrri tingið, men landsstýrið svaraði 28. juli 1948, at stýrið hin 28. juni hevði havt fund og samtykt at svara: „landsstýrið er imóti, at atgongd verður til appell til hægstarætti og tí ikki kann seta fram uppskot.“

Ríkisumboðsmaðurin var ikki nøgdur við hesa avgerð og sendi tí 10. august h. á. málið aftur til tingið við bøn um stóðu tess.

Ymsamálanevndin, ið kannað hevur spurningin, hevur somu áskoðan sum landsstýrið og setur tí fram hesða

UPPSKOT:

Eingin broytan verður gjørd í rættargongdarlógini fyrri at geva heimil til at skjóta rættarmál avgjört av feroyska yvirrettinum, smbr. kunningar nr. 13 av 17. juni 1940 v. m., inn undir hægstarætti í Keypmannahavn.

2. viðg. 2. sept. og 3. viðg. 6. sept.

Uppskot nevndarinnar samtykt 14 - 0.

25. Broytan av reglunum um uppkrevjan av jarðaskatti

1. viðg. 30. aug. Allt framt. 14. desbr.

Nevndin loyvir sær at vísa til frágreiðing frá landsstýrinum, dags. 21. august 1948.

Kongs- og matrikulskatturin er, sum nevnt í frágreiðingini bæði djúrr og tungligur at krevja, og í mun til aðrar inntøkur landslús hevur hann illt at tyða. Nevndin heldur, at tingið bæði lættari og meiri gættvísið kann útvega sær tær inntøkur, ið svára til nevnda skatt.

Við ávisan hertil og við ávisan til, at landbúnaðurin vanliga hevur trøng kor at virka undir, setir nevndin fram uppskot til avlækni av kongs- og matrikulskattinum. Nevndin heldur, at sýslumenninir fræmvegis skulu fara fer í § 1 í lógini av 23. apríl 1897 nevndu ístar yvir eigararnar av óðalsgóðsinum.

UPPSKOT

Løgtingslóg um avlækni av matrikulskatti o. o.

§ 1.

Lóg nr. 70, 23. apríl 1897, um „Indførelse af en ny Skyldssætning af Jordejendomme paa Færøerne.“ §§ 3 og 8, verður avtíkin.

§ 2.

Í lóg fyri Føroyar nr. 76, 12. mars 1923, um kommunuskatt, § 30, ganga út orðini: „paa Amtets matrikulerede Jordegods og“ eins og setningurin: „Paa Jordegodsset lignes aarlig forlods 2 Kr. pr. Skattemark; Resten af Skattebe- løbet lignes paa Kommunerne.“

§ 3.

Henla lóg kemur í gildi 1. januar 1949.

Løgtingslov om ophævelse af matrikulskat m. o.

§ 1.

Lov nr. 70 af 23. april 1897 „angaaende Indførelse af en ny Skyldssætning af Jordejendomme paa Færøerne m. m.“, §§ 3 og 8, ophæves.

§ 2.

Í loy for Færøerne nr. 76 af 12. marts 1923 „om den kommunale Beskatning“ § 30 udgår ordene: „paa Amtets matrikulerede Jordegods og“ samt sætningen: „Paa Jordegodsset lignes aarlig forlods 2 Kr. pr. Skattemark; Resten af Skattebe- løbet lignes paa Kommunerne.“

§ 3.

Denne lov træder i kraft 1. januar 1949.

2. viðg. 15. desbr. og 3. viðg. 16. desbr.

Lógaruppskot nevndarinnar §§ 1--3 samtyktar 18—0. Lógin í síni heild samtykt 17—0.

FRÁGREIÐING FRÁ LANDSSTYRINUM.

Sýslumaður fyr Streymoyar sýslu, Gunnar Dahl Olsen, hevur vegna sýslumannsnaðs biðið Føroya Løgting um at seta í gildi lögtingasamtyktina av 4. oktober 1935 (løgtingstíðindi 1935, bls. 159) um avtøku av kongs- og matrikulskaftinum.

Spurningurin um avtøku av hesum skatti varð fyrst ferð tikin upp í 1932 av Vága sýslumanni. Málið varð viðgjørt av fliggjarnevndini (løgtingsaðili) 1932, bls. 1431 og útselt til næsta ár. Í 1933 varð málið, eftaná at verið viðgjørt í fliggjarnevndini, aftur útselt til næsta ár (løgtingstíðindi 1933, bls. 128).

Í 1934 setti fliggjarnevndin uppskot fram til lóg um avtøku av matrikulskafti v. m. (løgtingstíðindi 1934, bls. 170). Hetta uppskotið varð av nýggjunum samtykt av Løgtinginum 4. oktober 1935, tó við tí uppiðskoyti, at tann parturin av kongs- og matrikulskaftinum, ið fell í ríkisskattin, skuldi rindast av amtsgrunninum (løgtingstíðindi 1935, bls. 159).

Finansministerið, ið fekk uppskot lögtingsins til ummælis, kundi ganga undir, at amtsgrunnurin rindaði ríkisins part av kongs- og matrikulskaftinum, men setti ikki á ríkislegi fram lógaruppskot um at avtaka nevnda skatt.

Grundarlagið fyri núverandi kongs- og matrikulskafti er lóg av 29. mars 1867. Eftir hesi lóg varð ein ákassáðónsnevnd sett, tó skuldi viðismeta alla jørð í Føroyum. Eftir hesi viðismetan varð gjørd ein jarðabók.

Við lóg av 23. apríl 1897 varð jarðabókin sett í gildi frá Ólavssøku 1899 sum grundarlag fyri álikning av skatti á tí føroyska jarðagóðsinum til almenn endamál.

Sambært hesi lóg skal av hvørji skattamerki rindast í kongs- og matrikulskafti til statin 20 oyru av beneficeraðum góðsi og 80 oyru av øðrum góðsi; her afturat skal sambært lóg av 12. mars 1923, § 30, av hvørji skattamerki rindast 2 kr. til amtsgrunnin.

Tað er um ield 4500 skattamerkur í Føroyum. Tann samlaði kongs- og matrikulskafturin er so stórt okkurt um 3500 kr. árliga og jarðaskatturin til amtsgrunnin okkurt um 9.000 kr. árliga. Aftaná at landbúnaður og skattin eru vordin føroysk sermál, falla báðir teir nevndu skattaríki í landáðáðssan, tilsamans um 12.500 kr.

Sambært § 6 í nevndu lóg av 23. apríl 1897 hava sýslumenninir skyldu at føra listar, ein fyri hvørja sóknina, yvir eigararnar av óðalsgóðsinum og sambært § 8 í somu lóg at krevja skattin.

Sýslumenninir hava sum grund fyri umsókn sína ført fram, at so hvørt sum óðalsgóðsið er vordin útstykkjað, og matrikulering er latin fram, er tað ein negd av upphækkjum, nógvur heilt smáar — niður í 3 oyru — ið verða kravdar. Krevjanin — skatturin verður kravdur við seinastu umferð áðrenn Ólavssøku — er í mun til ta samlaðu skattahæddina dýr og tunglig.

Landsstýrið vil, hóast ummælti skattur vegna útstykkling frá al gamla markatalinum í einstøkum førum fellir og kann koma at falla órættiviet, ikki mæla til, at skatturin verður avtíkin, vegna tess at hesin skattur kann koma at verða grundarlagið fyri eini skattan av fastari ngr. um hetta seinri verður samtykt við revisión av núverandi skattalóggávu.

Landsstýrið viðgongur, at tann núverandi innkrevjanarháttur er bæði ógýrr og tungligur, og tilmælir tí av hesi orsök og fyri at avtaka ta dupult-umstíting, sum nú er við innkrevjan av skatti, at innkrevjanin verður lögð yvir á sóknarstýrin; hesi krevja og álika framman undan jarðaskatt. aft. lóg av 12. mars 1923, § 32. Landsstýrið heldur tað tó vera beinast, at teir í lógin av 1897, § 6, nevndu listar yvir eigararnar stóðugt verða ferdir av sýslumennunum. Samstundis tilmælir landsstýrið, at skatturin vegna prishækkan verður settur til 5 kr. pr. skattamerki.

Landsstýrið setir so statí fram hjálagda uppskoti til lögtingslóg.

*Uppsát til lögtingslóg um broyting av reglunum fyrk uppskræðjara m.
av Jorðaskatti.*

§ 1.

§ 3 í lóg nr. 70 av 23. apríl 1897 „angaaende Indførelse af en ny Skyld-
sætning af Jordejendomme paa Færøerne m. m.“ deitur burtur, og í staðin
kemur sum nýggj § 3:

„Av hverji skattamark verður at rinda í skatti til landskassan á kr.
árliga, fyrstu ferð í 1949.“

§ 30 í lóg nr. 76 av 12. mars 1923 „om den kommunale Beskatning“
verður broytt samsvarendi hesi ásetan.

§ 2.

§ 8 í áðurnevndu lóg av 1897 deitur burtur, og í staðin kemur sum
nýggj § 8:

„Jorðaskatturin til landskassan verður av avvarandi kommunastýri krav-
dur eigara, leigara av leigutráðum ella festara saman við kommunaskattinum.

Jorðaskatturin verður at rinda til kommunastýrið, sum so avroknarskattin
til gjaldstovu landskassan seinast 1. mars í eftirfylgjandi gjaldári.“

§ 3.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

*Forslag til Løgtingslóg om Ændring i Reglerne for Indkrævning m. m.
af Jordskat.*

§ 1.

§ 3 í Lov Nr. 70 af 23. April 1897 „angaaende Indførelse af en ny Skyld-
sætning af Jordejendomme paa Færøerne m. m.“ udgaar, og í Stedet sættes
som ny § 3:

„Af hver Skattemark svares i Skat til Landskassen aarlig 5 Kr., første
Gang i 1949.“

§ 30 í Lov Nr. 76 af 12. Marts 1923 „om den kommunale Beskatning“
ændres i Overensstemmelse med ovenstaaende.

§ 2.

§ 8 í førnævnte Lov af 1897 udgaar, og í Stedet sættes som ny § 8:

„Jordskatten til Landskassen bliver af vedkommende Kommunalbesty-
relse at opkhæve af Ejere, Lejer af Lejetroer eller Fæster sammen med Kom-
muneskatten.

Jordskatten indbetales til Kommunalbestyrelsen, der saa senest følgende
1. Marts afregner Skatten til Landskassen.“

§ 3.

Denne Lov træder straks i Kraft.

26. Hundalógin

1. viðg. 29. aug. Ált framf. 26. jan. 1949.

ALIT

Í skrivi til Lögtingið, dagfäst 25. august 1948, klaga bondurnir Paul Müller, Sofus Danielsen og A. E. Djorhous, allir úr Havn, og M. Mohr, bóndi í Hoyvik, um, at hópur av slankaðum hundum gera sjóran skaða á landbúnaði og seyðahaldi teirra.

Bondurnir hava vent sær til lögverjuna og soki um hjálp móti hundunum, men lögverjan hevur svarað, at hon einki kann gera við hundarnar, tí hon hevur ikki lógarheimild til tess.

Í kunningi nr. 14, 15. apríl 1947, bráðfengis úsetanir fyri Føroyar um hundar, standa júst tær reglur fyri Havnina, sum Havnarbondurnir biðja tingið um at gera og seta í gildi.

Sambært § 2 í hesi lóg má M. Mohr, bóndi í Hoyvik, beita á sóknarstýrið fyri Tórshavnar uttanb. söki og biðja tað senda umsókn til tingið um at fáa lógarinnar § 1 gjørd galdandi fyri sóknina har. Tíðir áheitan frá sóknarstýrunum í Vági og á Tveroyri er § 1 gjørd galdandi í teimum báðum sokrunum.

Vegna tess tað lyklst, sum henda lóg er fólki ókunnug, setir ymsamala-nevndin fram hetta

UPPSKOT

1. Umsøkjararnir og fúlin fáa hver sitt eintak av lógini.
2. Løgtingsskrivstovuni verður álagt at biðja bløðini umtala, hetta prenta, lógina.

2. viðg. 31. januar 1949. - Uppskot nevndarinnar fallt bert 7 - 0.

27. Keyp av Sven Lützens eigindómi í Klakksvík

1. viðg. 31. aug. Ált framf. 3. sept.

ALIT

Við at vísa á landstýrisins uppskot um keyp av tí grundlægi og teimum húsum, sum Sven Lützen eigur uttan fyri bryggjuna í Klakksvík, er tað so vorðið, at tað eru frammi 2 uppskot:

1. Eftir virðismetan av Nleja Pauli Hansen og Pouli E. Gullersen og
2. tað uppskotið, sum Klakksvíkar sóknarstýri hevur.

Virðismethigarmenninnir hafa sett söluhæðina til 65.000 kr. meðan Klakksvíkar sóknarstýri er komið ásamt við Sven Lützen um að seta söluvirðið til 70.000 kr.

Fyrir að greiða spurningin og fyrir að sleppa frá ekspropriation foyvir nevndin sæf að seta fram uppskot samsværandi það, ið sóknarstýrið hefur sett fram, og selir di nevndin fram seljðandi

UPPSKOT

1. Løyvi verður Klakksvíkar sóknar kommunu at keypa ogn Sven Lützens fyrir hægst 70.000 kr. og at taka upp lán 20.000 kr. og at geva seljaranum skuldarbræv uppá 35.000 kr. Restin 15.000 kr. verður at rinda úr havnakassanum.
2. Álagt verður kommunun; ekki at leiga út ella byggja á økinum fyir enn góðkenður byggi- og vegaplánur liggur fyrir.

2. viðg. 3. sept. -- Uppskot nevndarinnar samtykt 15 -- 0.

UPPSKOT FRÁ LANDSSTÝRINUM

Klakksvíkar kommuna søki, í skrivi dags. 7. apríl 1948 um løyvi til at keypa grundstykki við húsum og urtagarði frá Svend Lützen, Klakksvík.

Ognin liggur beint aftan fyrir øki, sum Klakksvíkar havn eigur aftanfyrir bryggjana, og heldur kommunustýrið tað vera av stórum lýðningi at útvega hetta øki afturat. nú høvi er til tess. Upplýst er, at keypið verður greitt úr havnakassanum, og blíður stýrið í skrivi, dags. 18/8-48, um løyvi at taka upp lán 20.000 kr. og lata seljarin fá skuldarbræv uppá helvina av keypspeninginum.

Kommunustýrið hefur tingast við eigarin og eru teir komnir ásamt um at prisurin verður um 70.000 kr. Kommunustýrið ger hesa hædd upp seldis:

Urtagarðurin	25.000 kr.
Húsin	25.000 kr.
Grundskíð	20.000 kr.
tílsamans	70.000 kr.

Eftir áheltan hefur lögtingsverkfæðingurin kannað um neyðugt er at keypa nevndar øki og sigur hann í skrivi, dags. 17/7-48, at „beimleðis neyðugt til ávis endamál er keypið ekki, og er tí neyvan heimilí fyrir ekspropriation, men óivað er tað til gagn, um havnin fær ræði yvir meira av tí øki, ið liggur lagaligt fyrir bryggjana“, og leggur hann afturat at, um landsstýrið játar keypið, elgur at verða álagt kommunun; ekki at leiga tað út ella byggja á tí fyrr enn góðkendur byggi- og vegaplánur fyrir øki, havnin elgur fyrliggur, í sambat við planin fyrir tað úthygging av havnin, ið stendur fyrir.

Landsstýrið og Klakksvíkar kommuna hava blíð ávikavíst Poul L. Guttesen, býarverkfæðing, Tórshavn, og Niels P. Hansen, Glyvrum, um at meta virðið av ognini, og hava teir í skrivi, dags. 14. aug. í ár, meti tað seldis:

Sethúsin	25.000 kr.
Grundskí o. u. 700 m ² á 8 kr.	5.600 kr.
Endurgjald fyrir urtagarðsbrúkið	35.000 kr.
tílsamans	65.600 kr.

UPPSKOT

Loyvt verður Klakkevíkar kommuna at keypa ogn Svend Lützens fyri nægri 65.600 kr., at taka upp lán 20.000 kr. og at geva seljaranum skulda- bræv uppá 82.800 kr. Restin 12.800 kr. verður at rinda út havnaskassanum.

Álagt verður kommununi, ikki at leiga út ella byggeja á okkum fyrr enn góðkendur byggj- og vegaplánur liggur fyri.

28. Kunngerð um útfluttning av fiski

1. viðg. 30. aug. Føroslagt nevndarorðhugsan 2. sepp. og broytingarupp- skot 6. sepp.

UPPSKOT FRÁ LANDSSTYRINUM.

Landsstýrið heldur tað vera neyðugt at áseta reglur, hvarefti, trolarar og trolskip, sum frá nú av fara á fiskiveiðu, bert fáa loyvi at selja longin í Bretlandi.

Uppskot til tilika kunngerð verður havið send tinginum, og um tingið ikki er móti, vil landsstýrið sum skjótast lýsa kunngerðina.

Kunngerð um útfluttning av fiski.

Við heimild í lögtingslóg nr. 10, 8. juni 1948, um inn- og útfluttning av fiski, ásetir landsstýrið hesar reglur:

§ 1.

Veiðuma hjá trolarum og øðrum trolskipum verður fyrhildt bert loyvt at selja til Bretlands.

Undantek kunnu tó verða gjørd viðvíkjandi saltfiskaformum, har skipin var farið út at veiða, tá henda kunngerð kom í gildi.

§ 2.

Brot móti hesum reglum verða at revsa við bót, sum fellur landskassanum til.

Málini verða at viðgera sum politimál.

1.

§ 3.

Henda kunngerð kemur í gildi beinan vegin.

Bekendtgørelse om Udførsel af Fisk.

Med Hjemmel i Lagtingslov Nr. 10 af 8. Juni 1948 om Ind- og Udførsel af Fisk fastsætter Landsstyret følgende Regler:

§ 1.

Trawleres og andra Trawlfarkøjers Fangst maa indtil videre kun afhænges af Storbritannien.

Undtagelser kan dog gøres, forsaavidt angaar Saltfiskelaster, hvor Fisketuren allerede var paabegyndt ved nærværende Bekendtgørelses Ikrafttræden.

§ 2.

Overtrædelse af disse Regler straffes med Bøder, der tilfalder Landskassen.

Sagerne behandles som Politisager.

§ 3.

Denne Bekendtgørelse træder straks i Kraft.

NEVNDARUMHUGSAN

Landsstýrið hevur sent tinginum uppskot til kunngerð av reglum viðvíkjandi seluni í Bretlandi hjá trolarum og trolskipum og skilar til, at honóring ikki er inni, við landsstýrið lýsa kunngerðina, sum hevur heimil í lógtingslóg nr. 10, 8. juni 1948, um inn- og útflytning av fiski. Fiskivinnunevndin, sum hevur fingið málið til viðgerðar, hevur búið seg í ein meiriluta (Nielsen, Reiner og Smith) og ein minniluta (Bláhamar og Sørensen). Meirilutin heldur tað vera neyðugt, at slíkar reglur, sum tær, ið landsstýrið hevur skotið upp, verða settar í verk sum skjóttast, og kann mæla til, at fingið samtykkir uppskotið, ið við teirri breyting, at landsstýrið fær heimil til at gera undantak, tá stýrið heldur tað gerast neyðugt, og vil mæla til, at ikki bert trolarar og trolskip verða tikin við í kunngerðini, men eisini veiðifør við undantak av snevisskipum.

Nevndarlimirnir Bláhamar og Sørensen, sum vilja koma fram við einum minnilutaáligi, hava undir viðgerðini sett fram hesar spurningar og ynskt samráð um teir við landsstýrismann Kr. Djurhuus:

1. Gongur landsstýrismáðurin inn fyri, at heimil verður sett inn fyri undantaksloyvi?
2. Hvussu skal gr. 1 felað í hesum fornum:
 - a. Tá ið trolari kemur av veiðu og ynskir at landa saltfisk í egið pakkhús fyri seinri sølu, er tað honum loyvt?
 - b. Tá ið trolari kemur av fiskfiskaveiðu við so litlum fongl, at tað ikki lønar seg at fara niður, er honum loyvt at selja fiskin helma, og frá Føroyum geta út til nýggjan tús?
 - c. Um trolari kemur av saltfiskaveiðu, og meguleiki er fyri sølu av einari last í Bretlandi, men til heilt lágan prís, skal tann einastaki trolarin bera skaðan, tá hinir selja til hogan prís í Føroyum?

Kr. Djurhuus, landsstýrismáður, hevur givið fylgjandi svar:

1. Ja.
2. a) Ja. Saltfiskurin kemur so undir Føroya Fiskasølu.
b) Ja.
c) Hetta verður at skipa av Føroya Fiskasølu.

Minnilutin (Fr. Bláhamar og A. Sørensen) útlutar, at vit eru við til at gera tað, ið neyðugt er, fyri at nóg mikið verður selt til Bretlands, so handlin við okkara grannar aftur kann koma í rætt lag. Tann størsti meirihugin her, er í lotuni saltmálaðsemjan um trolaranna isfiskaveiðu, og er hetta mál í fiskivinnunevndini, men er ikki liðugt viðgjørt. Annað stigið er at selja lógl.

arlegu, soleiðis at fiskifor kunnu beinast til ísfiskaveiðu, og er hetta málið eisini í sømu nevnd. At selja hesa kunningarð í gildi nú, duga vit ikki at siggja kann nyttá nakað, tí nær skal kunningarðin nýtast?

Tá trolari ella trolur fer til ísfiskaveiðu, verður smær, kunningarð hannað honum at selja fæðu staðni enn í Bretlandi, men tað er okkara hugsan, at tað er eingin, ið seltar annað, í hvussu er, hava teir ikki hlgar til roynd tað.

Av spurningunum, vit settu fram til landsstýrið, og svurinum sæst, at loyvi er at landa fiskin í Føroyum og at flekja her, tá ov lítið er fiskað, og ið ein gengur við til at selja í Bretlandi, so skal Føroya Fiskasola avgera, hvussu skal samsýnast honum frá aðrari fiskasolu.

Tá landsstýrið sigur, at loyvi er at landa í Føroyum, vil tað siga, at egnari ikki kann tvingast at fara til Bretlands við egnari veiðu, uttan hann sjálvur vil. Eftir er einans eitt, og tað er, at trolari skal fáa loyvi til at selja egna veiðu í Danmark, men hetta nýtist eingin kunningarð til.

Után fyri hesa kunningarð er bátafiskur, kalvi o. o., og er hetta einasti fæði fiskur, ið fer til Danmarkar, men hetta nýtist kunningarðin ikki við.

Vit hava frá minnilutunum ynskt samráð við landsstýrið um, hvat misbrúk henda kunningarð miðar imóti at rætta uppá, men hvørki landsstýrið ella nevndarmeirlutin hevur kunnað greitt frá hesum. Minnilutin kann so stund hvørki viðmæla ella mótmæla eini kunningarð, ið aftaná svar landsstýrisins ikki sýnist at bliva til nakran bata, men letur standa opið fyri einasta útflytningi av ísliskum sum i løtu er til Danmarkar.

UPPSKOT

frá meirlutunum (Nielsen, Reinert og Smith):

Tungt viðmælið, at kunningarð um útflytning av fiski, sum av landsstýrinum er sendt Unginum, verður sett í gildi við teirri broyting, at § 1 verður orðað soleiðis:

„Fyrirhild verður heri loyvi at selja veiðuna hjá øllum føroyskum fiskiskipum undantikið snorskipum í Bretlandi.

Landsstýrið kann geva serloyvi fyri teir, ið vóna farið at veiða, tá henda kunningarð kemur í gildi, og her serligar umstøður krevja tað.“

„Alle færøske Fiskeskibes Fængsel med Undtagelse af Snorfiskeskibenes maa indtil videre kun afhændes til Storbritannien.

Landsstyret kan give Dispensation vedrørende Skibe, der var gaaet paa Fiskeri, inden denne Lovs Ikrafttræden, og hvor særlige Forhold maatte kræve det.“

BROYTINGARUPPSKOT

frá A. Sørensen og Fr. Blahammar:

Undirritaði minniluti hevur undir 2. viðgerð fingið upplýst, at kunningarðin er ætlað at blinda veiðuna - og ikki skipið ella skipið við veiðum ið. Efnasta útslit av meirlutans orðaljóði er tí tað, at saltfiskur fannastur frá føroyskum fiskiskipi er bundin til einans at seljast í Bretlandi. Tað halda vit vera óneyðugt, tí Føroya Fiskasola kann syrgja fyri hesum, sbr. teirra einkarætt, og landsstýrið kann eftiransæ hesum, tí teir skulu geva útflytningarløyvi.

Minnilutin heldur, at neyðugt er at skapa heimild fyri at áleggja skipi at fara til Bretlands við egnum farni, eins og ísliskur, ið landaður er í Føroyum, nú kann sendast til onnur stað enn Bretlands uttan eftiransan. Fyri at byrgja fyri hesum báðum tættum í okkara útflytningi eða minnilutin fram hetta.

BROYTINGARUPPSKOT

Kunngerð um útflytingu av fiski.

Við heimild í lögtingslóg nr. 10 av 8. juni 1948 um inn- og útflytingu av fiski ásetir landsstýrið hesar reglur:

§ 1.

Áðrenn saltfiskur verður uppskipaður í Føroyum skal veiddan verða givin upp fyri Føroya Fiskasøla, ið skal kunna møguleikan fyri sølu í Bretlandi. Landsstýrið kann úleggja fiskifari at fara til Bretlands við egnari veiðu, tá viðlíkindi eru. Føroya Fiskasøla skal heima primumin, ið kann verða av hesum.

§ 2.

Tað er forbodid at senda ísaðan fisk aðrastaðni enn til Bretlands. Tá kann landsstýrið, tá ið umstøðurnar tala fyri tí, gera undantøk.

§ 3.

Frot móta hesum reglum verða at revsa við bót, sum fellur landskassanum til.

Málini verða at víðgera sum politimál.

§ 4.

Henda kunngerð kemur í gildi beinan vegin.

Bekendtgørelse om Udførsel af Fisk.

Med Hjemmel i Løgtingslov Nr. 10 af 8. Juni 1948 om Ind- og Udførsel af Fisk fastsætter Landsstyret følgende Regler:

§ 1.

Inden Saltfisk solses på Færøerne, skal Fangsten opgives til „Føroya Fiskasøla“, der skal undersøge Mulighederne for Salg i Storbritannien. Naar der er Salgsmuligheder til Stede, kan Landsstyret pålægge et Fiskefartøj at gaa til Storbritannien med egen Fangst. „Føroya Fiskasøla“ skal regulere eventuel Prisforskel, der maatte opstaa herved.

§ 2.

Det er forbudt at sende Iesfisk andre Steder end til Storbritannien. Dog kan Landsstyret gøre Undtagelser, naar Omstændighederne maatte tale derfor.

§ 3.

Overtrædelse af disse Regler straffes med Bøter, der tilfalder Landskassen.

Sagerne bliver at behandle som Politisager.

§ 4.

Denne Bekendtgørelse træder straks i Kraft.

UNDIRBROYTINGARUPPSKOT

frá fiskivinnunevndini:

Í landsstýrisins uppskoti til kunngerð eins og í broytingaruppskotinum frá minnilutanum verða orðini „nr. 10 av 8. juni 1948“ strikaði.

2. viðg. 3. og 6. sept. og 3. viðg. 7. sept. Undirbroytingaruppskotið samtykt 14—0. Broytingaruppskotsins §§ 1, 2, 3 fallu bert 8—0. Uppskot minnilutans (Nielsen, Reinert og Smith) samtykt 13—0.

29. Løgtingslóg um inn- og útfluttning og viðgerð av fiski o. ø.

1. viðg. 31. aug. Framl. umhugsan 3. sept.

UMHUGSAN

Frá landsstýrinum er 24. august 1948 sent tinginum uppskot til løgtingslóg um inn- og útfluttning og viðgerð av fiski o. ø. Málið varð framlagt 30. august og var 31. august til 1. viðgerð á tingi.

Í viðmerkingunum verður fært fram, at nú Løgtingið hevur yvirleikið fiskivinnuna sum sermál, vil tað verða neyðugt at fara á jour ymsa lóggávu fiskivinnu okkara viðvíkjandi. Landsstýrið má eisini fáa heimild til at gera fyriskipanir um keyp og útfluttning av fiski o. t. Har verða síðani nevndar lógir og kunngerðir, sum nú eru í gildi fiskivinnuni viðvíkjandi.

Fiskivinnunevndin, sum málið er víst til, kann vera á einum máli við landsstýrið um, at ein nýggj-føring av fiskivinnu-lóggávuni er neyðug, og kann eisini mæla til, at stýrið fæi heimild til at gera fyriskipanir um inn- og útfluttning, viðgerð og virkan av fiski o. t.

UPPSKOT

Tingið samtykkir uppskot til løgtingslóg um inn- og útfluttning, viðgerð og virkan av fiski og fiskúrdrátti o. ø.

UPPSKOT FRA LANDSSTÝRINUM

Løgtingslóg um inn- og útfluttning, viðgerð og virkan av fiski og fiskúrdrátti o. ø.

§ 1.

Klippfiskur og saltfiskur kann fyrðila ikki verða útfluttur úr Føroyum uttan landsstýrisins loyvi, og umsóknir við upplýsingum um saltreytir verða at senda landsstýrinum.

Tilsvareandi reglur galdur, tá skip heimahoyrandi í Føroyum avhendur saltfisk í havn uttan fyr Føroyar uttan at sigla inn í Føroyum við veiðum.

§ 2.

Landsstýrið kann banna innfluttning til Føroya og útfluttning úr Føroyum av feskfiski, saltfiski og fiskavørum, herundir lýsi, og úrdráttir úr hvalavelðu, eins og landsstýrið kann bjóða, at nevnd inn- og útfluttningur bert kann fara fram eftir telnum fyriskipanum, sum landsstýrið ásetir hesum viðvíkjandi.

Ásetanirnar kunnu umfata fisk, fiskúrdrátt og hvalavelðuúrdrátt, sum

við skipi heimahoyrandi í Færeyum verður fluttur til úthentis beinleiðis frá veldustaðnum ella frá fremmanum keypsstaði.

§ 3.

Landsstýrið kann ásetja reglur um viðgerð og virkan av fiski og fisk áhúttí, um ekki ástundir longu eru gjørdar um hetta í serligari lóg.

Útrelðslurnar av at seta hesar reglur í verk kunna frammanundan verða gøðunar úr landskassanum og kunna síðan verða javnaðar á útflutningsveginum eftir nærri reglum ásettum av landsstýrinum.

§ 4.

Brot ella brotsroynd móti reglunum í hesi lóg ella reglugerðum ásettum við heimild í hesi lóg verða revsað við sektum, sum falla til landskassan.

§ 5.

Hesi lóg kemur í gildi beinan vegin og samstundis verður avlikin kunngerð nr. 41, 11. december 1944, og byggingalóg nr. 10, 8. juni 1948.

Lagtingen om Indførsel og Udførsel, Behandling og Tilvirkning af Fisk og Fiskeriprodukter m. v.

§ 1.

Udførsel fra Færoerne af Klipfisk og Saltfisk kan indtil videre ikke finde Sted uden Tilladelse fra Landsstyret, hvortil Andragene, indeholdende Oplysninger om Salgsbetingelser, maa indsendes.

Tilsvarende Regler gælder for Afhændelse i Havn udenfor Færoerne af Saltfisk fanget af her hjemmehørende Skibe, som ikke anløber Færoerne med Fangsten.

§ 2.

Landsstyret kan udstede Forbud mod Indførsel til Færoerne og Udførsel fra Færoerne af Ferskfisk, saltet Fisk og Fiskevarer, herunder Tran, samt Produkter af Hvalfangst, ligesom Landsstyret kan paabyde, at den nævnte Ind- og Udførsel kun maa finde Sted under lagttagelse af de Forskrifter, Landsstyret i saa Henseende maa fastsætte.

Bestemmelserne kan omfatte Fisk, Fiskeriprodukter og Hvalfangstprodukter, der med paa Færoerne hjemmehørende Fartøj udføres til Udlændel direkte fra Fangststedet eller fra fremmed Indkøbested.

§ 3.

Landsstyret kan fastsætte Bestemmelser om Behandling og Tilvirkning af Fisk og Fiskeriprodukter, forsaavidt Bestemmelser herom ikke allerede er givet i særlig Lov.

De med Bestemmelsernes Gennemførelse forbundne Udgifter kan forløbs afholdes af Landskassen og kan derefter fordeles paa Eksportørerne efter nærmere af Landsstyret fastsatte Regler.

§ 4.

Overtrædelse eller Forsøg paa Overtrædelse af denne Lovs Regler eller de i Medfør af nærværende Bestemmelser givne Forskrifter straffes med Bøder, der tilfalder Landskassen.

§ 5.

Denne Lov træder i Kraft straks, og samtidig ophæves Kundgørelse Nr. 41 af 11. December 1944 og Lagtingslov Nr. 10 af 8. Juni 1948.

Viðmerkingar:

Nú Føroya Løgting hevur yvirtikið fiskivinnuna sum sernál, má tað heldast at vera neyðugt at fara á jour ymss lóggávu fiskivinnuni viðvíkjandi. Samstundis heldur landsstýrið tað vera neyðugt, at stýrið fær heimild at gera títt neyðlurviliga fyriskipanir viðvíkjandi keypi og útflutningi av fiski o. t.

Lóg nr. 41, 11. december 1944, gevur amtmanninum heimild at gera nærrí fyriskipanir um viðferð, virkan og útflutning av fiski.

Við kunngerð nr. 40, 27. december 1945, og kunngerð nr. 10, 30. marts 1948, er givið útflutningsnevndini viðvíkjandi feskfiskaskipani heimild at seta reglur fyri export av feskum fiski til uppfyllan av tí føroysku feskfiskakvotini í Bretlandi.

Løgtingslóg nr. 10, 8. juni 1948, gevur landsstýriinum heimild at seta fyriskipanir um útflutning av feskum fiski, saltadum fiski og fiskiverum. Tað tykist ikki rættiliga at hava eydnast útflutningsnevndini at fáa útflutning okkara av feskum fiski til Bretlands í rætt lag.

Tann myndugleiki, ið við áðurnevndu lóg varð givin útflutningsnevndini upp í hendri, eigur nú at verða lagdur til landsstýrið, eisini og kann tað mælt av feirri orsøk, at tað nú meira enn nakra tíð fyrr má sigast at vera neyðugt at skipa útflutning okkara, soleiðis at Føroyar, so vítt gjørligt, uppfylla ta bretska feskfiskakvotina og samstundis fáa javnað út pundskubblina til Bretlands.

Visandi til tað, ið omanfyri er flutt fram, verður skotið upp, at tingið samtykkir oman fyri standandi lógaruppskot.

2. viðg. 3. sept. og 3. viðg. 6. sept. — Lógaruppskotið § 1 samtykt 16—0, §§ 2 og 3 samtyktar 17—0, § 4 samtykt 16—0 og § 5 samtykt 17—0. Lógaruppskotið í síni heild samtykt 18—0.

30. Útgáva av songløgum í Føroyum

1. viðg. 31. aug. Framl. áli 2. sept.

NEVNDARALIT

Løgtingameyndin Hákun Djurhuus og J. Fr. Øregaard hava í ríti, dagset 25. august 1948, lagt fram fyri tingið uppskot til avgerðar um stuðul til H. J. Højgaard, lærara, at fáa í lag útgávu av songløgum í Føroyum.

Málið, ið verður at taka upp í tingliðindi, er tann 31. august 1948 beint í fíggingarnevndina, ið hevur havt tað til viðgerðar.

Nevndin tekur undir við málinum við nokrum broytingum og selir fram fylgjandi

UPPSKOT

1. Mælt verður til, at H. J. Højgaard, lærari, fær 1 ár fri frá sínum starvi sum lærari fyri at leggja til rætts útgávu av songløgum til nýtslu í Føroyum, serliga til sangir í Føroya Fólks Songbók.
2. Løgtingið veitir H. J. Højgaard trian vikur fyri tað í punkt 1 nevnda tíðarskeið og heimilae landstýrinum at gjalda Højgaard eina hóskaðt sam-sýning fyri arbeiðið útyvir læraraløn sína.
3. Løgtingið ferir annars uppá sína fíggingarætlan fyri komandi fíggingarár 15.000 kr. til at fáa til vega nevndu heildarútgávu av songløgum í Føroyum.

UPPSKOT TIL AVGERÐAR

frá Hákun Djurhuus og J. Fr. Øregaard:

1. Mælt verður til, at H. J. Højgaard, lærari, fær 1 ár fri frá sínum lærarastarvi fyri at leggja til rætts útgávu av songløgum í Føroyum.
2. Løgtingið veitir H. J. Højgaard trian vikur fyri tað í punkt 1 nevnda tíðarskeið.
3. Løgtingið ferir annars uppá sína fíggingarætlan fyri komandi fíggingarár 15.000 kr. fyri at fáa til vega nevndu heildarútgávu av songløgum í Føroyum.

Viðmerkingar:

Á sínum ársaðalfundi 1 ár gav Føroya Lærarafelag stjórn síni upp í hendi at fyrirreika, at ein heildarútgáva av songløgum í Føroyum kundi fást út, og bað felagið reika tað soleiðis fyrí, at H. J. Højgaard kundi taka sær av hesum arbeiði.

Lærarafelagið hevur vent sær til Føroya Løgting um stuðul, og loyva vit okkum tessvegna at mæla tinginum til at viðtaka omanfyri standandi uppskot.

Av tí at ikki er lætt at sella, hvussu dýr ein tilik útgáva verður, er bert fyrí fyrst skotið upp at avseta 15.000 kr. fyri komandi fíggingarár, og Høj-

gaard, lærari, skal væt eisini hava eina eykasniðyting fyri sitt arbeiði útyvir læraralønina.

Ein avgerð um, hvør ðð skal eiga sölupeningin, ðð vinnast inn av bókum, neyðist eisini at verða tikin um ikki í ár, so næsta ár.

2. viðg. 3. sept. og 3. viðg. 3. sept.

Uppskot nevndarinnar varð selt undir atkvøðugreiðslu við *utrúð*:
Ja atkvøddu: Poul Petersen, L. Zachariassen, P. M. Dam, Hákun Djurhuus,
S. P. Zachariassen, M. Holm, P. Nielsen, P. H. Weihe, Fr. Bláhamar, A.
Sørensen, S. Ellesten, J. P. Davidsen, J. Fr. Øregaurd, *Atkvøddu ikki*: Kr.
Djurhuus, Johan Reihert. *Birtar*: R. Long, Jens Chr. Olsen, Joh. M. Fr. Poulsen,
Wm. Smith, Th. Petersen, og varð uppskotið so statit samtykt við 13—0.

31. Broytan av lögtingslóg nr. 6, 14. maj 1948, um handil við manufakturvørum o. ø. og proviantering av fremmandum skipum

1. viðg. 3. sept. Framt. umbugsan 7. sept.

UMHUGSAN

Landsstýrið hevur sent lögtinginum uppskot til broyðan av lögtingslóg nr. 6, 14. maj 1948, um handil við manufakturvørum o. ø.

Í viðmerkingunum verður sagt frá, at ríkisumboðsmaðurin í brævi 30/5 til landsstýrið hevur gjørt stýringum kunnugt, at landbrúksministerið hevur til umhugsunar at frígeva leveringina av kjøti og fleski frá Danmark til Føroyar undir teimum treytum, at vissu fæst fyri, at tær dansku sendingarnar til Føroyar ikki verða fluttar víðari til úthelmin. Ríkisumboðsmaðurin heitir í landsstýrið um at gera slíkar reglur, áðrenn hann gevur landbrúksministerinum svar hesum máli viðvíkjandi.

Fiskivinnunevndin, sum málið er beint í, heldur tær í uppskotinum innihaldið reglur vera lærvandi og setir tí fram uppskot um, at tær verða samtyktar av tingnum.

UPPSKOT

Tingið samtykkir uppskot til lögtingslóg um broytn av lögtingslóg nr. 6, 14. maj 1948, um handil við manufakturverum o. s. og proviantering av fremmandum skipum.

UPPSKOT FRÁ LANDSTYRINUM

til lögtingslóg um broytn av lögtingslóg nr. 6, 14. maj 1948, um handil við manufakturverum o. s. og proviantering av fremmandum skipum.

§ 1.

§ 8 verður orðað so:

„Fremmand skip mugu bert verða útgjerd sambært keypløyvi, ið á eina av landstýrinum góðtikna blankett verður skrivað av avvarandi býslumanni (í Vági av sóknafótarum) og í Tórshavn av avvarandi skamtanarvaldi, i løtu og ríkisumboðsmannsskrivstovu.“

Sum útgjerd til fremmand skip verða roknaðar mat og hjóllsissrar skamtaðar eins væl og óskamtaðar — t. d. kaffi, te, smør, mjøl, kjøt og flæsk, konserves, og skipútgjerd, t. d. sápa, vaskiamboð, bunkrakol, solarolja, arbeiðsklæðir (ketilbúnað), sjóstyvlar, nautisk instrumentir, togverk, wirar, akker, ketar, segl- og presenningsdúkur, tjera og fernis, ið verða latnar til skip, ið ikki hava heimstað í Føroyum.

Løyvi til útgjerd av fremmandum skipum má bert verða givið, tá ið seringar umstøður tala fyri, t. d. um skip sigla í fastari ferleið uppá Føroyar, ella um skip sum fylgja av havari ella av aðrar orsøk hava verið noygd at leita sær havn í Føroyum. Útgjerdin má ikki fara upp um ta nógð, sum aftrat tí, sum skipið hevur inni av teimum nevndu verunum — svarar til nýskilna. Innli næsta havn til ferleðini.

Útgjerd av føroyskum skipum nemst ikki av reglunum í hesi lóg.“

§ 2.

Hesar ásetanir koma í gildi beinan vegin.

Lagtíngslov om Ændring i Lagtingslov Nr. 6 af 14. Maj 1948 om Handel med Manufakturvarer m. v. samt Proviantering af fremmede Fartøjer.

§ 1.

§ 8 affattes saaledes:

„Proviantering af fremmede Skibe maa kun finde Sted i Hensid til Indkøbstilladelse, udstedt paa en af Landstyre autoriseret Blanket af vedkommende Styrelsemand (i Vaag af Sognerfogden) og i Thorshavn af vedkommende Rationeringsmyndighed, for Tilførs Rigssambudsmandskontoret.“

Ved Proviantering af fremmede Skibe forståas Levering til Skibe, der ikke er hjemmehørende paa Færøerne, af Nærings- og Nydelsesmidler — saavel rationerede som unrationerede — f. Eks. Kaffe, The, Smør, Mæl, Kød og Flæsk, Konserves samt af Skibsmadstoffer og Skibsmadvarer, f. Eks. Sebe, Reporeringsmidler, Bunkerkul, Solarolie, Arbejdsdragter (Køledragter), Søstøvler, nautiske Instrumenter, Tovværk, Wirer, Ankere, Kæder, Segl- og Presenningsdug, Tjære og Fernis.

Tilladelse til Proviantering af fremmede Skibe maa kun meddeles, naar særlige Omstændigheder taler herfor, f. Eks. i Tilfælde af, at Skibe sejler i Rute fart paa Færøerne, eller at Skibet som Følge af Havari eller anden lignende Aarsag har maattet søge Havn paa Færøerne. Provianteringen maa ikke overstige, hvad der — i Forbindelse med tilstedeværende Beholdninger

paa Skibet af de paagældende Varer — svarer til Forbruget til næste Havn, som vedkommende Skib skal anløbe.

Provisantering af færøske Skibe omfattes ikke af Bestemmelsen i nærværende Lov."

§ 2.

Nærværende Bestemmelser træder i Kraft straks.

Viðmerkingar:

Ríkisumboðsmaðurin hefur sent landsstýrinum skjóðandi bræv, dags. 30. august 1948:

„Som det vil fremgaa af vedlagte Skrivelse af 5. Juli 1948 med Bilag fra Landbrugsministeriet vil Ministeriet tage under Overvejelse at frigive Leveringen af Kød og Flæsk fra Danmark til Færøerne under Forudsætning af, at der er Sikkerhed for, at de danske Leverancer til Færøerne ikke videresælges til Udlandet.

Da Provisantering af fremmede Skibe med Kød og Flæsk for Tiden kan ske uden nogen Begrænsning, vilde jeg mene, at en Indførelse af regulerende Foranstaltninger paa dette Omraade vilde have Betydning for Løsningen af Spørgsmaalet om en Frigivelse af Kødleverancerne fra Danmark til Færøerne.

Forinden jeg besvarer Landbrugsministeriets ovennævnte Skrivelse, skal jeg under Henviisning til foranstaaende henstille til Landsstyrets Overvejelse at søge gennemført Bestemmelser svarende til de i vedlagte Udkast foreslaaede."

Landsstýrið hefur samtykt at leggja nevnda uppskot fram á ting.

2. og 3. viðg. 7. sept.

Lógaruppskotsins §§ 1 og 2 og lógin í síni heild samtykt 19—0.

32. Lán til Nes kommunu til havnabygging í Runavík

1. viðg. 3. sept. Framl. álit 6. sept.

NEVNDARALIT

Landsstýrið hefur í ríti tann 1. september 1948 lagt fram mál um lánloyvi og ábyrgð fyri lán uppá 500.000 kr. uppá tann pening, ið játtaður er sum studningur frá lögtinginum.

Málið varð beint í fíggingarnevndina tann 3/9 1948 og hefur verið viðgjørt í nevndin.

Nevndin hefur í málinum um lánloyvi og ábyrgð fyri lánnum til Sørvágs og Fuglafjarðar kommunur uppá lögtingastudningin til hesar kommunur til

havnabygging líkð þrífðu stöðu. Henda umsókn er av samu nátturu sum umsóknirnar frá Seyrvaði og Fuglafirði, og tekur nevndin samu stöðu í hesum máli og setir tessvegna fram fylgjandi

UPPSKOT

Tingló gevur Nes kommunu lánloyni og ábyrgð fyri einum lán til havna bygging í Runavík upp til 500.000 kr., men tá ikki størri enn ta peningshæð, tá ikki er fallin til gjaldingar av lögtingsstudninginum til havnabygging í kommununi, og soleiðis at lögtingsstudningurin, so hvørt sum hann fellur til gjaldingar, verður nýttur til afturrindan av láninum.

UPPSKOT FRA LANDSSTYRINI

Løgtingið samtykti í tingsetuni 1947/48 studning til størri havnar, harundir til Nes kommunu til havnabygging í Runavík

50 % av 200.000 kr. 100.000 kr.

Í eykatingsetuni apríl--maí 1948 varð játtað aflræi

50 % av 800.000 kr. 400.000 kr.

Tilsamans: 500.000 kr.

Løgtingið samtykti, at studningurin verður at tinda gjøgnum 10 ár, soleiðis at 1948 er fyrsta árið, tá við rætt til at gjalda fyrr. Kommunan má ávísar, at hon kann fáa til vega neyðturviligan pening, um neyðugt á lán hált, at hon tekur lán, sum lögtingsstudningurin so verður nýttur til at avbetaia, so langt hann rekkur.

Landsstýrið verður heimilað um neyðugt at taka ábyrgð fyri hesum láninum.

Kommunan hevur fingið tilsagn um tvey lán í Færo Amis Sparikasse uppá 500.000 kr. hvørt, annað at afturrinda í 20 ár og móti Løgtingsins ábyrgð, og hitt at afturrinda í 10 ár, soleiðis at kommunan gevur sparikassanum transport uppá lögtingsstudningin, og soleiðis at Løgtingið tekur ábyrgð.

Landsstýrið hevur givið kommununi loyni at taka annað lán, stórt 500.000 kr., móti lögtingsábyrgð og mælir til, at tingló heimilay landsstýrið at geva lánloyni og taka ábyrgð eisini fyri hinum láninum upp til 500.000 kr., men ikki størri enn ta peningshæð, tá ikki er fallin til gjaldingar av lögtingsstudninginum til havnabygging í kommununi.

2. viðg. 6. sept. og 3. viðg. 7. sept.

Uppskot nevndarinnar samtykt 16--0.

33. Lóg um matrikulskipan og realregistar

1. viðg. 19. novbr. Ált framl. 23. febr. 1949.

NEVNDARÁLIÐ

Landsstýrið hefur í skrivi, d. 2. september 1948, lagt fyrir tingið lógaruppskot til broytingar í ymsum lögum samsvarandi nýskipanum.

Skriv landsstýrisins er söljóðandi:

„Nú Lögtingið hefur yvirtikið all búsnaðarmál sum sermál, heldur landsstýrið það vera beinast at broyta nær galdandi lógir og reglugerðir, soleiðis at Lögtingsins stovnar, landbúsnaðarráðið og landsstýrið, fáa heimild til at taka avgerðir í teim færum, ið avgerðarrætturin eftir galdandi fyrifæringum ligar til dags hefur verið hjá amtmanninum ella hjá avvarðandi múnisterium.

Í hjálagða lógaruppskoti eru nær búsnaðarlógir, sum viðvíkja matrikuleringini og realregistarinum broyttar samsvarandi hesum.“

Sum tað sæst av skrivi landsstýrisins, so miðar broytingin bert inni í einum formellum umskifti í sjálvari umsitingini og ætlast ikki at nema innihald lóganna.

Búsnaðarnevndin kann so státt taka undir við uppskoti landsstýrisins. Tó er at siga, at nevndin hevði hildið tað verið rættari, um matrikulstovan hevði havt tann partin í umsitingini, sum í uppskoti landsstýrisins ætlast lagdur til tann landsstýrismann, sum unnið sær hevur all búsnaðarmálini.

Afturat kemur, at uppskotsins gr. 9 tykist at nema innihald lóganna, ti kunningar nr. 50 frá 19. december 1940 hevur lóg nr. 140 frá 13. april 1938 sum ásetning. Dettur henda lóg burtur, verður sundurtoka av teim heimi umrættu jarðum givin fri. Hetta man neyvan hava verið ætlanin, í staðin vildi nevndin hildið, at henda lóg fekk somu broyting í gr. 1 og 3 eins og gróður frammanundan.

Samsvarandi hesum seilr nevndin fram hetta

UPPSKOT

Nevndin mælt, tinginum til at samtykkja lógaruppskot landsstýrisins við hesum broytingum:

Lógaruppskotsins 9. gr. verður broytt soleiðis:

„Í lóg nr. 140 frá 13. april 1938, 1. gr., 1. pætti, verður „Amtet“ broytt til „landbúsnaðarráðið“, og 1. gr., 3. pætti, fer út.“

Lovforslagets § 9 ændres således:

I lov nr. 140 af 13. april 1938, § 1, 1. stk., ændres „Amtet“ til „Landbrugsrådet“ og § 1, 3. stk., udgår.“

UPPSKOT FRÁ LANDSSTYRINUM

*til lögtingslóg um broytingar í galdandi lögum og fyriskipnum o. o.
um matrikulskipan og realregistar.*

§ 1.

Í lóg nr. 85, 31. mars 1928, „om Indførelse af en Matrikul og Oprettelse af et Realregister for Thorshavn“ verða í greinunum 2, 3, 4 og 5 orðini „Amtmanden“ broytt til „búsnaðarráðið“. Í greinunum 3 og 6 verða orðini „Landbrugministeriet“ broytt til „landsstýrið“, í gr. 15 verður orðið „Justitsministeriet“ broytt til „landslýrið“.

§ 2.

Í fyriskipan nr. 188, 22. júní 1928, viðvíkjandi „Indførelse af en Matrikul og Oprettelse af et Realregister for 'Thorshavn' verða í greinum 2, 3 og 5 orðin „Justitsministeriet“ broytt til „landstýrið“.

§ 3.

Í reglugerð nr. 193, 25. júní 1928, „for Opmaaling ved Udskiifning paa Færoerne“ verður í § 20 „Landbrugsministeriet“ broytt til „landstýrið“.

Gr. 24 í reglugerðinni verður orðað so:

„Tá útskiiftingin, möguliga, yvirútskiiftingin, er endað, verður tað upprunaliga kortið við øllum hinum skjølunum, sent til matrikulskrivsløvuna.“

§ 4.

Í reglugerð nr. 194, 25. júní 1928, „for Ansættelse til Skattemarker ved Udskiifning paa Færoerne“ verður „Landbrugsministeriets“ broytt til „landstýrisins“.

§ 5.

Í fyriskipan nr. 198, 15. júlí 1931, „om Indførelse af Matrikul og Oprettelse af Realregister for udskiftede Pladser paa Færoerne udenfor Thorshavn“ verða í greinum 2, 3, 4, 5 og 6 orðin „Amtmanden“ og „Amtet“ broytt til „búnaðarráðið“.

Í greinum 3 og 6 verður „Landbrugsministeriet“ broytt til „landstýrið“.

Í greinum 8 og 9 verður „Amtmanden“ broytt til „løgmaður“.

Í grein 15 verður „Justitsministeriet“ broytt til „landstýrið“.

§ 6.

Í kunngerð nr. 244, 15. september 1931, „vedrørende Indførelse af Matrikul og Oprettelse af Realregister for udskiftede Pladser paa Færoerne udenfor Thorshavn“ verður í gr. 2 „Amtet“ broytt til „búnaðarráðið“.

Í greinum 3 og 5 verður „Justitsministeriet“ broytt til „landstýrið“.

§ 7.

Í kunngerð nr. 262, 29. október 1931 „om Udførelse af Udstykninger og Sammenlægninger og om Vedligeholdelse af Matriklen for udskiftede Pladser paa Færoerne udenfor Thorshavn“ verður í gr. 1, 1. þétti, og í greinum 2, 12, 14 og í gr. 15, 4. og 6. þétti, „Amtmanden“ og „Amtet“ broytt til „búnaðarráðið“.

Í gr. 1, 2. þétti, og í greinum 3, 11, 13 og í gr. 15, 1. og 5. þétti, verður „Amtmanden“ broytt til „landstýrið“.

Í greinum 4 og 7 verður „Landbrugsministeriet“ broytt til „landstýrið“. — Gr. 16 gengur út.

§ 8.

Í kunngerð nr. 263, 29. október 1931, „om Udførelse af Udstykninger og Sammenlægninger og om Vedligeholdelse af Matriklen i Thorshavn“ verður í greinum 1, 12, 13, 14 og 15 „Amtmanden“ broytt til „búnaðarráðið“.

Í greinum 4 og 7 verður „Landbrugsministeriet“ broytt til „landstýrið“. — Gr. 16 gengur út.

§ 9.

Lóg nr. 140, 13. apríl 1938, „angaaende Indskrænkning i Retten til Udstykning af udskiftet Jord“ verður aftikin.

§ 10.

Í kunngerð nr. 201, 18. maí 1938, „vedrørende Oprettelse af et Realregister i Henhold til § 57 i Lov for Færoerne Nr. 174 af 24. Máj 1937 om Jordbrugets Fremme“ verður gr. 2, 1. þétti, broytt soleiðis:

„Í realregistriinum hefur hvort brúks-nummar sitt blað. Blöðin verða sýnað í bind í hóskandi stöddum, soleiðis at blaðini fylli hvorja bygð verða sett í nummarrað. Brúks-numarini á teimum í lögartíðni gr. 10 nevndu ognun verða ásett av búnaðarráðunum.“

Í greinum 4 og 6 verður „Justitsministeriet“ broytt til „Landsstjórn“.

§ 11.

Kunngerð nr. 272. 13. august 1928, „vedrørende Udførelse af Hdstyknings m. v. i Bygder paa Færøerne af de Ejendomme, der er optaget i det i Henhold til § 57 i Lov Nr. 174 af 24. Maj 1927 om Jordbruget; Fremme oprettede Realregister“ verður óbroytt.

§ 12.

Heiða lóg kemur í gildi heinan vegin

Færslag til Løgtingslóg om Ændringer i gældende Lov og Anordninger m. v. om Matrikulsvesen og Realregister.

§ 1.

I Lov Nr. 85 af 31. Marts 1928 om Indførelse af en Matrikul og Oprettelse af et Realregister for Thorshavn ændres i §§ 2, 3, 4 og 5 Ordet „Amtmanden“ til „Landbrugsraadet“, i §§ 3 og 6 ændres Ordet „Landbrugsministeriet“ til „Landsstyre“, i § 15 ændres „Justitsministeriet“ til „Landsstyre“.

§ 2.

I Anordning Nr. 188 af 22. Juni 1928 vedrørende Indførelse af en Matrikul og Oprettelse af et Realregister for Thorshavn ændres i §§ 2, 3 og 5 Ordet „Justitsministeriet“ til „Landsstyre“.

§ 3.

I Reglement Nr. 183 af 25. Juni 1928 for Opbejling ved Udskiftning paa Færøerne ændres i § 20 „Landbrugsministeriet“ til „Landsstyre“.

Reglementets § 24 affattes saaledes:

„Efter Udskiftningens Afslutning, eventuelt efter Overudskiftningen, indsendes Originalkortet med alle de øvrige Dokumenter til Matrikulkontoret“.

§ 4.

I Reglement Nr. 194 af 25. Juni 1928 for Ansættelse til Skattemarker ved Udskiftning paa Færøerne ændres „Landbrugsministeriets“ til „Landsstyrets“.

§ 5.

I Anordning Nr. 198 af 15. Juli 1931 om Indførelse af Matrikul og Oprettelse af Realregister for udskiftede Pladser paa Færøerne udenfor Thorshavn ændres i §§ 2, 3, 4, 5 og 6 Ordene „Amtmanden“ og „Amtet“ til „Landbrugsraadet“.

I §§ 3 og 6 ændres „Landbrugsministeriet“ til „Landsstyre“.

I §§ 8 og 9 ændres „Amtmanden“ til „Lagmanden“.

I § 15 ændres „Justitsministeriet“ til „Landsstyre“.

§ 6.

I Bekendtgørelse Nr. 244 af 18. September 1931 vedrørende Indførelse af Matrikul og Oprettelse af Realregister for udskiftede Pladser paa Færøerne udenfor Thorshavn ændres i § 2 „Amtet“ til „Landbrugsraadet“.

I §§ 3 og 5 ændres „Justitsministeriet“ til „Landsstyre“.

§ 7.

I Bekendtgørelse Nr. 262 af 29. Oktober 1931 om Udførelse af Udstykninger og Sammenlægninger og om Vedligeholdelse af Matriklen for udskiftede Pladser paa Færøerne udenfor Thorshavn ændres i § 1, første Stk., og i §§ 2, 12, 14 og i § 15 Stk. 4 og Stk. 6 „Amtmanden“ og „Amtet“ til „Landbrugsraadet“.

I § 1, Stk. 2, og i §§ 3, 11, 13 og i § 15, Stk. 1 og Stk. 5, ændres „Amtmanden“ til „Landstyreten“.

I §§ 4 og 7 ændres „Landbrugsministeriet“ til „Landstyreten“, § 16 udgaaer.

§ 8.

I Bekendtgørelse Nr. 263 af 29. Oktober 1931 om Udførelse af Udstykninger og Sammenlægninger og om Vedligeholdelse af Matriklen i Thorshavn ændres i §§ 1, 12, 13, 14 og 15 „Amtmanden“ til „Landbrugsraadet“.

I §§ 4 og 7 ændres „Landbrugsministeriet“ til „Landstyreten“. — § 16 udgaaer.

§ 9.

I Lov Nr. 140 af 13. April 1938 angaaende Indskrænkning i Retten til Udstykning af udskiftet Jord ophæves.

§ 10.

I Bekendtgørelse Nr. 201 af 18. Maj 1938 vedrørende Oprettelse af et Realregister i Henhold til § 57 i Lov for Færøerne Nr. 174 af 24. Maj 1937 om Jordbrugets Fremme ændres § 2, første Stykke, saaledes:

„I Realregisteret har hvert Brugs-Nummer sit Blad. Bladene samles i Etind af passende Størrelse, idet Bladene for hver Bygds Vedkommande anbringes i Nummerorden. Brugenumrene for de i Lovens § 10 ommeldte Ejendomme fastsættes af Landbrugsraadet.“

I §§ 5 og 6 ændres „Justitsministeriet“ til „Landstyreten“.

§ 11.

Bekendtgørelse Nr. 272 af 13. August 1938 vedrørende Udførelse af Udstykning m. v. i Bygder paa Færøerne af de Ejendomme, der er optaget i det i Henhold til § 57 i Lov Nr. 174 af 24. Maj 1937 om Jordbrugets Fremme oprettede Realregister forbliver uændret.

§ 12.

Denne Lov træder i Kraft straks.

2. viðg. 1. mars og 3. viðg. 9. mars 1949.

Lógaruppskotans §§ 1—8 samtyktar 15—0. Broytingaruppskot nevndarinnar til § 9 og § 9 se broytt samtykt 14—0. §§ 10—12 samtyktar 15—0, og lógin í sinn heild samtykt 16—0.

34. Lánloyvi og ábyrgd fyrir láni til Sands kommunu

1. viðg. 19. novbr. Álit framf. 9. desbr.

ALIT

Landsstýrið hefur í brævi til lingsl. dagselt 6. sept. í ár, sagt frá við hágreiðinguna, at Sands kommuna biður um loyvi og lingsins ábyrgd fyrir at taka lán 12.000 kr. til gerð av einum goymsluhúsi við bryggjuna og húsi utan um eitt motorspæl og eitt ljósanlegg við havnina.

Nevndin mæltir lingsinum til at samtykkja landsstýrisins framförsu.

UPPSKOT

Uppskotið frá landsstýrinum um Løgtingsins loyvi og ábyrgd fyrir lán 12.000 kr. til goymsluhús o. a. við havnina hjá Sands sóknarstýri verður her við samtykt.

UPPSKOT FRÁ LANDESTYRINUM

Sands sóknar kommunustýri sakin í skrivi, dagselt 31. juli í ár um loyvi til at taka upp lán í sparikassanum uppá kr. 12.000 og lögtingsábyrgd fyrir hesum til gerð av einum goymsluhúsi við bryggjuna úti í steið og húsi utan um eitt motorspæl til at hálta upp bátar við; aftrat hesum er ætlandi at fáa til vega eina dynamo og akkumulatorar til ljós við havnina.

Upplýst er í skrivi, dags. 18. aug., at kostnaðurin av hesum er ætlaður til 12.000 kr., og hevur kommunan til hetta endamálið álíknað 6.000 kr. í 1948. Áætlanin er at fáa spæl og ljós liðugt í ár, meðan goymsluhúsið heit ikki verður liðugt fyrr enn næsta ár, og verður tí høvi at álíkna nokk fyri næsta ár eisini.

Greitt er frá, at nettointøkan hjá havninum í 1947 var 1.280 kr., og verður lagt aftrat, at, um havninu ikki kemur, so kemur kommunan at gjalda útreiðslurnar.

Lánið skal verða afturgoldið um 5 ár ella møguliga fyrr.

Kommunustýrið eigur, at skuld kommununnar pr. 1 í 1947 var 197.667 kr., og at hon tann 1/1 1948 var 83.200 kr.

Skattaleggjandi intøkan í Sands sóknar kommunu fyri skaltarárið 1949 var 636.000 kr., og var líkningsprocentin 7.

Tilmælt verður, at mest møguligt verður álíknað í 1949 til hella endamáli, og at treytað verður, at líkningsprocentin verður minst 8.

UPPSKOT

Sands sóknar kommunustýri verður loyvt undir lögtingsábyrgd at taka upp lán 12.000 kr. í sparikassanum til gerð av goymsluhúsi og úlvegan av spæli og ljósi við havnina.

Lánið verður aflurrindað í 5 ár og verður treytað av, at kommunuskatturin verður álíknaður við minst 8 %.

2. viðg. 13. og 3. viðg. 15. desbr.

Uppskot nevndarinnar samtykt 16 0.

35. Endurgjald viðv. flogvøllin í Vágum

1. viðg. 23. november, Álit Framl. 1. desbr. (P. H. Weihe óheftur).

NEVNDARÁLIÐ

Hagastýrið fyri Suðurtíðing í Sørvági hevur við lögtingsmanni P. H. Weihe sent liginum sáljóðandi skriv av 2. september 1948:

„Í lögtingsmáli nr. XIII-16/1946: Flogvøllurin í Vágum (Endurgjald til eigararar) vedtog Lagtinget den 31. Maars 1947:

„Úr amtsgrunninum verður at veita sum útjavningarendurgjald fyri mistan torvskurð orsakað av luku av lendi til flogplássíð í Vágum 25.000 kr. Peningurin verður at gjalda eigarunum umboðaðir av deirra fulltrúum, tá ið yvir fyri landsnevndini er prógvað, at samsja er eigaranna milium um býtið og um, at torvheidiarnir verða býttir av nýggjum innan dagfestan dag.“

Foranstandaðo vedrører Erstatning for torvskurð ind paa dñ. Areal, der er eksproprieret til Flyveplads.

Senere sagde Haugestyret for Suðurtíðing Lagtinget om Erstatning for Skade sket paa Arealer beliggende *uden for Flyvepladsen*. I lögtingsmáli nr. XIII-24/1947: Endurgjald fyri jarðspelli uttan fyri flogvøllin, har Tinget aftalt:

„Løgtingið hevur við samtykt av 13. mars 1947 í tingmáli nr. XIII-15/1946-47 jattað hagamum sum eykasamsýning kr. 25.000. og vil nevndin halda, at hagin harvið hevur fingið ta samsýning, sum tingið er fært fyri at lata, og vil nevndin so stalt meina, at tingið ikki kann gera nakað meina við málið og skjýtur upp, at eitt eintak av álitirum verður sent umsekjarunum.“

Situationen i Dag er herefter den, at Lagtinget har vedtaget at yde 25.000 Kr. til Ejere i „Suðurtíðing“ at betale disses befudsmægtigede, naar det er dokumenteret, at der er Enighed om en Omfordeling af „torvheidunum“.

Underskrevne Haugestyre for Suðurtíðing, tillader os i den Afledning at anmode Lagtinget om at genoptage Sagen til Behandling saaledes, at det bliver muligt at, at i hvert Fald det Beløb, der allerede er bevilget af Lagtinget, bliver udbetalt.

Det har nemlig vist sig, at det ikke længere kan siges at eksistere noget Udvalg med Fuldmagt fra Ejerne til at omfordele torvheidiarnar, idet den Fuldmagt, der i sin Tid blev givet, kun omfattede Forholdene, saaledes som de vilde stille sig, saafremt en frivillig Ordning med Lagtinget fandt Sted, men derimod ikke blandt Ejerne, for saa vidt Ekspropriation skulde ske.

Ydermere har det vist sig, at det nu er umuligt at faa Enighed mellem alle Ejerne om at omdele torvheidiarnar. De Personer, der nu faaet fuld Erstatning uden at miste torvheidiarnar vil nu ikke gaa ind paa en Omdeeling til Fordel for de Personer, der har mistet torvheidiarnar uden at faa Erstatning herfor.

Arsagen til Folks Utilfredshed er naturligvis i væsentlig Grad at finde i den Omstændighed, at man mener, Erstatningsbeløbet for Flyvepladsen blev sat for lavt. Haugestyret er klar over, at Ekspropriationskommissionens Skøn er endeligt, og at Skønnet i al Almindelighed nu ikke kan anfægtes, men man maa være enig med Ejerne i, at der formentlig foreligger Misforstaaelser fra Ekspropriationskommissionens Side vedrørende følgende Punkter:

1. Man maa alle vurdere hver enkelt Ejers Tab af Tørverettigheder for sig og derefter udbetale til hver enkelt, hvad vedkommende havde mistet. I Sieda, for har man udbetalt Erstatningen med lige store Beløb pr. Gylden til alle Ejere, hvorved de, der ikke har mistet Tørverettigheder, muligvis har faaet for meget, men de, der har mistet Tørverettigheder, i hvert Fald for lidt.
2. Man har udbetalt Trøerne den fulde Erstatning for Afstaaelsen af Trøerne, til Trods for, at der tilkom Haugen Erstatning for Vintergræsningsretten paa Trøerne, som Haugen ejede. Paastand om Erstatning for Vintergræsningsretten var udtrykkeligt nedlagt over for Ekspropriationskommissionen af Haugestyret.
3. Ekspropriationskommissionen har efter sine egne skriftlige Præmisser fastsat Erstatningen efter Prisgrundlaget pr. 1. April 1912, hvilket vi mener er teknisk forkert, idet Erstatningen efter almindelige Regler (Grundlovens § 80) skal fastsættes efter Værdien paa den Til Ekspropriationen finder Sted.

Foranstaaende kunde muligvis give Anledning til en Retsæg, men Haugestyret ønsker netop saa vidt muligt at sege udvirket, at Sagen kan blive ordnet ved Forlig. Haugestyret mener, at saafremt det af Lagtinget bevilgede Beløb paa Kr. 25.000 udbetales til *Haugestyret*, saaledes, at Haugestyret kan disponere over Beløbet, vil Sagen kunne ordnes, saaledes at den værste Utilfredshed overkommes paa en saadan Maade, at Sagen bliver definitivt afsluttet. Haugestyret har intet imod, at alle Dispositioner skal kontrolleres eller godkendes af Landestyret, men man mener blot, at det ikke kan nytte noget, at der til Beløbets Udbetaling stilles saadanne Krav, at man er afskaaret fra at faa Sagen ordnet.

Haugestyret tillader sig derfor hermed at anmode om, at Lagtinget optager Sagen til fornyet Behandling, saaledes at det allerede bevilgede Beløb, 25.000 Kr., kan udbetales til Haugestyret til Fordeling blandt dem, der har mistet tørveidder, og saaledes at Fordelingen foretages af Haugestyret, om ønskes med Landestyrets Godkendelse."

Málið hefur seinast verið til viðgerðar á tingi í 1946, og varð það samtykt fylgjandi uppskot:

"Úr amt-grunninum verður að veita sum útjavningarendurgjald fyrir mistan torvskurð orsakað av tæku av lendi til flogplássíð í Vágum 25.000 kr. Peningurnir verður at gjalda eigarimum umboðaðir av íslra fulltrúum, tá tá yvir fyr landsnevndjnt er prógvað, at semja er eigaranna millum um býtið og um at torvheiðarnir verða býttir av nýggjum innan dagfestan dag."

Nevndin heldur ikki umstøður vera at gera meiri við málið.

UPPSKOT

Tingið heldur ikki, annað er at gera í málinum, enn samtykt varð í 1946 í lögtingsmáli nr. XIII--16/1946: Flogvellurin í Vágum (Endurgjald til eigararnar).

2. viðg. 4. desbr. Uppskot nevndarinnar samtykt 11—0.

36. Studningur til læknahús í Fuglafirði

1. viðg. 23. novbr. Álfí framl. 1. desbr.

NEVNDARALIT

Við harra J. Fr. Öreggaard hefur fíggingarnevndin fengið fylgjandi bræv:
„Hérvið leyvi vit okkum at biðja tygum gera so velt at bera fram a ting umsókn til kommununi um studning til læknahústol.

Kostnaðurin er: higartil arðekki	kr. 120.128,--
Ógjört arb. innvi av kønum m.v.	8.800, -

	sum kr. 130.000, -

Tygum biðjast gera so velt at bera okkum vita, hvussu tingið tekur andir hesa umsókn.

Málið um studning til læknahús í Fuglafirði hefur verið fyr á tingi í 1946, sí tingl. 1946, síðu 75, og í 1947, sí tingl. 1947, síðu 71. Báðu ferðum varð nevndarinnar uppskot um at svara, at tingið veitir ikki stuðning til hús til kommunulæknar, samtýkt, meðan broytingaruppskotið um studningaveitan varð fellt.

Míniráttin (Dani, Th. Petersen, R. Long, Weiher) kann ikki mæla til, at tingið veitir umsólda studning, tá ið her ikki er tala um eitt einstakt tilfelli. Um studningur verður veittur, vilja øðrar kommunur í líknandi umstøðum sum Fuglafjarðar kommuna søkja um studning, og er tingið í løtuni ikki í umstøð um at kunna veita øllum teim umsokjandi kommununum samdir.

Míniráttin (J. Fr. Öreggaard, H. Ojuriuus, Joh. M. Fr. Poulsen) mælir til, at veitt verður í studningi 20 % av byggitkostnaðinum, tá ikki yvir 26.000 kr.

UPPSKOT

Frá meirilutunum:

Svarað verður umsokjarunum við at vísa til tingsamtyktir í hesum máli í árunum 1946 (tingl., s. 75) og 1947 (tingl., s. 71).

Frá minnilutunum:

Veitt verður í studningi 20 % av byggitkostnaðinum, tá ikki yvir 26.000 kr.

2. viðg. 4. desbr. og 3. viðg. 7. desbr. Atkvøðisgr. 17. desbr. Uppskot minnilutans fall 0-0 og uppskot meirilutans fall 9-0.

37. Studningur til lærarahús í Kvívík

1. viðg. 23. novbr. Aft. Framl. 1. desbr.

NEVNDARÁLIT

Landsstýrið hefur í riti, dagfest 16. november 1948, lagt fyrri tingið málið um studningsveitan til lærarahús í Kvívík.

UPPSKOT

Landsstýrisins uppskot, dagf. 16. november 1948, í lögtingsmálinum um studning til lærarahús í Kvívík verður samtykt.

UPPSKOT FRÁ LANDSSTYRINUM.

um studning til lærarahús í Kvívík.

Tingið samtykkir at veita Kvívíkar kommunu studning til keyp av lærarahúsum 20 % av 32,000 kr., lig 6.400 kr. Peningurin verður útgoldin, til ið tær treyjar, sum skúlastjórnin hevur sett, eru uppfyltar. Hesar eru:
at takrennurnar, ið eru stoyptar fastar í húsin, verða asfalttaðar innan, so tær ikki súgva nakað av vætni í seg,
at altangólvíð verður umvælað, so at væta ikki verður standandi har og lekur niður í stovuna niðri undir,
at ley hol, sum eru í tekjun, verða tett, og
at takvindeygjað í baðirúminum og vinddeyguni í kjallaranum verða umvælað, so valnið ikki kann kreingja inn við vinddeyguni.

Váðmerkingar:

Løgtingið samtykti 11. september 1947 at góðkenna, at sóknarstýrið í Kvívík keypir tvey umtalaðu hús til húslað fyri lærara fyri 32.000 kr., og samtykti, at kommunan kann yvirtaka lánið, 7.400 kr., sum er eftir í Færo Amts Sparekasse.

Kommunan sækir eisini um at fáa studning til keypið, og mælt verður til at veita vanligan studning við 20 %.

2. viðg. 4. desbr. og 3. viðg. 7. desbr

Uppskot nevndarinnar samtykt 15 - 0.

38. Peninga- og valutamál

a. Valutamiðstöðin

Framl. og tikið til viðgerðar 25. novbr.

UPPSKOT FRÁ LANDSTYRINUM

Valutamiðstöðin.

Samsvarandi samju milli bretska ríkisstýris og umbodavaldið í Færeyum, dagf. 27. mars 1941, um skipan av fíggarliga viðurskiðum milli Bretland og Færoyar varð sett a stovn valutanevnd við 3 limum, harav 1 limur valdur av bretska ríkisstýrinum, 1 umbodsmáður fyri ríkið og 1 maður valdur av Løgtinginum ella landsnevndini.

Tingið samtykti í mai í ár, at sett verður ein serstøk 3-mannanevnd til at taka sær av arbeiðinum við at færa fram álitandi statistik yvir allan okkara import og export, eins og hon verður hölmulað til í samráð við valutamiðstöðina til skapa eina skipan, harflir nevndin fær høvi til at viðgera allar umsóknir um valda.

Nú samjan við Bretland av 27. mars 1941 er farin úr gildi, er bretska konsulin farin úr valutanevndini. Landsstýrið mælir til, at landsstýrið í staðin tyrðils, inntil neyðturvilig lógbroytan er farin fram, velur ein mann í nevndina, og subsidieut, at Løgtingið velur ein mann aftrat, og nevndin so saman við tí serstøku nevnd, sum tingið setti í mai, viðger valutaumsóknir og -jáltsnit.

UPPSKOT

Principalt: Landsstýrið velur ein mann í valutanevndina í staðin fyri bretska konsulin, sum hevur sagt seg frá.

Subsidieut: Løgtingið velur harumframt ein mann aftrat til av tinginum valda limi.

Subsidiera uppskotið samtykti 14-0 og principala uppskotið samtykti 17-0.

b. Ásetanir um valuta

1. viðg. 11. desbr. Framl. dagf. 17. desbr.

NEVNDARALIT

Landsstýrið hevur í skrivi, dagf. 8. december 1948, lagt fyri tingið: „Uppskot til ásetanir um valuta“, ið verður hjálagað hesum áliti.

Málið varð beint í fíggarnevndina tann 9. december 1948, og hevur fíggarnevndin havt tað til viðgerðar og kann mæla tinginum til at samtykkja tað.

Nevndin hevur undir viðgerðini havt samráð við landsstýrið um ymsar spurningar og vísir til, at landsstýrismaður Kr. Djurhuus 16. december 1948 hevur sent nevndini soljóðandi bræv:

„Í skrivi, dagsett 15. december í ár, hevur fíggarnevndin í mál-

inum um „Ásetanir um valuta“ yskt, frágreiðing um landsstýrisins stöðu til;

- 1) Um valið av 4 limum, sér. § 3, til valutaneyvri er ætlað at verða skipað so, at hesir menn verða valdir sum
 - a) umboðsmenn fyrj vinnulívið ella
 - b) umboðsmenn fyrj teir politisku flokkarnar eftir tilnæli frá flokkunum.
- 2) Um valutaskipanin kann verða gjord bara við kunngerð í glæða fyr við lóg, ið samstundis avtekur ta gomlu umverandi valuta nevdina.
- 3) Um tað ikki má haldast at vera óneyðugt at seta i uppskotið, at ríkisumboðsmannin skal verða valdur i ta dansku nevndina og eventueli verða hennara formaður.

So stutt hevur landsstýrið á fundi í dag samtykt at svara:

- ad. 1) Landsstýrið vil halda tað vera sína skyldu, áðrenn farið verður undir at velja menn til valutaneyvndina, at geva trimum politisku bólkunum á Hagi høvi til at seta uppskot um valið av hesum monnum, og vil landsstýrið sjálvandi taka møgulig uppskot i so málta sum lögheimandi fyrj sínar avgerðir.
- ad. 2) Tað kann møguliga vera ivingasamt, hvørt eitt ein kunngerð er nóg mikið til avtøku av tí sitandi valutaneyvnd og setan av víðari nýggjari. Fyr at helja mái kann verða heilt greitt, verður viðlagt eitt lóguppskot, men verður samstundis viðmerkt, at tað má haldast at verða neyðugt, at tað framlagda uppskot um valutaskipanina verður samtykt av tinginum.
- ad. 3) Tá landsstýrið hevur, líkið ríkisumboðsmannin við i sínum uppskoti, er tað tí, at hann er nevndur i tí uppskoti, sum samtykt varð i Koypmannahavn, og hevur landsstýrið meint tað heima orðaraði at fylgja hesum uppskoti.“

Soleiðis sum tað framgongur av oman fyrj stundandi skrivi um lír part 2, eru landsstýrið og nevndin verðin samd um tað veina i at gera eina lógtingslóg um valuta, og uppskot verður sett fram samsvarandi hesum.

UPPSKOT

- A. Tingið samtykkir tað av landsstýrinum i skrivi, 8. December 1948, fyr tingið lagda uppskot til ásetanir um valuta.

B. LØGTINGSLOG UM VALUTA.

§ 1.

Avgerðarrætturin fyrj nýtslu av fremmandum valuta, ið ognast fóroyum innan fyrj markað av tí við ríkisstýrið gjordu skipan, verður lagdur undir eina valutamiðstöð. Miðstöðin hevur annars til uppgávu at eftiransa, at handlin fer fram á tryggum grundarlag, og at landsins gjaltorka verður hildin i lagi.

Valutamiðstöðin verður stýrd av einum valutastýri við 4 limum, át nevndir av landsstýrinum, 3 limir skulu veljast eftir tilnæli frá Løgtingsins figgjarnevni.

Samstundis við, at valutastýrið verður sett, avger landsstýrið, hvar skal verða formaður. Um atkvøðurnar i stýrinum standa á jøvnum, er málið falið.

§ 2.

Landsstjórn fær heimild til at ákæta mætti reglugerð fyrir virka valutastýrslina.

Stjórn fær heimild til um það heldur, það er neyðugt, at seta ein valutastjóra.

Útreiðslur, ið koma at verða av virki valutamíðslæðum, verða góðnar úr landskassanum.

§ 3.

Henda lóg kemur í gildi 1. januar 1949, og samstundis fer úr gildi gr. 5 í kúngerð nr. 48, 18/12- 1940, soleiðis sum hon er broytt við kúngerð nr. 14 av 27. mars 1941.

LACTINGSLOV OM VALUTA

§ 1.

Bestemmelsestrefflen vedrørende benyttelsen af fremmed valuta, der tilhører Færøerne indenfor de ved den af regeringer, trætte ordning fastsatte grænser, henlægges under en valuta-central. Det er lovrigt centralens opgave at passe, at hædelen foregår paa et betyggende grundlag, og at landets betalingsvne opretholdes.

Valutacentralen ledes af et valutastyre paa 4 medlemmer, der udnevnes af landsstyret, 3 af medlemmerne vælges efter indstilling fra Lagtingets finansudvalg.

Samtidig med at valutastyret nedsættes, afgør landsstyret, hvem der skal fungere som styrets formand. Hvis stemmerne i styret staar lige, er sagen faldet.

§ 2.

Landsstyret bemyndiges til at fastsætte nærmere instruks vedrørende valutastyrets virksomhed.

Styret bemyndiges til, om det anser det nødvendigt, at ansætte en valutadirektor.

De med valuta-centralens virksomhed forbundne udgifter afholdes af landskassen.

§ 3.

Denne lov træder i kraft den 1. januar 1949, og samtidig ophæves § 5 i kúngerelse nr. 48 af 18. december 1940, saaledes som denne er ændret ved kúngerelse nr. 14 af 27. marts 1941.

UPPSKOT FRÁ LANDSSTYRINUM

til ásetanir um valuta.

1.

Valutalóggávan, sum er galdandi í hinum partinum av ríkinum, verður við samráð millum landsstjórn og danska valutavaldið lagað eftir teimum serligu føroysku viðurskiftunum. Reglurnar fyri valutahandlinn í Føroyum verða innar fyri markaði í hesi lóg ásettar eftir samráð millum Danmarks Nationalbank og teir føroysku bankarnar.

2.

Føroya atgunga til at fáa fremmanðan valuta frá Danmarks Nationalbank eins og til at fáa vörur, sum litið er til av, frá hinum partinum av ríkinum, verður fastlegd við periodiskum samráðingum.

3.

Samráðingar um ley i 2. punkti nevndu viðurskipti verða ferdar millum hvørar nevndir, sum hvørjar hava 4 limir. Onnur nevndin verður sett av státsministerinum og hin av landsstýrinum. Ríkisumboðsmáðurin er limur av báðri fyrrumtalaðu nevndini; formaðurin fyrri hesi nevnd leiðir nevndanna felags samráðingar.

4.

Undan ársbyrjan gera hesar báðar nevndir i felagsskap, yvirhít, sum sjáir tær væntaðu samlaðu valutainntøkur og útreiðslur hjá Føroyum i komandi ári, herundir serstakliga rúmdina á tí væntaða inn- og útflutninginum. Nevndirnar leggja yvirhitið atvikarist fyrri státsministerið og landsstýrið til góðkenningar.

5.

Føroyska yvirvaldið ger mánaðaruppgerðir, sum lýsa, hvussu yvirhitið verður uppfyllt, og sendir tær til tær báðar nevndirnar. Vísir mánaðaruppgerðirnar, at yvirhitið kann ikki verða hildið, vegna tess at viðurskiptini eru broytt, sendir føroyska nevndin tilmæli til landsstýrið um at broyta yvirhitið, og kann landsstýrið síðan senda státsministerinum uppskot um broytingar i yvirhitinum. Málið fer so til viðgerðar i báðum nevndunum.

FORSLAG TIL VALUTABESTEMMELSER.

1.

Den i det øvrige rige gældende valutaloggivninge tilpæses gennem forhandlinger mellem landsstyret og de danske valutamyndigheder de sædvanlige færøske forhold. Inden for rammerne af denne lovgivning fastsættes reglerne for valutahandelen på Færøerne efter forhandling mellem Danmarks Nationalbank og de færøske banker.

2.

Færøernes adgang til at modtage fremmed valuta fra Danmarks Nationalbank samt til at modtage knappe varer fra det øvrige rige fastsættes gennem periodiske forhandlinger.

3.

Forhandlingerne vedrørende de i punkt 2 nævnte forhold føres mellem to udvalg, hvert bestående af 4 medlemmer. Det ene udpeges af státsministeriet, det andet af landsstyret. Rigsombudsmanden er medlem af det førstnævnte udvalg. Formanden for dette leder de to udvalgs forhandlinger.

4.

For hvert kalenderårs begyndelse udarbejder de to udvalg i fællesskab en oversigt, der viser de for det kommende år forventede samlede valutaindtægter og -udgifter for Færøerne, herunder, særlig den forventede ind- og udførsels omfang. De to udvalg forelægger den udarbejdede oversigt til godkendelse henholdsvis af státsministeriet og det færøske landsstyre.

5.

De færøske myndigheder udarbejder og afgiver til de to udvalg månedlige opgørelser til belysning af, i hvilket omfang, den udarbejdede oversigt opfyldes. Hvis de månedlige opgørelser viser, at den for året opstillede oversigt ikke kan overholdes på grund af ændrede forudsætninger, afgiver det færøske udvalg til landsstyret indstilling om en ændring af oversigten, hvorefter landsstyret til státsministeriet kan indsende forslag om ændringer i oversigten. Den gen vil så være at forhandle mellem de to udvalg.

Viðmerkingar:

Uppskotið er samsvarandi semju, sum varð gjørd 4. november 1948 millum sendiveynd Løgtingsins og umboðsmenn fyrri ríkisstýrið. Sum grundarlag fyrri tingingunum, umtalaðar í pkt. 4, viðviðkjandi 1949, varð undir samráð-lagnum í Keypmannahavn gjørd yvirin fyrri 1949.

Landsstýrið viðmælir, at tingið samtykkir frammanfyrri standandi uppskot.

2. og 3. viðg. 17. desbr.

Uppskot nevndarinnar A samtykt 19--0. Uppskot B viðg. lögtingslóg um valuta §§ 1-3 samtyktar uttan atkvøðugreiðslu. Lógaruppskotið í síni heild samtykt 19--0.

c. Lóg um peningaseðlar

1. viðg. 11. desbr. Alt framl 17. desbr.

NEVNDARALIT

Landsstýrið hevur í gjl. dagfest tann 8. december 1948, lagt fyrri tingið uppskot um: Lóg um peningaseðlar í Føroyum o. a.

Málið varð beint í feggjarnnevndina tann 9. december 1948, og hevur nevndin havt tað til viðgerðar.

Meirilutin (P. M. Dam, J. Fr. Øregaard, Joh. M. Fr. Poulsen) mælir til at samtykkja uppskotið í niðanfyri standandi nakað broyita líki.

Mjnnilutin (H. Djurhuus, R. Long og Th. Petersen) kann taka undir við meirilutanum um lógaruppskotið, ið er samsvarandi tingingarúrslitið frá í heyst. Tó verður víst á, at grein 6 um tann ágóða, Føroyum er tiltonktur fyrri peningin, ið settur er í Danmarks Nationalbank. Tað er upplýgt, at hesin partur væntandi kann verða um 90.000 kr. av innjstandandi 15 milliónir ella 2 promille, og tá ein hugsar um, at 15 mill. kr. fara frá til føroyska sam-felagnum til at virka í til danska samfelagnum, kann ikki sigast annað enn, at henda samsýning er heilt óhóskandi. Haraftrat skal viðmerkjast, at tann sterlingpeningur, 450.000 £. ið slendur í London í letumj. gevur í rentu 1½ % p. a. ella umleið 45.000 kr., alísa hálvmóru ferð so nógv fyrri 9 mill. kr., sum nú bjóðast okkum fyrri 15 milliónir kr., so er tað ein ringur handil fyrri okkum.

Vit kunnu ganga við til, at spurningurin um ágóðan verður goymdur til seinri avgerð og seta til uppskot um lógaruppskot orðað sum meirilutans, tó at grein 6 gongur út, og greinirnar 7, 8 og 9 verða broyttar til Gr. 6, 7 og 8.

UPPSKOT

Frá meirilutanum:

Uppskotið frá landsstýrinum til lóg um peningaseðlar o. a. verður samtykt av tinginum við hesum broytingum:

Til § 2: Síðsta punktið verður orðað soleiðis:

„Føroysku peningaseðlarnir skulu, um teir skulu hava gildi, hava undirskrift ríkisumboðsmannsins og umboðsmanns landsstýringsins í facsimile.“

Til § 3: Síðsta punktið verður orðað soleiðis:

„Seðlanna útsjón verður ásetil eftir samráð millum Føroya Løgting og statsministerið.“

Til § 6: Greinin verður orðað soleiðis:

Føroyar fáa ein hálvisan part av nationalbankans ágóða. Føroya partur av til peningagjöld, sum staturin fær samsvarandi lóg um Danmarks National-

bank, § 19, 2. og 4. pætti, verður útroknaður sum procentpartur, ið svarar til munin millum umfarið av færoyskum seðlum og iðð samlaða seðlumfarið i øllum ríkinum, tá Nationalbankans roknskaparar er at enda."

Til § 7: 1. pætti verður orðað soleiðis:

"Telr peningaseðlar, ið nú verða nýttir, verða fyrðilg at hava gildi, Endaliga frelstu fyri avloysing seðlanna verður ásett eftir avtalu millum landsstýrið og statsministerið."

Til § 2: Sidste punktum affattes således:

"De færøske pengesedler skal for at være gyldige være forsynede med underskrift i facsimile af rigsbankmanden og landstyreets repræsentant."

Til § 3: Sidste punktum affattes således:

"Sedlernes udløende bestemmes efter forhandling mellem det færøske lagting og statsministeriet."

Til § 6: Paragraffen affattes således:

"Færøerne modtager en forholdsvis andel af Nationalbankens overskud. Færøernes andel beregnes som en til forholdet mellem det færøske seideløb og det samlede seideløb i hele riget ved slutningen af Nationalbankens regnskabsår svarende procentdel af det beløb, som tilfalder staten i henhold til lov om Danmarks Nationalbank, § 19, stk. 2 og 4."

Til § 7: Første stk. affattes således:

"De for tiden anvendte færøske pengesedler har gyldighed indtil videre. Den endelige frist for sedlernes afløsning fastsættes efter aftale mellem landstyre og statsministeriet."

Frá meirilutanum:

Tingið samtykkir frammanfyri; standandi uppskot frá meirilutanum, ið soleiðis, at grein 6 gongur út, og greinirnar 7, 8 og 9 verða broyttar til gr. 6, 7 og 8.

UPPSKOT FRÁ LANDSSTYRINUM

um lóg um peningaseðla, i Føroyum o. a.

§ 1.

Føroyar hava egnar peningaseðlar, sum eru lógligu gjaldoyð landsins. Mynteindir er ein króna. Virðið til danskar peningaseðlar er 1 króna = 1 krone.

§ 2.

Føroysk peningamál hoyra undir statsministerið. Ríkisumboðsmannurin saman við einum umboðsmanni, sum landstýrið hevur valt, hava í Føroyum stýrið av peningaseðlunum um hendur. Føroysku peningaseðlarnir skulu hava undirskrift ríkisumboðsmannsins og umboðsmanns landstýrisins i facsimile.

§ 3.

Føroysku peningaseðlarnir verða gjørdir av Danmarks Nationalbank við sama áljóðandi og i somu stødd sum dansku seðlarnir. Statsministerið ásetir eftir samráð við føroyska heimastýrið, hvussu útsjónd seðlanna skal vera.

§ 4.

Føroysku peningaseðlarnir skulu vera tryggjaðir við danskum krónum, sum standa á serligari konto i Danmarks Nationalbank.

§ 5.

Danmarks Nationalbank og deildir bankans býta føroyskar peningaseðlar um við danskar, og ríkisumboðsmannurin býti, danskar seðlar um við føroyskar eftir nærri reglum ásettum av statsministarum. Hetta býti verður gjørt uttan provisión.

§ 6.

Av tí peningagjöld, sum staturin fær av nationalbankans árliga ágóða samsvarandi lóg nr. 116, 7. apríl 1936, § 19, 2. og 4. petti, fáa Færoyar ein part, ið verður útroknaður sum procentpartur, ið svarar til munin millum umfarið av feroyskum seðlum og tað samlaða seðlunumfarið í øllum ríkinum, tá nationalbankans roknskaparár er at enda.

§ 7.

Statsministerin ásetir eftir samráð við landsstýrið reglurnar og freistina fyri avloysingina av teim núverandi feroysku peningaseðlunum við teina nýggju seðlunum eftir hesi lóg.

Inntil slík avloysing fer fram, galda viðvíkjandi teim núverandi peningaseðlunum ásetanirnar í §§ 1, 4 og 5.

§ 8.

Peningaseðlarnir kunnu eftir statsministerans nærri áseting eftir samráð við landsstýrið verða innkallaðir, og nýggir seðlar verða útgivnir, sbr. §§ 2 og 3. Teir innkallaðu seðlarnar eru tá ikki longur lógligu gjaldoyði frá tí degi, sum ásettur er í kunngerðini. Tá eitt ár er farið frá nevnda degi, missa teir innkallaðu seðlarnir teirra gildi. Um umstøðurnar tala fyri, kann hitt í § 2 umrødda í Føroyum sílandi stýri tó innloysa tilíkar seðlar.

§ 9.

Í Føroyum verða nýttir somu smápeningar sum í Danmark.

Lov om pengesedler på Færøerne m. m.

§ 1.

Færøerne har egne pengesedler, der er det lovlige betalingsmiddel på øerne. Møntenheden er 1 króna. Værdiforholdet til danske pengesedler er 1 króna — 1 krone.

§ 2.

Det færøske pengesedlen henholder under statsministeriet. Den stedlige bestyrelse varetages af rigsbudsmanden sammen med en repræsentant for landsstyret, valgt af dette. De færøske pengesedler skal være forsynede med underskrift i facsimile af rigsbudsmanden og landsstyrets repræsentant.

§ 3.

De færøske pengesedler fremstilles af Danmarks Nationalbank med samme pålydende og i samme format som de danske sedler. Sedlernes udseende bestemmes af statsministeren efter forhandling med det færøske hjemmestyre.

§ 4.

De færøske pengesedler skal være åbnkede af danske kroner, som henstår på en særlig konto i Danmarks Nationalbank.

§ 5.

Færøske pengesedler modtages til ombytning med danske sedler ved Danmarks Nationalbank og dens filialer og danske pengesedler til ombytning med færøske sedler af rigsbudsmanden efter nærmere af statsministeren fastsatte regler. Denne ombytning sker uden provision.

§ 6.

Af det beløb, som Nationalbankens årlige overskud tilfalder staten i henhold til lov nr. 116 af 7. april 1936, § 19, stk. 2 og 4, modtager Færøerne

en andel, der beregnes som en til forholdet mellem seddelomløbet i færøske sedler og det samlede seddelomløb i hele riget ved slutningen af Nationalbankens regnskabsår svarende procentdel.

§ 7.

Statsministeren fastsætter efter forhandling med hjemmestyret reglerne og fristen for de nuværende færøske pengesedlers afløsning med de nye sedler efter denne lov.

Indtil sådan afløsning finder sted, gælder med hensyn til de nuværende pengesedler de i §§ 1, 4 og 5 givne bestemmelser.

§ 8.

Pengesedlerne kan efter statsministerens nærmere bestemmelse efter forhandling med landestyret indkaldes og nye sedler udstedes, jfr. §§ 2 og 3. De indkaldte sedler ophører da at være lovligt betalingsmiddel fra det tidspunkt, som fastsættes ved bekendtgørelsen. Når et år er forløbet fra dette tidspunkt, mistes de indkaldte sedler deres gyldighed. Såfremt omstændighederne taler derfor, kan dog den i § 2 omtalte stedlige bestyrelse indløse sådanne sedler.

§ 9.

Som skillemønt på Færøerne anvendes den i Danmark anvendte skillemønt.

2 og 3. viðg. 17. desbr.

Uppskot meirilutans: Lógaruppskotsins § 1 samtykt utan atkvøðugreiðslu. Broytingaruppskot til § 2 samtykt 17—0. § 2 so broytt samtykt utan atkvøðugr. Broytingaruppskot til § 3 samtykt 20—0. § 3 so broytt og §§ 4 og 5 samtyktar utan atkvøðugr. Uppskot minnilutans sett undir atkvøðugr. við næmukall: *Ja atkvøddu:* Poul Petersen, Hákun Djurhans, Martin Holm, R. Long, Fr. Bláhamar, A. Sørensen, Th. Petersen, S. Ellefsen. *Atkvøddu ikki:* L. Zachariassen, P. M. Dani, S. P. Zachariassen, P. Nielsen, Kr. Djurhuus, Jens Chr. Olsen, Joh. M. M. Poulsen, Johan Reinert, Wm. Smith, J. P. Davidsen, J. Fr. Øregaard, og fali uppskotið so statti, bert 8—0. Broytingaruppskot meirilutans til § 6 samtykt 13—0 og § 6 so broytt samtykt 13—0. Broytingaruppskot til § 7 samtykt 14—0, og § 7 so broytt samtykt 14—0. Lógaruppskotsins § 8 samtykt 14—0, § 9 samtykt 13—0, og lógaruppskotið i sinni heild samtykt 14—0.

39. Fiskivinna innanfyri sjómark

1. viðg. 22. novbr. Umhugsan frl. 11. desbr. og broytingaruppskot 17. desbr.

UMHUGSIAN

Frá Póter P. Joensen, Gjógv, var til seinastu tingsetu komin umsókn, hvort hann eigna og bygðanna vegna sekir um at fáa broytt fiskimarkið fyri snurrivád til tað sama sum fyri trol. Hann sigur, teir hava góðan samlagrunn eystan fyri Eðlskoll, men at snurriváðabátarnir nú hava veitt á hesum grunni, so ikki var komandi har við linu.

Tað var av tinginum samtykt, at 1) svarað verður harra P. P. Joensen, Gjógv, at tingið ikki kann fremja hansara umsókn um at áseta sama mark fyri snurrivád sum fyri trol, og 2) málið verður sent dr. phil. Væði Táning til ummælis og lagt aftur fyri Ólavsekslingið.

Dr. phil. Væði Táning ferir í brævi, d. 2. mars í ár, m. a. fram, ut av flatfiski er tað serliga kalvin, sum umráðandi er at fáa vardin innan fyri sjómarkið í Føroyum. Her er tað besti máti at friða tað uppvaksandi ynglin og ungfiski, sum serliga heldur til í sundum, flóðum og víkum og á tí granna vatninum tætt við oyggjarnar. Tá tað ungi kalvin er vorðin o. u. 50 cm langur (vekt o. u. 12—1400 g) fer hann frá tí grunna út á tað djúpara vatnið og spreiddist víða um, so at tað er ikki so lætt at veiða hann sum longur ímóti landi. Tað hevur tí ymsaslaðni frá verið sett fram uppskot um, at kalvasprøkur undir 50 cm longd skulu verða heil fúðaðar internationalt. Um so varð, vildu nógvar fleiri kalvasprøkur kunnað komið upp á ta virðismiklu lungdina 100—150 cm (13—50 kg) og vega nógvar ferðir meira enn tær smáspøkur, sum nú verða veiddar. So ræi skovlivád sum snurrivád við ov smáum meskum eru oyðilagjandi fyri tær smá kalvasprøkur. Tað má tí sigast at vera harmiligt, at skovlivád og snurrivád uttan avmarkaða meskustøði hava verið loyvd á einum nærrí ásettum eigi innan fyri sjómarkið.

Veiðan av reyðsprøkum, reyðtungum, skrubbum og øðrum småflundrum innan fyri sjómarkið er ikki so oyðandi fyri bestandin av hesum fiskasløgum, ið hava lítlan týdning fyri Føroyingar, so sum veiðan av småum kalvum er tað fyri bestandin av kalva sum heild tikið.

Við at áseta stórt mál fyri ta minnstu mesku, sum má verða nýtt í cod-endaum ella „lyftinum“ av teim nevndu veiðireiðskapum, og við at gera guldandi tey minnstamál, sum uppskot hevur verið frammi um internationalt fyri teir 5 nevndu flatfiskar, og minnst 40 cm fyri kalva, vil harvið kunna útvegast nakað av tryggjan fyri kalvan, sjálvt um tað framvegis verður loyvt at brúka tey tvey nevndu veiðilamboð. Av hesum báðum amboðum er snurrivád við stórum meskum tað, sum ger minnst skaða, við tað at undirmátsfiskur, sum er tínn við hesum reiðskapi, men sleptur út aftur beint aftaná, hevur betri líkindi til at liva, enn um hann er tikin við skovlivád.

Meskuvæðin í veiðireiðskapi eigur at vera minnst 10 cm strekt mál (5 cm frá knítt til knút), helst 12—14 cm strekt mál. Brúkið av dupultgornum eigur sjálvandi at vera forbjóðað. Minnstamál fyri flatfisk, sum tað er loyviligt at færa í land, eigur at vera (mált frá høvur til spori):

Reyðsprøka og reyðtunga	27 cm
skrubba og sandsprøka	25 cm
skerisling	30 cm
kalvi	40 cm ella helst 50 cm

Við at áseta teir víðu meskarnar vil sjhur yngil og ungfiskur av rundfiski vera litið úlættur fyri at verða veiddur. Um nóg víðir meskar og nóg stór minnstamál verða ásett, kann verða bildað fram við tíðaravmarkanini 1. apríl—30. september.

Landestýrið hevur 16. november sent tinginum uppskot til loytingslóg um fiskivinnu innan fyri sjómark. Málið varð framlagt 19. november, til 1. viðgerð 22. s. m. og varð sent til flakivámmunevndina.

Landsstýrið setir fram uppskot sitt eftir telm í frammánundan umtalaða ummæli frá dr. phil. Vedei Táning ávísta mátum fyri meskuslædding í skovliváðum og smurriváðum og minnsta mát fyri flatfisk, sum tað er loyviligt at fara á land, og verður ásett, at fiskur undir nevndu mát skal verða sleptur livandi aftur í havíð.

Í uppskotinum verður ein flatfiskur nevndur lálla, men hetta navn er nevndini ókannaugt. Tað sæst, at tað danska navnið er „Skærsing“.

Fýskivinnuvevndin, sum hevur havt málð til Umbugsunar, kann vera á einum máli við dr. phil. Vedei Táning og landsstýrið í tí, at tað vil vera av lýðningi at fáa ásett hóskandi meskuvíli og minnstemát fyri leðr nevndu flatfiskar, serliga fyri kalva; nevndin má tó halda, at 50 cm er ov stór longd sum minnsta mál fyri kalva, og vil seta fram uppskot um, at tað verður ásett til 40 cm, soleiðis sum eisini nevnt av dr. Vedei Táning.

Nevndin er greið yvir, at ásetlanin um, at undirmátsfiskur skal verða sleptur livandi aftur í havíð, ikki verður leita at fara út í livíð.

Nevndin hevur eftirkannað tað í kunningi, 24. november 1942, áætta mark fyri, hvar loyviligt er at fiska við skovlivíð og smurrivíð frá 1. apríl til 30. september og setir frá uppskot um hesar broytingar:

Aflað „Enniberg til Kallsfles (Kallsøi)“
verður sett: „Kallsfles til eitt punkt í fjórðing í miðv. norðan úr Rívtanga,
Haðani til Skeiðið á Mýlingi.
Skeiðinum til Tjørnunes (Vágoy)“.

Henda nýggja avmarking kemur í staðin fyri ta núgaldandi, sum gongur úr Kallinum til Ríttuv (Vágoy).

Tá nevndin hefur sett fram uppskot um at broyta markið á hesum strækti og flyta tað nakað út, er atvoldin tann, at tað núgaldandi markið gongur nær móti landi, og at tætt útjanfyri markið er góður sandbotnur (hýsubotnur), sum hevur havt nógv at týða hjá útróðrarmanninum har um leiðir. Áðrenn tað verður loyviligt at veiða her við skovlivíð og smurrivíð. Tingið hevði, sum umtalað frammánundan, í seinastu tingsetu eina umsókn frá Gjármonnum um henda spurning og hevur eisini fingið áheitan aðrastaðni frá um hesar leiðir.

Um henda broyting verður samtykt, vil markið ganga frá:

Skopara (Fugloy)	til Settorvu (Viðoy).
Settorvu	til Enniberg.
Enniberg	til Kallsfles (Kallsøi).
Kallsfles	til eitt punkt í fjórðing í miðv. norðan úr Rívtanga.
Haðani	til Skeiðið á Mýlingi.
Skeiðinum	til Tjørnunes (Vágoy).
Tjørnunes	til Hellutanga (Vágoy).
Hellutanga	til Havnarfles (Mykines).
Havnarfles fram við ystu skerum	til Flatafrang.
Flatafrangi	til Trælanýpu (Vágoy).
Trælanýpu	til Fleygbergstanga (Koltur).
Fleygbergstanga	til Trøllhevda.
Trøllhevda	til Knúkin (Skúoy).
Knúkinum	til Klóraratanga (Suðuroy).
Klóraratanga	til Villingatanga „
Villingatanga	til Kobbatanga „
Kobbatanga	til Bergstanga „
Bergstanga	til Knápin „
Knápinum	til Sunnbjørholm „
Sunnbjørholm	til Móanes „
Móanes	til Akrabergstanga „
Akrabergstanga fram við landinum	til Baglahólm „

Baglahólmur	til Porkerisnes.
Porkerisnesi	til Froðblarnýpu.
Froðblarnýpu	til Nevina (Skúoy).
Nevini	til Kvørntanga (Sandoy).
Kvørntanganum	til Dalsfles.
Dalsfles	til Skálhøvda.
Skálhøvda	til Kirkjubænes (Streymoy).
Kirkjubænesi	til Helluna (Nólsoy).
Helluni fram við landinum	til Hústainstanga.
Hústainstanga	til Rissuna (við Eysines í Eysturoy).
Rissuni	til Nevið.
Nevinum	til Mjóanes.
Mjóanesi	til Trøllid (Borðoy).
Trøllinum	til Syðratanga.
Syðratanga	til Høvdan (Svínoy).
Høvdanum	til Eysturhøvda.
Eysturhøvda	til Múlan (Fugloy).
Múlanum fram við landinum	til Eystfelli.
Eystfelli	til Skopara.

Í einari umhugsan frá fiskivinnuneyvndini, 2. september í ár, verður m. a. fært fram, at nevndin er á einum máli við landsstýrið um, at ein ajourføring av fiskivinnulóggávuni er neyðug. Tað vil vera av týðningi, um øll lóggávu fiskivinnu viðvíkjandi verður samlað, soleiðis at hon verður lætt atgongilig. Fiskivinnuneyvndin vil altíð vera til reiðar at taka eitt slíkt máli til viðgerðar.

Harra Th. J. Thomsen hevur fyri útróðraráðgjafi í Sørvági sent nevndini bræv, hvørt Løgtingið verður biðið um at banna snurruvág og skovlivág innan fyri sjómarkið.

UPPSKOT

Tingið samtykkir uppskot landsstýrisins til løgtingslóg um fiskivinnu innan fyri sjómarki við hesum broytingum:

¶ § 1. Greinin verður orðað soleiðis:

„Ásetanin í kunngerð nr. 26, 24. november, 1942, verða framvegis galdandi, tó soleiðis, at tað áseta markið fyri, hvar loyvilgt er at fiska, (sbr. § 1), verður broytt soleiðis, at aftaná

„Enniberg til Kallsfles“

verður í staðin fyri

„Kallsfles.....“

..... til Ritunovu (Vágoy).

Ritunovu“

sett:

„Kallsfles til eitt punkt í fjórðing í málsv. norðan úr Rívtanga,

Haðani til Skeiðið á Mýlingi.

Skeiðinum til Tjørnunes (Vágoy).

Tjørnunes“

¶ § 2. Í staðin fyri „kalva..... 50 cm“

verður sett: „kalva..... 40 cm“.

BROYTINGARUPPSKOT

frá Johan Reinert o. fl.

Nevndarinnar uppskot verður broytt soleiðis:

At aftaná Skeiðinum verður sett:

Frá Skeiðið til eitt punkt 1½ sjómíl málsvísandi vestan og hantá til Tjørnunes á Vágoy.

UPPSKOT FRÁ LANDSSTYRINUM
til loptingslög um fiskivinnu innan fyrri sjómark.

§ 1.

Ásetanir í kunnigerð nr. 36, 24. nóvember 1942, sbr. kunnigerð nr. 25, 25. júlí 1947, verða framvegis galdandi við fylgjandi breytingum.

§ 2.

Meskestadélin í skovliváðum og snurriváðum, sum kunna verða nýtt á tí í kunnigerðini av 24. nóvember 1942 ásetta oki, skal í minsta lagi vera 10 em streki mátt (5 em frá knúti til knút).

Forbjóðað er at nýta duputtgarn.

§ 3.

Minsta mál fyri fladfisk, sum tað er loyvt at fara í land skal vera:

- Fyri reyðspröku og tungu	27 em	totallongd.
.. skrubbu og sandspröku	25 em	"
.. lallu	30 em	"
.. kalva	50 em	"

Fiskur undir nevndu mál skal verða slepptur lívandi aftur í havið.

§ 4.

Henda lóg kemur í gildi heiman vegin.

Loptingslög um fiskeri paa søterritoriet.

§ 1.

Bestemmelseerne i kundgørelse nr. 36 af 24. november 1942, jfr. kundgørelse nr. 25, af 25. juli 1947 forbliver i kraft med følgende ændringer.

§ 2.

Meskestetrelsen for skovlevand og snurrevand, som man anvender paa den i kundgørelsen af 24. november 1942 omhandlede del af søterritoriet, skal være mindst 10 em strakt maalt (5 em fra knude til knude).

Det er forbudt at anvende dobbeltgarn.

§ 3.

Minstemmaal for fladfisk, som det er tilladt at ilandbringe, skal være:

For rødspætte og redtunge	totallængde	27 em
.. skrubber og ising	"	25 em
.. skærtsing	"	30 em
.. helleflynder	"	50 em

Fisk under nævnte maalt udsættes igen levende i havet.

§ 4.

Denne lov træder i kraft straks.

Vidmerkingar:

Kunnigerð nr. 36, 24. nóvember 1942, sbr. kunnigerð nr. 37, 22. nóvember 1944, og kunnigerð nr. 25, 25. júlí 1947, loyvir teimum, ið annars hava rætt at fiska innan fyrri sjómark, at nýta skovliváð frá 1. apríl til 30. september við lárí, ið ikki hevur yvir 40 hk maskinkraft. Ið ikki innan fyrri linju, ið gengur millum ymlis ásetti punktir. Kunnigerðin setir forboð fyri at fiska við snurriváð innan fyrri nevndu linju. Henda lóg er galdandi til 31. december 1948.

Í brævi, dagf. 2. mars 1948, hefur dr. Væðel Tánning, at reglurnar kunna framvegis fyribils verða galdandi, um reglur verða ásettar fyrir meskustöðir og minnstamát fyrir flafisk.

Landsstýrið mælir til at fylgja ráðum dr. Tánings og setir fram hella uppskot til lögtingslög.

2. viðg. 16. desbr. og 3. viðg. 17. desbr. Breytingaruppskið samtykt 18 0. Uppskot nevndarinnar til § 1 so breytt til § 2 og löguppskið í síni heild samtykt 18 0.

40. Mjólkaprísur

1. viðg. 23. novbr. Álit framf. 15. desbr. og uppiskoytiuppskot 17. desbr.

NEVNDARÁLIT A.

Landsstýrið hefur í skrifv. lögf. 1. október 1948, kveðgjört tinguinn svarskrif stýrisins frá sama degi til mjólkafelagið, Tórshavn, viðvikjandi kærumall um mjólkaprísinn og samstundis lagt málið fyrir tingið:

Svarskrivnið er söljóðandi:

„Landsstýrið feldi bræv felagsins, dagf. 23. september í ár, havi fært verður fram, at studningurin til mjólkaframleiðslu fald burtur 1. júlí í ár, og at mjólkaprísurin eftir felagsins umhugsan er ov lágur, og at felagið ti hevur verið noyð til at taka ta avgerð at hanta mjólkina heima roknað frá sunnudegnum 26. september í ár, inn til nærrí prísur verður ásettur, sum stjóra mjólkafelagsins kann góðkenna.

Málið hevur verið sent prísráðnum til ummælis, og í brævi, dagf. 25. september, upplýsir prísráðið, at ráðið hevur samtykt at mæla landsstýrinum til at taka upp sáttur studningin 15 eyru pr. litur, sum heild uppá 1. júlí í ár, soleiðis at skipanin verður endurnýggjað frá 1. október 1948 til 1. maí 1949.

Vist verður á, at príssteðgur ferðar fyrir hækkan av núverandi söluprís á mjólk.

Í brævi 27. september sigur prísráðið frá, at spurningurin viðvikjandi mjólkaprísinum var til nýggja viðgerð á fundi 27. september, og samtykti ráðið at svara, at so, sum málið liggur fyrir, kann ráðið ikki hækka brúkaraprísinn vegna príssteðgreglunum.

Landsstýrið hevur eisini havi samráð við umboðsmenn fyrir mjólkafelagnum.

Landsstýrið hevur ikki heimild til at hækka maksimalprísinn, sum er galdandi fyrir mjólkasølu. Tað liggur ikki fyrir nekur nýggj avgerð frá prísráðnum um annan prís enn taan, sum er galdandi, og so stótt er ikki grundarlag fyrir appell til landsstýrið. Løgtingið hevur ikki jáltað landsstýrinum nevning at ráða yvir til veitan av studningi til mjólkaframleiðaran, og ti kann landsstýrið ikki jálta tilikan studning, men landsstýrið vil leggja spurningin fyrir Løgtingið, so skjótt tað kemur saman allur.“

Forsögan er henda. Í tingsetuni 1947 samtykti tingið at halda ein pris á handilsfóðri, soleiðis at fóðureind og framleiðsluprisurin pr. litur hevdu sama pris. Løgtingið skuldi rinda landshandlinum munin (smbt. tingmál nr. 5/VII/1947, tingtíðindi 1947, bls. 118). Seinni í somu tingsölu samtykti tingið eisini at veita neytahaldarum ein beinleiðis studning uppá 15 oyru fyri hvønn seldan litur. Hesin stuðningur skuldi veitast til 1. mai, seinri longdur at galda til 1. júl í ár (smbt. tingmál 28/XIII/1947, tingtíðindi 1947, bls. 282).

Í skrivi frá 23. september 1948 hevur Mjólkafelagið biðið um at fáa hækkað mjólkaprísin og leggja afturat, at felagið verður nøyt at halda mjólkma aftur frá sölu, um felagið ikki nú fær rimulgar somdir, og samtykti varð at kunngerast steðg frá sunnudegnum 26. september. Hesin steðgur varð ein viku, og neytahaldarar eftirlíkaðu at halda fram við sölu, til tingið hevði tikið avgerð í spurninginum.

Sam tað sæst, hevur prísráðið havt málið, men mátti skjóta tað frá sær, tá ein hækkan beinleiðis rakast av reglunum um príssteðg, smbt. kunngerð nr. 6 frá 23. mars 1943. Henda avgerð prísráðsins varð skotin inn til landsstýrið, smbt. gr. 6 í kunngerð nr. 59 frá 9. december 1941. Reglan um príssteðg forðar eisini landsstýrinum at broyta, og landsstýrið leggur afturat, at tað ikki hevur pening at jálta til endurnýggjan av studninginum frá í var. so sum tilmælt av prísráðnum í skrivi frá 23. september 1948.

Landsstýrið hevur einki uppskot, men skjýtur málið til tingsins avgerð.

Búnaðarnevndin, sum aftur hevur fingið málið til viðgerðar, má vera á einum máli um, at prísurin á búnaðarverum yvirhefur hevur verið av lígri eftir tíðnum, og mest kann tað sigast um mjólkaprísin.

Tveir vegir eru at ganga, annaðhvert við lógargrøð at rúnda reglurnar um príssteðg, soleiðis at heimilt verður prísvaldinum at sela mjólkaprísin upp ella at veita studning til neytahaldararnar.

Prísvaldið hevur, víla víð, affað seg at loyva hækkanir, tá eitt nú mjólkir er ein av leim verum, sum ganga inn í prísstalsgrundarlagið í stórarí nógð ikki minni enn 500 litrar, soleiðis at ein prishækkan eplið nú uppá 5 oyru hevur prístallið upp við 2 stigum.

Tað fyriliggur uppgærd frá nevndini yvir, at studningsveitan í vár hevur kostað landinum um 96.000 kr. í eini frágreiðslu frá Thorshavn Mælkeforsyning og Margarinefabrik til landsstýrið nýliga sæst, hvussu ógvuliga ójavnur mjólkaflokkningur til Havnar er. Í summarmánaðinum liggja tær mánaðarlígu nógðirnar frá 50.000 til 63.000, men tær mánaðarlígu nógðirnar í vetrarmánaðinum liggja um 16.000 litrar. Eftir hesum kann tað væl skiljast, at mjólkaneydið má vera stór í vetrarmánaðinum og samstundis ómikið mjólk í summarmánaðinum. Hetta hevur havt við sær, at ein munandi partur av summarmjólkini fer til ostagerð fyri ein nógv lægri pris. Fyri at tingið javnað út aftur henda mismun vóru eftir nevndarinnar hugsan góðar grundir fyri at hildið ein væl hægri vetrarpris, soleiðis at tað renti seg hjá neytahaldarum at leggja um til vetrarmjólk. Eisini má tað sigast, at ein stórir vangi í hesi framleiðslu liggur í samferðsluni.

So statti mælir nevndin tinginum til fyrri fyrst at veita neytahaldarum eina prísveðbót uppá 15 oyru fyri hvønn seldan litur eftir somu reglum sum í vár (smbt. tingmál nr. 28/XIII, tingtíðindi 1947, bls. 282), og at prísurin á handilsfóðri ikki má fara upp um 55 oyru pr. fóðureind.

Nevndin ynskir at skila til her, at løtan ikki er til at mæla tinginum til eina rúmkán í lógini um príssteðg nr. 6 frá 23. mars 1943, sum forðar fyrri einari prishækkan, men mælir til at taka henda spurning upp aftur seinna partin í tingsetuni, um viðurskiðini til ta tað kunnu vera so mikið broytt.

So statti setir nevndin fram hetta

UPPSKOT

- 1) Neytahaldarum verður veitt í studningi 15 oyru fyri hvønn seldan litur at galda fyrri fyrst frá 1. desember 1948 til 28. februar 1949, eftir reglun.

sum fyrirsetlar eru í tingmáli nr. 28/XIII/1947 (tingtiðindi 1947, bls. 282).
Útreiðslurnar verða at rinda úr landskassanum.

- 2). Tingið samtykkir, at landshandilin heldur í hægsta lagi sama útsöluprís á handilsfóðri (hveitisáðir og oljuekurr), sum gældandi var í vár (smb. lögtingssamtykt í tingmáli nr. 28/XIII/1947 (tingtiðindi 1947, bls. 282).
Mátturinn verður rindaður landshandlinum úr landskassanum.

UPPÍSKOYTISUPPSKOT

Sum nýtt potti 3 verður sett:

Útreiðslur samsvarandi hesi samtykt verður fyrribla at ávísu til fliggjarlógina fyrri januar fjórðingsár 1949, § 5 nýtt potti f. — Hetta verður nærri at samtykkja seinni í lógarform.

2. og 3. vðg. 17. desbr. — Uppskot nevndarinnar pt. 1) og pt. 2) samtykt 15—0. Uppískoytisuppskotið samtykt 16—0.

Tann 10. mars 1949 varð framlagt sáljóðandi

ÁLIT B.

Ávísandi nevndarálið í lögtingsmáli nr. 44/1948 (mjólkaprísir), harí lögtingið 17. desember 1948 hevur samtykt uppskot um, at neyðahaldarar verða veittir í studningi 15 oyru fyrri hvein seldan lítur av mjólk, at galda fyrri fyrst frá 1. desember 1948 til 28. februar 1949, eftir reglum, sum fyrirsettar eru í tingmáli nr. 28/XIII-1947 (tingtiðindi 1947, bls. 282), mælir bónaðarnevndin til, at hendu skipan verður gældandi 3 mánaðar enn til 1. juni 1949 og setir fram til lögsamtykt fylgjandi

UPPSKOT

Tiðarskeiðið fyrri studningsveitan til neyðahaldarar 15 oyru fyrri hvein seldan lítur mjólk verður longt 3 mánaðar til 1. juni 1949.

Útreiðslurnar verða at rinda úr landskassanum.

2. vðg. 12. mars. — Uppskot nevndarinnar samtykt 15—0.

41. Bygging av gistingarhúsum og ferðamannabúðum

1. viðg. 30. novbr. Alit framl. 16. desbr. (P. H. Weihe og Johan Poulsen óheftir).

NEVNDARÁLIT

Fyrirreikingsnevnd viðvíkjandi gistingarhúsi í Klakksvík hevur lagt fram á tingborð umsókn um, at tingið setir 100.000 kr. sum pening í bygging av einum gistingarhúsi í Klakksvík. Greitt verður frá, hvussu átroðkanli neyðugt er at fúa gistingarhús bygd í Føroyum.

Málið er beint í fíggingarnevndina, ið hevur havt tað til viðgerðar.

Nevndin áttar, at tað er ein almenn uppgáva at styðja bygging av gistingarhúsum og ferðamannabúðum og skjýtur uppá, at tingið til heftu endanum játta 100.000 kr. — eitt hundrað túsund krónur — um árið í 4 ár, í alt 400.000 kr.

Landsstýrið eigur at fáa í hendi at játta lán av hesum peningi til gistingarhúsatillak og ferðamannabúðir. Eginpengurin eigur í øllum forðum at vera minnst tvær reisir so stórar sum tingens lán. Íð ið talað er um gistingarhús, meðan landsstýrið viðvíkjandi lánunum til ferðamannabúðir eigur at hava rætt at játta lán eftir umstøðum.

Nevndin tilmælir, at ferðamannafelagið fær lánumsóknir til gistingarhús og ítróttasambandið lánumsóknir til ferðamannabúðir til ummælis.

Viðvíkjandi lániloyttunum heldur nevndin, at væg eiga at geva rúmd fyri 1. og 2. viðhaldi til aðrar, ið læna til byggingina.

Peningurin, ið tingið soleiðis verður at seta av til styðjan av bygging av gistingarhúsum og ferðamannabúðum, verður mælt til at leggja í ein lánlunn, ið tingið verður at gera serligar reglur fyri.

UPPSKOT

1. í ein grunn til styðjan av bygging av gistingarhúsum og ferðamannabúðum játta tingið 100.000 kr. árliga í 4 ár, ialt 400.000 kr.
2. Landsstýrið fær í hendi at umsita tann undir part í nevnda grunn, ið tingið verður at samtykkja reglugerð fyri.

2. og 3. viðg. 17. desbr. — Uppskot nevndarinnar samtykt 13 - 0.

42. Flotskipasmiðjan

1. viðg. 30. novbr.

NEVNDARÁTT

P/1 Flotskipasmiðjan, Tórshavn, hevur í riti av 27. oktober 1948 vent sær til tingið um slóðir til at leggja ta av felagnum í Brellandi keypla flotskipasmiðju fasta millum stabbar inni á Kollafirði.

Í seinri skrivi, dagfest 17. november 1948, hevur felagið givið eina frágreiðing viðvíkjandi sleipistøðar og verksmiðjaviðurskiptunum í Havn, ið felagið sigur liggja so illa fyri, at tað heit, tað veru neyðugt at fara undir at keypa nevndu flotskipasmiðju og leggja hana á Kollafirði, ið felagið hevur vónir um at koma í vegasamband við Havnina, hvarvið samarbeiði eftir felagsins hugsað lættliga kann koma í lag millum havnarløg Kollafjarðar og Tórshavnar.

Greitt verður frá mannagongdini og umstøðunum við keypinum, og verður m. a. sagt: „Vit vendu okkum til Bureau Veritas expert í Leith um at byggja eftir dokkin saman við okkum, og góvu teir uppskot um, at dokkin kundi umvælast so við og við fyri tey brek, hon hevði. Hetta hildu teir meir enn so kundi lata seg gera, tí dokkin var ógvuliga væl umsitin og hevði eitt serstakliga gott og væl viðlíkahildið maskinari, so dokkin kundi takast til brúks við tað sama. So stótt høvdu vit eftir okkara beata tykki í 10.000 og tóku upp tingingar við admiralitetið og klárlegdu okkara støðu.....“

Í málinum liggur bretskt sýn av Flotskipasmiðjuni, sum í høvuðsheitinum sigur:

Nr. 1 tangi:

Standurin: Mikil røgur.

Nr. 2 tangi:

Ikki sloppið til at sýna niðara botnin.

Nr. 3 tangi:

Standurin: Heilt toluligur.

Nr. 4 tangi:

Standurin: Heilt toluligur.

Nr. 5 tangi:

Standurin: Ringur.

Nr. 6 tangi:

Standurin: Ringur.

A 50 % av tunganum er púra einki bík.

Nr. 7 tangi:

Standurin: Ringur.

Nr. 8 tangi:

Standurin: Ringur.

Nr. 9 tangi:

Standurin: Toluligur.

Nr. 10 tangi:

Standurin: Toluligur.

Nr. 11 tangi:

Standurin: Toluligur.

Nr. 12 tangi:

Standurin: Ringur.

Nr. 13 tangi:

Standurin: Ringur.

Nr. 14 tangi:

Standurin: Ringur.

- Nr. 15 tangi:
Standurinn: Heill ringur.
Nr. 16 tangi:
Standurinn: Ringur.
Nr. 17 tangi:
Standurinn: Ringur.
Nr. 18 tangi:
Standurinn: Óvanliga ringur.

Síðani flotskipasmiðjan er komin að liggja á Kollafirði, hefur hon verið fyrri óhappinum að ríðið seg leysa, hóast hon eftir upplýsingum félagsins var ógvuliga vel lögð fyrir ýla og bundin í áhurðar á landi.

Menntu eru soleiðis av reyndum greiðir yvir, at flotskipasmiðjan ekki fær at liggja utan millum stabbar á tryggari legu.

Henda stabbar og legubýggjan vil verða ógvuliga dýr. Aftrat hesum er at hava í huga, at flotskipasmiðjan eftir ummæli frá brotskum sýnismanni ekki kann metast at vara fleiri enn 5-7 ár undir hesja umsiting og viðlíka-haldi. Hann sigur m. a.: „Tað er mín meining, at núna góð peningahædd ma verða nýtt at gera flotskipasmiðjuna nýtiliga, og at framtíðarumsitingin kemur at verða kostnaðarmikil vegna tess, at skrekkurin er vorðin sera viðlíkin av rusli, serstakliga viðvíkjandi uppdriftartangunum úti í berðunum á heggi. Aftaná at hava havt hesar útreiðslur viðvíkjandi umvælingin, skal eg, at hegnara tíð vil verða frá 5 til 7 ár, um umsitingin verður gjølla ellir-ansað.“

Nevndin, ið hefur viðgjørt flotskipasmiðjuna, hefur tann 14. december 1948 sent harra Kjarðan Mohr, stjóra, fylgjandi rit fyrri at fáa betri greiði á málinum:

„Fíggingarnevndin hefur havt umsókn tygara, dagfest 17. november 1948, viðvíkjandi flotskipasmiðjun, til viðgerðar, og varð samtykt at biðja tygum um at gera so væl at geva nevndini

1) eina gjølla greinda kostnaðarætlan yvir at gera flotskipasmiðjuna í fullfíggingjaðan stand (harundir, hvat ið umtalaði verkstaður, ið má knýlast til flotskipasmiðjuna, verður at kosta).

2) avrit av keyptilboðunum, ið felagið hefur fingið uppá flotskipasmiðjuna,

3) eina gjølla frágreiðing viðvíkjandi tí peningi, felagið eigur, teim lánun, felagið hefur, við greiðan av lánbreytnum, og tí peningi, felagið hefur í lyfti um at fáa sum partapening og lán afturat,

4) avrit av félagsins reglum og

5) avrit av gerðabókini viðvíkjandi vali av stjórnar, ella nevndarlimum félagsins.“

Harra Kjarðan Mohr, stjóri, hefur sent nevndin hetta svarrit:

„Eftir áheitan frá fíggingarnevndini í brævi, dagsett 14. desember 1948, skulu vit her geva teir umblonu upplýsingar.

1) Aðrenn dokkin varð keypt, kannaðu vit eftir hvat tað vildi kosta at gera dokkina í fullfíggingjaðan stand, og hildu fakið í Onglandi, at skenkji aft gerast í einum, kom kostnaðurin at liggja í millum 6000 - 8000 £, men av tí, at maskinaríð var so sera gult og síðurnar eisini sera góðar, botnurin góður, kundu ley spantir, sum vóru viðlíkin, betast so við og við undir rakstrinum av dokkini. Sjálvi pontondekkið, sum í stóðum er eitt sindur lært av patent, er ógvuliga belt at sveisa nýggjar plátur í so við og við, sum tað lórvan.

Dokkin er so snalt klár til brúks, sum hon liggur. Eln krant stendur á dokkin og kann lyfta 5 tons frá skipi, sum stendur á dokkin ella liggur við sjóna á henni.

Viðvíkjandi mekaniskum verkstaði til dokkina so var ætlan okkara mest at nýta dokkina til rensingar av trólarum og størri fœrni, og síðan at gera eitt minni verkstað til neyðnevdigar umveingar.

Síðan var ætlan okkara at hava samarbeiði við Tórshavnar skipasmiðju viðvíkjandi fólki, tólfari og umboðum. Vj. høvdu annars lalað við p/f Føroya Búnaðarfabrikk um samarbeiði við verkstað teirra at hyrja við.

Við stovnan av felagnum skrivaðu vit til øll trólarafeløg í Føroyum um at reita partapening í Flotskipasmiðjuna. Øll hesi trólarafeløg vœrn á einum máli um, at hella var eitt fyri landið týðingarmikið mál og høvdu tey góðan hug at styðja. Tá var tørført hjá sumnum at fáa tókna pening lá. Samuleiðis lýsti vit í blaðunum um leknan av partapeningi.

Sjátsagt kann tað sigast, at sum dokkin nú liggur utan røkskur, so er tørført at reisa pening í partapeningi ella á annan hátt, og tí má tingið geva eitt viðmæli ella mólmæli til stjórn at leggja hesa dokk tryggt, so hon kann verða taninum til brúks, ella taka ábyrgdina fyri, at vit neyðast at selja dokkina út aftur av landinum.

2) Avrit av seinasta fjárriti frá keypata.

3) Partapeningur felagsins er kr. 229.000.--.

Lán frá Føroya Banka við garantí frá Tórshavnar kommunu kr. 100.000.

til 6 % p. a. og gjaldast aftur við 10.000 kr. um árið.

Felagið hevur fingið játtan um lán frá Vinnulánsgrunn í Føroya Løgtings kr. 100.000.-- ímóti ymiskum treytum.

4) Avrit av felagsins freytum hjátagt.

5) Sambært gerðabókina varð stovnandi aðalfundur í P/f Flotskipasmiðjan hildin á skrivstovu p/f Tórshavnar Skipasmiðju hin 17. juni 1948, kl. 3 a. p. og samdið aðalfundurin um at velja hesa nevnd:

Kjartan Mohr, stjóri, Jens P. av Reyni, stjóri, og H. V. Simonsen, keypmaður og til tilsksmann Poul J. Djurhuus, skipara.

Nevndin skipaði seg við Kjartan Mohr sum stjóra, H. V. Simonsen sum nevndarformann og Jens P. av Reyni sum næstformann.

Í dli av 20. november 1948 sigur sóknarstýrið í Kollafirði, at tað hevur einmælt samtykt at geva Flotskipasmiðjun pláss at leggja á, og um neyðugt, vi stýrið hjálpa felagnum at fáa pláss á landi.

Stýrið gevur umsóknini hjá p/f Flotskipasmiðjun um at fáa peningaliga hjálp frá tinginum sítt besta viðmæli.

Nevndin hevur havt samráðing við stýrið fyri Kollafjarðar kommunu um, hvussu umstøðurnar eru inni við Langasand í Kollafirði at gera stabbar og góða legu fyri flotskipasmiðjuna. Nevndin ráddi kommunustýrinum til at samráðast við verkfrøðingaskrivstovu Løgtingsins um uppdrátt og kostnaðarsættan. Einn eru eingin tilik komið nevndini í hendi.

Figgjarnevndin er á einum máli um, at tað hevur alstóran týdning fyri okkara sjóvinnu, at smiðju og sleipaleðarviðurskipli okkara verða so fullfiggjað, at vit verða forir fyri sjálvir her á landi at hvalda okkara skipafloa í góðum standi. Hinn størsti athugi er tí fyri einum hvørjum tiltaki, ið miðar ímóti hesum búnaðskapti, og vildi tað verið eitt stórt framstig, um vit her á landi áttu eina góða flotskipasmiðju við núlmans verkstaði.

Tað er eyðvitað, at felagið tekur í misti tá ið tað heidur fram, at tingið má „taka ábyrgdina fyri, at vit neyðast at selja dokkina út aftur av landinum.“

Felagið hevur utan lúgsins áheitan ella tilmæli á egnan frama ella vana keypt flotskipasmiðjuna og hevur so státt í fullu ábyrgdina fyri, hvussu flotskipasmiðjun ferst.

Tingið kann einans taka sloðu eftir upplýsingunum um flotskipasmiðjunnar góðsku, arbeidsskildum og felagsins figgjarligu og øðrum umstøðum at

leysa og skipta hesum stórtingna tiltaki, so tað verður fært at lúka ta upp-
gávu, sum li av fyrstan tíð var tilætlað.

Men eftir teim í málinum givnu upplýsingum viðvíkjandi flotskipasmið-
unnar góðsku, tíðint, ið kemur maður metir flotskipasmiðjuna at kunna nýtast,
kostnaðin av at fáa hana í nýlilgan stand, figgjanarumstøðum felagsins,
kann nevndin ikki mæla tinginum til at ganga umsóknini á mæli.

UPPSKOT

Tingið kann ikki, sum mákð byggur fyri, jálta umsóknina.

2. viðg. 24. febr. 1949. Uppskot nevndarinnar samtykt 16 - 0.

43. Ábyrgd fyri lán til Klakksvíkar havn

1. viðg. 30. novbr. Álit framt. 17. desbr.

ÁLIT:

Sóknarstýrið fyri Klakksvíkar kommunu beirir á tingið um at taka
ábyrgd fyri láni, sum Klakksvíkar kommuna má taka til at nýta til viðkað
av havni.

Sóknarstýrið grundar sína umsókn uppá, at lögtingsstudningurin ikki verður
ur goldin fullt út, fyrr enn 10 ár eru gáingin.

Servágur, Fuglafjørður og Nes søkja (Runavík) hava tingið ábyrgd, og
heldur nevndin tí, at tingið tekur ábyrgd fyri láni samsvarendi frammun-
undan nevndu máli.

UPPSKOT

Tingið gevur Klakksvíkar kommunu lánloyni og ábyrgd fyri láni til
havnabygging upp til 1.000.000 kr., men tað ikki størri enn ta peningahædd,
ið ikki er fallin til gjaldir av lögtingsstudninginum til havnabygging í kom-
mununi, og soleiðis at lögtingsstudningurin, so hvørt sum hann fellur til gjald-
ingar, verður nýttur til afturrindan av láninum.

2. og 3. viðg. 17. desbr. Uppskot nevndarinnar samtykt 16—0.

44. Løgtingslóg um løn- javningargrunn skips- fiskimanna

1. viðg. 30. novbr. Umhugsan framlagt 15. desbr. og broytinganuppskot 16. desbr.

UMHUGSAN

Landsstýrið hevur 18. november, sent tinginum uppskot til *løgtingslóg um broytingar í kunningarð, 18. mars 1947, sbr. kunningarð, 27. december 1947, um lønjavningargrunn fiskimanna.*

Málið varð framlagt 24. november og aftaná 1. viðgerð 30 november víst til fiskivinnuneyvndina, ið 5. december hevði samráð við stýrið grunnans (Mar- tin Holm, Dánjal Klein, J. P. av Reyni og T. A. Dalsgaard sum roknskapar- ferari).

Í viðmerkingunum til lógaruppskotið frá landsstýrinum verður m. a. talt fram, at eftir upplýsingum frá stýri grunnans hava inntekurnar fyri 1947 verið um kr. 400.000, at viðbót er veitt 403 monnum við kr. 332.490,48 (með- alviðbót 825 kr. uppá mannin), og at tá vakstrarútreiðslurnar verða frároknaðar, verður avlopið o.u. kr. 55.000. Herav eru eftirstaður kr. 28.000, og kr. 10.000 roknað ikki at kunna fáast inn.

Føroya Fiskimannafelag og Suðuroyar Fiskimannafelag hava søkt lands- stýrið um, at hildið verður fram við grunntinum. Føroya Fiskimannafelag ynskir, at sildaveiðuskip verða roknað uppí tey, sum gjalda til grunntin, og lands- stýrið mælir til, at heita (§ 2) verður broytt sum ynskt.

Felag Føroyskra Trolaracigata ferir í einum ummæli til landsstýrið fram, at byrðan ikki fellur javntung á allar útgerðarmenn og fiskimenn, visir a. at í isfiskaveiðu er garanterað fiskimennum minnst 700 kr. pr. tón og held- ur, at lær reglur, sum galdandi eru fyri gjald til grunntin av isfiskaveiðu, ikki er hóskandi.

Færøernes Rederiforening ferir fram, at príncipielt er lógin ógrundað. Um hon verður endurnýggjað, vil felagið mæla til at broyta hana, soleiðis at gjaldið verður lækkað niður úr 1 % til $\frac{1}{2}$ %, og at minnstalønin verður at rekna ymsi fyri a) giftar menn, b) ógiftar menn yvir 21 ár og c) ógiftar menn undir 21 ár, soleiðis at minnstalønin fyri giftar menn verður 400 kr. og fyri ógiftar menn yvir 21 ár 300 kr., meðan hinir ikki eiga minnstaløn.

Stýri grunnans mælir til, at fram verður hildið við honum fyri 1949, tá við teirri broyting, at § 4, 6. pelli, verður orðað soleiðis:

„Menn, ið fylt hava 16 ár mynstaringarlagin og allir forsyrgjarar á fiski- skipi, sum fyri allan veiðitíman í árinum ikki hava veltt 500 kr. uppá mánaðin, kunnu úr grunntinum fáa peningaviðbót til at fáa mánaðarlønina upp í henda pening, um skattainntøka teirra liggur undir 7000 kr. Teir, ið ikki hava fylt 16 ár, verða at rekna fyri lærlingar og fáa so statt hálva viðbót, tá verða teir ungu menn, ið mynstrað hava fyri minni enn hellan part, at fáa viðbót í mun til sáttmála teirra.“

Landsstýrið mælir til, at lógin verður endurnýggjað fyri 1949, men bert soleiðis, at tað verður tryggjað minnstaløn fyri forsyrgjarar, og at gjaldið til grunntin verður lækkað frá 1% til $\frac{1}{2}$ %.

Fiskivinnunevndin, sum hefur fingið málið til viðgerðar, skal leyva sær at føra fram:

Tað gongur fram av roknskapinum, at inntøkur og útreiðslur grunnins í 1947 hava verið:

Inntøkur:

Gjaldið (1 %)	kr. 398.087,91
Rentu	140,68
	kr. 398.198,59

Útreiðslur:

Viðbót til 403 menn	kr. 332.490,48
Roknskaparhaldarin 9/5--31/12 (árløn 8.000 kr.)	5.288,12
Stýrið (formaður 1200, 2 limir á 600 kr.)	2.400,00
Húsaleiga, skrivstovuútreiðslur o. a.	3.123,95
Avlop	54.898,04
	kr. 398.198,59

Roknskaparhaldarin roknar, at tað er (vasamt, um ca. 11.000 kr. av eftirstøðunum verða goldnar.

Tað verður í brævi frá grunninum frá sagt, at fleiri umsóknarar ikki hava fingið viðbót, av tí at teir søktu út av lagi seint. Um allar umsóknir høvdu verið viðgjørðar, hevði øtlandi verið útgjaldið o. u. 25.000 kr. meira; men við tað, at hetta var fyrsta árið, samtykti nevndin ikki at sýta, men goyma umsóknirnar til næsta ár.

Tað verður upplýst, at av teim o. u. 400, ið hava fingið viðbót, eru 8 skiparar, 13 bestumenn, 13 maskinmenn og 369 fiskimenn. Meðalviðbóttin kr. 825 uppá mannin, meðalinntøkan kr. 1220 uppá mannin, altsó við viðbóttini tilsamans kr. 2046 uppá mannin.

Í brævinum 20/8 frá Felag Føroyskra Trolaraðiggara verður m. a. fort fram, at felagið einki hevur imótt, at tað almenna í Føroyum tryggjar skipsfiskimonnum 500 kr. um mánaðin í minnstuløn, men tað má verða skipað so leiðis, at hesin skattur kemur at bylla javntungi á øllum útgerðarmönnum og felögum, men soleiðis er ikki státt eftir galdandi lög.

Í ísfiskaveiðu við trolarum fær manningin 700 kr. í minsta lagi fyri túrin -- meir enn 700 kr. um mánaðin -- og eftir reglunum um gjöld til lönjavnlagargrunnin fáa tey reiðarir, hvers trolararæktur gongur so illa, at minnstalønin, teir gjalda, er meir enn 1 % av inntøkuni, einki efturgjaldið og hava ið skyldu til um tey skuldu átt eitt annað skip, hvers manning ikki hevur sáttmálabundna rætt til minnstuløn, at gjalda 1 % av bruttoinntøkuni hjá hesum skipi.

Tann sáttmálabundna minnstalønin í ísfiski var komin. Áðrenn lönjavnlagargrunnurin varð settur á stovn, Trolarafelagið mælti til, at minnstalønin í ísfiski gongur inn undir ta almennu minnstulønaskipanina.

Tann lógarregla lönjavnlagargrunnum viðvíkjandi, ið her verður víst til, er soljóðandi (§ 2, 2. pl.):

„Av fiskafarmum, ið avroknaðir eru eftir galdandi sáttmálum, sum tryggja minnstuløn, verður ikki latið tað í hesi grein nevnda gjald til grunnin, um tilsamans í rakstrarárinum er latið meira í minnstuløn enn tað fyrisetta procentið. Um minni ella einki er latið, eigur grunnurin munin.“

Eftir áheitan av fiskivinnunevndini hevur roknskaparhaldari lönjavnlagargrunnsins sent nevndini dóm um hvussu frammanundan stendandi § 2, 2. pl., roynist í praksis (skjal 1).

Roknskaparhaldarinn hefur eisini sent neyðinni eitt yvirtit yfir umsetning feskfiskatrolaranna við grunnin 1947. Tað sæst av hesum yvirtiti, at 1 % gjald feskfiskatrolaranna til grunnin tilsamans hevur verið kr. 133.163,85, hvarav hevur verið gollgjort kr. 86.260,62, soleiðis at nettogjald teirra hevur verið kr. 46.903,33 (sum er betalt av tilsamans 11 trolarum, meðan 24 trolarar einki hava latið).

Neyndin hevur havt til umhugsunar uppskotid frá Trolarafelagnum um at minnstalønin í fiski gongur inn undir ta almennu minnstalønarskipan, og kundi verið sjannað til at seta fram uppskot um, at feskfiskatrolarar eins og onnur fiskifer gjalda 1 % til grunnin sum nú og fáa upp til 500 kr. pr. mann í viðbót, og at tað skal vera grunninum óviðkomandi, um sáttmáli er millum fiskimenn og trolarasigarar, ið tryggja fiskimennum hægri minnstuløn enn 500 kr. um mánaðin.

Fyri at fáa at vita, hvussu ein slík regla hevði ávirkað grunnin, um hon hevði havt verið í gildi fyri 1947, hevur fiskivinnunevndin biðið stýri grupsins fáa til vega eitt slíkt yvirtit, og er tað hjálgað málinum sum skjal 3. Tað vil av hesum yvirtiti siggjast, at ein slík skipan fyri feskfiskatrolararnar hevði ført við seg fyri grunnin eina meirútreiðslu av kr. 161.000 og eina meirinntøku av kr. 17.500, ella eina nettoútreiðslu aftrat av kr. 143.500. Tað er eyðvitað, at hetta vil grunnurin ikki kunna bera, uttan av procentið verður sækkað. Undir hesum umstøðum kann fiskivinnunevndin ikki nú seta fram uppskot um, at § 2, 2. pt., verður broytt soleiðis sum fyrirligið.

Tað kann sigast, at árið 1947 hevur verið eitt royndarár fyri lönjavnlingargrunnin. Úrslitið hevur sum áður umtalað verið eitt rakstraravlop av o. u. kr. 55.000 ÷ kr. 10.000 í eftirstøðum, sum ikki kunna fáast inn. Avlopið verður av hesum minnað niður í 45.000 kr. Um tær umsóknir, ið eru ov seint innkomnar, hevdu verið játtaðar, hevði grunnurin aftrat havt eina útreiðslu av o. u. kr. 25.000, soleiðis at avlopið var komið niður í 20.000 kr.

Neyndin vil mæla til, at hildið verður fram við grunninum, og kann soleiðis sum tey peningaligu viðurskifti grupsins leggja fyri, ikki ráða til, at procentið verður lækkað frá 1 niður í %, soleiðis sum av landsstýrinum fyrirligið. Um henda lækkan verður sett í verk, vil lönjavnlingargrunnurin sjálvandi ikki vera førur fyri at lata ta somu lönviðbót sum higar til. Tað er neyðinni kunnugt, at grunnurin hevur havt ógvuliga stóran týðning og hevur verið væl umtóktur av fólki yvirhøvur.

Neyndin mælir til, at í § 2 verða orðini „av øllum fiski, ið við skipi er veiddur“ broytt til „av øllum skipsfiski, ið við troli, línu, sneri, snurriváði, nót ella garni er veiddur“, og at § 4, 6. pt., verður orðað soleiðis, sum av stýri grupsins fyrirligið.

Tað vil av tí, ið frammanundan er ført fram, og av teim upplýsingum, ið finnast í skjal 3, ganga fram, at vegna um feskfiskatrolararnar í § 2, stk. 2, ikki kann sigast at vera hóskandi ella rættvis, og fiskivinnunevndin vil li mæla til, at stýri lönjavnlingargrunnsins verður biðið um at taka henda spurning upp til umhugsunar og skjólast gjørt at seta fram fyri tingið uppskot til eina hóskandi nýskipan av hesari reglu.

Neyndin loyvir sær at seta fram fylgjandi

UPPSKOT

1. Løftingslóg um broytingar í kunningar nr. 6, 18. mars 1947, sbr. kunningar nr. 48, 27. december 1947, um lönjavnlingargrunn skipsfiskimanna.

§ 1.

Í § 1 verður „1948“ broytt til „1949“.

§ 2.

Í § 2, 1. pelti, verða orðini „av øllum fiski, ið við skipi er veiddur“

broytt til „av allum skipsfiski, ið við troll, lnuu, anari, snurrevád, nótt ella garni er veiddur“.

§ 3.

I § 2 verður orðið „Landanovnin“ broytt til „Landsstýrið“.

§ 4.

I § 4, 3. petti, verður „1948“ broytt til „1949“ og „1949“ til „1950“.

§ 4, 6. petti, verður orðað soleiðis:

„Menn, ið fylt hava 16 ár myndugardagin, og menn undir henda aldri, um teir eru forsyrgjarar, sum fyrri alla veðitíðina í árinum ikki hava veitt fyrri 500 kr. uppá mánaðin, kunnu úr grunninum fáa peningaviðbót til at fáa mánaðarlønina upp í henda pening, um skattainntøka teirra liggur undir 7000 kr. Teir, ið ikki hava fylt 16 ár, verða roknaðir fyrri lærlingar og fáa so statt hálva viðbót; ið verða teir ungu menn, ið mynduð hava fyrri minni enn hella part, at fáa viðbót í mun til sáttmála teirra.“

§ 5.

I § 5, 1. petti, verður „1949“ broytt til „1950“.

§ 6.

§ 7 verður orðað soleiðis:

„Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.“

Lagtingslov om ændringer i bekendtgørelse nr. 6 af 18. marts 1947. jfr. bekendtgørelse nr. 43 af 27. december 1947 om oprettelse af en lønreguleringsfond for skibsfiskere.

§ 1.

I § 2 ændres „1948“ til „1949“.

§ 2.

I § 2, 1. stk., ændres ordene „af den fisk, der er fanget fra skib“ til „af den skibsfisk, der er fanget med trawl, langline, håndsnøre, snurrevåd, net eller garn“.

§ 3.

I § 2 ændres ordet „Landsnævnet“ til „Landsstyre“.

§ 4.

I § 4, 3. stk., ændres „1948“ til „1949“ og „1949“ til „1950“.

§ 4, 6. stk., affattes således:

„Fiskere, der myndighedsdagen er fyldt 16 år, og fiskere under denne alder, forudsat de er forsørgere, som for hele årets fiskesæson ikke har haft fortjeneste ved fiskeriet på 500 kr. om måneden, kan fra fonden få tilskud for at få deres månedsfortjeneste sat op til dette beløb, forudsat deres skattepligtige indtægt er under 7.000 kr. Fiskere, der ikke er fyldt 16 år, regnes for lærlinge og får således det halve tilskud; dog får de unge fiskere, der er myndige for mindre end hal part, et tilskud, der står i forhold til deres overenskomst.“

§ 5.

I § 5, 1. stk., ændres „1949“ til „1950“.

§ 6.

§ 7 affattes således:

„Denne lov træder i kraft straks.“

II.

Stýri lönjævingargrunnsins verður biðlið um skjótast gjørligt at seta fram, fyr tingið uppskot til eina hóskandi nýskipan av ásetanunum viðvíkjandi fiskiskatrolarunum (§ 2, 2. pt.).

BROYTINGARUPPSKOT

frá Martin Holm o. fl.:

§ 2, 2. petti, í kunningarð nr. 6, 18. mars 1947, verður orðað soleiðis:

„Gjöld av fiskiskafarmum, ið avroknaðir eru eftir galdandi sáttmánum, sum tryggja minnstuløn, verða roknskaparliga hildin fyri seg, og vinningurin býttur, sum viðbót til teir trolarar, ið fíggarliga eru ringast stældir. Reglurnar hesari býting viðvíkjandi verða gjørdar av stjórn grunnsins, nevndini fyri „Félag Føroyskra Trolaraeigara“ og landsstýrinum.“

§ 2, 2. stk., í kunningarð nr. 6 af 18. mars 1947, affattas sáledes:

„Afgiftirne af fiskelaster, der er afroget i henhold til gældende kontrakter, som garanterer mindsteløn, skal regnskabsmæssigt holdes adskilt fra de øvrige afgifter og overskudet tildeles de trawlere, der finansmæssigt set er dårligst stilled. Fondens bestyrelse, bestyrelsen for „Félag Føroyskra Trolaraeigara“ og landsstýret udarbejder reglerne for denne uddeling.“

UPPSKOT FRA LANDSSTÝRINUM

til lögtingslóg um broytingar í kunningarð nr. 6, 18. mars 1947, skr. kunningarð nr. 43, 27. december 1947, um lönjævingargrunn skipsfiskimanna.

§ 1.

„1948“ verður broytt til „1949“, og „1949“ verður broytt til „1950“.

§ 2.

Í greinunum 2 og 6 verður „1 %“ broytt til „½ %“.

§ 3.

Í § 2 verða orðini „av øllum fiski, ið við skipi er veiddur“ broytt til „av øllum skipsfiski, ið við trol, línu, snør, snurrivád, nót ella garni er veiddur“.

§ 4.

Í § 2 verður orðið „landsnevndin“ broytt til „Landsstýrið“.

§ 5.

§ 4. 6. petti, verður orðað:

„Menn, sum eru forsyrgjarar og eru minnst 16 ár mynstringardagín, og sum fyri alla veiðutíðina í árinum ikki hava veitt fyri 500 kr. uppá mánaðin, kunnu úr grunnum fáa peningaviðbót til at fáa mánaðarlønina upp í henda pening, ann skatbadrotoka teirra liggur undir 7.000 kr. í ivamálum avger Landsstýrið, um maður er forsyrgjari fullt ella fyri ein part, og ásetir støddina av viðbóttini í mun hartil.“

§ 6.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

*Forslag til lagtingslov om ændringer i kundgørelse nr. 6 af 18. marts 1947.
jfr. kundgørelse nr. 48 af 27. december 1947 om lønreguleringsskema for
skibsfiskere.*

§ 1.

„1948“ ændres til „1949“, og „1949“ ændres til „1950“.

§ 2.

I §§ 2 og 6 ændres „1/4“ til „1/3“.

§ 3.

I § 2 ændres ordene „af den fisk, der er fangei fra skib“, til „af al skibsfisk, der fanges med trawl, line, snøre, snurrevad, net eller garn“.

§ 4.

I § 2 ændres ordet „Landsnævnet“ til „Landsstyre“.

§ 5.

§ 4, 6. stykke, affattes saaledes:

„Personer, der er forsørgere og paa månedssdagen er mindst 16 aar, og som for hele fiskesæsonen i aarets løb ikke har haft en fortjeneste ved fiskeri paa 500 kr. om måneden, kan, hvis deres skatteindtægt ligger under 7.000 kr., faa tilskud fra fonden for at faa deres månedsfortjeneste sat op til dette beløb. I tvivlstilfælde afgør landsstyret, om en person er forsørger helt eller delvis, og fastsætter tilskudets størrelse i forhold heril.“

§ 6.

Denne lov træder straks i kraft.

Viðmerkingar:

I byrjan av 1947 sókti Føroya Fiskimannafelag um, at kunngerð, 15. december 1941, um ivuagvan gerðadóm viðvíkjandi arbeiðsósamju varð av-
tákn og ynskti felagið, at fiskimenn fáu streikurættin aftur. Í lögtingsólitin
um varð fært fram, at streika er eitt ivíeggjað sverð, og lögtingsmenn áttráðu
seg tí við at taka kunngerðina av. Á hin bógvin vildu teir mæla til at tryggja
fiskimönnum minnstubuntøku pr. mánað, eisini fyri at eggja monnum at fara
við teim gomlu fiskiskipunum. So kom kunngerð 18. mars 1947 (sí lögtings-
tíðindi 1946/47, s. 177). Seinni í 1947 varð samtykt við nokrum broytingum
at lata lógina galdja eisini fyri 1948 (sí lögtingstíðindi 1947, s. 97).

Stýrið fyri gruninum upplýsir, at inntøkurnar fyri 1947 vóru um 400.000
kr. Viðbót er veitt 403 monnum við kr. 332.490,48. Harvið koma so rakstrarál-
reiðslur, og avleiðt er ca. 55.000 kr., men harav eru eflirstöður 28.000 kr.,
harav 10.000 kr. haldast ikki at kunna fást inn. Meðalviðbótin var 825 kr.
uppi mannin.

Føroya Fiskimannafelag og Suðuroyar Fiskimannafelag sókja um, at
reglurnar verða gjørdar galdandi eisini fyri 1949. Føroya Fiskimannafelag
ynskir, at gr. 2 verður orðað meira greitt, soleiðis at sjúkaveiðiskip eisini
verða roknað uppi tey, sum skulu gjalda til grunnin. Landsstýrið mælir til at
broyta gr. 2 sum ynskt.

Felag Føroyskra Trolaradigara áttalar at byrðan ikki fellur javntung
á allar útgerðarmonn og fiskimenn. Í isfiskaveiði er garanterað fiskimönnum
minnst 700 kr. pr. túr. Lógin ásetir, sum nú er, at av fiskafarnum, ið av-
roknaðir verða eflir, galdandi sáttmálum, sum tryggja minnsttíð, verður ikki
latið gjald til grunnin, um tilsamans í rakstrarárinum er latið meira í minnstin-
løn enn tað fyrisetta procentið; um minni ella einki er latið, fær grunnaður
munin.

Færøernes Røderiforening færir fram, at príncipielt er kunngeftin ogrundað. Um lógin Ló verður endurnýggjað, mæltir felagið til at broyta hana, soleiðis at gjaldið verður lækkað til $\frac{1}{2}$ %, og at minnstlønin verður roknað ymja fyrri:

- a) giftar menn,
- b) ógiftar menn yvir 21 ár og
- c) ógiftar menn undir 21 ár.

Teir mæla til minnstuløn fyrri giftar menn 400 kr. og fyrri ógiftar menn yvir 21 ár 300 kr., meðan hinir ikki eiga at fáa vissað minnstuløn.

Stýrið fyrri grunninum mæltir til frambald fyrri 1949, tó við tí broytingi, at gr. 4. §. þekki, verður skipað so:

„Menn, ið fyllt hava 16 ár mynstringardagin, og altir forsyrgjarar á flsklækipl, sum fyrri alla veðutíðina í árinum ikki hava veitt fyrri 500 kr. upp á mánaðin, kunnu úr grunninum fáa peningaviðbót til at fáa mánaðarlønina upp í henda pening, um skattainntøka telera liggur undir 7.000 kr. Teir, ið ikki hava fyllt 16 ár, verða at rokna fyrri lærlingar og fáa so statk hálva viðbót; tó verða teir ungu menn, ið mynstrað hava fyrri minni enn heilan part, at fáa viðbót í mun til sáttmála telra.“

Røglan um tvungnan gerðadóm í arbeiðsóssemlu er avtíkin, og so statk skuldi tað verið gjørligt fyrri vinnufeløgini at broyta semjurnar soleiðis, at minnstalønin stóð í semjunum.

Landstýrið skal tó mæla til, at lógin verður endurnýggjað fyrri 1949, men tó beri soleiðis, at tað verður tryggjað minnstløn fyrri forsyrgjarar, og at gjaldið til grunnin verður lækkað frá 1 % til $\frac{3}{4}$ %, og setir fram onnan fyrri standandi uppskot um hetta.

2. viðg. 16. desbr. og 2. viðg. 17. desbr. Uppskot nevndarinnar pt. I § 1 samtykt uttan atkvøðugreiðslu. Broyttingaruppskot frá Martin Holm o. fl. til § 2 fall, 7—0. § 2 óbroytt samtykt 18—0. §§ 3—6 samtyktar uttan atkvøðugr. Lógaruppskotið í síni heild samtykt 20—0. Uppskot pt. II samtykt 16—0.

45. Lán til farmeting av trolarum

1. viðg. 22. novbr. 3. desbr. lagt fram (Hákon Djurhuus og R. Long v.f.)

NEVNDARÁLIT A.

Vinnulánsgrunnurin hevur í ríti, dagf. tann 20. november 1948, lagt fram: fyrri Løgtingið spurningin um peningshjálp til farmetingar (klassing). Íð grunnurin sigur seg ikki vera feran at veita í lotuni.

Millum ferðil, talan er um, er trolari „Miðafelli“ hjá p/f „Skinfaksa“

S/t „Miðafelli“ FD 69 er keyptur úr Íslandi í august mánaða í 1949 fyri kr. 510.000. Seljarið hevur lænt felagnum 360.000 kr., sum nú eru goldnar niður í 260.000 kr. Annars hevur felagið einki annað fast lán. Sjópaantikrevlin liggja um 60.000 kr. Farmetingin kostar um 150.000 kr. Felagið biður um eitt farmetingarlán uppá henda pening.

Mælt verður til, at tingið veðheldur vinnulánsgrunninum fyrri einum lán uppá $\frac{2}{3}$ av 150.000 kr. 100.000 kr. at læna p/f Skinfaksa til farmetingar av s/t „Miðafelli“. Lánið verður freyðað av, at felagið veitir hinar 50.000 kr. til vega, so trolarin kann loysast úr Bretlandi og koma aftur til Føroya.

UPPSKOT

1. Tingið veðar fyrri einum lán til vinnulánsgrunn Føroya Løgtings uppá 100.000 kr. at læna p/f Skinfaksa til farmetingar av s/t „Miðafelli“.

3. desbr. uppskotið ætt undir atkveðugreðslu við *atkvæði*: *Ja atkvæddur*: Poul Petersen, P. M. Dam, Hákon Djurhuus, Martin Holm, R. Long, Poul Niclasen, Jens Chr. Olsen, Joh. M. Fr. Poulsen, P. H. Væhle, Johan Reinert, Wm. Smith, Fr. Bláhamar, Anth. Sørensen, Th. Petersen, S. Ellefsen, J. Fr. Øregaard. *Atkvæddu ikki*: L. Zacharlasen, Kr. Djurhuus. *Bortar*: S. P. Zacharlasen og J. P. Davidsen. og varð uppskotið so stutt samtykt við 16-0.

9. desember framlagt

NEVNDARÁLIT B.

P/f Høldin, Porkeri, hevur eina og p/f Skinfaksi vent sær til vinnulánsgrunn Føroya Løgtings um lán til farmetingar av trolara sínum.

Hesin trolari — Høddaberg -- er keyptur í Íslandi í 1947 fyri 576.000 kr.

Vinnulánsgrunnurin hevur lænt felagnum 225.000 kr. Av hesum láni hevur grunnurin fingið afturgoldið um 27.000 kr.

Hin íslendski seljari læt við søluna av trolaranum standa 200.000 kr. eftir í honum og hevur fingið goldnar 40.000 kr. av felnum.

Felagsins partapeningur er 150.000 kr.

Trolarin verður keyptur beint fram undir farmeting, men felagið fekk farmetingina útsetta um eitt ár.

Farmetingarskáin var úti í heyst.

Vinnulánsgrunnurin hevur ikki lann neyðtørvuliga pening at læna felagnum og hevur lagt lánsurnngin fyrri tingið.

Viðvíkjandi farmetingarkostnaðinum hefur fíggingarnevndin eftir fyrispur-
ning fingið soljóðandi fjarrið av 2. december 1948:

„Viðvíkjandi Høddaberg stop umvælingar sambært sáttmála við einig
stores 20/10 £ 8500 plus aðrar umvælingar sambært specification av 4/11 850
herafirrat annað arbeiði orðnað av meistaranum og vniðskir reservadeilir, tó
íkkí nýggjar skráur ællað til 2150 ialt £ 11.500 um einki annað óvæntað verður
orðnað at gera stop sambært tilboði av 1/11 fyrí máling úttanborðs og rust-
nankan £ 800 stop meistarin ynskir nú fiskirúmlini og skottlini oisint eil upp-
haldsrúmlini málað um so verður vil tað kosta um £ 500 ekstra stop íroknað
ketilhelgan roknað við ialt £ 13.000 stop agenturin roknað við útreiðslur fyrí
sol greiðir proviant og kontantan pening verða um £ 20.000 stop um íkkí
staðgur kemur í arbeiðið væntast trolararni liðugur til jóla skarðhamar.“

Nevndin hefur havt samráð við umboðsmenn og stjóra felagsins eins og
við Johan Djurhuus, stjóra vinnulánsgrunnins. Harra J. Djurhuus hefur nfi-
andi samráðingar til ynskar síður, millum annað við p/f Sjóvinnubankan, sent
fíggingarnevndini ætlan yvir, hvussu financieringin av farmetingini av trolar-
num Høddaberg eftir hansara meining eigur at fara fram.

Eftir teim gjørdi kanningum vil felagið kunna greiða farmetingina, um
tingið hjálpir tí til eitt lán uppá 65.000 kr.

Partaeigararnir hava lænt felagnum 39.200 kr. av teirra sjóparkræddum,
og p/f Sjóvinnubankin hefur lovað felagnum 40.000 kr. í útgerðarláni.

Tað er nevndini greitt, at tað er tung nýggj peningallg ábyrgd, ið tingið
átekur sær, um farið verður undir at læna ella veða fyrí lánnum til umvælingar
ella farmetingar av ferum, men í ássaman av, at tað er einki minni enn hov-
udsgrundarlagið undir og freytn fyrí góðari landsfíggingarorku, at vit hava
góð og nógv nógv veiðifer, og at tað tí verður um og er neyðugt hjá láninum
eins og væl og hjá elustaklinginum ella felagnum, ið farið eigur, at hava
veiðiferini í góðum standi. Sjálvandi mega leir oinstaklingar og toy feløg,
ið eiga skápin, royna sjálv at veita til vega tann pening, ið umvælingin ella
farmetingin verður at kosta. Men eftir á hin hógvin kann hið almenna íkkí
skjóta frá sær at veita uppiskoytis peningahjálp til umvælingar ella farmeting-
ar, tá ið menn og feløg íkkí orka sjálv, og tá ið talan er um fer, ið umvæll
ella farmett mugu sigast, at vera góð og nýtilig veiðifer, hvørs eigari fíggingar-
iga eigur livsevni, hóast hann íkkí kann leggja á forðlið allan tann eyka-
kostnað, ið umvælingin ella farmetingin kostar.

Hin upprunaligi prioriteturin var 425.000 kr. og er aftaná farmetingina
423.000 kr.

Teir trolarar, sum talan er um at veita peningallga hjálp til til umvælingar
og farmetingar, eru í løtuni „Høddaberg“ og „Miðafelli“.

Elgararnir av hesum trolarum hava latið teir til Bretlands til farmeting-
ar uttan at hava havt tær neyðugu samráðingar við stýrið fyrí vinnuláns-
grunninum og aðrar peningastovnar og fingið sær vissu fyrí at vera gjald-
ingarferir, tá ið umvælingin ella farmetingin er liðug, so trolararnir í náðum
kunnu koma heima aftur til Føroya.

Hesin atburður má sigast at vera mikið hettisligur og kann heiliga bera
við sær, at ferini verða mist fyrí einki ella einans lítlan pening aftur móti tí, ið
tey veruliga eru verið.

Um tað skuldi hent, men miðu ferini, var tað íkkí einans til stóran
skaða fyrí teir, men eisini fyrí landið, ið hevur tikið so stórt tak fyrí at fáa
fólkini arbeiðstól á sjónum.

Hóast nevndin heldur umstøðurnar fígga soleiðis fyrí, at tingið íkkí
kann bera seg undan fyrí hesu ferð at vera við til at veita hjálp til heimastuð-
bjargingar av umtalaðu trolarum, ið mugu haldast at vera nýtiligir og góð
arbeiðsamboð, tá ið teir eru umvældir, og sum fíggingarliga íkkí kunna metast

at hava níst livsevnúsi, mugu teir menn — serliga, tá ið her er talan um fer, ið hiti almenna og feroyskt lánstovnar hava hent pening — sum hava sent trolararnar til umvælingar og farmetingar utan frammanundan at hava fingið vissu fyr, at arbeiðið uppá ferini verður góðið, so tey kunnu koma heima aftur í øllum góðum, læðliga verða átaláðir, og stýrinum fyr vinnulánsgrunninum verður alagt at gera monnum og feløgum kunnugt, at ikki kann væntast, at vinnulánsgrunnurin ella Føroya Løgting í komandi døgum vil læna ella veða fyr lánnum til umvælingar ella farmetingar, utan samráðingar eru farnar fram um finansiering av arbeiðinum, áðrenn arbeiðið er byrjað, ella sáttmál um arbeiðið er gjørdur bindandi.

UPPSKOT

Floðið samtykkir at veða Vinnulánsgrunnin Føroya Løgtinga fyr einum lán uppá 65.000 kr. at læna p/f Høddaberg til farmetingar av trolaranna Høddaberg.

8. februar 1949 framlagt

NEVNDARÁLIT C.

P/f Sandavígs Trolarafelag hevur nú eins og p/f Skinfaksa og p/f Høddin (49-A og -B/1948) vent sær til vinnulánsgrunnin um lán til klassingar av trolara felagsins „Torkili Ønnarsyni“.

Trolarin er bygdur í Goole í 1919. Hann kom til Føroya 1946 og kostaði tá um kr. 500.000,—.

Peningurin varð útvegaður soleiðis (smbr. skriv vinnulánsgrunnins 28/1):

P/f Sjóvinnubankin móti 1. prioriteti	kr. 140.000, nú kr. 118.700,—.
Vinnulánsgrunnurin móti 2. prioriteti	kr. 160.000, nú kr. 140.000,—.
Partapeningur	kr. 135.000,—.
Lays lán	kr. 65.000,—.
	kr. 500.00,—.

Trolarin er til støddar 325 br. reg. tons og 150 t. netto og hevur 500 hk dampmaskinu.

Sambært fjarrtti, dagsett 31. januar, úr Aberdeen, liggur trolarin nú inni við allari útgerð og hóugur at sigla. Í sama fjarrtti er uppgáva yvir tey ymsu arbeiðir, og tað samlaði kostnaðurin til dato er £ 14085.

Sjálvt eigur felagið stöndandi í Aberdeen hjá sølumanninum Alex. Whyte um £ 5.900. So stutt tørvar felagnum fyr at fáa trolarin £ 8.300.

Sambært roktskap felagsins legði trolarin niður í 1947 um kr. 60.000,— og í 1948 um kr. 75.000,—, men vegna hesa stóru umvæling er trolarin heftur við sjópani um 112.000 kr.

Á fundi í vinnulánsgrunninum 31. januar 1949 samtykti alýrið at senda fíggjarnævdini umsókn frá Simen og Georg Hammer, Tvøroyri, um lán til umvæling av sluppini „Borglva“ uppá 40.000 kr. og viðmæla hana. Eftir samtykti grunnurin á sama fundi at viðmæla umsókn frá Clement Jacobsen, skipara, Glyvrum, um lán til keyp av bátinum „Langanesi“, til støddar 35.37 brutto reg. tons (smbr. skriv vinnulánsgrunnins, 1. februar 1949).

Hesar 3 umsóknir vóru til viðgerðar í fíggjarnævdini lann 1. februar.

Viðvíkjandi umsókn P/f Skinfaksa, sum tørvar 150.000 kr. til klassingina, er at siga, at fíggjarnævdin ikki kundi mæla tinginum til at fara upp

um 100.000 kr., og at partaeigararnir ella felagsnevndin sjálv mátti útvega tað ívantanði (smbt. nr. 49-A/1948).

So státt má fíggingarnevndin halda seg til hetta hámark og mæli ting-
mann til at veðhalda grunninum fyri einum láni til:

1) P. J. Sandavágs Trólarafelag	kr. 100.000, —
2) Simon og Georg Hammer, Tvøroyri	„ 40.000, —
3) Clement Jacobsen, Glyvrum	„ 15.000, —
Tilsamans	kr. 155.000, —

UPPSKOT

Løgtingslóg um útyrð fyri lántøku.

§ 1.

Føroya Løgting veðhekkur fyri láni, sum Vinnulánsgrunnur Føroya Løg-
tings tækur, stórt 155.000 kr.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Løgtingslóg um gæran til lána.

§ 1.

Færøernes Løgting garanterer for laan, som Vinnulánsgrunnur Føroya
Løgtings optager, stør 155.000 kr.

§ 2.

Denne lov træder straks i kraft.

2. og 3. viðg. 9. februar 1949. Uppskot nevndarinnar §§ 1 og 2 og lógaf-
uppskotis í síni heild samtykt 13—0.

46. Løgtingslóg um fólkayvirilit

1. vág 7. desbr. Framl. átt 17. desbr.

ALIT

Føroya landstýri hevur í brævi, 24. august í ár, sett fram uppskot til løgtingslóg um fólkatægisfar umleið samsvarendi við uppskotið, ið varð samtykt í tingsetuni 1946/47. Til § 4 er skoytt uppá, at eisini tey, ið flyta frá einari bygð til aðra innan fyri kommunumark, hava skyldu at siga frá til fólkaeffirlitið, og at sjómenn, ið ikki hava fastan bústað, skulu melda seg til fólkaeffirlitið, har skipið hoyrir heima.

Aftaná § 4 í uppskotinum frá 1946 eru settar tvær nýggjar greinir um flytan og tilmeldan.

Nevnin hevur sett fram uppskot til broytni av § 2 og § 11.

UPPSKOT

Landsstýrisins uppskot til løgtingslóg um fólkayvirilit verður samtykt við hesum broytingum:

§ 2 í uppskotinum um fólkayvirilit verður orðað soleiðis:

„Kommunustýrin hava umsjón fyri, at fólkayvirilitið verða ferd. Sýslumaðurin í hvørjari sýslu ansar eftir, at fólkaeffirlitini verða ferd samsvarendi hesi lóg; tó hevur sóknarfeiti í Vági umsjón við hesum viðvíkjandi Suduroyar sunnara prestagjalði.“

§ 11 í uppskotinum um fólkayvirilit verður orðað soleiðis:

„Útreiðslurnar til at fáa sett á stovn tey kommunalu yvirilitini og av at færa tey í framtíðini verða at gjalda av landskassanum. Gjaldið fyri tær upplýsingar, ið tey kommunalu yvirilitini lata, fer til landskassan.“

§ 2 í forslaget om folkeregister affattes således.

„Folkeregistrene føres ved kommunalbestyrelsens foranstaltning. Sysselmanden i hvert syssel passer, at folkeregistrene føres efter denne lovs regler, dog drager sognefogden i Vaag omsorg herfor vedrørende Suders sønre præstegæld.“

§ 11 i forslaget om folkeregister affattes således:

„Udgifterne ved de kommunale registers oprettelse og fremtidige forløb påhviler landskassen. Betalingen for de af de kommunale registre meddelte oplysninger tilføjer landskassen.“

UPPSKOT FRÁ LANDSTYRINUM.

til Løgtingslóg um Fólkatægisfar.

§ 1.

I Løbet af Året 1949 oprettes paa en af Landstyre fastsat Dag Folkeregistre for samtlige Kommuner paa Færøerne. Registerne tilvejebringes ved Hjælp af Folketællingslister, paa hvilke enhver som den paagældende Dag er bosat eller midlertidigt opholder sig indenfor Kommunen, er pligtig til for sig og Medlemmerne af sin Husstand at meddele Oplysning om fulde Navn, Køn, Stilling eller Eehverv, Bopæl, Fødselsaar, Fødselsdag og Fødested, Statsborgerhold, Ægteskabelig Stilling, Stilling i Husstanden samt, hvis paagældende er tilflyttet Kommunen i Løbet af de sidste 5 Aar, da Tilflytningsaar og Fraflytningssted. Landstyre fastsætter Fremgangsmanden ved Registernes Oprettelse.

§ 2.

Folkeregistrene føres for Byernes Vedkommende ved Kommunalbestyrelsens Foranstaltning og for Landkommunernes Vedkommende af paagældende Sysselmand, dog for Søndre søndre Præstegældis Vedkommende af Sognefogden i Vaag.

§ 3.

De Myndigheder, overfor hvilke Fødsler, Navngivelser og Dødsfald skal anmeldes, er efter Landsstyrets nærmere Bestemmelse pligtige til at afgive Indberetning til Folkeregistrene om de til dem skete Anmeldelser.

Saadanne Indberetninger skal videregives senest 5 Dage efter at de er anmeldt for Myndigheden. Indberetninger om Fødsler skal indeholde Oplysning om det paagældende Barns Køn, Fødselsdag, Fødested og Opholdssted samt om Forældrenes Navn og Bopæl. For uden for Ægteskab fødte Børn angives Mødrenes Navn og Bopæl.

Dødsfald skal indberettes til Registeret senest 3 Dage efter, at de er anmeldt til Færøernes Skifteret. Indberetningen skal indeholde Oplysning om afdødes fulde Navn, Livsstilling, sidste Bopæl, Dødsdag og Dødested.

Landsstyret kan paalægge andre Myndigheder end de ovennævnte at meddele Folkeregistrene alle Oplysninger, der maatte være af Betydning for Registrenes Virksomhed.

§ 4.

Efter Folkeregistrenes Oprettelse er enhver, som midlertidigt eller for længere Tid flytter fra en Kommune, pligtig til ved Bortflytningen eller senest 5 Dage derefter for sig og de Medlemmer af hans Husstand, der flytter sammen med ham, at melde Fraflytning til Folkeregistret for den Kommune, han forlader. Senest 5 Dage efter Ankomsten til den Kommune, hvortil han har meldt Flytning, paahviler det ham for sig og de Medlemmer af hans Husstand, der er flyttet sammen med ham, at melde Tilflytning til Folkeregistret for den paagældende Kommune.

Ogsaa Flytninger indenfor Kommunens Grænser skal paa tilsvarende Maade senest 5 Dage efter Flytningen anmeldes til Kommunens Folkeregister.

Ugifte Fiskere og Søfolk, der uden at have Bopæl i eller Tilknytning til nogen anden Kommune i Land arbejder ombord her i Landet hjemmehørende Skibe, er pligtige at lade sig optage i Folkeregistret for den Kommune, hvort Skibet er hjemmehørende.

§ 5.

Saaframt en Person som Medhjælp, Lærling eller lignende tiltræder eller fratræder en Plads hos en Husbond eller Arbejdsgiver, hos hvem han har Bopæl, paahviler det tillige Husbonden eller Arbejdsgiveren at anmelde Flytningen til Folkeregistret indenfor de i § 4 fastsatte Frister.

Paa tilsvarende Maade paahviler der Husejeren eller den selvstændige Lejer at meddele Folkeregistret Oplysning om, hvem der flytter til eller fra hans Ejendom eller Huslejlighed.

De i denne Paragrafs 1ste og 2det Stykke omhandlede Anmeldelser kan dog undlades, naar den anmeldelsespligtige ved Forevisning af en af Folkeregisteret udstedt Kvittering har forvissat sig om, at den flyttende Person selv har foretaget de paabudte Anmeldelser.

§ 6.

De flyttende er, saafremt de af dem foretagne Anmeldelser maatte vise sig at være ufyldestgjørende, unøjagtige eller Indbyrdes modstridende, pligtige til paa Forlangende at afgive personlig Forklaring til Registerførerne og eventuelt for egen Regning at fremskaffe de til Oplysning i Sagen nødvendige Attester m. v.

§ 7.

Ved Anmeldelse af Flytning fra en Kommune udleverer Folkeregisteret vedkommende et Flyttebevis, som afleveres til Folkeregisteret for Tilflytningskommunen.

De nærmere Regler for Indholdet af de i § 4 indeholdte Anmeldelser samt de Oplysninger, Flyttebeviset skal indeholde angaaende vedkommendes personlige Data og Skatteforhold, fastsættes af Landsstyret. Tilføjelse kan Landsstyret bestemme, at Fraflytningskommunen skal være forpligtet til inden en fastsat Frist at oversende Folkeregisteret i Tilflytningskommunen yderligere Oplysninger om den flyttende vedrørende Skatteforhold, eventuelt modtagen, men ikke tilbagebetalt eller eftergiven Fattighjælp, i ømt Straf, for hvilken der ikke er erholdt Æresoprejsning, eller lignende.

§ 8.

Til Kontrol af de kommunale Folkeregistre er Kommunalbestyrelsen berettiget til at bestemme, at der een Gang årlig omdeles Skemaer, og enhver Husejer er da pligtig til at foranledige, at disse Skemaer cirkulerer til Udfyldelse blandt Husets Beboere. Husfaderen eller den selvstændige Lejer er ansvarlig for, at Skemaerne rettidig udfyldes med de i § 1 omhandlede Oplysninger, og pligtig til efter Husejerens Anvisning at sende Skemaerne videre i Ejendommen. Skemaerne skal være udfyldt senest 14 Dage efter Omdelingen og skal derefter af Kommunalbestyrelsen afhentes hos Husejeren.

Registeret revideres af de respektive Folkeregisterførere efter hver mindelig Folketælling paa Grundlag af Folketællingslisterne.

§ 9.

Klage over Registrernes mangelfulde Førelse rettes til Landsstyret. Folkeregisterførerne er pligtige til at rette sig efter de Paalæg, der som Følge heraf bliver givet den af Landsstyret.

§ 10.

Landsstyret fastsætter Regler for de kommunale Registres Indretning og Førelse, for det nærmere Samarbejde mellem de kommunale Registre og for Adgangen til at erholde Oplysninger fra Registrerne og Betalingen herfor m. v.

§ 11.

Udgifterne ved de kommunale Registres Oprettelse og fremtidige Førelse paahviler for Byernes vedkommende paagældende Kommune og for Landkommunernes vedkommende Landskassen. Betalingen for de af de kommunale Registre meddelte Oplysninger, tilfalder den Kasse, der afholder Udgifterne.

§ 12.

Den Privatperson, der undlader rettidigt at foretage de i denne Lov omhandlede Anmeldelser til Folkeregisteret, afgiver urigtige Anmeldelser eller iøvrigt overtræder denne Lov eller de i Henhold til den givne Bestemmelser, straffes, for saa vidt ikke højere Straf efter den øvrige Lovgivning er forskyldt, med Bøder fra 5 Kr. Saaframt en Person, der flytter fra een Kommune til en anden, undlader at anmelde Flytningen saavel til Registeret for den Kommune, han forlader, som for den Kommune, han tilflytter, betragtes Overtrædelsen i denne Henseende som alene begaaet overfor Folkeregisteret for Tilflytningskommunen. Bøderne tilfalder for Byernes vedkommende den Kommune, overfor hvilken Forselsen er begaaet, ellers Landskassen. Sager derom behandles som Politisager.

2. vlög. 27. januar 1949 og 3. vlög. 1. febr. Lögauðpskotsins § 1 samtykt 14-0. Bróytingaruppskot til § 2 samtykt 14-0, og § 2 i landsstýrisins upp-

skoti so stätt burlurdottið, §§ 8-10. samtyktar 14-0 Broylingaruppskot 11 § 11 samtykt 12-0, og § 11. í landsstýrisins uppskoti so stätt burlurdottið, § 12 og lógaruppskotið í síni heild samtykt 14-0.

47. Broytan av lóg um motorakfør

1. viðg. 7. desbr. Framl álit 24. januar 1949.

ALIT

Landsstýrið hevur í skrivi til Løgtingið, dagsett 30/11 1948, sett framt uppskot um broytn av lóg fyrí Føroyar nr. 73, 19. mars 1930, um motorakfør o. a.

Nevndin mælti til at seta fram soljóðandi

UPPSKOT

Landsstýrisins uppskot um broytn av lóg fyrí Føroyar nr. 73, 19. mars 1930, um motorakfør verður av tinginum samtykt.

UPPSKOT FRÁ LANDSTYRINUM

til løgtingslóg um broytn av lóg fyrí Føroyar nr. 73, 19. mars 1930, um motorakfør o. a.

Lóg nr. 73, 19. mars 1930, § 3, 4, setti, smbr. lóg nr. 260, 14. december 1936 og kunngerð nr. 16, 21. juni 1940, verður orðað soleiðis:

„Motorakfør mugu ikki hava størri eginvekt enn 2500 kg og ikki størri vekt við fullum farni enn 4.500 kg. Landsstýrið kann tó aftaná at hava fingið ummæli frá avvarandi kommunustýrum geva loyvi til at skrásettir verða rutubilar og bussir við eginvekt upp í 3.500 kg og størstu vekt við fullum farni upp í 6.000 kg.“

Løgtingslóg um endring í lóg for Færøerne nr. 73 af 19. marts 1930 om motorkøretøjer m. m.

Lov nr. 73 af 19. marts 1930, § 3, stk. 4, jfr. lov nr. 260 af 14. december 1936 og kundgørelse nr. 16 af 21. juni 1940, affattes saaledes:

„Intel motorkøretøj må have større egenvægt end 2.500 kg og større vægt med fuld last end 4.500 kg. Landsstyret kan dog efter indhølet erklæring fra vedkommende kommunalbestyrelser meddele tilladelse til indregistrering af rutebiler og omnibusser med egenvægt indtil 3.500 kg og største vægt med fuld last indtil 6.000 kg.“

Viðmerkingar:

Eftir galdandi lög mágu motorakför ekki hafa stærri eginvekt en 1.850 kg og ekki stærri vekt við fullum farmi enn 3.000 kg. Amtmaðurinn kann að geva leyfi til, at skrásetlir verða rutubílar og bussir við eini vekt uppi eginvekt 3.000 kg og stærstu vekt við fullum farmi uppi 6.000 kg.

Fútin mæltir til at brýta þessar reglur, og lögtingsverkfæðingurinn upplýsir, at af skrásettum lastvagnum og omnibussum 25. júní í ár hafa 109 af 252 lastvagnum og 10 af 28 omnibussum stærri eginvekt enn 1.850 kg. Verkfæðingurinn viðmælir, at reglurnar verða broyttaðar samsvarandi uman fyrir nevnda uppskoti.

So stötl selir landsstýrið fram hella lógaruppskot.

2. viðg. 27. januar og 3. viðg. 1. febr. 1949. Lógaruppskotið samtykt 14—0.

48. Uppskot viðvíkjandi inn- og útfluttningi

1. viðg. 11. desbr. Framl. álf 14. desbr.

NEVNDARÁLT

Landsstýrið hefur í ríti av 7. december 1948 lagt fyri Lögtingið fylgjandi uppskot í lögtingsmáli nr. 54/1948 (Uppskot viðvíkjandi inn- og útfluttningi):

„Eftirlit við inn- og útfluttningi verður foroyst seimál.“

UPPSKOT

Tinglið samtykkir það av landsstýrinum í lögtingsmáli nr. 54/1948 (Uppskot viðvíkjandi innfluttningi og útfluttningi) framflutta uppskot.

2. viðg. 15. desbr. Uppskot nevndarinnar, samtykt 16—0.

49. Lóg um læraralønir

1. viðg. 9. desbr. Nevndarumboðsan framl. 11. febr. 1949 og broytingaruppskot 14. febr.

NEVNDARUMBOÐSAN

Landsstýrið hevur lagt fyri tingið uppskot til nýggjar læraralønir og læraraeftirlønir í Føroyum og mælt tinginum til at samtykkja tað. Við uppskotinum, sum danska kenslumálaráðstovan hevur gjørt eftir áheitan frá Føroya landsstýri, fylgja viðmerkingar til lógaruppskotið og fylgiskriv frá kenslumálaráðstovuni. Málið er víst í skúlanevndina.

Uppskotið miðar imóti at gera ta almennu fyriskúpan fyri lærarum í danskum fólkskúla eftir læraralønarlógini nr. 414 av 12. juli 1948 gæðandi í Føroyum við teimum undantøkum, ið tilskilað eru. Kenslumálaráðharrin kann eftir síni egnu tilskilan leggja vald ið honum tókennur eftir áðurnevndu lóg til ta føroysku skúlastjórnina. Tó skulu skúlastjórar í teimum 3 størstu byggunum eins og í Havnini útnevast av honum (kongi), meðan hinir føroysku lærararnir verða at seta av skúlastjórnini.

Læraralønirnar verða hækkaðar til danskar lönir, og keypsáðrarløn lán eftir uppskotinum umframt lærararnir í Havn eisini lærararnir í Klakkavík, Vági og Tórøyr. Til lönirnar verður veitt viðbót eftir føroyskum prístali, so i løtuni verða tær hægri her enn í Danmark. Ffthlenarreglurnar verða tær somu sum í Danmark, men viðbót verður at rokna eftir føroyskum prístali. Allir bygðalærarar uttan ferðalærarar skulu hava rætt til tænaðubústað og verður fyri hann at frádraga lønina, um bústaðurin er fyri gift $\frac{1}{8}$ og fyri ógift $\frac{1}{12}$. Bústaðarfrádráttin eigur kommunan. Skúlastjórnin kann undir sertigum viðurskiðum fyri eina avmarkaða tíð sleppa einari kommunu undan at byggja tænaðubústað, móti at hon so leingi veitir læraranum hóskandi húsnæðisgjald. Løngin kann verða settur í fast pláss sum lærari, sum ikki hevur fylt 25 ár, og sum ikki hevur verið í minnst 2 ár annaðhvørt bráðfengis lærari ella timalærari við minnst $\frac{2}{3}$ av fullum tínatíð (36 tímar um vikuna). Lønirnar verða at gjalda úr landskassanum við $\frac{1}{12}$ um mánaðin, bústaðarvirði og eftirlønarfrádráttur (5%) í frádrigið. Annars verður víst til lógaruppskotið. Til teiðslurnar til fólkskúlan verða at býta javnt millum Føroya landskassa og danska statskassan.

Skúlanevndin hevur ikki kunpað samst um málið, men hevur býtt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (Johan Poulsen, Johan Reineri og S. P. Zachariassen) mælir til at samtykkja uppskotið, hóast ymist er, sum teir kanska kundu hugsað sær órvisi, men tíðin er so framlidin, at um lógin, sum ætlað er, skal koma í gildi 1. april í ár, má verða skjótt atburðið.

Minnilutin (Rikard Long og Martin Holm) kann ikki mæla til at samtykkja uppskotið, ið annatundla sum danski staturin skal gjalda helvt av læraralønunum í Føroyum, ger lærarar okkara til danskar tænaðumenir og gevur kenslumálaráðharranum danska hægsta vakt í føroyskum skúla, hóast hann kann lata nakað av hesum valdi til skúlastjórnina. Minnilutin setir tí fram uppskot til lögtingslóg um læraralønir, goldnar uttan danskan stuðning, og vil samsvarandi hesum seta fram lógaruppskot um at leggja allan skúlaskep í Føroyum undir Løgtingsins ræði. Skúlaskepið í Føroyum á føroyskum hendi um hevur verið aðalmið sjálvstýrismanna síðan 1906, og sárt má tað tykjast, at nú gamlir sjálvstýrismenn eru uppi í, sum heimastýrisins fyrsta frukt at leggja skúlaskep okkara mest sum aftur í somu legu sum fyri barlagatíðina, ja, í summum ferli tæka burlur føroyskt eyðkenni, sum nú er.

Minnilutin finnist ikki at teimum lønum, sum uppskotj danska kenslumála- ráðharrans skilar til, tær eru løn av løn tær, sum feroyska lærarafelag'ð hevur biðið um ár um ár, tær somu, sum í danskum skúla, men við dýrtíðarviðbót eftir feroyskum pristalli. Skúlastjórar í stórbyggunum skulu verða løntir við 5700 kr. árliga vaksandi til 7500 kr., t.v.s. fyrri giftan mann við allari viðbót 1120% — 13500 kr. Læraralønirnar í stórbyggunum skulu vera 3300 kr. vaksandi til 4980 kr., ella í løtuni veruliga fyrri giftan mann o. u. 8000 kr. o. u. 10.000 kr. Skúlastjórar fáa lönastubústað og verða fyrri hann 525 kr. frá- drignar lønin. Fyrsta lærarar og einalærarar skulu verða løntir við 3120 kr. vaksandi til 4900 kr., aðrir bygðalærarar 2700 kr. vaksandi til 4440 kr. Teir skulu allir hava ténastubústað, ella húsavíðurgjald. Fyrri stórbyggunum er til- skilað góð tímalæraraskipan, sum minnilutin tekur undir við eins og við frammman umlaga nevndu lønum. Tó heldur minnilutin, at mest sum av stórum munur er á lønunum hjá lærarum og skúlastjórum í stórbyggunum, og at skúlastjóralønin kanska heldur átti at verið 5200 — 7000 kr. Tey yvirlærara- pláss (lönt við 4500 — 5700 kr.), sum eru tilskilað í stórbyggunum eftir ráð- harruppskotinum, mælir minnilutin frá at skipa, tí tey vilja eins og í Danmark olva illvild millum bygd og bý og millum lærararnar við teir einstøku skúla- arnar. Um slík pláss skuldu verið, skuldu tey ikki verið við einstakan skúla, men fyrri alt skúlalagið; eftir hesum uppskoti verða bygðalærararnir fuffjón- aðir og munurin millum lærarakorini í bý og á bygd øktur í staðin fyrri minnk- aður. Haríuóti mælir minnilutin til, at varaskúlastjóri verður settur við skúla, sum ár um ár hevur tvingandi flokkur allan vegin, tveir teir elstu flokkarnir í próvakingarskúlanum undantikið.

Ferðalærararnir hava eftir uppskoti ráðharrans ikki fingið tær sændir, teir elga, nú tað er skiligt, at lærarar kunna koma at vera í hesum starvi í mong ár, ja kanska alla sína læraratíð. Minnilutin skjýtur tí upp, at ferða- lærarar fáa eftirlønarrætti, og at teir verða settir fyrri 1 ár íseu og løntir sum tímalærarar við fullum tímalalli, t.v.s. við 90 % (eftir 2 árum við 95 %) av grundløn, men við allari viðbót óskerdari. Tey 3 fyrstu árlig elga teir ikki á ténastubústað, men sóknarstýrini skulu útvega teimum góðtikið frítt búvist uttan kost. Eftir 3 ára starv sum ferðalærari skulu teir, um teir eru giftir, hava rætti til húsavíðurgjald fyrri hjón. Kostnaðurin av húsavíður- gjaldinum verður at býta javnt millum kommunurnar.

Sum nú er, verða summir einalærarar løntir sum fyrsta lærarar, men barnatalið í nógvum skúlum er hoyrt so nógv, síðan hetta var skipað, at tað skil er á hesum og nýskipan loyvast. Minnilutin mælir til, at skúlavaldið skipar fyrri hesum eftir barnatali og øðrum viðurskiptum fyrri hverji 5 ár. Tí viðvíkjandi at lóna einstøkum lærarum sum fyrsta lærarum, mælir minnilutin til, at hetta skal vera loyviligt, um kommunan ber meirkostnaðin. Samuleysis skal skúlavaldið kunna fyriskipa, í hvønn mun lærarar, sum starvast við fleiri skúlar, kunnu fáa ferðavíðurgjald. Kostnaðurin av ferðavíðurgjaldinum verður at býta millum landskassan og kommunurnar. Um lærararnir í einum skúla- lagi kunna ikki taka sær uppá at kenna næmingunum í øllum lærugreinum í kensluskránni, skal skúlavaldið kunna loyva, til hesar lærugreinar at taka sær konar lærarar, sum verða at góðtaka av skúlavaldinum og at lóna av kom- mununi við tímagjaldi, sum skúlavaldið tilskilar.

Um samanlivandi hjón elga bæði útjavningarviðbót, skal verða góðtikið tí hjónarfelaga, sum hevur ta hægru eftirlønarveftandi lønina fulla útjavning- arviðbót, um hann eigur hana á, og hinum hjónarfelaganum helvt av útjav- ningarviðbót í mun til løn hansara eftir galdandi reglum.

Landsstýrið skal verða heimilað undir serligum viðurskiptum at veita lærarum í starvi ella við eftirløn fulla útjavningarviðbót, um teir vegna broyt- ingar hjónarlagi ella húski viðvíkjandi skuldu fingið hana lækkaða.

Eftirløn skal verða góðin úr eftirlønargrunninum og landskassanum eftir somu reglum sum til ténastumenn landsins. So leingi lóg hesum viðvíkjandi er ikki komin í gildi, galda eftirlønarreglurnar eftir lóg nr. 121 av 31. mars

1928, tó sleiðis, at veitt verður eftirlønarviðbót eftir tilskilaðum reglum. Eftirlønarløndurin skal verða roknaður eftir áður nevndu lóg við frádrátti av 5 árum. Eisini lærarar, sum hava eftirløn eftir reglum galdandi fyri lógina av 1928, skulu fáa viðbót eftir tilskilaðum reglum.

Tað skylduga tímatalið í skúlakensluni skal vera 36 tímar um vikuna. Hetta tímatalið kann landsstýrið loyva at lækka eftir tilskilaðum reglum.

Annars visir minnstalið til sitt lógaruppskot.

Meðan minnstalið mælt til, at skúlaútreiðslurnar verða at býta javnt millum danska statin og feroyska landskassan, og í býti gevur ræði skúlanum viðvíkjandi, hóast feroyska skúlastjórnin, har danski ríkisumboðsmaðurin er formaður, kann fáa eitt vist uppeltaravald, vónar minnstalið, at tingið ikki áttar landsstýrið til at vísa útheiminum heimastýrið sum eitt tómi skal ulian. So mikið dirvi, sum at taka ábyrgð av tí fremsta tjóðskaparliga menningarstáttinum, sum skúlaskapurin er, valda honum og gjalda fyri hann.

Í viðmerkingunum til lógaruppskotið metir dansku kenslumálaráðið útreiðslurnar til feroyska fólkaskúlan til 1.270.000 kr., sum Føroya landsstýri hevur biðið, má verða býtt við helvt til danska ríkiskassan og helvt til feroyska landskassan. Til samnefningar nevnið kenslumálaráðið útreiðslurnar av kommunala skúlaskapinum í 21 bygðakommunum í Viborg amt (29281 íbúgv- arar) og bygðakommunum á Bornholm (26203 íbúgv- arar).

	21 kommunur í Viborg amt kr.	Bygðakommunur á Bornholm kr.	Danmark sum heild kr.
kommunalar skúla- útreiðslur	1.001.000	697.000	264.054.000
kommunurnar	463.000	293.000	147.555.000
staturin	296.000	251.000	88.118.000
útgjavnargrunnurin	218.000	145.000	22.026.000
amtaskúlagrunnar	24.000	8.000	6.355.000
íbúgvartal 1945	29.281	26.203	4.045.233
útreiðsla uppá fólk	34 kr.	27 kr.	65 kr.
útreiðsla uppá skúlabarn	264 kr.	239 kr.	638 kr.

Íbúgvartalið í Føroyum, seinast íð talið varð (1945), var 29178. Verður skúlabarnatalið settið út frá teimum í 1944 til vegar fingen teimum til 3709 skuldi útreiðslan uppá fólk í kommununum skúla viðvíkjandi verið 44 kr. og uppá skúlabarnið 343 kr., tá ið sum her verður settið ein útreiðsla uppá 1,2 millionir.

Tær útreiðslur, sum kommunurnar í Danmark hava av sínum egna skúla- skapi, eru fyri Danmark sum heild 44 %, fyri bygðakommunurnar á Bornholm 42 %. Tær høgu útreiðslur fyri Danmark sum heild uppá fólk og uppá skúla- barnið (65 kr. og 638 kr.) mugu vera orsakaðar av teimum høgu skúlaútreiðsl- unum í teini stóru býkommunum við teirra kommunalu studentaskúlan, real- og prelmínarskúlan, miðumskúlan við og utan próvtøku, fávftskubarna skúlan o. s. f.

Í Noregi veitir staturin 50 % av útreiðslunum til læraralønir + alla alfararviðbót, 50 % av útreiðslunum til kost og innivist hjá børnum í kommu- nalum kostskúlan og 50 % av flutningsútreiðslunum, og býtið millum stat og kommunu er altso nakað tað sama sum í Danmark.

Tær læraralønir, sum her verða skotnar upp, bæði eftir minnstalut- uppskotinum og uppskotinum, sum Føroya landsstýri hevur biðið danska kenslu- ráðið fera í penning fyrir seg, eru ikki ov høgar, í løtuni heldur lágur mett saman við lönlogur í øðrum virki her á landi, men tær standa javnt við læraralønir- nar í hinum norðanlondunum. Tær eru ikki øðrvísi, enn at Føroyingar kunna gjalda tær allar, sum tær eru, um eitt ganga somu leið, sum gjøglið verður aðrastæði, at kommunurnar taka sín part, felagskassan sín, í øllum forum

sæst, at har sum peningalig ábyrgd ikki verður tikin av luttakandi partum, verður ikki bælgðður framhúður og eingin ansur fyri rakiskapi og framstigi. Minnilutin skjýtur tí upp, at kommunurnar afturlinda landskassanum $\frac{1}{4}$ av skúlaútreiðslunum í arvarðandi kommunu við helvt $\frac{1}{6}$ og helvt $\frac{1}{12}$. Landskassin skal gjalda lærarunum lön hvønn mánað frammanundan við $\frac{1}{12}$ av lön og viðbót, tá ið bústaðarvirði og eftirlønargjald er frádrigið. Landstýrið verður heimilað, eftir samráð við lögtingsins fíggingarnevnd at minka um afturrindingarpartin hjá smáum og serliga flla stóðum kommunum. Av útreiðslum til próvtakingarskúlar skulu kommunurnar ló gjalda $\frac{2}{3}$ og landskassin $\frac{1}{3}$.

Vit mæla til at samtykkja okkara uppskot, bæði li tað veitir teimum verst stóðu lærarunum betri kor enn hitt, og tí tað er ósæmmligt, tá ið Føroyingar eru víðurkendir sum serligtjóð (sbr. heimastýrislógina), at sörir skulu gjalda fyri skúlaskep okkara og valja honum.

Tingmenn verða biðnir um gjølla at lesa bæði lógaruppskotini og nevndarumhugsanina, áðrenn teir taka støðu í hesum avgerandi máli.

BROYTINGARUPPSKOT

frá R. Long o. fl.

I nevndarumhugsanini bls. 5 niðast er burturfallið i reinskriðlini og verður at leggja aftrat:

UPPSKOT

frá meirilutunum (Johan Paulsen, Johan Reinert og S. P. Zachariassen):

Uppskotið frá landstýrinum verður samtykt.

UPPSKOT

frá minnilutunum (Rikard Long og Martin Holm):

Si viðlagda uppskot til lögtingslóg um lönir og eftirlønir lærara o. a.

UPPSKOT FRÁ LANDSTYRINUM

til lov om lønninger og pensioner for lærere ved folkeskolen på Færøerne.

I. Almindelige bestemmelser.

§ 1.

Stk. 1. Tjenestemand i folkeskolen på Færøerne er enhver lærer, der har fast ansættelse i en stilling, for hvilken lønningen er fastsat i denne lov.

Stk. 2. Aspiranter, timelærere, vandre lærere, faglærere og vikarer er ikke tjenestemand.

§ 2.

Alle lærere ved folkeskolen på Færøerne er underkastet de almindelige for lærere i folkeskolen i det øvrige kongerige gældende bestemmelser, for tiden lærerlønningslov nr. 414 af 12. juli 1946, for så vidt der ikke om det pågældende forhold måtte være givet bestemmelser i nærværende lov.

Skoleinspektionen varetager efter nærmere af undervisningsministeren fastsatte bestemmelser de hverv, som ved lærerlønningsloven er tillagt undervisningsministeren.

II. Lønninger for lærere ved Thorshavn kommunale skolevæsen og for de bygdeskoler, der har eksamensundervisning.

§ 3.

Stk. 1. Skoleinspektører, der udnævnes af kongen, lønnes med 5700 kr. årlig.

stigende hvert 3. år med 600 kr. indtil 7500 kr.

Stk. 2. Der tilreggtes en skoleinspektør, tjenestebolig som for en gift.

Stk. 3. Der skal oprettes et embede for en skoleinspektør ved hver selvstændig skole.

§ 4.

Overlærere lønnes med 4600 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 600 kr. indtil 5700 kr.

Der skal normeres så mange overlærerstillinger, at deres tal andrager $\frac{1}{4}$ af det samlede antal af fastansatte lærere ved kommunens skolevæsen bortset fra skoleinspektørerne, således at en fremkommet brøk bortkastes.

§ 5.

Stk. 1. Lærere lønnes med 330 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 420 kr. indtil 4980 kr.

Stk. 2. Der skal oprettes et embede for en fast lærer for hvert fulde antal af 36 ugentlige timer, der bliver af undervise ved kommunens skolevæsen, jfr. dog § 6, stk. 2.

§ 6.

Stk. 1. Timelærere på fuldt timetal lønnes med 90 pct. af den for en fast lærer normerede grundløn, efter 2 års tjeneste som timelærer ved samme eller flere skoler dog med 95 pct. af grundlønnen. Hertil ydes de for stillingens grundløn ved lovgivningen fastsatte særlige tillæg udenfor den faste løn, for det almindelige pensionsgivende løndykkende vedkommende med fradrag af 5 pct. Underviser en timelærer et mindre timetal end 36 ugentlige timer, beregnes lønnen i forhold hertil, dog at lønningen mindst skal udgøre $\frac{2}{3}$ af lønningen for fuldt timetal under forudsætning af, at vedkommende efter de ved ansættelsen trafte aftaler skal stå til rådighed i et timetal svarende hertil.

Stk. 2. Der kan ved et skolevæsen normeres så mange timelærerstillinger, at indtil $\frac{1}{10}$ af det samlede timetal foruden det overskud af timer, der fremkommer ved deling med 36, besørges af timelærere.

Stk. 3. Timelærere, der i et skoleår besørger et væsentligt ringere timetal end det i stk. 1 omhandlede, lønnes dog med månedlig betaling for hver ugentlig time, fastsat af skoledirektionen. Betalingen ydes uden hensyn til fridage og ferier.

Stk. 4. For løse vikarer fastsættes vederlaget af skoledirektionen.

III. Lønninger for lærere ved bygdeskolerne, bortset fra eksamensskolerne.

§ 7.

Stk. 1. Første- og enklærere lønnes med 3120 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 420 kr. indtil 4800 kr.

For hver skole, der underviser børn udover førskolealderen jfr. § 10 -- skal der oprettes et embede for en forstøberer eller enklærer; denne oppebærer et pensionsgivende ledertillæg, der beregnes pr. klasse, parallelklasser medregnet. Ledertillægget udgør for hver af de 2 første klasser 100 kr. årlig, for hver efterfølgende klasse 50 kr. årlig. Er der til skolen knyttet en førskole, medregnes dennes klasser i hovedskolen, når dennes leder også har lederforretningerne for førskolen, ellers fordi førskolen har lokaler i hovedskolens bygningskompleks eller i henhold til særlig truffet bestemmelse; i tvivlstilfælde afgør skoledirektionen, om betingelserne for at oppebære ledertillæg er til stede, og fastsætter beløbet.

Stk. 2. Første- og enklærere har ret til tjenestebolig som for en gift.

§ 8.

Stk. 1. Ved skoler, der enten som anneksskoler drives i tilslutning til større skoler, eller hvis børnetal ikke overstiger 20, kan lærerembudet normeres med lønning som for „andre lærere“ og bolig for en ugift, jfr. § 9.

Stk. 2. Det bestemmes på skoleplanen, i hvilket omfang der skal gives lærere, der underviser ved flere skoler, et særligt betillingstillæg. Dette fastsættes under hensyn til afstanden mellem de pågældende skoler og forholdene i det hele.

I tvivlstilfælde træffes afgørelsen af skoledirektionen.

§ 9.

Stk. 1. Andre lærere lønnes med 2.700 kr. årlig, stigende efter 3 år med 300 kr. og derefter hvert 3. år med 360 kr. indtil 4.440 kr.

Skoledirektionen kan efter indstilling fra kommunalbestyrelsen bestemme, at en eller flere af andre lærere ved en skole skal lønnes efter reglerne i § 7, stk. 1.

Stk. 2. Andre lærere har ret til tjenestebolig, der efter bestemmelse på skoleplanen kan være som for en gift eller som for en ugift.

§ 10.

Stk. 1. Forskolelærerinder lønnes med 2.220 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 240 kr. indtil 3.420 kr.

Stk. 2. Forskolelærerinder har ret til tjenesteboliger som for ugifte.

Stk. 3. Forskolelærerinder kan undervise børn indtil det 10de år og piger udover denne alder, forsåvidt angår undervisning i gymnastik, kvindelig håndgerning og kvindelig husgerning.

Embeder for forskolelærerinder kan normeres enten ved selvstændige forskoler eller ved forskoleklasser, knyttet til hovedskoler.

§ 11.

Vandrelærere lønnes som andre lærere efter reglerne i § 9, stk. 1. Der tilkommer dem ikke tjenestebolig, men kommunalbestyrelserne på de pågældende steder er pligtige vederlagsfrit at stille logi uden kost til rådighed for vandrelærerne.

Skoledirektionen fastsætter de nærmere regler for de krav, der kan stilles til et sådant logi, og afgør i tvivlstilfælde, om det er tilfredsstillende.

§ 12.

Såfremt de normerede lærerkræfter ikke kan påtage sig undervisningen i alle de fag, undervisningsplanen omfatter, kan skoledirektionen tillade, at undervisningen i visse fag besørges af særligt dertil uddannede faglærere, der lønnes med en timebetaling, som fastsættes af skoledirektionen.

IV. Pension og efterindtægt.

§ 13.

De for statens tjenestemænd til enhver tid gældende bestemmelser om pension og efterindtægt, for tiden lov om statens tjenestemænd nr. 301 af 4 juni 1946 kap. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse for lærere i folkeskolen på Færøerne og deres efterladte, når afskedigelsen finder sted efter nærværende lovs ikrafttræden, således at finansloven træder i stedet for normeringsloven, og således at ansættelse i statstjeneste betragtes som lig med ansættelse i folkeskolen i samme omfang, hvori efter statstjenestemandsløven ansættelse i folkeskolen betragtes som lig ansættelse i statstjenesten.

§ 14.

Stk. 1. For lærere, der er afskedigede før denne lovs ikrafttræden, og deres efterladte ydes der til den i henhold til lov nr. 121 af 31. marts 1928 § 1 fastsatte grundpension et pensionsstillæg, der beregnes på grundlag af det i § 17 i nærværende lov omhandlede almindelige pensionsgivende tillæg og de i stats-tjenestemandsløven af 6. juni 1946 §§ 54, stk. 7, og 64, stk. 2 og 3, angivne pensionsbrøker for henholdsvis egen- og enkepension. Det almindelige pensionsgivende tillæg fastsættes efter den lønningsnitægt, hvoraf grundpensionen i sin tid er beregnet. Som pensionsalder regnes med den ved pensioneringen erhvervede anciennitet med fradrag af 5 år. Den således fremkomne pensions-ydelse kan dog ikke udbetales med et større beløb end det, der ville fremkomme, såfremt grundpensionen også var beregnet efter de angivne regler.

Stk. 2. Til grundpensionen, sammenlagt med pensionsstillægget, ydes reguleringsstillæg efter reglerne i statstjenestemandsløvens kap. 5.

§ 15.

For pensionister, der er pensionerede efter de før 1. april 1928 gældende regler, og som oppebærer pensionstillæg i henhold til lov nr. 121 af 31. marts 1928, § 2, finder reglerne i lov nr. 606 af 21. december 1946, § 3, tilsvarende anvendelse.

V. Fællesbestemmelser.

§ 16.

Stk. 1. Den første ansættelse i tjenestemandstilling i folkeskolen på Færøerne er betinget af, at den pågældende har været aspirant i mindst 2 år. I aspiranttiden lønnes læreren som timelærer efter de i § 6, stk. 1, 1. og 2. punktum fastsatte regler.

Stk. 2. Har den pågældende forud været timelærer med mindst $\frac{2}{3}$ af fuldt timetal, kan denes tjeneste træde i stedet for aspiranttjeneste i den tilsvarende tid. Tjeneste som løs vikar kan efter skoledirektionens bestemmelse, der træffes under hensyntagen til de løse vikaristers længde og timetal, træde i stedet for aspiranttjeneste.

Stk. 3. Tjeneste i en af statens lærerstillinger eller lærervirksomhed ved en anerkendt privat skole kan efter regler fastsat af skoledirektionen for den tilsvarende tid træde i stedet for aspiranttjeneste.

Skoledirektionen kan dernæst tillade, at også anden privat lærervirksomhed helt eller delvis træder i stedet for aspiranttjeneste.

§ 17.

Til alle lønninger, der fastsættes i nærværende lov, ydes følgende tillæg:

a) et almindeligt pensionsgivende løntillæg efter de for statens tjenestemænd til enhver tid gældende regler; dette tillæg, der udbetales månedlig og forud sammen med lønnen, er i henhold til lov om statens tjenestemænd nr. 301 af 6. juni 1946, kap. 6, af følgende størrelse:

Grundløn og alderstillæg	løntillæg
fra 1500 kr. — 2999 kr.	960 kr.
„ 3000 „ — 3999 „	1080 „
„ 4000 „ — 4999 „	1200 „
„ 5000 „ — 5999 „	1320 „
„ 6000 „ — 6999 „	1440 „
„ 7000 „ — 7999 „	1560 „

b) Reguleringsstillæg efter de for statens tjenestemænd til enhver tid gældende regler, for tiden lov om statens tjenestemænd nr. 301 af 6. juni 1946, kap. 5.

§ 18.

Stk. 1. Skoledirektøren fastsætter nærmere regler for tjenesteboligernes indretning og indretning.

Stk. 2. Planer og tegninger til nye tjenesteboliger skal godkendes af skoledirektionen.

Stk. 3. For tjenesteboliger foretages afkortning i lønnen, hvis tjenesteboligen er som for en gift, med $\frac{1}{2}$ af grundlønnen og det til denne knyttede almindelige pensionsgivende tillæg, hvis tjenesteboligen er som for en ugift, med $\frac{1}{3}$ af grundlønnen og det til denne knyttede almindelige pensionsgivende tillæg.

Stk. 4. Ved denne lovs ikrafttræden skal alle bestående tjenesteboliger godkendes af skoledirektionen, der, hvor boligen ikke har en væsentlig mindre lejeværdi end det i stk. 3 omhandlede lejeforbrug, kan fastsætte en for boligen passende afkortning.

Stk. 5. Boligafrkortningen tilfalder velkommende kommune.

Stk. 6. Under særlige forhold kan skoledirektionen midlertidigt fritage for indretning af tjenestebolig, med det der gives den pågældende lærer en udlægsgodtgørelse herfor.

§ 19.

Lønninger, pensioner og efterindtægt udbetales månedsvis forud på skoledirektionens foranstaltning, idet denne fastsætter tjenestelønnen og beregner og anviser lønning, pension og efterindtægt og forudligger beløbene udbetalt efter nærmere af direktionen fastsatte regler.

§ 20.

Skoledirektionen bemyndiges til at træffe størrelser med hensyn til undervisning af mindre børn samt fra isoleret beliggende steder.

§ 21.

Dannes der indenfor de ved folkeskolen på Færøerne ansatte lærere en organisation, som giver adgang til alle i folkeskolen ansatte, herunder aspiranter, timelærere og vandelærere, som ikke giver adgang til andre end nuværende og forhenværende ansatte, og som følger sådanne regler ved valg, at der sikres mindretallet (forhøjedes forskellige hovedgrupper) en passende repræsentation under forhandlingerne med skoledirektionen, tilføjes der denne organisation forhandlingsret med skoledirektionen efter de i lærerlønningens § 17 angivne regler.

§ 22.

Ved overgang til tjeneste i det øvrige kongerige kan tjeneste ved Færøernes folkeskole medtages i tjenestelønnen i henseende til lønning og pension.

På tilsvarende måde kan tjeneste i folkeskolen eller folkekirken medtages ved overgang til tjeneste ved Færøernes folkeskole.

De nærmere regler fastsættes af undervisningsministeren efter forhandling med skoledirektionen.

VI. Fordeling af udgifterne til folkeskolen på Færøerne mellem statskassen og hjemmestyret.

§ 23.

Stk. 1. Udgiften til lønning af de på skoleplanerne normerede lærerembeder, af timelærere efter § 6, stk. 3, af faglærere efter § 12 og af vikarer samt til en i henhold til § 20 indrettet særordning, afholder af hjemmestyret, således at statskassen refunderer halvdelen. Refusionsbeløbet udbetales kvartalsvis bagud efter foretagen afregning efter regler, der nærmere fastsættes af undervisningsministeriet efter forhandling med skoledirektionen.

Ved kvartalets begyndelse stilles der af statskassen et forskudsbeløb til rådighed.

Stk. 2. Lagtinget træffer bestemmelse om, i hvilket omfang de hjemmestyrets påhvillende udgifter skal refunderes af de enkelte kommuner.

§ 24.

Stk. 1. Pensioner afholdes af hjemmestyret, der hertil kan anvende udbyttet af den ved lov nr. 82 af 29. marts 1898 oprettede pensionsfond, således som denne er foretaget ved de i lov nr. 121 af 31. marts 1928 §§ 1 og 3 omhandlede ekstraordinære tilskud i det omfang, hvori dette udbytte ikke medgår til dækning af de pensionsfondens allerede påhvillende pensioner; det manglende afholdes af årlige bevillinger på hjemmestyrets bevillingslov.

Af den samlede udgift refunderes halvdelen af grundpensionen, herunder børnetillæg, og hele reguleringstillægget af statskassen. Refusionen finder sted efter de i § 23, stk. 1, givne regler.

Stk. 2. For de lærere, der er pensionerede i henhold til lov nr. 121 af 31. marts 1928, og som oppebærer pensionstillæg i henhold til §§ 14 og 15 i nærværende lov, afholdes udgiften efter de i stk. 1 fastsatte regler, idet pensionstillægget lægges til grundpensionen.

Stk. 3. De i § 50 i lov om statstjenestemænd af 6. juni 1946, jfr. nærværende lovs § 13 hjemlede pensionsbidrag tilfalder statskassen og hjemmestyret med halvdelen til hver.

§ 25.

Udgiften til efterindlægt af lønning og pension afholdes efter de henholdsvis i §§ 23 og 24 givne regler.

§ 26.

Stk. 1. Alle udgifter til folkeskolen til hvilke statskassen ikke efter §§ 23 og 24 yder tilskud, afholdes fuldt ud af hjemmestyret.

Stk. 2. Det bestemmes på finansloven, om og i hvilket omfang der af statskassen kan ydes tilskud til opførelse af nye eller udvidelse af ældre skolebygninger.

Stk. 3. Til efterskoler og anerkendte kureres ydes særlige tilskud af statskassen efter tilsvarende regler som i det øvrige kongerige.

§ 27.

Denne lov træder i kraft den 1. april 1949.

Samtidlig ophæves:

- 1) Lov nr. 121 af 31. marts 1928 om pension og efterindlægt for lærere og lærerinder i folkeskolen på Færøerne med undtagelse af lovens § 4.
- 2) Lov nr. 118 af 15. marts 1939 om ændringer i lov nr. 268 af 12. juni 1932 om lønningbestemmelser m.m. for lærere og lærerinder i folkeskolen på Færøerne, jfr. lovbekendtgørelse nr. 251 af 13. juli 1939.

UPPSKOT FRÁ MINNILITANUM (Loug og Holm)
til lögtingslög um lönir og eftirlönir lærara m. a.

Lönir í Havnar kommunuskúla og kommunalium skúlaeygum. Hver tikið verður realprófi ella prófimerprófi.

§ 1.

Skúlastjóri verður lönur við 5.700 kr. netlga, vaksandi 3ja hætt ár við 600 kr. til 7.500 kr.

Skúlastjóri eigur á tenastubústað fyri hjón.

§ 2.

Varaskúlastjóri skal verða settur við skúla, sum ár um ár hefur tvíhundrað flokkar altan vegin, tveir teir elstu flokkarnir í próvtakingarskúlanum undanfólkarnir. Varaskúlastjóri verður løntur við 4.800 kr. árliga, vaksandi 3ja hvørt ár við 600 kr. til 6000 kr.

§ 3.

Lærari verður løntur við 3.300 kr. árliga, vaksandi 3ja hvørt ár við 420 kr. til 4.080 kr.

§ 4.

Tímalærari við fullum tímatíð verður løntur við 9/10 av grundlønini hjá bestum lærara. Tó so at 1/20 av grundlønini verður lagdur afturat, um tímalærari hefur starvað 12 ár við sama ella fleiri skúla. Umframt eigur tímalærari lønarviðbót eftir galdandi lóg, tó við frádrætti av 1/20 av tí vanliga eftirlængevandi viðbótini. Um tímalærari hefur lært eina 36 skúlatímar um vikuna, verður lønin at rokna í mun til lønatíð, tó so at lønin skal vera minnst 3/4 av lønini fyri fullt tímatíð, um so er, at avgjørt er frammannundan, at hann tekur sær uppá skyldu at hava so nógvir skúlatímar, sum svara til hesa løn.

Í einum skúlaári kunna vera so nógvir tímalærarar, sum svarar til 1, 10 av øllum skúlatímum umframt tað avleið av tímunum, sum kemur fram við at býta við 36.

Tímalærari, sum í einum skúlaári hefur væl færri skúlatímar enn í fyrsta stykki í hesi grein umrætt, verður at løna við mánaðarløn við gjaldi fyri hvønn vikutíma. Tímagjaldið verður at tilskila av skúlavaldinum, og verður latið uttan mun til fridagar og friskeið.

Viðurgjald til lóysar vikur verður at tilskila av skúlavaldinum.

Lønir í bygðaskúla, próvtakingarskúla undanfólkunum.

§ 5.

Skilt verður millum fyrstilærarar, lævar og ferðalærarar. Lærari kann vera einalærari ella lærari við skúla. Har fyrstilærari er.

§ 6.

Fyrstlærarar verða løntir við 3.120 kr. árliga, vaksandi 3ja hvørt ár við 420 kr. til 4.800 kr. Fyrstilærari skal vera við hvønn skúla, sum hefur meir enn 1 lærara. Einlærarar kunna verða løntir sum fyrstulærarar, og ger skúlavaldið heila av fyrri hvarji 5 ár eftir barnatali og øðrum viðurskiptum. Fyrstilærari og einalærari fáa eftirlængevandi fyrstaðuviðbót, sum er 100 kr. fyri tveir teir fyrstu flokkarnar, 50 kr. fyri hvønn flokk afturat. Viðtaldið verða allir flokkar, eyka flokkar eins væl og flokkar í forskúla, um fyrstilærarin stendur eisini fyri honum. Í ivamatum ger skúlavaldið av, hvør ið eigur fyrstaðuviðbótina, og hvussu stór hon skal vera.

Fyrstilærari og einalærari eiga á tænastubústað fyri hjón.

§ 7.

Lærari verður løntur við 2.700 kr. árliga, vaksandi 3ja hvørt ár við 360 kr. til 4.500 kr. Um kommunan vil bera meirkosnaðin, kann skúlavaldið loyva, at ein ella fleiri lærarar í skúlastagnum verða løntir sum fyrstilærarar.

Lærari eigur á tænastubústað. Skúlavaldið tilskilar, eftir samráð við kommunustýrið, tað plássið verður álboðið, um bústaðarrætturin er fyri gift ella ógift.

§ 8.

Ferðalærari, sum verður at seta fyrri eitt ár í seinu, verður løntur sum lærari við 9/10 av grundlønini, men við allari viðbót óskerdari. Tey 3 fyrstu árin eigur hann ikki á tænarbústað, men sóknarstýrin hava skyldu at veita honum av skúlavaldinum góðtikið frítt innviðst gittan kost. Eftir 3 ára starv sum ferðalærari eigur hann fella lærarløn og, um hann er giftur, tætt til húsnæmingargjaldt fyrri gift. Húsnæmingargjaldskostnaðurin verður at býta javnt millum kommunurnar.

§ 9.

Skúlavaldið fyriskipar, í hvønn mun lærarar, sum starvast við fleiri skúlur, kunna fáa ferðaviðurgjald. Ferðaviðurgjaldskostnaðurin verður at býta javnt millum kommunurnar.

§ 10.

Um lærarar í øllum skúlatagi kunna ikki taka sær uppá at kenna næmingunum í øllum lærugreinum á kensluskíránni, kann skúlavaldið loyva til hesar lærugreinar at taka serkenar lærarar, sum verða at góðtaka av skúlavaldinum og at løna av kommununi við timagjaldi, sum skúlavaldið tilskilar.

Tænarbústaðir og lønarviðbótur.

§ 11.

Tænarbústaðirnir verða ivirnaði: fyrri hjún og fyrri ógift. Skúlavaldið fyriskipar stóðt og útbúnað bústaðanna ávikavísið fyrri hjún og fyrri ógift. Uppskot og tekning til nýggjar tænarbústaðir verður at góðtaka av skúlavaldinum, áðrenn bygt verður. Teir núverandi tænarbústaðir verða at kanna av skúlavaldsins ávum og skruseta sum tænarbústaðir, ávikavísið fyrri hjún ella ógift.

Fyrri tænarbústað fyrri hjún verður skarvað 1/8 av grundløn og eftirløngevandi viðbót og fyrri tænarbústað fyrri ógift 1/12 av grundløn og eftirløngevandi viðbót.

Bústaðargjaldið eigur kommunan.

Skúlavaldið kann undir serligum viðurskiftum fyrri eina tilskilaða tíð sleppa kommunustýri undan at bygga tænarbústað, móti at lærarin so leingi fær frá kommununi húsnæmingargjald, sum skúlavaldið tilskilar.

§ 12.

Til allar lønur, sum nevndar eru í hesi lóg, verða veittar viðbótur sum her nevnt:

1. eftirlønarviðbót til steddar

grundløn og aldursviðbót	lønarviðbót
undir 1500 kr.	64 kr.
1500 — 2999 kr.	960 kr.
3000 — 3999 kr.	1080 kr.
4000 — 4999 kr.	1200 kr.
5000 — 5999 kr.	1320 kr.
6000 — 6999 kr.	1440 kr.
7000 — 7999 kr.	1560 kr.

2. útjavningarviðbót.

sum roknað út frá allari eftirlønveittandi ársløn og svarandi til prísatal 269 fyrri giftar menn og teir og teir einkjumenn, einkjur og frískild ella sundurhæla, menn ella kvinnur, ið hava eigið húski ella hava upphaldaraskyldu av børnum undir 18 ár, eins og fyrri ógift, ið hava upphaldaraskyldu á sama hátt og hava eigið húski, er

eftirlonveittandi órsönn	
undir 1500 kr.	220 %
1500 - 4499 kr.	3300 kr.
4500 - 5999 kr.	3630 kr.
6000 - 7499 kr.	3960 kr.
7500 - 8999 kr.	4290 kr.

Fyrir hvergi 6 slögg, þrjátíð fer upp um elta niður um 269, hækkar ella hækkar útjavnungarviðbótn við

undir 1500 kr.	8 %
1500 - 4499 kr.	120 kr.
4500 - 5999 kr.	132 kr.
6000 - 7499 kr.	144 kr.
7500 - 8999 kr.	156 kr.

Önnur kerarafólk enj frammanundan nefnd fía í útjavnungarviðbóti 2% av tí peningi, sum er tilskilaður upphakkláruna bæði viðvikjanna viðbóti, grundpeninglauna og javningarpáttinnar eftir þrjátíðnum.

So teingi lóg um lönmark og þrjátíð er í gildi kann maun ilckj hækka upp um það mark, sum hec verður tilskilað.

§ 13.

Um samliðandi hjón bæði eiga á útjavnungarviðbóti verður gólfð ti hjónarfelagi, sum hefur íu hægru eftirlongevandi löuna, útjavnungarviðbóti í mun til lön hanna eftir § 12 og hinum hjónarfelaganum helvt av útjavnungarviðbóti í mun til lön hanna eftir sömu reglum.

§ 14.

Full útjavnungarviðbóti verður at gjalda, um avvarðandi seinast dagin fyrir at viðbótn fellur til gjaldingar, lýkur freylikar fyrir handi, jvf. § 12.

§ 15.

Landstýtið verður heimilað at taka avgerð, um lærari í starvi ella við eftirlon, sum hefur flugið ella áfentar fyrir at fía útjavnungarviðbóti sína bækkada vegna breytn av hjónalagi ella húska, ta ið seilig viðurskipti era til tess, framvegis kann fía fulla útjavnungarviðbóti.

Landstýtið verður heimilað at taka avgerð, um giftar kerarinnar, sum hava eigið húska, kunna fía fulla útjavnungarviðbóti, tá ið heimilið verður uppihildið beili ella í mesta mun av lærarimuttunni.

Um lærari ella eftirlonur lærari, sum hefur flugið fulla útjavnungarviðbóti, eftir § 12 skal fía hana bækkada, verður landstýtið heimilað í næstakum fari at hoyva, at full útjavnungarviðbóti verður veitti, til yngsta barnið hefur fylt 24 ár, um so er, at upphakkláun ávð laia munnandi til, at eia frammanundan byrjað lærtið verður fard at enda.

Eftirlon.

§ 16.

Skúlastjórar, fyrstilararar, lærarar og ferðalærarar eiga á eftirlon til sín ella eftirlonandi elnkja og hjólpapening til eftirlonandi börn eili sömu reglum, sum fyriskipaður verða viðvikjandi lænastrumumum Lætingssins. Maun henda fyriskipan er komin í gildi, eiga leir á eftirlon eili lóg nr. 121 av 31. mars 1928, ið endoksis, at leimum verður veitti eftirlonarviðbóti útroknað á frá ti í § 12., í hesi lóg ummelta eftirlongevandi lönarviðbóti eftir sömu reglum, sum sjálv eftirlonin. Eftirlonveittandi viðbóti verður at útrokna eftir ti eftirlon-

veitandi ársleð, sum eftirlónargrundpeningurinn er mettur eftir. Sum eftirlónar-
gjalt verður at rokna eftirlónaraldur eftir frammanundan nevndu lóg við frá-
dráttir av 5 árum. Soleiðis útroknað eftirlón má ikki vera hægri, enn um eftir-
lónargrundpeningurinn eisini var roknaður eftir somu reglum. Til ta samna-
lattu eftirlónina verður at veita útjavningsviðbót eftir § 12 í hesi lóg.

§ 17.

Lærarar, sum hava eftirlón eftir reglum gældandi fyri 1. apríl 1928, og
sum fáa eftirlónarviðbót eftir lóg nr. 121 av 31. mars 1928, fáa eftir reglum,
sum landstýrið fyriskipar, viðbót í mun til tað, sum í frammanundan ver-
andi grein er tilskilað lærarum við eftirlón eftir nevndu lóg. Tá ið eftirlónarlóg
fyri fólkskúlans lærarastovnum verður sett í gildi, verður hon um reygugt at
fáa afturvirkandi gildi fyri hesar eftirlónir lærarar frá 1. apríl 1916.

§ 18.

Eftirlón verður at gjalda úr eftirlónargrunnum og landskassanum. Til
eftirlónargrunna gjalda kommunurnar árliga 4 % av læraranna grundløn og
aldursviðbót, eins og 5 % av sama peningi verður at skarpa av læraralønini.
Hesin seinni peningur fellur til landskassan.

§ 19.

Læraraløn við altari viðbót verður at gjalda úr landskassanum við 1/12
tann fyrsta í hvørjum mánaði, tá ið fráflegið er bústaðarviðbót og eftirlónar-
gjald. Kommunurnar rinda sum sín part av læraralønnum, ferðarlæraralønnum
umfjantliknum, landskassanum 1/6 av læraralønnum í avvarðandi kommu-
nu, helvt innan 1. júní og helvt innan 1. december.

Landstýrið verður heimilað at fara samráð við Løgting ella lígajarnævn í
Løgtingsins fyrri ávísu tíð at minnka lónarpartin hjá smáum og illa stóðum
kommunum.

Av læraralønini til próvtakingarskúlar rinda kommunur lögtingskassanum
aftur tilsamans 2/3 til somu tíðir.

Atvæðing reglar.

§ 20.

Eingin kann verða settur í fast embætti sum lærari, einlærari, ella
fyrstlærari, innan avvarðandi hevur fyllt 25 ár. Umframt krevst fyri at verða
settur í fast embætti sum lærari, einlærari ella fyrstlærari, at avvarðandi
hevur verið í minnst 2 ár annaðhvørt bráðfengis lærari, ferðarlærari ella tína
lærari við minnst 2/3 av fullum tímaloti. Fyri at gerast skúlastjóri má av-
varðandi hava verið í fastum lærarastarvi í minnst 3 ár. Lærarastarv uttan
fyri fólkskúlan kann eftir av skúlavakslintum fyriskipaðum reglum verða góð-
tikið til fullt ella partvís at háka ta í hesi grein umrøddu aðra treyl fyri at kunna
verða settur í fast starv sum lærari, einlærari ella fyrstlærari.

§ 21.

Lærarar fólkskúlans hava skyldu at hava 36 skúlatímar um vikuna, ta
kann tímatallð lækkast undir hesum viðurskiptum:

1. Landstýrið góðtekur eftir viðmæli kommunustýrisins, at tað skyld-
uga tímatallið hjá skúlastjóra og varaskúlastjóra verður lækkað í mun til fyrir-
skipanarstarv teirra.

2. Landstýrið kann fyriskipa reglur fyri lækkan av skyldugum tíma-
tali fyri serliga krevjandi skúlakenslu og heimastarv við stíla- og uppgávu-
rætting í stórum skúlaflokkum, serliga í próvtakingarskúlunum í tveimum
teimum seinastu flokkum innan próvtøku.

3. Eftir viðmæli kommunustýrisins kann landsstýrið leyva, at tað skylduga tímatalið hjá lærara, sum hevur fyllt 55 ár, kann lækkast, um kommunan tekur sær uppá tær útreiðslur, sum harav kunna koma.

Verður á kensluskránni einum lærara álagt at kenna barnunum fleiri skúlatímar, enn hann er skyldugur, verður hann eftir reglum, fyriskipaðum av landsstýrinum, at fáa viðurgjald fyri hesar tímar.

§ 22.

Lærari má eftirlíka sær tær broytingar í hansara skúlastarvi, sum kunna verða gjørdar á skúlaskránni ella kensluskránni, uttan at nakað hesum viðvíkjandi verður at nevna í kallsbrævi hansara.

§ 23.

Viðvíkjandi starvsskyldu og rættindum, sum ikki eru nevnd í hesi lóg, eru lærarar undirgívnir tí fyriskipan, sum higartil hevur verið galdandi.

§ 24.

Har sum í hesi lóg avgerðarvæð er lagt til skúlavaldið, eigur landsstýrið vald, um ikki eftir seinri fyriskipan einhver fyriskipandi stovnur hevur fingið ein part av hesum valdi.

§ 25.

Henda lóg kemur í gildi 1. apríl 1949.

Lagtingsløn um lærerløn og lærerpensioner m. m.

Lønbestemmelse for Thorshavn Kommuneskole og kommunalt skolevæsen, hvor der er adgang til at tage rent. eller præliminæreksamen.

§ 1.

Skolebestyrer lønnes med 5.700 kr. årlig, som hvert tredje år forhøjes med 600 kr. indtil 7.500 kr.

Skolebestyrer har ret til tjenestebolig for gifte.

§ 2.

Viceskolebestyrere skal ansættes ved skoler, der som regel har dobbelt klasserække gennem hele skolen. De to sidste klasser i eksamensskolen undtaget. Viceskolebestyrere lønnes med 4.800 kr. årlig, der hvert tredje år forhøjes med 600 kr. indtil 6.000 kr.

§ 3.

Lærere lønnes med 3.300 kr. årlig, der hvert tredje år forhøjes med 420 kr. indtil 4.980 kr.

§ 4.

Timelærere med fuldt timetal lønnes med 9/10 af grundlønnen for en fast ansat lærer, dog således, at lønnen forhøjes med 1/20 af grundlønnen, når en timelærer har virket i 2 år ved samme eller flere skoler. Timelærere oppebærer yderligere løntillæg efter gældende lovgivning, dog med fradrag af det almindelige pensionsgivende løntillæg. Hvis en timelærer har mindre end 36 ugentlige undervisningstimer, skal lønnen beregnes i forhold til antallet af undervisningstimer, idet lønnen dog mindst skal være 3/4 af lønnen for fuldt timetal, hvis der forud er truffet aftale om, at timelæreren påtager sig pligt til at undervise så mange timer, som svarer til denne løn.

Ved et skolevæsen kan der være så mange timelærere, som der svarer til 1/10 af de samlede undervisningstimer foruden det overskud af timer, der fremkommer ved division med 36.

En timelærer, der i et skoleår har væsentlig færre undervisningstimer end anført i første stykke i denne paragraf, skal lønnes med månedsløn med betaling for hver ugentlig time. Timebetalingen fastsættes af skolemyndighederne og udbetales uden hensyn til fridage eller ferier.

Vederlag til løse vikarer fastsættes af skolemyndighederne.

Lønbestemmelser for bygdeskoler medtagen eksamensskoler.

§ 5.

Der skelnes mellem førstelærere, lærere og vandre lærere. En lærer kan være enelærer eller lærer ved en skole, hvor der er førstelærer.

§ 6.

Førstelærere lønnes med 3.120 kr. årlig, der hvert tredje år forhøjes med 420 kr. til 4.800 kr. Enelærere kan lønnes som førstelærere, og tager skolemyndighederne bestemmelse derom hvert femte år i forhold til elevantal og andre forhold. Førstelærere og enelærere oppebærer et pensionsgivende ledertillæg, som er 100 kr. for de første 10 klasser, 50 kr. for hver følgende klasse. Alle klasser medregnes, også klasser i førskolen, hvis førstelæreren også har ledelsen af denne. I tvivlstilfælde afgør skolemyndighederne, hvem der skal oppebære ledertillægget, og hvor stort det skal være.

Førstelærere og enelærere har ret til tjenestebolig for gifte.

§ 7.

Lærere lønnes med 2.700 kr. årlig, der hvert tredje år forhøjes med 360 kr. til 4.500 kr. Hvis en kommune vil påtage sig merudgiften, kan skolemyndighederne bestemme, at en eller flere lærere under skolevæsenet lønnes som førstelærere.

Lærere har ret til tjenestebolig. Skolemyndighederne afgør efter forhandling med kommunestyret, når embedet opslås ledigt, om tjenesteboligen skal være for gifte eller for ugifte.

§ 8.

Vandre lærere, der ansættes for et år ad gangen, lønnes som lærere med 9/10 af grundlønnen, men med alle tillæg ubeskårne. De 3 første år har de ikke ret til tjenestebolig, men de respektive kommunestyre er pligtige til at yde dem af skolemyndighederne godkendt fri bolig uden kost. Efter 3 års virksomhed som vandre lærere får de fuld lærerløn og har, hvis de er gifte, ret til huslejegodtgørelse for gifte. Udgifterne af huslejegodtgørelsen fordeles lige-
ligt mellem kommunerne.

§ 9.

Skolemyndighederne bestemmer, i hvilket omfang lærere, der virker ved flere skoler, kan få rejsegodtgørelse. Udgifterne af rejsegodtgørelsen deles lige-
ligt mellem kommunerne og landskassen.

§ 10.

Hvis lærerne i et skolevæsen ikke kan påtage sig at undervise i alle på undervisningsplanen opførte fag, kan skolemyndighederne tillade, til undervisning i disse fag at benytte særligt dertil uddannede faglærere, der skal godkendes af skolemyndighederne og lønnes af kommunen med timebetaling efter skolemyndighedernes bestemmelse.

Tjenesteboliger og løntillæg.

§ 11.

Tjenesteboliger er to slags: nemlig for gifte og ugifte. Skolemyndighe-

terne bestemmer boligernes størrelse og indretning henholdsvis for gifte og ugifte. Forslag og tegninger til nye tjenesteboliger skal godkendes af skolemyndighederne inden opførelsen. De nuværende lærerboliger skal synes ved skolemyndighedernes foranstaltning og registreres som tjenesteboliger for gifte eller ugifte.

For tjenestebolig for gifte aftrækkes $\frac{1}{8}$ af grundlønningen og det pensionsgivende tillæg og for tjenestebolig for ugifte $\frac{1}{12}$ af grundlønningen og det pensionsgivende tillæg.

Fradraget for tjenestebolig tilfalder kommunerne.

Skolemyndighederne kan under særlige omstændigheder for et nærmere fastsat tidsrum tillade et kommunestyre at udsætte bygning af tjenesteboliger på betingelse af, at læreren så længe fra kommunen får huslejegodtgørelse af lærerskolemyndighedernes bestemmelse.

§ 12.

Til enhver løn, der er nævnt i denne lov, ydes der tillæg som her anført

grundløn og alderstillæg	lønstillæg
under 1500 kr.	64 %
1500 — 2999 kr.	960 kr.
3000 — 3999 kr.	1080 kr.
4000 — 4999 kr.	1200 kr.
5000 — 5999 kr.	1320 kr.
6000 — 6999 kr.	1440 kr.
7000 — 7999 kr.	1560 kr.

2. reguleringstillæg,

der beregnet efter den fulde pensionsgivende løn og svarende til fastsat pristal 269 for gifte mænd og de enker med en eller flere børn eller kvinder, der har egen husholdning eller har forsørgerpligt for børn under 18 år, såvel som for ugifte, der har forsørgerpligt på samme måde og har egen husholdning, er

pensionsgivende årsten	
under 1500 kr.	220 %
1500 — 4499 kr.	3300 kr.
4500 — 5999 kr.	3630 kr.
6000 — 7499 kr.	3960 kr.
7500 — 8999 kr.	4290 kr.

For hver 6 point, pristallet stiger over eller går ned under 269, forhøjes eller formindskes reguleringstillægget med

under 1500 kr.	8 %
1500 — 4499 kr.	120 kr.
4500 — 5999 kr.	132 kr.
6000 — 7499 kr.	144 kr.
7500 — 8999 kr.	156 kr.

Andre lærere end foran anført får i reguleringstillæg $\frac{2}{3}$ af det beløb, som tilfalder forsørgere såvel med hensyn til tillæggets grundbeløb som til reguleringsbeløbet efter pristallet.

Så længe lov om lønstop og pristop er i kraft, kan reguleringstillægget ikke stige over det til lønstoppets pristal svarende beløb.

§ 13.

Hvis samlevende ægtefæller begge har ret til reguleringstillæg, udbetales den ægtefælle, der har den højere pensionsgivende løn, reguleringstillæg i forhold til vedkommendes løn efter § 12 og den anden ægtefælle halvdelen af reguleringstillægget i forhold til vedkommendes løn efter de samme regler.

§ 14.

Der skal udbetales fuldt reguleringstillæg, hvis vedkommende, senest dagen før tillægget forfalder til betaling, opfylder betingelserne derfor, jfr. § 12.

§ 15.

Landsstyret bemyndiges til at bestemme, om en lærer i funktion eller som er pensioneret, og som har fået sit reguleringstillæg nedsat på grund af forandringer i ægteskabsforhold eller husstand, hvis særlige omstændigheder taler derfor, kan få fuldt reguleringstillæg.

Landsstyret bemyndiges til at bestemme, om gifte lærerinder, der har egen husstand, kan få fuldt reguleringstillæg, når hjemmet helt eller i overvejende grad opretholdes af lærerindtægten.

Hvis en lærer i funktion eller pensioneret lærer, som har fået fuldt reguleringstillæg, skal få dette nedsat efter § 12, bemyndiges landsstyret til i særlige tilfælde at tillade, at der ydes fuldt reguleringstillæg, til det yngste barn er fyldt 24 år, hvis forsørgeren må yde tyngende bidrag, for at en i forvejen påbegyndt læretid kan blive fuldført.

Pension.

§ 16.

Skolebestyrere, førstelærere, lærere og vandrulærere har ret til pension til sig selv eller efterladt enke og bidrag til efterladte børn efter de regler, som bliver bestemt for Lagtingets tjenestemænd. Indtil denne ordning træder i kraft, har de ret til pension efter lov nr. 121 af 31. marts 1928, dog således, at der ydes dem pensionstillæg beregnet efter det i § 12 i denne lov omtalte pensionsgivende løntillæg efter samme regler som selve pensionen. Det pensionsgivende tillæg skal beregnes ud fra den pensionsgivende årsløn, som pensions grundbeløb er beregnet efter. Som pensionsalder beregnes pensionsalderen efter foran nævnte lov med fradrag af 5 år. Således udregnet pension må ikke være højere, end om pensionens grundbeløb også var regnet efter de samme regler. Til den samlede pension skal der ydes reguleringstillæg efter § 12 i denne lov.

§ 17.

Lærere, der oppebærer pension efter regler, der har været gældende før 1. april 1928, og som får pensionstillæg efter lov nr. 121 af 31. marts 1928, får efter regler, der fastsættes af landsstyret, et tillæg i forhold til det, der i forrige paragraf er tilsikret lærere med pension efter nævnte lov. Når pensionslov for Lagtingets tjenestemænd bliver sat i kraft, skal den, om nødvendigt, gøres tilhægvirkende for disse pensionister til 1. april 1946.

§ 18.

Pensionerne skal betales af pensionsfonden og landskassen. Til pensionsfonden betaler kommunerne årlig 4 % af lærernes grundløn og alderstillæg og 5 % af samme beløb bliver ligeledes af fradraget de respektive læreres løn. Dette pensionsbidrag tilfalder landskassen.

§ 19.

Lærernes løn med alle tillæg skal udbetales af landskassen med 1/12

den første i hver måned, efter at tjenesteboligværdi og pensionsbidrag er fradraget. Kommunerne tilbagebetaler til Lagtinget som deres andel af lærerlønnen, vandrelærerne undtagne, 1/6 af lærernes løn i den pågældende kommune, halvdelen inden 1. juni og halvdelen inden 1. december.

Landsstyret bemyndiges til efter forhandling med Lagtinget eller Lagtingets finansudvalg for et bestemt tidsrum at nedsætte lønandelen for små og økonomisk dårligt stillede kommuner.

Af lærerlønnen til eksamensskolerne tilbagebetaler kommunerne til Lagtinget til samme tider som foran nævnt 2/3 af den samlede løn.

Fællesbestemmelser.

§ 20.

Ingen kan opnå fast ansættelse som lærer, enlærer eller førstelærer, før vedkommende er fyldt 25 år. Desuden kræves for at opnå fast ansættelse som lærer, enlærer eller førstelærer, at den pågældende har været mindst 2 år enten aspirant, vandrelærer eller timelærer med mindst 2/3 af fuldt timetal. For at blive skolebestyrer må den pågældende have været fast ansat som lærer i mindst 3 år. Lærervirksomhed uden for folkeskolen kan offer regler, der fastsættes af landestyret, godkendes til helt eller delvis at opfylde den i denne paragraf omhandlede betingelse nr. 2 for at kunne opnå fast ansættelse som lærer, enlærer eller førstelærer.

§ 21.

Folkeskolens lærere er pligtige at have 36 undervisningstimer om ugen, dog kan timetallet nedsættes under disse forhold:

1. Landsstyret godkender efter indstilling fra kommunestyret, at det pligtige timetal for skolebestyrere og viceskolebestyrere nedsættes i forhold til deres administrative virksomhed.

2. Landsstyret kan fastsætte regler for nedsættelse af det pligtige timetal for særlig krævende undervisning og hjemmearbejde med stil- og opgaveretning i store klasser, særlig i eksamensskolen i de to sidste klasser inden eksamen.

3. Efter indstilling fra kommunestyret kan landestyret bifalde, at det pligtige timetal for en lærer, der er fyldt 55, kan nedsættes hvis kommunen påtager sig de udgifter, som kan opstå deraf.

Hvis en lærer efter undervisningsplanen har pålagt af undervise flere timer, end han er pligtig til, skal der efter regler, der fastsættes af landestyret, ydes ham vederlag derfor.

§ 22.

En lærer må underkaste sig de foranstaltninger i hans virksomhed, som vil kunne blive fastsat i skoleplanen eller undervisningsplanen, uden at der herom skal være anført noget i hans ansættelsesbrev.

§ 23.

Vedrørende arbejdspligter og rettigheder, der ikke er nævnt i denne lov, er lærerne underkastet de bestemmelser, som hidtil har været gældende.

§ 24.

Hvor der i denne lov er tillagt skolemyndighederne afgørelsesret, har landestyret denne ret, for så vidt ikke afgørelsesretten efter senere bestemmelse for en del er blevet tillagt en administrerende underafdeling.

§ 25.

Denne lov træder i kraft 1. april 1949.

2. viðg. 14. febr. 1949. 3. viðg. 23. febr. og atkvæðugreiðsla 24. febr.

Uppskot meirihlutans (Long og Holm) §§ 1—4 og §§ 5—10 fallu, bert 7—0, og var uppskotið so stætt hildið burtardottið.

Uppskot meirihlutans (Poulsen, Reinert og S. P. Zachariassen) §§ 1 og 2 fellar undir atkvæðugreiðslu við *namakali*. *Ja atkvæddu*: L. Zachariassen, P. M. Dam, Poul Niclasen, A. Djurhuus, Jens Chr. Olsen, Joh. M. Fr. Poulsen, P. H. Weihe, Johan Reinert, W. Smith, J. P. Davidsen, J. Fr. Øregaard. *Atkvæddu ekki*: Poul Petersen, Hákun Djurhuus, Martin Holm, R. Long, Fr. Bláhamar, S. Ellefsen. *Bætur*: Th. Petersen og A. Sørensen, og varð uppskotið so stætt samtykt 12—0. Uppskot meirihlutans §§ 3—27 samtyktar 12—0. Lógaruppskotið í síni heild sett undir atkvæðugreiðslu við *namakali*. *Ja atkvæddu*: L. Zachariassen, P. M. Dam, S. P. Zachariassen, Poul Niclasen, A. Djurhuus, Jens Chr. Olsen, Joh. M. Fr. Poulsen, P. H. Weihe, Johan Reinert, W. Smith, J. P. Davidsen og J. Fr. Øregaard. *Atkvæddu ekki*: Poul Petersen, Hákun Djurhuus, Martin Holm, R. Long, S. Ellefsen. *Bætur*: Fr. Bláhamar, A. Sørensen, Th. Petersen, og varð lógaruppskotið í síni heild so stætt samtykt við 12—0.

50. Endurgjald til sjómenn fyri mist klæði

1. viðg. 11. desbr. Alit framl. 14. desbr.

ALIT

Landsstýrið hevur sett uppskot fram, og skal fiskivinnunnevndin mæla Løgtinginum til at samtykkja uppskotið, tó so, at endurgjaldið til motorpassarar verður sett eins stórt og endurgjaldið til maskinmeistarar. Landsstýrið hevur har sett samgýningna til motorpassarar 200 kr. lægi ein til maskinmeistarar undantikið á strandferð, har tað er sett eins.

UPPSKOT

Tingið samtykkir uppskot landsstýrisins, tó at grein 2 verður orðað so:

Í gr. 2 í kunningarlógin verður listin yvir endurgjald broyttur so:

	Á strandferð:	Á ferð í Europa:	Á ferð utan- fyri Europa:
A. Skiparin	1.000 kr.	1.500 kr.	1.800 kr.
B. Stýrimenn, maskinmeistarar og motorpassarar	900 kr.	1.200 kr.	1.400 kr.
D. Illa mannagign og annað un- dirlólk	800 kr.	900 kr.	1.000 kr.

UPPSKOT FRA LANDSSTYRINUM

tíð lógtíngalóg um endurgjald til sjómenn fyrri klæði, mist, tá ið skip farast.

I kunningerð nr. 451, 30. november 1928, um endurgjald til sjómenn fyrri klæði, mist, tá ið skip farast, verða fyrri Føroyar gjørtar niðanfyrri nevndu broytingar:

§ 1.

I gr. 1 i kunningerðini ganga út orðini „skiparin tá undantikin“.

§ 2.

I gr. 2 i kunningerðini verður listin yvir endurgjald broyttur so:

	A strandferð:	A ferð í Europa:	A ferð utanfyri Europa:
A. Skiparar	1.000 kr.	1.500 kr.	1.800 kr.
B. Stýrimenn og maskinmeistarar ..	900 kr.	1.200 kr.	1.400 kr.
C. Motorpassarar	900 kr.	1.000 kr.	1.200 kr.
D. Hin manningin og annað undirfólk	800 kr.	900 kr.	1.000 kr.

§ 3.

Hesar ásetanir koma í gildi 1. januar 1949 og galda inntil 31. december 1950.

Løgtingslóg um erstatning til sømænd for tab af ejendele forårsaget ved skibsforsøg.

I bekendtgørelse nr. 451 af 30. november 1928 om erstatning til sømænd for tab af ejendele forårsaget ved forsøg foretages for Færøernes vedkommende følgende ændringer:

§ 1.

I bekendtgørelsens § 1 udgaar ordene „Skibsføreren dog undtaget“.

§ 2.

I bekendtgørelsens § 2 ændres fortegnelsen over erstatning saaledes:

	I kystfart:	I europæisk fart:	Udenfor europæisk fart:
A. Skibsførere	1.000 kr.	1.500 kr.	1.800 kr.
B. Styrsmænd og maskinmestre ..	900 kr.	1.200 kr.	1.400 kr.
C. Motorpassere	900 kr.	1.000 kr.	1.200 kr.
D. Det øvrige mandskab og andet underordnet personale	800 kr.	900 kr.	1.000 kr.

§ 3.

Nærværende bestemmelser træder i kraft 1. januar 1949 og er gældende indtil 31. december 1950.

Vidmerkingar:

Undan heimsbardaganum var endurgjaldið, sum veitt verður sjómennum fyrri klæði, mist, tá ið skip farast, samsvartandi kunningerð nr. 451, 30. november 1928, sett til upp til 400 kr. Hetta endurgjaldið varð hækkað í Føroyum

undir heimsbardaganum samsværandi kunningerð nr. 40, 10. november 1941 og kunningerð nr. 36, 21. december 1943. Eittir hesi seinastu kunningerðini var endurgjald:

a. Fyri skiparar:	Á strandferð 1000 kr.
	Á ferð í Europa 1500 kr.
	Á ferð uttanfyri Europa 1800 kr.
b. Fyri stýrimenn:	Á strandferð 900 kr.
	Á ferð í Europa 1200 kr.
	Á ferð uttanfyri Europa 1400 kr.
c. Fyri hina manningina:	Á strandferð 800 kr.
	Á ferð í Europa 900 kr.
	Á ferð uttanfyri Europa 1000 kr.

Kunningerðin frá 1943 f6i úr gildi 31. december 1944, og seinri havur ikki verið søkt um hækkan av endurgjaldinum.

Føroya Fiskimannafelag hevur í skrivi, dagf. 9. juli í ár, søkt um, at tað endurgjald, ið verður veitt fyri klæði, mist, tá ið skip farast, verður sett til í minnsta lagi 1000 kr. fyri hvønn mann og til meira til teir, ið eru særstaka vel útgjerdir.

Landsstýrið mælir til at samtykkja frammanfyri standandi uppskot.

2. viðg. 15. desbr. og 3. viðg. 16. desbr. Uppskot nevndarinnar samtykt 19—0.

51. Kirkjusýn

Alit framl. 9. desbr.

ALIT:

Føroya Løgting hevur frá próstinum fingið útskrift av sýnsbók fyri kirkjurnar í Føroyum.

Í 1948 eru hesar kirkjur sýnaðar:

- 1) Kirkjan í Kvívík.
- 2) „ „ Vestmanna.
- 3) „ „ Sunna.
- 4) „ suðuri í Vági.
- 5) „ í Hovi.
- 6) „ „ Fámjin.
- 7) „ „ Hvalba.
- 8) „ „ Sandvík.
- 9) „ „ Kirkjubø.

Hesar kirkjur mugu yvirhøvar sigast at vera í hampuligum standi. Kirkjan í Kvívík er tann, sum tørvar ta størstu pábót; serliga er tað takið, sum er

illa farið, og er tað lí neyðugt skjótast gjørligt at leggja nýtt tak. -- Annars eru tey í sýninum nevndu brek í ár tey somu sum vanligt: lekar í samkomum millum tornið og takið, lekar ymsastaðni á takinum, á takrennum eins og talvansar ymsastaðni.

Um all hesi brek er at siga, at skjót pábót er djupult pábót. Hesi tey loyvi at standa óbott, og vanli tyri, at tey valda størri skaða.

UPPSKOT

Føroya Løgting biður kirkjustjórnina gera úlvæg tyri, at tey í sýninum nevndu brek verða boit sum skjótast.

2. viðg. 13. desbr. Uppskot nevndarinnar samtykt 13 - 0.

52. Prestaflutningur

Alið framl. 11. desbr.

ÁLIT

Á prestamøti, hildið í Havn Ólavsøkjudag í ár, var spurningurin um flutningsgjald prestanna til umrøðu. Ein 3-mannanevnd varð sett til at viðgera málið, og til tess vórðu hesir menn valdir:

N. J. Rasmussen, prestur í Klaksvík, Z. E. Brønnes, prestur á Fløi, og S. J. Joensen, prestur á Nesi.

Umsókn um at fáa flutningsgjaldið hækkað, soleiðis at tað svarði til tær veruliga útreiðslurnar, varð sendt til kirkjumálaráðið í Keypmannahavn.

Í umsóknini ynskja prestarnir eina hækkan av flutningspenninginum, soleiðis at teir verða eins væl bíðir og teirra starvsbroður í Danmark. Tað er eftir telræ ællan avgerandi neyðugt, at teir ráðgakandi stundningar verða faldast við 3. Umsóknin frá prestunum varð gjøgnum próstin sendt til biskoppin, frá biskoppinum til kirkjumálaráðið, og heðani gjøgnum ríkisumboðsmannin til Løgtingið, sum so hevur beitt málið til umhugsan og viðgerðar í Løgtingisins kirkjunevnd. Kirkjunevndin skal so stutt loyva sær at fara fram fylgjandi:

Frammanundan veraldarbardagninum vóru tær samlaðu flutningsútreiðslur til prestarnar 3.600 kr.; herav ríndist kirkjugrunnurin 2.400 kr., staturin 1.200 kr. Vegna dýrtíðna vóru hesar útreiðslur vaksandi, og hevur tingið tess vegna tey eisini arbeiðt við eykastadýning sum dýrtíðaríðbót uppá 2.000 kr., soleiðis at tær samlaðu útreiðslurnar vóru 5.600 kr.

Av tí at sambandið við hla partin av ríkinum varð sjúkt, vaks Løgtingisins partur til 4.400 kr., meðan ríkiskassans partur varð standandi við 1.200 kr. Hóast henda litla stundning kundi tað til neyð ganga, av tí at vit umir kirkjum hevdu fáar prestar nakrir fullu frá, gitan at vit hevdu høvi til at fáa aðrar í telræ stað.

Aftaná veraldarbardagan hava vit fingið fleiri nýggj prestaembælar, og var flutningspeningurin í minna lagi umflir krígunum, og tað settandi, at hann er alt ov lítill í dag.

Í tingsetuni í fjør samtykti tingið at hækka studningin við 1.000 kr., soleiðis at tann samlaði studningur fyri fíggjarárið 1947/48 varð kr. 6.600, og mælti nevndin tinginum at venda aftur til ta gomlu galdandi skipan, hvar eftir fíngið rindar 2 partar og staturin tann eina partin av útreiðslunum.

Ríkisumboðsmaðurin hevur í skrivl. dags. 1. júl. í ár, víttlað, at kirkjumálaráðið hevur góðtikið hesa skipan. Eftir áheitan frá ríkisumboðsmanninum hava prestarnir sent uppgerð yvir útreiðslur teirra á tænastuferðum í fíggjarárinum 1947/48. Nøkur greinilig uppgerð um tær veruligu útreiðslurnar hjá øllum prestunum fyri nevnda ár hevur ikki verið møgulig at fíngið fram; nakrir av prestunum hava bert verið ca. 1½ ár í embættinum, aðrir hava sent uppskot um, hvat teir halda vera neyðugt fyri at rínda teirra útreiðslur. Uppgerðin fyri 1946/47 er ikki greiðari.

Tað er lí heldur torført uppá grundarlag av teimum áðurnevndu uppgerðum at fáa eina sannar mynd av teim veruligu útreiðslunum, men vísa ley to gjølla, at tað er neyðugt at hækka studningin munandi.

Eitt yvirflit yvir tær innsendu uppgerðir gevur hesa mynd:

		Útreiðslur Studningur	
		1947/48.	1947/48:
Norðoya eystara prestagjald	mett	600 kr.	470 kr.
Norðoya vestara prestagjald		1300 „	520 „
Fuglafjarðar prestagjald		1485 „	470 „
Nes prestagjald	mett	1560 „	470 „
Elðis prestagjald	mett	1800 „	470 „
Suðurstreymoyar prestagjald:			
Sóknarpresturin	mett	845 „	480 „
Kallskappellanurin	mett	1200 „	460 „
Resd. Kappellanurin	mett	900 „	460 „
Norðstreymoyar prestagjald:			
Sóknarpresturin	mett	1450 „	500 „
Kallskappellanurin	mett	600 „	500 „
Vága prestagjald	mett	1000 „	520 „
Suðuroyar norðara prestagjald	mett	1400 „	400 „
Suðuroyar sunnara prestagjald		1280 „	440 „
Sandoyar prestagjald		1000 „	460 „
		16406 kr.	6600 kr.

Sambært § 2 í kunningarð av 8. febr. 1936 skulu prestarnir í Føroyum fáa ramsýning fyri fluttirng viðvíkjandi tænastuferðum, ið so at tænastuferðir, ið eru orsaknaðar av, at onkur ynskir prestin til viðkomandi bygd ílagar, har ikki frammanundan er kunningjort, at gudsænasta verður, verða goldnar av honum, sum hevur ynskt prestin til bygdina.

Fleiri prestar fara fram, at teir hava kirkjuleysar bygdir, bygdir, ið tíðan hava langa og vandamikla leið til teirra kirkjur. Til slíkar bygdir er tørvur á, at prestur vitjar nakrar ferðir á hvørjum ári. Flutningsútreiðslur viðvíkjandi tilíkkum ferðum mugu ivaleyst roknaast sjávnvi við útreiðslur til vanligar tænastuferðir. Tað bendir eisini, at prestur verður biðin at koma til grunvarferð at blætta gomul fólk o. s. fr. og kenna útreiðslurnar til tilíkkar ferðir tíðan vera stórar og tann, ið ávarðir, ikki ferur at gjalda tær. Kimiligt var, um slíkar útreiðslur vóru tiknar við.

Nevndin má fasthakka tann í kunnigerðni fastsligna áætlning, al vanliga mugu bara útreiðslur til tænasiferðir verða goldnar, tó elgur samnýtingin at vera so rúnliga tilætlað, at t. d. útreiðslurnar vegna vildjunnir til kirkjuleysur bygga, og í einstökum ferða eisini til gravuferðir o. t. kunnu verða goldnar av flutningspeningnum.

Tað er Løgtingsins kirkjogrunnur, ið hevur gildið til ginsins part av útreiðslunum til prestaflutningin, og tó hesin grunnur hevur sterkt avmarkaðar innlukur, samstundis sum hann hevur fleiri aðrar uppgávur at rokja, er tað eisini av hesi orsök mark fyri, hvat hann kann veita í studningi til frama fyri hetta máli.

Nevndin ásannar sum sagt, at prestarnir hava uppiborið, at umsóknin verður væi undirtikin, og vit mæla til, at Løgtingsins partur fyri tey tvey komandi fíggjarárið verður hækkaður til kr. 8.000 fyri hvert árið. Hækkar kirkjumálaráðið so sín part tilvarandi til kr. 4.000, verður tann samlaði studringurin til flutningsútreiðslur kr. 12.000. Hetta er muni ein tað, prestarnir hava røkt um, men tó ein munur á hækkan metti saman við tann studning, teir hava fingið fyrr. Um kirkjumálaráðið eftir at hava kunnað málið vildi verið sinnað at veita ein líkandi studning sum Løgtingið, vildi tað sjálvsagt verið allabest. So var studningurin komin upp á hædd við tað, sum uppgerðinar frá prestunum vísa, nevniliga ca. kr. 16.000. Uppskot um at hækka Løgtingsins part soleiðis sum nevnt, verður sett fram.

Prósturin hevur undir samráðingunum við nevndina hildið fram, at eftir galdandi skipan hevur tann presturin, sum skal predika á Ólavsøku, og um honum berst frá, eisini hansara tiltaksmaður itia ferð til og frá Havnini, meðan allir hinir prestarnir, sum koma at taka lut í skráðgonguni og lögtingsgudstænastuni, mega sjálvir gjalda ferðapeningin aftur og fram.

Prósturin mælt til, at allir prestar, sum koma til Havnar og taka lut í skráðgonguni og seta dóm á lögtingsgudstænastuna, fáa somu viðgerð viðvikjandi flutningsútreiðslunum, í peningi kann tað øtlandi verða um 250 kr. árliga. Nevndin kann vera samstítt við próstin í hesum og setir fram uppskot samvarandi.

UPPSKOT

- I. a. Til flutningsútreiðslur prestanna verður sum Løgtingsins partur fyri fíggjarárið 1948/49 og 1949/50 úr kirkjogrundinum gildið kr. 8.000, hvert árið.
- b. Ríkisumboðsmaðurin og prósturinn verða bindir um at fara tær neyðturvillgu samráðingar við kirkjumálaráðherra um at hækka ríkiskassans part samvarandi og um møgulegt á hædd við Løgtingsins part.
- c. Annars verður býtið av flutningspeninginum millum tey ymsu prestambætini at fara fram sambært reglugerð av 6. februar 1956.
- II. Prestar, sum koma til Havnar til at taka lut í lögtingsgudstænastuni, skulu hava teirra ferðaútreiðslur (ferðaseiði) við flutningsferum aftur og fram goldnar av kirkjogrundinum.

2. viðg. 14. desbr. og 3. viðg. 16. desbr. Uppskot nevndarinnar samtykt 15--0.

53. Ábyrgd fyri láni til Vestmanna skipasmiðju

1. viðg. 14. deshr. Álit framl. 14. mars 1949.

ÁLIT

Fyr Vestmanna skipasmiðja og mekaniskur verkstaður hevur í riti. dagfest 28/11 1948, sakt tingið um at veða felaginum fyri einum láni uppá 200.000 kr. til keyp av einum nýggjum uppdráttakæpni við motori og skóplaðarvogni, tá ið tað heldur seg ikki kunna fáa henda pening á annan hátt.

Felagsins eginpeningur var 1/1 1948:

Partapeningur	kr. 121.000,
Flutt frá seinasta ár	65.242,68
Tiltaksgrunnur	8.094,25
Tiltaksgrunnur	4.229,38
Flutt til komandi ár	28.240,62

	kr. 226.806,91

Tann loka partin av hesum pening, sign, felagið seg hava nýtt mesta partin av til:

Umvølingar	kr. 77.000,—
Nýggj smiðja	69.000,—
Nýggjar maskinar	25.000,—

	kr. 171.000,—

At fáa gjørt okkara trólarar, sluppir, skonnartir, snuruváðsfør o. m. í góðan nýtiligan stand er eitt týðningarmikið mál fyri okkara sjóvíðna og landshúshald. Og fyri at spara pening og bjarga arbeiði í landinum er tað umráðandi hjá okkum at hava nóg góðar og nóg nógv skipasmiðjur og skipstæðir.

Vestmanna skipasmiðja og mekaniskur verkstaður hevur, sum sakt, vunnið seg væl fram, og tað er einki at ivast í, at hon kann, um henni gerst møguligt at fáa tey nýðturviliga arbeiðstól og arbeiðstikind, koma at kunna gera eitt mikið átroðkanli arbeiði viðvikjandi farmaling og umvøling av einum parti av skipalesta okkara.

Minnilutin (P. M. Dam, J. Fr. Gregersen og Joh. M. Fr. Poulsen) setir uppskot fram um at veita umsókjarnum svara við at lata tingið veða fyri einum lán uppá 150.000 kr., imóti at felagið viðkav sín partapening við kr. 50.000.

Elin minnilutin (R. Long, P. Petersen og Th. Petersen) má ásetna, at tað er umráðandi hjá okkum Føroyingum, at umvølingarlikindini fyri trólarar verða gjørt so góð her í Føroyum sum møguligt. Tað eru í løtuni 7 skipasmiðjur, harav 3 kunna taka upp trólarar, meðan hinar, t. d. Vestmanna, hava vist, at tær kunna gera heilt nógv av tí umvølingararbeiði, ið trengist. Tað, ið størsti sakur er á, er, at skipasmiðjur útgera seg til at kunna vatsa og ulskifta plátur og annað jarbarbeiði, og síðani, at tær fáa betri tikindir til at gera umvølingararbeiði við eini arbeiðsbryggja, seiðla at minnsta arbeiði fer fram, meðan skipið stendur uppl.

Tað, ið talan er um undir hesum mali hjá Vestmanna skipistöð, er at fáa úthygt soleiðis, at hon kann taka trólara ella tvey smærri skip upp við at skaffa nýtt spæl og nýggjan vagn, og sum nevnt eru tað 3 skipasmíðjur í Fórøynum, sum longu hava úthygt virki sín so langt, so talan er altso ikki um at gera seg til at gera arbeiði, sum fyrr ikki hava kunnað verið gjørt her.

Minnilutin fatar væl, at trupult er hjá umsøkjaranum at koma á mál, tá teir hava gjørt so nógv ætlað fyri at bota um arbeiðshikindini, men ma eisini vísa á, at tað undir samráð við umboðsmannin fyri skipasmíðjuna er upplýst fyri nevnilutini, at illið er komið úleiðis við fyrirkomulag av hesi tællaðu viðkan. Støða er enn ikki tikin til viðkan av partapeningi, eins og felagið ikki hevur roynt at skaffa pening til vega við at samráðast við leiðarar, teir arbeiða fyri, ella einki samráð við peningastovnar. Líkaleiðis hevði felagið ikki vissu fyri, hvussu nógv alt vildi koma at kosta, tí teir høvdu engan pris uppá vognin, og 200.000 kr. var einans eftir ætli. Eisini og serliga má víst til, at felagið einki svar hevði fingið frá Vestmanna kommunu, ið tað hevði beitt á.

Tað vil allíð vera vanbúnaði hjá tí almenna at koma inn millum borgaranna rapping í ídnaði við stundringi ella lúni, men enn meira má tað sigast í hesum ferð, har talan er um at geva stuðul til einu av teimum sjey skipasmíðjunum í landinum, ið tað hava allar hinær eins góðan rætt.

Eisini má minnilutin minna á, at tað liggja so nógv almenn byggingarmál fyri hand hjá tinginum, bæði við havnabygging, húsabygging hjá miðstöðumanningini, lögtingshús o. a., at tað má sigast at vera heilar ivingasamt, um tað eru umstøður til at játta ábyrgd ella lán til einstakar fyriløkur.

Á annan hátt má minnilutin halda, at tað vildi verið rímlígt, um Vestmanna kommunu tók vítt tak her, tí tað er einazla skipasmíðja í bygdini, og ein betri úthyggjan av hesi smíðju kemur kommununi til góðar á ymiskan hátt. Um kommunan til hetta ynskir at fáa lánlækuloyvi frá tinginum ella loyvi at átaka sær ábyrgd fyri láni, so vil minnilutin mæla einginum til at geva tillokt. Eisini vil minnilutin halda tað vildi verið beint, um Vestmanna kommunu, nú bryggjan er undir úthyggjan, roynir at fáa skipað so fyrri, at skipistöðin, ið liggur beint við bryggjuna, fær bryggjupláss, har stöðan er útskipingd til at nýta sum arbeiðsbryggju. Í hetta vil vera til stóran fyrimun fyri arbeiði móti teimum likim'um, ið nú eru.

Minnilutin ræður til, at svarað verður skipasmíðjun, soleiðis sum hevur framfari, og at hennið landstýrið til at geva lán- ella ábyrgdarloyvi til Vestmanna kommunu fyri rann part av teimum 200.000 kr., teir hjálpa felagnum við, og setir fram uppskot samsvarandi.

UPPSKOT

6. *Fra minnilutunum Olavi Öregaaard og Joh. M. Fr. Paulsen):*

Lagtingslóg um lagtingsins veðhald fyrri lúni.

§ 1.

Lagtingið veðar fyri einum lúni til p/f Vestmanna skipasmíðju upp til 150.000 kr., treytað av, at felagið viðkær partapening sín við 50.000 kr.

§ 2.

Henda lóg fær gildi beinan vegin.

Lagtingslóg um Lagtingis garntali for lán.

§ 1.

Lagtinget garanterer for et lán til p/f Vestmanna skipasmíðju indtil 150.000 kr., forudsat at selskabet udvider sin aktiekapital med 50.000 kr.

Denne lov træder i kraft straks.

II. *Frá minnilutunum* (Th. Petersen, R. Long og Hákun Djurhuus):

1. Svarað verður Vestmanna skipasmíðju, at tingið ikki kann veita ta hesu saktu ábyrgð, sum málið liggur fyri.
2. Tíni Vestmanna kommunu jállar at styðja Vestmanna skipasmíðju, verður landstýrið heimilað til at geva tað neyðsuvitiga lánloyvi ella loyvi til at kommunan átekur sær ábyrgð.
3. Fintak av álitinum verður sent Vestmanna kommunu við áheitan um, at hon tekur til viðgerðar, hvør stuðul hon kann geva Vestmanna skipasmíðju, og hvat hon kann gera fyri at óvega hesum virki arbeiðsbryggju.

2. viðg. 15. mars og 3. viðg. 16. mars 1949. Uppskot minnilutans (Dann, Øregaard og Poulsen) pt. I, § 1, sett undir atkvøðugveislu við *atkvæðið*: L. Zachariassen, P. M. Dam, Johan Poulsen, P. H. Weihe, Johan Robert, Fr. Bláhamar, J. P. Davidsen, J. Fr. Øregaard. *Atkvæðið ikki*: Poul Petersen, Hákun Djurhuus, S. P. Zachariassen, Martin Holm, Richard Long, Poul Nielsen, Kr. Djurhuus, Jens Chr. Olsen, Anth. Svendsen, Th. Petersen og Samuel Jørgensen. *Bortaf*: W. Smith, og varð uppskotið so stalt burtaketið, heri 8 - 0. Uppskot minnilutans II (Th. Petersen, Long og H. Djurhuus) varð samtykt við 13 - 0.

54. Radiotænasta og radioútvarp

1. viðg. 14. desbr. Nevndarumhugsan framl. 14. mars 1949.

NEVNDARUMHUGSAN A VIÐV. RADIOTÆNASTU

Landstýrismaður L. Zachariassen hevur sett fram uppskot fyri tingið til útlutingsi viðvíkjandi radiotænastuni millum og út um eyggjarnar, og er uppskotið seldandi:

1. Løgtingið útlatar, at tað ættar at seta radiotelefonsamband á stovn millum Suðuroy og tað nýðstgjarna eyggjarnar, so skjótt, sum tað er gjørligt, og biður ríkisstýrið halda uppá selt radiotelefonsambandi við Suðuroy, til tað radiotelefonsambandi, tingið hevur í umbúnaði, er farið at virka.
2. Løgtingið útlatar, at rætturin til at hava radiotelefon byggjast millum, eigne at falla inn undir tingslas útkærðing til at reka telefonir í Føroyum.
3. Løgtingið útlatar, at tingið, sum stóran er, ikki ættar at yvirtaka rættin til at hava og reka á stovn strandsteð ríkisstationir í Føroyum, og biður ríkisstýrið skipa eina súka stov sum bentast eftir samráð við landstýrið.

Tað verður frásagt í viðmerkingunum, at tingið í 1947 viðtók innvi 1. apríl 1948 at uppsiga sáttmálan við Store Nordiske. Samsvarandi hesum hevur ríkisstýrið uppsagt sáttmálar sínar við Store Nordiske um rakstur av radio-telegrafsambandinum við Suðuroy og rakstur av strandarstöðini í Tórshavn, sum bæði eru ríkisstýrisins ogn. Haríð er ríkisstýrið ikki uppsagt sáttmálan við Store Nordiske um telegrafkabelsambandið við Føroyar. Tað verður upplýst, at rakstur av strandarstöðini í Føroyum nú kostar ríkisstýrinum a. u. 70.000 kr. árliga.

Av tí, at ríkisstýrið má kenna fingsins stöðu til Suðuroyar-sambandið og strandarstöðina, má gerast ein tingviðtaka hesum máli viðvíkjandi, og landsstýrið hevur tessvegna sett fram uppskotið.

Telefonnevndin, sum hevur fingið hetta mál til viðgerðar, skal fara fram, at hon er av leiðri áskoðan, at radiotelegrafstian í Føroyum, berundir strandarstöð og feroyskt ólvarp, eigur at verða feroyskt sermat og lagt undir telefonverkið, men hetta koma soleiðis sum viðurskiðini eru, ikki verða gjørt við tað sama. Nevn in hevur í eini aðrar umhugsan sagt meiri frá hugvað sínar hesum máli viðvíkjandi.

Telefonnevndin (Hákon Djurhuus, Poul Nielsen (formaður), W. Smith, A. Sørensen, Gregarson) koma eftir teimum fyriliggjandi umstøðum mæla til, at svarað verður ríkisstýrinum, sum av landsstýrismanni Louis Zachariasen skotið upp, tá at pkt. 3 verður orðað soleiðis, at Løgtingið seinni ætlar sær at stovna strandarstöð og biður ríkisstýrið halda fram við strandarstöðini fyri fyrst, til hetta mál er avgjört.

UPPSKOT

Svarað verður ríkisstýrinum sum av landsstýrismanni Louis Zachariasen skotið upp við teirri broyting, at pkt. 3 verður orðað soleiðis:

Løgtingið úttalar, at tað seinni ætlar sær at seta á stovn strandarstöð (kyststation), og biður ríkisstýrið um a halda fram við teirri verandi strandarstöð, til hetta mál er avgjört.

BROYTINGARUPPSKOT VIÐV. UMHUGSAN A.

Í uppskoti nevndarinnar, stk. 2, linja 2. verður aftaná „ríkstýrið“ sett „eftir samráð við landstýrið“.

UPPSKOT FRÁ LANDSTÝRISMANNI L. ZACHARIASEN eftir radiotelegrafstian millum og út um oyggjarnar.

1. Løgtingið úttalar, at tað ætlar at seta radiotelegrafsbandi á stovn millum Suðuroy og tæj. norðaru oyggjarnar so skjótt sum tað er gjørligt, og biður ríkisstýrið halda upp sáttmála sambandi við Suðuroy, til tað radiosambandið, tingið hevur í umhúna, er farið at virka.
2. Løgtingið úttalar, at tætturin til at hava radiotelefon byggjanna millum eigur at falla inn undir fingsins onkarrætt til at reka telefonir í Føroyum.
3. Løgtingið úttalar, at tingið, sum stöðan er, ikki ætlar at yvirtaka rættin til at hava og seta á stovn strandarstöð (Kyststation) í Føroyum og biður ríkisstýrið skilja ein slíka stöð sum hentast eftir samráð við landstýrið.

Viðmerkingar

Í tingsetuni 1947 viðtók Føroya Løgting at leggja landsnevndini innvi 1. apríl 1948 at uppsiga sáttmálan við St. N. T. S.

Hetta gjørd landsnevndin, og samsvarandi hesum hevur ríkisstýrið uppsagt sínar sáttmálar við St. N. T. S. um rakstur av radiotelegrafsbandinum við Suðuroy og um rakstur av strandarstöðini í Tórshavn. Bæði hesi radioverkinir eru ríkisstýrisins ogn.

Harinóli hevur ríkisstýrið ikki uppsagt sáttmálan við St. N. T. S. um telegrafkaðalsambandið við Føroyar, tá hesin sáttmáli er lið í millumlandsavtalum.

Av tí at ríkisstýrið neyðist at kenna tingsins stöðu hæð til Suðuroyar-sambandið og strandastøðina, er tað neyðugt her at gera eina tingviðtøku, og landstýrið loyvir sær tí at seta frammánfyri stándandi uppskot fram fyri tingið til viðtøku.

Rákesturin av strandstøðini í Føroyum kostar nú ríkisstýrinum árliga um 70.000 kr. og er vaksandi, og skal talan verða um, at ríkisstýrið teknisk fer undir at bota støðina, má tað fyrst fáa at víða, hvørja stöðu tað nú stannar í tingið hevur í yvirkøkusurninginum.

NEVNDARUMHUGSAN E VÍÐV. RADIOÚTVARP

Í lögtingssetuni 1943 var til viðgerðar spurningurin um radioútlarp í Føroyum.

Í nevndarálitinum verður ført fram, at nevndin kann mæla til, at peningur verðne fingin til vega til eina útvarpsstöð, og skotið verður uppá, at tingið árliga játta 30.000,— kr. til hetta endamál. Hesin peningur verður at goyma takur, til farið verður undir at seta útvarpsstöðina á stovn.

Nevndin setti fram uppskot um úr lögtingsins áttaksgrunn at játta 30.000 kr. at leggja av í „Hæn feroyska útvarpsgrunnin“. Uppskotið var samtykt við 20 st.

Tó at tað ikki verður heintleidis nevnt í uppskottinum, kann tað ikki verða at ivast í, eftir tí ið skrivað verður í álitinum, at her er talan um ein árligan nevilling. Tað verður eisini prógvað av tí, at tær 30.000 kr. eru ferdar fyri tvey ár til innløku fyri grunnin. Ta nú ikki eru meira enn 60.000 kr. í grunninum, má ein ella onnur misskiljan verða komin í. Annars skuldi í útvarpsgrunninum nú verið ið hvussu er 180.000 kr. Tað má eftir øllum tí, sum liggur fyrí, vera rætt at røkja við, at útvarpsgrunnurin eigur 180.000 kr. Ílkemmað, tá tað er komið honum til innløku, sum játtað er í áttunum 1943-48.

Málið um útvarp í Føroyum var aftur frammi á tingi í 1946. Tánn nevnd, sum hevði málið til viðgerðar, vendi sær til Marconi Wireless Telegraph Company í London gjøgnum umboðsmann teirra her í Føroyum, fyri at fáa kunnleika til, hvat tað vilji kosta at stovna eina útvarpsstöð í Føroyum, og gekk tað fram av svarinum frá felagnum, at ein útvarpsstöð við einum 2 kw. sendara vilji kosta o. u. 175.000 kr. Ein slíkur sendari vilji kunna „dekkja“ allar Føroyar og undir góðum líkindum kunna hoyrast til Suður- og Eysturlands, Norðurskotlands og Vesturnoregs. Ein 5 kw. sendari vilji kosta væl meira, sjálvandi hoyrast hógv heur og kunna røkka Reykjavík radio, til retransmission til feroysk skip í Íslandi og Vesturgroenlandi.

Tað verður ført fram í álitinum, at ein feroysk útvarpsstöð vil kunna virka saman við teimum strandarstöðum (kyststationer), sum tað vil verða neyðugt hjá okkum at fáa bygdar skjótast gjørligt til at samarheida við ley o. u. 200 feroysku skip, ið hava radio.

Í álitinum lögtingssetandi 1946, lsg. 52-56) verður givin ein áttan yvri, hvat tað vil kosta at seta á stovn eina feroyska radiofærðastu og kostnaðin við at røkja hana.

Telefonnevndin, sum hevur haft málið um eitt feroyskt radioútlarp til viðgerðar, er í einum máli um, at tað vil verða av tí størsta týdningi at fáa loyst henda spurning sum skjótast, sum eitt feroyskt sermál. Nevndin er eisini samd um, at ein feroysk radiotransasta eigur at verða lögð undir telefonverkið.

Tá tað var nevndini kunnugt, at fyrstaðumáður telefonverksins, hr. Egkild Christiansen, skuldi gera ferð til Keypmannahavnar, bað hon hann um at kanna líkindini fyri at fáa eitt feroyskt radioútlarp í lag, og hvat tað vilji kosta at driva tað.

Súna nú er, meður telefonverkið yfir einum 50 watt sendara í Tórshavn, sum ikki kann „dekkja“ allar Føroyar. Hesin sendari hevur verð brúktur til útvarp av vabúrslitum, politiskum fundum o. a., men ikki hevur gingist væl at hoyra hann, serstakliga í Suðuroy.

Um ein 5 kw. sendari, sum vit hava rætt til eftir avgerð á li internationalu radiokonferansanini í Keypmannshavn í fjør, verður settur í drøft í staðal fyri 50 watt sendarin, vil hann „dekkja“ allar Føroyar og rækka væl longur.

Um ein útstrálan li radioantenna, ein stálmeistur, 75 m høg, verður sett upp, vil hesin sent keri kunna hoyrast til Íslands Grønland, Hvítahav ið aftaná ta tíð (o. u. miðju nátt), tá fær stóru radiostøðirnar, sum vit hava frekvens saman við, eru hildnar uppát at senda.

Eli 5 kw. sendari vil kosta 150.000 kr. Ein 75 m høg stálmeistur vil kosta 60.000 kr., soleiðis, at tann samlaði kostnaður fyri eina feroysku radioútvarpsstøð verður 200.000 kr.

Raksturin av einum feroyskum radioútvarpi kann avgreiðast av telefonverkinum við li manning, ið nú er. Útreiðslurnar til slreym verða ikki stórar.

Um reglulig feroysk radioútsending verða send út, kemur sjálvandi afturat útreiðsla til ein redaktor og speakara, men so verður møguligt at krevja avgift av teimum o. u. 2000 radiohørtarum, ið eru í Føroyum. Um tíkið verður 15 kr. frá hvørjum eins og í Danmark, vil hetta dekkja bæði avskrivning av kostnaðinum til radioútvarpið og allar drøftsútreiðslur.

Tá radio ikki er feroyskt xermál, mugu samráðingar verða fardar við ríkisstýrið hesum viðvíkjandi, og mælti nevndin li li, at málið verður víst li landsstýrið.

Telefonnevndin heldur tað, sum nevut, verða ógvuliga umráðandi og vil geva sitt besta viðmæli til, at ein feroyskur radiosendari verður stovnaður sum skjótast, og røktur av telefonverkinum.

Í útvarpsgrunninum er, ella kanska rættari sagt, eitur at verða, 180.000 kr., og heldur nevndin tað verða rætt, at hesin grunnur nú letur hendu pening (ið tað er ímál), hann var stovnaður til.

Við einum feroyskum radiosendara kann telefonverkið eisini hjálpa Tórshavn radio við avgreiðslu av telefonsamtalam við skip, til ein feroysk strandarstøð verður stovnað.

Hr. E. Christiansen hevur, meðan hann var í Keypmannshavn, flingt upp lýsingar um eina strandarstøð o. a., sum eru hjalagdar málinum.

Eftir áheitan av nevndini hevur hr. Christiansen kunnað eftir hjá stats-telegrafinum, um tað var møguligt at fáa ein 5 kw. sendara til leigu fyri eina tíð soleiðis, at royndir við útvarpi kundu fara fram av og o. li tann nýggja radioútvarpsstøðin verð stovnað. Finglin slukur sendari var at fáa har í løtu.

Nevndarformaðurin hevur undir samráðingum í Keypmannshavn um Marshallplátn sett fram spurningin, um ein feroysk radioútvarpsstøð og strandarstøð kundu koma inn undir Marshallplátn, og helt hr. Kampmann, at møguleikar kundu vera fyri hesum. Nevndin vil li mæla til, at landsstýrið og telefonverkið kanna helta gjøllari.

UPPSKOT

1. Telefonverkið verður bjóla um í samráð við landsstýrið at eftirkanna líkindini fyri at seta í verk ein feroyskt radioútvarp, og at leggja málið fram aftur fyri Ólavsokutíngið.
2. Tær útreiðslur, ið standast av hesum, verða at lata úr útvarpsgrunninum.

2. viðg. 15. mars og 3. viðg. 16. mars. Viðv. A. uppskot landsstýrisins pt. 1 og 2 samtykt 17 - 0. Broytingaruppskotið samtykt 13 - 0. Uppskot nevndarinnar til pt. 3 so broytt samtykt 14 - 0. Uppskot nevndarinnar viðv. B. samtykt 18 - 0.

FYLGISKJÖL

Matað kostnaðarætlun til eina strandar-luftfartar- og radíóútværpsstöð í Trirbaen.

Strandarstöðin má hafa ústýr til fylgjandi tænastrur:

- LF.-MF. telegrafi við fastari vakt á 500 ke. (600 m).
- MF. telefoni við fastari vakt á 1650 ke. (181,8 m).
- HF. telegrafi.

Luftfartisstöðin má hafa ústýr til fylgjandi tænastrur:

- LF.-MF. telegrafi við flogfél. í loftinu og þöling.
- HF. telefoni við flogfél. undir lending.
- HF. telegrafi við aðrar lufthavnir.
- HF. telegrafi-útværp og móttöku av veðurmeltingum.

Á stöðini má eisini verða:

- HF. telegrafi sum „reserva“ til telegrafskóðnin (íð kaðalbrot er).
- HF. telefoni við København.
- MF. útværpsstöð.

Stöðin má gerast sum ein sendarastöð og ein móttakarastöð fleiri kílómeirar frá hverja aðrari fyrir að fáa góða móttöku.

Sendarastöðin.

Strandar- og luftfartisstöðin LF.-MF. tænastrur brúka sama sendara. ið má hafa 5 eila fleiri fastar frekvensir í umráðnum 275—550 ke. (1090—545 m) 2 eins sendarir geva teir bestu „reservamöguleikar“. Antennurnar til helia kunnu verða 2 L eila 1 antenner, ca. 30—40 m hugar.

Strandarstöðin MF. telefoni og luftfartisstöðin HF. telefoni kunnu líkaleiðis avgreiðast av 2 eins sendarum av sama „typu“ sum omanfyri neyntu. ið við umráði 1500—4000 ke. (200—75 m). Það besta antennuanlegg til helia eru lodrættar antenner ca. 1/2 bylgjulengd hugar.

Strandarstöðin HF. telegrafi, luftfartisstöðin HF. telegrafi og „reservan“ til telegrafskóðnin kunnu líkaleiðis verða felags um 2 eins sendarir við fleiri festum frekvensum í umráðnum 5—26 mc. (160—12 m). Sum antenner til hetta kunnu brúkar dipóleir í 30—50 m hæð.

HF. telefonisambandið við København eigur að verða gjört sum einkult-síðubandssamband, lí eigur ein einkult-síðubandssendari við rættlingsantenna. helst ein „rhombantenna“, lí verða uppseltur.

MF. radiofonisendari lí útværp ca. 5 kw. við antennuanlegg. ein úlstrálandi stálmeistur ca. 75 m høg við mólvækt 6—12 stöðir, ca. 54 m langir í 3 m haldi).

Yfirlit yfir útreikningarar:

6 sendarir við festum frekvensum ca. 100	
— 500 w. á 50.000 ke.	kr. 300.000.
1 einkult-síðubandssendari	.. 45.000.
1 radiofonisendari. 5 kw.	.. 150.000. —
1 radiofoniantenna. 75 m torn o. a.	.. 50.000. —
1 rættlingsantenna „rhomba“	.. 5.000.
2 telefoniantennur	.. 20.000. —
aðrar antenner	.. 10.000.
installation	.. 25.000.
Íllsamtans	kr. 615.000.

Afturat hesum kemur byggingar, grundstykki, streymilifforsla (ca. 30 kw. 3×380 volt veksilspenningur).

Sendararnir kunnu setast upp í einum sendarahølt ca. 13×8 m.

Móttakarastaðin.

MF-LF. avgreiðslupláss við festum vaktmóttakara fyrir 500 kc. (600 m), avgreiðslumóttakara, reservamóttakara, þellmátstýr. og avgreiðslufelt fyrir televeir sendararnar.

MF. avgreiðslupláss við festum vaktmóttakara fyrir 1650 kc. (181,8 m), avgreiðslumóttakara við terminalútstýr fyrir yvirlýring av samtalum til telefonverkið.

HF. avgreiðslupláss III skiptænaustu, luftfaristænaustu, veðurmeldingar og „reservan“ til telegrafkaðalin.

Móttakarn til einkult-síðubands-telefonsambandið við København.

Antennuanleggjið kann við undantak av ræðningsantennu til einkult-síðubandsanleggjið, verða L. antennur.

Yvirlit yfir útreiðslurnar:

2 fastar móttakarar	kr.	3.000,-
7 móttakarar, t. d. RCA CR 91 á 600 \$..	„	21.000,—
terminalútstýr	„	20.000,—
einkult-síðubandsmóttakara +)	„	45.000,—
„ „ terminal ÷)	„	20.000,—
LF-MF. þellara (Adcock)	„	20.000,—
installalón og antennur	„	15.000,—
tilsamans		kr. 152.000,—

Hertil kemur:

fastur móttakari fyrir HF. telefoni hjá

flúgvaleiðaranum .. kr. 1.500,

og kaðalur millum sendara- og móttakarastað ca. 50 koparrör, bygningur, grundstycki o. s.

+) Í kostnaðaræðlaninum er roknað við einum einkult-síðubands antleggi við „effekt“ 200 watt. Um það vísir seg at verða neyðuga at brúka 2 kw. verða útreiðslurnar til sendara, móttakara og terminal ca. 400.000,— kr. í staðin fyrir ca. 124.000,— kr.

55. Lögtingslóg um lönviðbót tænastumanna o. a.

1. viðg. 16. desbr. Allt framl. 16. desbr.

NEVNDARÁLIÐ

Í riti dagf. 10. november 1948, hefur Ríkisstýrið lagt fyrir tingið: „*Uppskot til lönviðbót tænaðumanna o. a.*“

Þiggjarnevndin hefur fingið málið til viðgerðar.

Meirilutin (P. M. Dam, J. Fr. Gregaard, Joh. M. Fr. Poulsen og P. H. Weihe) mælir tinginum til at samtykkja landstýrisins uppskot.

Minnilutin (Th. Petersen) úttalar, at hann ikki, sum málið liggur fyri, kann taka støðu til uppskotið. Sjónarmiðið, at hella eigur at verða sett í gildi, tí Danir hava gjørt soleiðis, kann minnilutin ikki góðtaka, tí málið er at verða viðgjørt samsvarandi føroyskum vðurskiftum, og við viðbóttin kanska (á verðis hægru ella lægru, enn her er sett. Reglan um, at helvtin skal gjaldast av landskassanum, kann minnilutin heldur ikki góðtaka.

Minnilutin (R. Long) mótmælir eisini tí sjónarmiði, sum landstýrið leggur til grund undir hesum uppskoti, eing væl og tí hátti, her er skotið upp, at veita neyðturviliga viðbót uppá.

Minnilutin ivast ikki í, at trængdin til viðbót í Føroyum er størri enn her tilskilað, men tessvegna, at minnilutin ikki í skundi hevur kunnað kannað málið so gjølla, sum landstýrið átti at hava gjørt, verður mælt til bráðfengis at veita hesa viðbót, alla góðna úr landskassanum.

UPPSKOT

I. Frá meirilutanum:

Tað av landstýrinum í rili av 10. november 1948 fyri Løgtingið lagda uppskot til lögtingslóg um lønviðbót tænaðumanna o. a. verður samtykt.

II. Frá minnilutanum R. Long og Hákon Djurhuus:

Tann í meirilutauppskotinum tilnæmta viðbót verður olli at lala úr landskassanum.

UPPSKOT FRÁ LANDSTÝRINUM.

til lögtingslóg um lønviðbót til tænaðumanna o. a.

§ 1.

Fyri tíðarskeiðið 1. januar 1948 til 31. december 1949 verður veitt lønviðbót til tænaðumenn í fólkskúlanum, sum fáa reguleringsviðbót eftir reglinum í tænaðumannalóg ríkisins.

Lønviðbóttin er henda:

Samlað árlig eftirløngevandi løn:	Gjafir menn og javnsettið ebr. tænaðumannalógina, § 92, 1, þótt, og aðrir tænaðumenn yvir 40 ár:	Aðrir aðrir tænaðumenn:

	árliga	um mánaðin	árliga	um mánaðin
undir 1500 kr.	20 %	20 %	13 1/2 %	13 1/2 %
1500 -- 4499 kr.	300 kr.	25,00 kr.	200,04 kr.	16,67 kr.
4500 -- 5999	330 ..	27,50 ..	220,08 ..	18,34 ..
6000 -- 7499	360 ..	30,00 ..	240,00 ..	20,00 ..
7500 -- 8999	390 ..	32,50 ..	260,04 ..	21,67 ..
9000 -- 10499	420 ..	35,00 ..	280,08 ..	23,34 ..
10500 -- 11999	450 ..	37,50 ..	300,00 ..	25,00 ..
12000 og haryvir	480 ..	40,00 ..	320,04 ..	26,67 ..

Útreiðslurnar verða at hera við helvtini av ríkiskassanum og helvtini av landskassanum.

§ 2.

Løgtingsins tænaðumenn verður veitt lønviðbót samsvarandi tí, sum er ásett í § 1.

Landsstýrið verður heimilað at avgæra, hvortir starvsmenn landsins kunna undir hesar ásetanir.

§ 3

Henda lóg kemur í gildi heinan vegin.

FORSLAG

til lögtingslov om løntillegg til tjenestemænd o. a.

§ 1.

Før perioden 1. januar 1948 til 31. december 1948 ydes der et løntillegg til de tjenestemænd i folkeskolen, som får reguleringstillegg efter reglerne i rigets tjenestemandslov.

Løntilægget er fastsat til følgende beløb:

Samlet årlig pensions- givende lønning:	Giftede mænd og dermed lige- stillede, jfr. tjeneste- mændelovens § 92, stk. 1. samt andre tjenestemænd over 40 år:	Alle øvrige tjenestemænd:		
	Årlig	månedlig	årlig	månedlig
under 1500 kr. ...	20 %	20 %	13 1/3 %	13 1/3 %
1500 - - 4499 kr.	300 kr.	25,00 kr.	200,04 kr.	16,67 kr.
4500 - - 5999 „	330 „	27,50 „	220,08 „	18,34 „
6000 - - 7499 „	360 „	30,00 „	240,00 „	20,00 „
7500 - - 8999 „	390 „	32,50 „	260,04 „	21,67 „
9000 - - 10499 „	420 „	35,00 „	280,08 „	23,34 „
10500 - - 11999 „	450 „	37,50 „	300,00 „	25,00 „
12000 - - og derover	480 „	40,00 „	320,04 „	26,67 „

Udgifterne afholdes med halvdelen af statskassen og halvdelen af landskassen.

§ 2.

Der ydes Lagtingets tjenestemænd et løntillegg, der svarer til det i § 1 fastsatte.

Landsstyret bemyndiges til at bestemme, hvilke af landets tjenestemænd omfattes af disse bestemmelser.

§ 3

Denne lov træder i kraft straks.

Vidmærkninger:

Uppskotid er samsvarandi ríkislóg nr. 437, 30. október 1948, um „midlertíðigt løntillegg til statens tjenestemænd m. fl.“

2. og 3. viðg. 17. desbr. Uppskot mánadilutans fall 9 0 Uppskot merilutans samtykt 13--0

56. Decisión av kommunu- roknskapum

16. mars 1949 framlagt

NEVNDARALIT

Kommunala nevndin hevur fingið nøkur kommunuroknskap við uppskotum til deislón.

Tað tykist at ganga ov seint við revisiónini. Tað er gjørt nevndini kunnugt, at landsstýrið hevur á fíggarlógaruppskotinum 1949/50 sett uppskot um peningajáttan til setan av kommunalum fulltrúa, ið skal hava um hondt eflirlit við kommununum og betri skipan av revisiónini av roknskapunum.

Nevndin setir fram

UPPSKOT

Bi deislón av kommunuroknskapum.

Fyrí 1945: Sandavágs kommuna.

Fyrí 1946: Klakksvikar, Oyndarfjarðar, Fuglafjarðar, Gøtu, Nes, Eiðis, Hvalvikar, Haldórsvikar, Kolafjarðar, Kvívíkar, Vestmanna, Sandavágs, Miðvágs, Sands, Hovs, Vágs, Sunnblar kommunur.

Fyrí 1947: Húsa, Skálavíkar, Hvalblar kommunur.

2. viðg. 16. mars, Uppskot nevndarinnar samtykt 12—0.

57. Decisión av lögtings- roknskapum

12. mars 1949 framlagt

a,

UPPSKOT

til deislón av:

1)	Roknskapin fyrí lonjavningargrunn skilpsfiskimarina	fyrí árið 1947
2)	" " Føroya vanlukkutrygging	" " 1947
3)	" " Bróstsjúkrahúsið í Hoydølun	" " 1947
4)	" " Lærernes Pensjonsfond	" " 1947
5)	" " Fonden for forulykkes efterladte	" " 1947 & 1948
6)	" " skúlabókaprunnin	" " 1947
7)	" " Løgtingets Studenterkursus	" " 1947
8)	" " Amtsfattigkassen	" " 1947

9)	"	"	Færaernes offentlige Vareforsyning	"	" 1/4-47—31/3-48
10)	"	"	Føroya skjalasavn	"	" 1/4-47 31/3-48
11)	"	"	Føroya landsbókasavn	"	" 1/4-47 31/3-48
12)	"	"	Føroya skúlagrunnur	"	" 1947
13)	"	"	Grunnin til keyp av skúlabókum til fátæk børn	"	" 1947
14)	"	"	Eftirlønargrunnur realskúlans	"	" 1947
15)	"	"	Pastor Engelstedts Deltagelses- og Erkendtlighedslegat	"	" 1947
16)	"	"	Vaag Sogns Elektricitetsværk	"	" 1947
17)	"	"	Klaksvig Sogns Elektricitetsværk	"	" 1947
18)	"	"	Sands havn	"	" 1947
19)	"	"	Skopunar havn	"	" 1947
20)	"	"	Seyrvágs havn	"	" 1947
21)	"	"	Vestmanns havn	"	" 1947
22)	"	"	Haldórsvíkar havn	"	" 1947
23)	"	"	Kollafjarðar havn	"	" 1947
24)	"	"	S/S „Smiril“ og M/S „Ternan“	"	" 1/4-47—31/3-48

Roknskapirnir verða góðkendir.

b.

UPPSKOT

til decision av:

- 1) Roknskapin fyri Amtsgrunnin fyri árið 1947,
- 2) " " Føroya kirkjugarðin fyri árið 1947,
- 3) " " Føroya Mentunargrunn fyri árið 1/8.1946—31/7.1947,
og fyri árið 1/8.1947—31/7.1948,
- 4) " " Hjálpargrunnin fyri óarbeiðsføtar fiskimenn fyri árið 1947.
- 5) " " Vinnulánsgrunnur Føroya Løgtings fyri árin 1946 og 1947.
- 6) " " Klaksvíkar havn fyri árin 1946 og 1947.
- 7) " " Miðvágs havn fyri árin 1946 og 1947.
- 8) " " Trongisvágs havn fyri árið 1946.
- 9) " " Vágs havn fyri árið 1947.

Roknskapirnir verða góðkendir við teimum av revisor tilskilaðu við-
merkingum.

2. viðg. 14. mars. 15. mars uppskotini samtykt 19—0.

58. Sildaváð

15. desember framlagt

ALIT

Málto var til viðgerð á tingi í fjór (sí lögtingstíðindi 1947, bls. 101). Víst verður til álitto frá í fjór.

Síðan er upplýst, at í Íslandi er forboð móti at nýta sildaváð, ið roknað verður fyri trol, innan fyri íslenskt sjómærk, undantikið til royndarandamál, og har má særstakt loyvi verða givið.

Fiskivinnunevndin má so stótt halda, at tað ikki eigur at verða gjørt loyviligt at nýta innan fyri sjómærk sildaváð, ið er at javnmeta við trol, og sum kann gera skaða har, sum sildagørn eru sett.

UPPSKOT

Tingið kann ikki mæla til at broyta fiskivinnulógina so, at sildaváð kann verða nýtt innan fyri sjómærk.

2. viðg. 16. desbr., 3. viðg. 16. mars 1949. Uppskot nevndarinnar samtykt, 11—0.

59. Rúsdrekkalógin

1. viðg. 19. januar 1949, Framl. álit 16. mars og broytingaruppskot 16. mars.

ALIT

Av landsstýrismanni Kr. Djurhuus er uppskot til lögtingslóg um rúsdrekka lagt fyr í tingi. Í hesum uppskoti verður mælt til fría sølu av rúsdrekka í kommunum við 1000 íbúgvum og yvir, tá ein meiriluti av veljarum í kommununi við atkvøðu hava góðtikið eina slíka skipan.

Í tingsetuni nov. 1946—1947 var rúsdrekkamálloð elsin fyr í tingi. Sjón 145 frá hesi setu og skjal nr. 15, har segulig frágreiðing verður givin um okkara rúsdrekkalóggávu fram gjøgnum tíðirnar. Uppskot um broyting vóru sett fram av meiri- og minniluta, men hvørki uppskotið vann atkvøðumeiriluta, og kom tí rúsdrekkalóggávan at standa óbroytt fyr seinasta ár, tá allir partar ásaðnaðu, at henni tørvaði viðbøtur.

Nevndin, ið hevur havt lógaruppskot Djurhuus'ar til viðgerðar, hevur býtt seg í ein meiriluta (Hákon Djurhuus, Martin Holm, J. Fr. Øregaard og S. P. Zachariassen) og ein minniluta (Jens Chr. Olsen).

Meirilutin hevur sonu áskoðan sum undir síðstu viðgerð av hesum máli á tingi, at ein brøylan av okkara rúsdrekkalóggávu í lotuni er harðliga fyrri neyðini. Sum er, kunnu Føroyingar fáa tað rúsdrekka, okkum lystir og í so stórum nøgdum í senn, í kassavís, at tað beinleiðis fremur nýtsluna av hesum, í nøgdum nýttum, skaðliga lagi. Tá fyrst maður hevur fingið kenning og hevur hellan kassa ella fleiri at ganga á, tá er ofta ódrúgi og skilið harelir. Náverandi skipan okir tí ikki bert nýtsluna hjá honum, ið hevur „bestilt“, men ger, at í hópatali av mannum kunna oysa í seg við sterkum, og ferir heilt eisini við sær, at unglómur hava av lætt við at fáa burtur av. At tað ikki longur er sjálðsamt at siggja blaðingar dreingir dýrandi fullar, er so stórt fyrri ein part okkara rúsdrekkalóggávu fyrri at takka.

Høvuðssjónarmiðini í tilnandi lóggávu í Norðanlondum hava verið at roynt við ymiskum skipanum at minka um nýtsluna av eitrinum alkohol ið ger, at so mong brellast eftir rúsdrekka. Men samstundis er rúsdrekka vorðið eitt skattaevni av lýðingi fyrri hitt almenna, ið við hegum skaltum hevur roynt at jafnvirgað nýtsluna og samstundis fíngið sær innløgur.

Roynt hevur verið frá útstøðunum rúsdrekkabanni og friari sølu at finna ta røttu leguna. Men enn er ikki komið so vítt, at sagt kann verða av røttum: hatta er leiðin. Hver í sínum lagi ger sínar royndir og brøytir sambært royndirnar sína rúsdrekkalóggávu.

Rúsdrekkabann hevur verið roynt bæði í litlum og stórum samfelagi, t. d. Noregi og U. S. A., men bæði máttu gevast. Heldur ikki kann kleppleysa frá sølan hevur víst seg í royndum at vera nýtilig.

Sveitir, Noreg og Ísland eru átængað við einkarsølu, men við ymiskum reglugerðum, meðan Danmark loyvir friari sølu av rúsdrekka, men í báðum ferum eru gjöldini til hitt almenna so stór, at tey eru ein týðandi partur av tess húshaldskostnaði.

Meirilutin kann ikki næla tí frá sølu av rúsdrekka, sambært uppskot landsstýrismaðns Kr. Djurhuus'ar, sjálvt við hegum primum sum jafnvekt. Um ein slik skipan sum kunnugi gevur gott úrslit í Danmark, so er kann avgerandi málur nullum Føroyingar og Danir í hesum ferri, at teir eru vanir við hana. Hja okkum vildi hon lætt í fyrstu atlegu ferri við sær slíka stør-nýtsla av rúsdrekka, at tað kundi líkið grundarlagið undan eitt málvisari rúsdrekkalóggávu og tí ferri til heilt annað úrslit enn ætlað.

Harinnóti heldur meirilutin, at landið eigur at taka einkarsølu av øllum rúsdrekka og samstundis sett í verk skamtan av søluni. Samanvarandi hesum setti meirilutin fram lógaruppskot.

Høvuðsreglurnar í skamtanini eru hesar:

1. Keypslovi fær maður og kvinna yvir 20 ár, ið uppfylla treytirnar fyrri lögtingsvalrætti, undantikið aldurin, og hava gildið kommandu- og lögtingsskult samsvarendi núgaldandi reglum í lóg nr. 1 av 1964, móti at gjalda 10 kr. fyrri keypikortið. Peningurin fyrri kortið fer í landskassan, kortið fæst hjá kommunustýrinum, og í Havn hjá býarstýrinum og er strangt persónligt.

2. Keypsloyvið gevur rætt til keyp av 2 floskum av sterkum, tað vil siga rúsdrekka yvir 40 % og eina av víni (ella druggjar av víni) um mánaðin, men keypsrætturin røkkur ikki longur enn tveir mánaðir aftur í tíðina. Tíðanin hevur ein, ið fyrst keypir sambært keypsloyvið í juli, rætt til eisini, um hann vill, at fáa sína ransón fyrri juni og mai, men missur rættin at fáa tí teir mánaðarnar, ið liggja framman fyrri mai.

3. Til brúðleyps, umboðingar og tilíkt kann av landsstýrinum eftir ummæli frá kommunustýri ella í Havn býarstýri verða givið serligt keypsloyvi.

Raksturin av einkarsølu verður í hondum á einum lögtingsstovni — rúsdrekkasalan —, ið verður stýrd av einum av landsstýrinum settum stjóra við ábyrgd fyrri landsstýrinum.

P/f Fundingsfjord Fish Trading & Canning Co. hefur sókt gjaldoyramiðsteðina um enskan gjaldoyra til keyp av sherry frá Bretlandi. Sherryið skal verða nýtt í framleiðsluni av sikkakonserves, og gevur tað ein nógv hægni útflytingarpris fyrj hesa vøru. Tá hetta evni verður nýtt.

Gjaldoyramiðsteðin er hugað til at veita gjaldoyra ikki bert til hetta virki, men eisini til idnaðin yvirhevur, ið terva spiritus í teirra framleiðslu.

Fyrj at verða kappingarfar, bæði á fremmandum og egnum marknaði, er tað rimiligt, at okkara idnaðarvinna má hava eins lætt og fremmandar at fáa fatar á teimum evnum, ið framleiðsluni tørvar fyrj at verða javnlík og kanska betur enn aðrar líknandi.

Í galdandi rúsdrekkaálggávu er eingin heimild til keyp av rúsløgi til vinnuliga nýtsku. Li setir nevndin fram uppskot samsvarandi hesum í rúsdrekkaálggávu.

Mindretallet, Jens Chr. Olsen, tiltræder ganske, hvad et andet mindretal (A. Samuelson og Joh. M. Fr. Poulsen) i denne sag har udtalt i samlingen 1946. Nærværende mindretal ønsker det bedst mulige samarbejde med alle, som ønsker at fremme ædrueligheden i vort folk, delt gennem den frivillige afholdsbevægelse ved at styrke denne gennem betydelige bevillinger fra Lagtinget, dels ved hensigtsmæssige lovforanstaltninger, men mindretallet mener ikke, at det af landstyremand Kr. Djurhuus fremsatte forslag vil virke til ædruelighedens fremme. Tværtimod. Dette forslag vil enten straks eller efterhånden føre Færøerne ind i den ulykkelige tilstand, som bestod på Færøerne, før lovgivningen i 1907 trådte i kraft. Endvidere mener mindretallet, at en etablering af spiritushandel i Thorshavn for Lagtingets regning ligeledes vil være en stor ulykke for vort folk. En spirituscentral i Thorshavn vil snart få filialer rundt omkring på Færøerne. Den vil lette adgangen til at få spiritus, og den vil således lette adgangen til misbrug. Den vil svække den frivillige afholdsbevægelse, idet den vil vise, at det offentlige godkender spiritustraffiken. Mindretallet kan ganske tiltræde følgende bemærkninger i udvalgsbetænkningen af 1948, som også citerer en alvorlig udtalelse fra professor Knud O. Møller, chef for universitetets farmakologiske institut i København:

„Lægegyldig, hvilken beretning om rusgiftene, man læser, om de stammer fra politifolk, læger eller andre, der har beskæftiget sig med dette problem — og ligeegyldigt fra hvilket land, beretningen stammer — er der en erfaring, der er fælles: *Let adgang til rusgifte er den vigtigste årsag til misbrug af rusgifte.* Denne erfaring bør derfor også være alfa og omega for enhver, der på en eller anden måde har med problemet at gøre: Om det er politikeren, der skal forhandle om lovgivning vedrørende rusgifte, om det er dommeren, der skal dømme i sager vedrørende rusgifte, eller det er kemikeren og lægen, farmaceuten o. s. v., der på lovligt lovligt vis skal fremstille og distribuere rusgiftene.“

Nu er det muligt, at man ønsker at etablere spiritushandel for Lagtingets regning af skattemæssige grunde. Det er imidlertid en kendsgerning, at Lagtinget siden 1892 har haft indtægter hidrørende fra indførselsafgift af spiritus, vin og øl, men det er ingenlunde sikkert, at man kan få indtægter til lagtingskasserne fra spiritushandelen. Siden monopolhandelen for ca. 90 år siden ophævedes, er der på Færøerne ikke drevet monopolhandel, i alt fald ikke i fredstid. Er man først inde på monopolhandel med spiritus, vin og øl, af indtægtsmæssige (skattemæssige) grunde, er vejen ikke lang til oliemonopol og tobaksmonopol, i alt fald ene-indførsel af disse varer, og man vil sikkert finde det meget praktisk at slå disse monopoler sammen med spiritusmonopolet. Denne trafik vil derfor også blive til stor glæde for frihandelsmodstandere.

Der forelå i 1946 en henvendelse til tinget fra de færøske afholdsorganisationer ved deres fællesudvalg, hvori der protesteres imod, at man genindfører spiritushandel på Færøerne. Skulde et herhenhørende forslag, desuagtet

blive vedtaget af Lagtinget, mæner afholdsorganisationerne, at spørgsmålet om etablering af sådan handel må forelægges det færøske folk til direkte folkeafstemning, før det sættes i kraft. Et forslag herom forbeholder mindretallet sig al fremsætte mellem anden og tredje behandling af denne sag. Mindretallet fremsætter nedenfor et forslag, som i nogen grad tager hensyn til afholdsforeningernes henstilling, forsåvidt angår det spørgsmål, som kan ordnes ved nærværende til revision værende lov. Mindretallet tiltræder iøvrigt samtlige de henstillinger, som fællesudvalget fremsætter overfor Lagtinget i punkterne a, b, c, d, e.

Det bemærkes, at fællesudvalgets skrivelse af 27. januar 1947 vedlægges sagen.

Mindretallet fremsætter nedenfor A. Samuelsen og Joh. M. Fr. Poulsens forslag af 1946 til den gældende lov, dog i noget ændret skikkelse, og forslag om folkeafstemning til forslagene om handel med spiritus på Færøerne. Dette forslag svarer til Samuelsen og Poulsens forslag om samme emne i 1946, dog med nogle formelle ændringer.

Mindretallet skal sluttelig udtale, at en stor del af den færøske befolkning nærer forventning om, at den færøske valuta-central vil føre spiritusøse drikke på bunden liste og med største forsigtighed disponere over valuta til sådanne varer. Dermed bidrager man til at fremme ædruelighed i vort folk, samtidig med at man forhindrer, at den ved udførselen erhvervede valuta misbruges. Mindretallet tror, at den gældende ædruelighedslovgivning ved samvirken af alle gode kræfter vil være et brugeligt middel til ædrueligheds fremme.

UPPSKOT

1. Frá meirilutanum:

Lagtingslóg fyri Føroyar um einkarrætt til innflutning og sølu av rúsdrekka.

§ 1.

Fyri rúsdrekka verður eftir hesi lóg at rokna nýgur lógur, sum eftir rekt síni hevur minnst 2½ % av alkoholi í sær. Óreinskað spríll, tablettir o. a. sum í sær hevur einki, ið kunna loysast upp í lógi, og sum hava nevndu styrki av alkoholi í sær, skulu eftir hesi lóg verða roknað fyri rúsdrekka.

Innflutningur av rúsdrekka.

§ 2.

Einkarrætt til at flyta inn til Føroya rúsdrekka ella lóg við alkoholi í, undir hvørjum navni hevur verið enn vísa seg hevur stovnur nevndur: Rúsdrekkasalan, Landsstýrið setir stjórn fyri hesum stovni og setir næst reglur fyri rakstrinum.

§ 3.

Tá skip kemur frá útlondum, er tað skylda skiparans beinan vegin ella samstundis við, at hann visir fram skipspappír síni, at siga tollregluni frá, um skipið hevur rúsdrekka omborð, um so er, hvussu nógv.

Førir skip frá útlondum við sær rúsdrekka, sum ikki er innflutt eftir reglunum í § 2, skal tollreglan seta slett embætissigil á slíkt innflutt rúsdrekka í fyrstu havn, skipið kemur í, og skiparið borgar fyri, at einki rúsdrekka sleppir undan at fáa embætissigil ásett, og at lensglini ikki verða brotin, ella at einki verður fíkið av slíkum rúsdrekka, fyrr enn skipið endaliga er farið frá landi. Men tollreglan skal tó, áðrenn skipið er farið úr síðstu havn, vísa seg um, at siglini eru óskadd, og at einki av hesum rúsdrekka er betri til viks. Tó hevur skipið rætt til at hava eina av tollregluni fast ásetta nøgd av rúsdrekka pr. mann til brúka fyri manningina.

Einn listi yvir rúsdrekka, sum tunsigli er sett á, og rúsdrekka uttan tunsigli til manningina, skal fylgja við skipinum, og avrit av listanum skal vera hjá tí myndugleika, sum yvirtök ta tunsiglismerktu veruna.

Tollreglan skal altíð í fyrstu hava kanna eftir, um skip hevur rúsdrekka innanborðs. Hon hevur rætti til at opna goymslur hjá manning og ferðafólki og kanna eftir allar stuðir í skipinum, fyri at gera sær greitt, um rúsdrekka skuldi verið fjalt nakrar staðir.

Skiparin eigur ábyrgd av seklini hjá manningini móti hesi lógargrein, meðan ferðafólkið sjálvt hevur ábyrgd av tí, tað hevur í viðfari.

§ 4.

Um skip strandar, og rúsdrekka er umborð, ella um tilíkt vrak rekur í land, skal sýslumaður ella fúti taka rúsdrekkanegurnar í sína varðveitishu og seta sítt embættisnamsigli á. Sýslumaðurin gevur heimleiðis landfútanum frágrolðslu um slíkt rúsdrekka, og fútin leggur tað so á goymslu á tryggum staði.

Er eigarin kendur, fær hann við fyrstu løtu at vita um bjargingina av hesum rúsdrekka, annars skal kunngerð fara fram eftir reglunum um rekugóðs. Ynskir eigari seinast 12 mánaðir aftaná, at fræboðað er, at slíkt rúsdrekka verður útflutt á hansara kosnað ella seli rúsdrekkasoluni til tann prís, hon býður, skal so verða. Annars fellur góðstø rúsdrekkasoluni til. Tað sama hendur, um eigari melder seg sambært kunngerð innan 6 mánaðir aftaná, at hon kom fram. Ta verður roknað við, at 12 mánaðisfreistin tekur við frá teirri stund, hann melder seg.

Melder eingin eigari seg, innan lógáseti frelat er úti, fellur slíkt rúsdrekka rúsdrekkasoluni til.

§ 5.

Eingin má taka móti ólógliga innfluttum rúsdrekka frá skipum innan fyrri feroyskt sjómark.

Tilvirkan av rúsdrekka.

§ 6.

Tað er forboðið øllum í Føroyum at bryggja ella tilvirka rúsdrekka ella lög við alkoholi í og gera drykkjufullt slíkt rúsdrekka, sum er ella verðið gjørt ónýtiligt til drykkju.

§ 7.

Øll amboð, sum vera ella hava verið nýtt til brygging ella tilvirkan av rúsdrekka ella til at gera rúsdrekka drykkjufullt, sum var ónýtiligt, skulu verða tikin og tilfalia landskassanum. All rúsdrekka, sum á slíkan hátt er verðið gjørt, skal verða tikin við tilhoyrandi íðlunum, og rúsdrekkasolan eigur tað ta og ræður yvir tí.

Søla og áfsøktakjan av rúsdrekka.

§ 8.

Rúsdrekkasolan stendur fyrri soluni av tí rúsdrekka, sum inn verður flutt eftir § 2.

Landstýrið ásetir seluvinningin út frá styrkini av alkoholi og innkeypsprisinum, og annars sum hóskaði er.

§ 9.

Rætt til at selja víðari rúsdrekka, sum er keypt frá rúsdrekkasoluni, hava, treytað av galdandi reglum, bert apotekari, hansara hantkeypssølar, autoriseraðir læknar, sum avhanda rúsdrekka til sjúkraviðgerð og autoriseraðar útsølar av óreinskaðum sprítii, tá talan er um spiritus til tekniskt brúk.

§ 10.

Öngum verður loyvt að skeinkja eða flyggja út rúsdrekka í sambandi við nakran vinnuveg, sum t. d. handil, veðuravirkil, fiskivinnu, matsölu, veris-húshald og almennan dans og aðrar almennar samkomur.

Gæstingarhús kunnu lá eftir viðmæli frá kommunustýrinum fáa sérloysi til fyrri 5 ár í senn að skeinkja rúsdrekka í sambandi við matsölu móti gjaldi 2.000 kr. (og umframt 200 kr. árlega). Umfatar loysið bert öl og vín, sum í hægsta lagi hava í sær 15 % av alkoholi, eru gjöldini 500 kr. og 100 kr. árlega. Gjöldini falla til landskassan. Sérloysi verður gívt av landsstýrinum, og stýrið ásetir tær almennu treytnar, ið fylgja við loysinum. Brot á slíkum loysi skal allíð fœrn við sær, at tað verður tíkið frá loysishavaranum, sum umframt eigur at verða dæmdur í bót, um onnur lóggáva ikki ásetir størri revsing.

Keypmonnum verður loyvt að selja öl frá rúsdrekkasøluni treytað av, at teir hava viðmæli frá kommunustýrinum og loysi frá landsstýrinum. Loyvt er ikki at drekka öl í handilsbúðum. Brot móti hesum ferir allíð við sær, at keypmaðurin missir soluloysið.

§ 11.

Öngum er loyvt að skriva eftir eða keypa rúsdrekka fyrri onnur. Undan-tíkið hesum er keyp av kirkjuvíni.

Rúsdrekka, undan-tíkið öl, má bert verða selt til persónar, sum hava keypikort. Hverja ferð, søla fer fram, skal á keypikortið verða skrivað søludagur og varuslag og -nøgd. Tey, sum hava fylt 20 ár, og annars uppfylla treytnar fyrri lögtingsvalrætti og vátta at hava gildið kommunu- og lögtingsskatt, ið fallin er til gjaldingar, hava rætt til at fáa eitt keypikort. Kommunustýrin útflyggja kortini.

Keypikortið er avgjørt persónligt. Avhendan er ikki loyvt.

Keypikortið gældur fyrri eitt ár, og fyrri hvørt kort verður at gjalda 10 kr., ið falla til landskassan. Tá árið er at enda, fæst nýtt kort, móti at lata inn aftur tað gamla kortið og gjalda 10 kr.

Keypikortið gevur rætt til at keypa upp til 2 3-peglaflaskur av rúsdrekka av innihaldi vvir 30 v. % alkoholi og 1 3-peglaflasku av víni eða 4 3-peglaflaskur av víni um mánaðin, men keyprætturin rekkur ikki longur enn 2 mánaðir aftur í tíðina.

Landsstýrið verður heimilað at geva idnaðarvirkjum loysi til at keypa rúsdrekka til vinnuliga nýtslu. Landsstýrið ásetir nærri loysiatreytir og reglur viðvíkjandi eftiransan o. o., og kann geva avslátt viðvíkjandi tollinum, í einstøkum forum, sum t. d. til brúdleyps, umboðingar o. a., kann undantak verða gjørt. Avgjørd hesum viðvíkjandi verður at taka av landsstýrinum.

§ 12.

Við undantak av tí, ið ásett er í §§ 8, 9, 10 og 11, er tað ikki loyvt at skeinkja, selja eða flyggja út rúsdrekka til onnur móti gjaldi hvorki í pening eða verum.

§ 13.

Rúsdrekkasolan skal selja sítt innsigli á øll rúsdrekka, sum hon flyggjar út.

Hevur nakar rúsdrekka, sum elnki innsigli er á, eigur hann at prógva, at hann hevur fingið tað á lógligan hátt. Kann viðkomandi ikki tað, verður hann at døma í bót.

§ 14.

Løgtingið ger reglugerð viðvíkjandi sølu av rúsdrekka frá rúsdrekkasøluni.

§ 15.

Rúsdrekka má ekki verða latið út til fólks, sum eru undir 20 ár, ella sum þrógvliga eru gjörð ómyndug vegna drykk, ella sum hava kenning ella ekki eru rættalktað.

Ymsar ásetningar.

§ 16.

Brof móti þess lög verða at revsa við bótum, um ekki annar löggáfa áseti, stærri revsing. Öll slík brof verða at víðgera sum lögreglumal.

§ 17.

Ólöglega innflutt ella flúvikað rúsdrekka eigur tollreglan at taka, og er tað rúsdrekkasölunnar ogn.

§ 18.

Við at þetta lög kemur í gildi, fer „Lov for Færøerne af 27. Marts 1934 om Ændringer i Lov for Færøerne Nr. 115 af 3. April 1908 om Forbud mod at drive Følvery med beruende Drikke m. m.“ úr gildi.

§ 19.

Þetta lög kemur í gildi 1. janúar 1950, og verður at leggja aftur fyrri tingu til eftirkanningar í vanliga tingsetuni 1955.

Tolltingslov for Færøerne om lovregulering af indførsel og salg af spiritus.

§ 1.

Veg spiritusar fólstað, i denne lov enhver vædske, som indeholder mindst 21, % alkohol. Denatureret spiritus, tabletter og andet, der indeholder stoffer, der kan opløses i en vædske, og som besidder nævnte alkoholstyrkegrad, skal i denne lov behandles som spiritus.

§ 2.

Bæret til at indføre til Færøerne spiritus eller alkoholholdige vædske, under hvilken betegnelse de end måtte forekomme, har en institution, der benævnes: Rúsdrekkasalan. Landstyret ansætter, bestyreren for denne institution og fastsætter de nærmeste regler for dens drift.

§ 3.

Når et skib indtræffer fra udlandet, er kaptajnen forpligtet til udførelse eller samtidig med, at han fremviser skibspapirerne, at meddele toldmyndighederne, om skibet medfører spiritus, og i så fald, hvormeget.

Når et skib fra udlandet medfører spiritus, der ikke er indført i henhold til § 2, skal toldmyndighederne i den første havn, skibet anløber, forsegle de indførte spiritus med deres embedssegel, og kaptajnen indestår for, at ingen spiritus undrages forseglingen samt at seglene ikke bliver brudt, eller at der ikke tages af disse spiritus, før skibet endelig har forladt landet. Men toldmyndighederne skal dog, før skibet afgår fra sidste havn, overbevise sig om, at seglene er ubeskadigede, og at intet af disse spiritus er blevet fjernet. Skibet er dog berettiget til at have et af toldvæsenet fastsat kvantum uforseglet spiritus til brug for skibsmandskabet.

En fortegnelse over forseglet spiritus samt over uforseglet skibsforråd af spiritus skal følge med skibet, og en kopi deraf hos den myndighed, der overtog forseglingen.

Toldmyndighederne skal altid i første havn undersøge, om et skib medfører spiritus. De har bemyndigelse til at åbne mandskabs og passagerers

gemmer og foretage undersøgelse overalt i skibet for at overbevise sig om, hvorvidt der findes spiritusosa.

Kaptajnen står til ansvar for mandskabets overtrædelser af denne paragraf, medens passagererne er ansvarlige for deres bagage.

§ 4.

Dersom et skib strander, og det medfører spiritusosa, eller dersom et vrak driver i land, skal sysselmanden eller landfogden tage spiritusosabeholdningen i sin varetægt og forsegle den. Sysselmanden giver ufortøvet landfogden meddelelse om disse spiritusosa, hvorpå landfogden lader dem bringe til opbevaring på et sikkert sted.

Dersom ejeren er kendt, gives der ham ved første lejlighed meddelelse om anjærgningen af disse spiritusosa. I modsat fald skal de bekendtgøres i henhold til reglerne om livsgods. Dersom ejeren, inden 12 måneder fra meddelelsen skete, ønsker disse spiritusosa udført af landet på sin bekostning eller solgt til Rûsdrekkasølan til den pris, som den måtte nyde, skal det ske. I modsat fald hjemfalder de til Rûsdrekkasølan. Det samme er tilfældet, dersom ejeren melder sig i henhold til bekendtgørelse inden for et tidsrum af 6 måneder fra dennes offentliggørelse, idet der da regnes, at fristen på 12 måneder begynder at løbe samtidig med, at han melder sig.

Dersom ingen ejer melder sig, inden den lovbefalede frist er udløbet, hjemfalder disse spiritusosa til rûsdrekkasølan.

§ 5.

Ingen må modtage ulovligt indført spiritus fra skibe inden for færøsk søterritorium.

Tilvirkning af spiritusosa.

§ 6.

Det er på Færoerne forbudt alle at brygge eller tilvirke rûsdrikke eller alkoholholdige vædske og at drikkeliggøre den spiritusosa, der er eller er blevet gjort uanvendelig til forlæring.

§ 7.

Alle rekvisitter, der skal benyttes eller er blevet benyttet til brygning eller tilvirkning af rûsdrikke eller til at drikkeliggøre spiritus, der var uanvendeligt til at drikke, skal beslaglægges og tilfalde rûsdrekkasølan. Af spiritus, der på denne måde er blevet tilvirket, skal beslaglægges tillige med de tilhørende beholdere, og bliver da i rûsdrekkasølans ejendom og underkastes dennes dispositionsret.

Salg og udsalg af spiritusosa.

§ 8.

Rûsdrekkasølan forestår salget af de spiritusosa, som indføres; henhold til § 2.

Landstyreet bestemmer avancen under hensyn til alkoholstyrken og indkøbsprisen, og iøvrigt efter, hvad der måtte være passende.

§ 9.

Berettiget til videreforhandling af spiritusosa, der er blevet købt fra rûsdrekkasølan, er — under iagttagelse af de gældende regler — kun apoteker, dennes håndkøbsudsalg, og autoriserede læger, der udleverer spiritus ved sygebehandling, og autoriserede forhandlere af denatureret spiritus, for så vidt angår spiritus til teknisk brug.

§ 10.

Det er ikke tilladt at udskænke eller udlevere berusende drikke i forbindelse med udøvelsen af nogen næringsvirksomhed, såsom handel, skibsfart, fiskerierhverv, bevertning, gæstgiveri og afholdelse af offentlig dans og andre offentlige forlystelser.

Gæstgiverier kan dog efter kommunalbestyrelsens anbefaling få særlig tilladelse til udskænkning af spiritus i forbindelse med bevertning for 5 år ad gangen mod betaling af 2.000 kr. og en årlig afgift af 200 kr. Omfatter tilladelsen kun øl og vin, der indeholder højst 15 % alkohol, betales henholdsvis 500 kr. og 100 kr. Afgifterne tilfalder landskassen. Særbevillinger gives af landestyret, og styret fastsætter de almindelige betingelser, der er knyttet til bevillingen. Brud på slige bevillinger skal altid medføre, at bevillingen fratages indehaveren, som desforuden bør idømmes bøde, hvis ikke lovgivningen i det hele taget fastsætter strengere straf.

§ 11.

Det er forbudt at indforskrive eller indkøbe berusende drikke til andre. Dette gælder dog ikke bestilling af vin til madforbrug.

Spiritus, undtagen øl, må kun sælges til personer, der er i besiddelse af købekort. Hvergang salg finder sted på købekortet, påtegnes datoen for salget samt varens art og mængde. Ret til at få købekort har personer, der har fyldt 20 år og ellers opfylder betingelserne for valgret til Lagtinget samt attestere at have betalt forfalden kommune- og lagtingskat.

Købekortet er strengt personligt. Al afhændelse er ulovlig.

Købekortet gælder for et år, og for hvert kort betales 10 kr., der tilfalder landskassen. Ved årets slutning kan nyt købekort fås imod aflevering af det gamle kort og betaling af 10 kr.

Købekortet giver ret til køb af to ¾-liter flasker spiritus af alkoholindhold over 35 v % og een ¾-liter flaske vin eller fire ¾-liter flasker vin om måneden, men køberetten har kun tilbagevirkende kraft for 2 måneder.

Landestyret bemyndiges til at meddele industrielle virksomheder tilladelse til at købe spirituosa til erhvervsbrug. Landestyret fastsætter de nærmere betingelser for tilladelsen samt bestemmelser vedrørende kontrol o. a. og kan give moderation med hensyn til betaling af told. I enkelte tilfælde, som f. eks. ved bryllup, repræsentation o. a., kan dispensation meddeles. Landestyret tager bestemmelse herom.

§ 12.

Med undtagelse af bestemmelserne i §§ 8, 9, 10, 11 er det forbudt at udskænke, sælge eller udlevere spirituosa til andre personer mod vederlag i form af penge eller andre varer.

§ 13.

Al spirituosa, der udleveres fra rûsdrækkasølan, skal være forseglet med dets segl.

Findes nogen at være i besiddelse af uforseglet spirituosa, påhviler det vedkommende at bevise, at han er kommet i besiddelse deraf på lovlig vis. Kan vedkommende ikke det, straffes han med bøder.

§ 14.

Lagtinget udsleder reglement om salg af spirituosa fra rûsdrækkasølan.

§ 15.

Spirituosa må ikke sælges eller udleveres til personer, der er under 20 år, eller som vitterligt er umyndiggjort på grund af drikfældighed, eller som er berusede eller utidregnelige.

Diverse bestemmelser.

§ 16.

Overtrædelser af denne lov bliver af straffe med bøder, hvis ikke lovgivningen i almindelighed fastsætter strengere straf. Alle slige overtrædelser vil være at behandle som politisager.

§ 17.

Toldmyndighederne skal beslaglægge al ulovlig indført eller tilvirket spiritus, og denne er da rúsdrekkasølan's ejendom.

§ 18.

Ved ikrafttræden af denne lov henhælder „Lov for Færøerne af 27. marts 1934 om ændringer i lov for Færøerne nr. 115 af 3. april 1928 om forbud mod at drive erhverv med berusende drikke m. m.“.

§ 19.

Denne lov træder i kraft 1. januar 1950 og vil være af forelægge lovetil revision i den ordinære tingsamling i 1955.

REGLUGERD

fyrí sølu av rúsdrekka frá rúsdrekkasøluni.

Sambært lóg fyri Føroyar um einkasølu og einkarinnflutning av rúsdrekka ásetir Løgtingið fylgjandi reglur um sølu av rúsandri drykkjuvæðingum:

§ 1.

Rúsdrekkasølan hevur setur í Tórshavn.

§ 2.

Rúsdrekkasølan selur rúsdrekka eftir ásetanunum í hesi reglugerð galdandi lóg.

§ 3.

Landsstýrið ásetir soluprísir av rúsdrekka í mun til alkoholstyrkina og annars sum tað sjálvt heldur vera hentast. Rúsdrekkasølan má ikki afhenda rúsdrekka til nakran, uttan at peningurin verður goldin í hondina, og útflyggjað má rúsdrekka ikki verða, uttan prógv er fyri, at móttakarin hevur góttið tað.

§ 4.

Allt rúsdrekka, sum góðdís verður latið úr hondum, skal hava innsiglið hjá søluni ásett. Minni nøgdir enn ein flaska mugu ikki verða seldar einsærta. Undantikið hesum reglum er kókspritt ella spritt til tekniskt brúk.

§ 5.

Tað er noktað at afhenda ella selja persónum undir 20 ár rúsdrekka, heldur ikki mugu persónar, sum eru gjørdir ómyndugir vegna drykk, ella sum hava kenning ella ikki eru rættisaktaðir, fáa rúsdrekka flyggjað út.

§ 6.

Tá apotekari fær útflyggjað spiritus, skal hann hvørja ferð skrivliga geva samvitskubindingu lyfti um, at slíkt spiritus einans vil verða at nýta til lækningar ella til at fylla á skipskumpæsar.

Annars ásetur fólín, hvussu útflyggjan av spritti til kumpiásir skal fara fram.

§ 7.

Rúsdrekka má ikki verða flýggjað út frá rúsdrekkasøluni aftan at vera skrivliga umbiði.

Rúsdrekkasølan skal fara kort ella kortotek yvir oð, ið hava fingið rúsdrekka flýggjað út, og skal har standa føðingardagur og føðingarár.

§ 8.

Skyldan hjá rúsdrekkasølni at hava rúsdrekka flýggjandi á goymslu røkkur ikki longur enn, at hon altíð skal hava spírulus til tekniskt brúk, til lækingar og kókispritt og líkt, so at tað, sum neyðugt er at brúka, altíð er í landinum.

§ 9.

Landsstýrið hevur yvirumsjón við rúsdrekkasøluni. Annars liggur virkið rúsdrekkasølnar undir landsstýrinum.

§ 10.

Løgtingið setir fyristøðumann fyri rúsdrekkasøluni, og skipar hann alt tað dagliga arbeiðið. Hann setir fram uppskot til landsstýrið um ta hjálpin verður at taka aftrat.

Landsstýrið sendir hvørt ár Løgtinginum frágreiðslu um rúsdrekkasølna fyri farna árið. Roknskaparárðið er áhnanakkaðrið, og skat roknskapurin hvørt ár verða landsstýrinum í hendi seinast 1. mai. Landsstýrið hevur at leggja hann fyri tingið.

§ 12.

Roknskapurin skal vera grannskoðaður av grannskoðara, og landsstýrið skal fáa hann í hendi við teini viðmerkingum, sum grannskoðarin gevur. Grannskoðarin verður settur av landsstýrinum, men løn hansara skal verða sett av Løgtinginum.

§ 13.

Nevnda reglugerð kemur í gildi samstundis við, at lógin um rúsdrekkasøluna fær lógarkraft.

II. Frá minnilutanum:

Løgtingslóg um uppskyggt til lóg fyri Føroyar nr. 115, 4. apríl 1928, um hann mótti at reka vinnu við rúsdrekka o. a., sbr. lóg nr. 98, 27. mars 1934.

§ 1.

Eingin má í hvørjum fjórðingsári innflyta meir enn 4½ lítir av spírluosa (spritt) ella vín. Bert eitt fólk í hvørjum hússtandi hevur rætt til at innflyta tilika drykkjuverur. Landsstýrið kann í serstøkum ferð, vanlig eftir umblánum ummæli frá avvarðandi kommunustýri, geva loyvi til størri innflytan.

Tá drykkjuverur, ið umrøddar eru í hesi lóg, verða innklareraðar, skal gjaldstovan, sýsluskrivstovurnar og sóknarfólin í Vági kvitta fyri gjaldanina av innflutningsgjaldinum í tollkvittanarbók, ið verður útflyggjað frá Føroyu gjaldstovuna móti rindan av 1 kr. Eingin hevur rætt til at skriva eftir tollskyldugum drykkjuverum uttan at hava tilika tollkvittanarbók, og eingin

kann fœa útflyggjað tollskyldugar vorur, uttan at vœa kvittan fyri, at tollurin er goldin, innfœrda i tilika bók. Tá bókini er útskrivað, kann nýggj bók fáast frá gjaldskovuni móti innflyggjan av teirri gundu, uppskrivaðu bókini.

Landsstýrið ásetir nærri reglur fyri setan i verk av frammán fyri nevndu reglun og eftirliti við, at tær verða fylgdar.

§ 2.

Hesar reglur koma i gildi 1. juli 1949.

Lagtingslur ein tilleg til lœr for Færœerne nr. 115 af 4. april 1928 om forhold mod at drive erhverv med berusende drikke m.m., jfr. lœr nr. 98 af 27. marts 1931

§ 1.

Ingen må inden for hvert kvartal importere mere end 4½ liter spiritusosa (sprit) eller vin. Kun een person inden for samme husstand har ret til at importere sådanne drikkevarer. Landsstyret kan i særlige tilfælde normalt efter indhentet erklæring fra vedkommende kommunalbestyrelse meddele tilladelse til større indførsel.

Ved indklarerung af de i denne lov omhandlede drikkevarer skal Færøernes oppebørselskontor, sysselkontorerne og sognefogden i Vag kvittere for indførselsafgiftens betaling i en toldkvitteringsbog, som med betaling af 1 kr. udleveres fra Færøernes oppebørselskontor. Ingen har ret til at rekvirere toldpligtige drikkevarer uden at være i besiddelse af en sådan toldkvitteringsbog, og ingen kan få udleveret toldpligtige varer uden med forevisning af kvittering for toldens betaling indført i en sådan bog. Når bogen er udskrevet, kan man fra oppebørselskontoret mod aflevering af den gamle udskrevene bog få udleveret en ny bog.

De nærmere regler om gennemførelse og kontrol med overholdelse af foranstående bestemmelser fastsættes af landsstyret.

§ 2.

Nærværende bestemmelser træder i kraft den 1. juli 1949.

BROYTINGARUPPSKOT

frá Hákon Djurhuus:

I staðin fyri nevndarinnar uppskot i grein 10 „og umframt 200 kr. árliga“ og „100 kr. árliga“ verður sett:

og ársgjaldið fastsett av landsstýrinum.

I grein 11 „keypikortló gevur rætt atur i tíðina“ verður sett:

Landsstýrið verður heimhað at áseta nærri reglur fyri skamtanini.

I Stedet for Udvalgets Forslag i Paragraf 10 „og desuden 200 kr. årlig“ og „100 kr. årlig“, bliver at sætte:

og Aarsafgiften fastsættes af Landsstyret.

I Paragraf 11 „Købekortet giver Ret til tilbage i Tiden“ bliver at sætte:

Landsstyret bliver bemyndiget til at fastsætte nærmere Regler for Rationeringen.

BROYTINGARUPPSKOT

frá Jens Chr. Olsen:

Udvalgsflertallets Forslag §§ 18 og 19 udgaaer, og i Stedet træder følgende Bestemmelser om Folkeafstemning:

§ 18.

I første Halvdel af November 1949 vil der overalt paa Færøerne være afholdt en Folkeafstemning om, hvorvidt de i §§ 1—17 omhandlede Bestemmelser skal træde i Kraft.

Dagen, da Afstemningen skal foregaa, fastsættes af Lagmanden ved offentlig Kundgørelse, der skal finde Sted mindst 4 Uger før den fastsatte Afstemningsdag. Samtidig offentliggøres de i §§ 1—17 omhandlede Bestemmelser.

§ 19.

Berettiget til at deltage i Afstemningen er enhver, der paa den Dag, Afstemningen finder Sted, har fyldt sit 21. Aar, og iøvrigt opfylder Betingelserne for Valgret til Lagtinget.

Ingen kan udøve Stemmeret uden at være optaget paa Lagtingevalg-listerne for 1949.

§ 20.

Valgret udøves ved personligt Møde. Dog kan nedennævnte Personer afgive Stemme efter Regler, svarende til Folketingsvalglovens §§ 44—54, for saavidt de paagældende paa Afstemningsdagen er forhindret i at give Møde paa Afstemningsstedet:

- a. Patienter paa Sygehuse og Sanatorier, saaledes at en ved Sygehuset eller Sanatoriet ansat Læge eller Tjenestemand bekræfter Stemmeafgivningen.
- b. Andre syge Personer, saaledes at en Læge, en Statstjenestemand eller en af Sysselmanden dertil udpeget troværdig Person bekræfter Stemmeafgivningen og Grunden til, at den paagældende er forhindret i at give Møde paa Afstemningsstedet.
- c. Personer, der paa Færøerne har Arbejde eller deltager i Undervisning paa en Plads udenfor den Kommune, hvor de er optaget paa Valglisten, forsaavidt Arbejdet eller Undervisningen er paabegyndt efter 15. December 1948, d. v. s. efter Udløbet af den Frist, inden hvilken den paagældende ved Klage kunde begære sig optaget paa Valglisten i sin midlertidige Opholdskommune.

§ 21.

Stemmesedlerne tilvejebringes ved Valgnævnenes Foranstaltning. Paa hver Stemmeseddel skal Ordene „Ja“ og „Nej“ være tydeligt trykt over hinanden, adskilt ved en trykt, vandret Streg. Intel andet Navn eller Ord og intel Tal eller Tegn maa være paaført nogen Stemmeseddel enten med Tryk eller med Skrift eller paa anden Maade.

§ 22.

Afstemningen, der iøvrigt finder Sted i Overensstemmelse med Reglerne i Lov Nr. 124 af 28. Marts 1923 om Færøernes Lagting med senere Ændringer, sker derved, at den, der stemmer for Ikrafttrædelsen af Bestemmelserne i §§ 1—17 paa Stemmesedlen, sætter Kryds ved Ordet „Ja“, medens den, der stemmer imod, at fornavnte Bestemmelser træder i Kraft paa Stemmesedlen, sætter Kryds ved Ordet „Nej“. Ved Opslagene i Stemmelokalerne skal der gives Vælgerne fornøden Vejledning herom.

§ 23.

En Stemmeseddel er ugyldig, naar det ikke med Sikkerhed fremgaar, om Vælgeren har villet stemme for eller imod, eller naar der paa Stemmesedlen eller Konvolutten findes skrevet, tegnet eller paa anden Maade anbragt noget, hvorved det findes forsætligt tilkendegivet, hvem den stemmende er, eller der

overhovedet ved en Behandling, som kun kan antages at være foretaget af Vælgeren, findes forsætligt at være givet Sedlen et Særpræg.

§ 24.

Omkostningerne ved Foranstaltningen af Folkeafstemningen afholdes af Landskassen.

§ 25.

Viser Afstemningsresultatet, at et Flertal af de i Stemmeafgivningen deltagne Personer har stemt „Ja“, træder Bestemmelserne i §§ 1—17 i Kraft den 1. Januar 1950, fra hvilken Dato Lov for Færøerne Nr. 115 af 4. April 1928 om Forbud mod at drive Erhverv med berusende Drikke m. m., jfr. Lov Nr. 98 af 27. Marts 1934 i saa Fald ophæves.

UPPSKOT

frá landsstýrismanni Kr. Djurhuus.

Almindelige bestemmelser.

§ 1.

Ved berusende drikke forstås i denne lov enhver vædske, som indeholder $2\frac{1}{4}$ % alkohol eller derover. Hvad der i denne lov forstås ved drikke, fastsættes ved bekendtgørelse fra Færøernes landstyre.

§ 2.

Det er forbudt at fremstille berusende drikke eller drukkelliggende spiritus, der ved denaturering eller på anden måde er gjort utjenligt som drikkevare.

§ 3.

Handel med og erhvervsmæssig udskænkning af berusende drikke er kun tilladt ved bevilling, der meddeles af landstyre.

Med hensyn til salg af denatureret spiritus fastsætter landstyre ved anordning de nærmere regler herfor. Indtil sådan anordning måtte være udstedt, forbliver de med hjemmel i lov nr. 115 af 4. april 1928 om forbud mod at drive erhverv med berusende drikke m. m. udstedte anordninger i kraft, dog således, at den Fære Amt med de nævnte anordninger tillagte myndighed overgår til landstyre.

Nærværende bestemmelse skal dog ikke være til hinder for, at apotekere udleverer berusende drikke efter autoriserede lægers recept, eller at disse læger udleverer sådanne drikke ved sygebehandling.

§ 4.

Bevilling til handel med berusende drikke, denatureret spiritus dog undtaget, jfr. § 2, kan kun meddeles for et fast udsalgssted og kun i kommuner, der ved sidste offentlige folketælling havde over 1000 indbyggere.

Bevilling kan kun meddeles enkeltpersoner, der opfylder de i denne lov fastsatte betingelser, og kan ikke forenes med anden handel, med bevertning eller gæstgiveri eller anden næringsvirksomhed.

Til udskænkning af vin og øl kan bevilling meddeles gæstgiverier og restaurationer i de anførte kommuner i forbindelse med salg af spisevarer til foræring på stedet.

Sådan bevilling skal være knyttet til bestemt lokale og lyde på den person, der er leder af virksomheden og kan ikke forenes med anden næringsvirksomhed.

§ 5.

For at opnå bevilling til handel med eller udskænkning af berusende drikke kræves:

- 1) at vedkommende har indfødsret,
- 2) at han (hun) er fyldt 35 år og ikke er over 70 år og har rådighed over sit bo,
- 3) at vedkommende opfylder betingelserne for valgret til kommunalbestyrelsen,
- 4) at vedkommende kan godtgøre at have fornødent kendskab til handelsbøgering,
- 5) at foreliggende oplysninger om hans fortid og personlige forhold ingen grund giver til at befrygte, at han (hun) ved næringens drift vil tilsidesætte hensynet til lovlighed, sædelighed og ædruelighed,
- 6) at vedkommende kan anbefales af pågældende kommunestyre, jfr. §§ 9 og 14.

§ 6.

I tilfælde, hvor en bevillingshaver som følge af sygdom eller bortrejse måtte være forhindret i personligt at forestå bevillingen, kan landsstyret for et kortere tidsrum meddele anden nævngiven person, der måtte anses kvalificeret, tilladelse til at forestå bevillingen på bevillingshaverens ansvar.

§ 7.

Bevillinger udfærdiges som næringsbeviser for 5 år.

Landsstyret foreskriver ved bevillingens meddelelse de fordringer, som af sundheds- og ædruelighedshensyn bør stilles til de udsalgssteder og bævertningslokaler, hvortil bevillingen er knyttet.

§ 8.

Ved bevillingens udstedelse erlægges ihændehaveren en landskassen tilfaldende kendelse, der for

- a) bevillingen til at drive handel med berusende drikke udgør 2000 kr.,
- b) bevillingen til udskænkning af vin og øl udgør 500 kr.

Desuden vil bevillingshaveren være at underkaste sig de afgifter, der til enhver tid er gældende for indførsel af samt omsætning af berusende drikke.

§ 9.

Når en kommunalbestyrelse får ansøgninger om bevillinger til handel med eller udskænkning af berusende drikke forelagt, jfr. § 5, pkt. 6, kan en tredjedel af kommunalbestyrelsens (respkt. byrådets) medlemmer forlange spørgsmålet om meddelelse af bevilling til sådan næringsvirksomhed i kommunen afgjort ved kommuneafstemning. Træffes ingen sådan beslutning i sagen, bekendtgøres dette ved opslag i de offentlige kundgørelsestavler og på anden hensigtsmæssig måde for kommunens beboere, hvorefter 25 % af samtlige på den kommunale valgliste opførte personer inden udløbet af 14 dage efter bekendtgørelsen kan indgive begæring om spørgsmålets afgørelse ved kommuneafstemning efter reglerne i §§ 13—15.

Forer afstemningen med sig, at bevillingen ikke kan meddeles, kan der først efter forløbet af 5 år fra afstemningens dato påny rejses krav om meddelelse af bevilling af omhandlede art i den pågældende kommune.

§ 10.

Det er forbudt en bevillingshaver at sælge berusende drikke til kendt berusede personer, der ikke er fyldt 20 år.

Han er pligtig at påse, at de solgte varer ikke fortæres på stedet. Sker dette alligevel, er han derfor skyldig, medmindre det oplyses, at han har gjort alt, hvad der stod i hans magt, for at forhindre det.

Tilsvarende regel som i 1. stk. gælder for gæstgiverier, der har bevilling til udskænkning af vin og øl, dog at aldersgrænsen sættes til 18 år.

§ 11.

Indforskrivning af berusende drikke til andre er ikke tilladt personer, der ikke har bevilling til handel med eller udskænkning af berusende drikke, jfr. dog § 12.

For at kunne indforskrive berusende drikke til eget brug kræves, at vedkommende er fyldt 20 år, dog at aldersgrænsen sættes til 18 år, når det drejer sig om indførelse af vin og øl.

Desuden må vedkommende over for Lødmyndighederne dokumentere ikke at være i restance med forfalden kommuneskat eller lagtingskat.

§ 12.

Det er ikke tilladt at udskænke eller udlevere spiritus i forbindelse med nogen næringsvirksomhed, såsom handel, skibsrederi, fiskerierhverv, bevertning, gæstgiveri, afholdelse af offentlig dans eller andre offentlige forlystelser, jfr. dog § 3.

I offentlige bevertningslokaler må gæsterne ikke nyde medbragt spiritus, og hverken værten eller de, der går ham til hånd, må finde sig i, at dette sker, ligesom det er forbudt disse at nyde berusende drikke i bevertningslokalene eller udskænke sådanne drikke uden særlig bevilling, jfr. § 4.

Den, der driver bevertning eller gæstgiveri uden bevilling til udskænkning af berusende drikke, må ikke opbevare sådanne drikke i den ejendom, hvor bevertningen drives. Dette forbud gælder også hans folk og medlemmer af hans husstand.

Særlige bevillinger.

§ 13.

Landstyre kan meddele foreninger, der har faste lokaler, som til glæde er tilgængelige for foreningens medlemmer, tilladelse til at drive bevertning med berusende drikke for et tidsrum af indtil 5 år.

Kommunestemning.

§ 14.

Kommunestemning foretages efter reglerne for kommunale valg på grundlag af de kommunale valglistes, således at valglisten for afstemningen eventuelt bliver at berigtige i overensstemmelse med § 5 i bekendtgørelse nr. 200 af 17. juli 1931, vedrørende regler om kommunale valg i landkommunerne på Færøerne, jfr. også § 7 i lov nr. 126 af 27. maj 1908 om byen Thorshavns kommunale styrelse. Afgørelsen træffes ved almindelig stemmeflerhed, dog at flertallet skal udgøre mindst 35 % af de valgberettigede; ved procentens udregning medregnes ikke de på valglisten opførte, som vides at være døde eller fraflyttet kommunen forinden afstemningen. Dersom flertallet ikke mindst har udgjort det ovennævnte procenttal af de valgberettigede, skal der inden 4 uger efter foretages ny afstemning, ved hvilken almindelig stemmeflerhed er afgørende.

De af valgbestyrelsen affattede stemmesedler skal have en af landstyre godkendt form.

§ 15.

Når afstemningen er afsluttet, opgør valgnævnet resultatet og indsender opgørelsen med bilag gennem forstanderskabet (byrådet) til landstyre.

Landstyre gennemgår det indkomne materiale, og såfremt det finder, at bevillingen ikke er nægtet, tilstilles samtlige ansøgninger forstanderskabet (byrådet) til erklæring, jfr. § 5, pkt. 6.

§ 16.

De ved afstemningen foranledigede udgifter afholdes af kommunens kasse.

Næringsrettens ophør.

§ 17.

Bevilling efter denne lov bortfalder:

- 1) ved indhaverens død,
- 2) ved, at tidsbegrænset adkomst ikke ved periodens udløb fornyes,
- 3) ved ikke kontinuerlig benyttelse af bevillingen,
- 4) ved fravigelse af adkomsten og
- 5) ved adkomstens forbrydelse.

En bevillingshavers enke eller andre arvinger kan ikke fortsætte virksomheden uden særlig bevilling.

Straffebestemmelser.

§ 18.

Overtrædelse af denne lov straffes med bøde og konfiskation af den ulovlige fortjeneste.

Ved bestemmelse af bødens størrelse bør der navnlig tages hensyn til, hvor meget vedkommende må antages at have tjent ved sin ulovlige virksomhed, og til størrelsen af den hos ham ved undersøgelsens begyndelse værende beholdning.

I tilfælde, hvor vedkommende tidligere har været dømt, eller har vedtaget bøde for ulovlig handel med eller udskænkning eller udlevering af berusende drikke, skal endvidere den beholdning, der forefindes hos ham, konfiskeres.

I gentagelsestilfælde er bevillingen til handel med eller udskænkning af berusende drikke forbrudt.

Boderne og det, der indkommer ved konfiskation, tilfalder landskassen.

§ 19.

Når der i en beværtning eller et gæstgiveri jævnlig forefalder drukken- skab til ulempe for omboende, vejfarende eller forretningens gæster, eller denne drives på en sådan måde, at utugt eller uterlighed, hasardspil eller forbryderiske handlinger derved fremmes, skal den næringsberettigede, efter at han een gang uden tilstrækkelig virkning er blevet advaret af politiet, såfremt han på grund af, at han har ladet det mangle på fornødent tilsyn, eller iøvrigt er ansvarlig for de nævnte misligheder, under en politisag dømmes til at have sin næringsadkomst undergivet politiets bestemmelse og i gentagelsestilfælde til at have den forbrudt. Det samme gælder, for så vidt værten eller nogen af betjeningen gentagne gange har vist sig beruset i forretningen, eller for så vidt værten oftere har vist sig beruset på andre offentlige steder.

§ 20.

Verten i en beværtning eller et gæstgiveri og de, der går ham til hænde, må ikke nægte politiet adgang til de til forretningen hørende lokaler eller rum.

Lovens ikrafttræden og overgangs bestemmelser.

§ 21.

Nærværende lov træder i kraft den, og samtidig op- hæves lov for Færøerne nr. 115 af 4. april 1928 om forbud mod at drive er-

hvery með berusende drikke m. m., sem denne er ændret ved lov for Færøerne af 27. marts 1934.

§ 22.

Loven bliver at forelægge til gennemsyn for Lagtinget i samlingen 1935.

BROYTINGARUPPSKOT

frá norðind:

Løgtingslóg um innflytan av rúslög til vinnuliga nýtslu.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað at geva lónaðarvirkjum loyvi at innflyta rúslög til vinnuliga nýtslu. Landsstýrið ásetur nærri loyvistreytir og reglur viðvíkjandi eftiransan o. o., og kann geva avlættur viðvíkjandi tollinum.

§ 2.

Henla lóg kemur í gildi heinan vegin.

Løgtingslóg um indførsel af spiritusosa til erhvervsbrug.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til at give industrivirksomheder tilladelse til at indføre spiritusosa til erhvervsmaessigt brug. Landsstyret fastsætter nærmere vilkår for tilladelsen og regler med hensyn til kontrol o. l. og kan tillade udsættelse af tolden.

§ 2.

Denne lov træder straks i kraft.

UPPSKOT

frá Kv. Djuvhaus.

Løgtingslóg um skamtav av rúsdrekka.

§ 1.

Onsum er loyvt at innflyta meiri enn 9 litrar av rúsdrekka um fjórðingsárið, at undantikið.

Fyri spiritus verður eftir hesi lóg roknaður allur loyur sum í sær hevur meir enn 2¼ % av alkoholi, roknað eftir vektini.

§ 2.

Hver kann, ið innflytir rúsdrekka, skal hava keypikort, hará tollreglan forir hvørja innklareraða sending av spiritus.

Avvarðandi sóknarstýri flýggjar keypikortini móti gjaldi uppá 10 kr., harav helvtin fer til kommunukassan og helvtin til landskassan.

Keypikortini ljóða uppá navn, og verða bert flýggjað persónum yvir 20 ár.

Keypikortini galdra fyrri eitt ár í seinu tíl, apríl - 31. mars; ley eru strangt persónlig og mugu ikki verða lænt ella nýtt av øðrum.

§ 3.

Landsstýrið kann í serligum forum gera undantak frá reglunum í § 1.

§ 4.

Broð móti hosi lóg verða revsað við sektum, ekki undir 20 kr., um ekki hægri revsing eigur at verða givin -- Sektirnar fara í landskassan.

§ 5.

Henda lóg fær gildi 1. apríl 1949.

Lagtingslög om spiritusrationering.

§ 1.

Ingen person har ret til at indforskrive mere end 9 liter spiritus i kvartalet, bortset fra øl.

Ved spiritus forstås i denne lov enhver vædske med over 2½ vægtprocent alkohol.

§ 2.

Enhver, der indforskriver spiritus, skal være i besiddelse af købekort, hvori toldmyndighederne noterer enhver indklareret forsendelse af spiritus.

Købekortene udleveres gennem vedtørende forstanderskab imod erlæggelse af et gebyr på 10 kr., hvoraf halvdelen tilfalder kommunekassen og halvdelen landskassen.

Købekortene lyder på navn og udleveres kun personer, der er fyldt 20 år.

Købekortene, der gælder for et år ad gangen (1. april—31. marts), er strengt personlige og må ikke udlånes eller benyttes af andre.

§ 3.

Landsstyret kan i særlige tilfælde gøre undtagelser fra reglerne i § 1.

§ 4.

Overtrædelser af denne lov straffes med boder af ikke under 20 kr., for så vidt ikke højere straf er forskyldt.

Boderne tilfalder landskassen.

§ 5.

Denne lov træder i kraft 1. april 1949.

2. vög. 15. mars og 3. vög. 16. mars.

Bróytingaruppskot frá nevdinni § 1 samtykt 13—0, § 2 og lógaruppskotilið í síni heild samtykt 12—0. Uppskot meirilutans, pt. I., §§ 1 og 2 settar undir atkvæðugreiðslu við *namakall*: *Ja atkvöðun*: L. Zachariassen, P. M. Dam, Hákon Djurhuus, S. P. Zachariassen, Martin Holm, R. Long, Fr. Bláhamar, J. P. Davidsen, J. Fr. Øregaard. *Atkvöðun ekki*: Poul Petersen, Poul Niclasen, Kr. Djurhuus, Jens Chr. Olsen, Johan Poulsen, P. H. Weihe, Johan Reinert, A. Sørensen, Thorstein Petersen, S. Ellefsen. *Burtur*: W. Smilh, og fall uppskotilið, bert 9—0. Lógaruppskotilið frá meirilutanum so stätt burturdottið, og somuleiðis bróytingaruppskotilið frá Jens Chr. Olsen burturdottið. — Uppskot minnilutans, pt. II., § 1, sett undir atkvæðugreiðslu við *namakall*: *Ja atkvöðun*: P. M. Dam, Hákon Djurhuus, Martin Holm, Poul Niclasen, Jens Chr. Olsen, Johan Poulsen, Johan Reinert, Fr. Bláhamar, J. P. Davidsen, J. Fr. Øregaard. *Atkvöðun ekki*: Poul Petersen, L. Zachariassen, S. P. Zachariassen, R. Long, Kr. Djurhuus, P. H. Weihe, A. Sørensen, Th. Petersen, S. Ellefsen. *Burtur*: W. Smilh, fall uppskotilið, bert 10—0. Lógaruppskotilið frá minnilutanum so stätt burturdottið. — Uppskotilið frá landstýrismanni Kr. Djurhuus viðv. lóg um skammtan av rúsdrekka, §§ 1 og 2, settar undir atkvæðugreiðslu við *namakall*: *Ja atkvöðun*: P. M. Dam, Hákon Djurhuus, Martin Holm, Poul Niclasen, Kr. Djurhuus, Jens Chr. Olsen, Johan Poulsen, P. H. Weihe, Johan Reinert, Fr. Bláhamar, J. P.

Davidson, J. Fr. Øregaard. *Ákvæðin* ekki: Poul Petersen, L. Zachariassen, S. P. Zachariassen, R. Long, A. Sørensen, Th. Petersen, S. Ellefsen. *Barður*: W. Smith, og varð uppskotið so stætt samtykt 12-0, § 3 samtykt 13-0, § 4 samtykt 11-0, § 5 og lógaruppskotið í síni heild samtykt 13-0.

60. Lánloyvi og ábyrgd fyri lán til Nólsoyar kommunu

16. desember framlagt

ÁLIT

Havnararbeiðin, sum studningur er játtaður til í Nólsoy, er liðugt. Tað hevur kostað um 36.000 kr., og kommunan hevur frá Løgtinginum fingið stuðning gótt 30.000 kr. Útreiðsturnar hjá kommununi verða so stórt um 26.000 kr., og harav er álikað 14.000 kr.

Ieftir er um 12.000 kr., og sekir kommunustýrið um at fáa loyvi til at taka lán í Fære Amis Sparekasse fyri 12.000 kr. og biður Løgtingið taka ábyrgd fyri láninum.

UPPSKOT

Givið verður Nólsoyar kommunu loyvi til at taka lán í Fære Amis Sparekasse, stórt 12.000 kr., og tekur tingið ábyrgd fyri hesum láni.

2. og 3. vøgg, 17. desbr. Uppskot nevndarinnar samtykt 16-0.

61. Sýtingarrættur landsstýrisins

1. viðg. 31. januar 1949. Álit framl. 9. mars.

ÁLIT

Á fundi 14. oktober 1948 samtykti landsstýrið at senda lögtingsmonnum skrivliga frágæðslu frá stöðu tess til yvirtøkumáttar ... serstakliga tey mál, sum Løgtingið hevur samtykt at leggja undir heimastýrið. Skrivið nevnið hesi mál og tey, sum Løgtingið hevur latið landsstýrinum upp í hendur til umhugsunar.

Afturat hesum skrivar stýrið: „Landsstýrið peikar á, at samsvarandi gr. 2 í lógini um Føroya heimastýri, sum kann gera av, at mál, ið standa á lista A, verða flutt til heimastýrið, og so statl. kravt umframt lögtingsamtykt eisini samtykt frá landsstýrinum.“

So statl. tolkar landsstýrið sær ein sýtingarrætt til.

Hin 16. desember 1948 mótmælti Thorstein Petersen fólkaplökkans vegna hesum sýtingarrætti.

Meirilutin í ymsamálanevndini (Poul Niclasen og W. Smith) vilja í uppskotinum lýsa stöðu sína.

Minnilutin (Martin Holm) skal hej vísa á tað, sum hendir tann vegin, at lóggávuvaldið er hjá Løgtinginum eisini saman og ikki hjá Løgtinginum og landsstýrinum. Gr. 2 í lögtingslóg um stýrisskipan Føroya í sermálum ljóðar: „Lóggávuvaldið í feroyskum sermálum er hjá Løgtinginum.“ Gr. 1 í lögtingslóg um umboðsveldi Føroya ljóðar: „Umboðsvaldið viðvíkjandi feroyskum sermálum og umsýningarvaldið av teimum er hjá landsstýrinum.“

Hesar lógargreinið samanhengar við lista A, pætti 1, eru at skilja so, at tær skifta sundur vald og funksjónir millum Løgting og landsstýri soleiðis, at í Løgtingsins lut fellur rætturin til at gera samtyktir — harundir yvirtøka ... og lóggávuvaldið. Landsstýrið situr við umboðs- og umsýningarvaldinum við rætti og skyldu til at fremja tær samtyktir, sum Løgtingið ger, harinillum tey av Løgtinginum yvirtøku lista A-mál.

Við hesum vanligu demokratisku reglum í keltatum eru nevnda 3 lógir samangreipaðar. Landsstýrið kann tí ikki taka gr. 2 burt úr lógini um Føroya heimastýri, og við hennara hjálp tolka sær ein sýtingarrætt til.

Vit landsstýrið halda fast um ta mannagongd, at tað ikki fremur ley A-mál, sum Løgtingið samtykkir at leggja undir heimastýrið, má fólkið sleppa at kjósa sær nýggjar menn. Fyri at fáa greiðu á, um landsstýrið aktur heva tað reglu demokratissins, setið minnilutin fram hetta

UPSOKOT

Tingið heldur fast um, at landsstýrið hevur skyldu til at fremja lógans samtyktir.

Frá meirilutanum:

Tingið úttalar:

Viðvíkjandi spurninginum um yvirtøku av málum, má samtykt verða gjørd av heimastýrinum, ið er landsstýrið og Løgting.

Viðvíkjandi lýsing av lögtingslógum og umsýting av samtyktum er landsstýrið bundið av Løgtingsins avgerðum.

2. viðg. 14. mars og 3. viðg. 15. mars, Uppskot málutalans fall 8-0.
Uppskot málutalans samþykkt 12--0.

62. Sundurbýtan av Viðoyar kommunu

1. viðg. 17. desbr. Framl áll 3. febr. 1949.

NEVNDARÁLIÐ

I 1943 senda íbúgvar í Hvannasundi umsókn til tingið um at býla Viðareiðis kommunu sundur, soleiðis at Viðareiði varð ein kommuna og hinar bygðir í sóknini (Hvannasund, Múli, Fossa, Norðdepli, Depil og Norðstoftir) ein kommuna.

Málið hevur tó ikki verið viðgjørt á tingi ivaleyst orsakað av, at tað lá ikki so greitt fyri. Heldur ikki í 1944, 1945, 1946, 1947 sæst málið at hava verið til viðgerðar.

Hin 29. februar 1948 hevur Viðoyar kommunu send skriv til tingið við adressu um sundurbýtan av sóknini, undirskrivað av 125 íbúgvum á Viðareiði, harav 16 persónar ikki hava fyllt 21 ár, og í brævi 15. november 1948 verður sagt frá, at adressan hevur tingið 116 veljarandiðskriftir í Hvannasundi og hinum bygðunum í sóknini. Tað er soleiðis ein stórur meiriluti av veljarunum, einn ynskja sundurbýtan.

Landsstýrið hevur sett fram uppskot til sundurbýtan, og kann nevndin ásanna hetta rætt at vera.

Tó skal í hesum sambandi verða viðmerkt, at av tí, at træðumál hevur verið um útreiðslur til nýggj lærarahús í Norðdepli, er tað ivaleyst rætt, at tann núverandi kommunan ber allar útreiðslur av hesum og ger húsin líðug (summar, mót) at tann nýggja Hvannasunds kommuna pliktur seg til at geva vegin gjøgnum Hvannasundshagan út móti Viðareiði.

UPPSKOT

Nevndin mælir til, at Viðoyar kommunu verður býtt sundur í tvær kommunur frá 1. januar 1950 at rokna við tein í uppskoti frá Landsstýrinum um sundurbýtan avsett treytum.

Nevndin á kommununum verða:

Viðareiðis kommunu og
Hvannasunds kommunu.

UPPSKOT FRÁ LANDSSTÝRINUM

Frá íbúgvarunum í Viðoyar sóknur kommunu er komin umsókn um at sundurbýta kommununa í tvær kommunur -- eina kommunu við Viðareiðis bygð og eina við bygðunum Hvannasund, Norðstoftir, Depil, Norðdepli, Fossa og Múla.

Upplýst er, at Viðareiðis byggð hefur 283 íbúgarar við 165 veljarum og Hvannasund og hinar smábyggðirnar 235 íbúgarar við 133 veljarum.

Umsóknin er undirskrifuð av 114 veljarum av Viðareiði og 116 veljarum úr Hvannasundi og hinum byggðunum.

Íbúgvararnir á Viðareiði skjóta uppá, at teirra kommuna verður nevnd Viðareiðis kommuna og íbúgvararnir í Hvannasundi og hinum byggðunum, at teirra kommuna verður nevnd „Norðanfjalls kommuna.“ Tá at kalla allar kommunur í Føroyum bera navn av høvudsbyggðini í kommununi, og tá tað her nevnda navn kann koma at geva misskilning, verður skotið uppá, at henda kommunan verður nevnd Hvannasunds kommuna.

Tær nýggju kommunurnar eru samdar um, at býtt verður eftir hagar-marki soleiðis, at hagi og bœur, ið hoyrir til Viðareiðis byggð, kemur undir nýggju Viðareiðis kommunu, meðan hagi og bœur hoyrandi til Hvannasund og hinar byggðirnar verður teirra.

Hver kommunan tekur yvir skúlahús soleiðis, sum tey standa skilnaðardagin, innanfyri sítt bygdamark, og bera hvør sær útreiðslurnar av hesum og leim lærarum, har eru. Hvannasunds kommuna tekur við útreiðslunum til ferðalærara, ið er settur í smábyggðunum.

Kommunurnar verða felags um jarðamóðir og býta útreiðslurnar eftir fólkatali.

Í Hvannasundi standa nýggj lætaraðús í gerð. Viðareiðis kommuna krevur, at Hvannasunds kommuna tekur yvir hesi hús og ríktar allar útreiðslur, bæði tær, sum higarvi eru goldnar, og tær, sum koma aftrat.

Ta hetta ikki er vanligt við sundurbýting av kommunum, verður mælt til, at Hvannasunds kommuna tekur við hesum húsum soleiðis, sum tey standa skilnaðardagin, og síðan elusamli heldur tær útreiðslur, sum koma aftrat fyri at gera tey liðug.

Viðareiðis kommuna krevur sama rætt sum Hvannasunds kommuna til leingar, grundstykkir til húsabyggjing o. a. í Hvannasunds kommunu og í øllum ferum havnaviðurskiftum viðvíkjandi.

Landsstýrið heldur seg ikki kunna mæla til slíkar treyðir í sundurbýtingarsáttmálanum og heldur, at kommunurnar sjálvar eiga at koma ásamt um henna spurning.

Vegir, lendingar, kirkjugarðar og annar kommunal arbeiði, sum gjørd eru í söknuvi, fella til ta kommunu, tey eru í.

Fátækraútreiðslurnar tekur hvør kommunan sær.

Kontantur og innistandandi peningur, eftirstaður og skuli skilnaðardagin verður býtt eftir fólkatali, tó soleiðis, at eftirstaðurnar fella til ta kommunu, har persónarnir búgva og, um ójævnt er í hesum, verður javnað í kassapeninginum ella skuldini.

Sundurbýtingin verður frá 1. januar 1950 at rokna, í teim nýggju kommunasýrunum verða ó límir í hvarjari kommunu. Tá kommunuval eiga at fara fram í Desember 1949 verður val av nýggjum kommunustýri ikki at valda trupulleikar.

Møguligar frættir viðvíkjandi skiljan av treytunna fyri sundurbýtingini verða avgjördar av landsstýrinum.

Tilmæli.

1. Visandi til frammangfyrri frágreidda mælti landsstýrið til, at Viðoyar sóka-
ar kommuna frá 1. januar 1950 verður býtt sundur í tvær kommunur, ið
bera navnið Viðareiðis kommuna og Hvannasunds kommuna.
2. Talið á limum til kommunustýri og skúlakommisjón verður flutt í hvarj-
ari kommunu.

2. viðg. 9. febr. og 3. viðg. 23. febr. 1949. Uppskot nevndarinnar samtykt 15—0.

63. Landshandilin

Álit framlagt 23. febr. og broytingaruppskot 9. mars 1949.

ÁLIT

Stjóri landshandilsins hevur sent tinginum roknskap fyri flggjarárið 1/4 1947 til 31/3 1948. Víst verður á henda roknskap.

Í málinum liggja annars hesi skjöl:

1. Umsókn frá Róvsing Rasmussen og E. Mortensen, har teir biðja um at fáa broytt navn á úngsins eigna handli, „Færøernes offentlige Vareforsyning“, til føroyskt mál (Landshandilin) og flyta fram, at hetta hevði verið til stóran lætta í til dagliga virkinum.

2. Skriv frá Havnar Arbeðsmannafelag, dagf. 15. november 1948, har teir siga upp leigusáttmálan viðvíkjandi pakkenis felagsins á Müllers brúgv. Uppsøgnin styðjar seg á tað, at landshandilin hevur lagt so nógv vørn inn á gólvini, at ley eru farin av lagi, og vandi er fyri, at skaði kann verða av hesum. Samráðingar hava verið millum stjóran fyri landshandilinum og stjórnina fyri arbeðsmannafelagnum viðvíkjandi samrýning fyri skaðan.

Nevndin hevur verið á ástaðnum og hugt at húsunum. Tað sær út til, at hjálkalagði hevur givið seg, men nær tað er hent, og orsakin til tess, er ikki prógvað fyri nevndini. Nevndin vil hálka, at viðlíkahaldið av húsunum er landshandilinum óviðkomandi.

Hóast hetta er nevndin sjáandi til at veita Havnar arbeðsmannafelagi samrýning upp til eina helvt av tí, sum áboðin kostar, tó ikki meiri enn 10.000 kr., sum verða at gjalda, tá arbeðið er liðugt.

Nevndin, ið hevur viðgjørt málið, er samd um at góðkenna roknskapin fyri tíðarskeiðið 1/4 1947 til 31/3 1948.

Ein meiriluti av nevndini (S. Elliesen, P. H. Weihe, A. Sørensen, Fr. Bláhamar og J. Reinert) heldur, at tíðin nú er inni at avtaka landshandilin, tí tað er lættari nú at fáa vørur til landið, en tað kann slægt, at tíðirnar eru normalar, hvat tí viðvíkir. Sjálvandi má setast ein rúm tíð til avtøku av handlinum, og verður í. oktober 1949 hikið at vera hóskandi dagar fyri avtøku.

Ein minniluti (Øregaard og Smith) heldur fróm:

Tað er vordid ógvuliga sterkt fært fram frá skiparum, fiskimonnum og øðrum, at Føroyar í dag bleða í stórum við innflytanina av salti kelli og útgerðarvörum, og so er við øllum øðrum vörum, tí innflutningurin kemur í smáum. Her leikar á stórum peningi, og ræður tí um at fáa broytt hetta óskil.

Minnilutin áseinnar, at hetta einans kann verða gjørt við at centralisera alla innflytan og leggja hana í fullkenar handilsbendar.

Heldur enn at aytaka landshandilin, skjýtur tí minnilutin upp, at lands-handilin fær einkarinnflutning av olju, salti, kol og aðari skipaútgæð, og verður handilin reorganiseraður bæði viðvíkjandi innkeypingarhátti, goymslu, avgreiðslu o. s. fr.

UPPSKOT

- I. *Frá allar nemndini:*
Flagið góðkennir landshandilsins röknskap fyri tíðarskeiðið 1/4 1947 til 31/3 1948.
- II. *Frá metrilutanum* (S. Ellefsen, P. H. Weihe, A. Sørensen, Fr. Bláhamar og J. Rørdert):
1) Landshandilin verður avtikin innan 1. oktober 1949.
2) Navnið „Færøernes offentlige Vareforsyning“ verður broytt til „Lands-handilin“.
- III. *Frá minnilutanum* (Øregård og Smith):
1) Landshandilin tekur einkarsølu viðvíkjandi olju, kol, salti, radiotól-um og skipaútgæð.
2) Handilin verður at reorganisera viðvíkjandi innkeypingarhátti, goym-slu, avgreiðslu o. s. fr.
3) Í mánaðunum september, oktober, november og december hevur landshandilin einkarrætt til at innflyta eplir.

BROYTINGARUPPSKOT

Í staðin fyri stk. III (frá minnilutanum) verður sett:

I. Løglingslóg um innflyting av ymsum varum.

§ 1.

Frá 1. januar 1950 má bert Føroya Landshandi innflyta hesar varur til Føroyar:

1) Olju, 2) kol, 3) salt, 4) radiotól og skipaútgæð.

§ 2.

Í tíðarskeiðinum frá 1. september til 31. december hvørt ár er tað ikki loyvt øðrum enn landshandinum at innflyta eplir til Føroyar.

Landsstýrið kann tó loyva undantak.

§ 3.

Brót móti hesum reglum verða sektað samsvarandi lóg nr. 288, 2. sep-tember 1939, sbr. kunngerð nr. 33, 23. oktober 1940.

Løglingslóg um indførsel af forskellige varer.

§ 1.

Frá 1. januar 1950 má kun Færøernes offentlige Vareforsyning indføre følgende varer til Færøerne:

1) olie, 2) kul, 3) salt, 4) radioapparater og skibsudstyr.

§ 2.

I tiden fra 1. september til 31. december hvert år er det ikke tilladt andre end Færøernes offentlige Vareforsyning at indføre kartofler til Færøerne.

Landsstyret kan i visse tilfælde give dispensation.

§ 3.

Overtrædelse af disse bestemmelser straffes jfr. lov nr. 288, 2. september 1939, jfr. kundgørelse nr. 33, 23. oktober 1940.

II. Handilin verður at umskipa viðvirkjandi inakeypingarhátti, goymslu, avgreiðslu o. s. fr.

2. viðg. I. mars og 3. viðg. 15. mars. Uppskot I. frá allari nevndini samtykt 17--0. Broytingaruppskot I. § 1, pt. 1) fall 5 0, pt. 2), 3) og 4) fallu eisini 5 0. § 2 fall 7--0, og var lógaruppskotið so stalt hildið burturloitið. Uppskot meirilutans II, pt. 1) fall 10--0, pt. 2) samtykt 14--0. Broytingaruppskot II, samtykt 15 0.

64. Loyvi til kommunurnar innanfyri S. E. V. at taka ábyrgd

17. desember framlagt

GREINT UPPSKOT TIL AVGERÐAR

Figgjarnevndin hevur fingið soljóðandi skriv, dagfest p.l. Tórshavn 17. i a. m. frá felagnum S. E. V.:

Til Foroya Løgtings,

Við hesum loyva vit okkum at biðja háttevda Foroya Løgting um at geva Foroya landsstýri heimild til at góðkenna ta ábyrgd, sum nær einstaka kommunu, ið er limur av S. E. V., attekur sær vegna lán til tess at byggja út el-verkið við Fossá, sum letigið átekur sær.

Vit hávirðing

fyrir S. E. V.;

(sign.)

Nevndin mælti tingnum til at geva umsøktu loyvi.

UPPSKOT

Landsstýrið fær heimild at geva kommunum, ið eru ella verða limir í felagnum S. E. V., loyvi at taka ábyrgd tyri lánum, ið felagið verður at taka til frama fyrri ravnagnaverk sitt.

17. desember uppskotið samtykt 15--0.

65. Játtan úr ábyrgdagrunninun til vinnulánsgrunnin

17. desember, framlagt

UPPSKOT TIL AVGERÐAR

1. Úr ábyrgdagrunnj tingsins verður í fyrstu syftu játtað Vinnulánsgrunnj Føroya Løgtings kr. 200.000 — tvey hundrad túsund — og

2. í aðru syftu kr. 100.000 afturat, um keypið av skipinum, sum Fámenninga, søkja um lán til í staðin fyri trolaran, ið teir á sinni fingi tilsegt um at fáa vinnulánsgrunnslán til, gongur í lag.

2. og 3. viðg. 17. desbr. Uppskot nevndarinnar samtykt 13—0.

66. Løgtingslóg um statistikk

1. viðg. 18. jan. 1949. Umhugsan framl. 10. mars.

NEVNDARUMHUGSAN

Málið hevur verið til viðgerðar í fiskivinnunevndini.

Í brævi 24. november 1948 frá „Det statistiske Departement“ verður m. a. greitt frá, at undir teim samráðingum, sum vórðu hildnar 1. november 1948 í departementinum um føroyskan statistikk, varð havt á máli ein skipan, hvar eftir innvevnanin av grundtölfrøðini varð fyrirtekið av einum føroyskum stovni, meðan viðgerðin av hesum tölfrøðini varð gjørt av tí statistiska departementinum í Keypmannahavn. Tað verður lagt afturat, at tá tað vil verða neyðugt, at tær av importinum og exportinum útfylltu attestir til einu og hvarja tíð mugu verða til taks hjá teim avvarandi myndugleikum í Føroyum. Vli tað verða neyðugt at heva tær í 2 eintøkum, hvarav Statistisk Departement fær annað. Hesa skipan halda teir vilja vera ta bestu.

Í einum ummáli 23/11 frá Færøernes Opbevaringskontor verður m. a. hildið fram, at eftir teirri nógaldandi skipan má, áðrenn verur kunna verða avskipaðar, til tollkontrollin á tí avvarandi plássi verða givnar upplýsingar til Statistisk Departement um 1) artin av vørum, 2) landið hon verður seld til, 3) nettomongd og 4) keypsvirkis eif. føroyska havn. Tað verður hildið, at hetta tillar viðgjørt av Statistisk Departement vil kunna brúkast sum grundarlag fyri innflutningsstatistikk frá tíkinum til Føroyar.

Tað verður lagt afturat, at um Føroyingar sjálvir vilja útarbeidda sín innflutningsstatistikk, má tað verða gjørt til eina plíkt fyri importørarnar at

geva teir statistisku upplýsingar. Áðrenn teir fáa tær innfluttu vorur at ráða yvir. Tað verður hildið fram, at tað vil vera náttúrligt og hóskandi, at helta, hvat Tórshavn viðvíkir, verður lagt undir Gjaldstovuna og fyri sýsluna til sýslumenningar (sóknarútlin í Vagi), sum so dagliga senda upplýsingarnar til tann nýggja stovnin. Tað vil verða neyðugt at seta ein mann aftrat á gjaldstovuna til helta arbeiði.

Tað verður síðan greitt frá, hvussu er fyriskipað viðvíkjandi innflutningi av vorum frá úrheiminum og útflutningi av vorum úr Føroyum.

Fiskivinnunevndin skal fara fram fylgjandi hesum máli viðvíkjandi:

Málið um import- og exportkontrol er nakað herfyri yvirtikið sum føroyskt sermál, og tað vil tí vera rætt og náttúrligt, at ein føroyskur statistikkur við lóg kemur inn undir hesa somu skipan.

Tað er stutt herfyri samtykt at yvirtaka gjaldstovuna, og nevndin skal mæla til, at tann føroyski statistikkurin verður lagdur undir henda stovn eftir nærri fyriskipan av landsstýrinum.

Nevndin loyvir sær at seta fram fylgjandi

UPPSKOT

til lógingslóg um statistikk.

§ 1.

Hverja ferð føroyskt fiskiskip uppskipar veiðu, skal reiðarin eisini uppskipanin fer fram í Føroyum ella uttan fyri Føroyar, geva upplýsing um veiðuna á útfyllingarbloð, góðkend av landsstýri Føroya. Einhver í Føroyum búsettur, ið keypir fisk frá øðrum fiskiskipum ann føroyskum, hevur skyldu at geva líknandi upplýsingar.

Landsstýrið kann áseta reglur um at áleggja teimum, ið keypa hátalisk, somu skyldu til at geva upplýsingar, sum álogd er reiðarunum.

§ 2.

Upplýsingarnar um fiskiskapin skulu verða givnar í so góðari tíð, at uppgerðin av teirri samlaðu veiðuni í ávísum tíðarskeiði og tí fiski, sum er á goymsku, lá helta tíðarskeið er útlíðið, kunna ligga fyri skjótast møgulegt. Hesar upplýsingar verða kunugjerdar eftir nærri fyriskipan av landsstýrinum, á best hóskandi hátt.

§ 3.

Tað er skylda íbúgvanna at geva upp í talið á krefstúrnum, upplýsingar um skurð, innheystan og annað landbúnaðinum viðvíkjandi á útfyllingarbloð, góðkend av landsstýrinum.

§ 4.

Skip, sum úr hinum partinum av ríkinum ella úr úrheiminum koma til Føroya til at uppskipa vorur her, skulu hava við sær nuffingjað yvirlit yvir hesar vorur. Tá skip kemur frá útlendskari havn við vorum, skal yvirliðið vera váttað av tí danska konsulinum her, ella, um eingin er, av yvirveldini á staðnum.

Skiparin á einumhverjum skipi, sum kemur til Føroya ella fer úr Føroyum, hevur skyldu at lata tann almenna innheimtaran (oppebørselsbetjent) á staðnum fáa navn skipsing og stöddina á tí uppskipaða ella innlastaða farminum. Umframt skal skiparin senda almenna innheimtaranum á hvorjum plássi, har vorur verða uppskipaðar ella innlastaðar, vátan hesum viðvíkjandi.

Móttakarinn av innfluttum vorum hevur skyldu at geva upplýsing um alagðið og nøgdina av vorunum, landið, tær eru keyptar frá, og innkeypspris

við fraktútreiðslum. Tann, ið setlar sær at útfylla vorur, hevur skyldu at geva upplýsingar um slagid og mongdina á verunum, landið, tær skulu verða sendar til, og søluvirði teirra.

§ 5.

Embætismenn landsins og kommununnar, eins og ein og hvør, sum er lentur av tí almenna í Føroyum, hevur skyldu at virka við til at útvega statistiskar upplýsingar viðvíkjandi starvi teirra ella viðurskiðum, sum standa í samband við tað, eftir reglum ásetlum av landsstýrinum.

Kommunustýrin hava tilsvareandi skyldu viðvíkjandi upplýsingum um fólkatál o. s.

§ 6.

Um nakar ber seg undan at geva upplýsingar, sum hann hevur skyldu at útvega, ella um hann við vilja gevur skotvur upplýsingar, kann hann verða sektaður. Sektin verður at fara í landskassan.

§ 7.

Umsitingin av hesi lóg er hjá Føroya gjakstovu.

Landsstýrið ásetir nærri reglur fyri, hvussu tær statistisku upplýsingarnar skulu verða fingnar til vega, viðgjørðar og kunngjørðar og annars alt annað, ið stendur av hesi löggávu.

§ 8.

Henda lóg fær gildi 1. apríl 1949. Samstundis verður avtikin Lov for Færøerne nr. 95, 25. Marts 1938, om Statistik.

FORSLAG

til lagtingslov om statistik.

§ 1.

Hver gang et færøsk fiskerskib udløser fangst, skal rederen, hvad enten udløsningen sker på Færøerne eller udenfor disse, give oplysning om fangsten på dertil af vedkomende ministerium godkendte blanketter. Enhver på Færøerne bosat, der erhverver fisk fra andre skibe end færøske fiskerskibe, skal give lignende oplysning.

Justitsministeren kan efter indhentet erklæring fra Lagtinget fastsætte regler om pligt til at give oplysninger angående båd fiskeri.

§ 2.

Oplysningerne om fiskeriet skal tilvejebringes således, at opgørelsen af den samlede fangst indenfor en vis del af året og af de forhåndsenværende beholdninger af fiskevarer ved de pågældende tidsafsnits slutning kan foreligge snarest muligt efter disse tidspunkter. Oplysningerne bekendtgøres efter landsstyrelsens nærmere bestemmelse på hensigtsmæssig måde.

§ 3.

Beboerne er pligtige at opgive antallet af kreaturer og give oplysninger om hestuefytte samt andre oplysninger vedrørende landbruget på dertil af landsstyret godkendte blanketter.

§ 4.

Enhvert skib, som fra det øvrige kongerige eller fra udlandet ankommer til Færøerne for der at losse varer, skal være forsynet med en varefortegnelse, der nøjagtig angiver indholdet af den del af ladningen, som er bestemt til

udløsning på Færøerne, og hvis rigtighed, for så vidt angår skibe, der kommer fra udenlandske havne, skal være attesteret af vedkommende danske konsul, eller hvis sådan ikke findes i den pågældende havn, af øvrigheden på stedet.

Det påhviler endvidere føreren af ethvert skib, der ankommer til eller afgår fra Færøerne, at tilstille vedkommende oppehørselsbetjent en angivelse, der indeholder oplysning om skibets navn, dets hjemsted, dets drægtighed (netto register-tonnage), dets afgangssted og bestemmelsessted og den udlastede eller indtagne ladnings art og størrelse. Endelig skal der på hvert sted, hvor noget er indladet eller lossat, til vedkommende oppehørselsbetjent indsendes angivelse herom.

Modtageren af indførte varer er pligtig at give oplysning om arten og mængden af varerne, det land, hvor de er indkøbt, samt indkøbsprisen med tillæg af fragtomkostninger. Den, der agter at udføre disse varer, er pligtig at give oplysninger om arten og mængden af varerne, det land, hvortil de sendes, samt varernes salgsværdi.

§ 5.

Landets tjenestemænd, kommunale funktionærer og enhver, der modtager honorar af en offentlig kasse på Færøerne, er pligtig at yde medvirkning til tilvejebringelse af statistiske oplysninger vedrørende deres tjenestevirksomhed eller dermed i forbindelse stående forhold efter landstyrets nærmere bestemmelse.

Med hensyn til kommunale forhold, herunder oplysninger om folketal og lign., påhviler der de kommunale bestyrelser tilsvarende pligt.

§ 6.

Den, der forsømmer at give oplysningen, som han er pligtig at give, eller som med forsæt giver urigtige oplysninger, kan idømmes bøde. Bøderne tilfalder landskassen.

§ 7.

Landsstyret fastsætter de nærmere regler for de statistiske oplysningers tilvejebringelse, bearbejdelse og offentliggørelse samt andre af denne lovgivning forårsagede forhold.

§ 8.

Denne lov træder i kraft 1. april 1949. Samtidig ophæves Lov for Færøerne Nr. 95, 25. Marts 1932, om Statistik.

2. viðg. 12. mars, 3. viðg. 15. mars Lógaruppskotsins §§ 1—4 samtyktar 16—0, §§ 5—8 og lógaruppskotið í síni heild samtykt 18—0.

67. Bretska sjúkrahúsið í Sandavági

1. viðg. 21. jan. 1949, Álit framt. 14. febr. og broytingaruppskot 23. febr.

NEVNDARALIT

Landsstýrið hevur í skrivi 22. december 1948 sent Føroya Løgtingi ymis skjøl viðvíkjandi bretska sjúkrahúsinum í Sandavági við frágreiðslu av manna-gongdini í málinum. Frágreiðslan verður at taka upp sum skjál í tingtiðindi.

Landsstýrið biður um tingsins heimild at selja húsin ella krevja Vága kommunu við rættarsligi.

Nevndin, ið hevur havt málið til viðgerðar, hevur bytt seg í ein meiriluta og ein minnihuta.

Minnilutin (Johan Poulsen, P. M. Dam og J. Fr. Øregaard) mælir til, at landsstýrið fær umbodnu heimild.

Meirilutin (P. H. Weihe, Th. Petersen, Rikard Long og Poul Petersen) kann ikki tilmæla tinginum at geva landsstýrinum umbidnu heimild, tá ið meirilutin heldur, at Føroya Løgting er bundið at fremja samtyktina, at sjúkrahús skal verða selt á støva í Sandavági, og at „bretska sjúkrahúsið“ Løsjan og Joen Jacob Simonsens hús — skal nýtast til tess.

UPPSKOT

I. Frá minnilutanum (J. Fr. Poulsen, J. Fr. Øregaard og P. M. Dam):

Føroya landsstýri verður heimilað at selja ley frá Joen Jacob Simonsen keyptu hús, og um stýrið ikki heldur seg á henda hátt fáa nóg mikið fyri ley, so við rættarsligi at krevja Vága kommunu at afturrinda Løgtinginum peningin, ið tað hevur lagt út fyri húsin.

II. Frá meirilutanum (P. H. Weihe, Th. Petersen, R. Long og Poul Petersen):

Álagt verður Føroya landsstýri at skipa fyr, at „bretska sjúkrahúsið“ í Sandavági — Løsjan og Joen Jacob Simonsens hús — verður gjørt til sjúkrahús, sambært tingsamtykt 1947, sí logtingsliðindi, bls. 69. partur í meirilutauppskotinum í logtingsmáli nr. 2: Sjúkrahús í Sandavági undir deild V. Sjúkrahús, lækna- o. t.

BROYTINGARUPPSKOT

Í staðin fyri minnilutauppskotið verður sett:

(Joh. M. Fr. Poulsen, J. Fr. Øregaard, P. M. Dam):

Løgtingið góðkennir, at landsstýrið hevur gildið J. J. Simonsen sam-sýning fyri hús síni í Sandavági, sum bretska hervaldið tók í 1942 við peningahædd 45.000 kr., samsvareandi ta priting av húsunum, sum uppsett varð í tingsetuni 1946-47.

FRÁGREIÐSLA

frá landsstýrinum 22/12-48.

Landsstýrið sendir hervið ymis skjøl viðvíkjandi bretska sjúkrahúsinum í Sandavági.

15. januar 1948 bjóðaði Joen Jacob Simonsen, Sandavágl, fíggjarmeind Løgtingsins hús síni og grundstykkið fyri 45.000 kr. Um tingið ikki vildi taka við boðum hansara, bjóðaði hann at taka til fullt avgerð av sínum kravi 15.000 kr.

Løgtingið samtykti, sbr. lögtingstíðindi 1947, bla. 69, at áleggja lögtings- skrivstovuni, aftaná at hava samráðst við sóknarstýrini í Vágum, at taka avgerð um samju við J. J. Simonsen og geva honum boð seinast leygarlagin 24. januar 1948.

Kommunurnar ynsktu at keypa húsini fyri 45.000 kr., men tað kom ongantíð í lag, at kommunurnar vildu betala keyppeningin, og so slatt hevur landstýrið ávist Joen Jacob Simonsen peningin og fingið skeyti uppá húsini. Eftan hevur verið skrivað til kommunurnar um at gjalda, men uttan úrslit.

Landstýrið hevur tí samtykt á fundi 9. d. m. at venja sær til Løgtingið og biðja um at fáa heimild til at selja húsini ella fáa heimild til frá Løgtingin- um at krevja kommunurnar við rættarstig.

2. viðg. 18. febr. 3. viðg. 23. febr. Atkvøðugr. 24. febr. — Broytingarupp- skotið samtykt 14—0. Minnilutauppskotið 1 so stutt burtardottið. Uppskot meirilutans sett undir atkvøðugreiðslu við *namakalli*: *Ja atkvøddu*: Poul Pe- tersen, Hákon Djurhuus, Martin Holm, R. Long, Poul Nielson, A. Djurhuus, Jens Chr. Olsen, Joh. M. Fr. Poulsen, P. H. Weihe, Johan Reinert, W. Smith, Fr. Bláhamar, A. Sørensen, S. Ellefsen. *Atkvøddu ikki*: L. Zachariassen, S. P. Zachariassen, J. P. Davidsen, J. Fr. Gregaard. *Burtur*: P. M. Dam, Th. Petersen, og varð meirilutauppskotið so stutt samtykt 14—0.

68. Ravmagnsskipanin í Suðuroy

1. viðg. 22. januar 1949. Álit framl. 15. mars.

ÁLIT

Sóknarstýrið fyri Vágs kommunu hevur í skrivi, dagfest 9. november 1948, heftt á lúgið at fáa ingenior Diemars øtlanir fyri útbýggjan av vatn- orkuni í Suðuroy sendar til Janska Elektricitetsraðið til góðkenningar, og setið í samband her við ynska treytil.

2. december søkir sóknarstýrið um loyvi til at taka upp lán, stórt kr. 600.000, , til umbotan av „El-verkinum í Bolni“, og at Løgtingið tekur abyrgð fyri hesum lán.

Sagt verður í nevndu umsókn, at umbotanin øtlandi vil kosta um leið kr. 750.000.—, men at verkið sjálvt er fært fyri at rinda kr. 160.000. Røðni, ið nýtast skulu, eru keypt frá A/S Højgaard & Schultz, København.

Landsstýrismaður L. Zachariassen, ið hevur lagt málið fram á ting, ger vart við, at sóknarstýrið, áðrenn kommunan keypti rørin, ið bert er eitt lóð í tí pláni, ið kommunan nú sækir Løgtingið um lánloyvi og ábyrgð fyri, átti at havt sakt tingið um loyvi til hetta keyp.

Fossanevndin, ið hevur fingið málið til viðgerðar, hevur 10/2—1949 havt fund við driftstjóðara harra Lystbek og umboðsmenn fyri sóknarstýrinum, bæði viðvíkjandi nýggjuna vatnverki, umbotan av verkinum í „Botni“ og eina samskipan millum Vágs elektrifitetsverk og motorverkið á Tveroyri. Umboðsmenninir mæltu til, at kannanin av Diemars plánum um nýtt vatnverk steðgaði fyrj fyrst, men hildu fram, at tað var av størsta týdningi, skjólast gjørligt at fáa børt um verkið í „Botni“ og at koma til eina skipan við Tveroyri um samarbeiði millum bæði verkin.

Viðvíkjandi keypinum av rørum frá Højgaard & Schultz var upplýst fyrj nevndini, at tey vóru keypt fyrj pengar, ið verkið hevði lagt í grunn síðani 1922 til sama endamáli, og at teir vóru av tí áskoðan, at tað ikki tørvaðist loyvi frá Løgtingi til at nýta henda pening.

Á sama fundi, har landsstýrismaður L. Zachariassen og formaðurin fyri sóknarstýrið á Tveroyri vóru til staðar, var plánum, sum landsstýrið við brævi, dagfest 27. december 1948, hevur sent elektrifitetsnevndini, viðgjøddur.

Umboðsmenninir fyrj bæði sóknarstýrinum vóru á einum máli um, at tað var neyðugt at koma til eina skipan, har eftir verkið í „Botni“ og motorverkið á Tveroyri koma at arbeiða saman. So stótt vil nevndin mæla tinginum til at samtykkja uppskot um, at tað samja er flogin í lag millum Vág og Tveroyri um eina samskipan og útnyttan av tí elektrisku megin frá báðum verkunum, verður landsstýrið heimilað at geva verkinum í „Botni“ ella eini kommunalari samskipan loyvi til at taka lán, stórt upp til eina millj. kr., og at taka ábyrgð fyri nevnda láni.

UPPSKOT

I. Tá tær í álitinum nevnda freytlir eru lóknar, verður landsstýrið heimilað at kunngera niðanfyrirstandandi lógaruppskot.

Løgtingslóg viðvíkjandi ravnagnsmálum í Suðuroy.

II.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað Løgtingsins vegna at geva loyvi til lánupp løku og at veðhalda fyrj neyðturvilig lán til endurnýggjan av elverkinum í Botni og onnur neyðturvilig lán í samband við nýskipan av ravnagnsmálum í Suðuroy, tó ikki yvir tilsamans 1 millj. kr.

§ 2.

Landsstýrið verður heimilað at góðkenna samja, sum gjørd verður millum kommunurnar í Suðuroy viðvíkjandi nýskipan av ravnagnsmálum í Suðuroy.

§ 3.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Lagtíngslóg angående elektricitetsagen på Sudero.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til på Lagtingets vegne at give tilladelse til, at der optages lån, og garanterer for de nødvendige lån til genopbygning af Elværket i Botni og andre nødvendige lån i forbindelse med en nyordning af elektrifitetsproblemet på Sudero, dog ikke over 1 mill. kr. ialt.

§ 2.

Landestýret bemyndigast til at godkenda en overenskomst, som måtte indgås mellem kommunerne på Suðuroy angående nyordningen af elektricitets-spørgsmålet på Suðuroy.

§ 3.

Denne lov træder i kraft straks.

2. viðg. 15. mars og 3. viðg. 16. mars. I. Uppskot nevndarinnar samtykt 13-0, II. Lógaruppskotsins § 1 samtykt 13-0. §§ 2 og 3 samtyktir 12-0, og lógaruppskotið í síni heild samtykt 13-0.

69. Løgtingsábyrgd til Skipafelagið Føroyar

1. viðg. 24. jan. 1949, Framl. 10. mars

NEVNDARALIT

P/F Skipafelagið Føroyar hevur í riti av 19. januar 1949 við lögtingsmanni P. M. Dani borið fram á tingboti spurningin um løgtingsábyrgd fyri einum láni til felagið uppá 3 milliónir kr. til bygging av einum nýggjum skipi at seta í staðin fyri „Tjaldrið“ á farleiðini Keypmannahavn—Føroyar.

Greitt verður frá, at tiliki skip verður at kosta 8.500.000 kr., og at gjalda soleiðis:

Felagsins tæki peningur	kr. 1.000.000	
Hækkan av partapeningi	„ 760.000	
Ætlað inntøka í 3 ár	„ 1.500.000	3.260.000 kr.
		
At læna verður so eftir ein peningabædd uppá ca.		5.500.000 kr.

Felagið heldur seg kunna læna uppá ognir sínar einar 2,5 mill. kr.

Tær 3 mill. kr., ið so eru eftir, biður felagið um Løgtingsins ábyrgd fyri.

Samhætt roknskapin fyri 1948 hevur felagið hella utið vunnið til avstrýkingar og aðra býting kr. 464.569,73 við „Tjaldrið“, í 1947 kr. 656.295,91 og í 1946 kr. 370.661,04, og við øllum skipum og verkjum sínum hevur tað hesi ár vunnið atvikavíst kr. 425.226,44, kr. 723.278,10 og kr. 385.390,35.

Roknskapir felagsins við fliggjarstaðuni eru hjálagdir málinum.

Fliggjarnevndin, ið fekk málið til vátgerðar tann 24. januar 1949, hevur havt samráðingar við stjórn felagsins og nevndarlimir tess.

Nevndin sendi stjóranum soljóðandi bræv:

„Á figgjarnevndarfund, í dag, 8. h. m., varð samþykkt að blöða p/f Skipa-
felagið um:

- 1) 3 ára roknskap felagsins, harundið roknskapin fyrir 1948,
- 2) Hverji lántilsegn, felagið hefur í Bretlandi,
- 3) Eina uppstillingu av, hvussu felagið hefur hugsað sær gjaldanina av figgjanini av byggingini av tí nýggja skipinum.“

Dagin eftir móttók nevndin hetta svarskriv við hjáløgðum roknskópum og figgjarstandum:

„Í brævi, dags. í gjár, hava tit sett fram 3 spurningar, sum vit her skulu loyva okkum at svara uppá.

- 1) Roknskapir í 7 cintøkum fyrir árin 1946, 1947 og 1948 senda vit hjálagt.
- 2) Beinleiðis skrivlig lántilsegn úr Onglandi hava vit ikki, men skipasmiðjurnar segdu seg kunna útvega lán uppá einu helvt av byggiprisinum ella um 4 mill. kr. Hesj lán eru kortfréistaði — hægst 5 ár — og tí verður rakstrarúrslitið av skipinum neyvan at rekka til rentur og avdrátt. Rentuna segja teir kom at liggja um leið 4 %. Talað var um, at fann ein skipasmiðjan sjálv kundi lána ein part, men hetta var lá óvíst, og tað hugsa vit okkum, at nevndin, ið fer til Onglands, gjøllari kann kanna. Vit halda okkum vita, at ein lögtingsgarantur kann fáa okkum lánið uppá longri tíð og til lægri rentu í Onglandi. Undir øllum umstøðum halda vit garantin vera neyðugan, fyri at vit seinri, um tað víst seg, at raksturin ikki gevur nokk til rentu og avdrátt, kunna konventera lánini,
- 3) Vit hugsa okkum, at gjældini av skipinum fara soleiðis fram:

1949		1.500.000 kr.
Egnan pening		1.000.000 kr.
Ætlaðan vinning 1949		500.000 „
		1.500.000 kr.
1950		3.000.000 kr.
Lán uppá gamla „Tjaldur“, „Rók“ og húsnøgn		750.000 kr.
Viðkan av partapeningi		750.000 kr.
Ætlaður vinningur 1950		500.000 kr.
Lán (løgtingsgaranti)		1.000.000 kr.
		3.000.000 kr.
1951		2.500.000 kr.
Lán (løgtingsgaranti)		2.000.000 kr.
Ætlaður vinningur (1951)		500.000 kr.
		2.500.000 kr.
		7.000.000 kr.

Restina av byggipeninginum, kr. 1.500.000, verður gjaldit, tá ið skipið verður leverað í 1952 og verður goldið av tí enska láninum, sum ta endaliga verður tikil, sjálvt um avtala um tað e, neyðug, áðrenn kontraktin verður undirskrivað.“

Viðvíkjandi farnagjaldshæddini er at siga, at spurningurin um lækkan ella hækkan av henni liggur hjá prísanslagarráðnum og landsstýrinum og uttan fyrri tingviðgerð, uttan so at talan er um broytni av prislógluni, og tað er ikki í hesum ferð.

Nevndin er á einum máli um, at tað er stórir tørvur á at fáa eitt nýtt liðarhóskandi far til siglingar millum Føroyar og Óðheimin, og sum felagsins inntøkur liggja og ætlandi koma at liggja við fullfermlug og vaksandi tali av ferðafólkum millum Danmark og Føroyar, heldur nevndin, líkindið vera góð hjá felagnum at vinna pening til afturrindan av teim lánun, ið felagið má gera fyri at fáa ein nútímans skipsbygging heima.

Men samstundis sum hetta verður ásað, má verða hjúðst sterkt framt, at tað fyrri samferðsluna og samhandilin við Óðheimin eins og fyrri okkara landshushald í síni heil er umráðandi, at farma- og ferðafólkagjaldið verður hikið so langt niðri sum møguligt.

Meirilutini Dam. H. Djurhuus, R. Long, Th. Petersen og Øregaard ásað, eins og frammamundan er framt, at stórir tørvur er hjá okkum Føroyingum at fáa nautarhóskandi flutnings- og ferðafólkafar til sigling millum Føroyar og Óðheimin, men má halda fast um, at farið má verða framt á skulabesta og lagallasta hátt, so trupuleikar koma ikki á, áður enn byggingin er ferd á enda. Málið hevur eftir okkara hugsan ikki verið nóg væl upplýst, og vilja vit draga fylgjandi framt:

Av felagnum verður framt, at teir ætla at taka lán uppá húsaognina „Tjaldrið“ og „Rók“ tilkams 750.000 kr., og at teir vilja hækka partapeningin við øðrum 750.000 kr., men einki er upplýst um, hvur peningurin skal verða læntur. Meirilutin mælir tinginum til, tá ið næsta ár partapeningurin eftir ætlanini skal verða hækkaður, tá at tekna sín part, og blóða felagið longu nú vlssa sær, at meiriluturin av viðkannaipeninginum vil verða teknaður. Um lán uppá hús og skip eigur eisini at verða upplýst, at lánini kunna fáast og við hvørjum freytum.

Meirilutin vísir til, at nevnt hevur verið, at felagið kann fáa exportlån í Breilandi uppá helvt av byggipeninginum, og at eisini er vón um, at skulasmíðjan, ið byggja skal, vil lata nakað av byggipeninginum, kanska 100.000 kr., standa eftir sum lán. Hetta eigur beinan vegin at verða kannað, li um ta er, at Skipafelagið í byggilæini arbeiðir við fyrribils lánun, so kann byggingin verða góðin, uttan at lán við lögtingsábyrgd nýlast at verða tilkin í fyrstu syftu, um tað eydnast at fáa frammamundan nevnda 1,5 mill. kr. í lán og partapeningin øktan.

Á henda hátt kann felagið fáa stovslið við til nýggja skipinum upp til 5 ár við brotskum lánun, og vísir tað seg neyðugt til avloysan av hesum lánun at taka lán við lögtingsábyrgd, er meirilutin sinnaður, tá ið lánitilsøgn liggur fyrri, at mæla tingnum til at veita neyðturviliga ábyrgd.

Meirilutin heldur framt, at tá ið heltt verður á tað almenna um stuðul, má verða farið framt við sparseni í felagnum og skal bert sum eitt dømi vísa til, at í roknskapinum 1947 eru „vantandi verur“ fyrri kr. 13.245,17, men í 1948 fyrri kr. 34.885,90. Eisini er tað hugstoyti at síggja, at umsiting og umvæling av „Tjaldriðunum“ í 1947 var kr. 147.913,82, men í 1948 var hesin kostnaður 444.028,89 kr.

Borið hevur verið upp á mal, við skattalættan at styðja Skipafelagið til hesa nýbyggjan. Meirilutin mælir til at samtykkja, at tann skattur, ið er lánnaður ella verður lánnaður á felagið fyrri árin 1948, januar ársfjórðing 1949, restina av 1949 og 1950, verður ikki góðin landskassanum, men at peningurin verður standandi í Skipafelagnum sum rentufrikt lán fra til niðennan uttan veðhald. Tá ið liðin er nuliðin, og skipið hevur verið í rakstri í avgjördu lið, skal verða líkin avgerð, um peningurin skal verða afturgóðin og á hvønn hátt, ella um hann skal verða avskrivaður sum stuðningur til felagið, all eftir sum felagsins liggjarstöð tá er. Um roknað verður við, at skipið er

líðugt bygi í 1962, hevði verið rimligt at gjørt av, at hetta málið skal verða tikið upp aftur lá.

Minnilutin (Poulsen og Weihe) er eins væl og meirilutin samsættur til at styðja málið um byggjan av nýggjum ferðafólka- og flutningsskipi at sigla á ferðaleiðini Føroyar--Danmark, men heldur, at málið ikki er greitt nóg væl viðvíkjandi financieringini av byggjanini til, at tingið í letuni kann taka á seg so stóra peningaliga ábyrgd, sum her er talað um. Minnilutin setir líðansvarandi hervið fram uppskot um, at málið verður tikið upp aftur á Ólavsøku komandi áftaná, at Skipafelagið hevur gjørt roynd viðvíkjandi viðkan av partapeninginum og er fært fyrí at seta fram eina fasta skipan viðvíkjandi financieringini av byggjanini.

Minnilutin kann styðja pkt. 2 í uppskotinum hjá meirilutanum um skattalættan.

UPPSKOT

1. Frá meirilutanum (Dam, H. Djurhuus, Th. Petersen, R. Long og Øregaard):

1. Um Skipafelagið Føroyar, tá iðingin er til vegar klárleiki um grundarlagið undir lántøku og viðkan av partapeninginum til byggjan av nýggjum ferðafólka- og flutningsskipi, verður noygt at taka lán ella umleggja lán, ið torva legtingsábyrgd, verður lánstýrið heimilað, eftir samráð við fíggarnevnd Løgtingsins, at veita ábyrgd fyrí Løgtingið upp í 3 milliónir kr.
2. Tingið samtykkir, at Skipafelagið Føroyar fyrí tann skalt, sum er líknadur ella verður líknadur, á tað fyrí 1948, januar ársfjórðing 1949, restina av 1949 og 1950, kann geva Føroya gjaldstovu skuldarbræv uttan veðhald og uttan rentuábyrgd. Henda skuld verður sambært skuldarbrævuunum at falla til gjaldingar 1. januar 1955, og verður lá av izinginum at taka avgerð, um peningurin skal verða góddur og hvussu, ella um eftir felagsins fíggarstöðu kann verða eftirlivin.

2. Frá minnilutanum (Poulsen og Weihe):

Málið um ábyrgd fyrí láni til P/f Skipafelagið Føroyar til nýbyggjan av ferðafólka- og flutningsskipi verður at taka upp aftur á komandi Ólavsøkufríggjsetu.

2. viðg. 12. mars og 3. viðg. 15. mars, Uppskot meirilutans 1., pkt. 1, samtykt 13--0, og pkt. 2, samtykt 17--0, Uppskot minnilutans 2, so stalt berturdafta.

70. Løgtingslóg um apotek

1. viðg. 25. januar 1949, 9. mars framl.

ÁLIT

Av tí at Løgtingið hevur samtykt at yvirtaka apotekamat, hevur landsstýrið lagt fyri tingið uppskot til løgtingslóg um apotek.

Hetta uppskot er lóg nr. 121, 20. april 1948. „Om Apotekervæsenet paa Færøerne“ við teirri broyting, at tað umboðsvald, ið er hjá dómsmálaráðharranum og ríkisumboðsmanninum, verður flutt til landsstýrið, og ferstakar feroyskur apotekaragrunnur verður settur á stovn.

Málið varð heint í ymsamalaneyvnlita, ið gjørt hevur broytingar í lógaruppskoti landsstýrisins.

I málinum liggur álitid, sum figgjarnevndin legði fram fyri tingið 10. december 1947 apotekarspurninginum viðvíkjandi og uppskot figgjarnevndarinnar, ið einmælt varð samtykt. Tjóðar: „Tingið heitir á landsstýrið at fyrirveika málið og leggja fram uppskot um nýskipan fyri tingið.“

Sum svar uppá hesu áheitan hevur landsstýrið, sum áður sagt frá, lagt fram eitt lógaruppskot, sum sett skal verða í gildi 1. april 1949.

Hent hevði tað verið hjá tinginum, um landsstýrið hevði lagt fram ley tel, sum sýndu, hvat gjøgnum tíðirnar úr Føroyum er gótt til danska apotekaragrunnin, og hvussu nógv okkum ognast av hesum peningi, sum væntiliga skal verða stóðið undir feroyska apotekaragrunninum.

UPPSKOT

- I. Tingið biður landsstýrið fáa greiðu á, hvat feroyska apotekaragrunnin ognast av danska apotekaragrunninum, og leggja úrslitið fyri tingið.
- II. Tingið samtykkir hjálagda lógaruppskot.
- III. Landsstýrinum verður givið upp í hendur at kanna møguleikan fyri at seta á stovn landsapotek.

FYLGIKKJAL:

UPPSKOT

til Løgtingslóg um apotek.

§ 1.

Til stovnan av nýggjum apotekum krevst samtykt landsstýrisins. Mál um stovnan av apotekum, og um hvar tey skulu standa, verða at leggja fyri Løgtingið. Landsstýrið kann veita stuðning ella lán úr feroyska apotekaragrunninum samsvarandi reglum, sum landsstýrið ásetir.

§ 2.

Lovv til at hava apotek verður givið við loyvisbrævi frá landsstýrinum. Til at fáa slíkt loyvisbræv krevst heimarrættur, 25 ára aldur og pharmaceutisk kandidatsprógv. Avvarðandi skal umframt ávísja, at hann hevur rætt yvir búgvi sínum, og skal í teimum viðkjum, hann áður hevur havt, hava víst framferð, lýtuleysa eftir landsstýrisins ættan. Áðrenn loyvisbræv verður givið, skal avvarðandi undirskriva vátan á búgv og rættisinni ella æru og samvitsku um, at hann við ídni og samvitskufuli vil útvinna tað, hann sum apotekari er skyldugur. Orðaljóðið í vátlanini verður ásett av landsstýrinum, fyri at vera sljori

av apoteki undir egnari ábyrgð, má avvarðandi líka treytnar fyri at hin apotekaraloyvi, og er hann í virki stimum undir somu treytum sum apotekarar. Fyri at virka sum hjálparmaður á apoteki má avvarðandi hava pharmaceutical hjálparmannapróg. Fyri at verða seltar sum næmingur á apoteki, má avvarðandi frammánundan hava fingið hana samvarandi nærrí ásetingum landsstýrisins.

§ 3.

Frá føroyskum potekum kunna verða seldar somu vörur, sum seldar verða frá apotekum í ríkinum, um hetta ikki er ímóti serstakari lóg, galdandi fyri Føroyar.

§ 4.

Landsstýrið kann á bygd, tá sóknarstýrið krevur tað, loyva, at stovendi verður handkeypssala av medikamentum hjá fólki, sum kommunustýrið veur; valið verður at góðkenna av landsstýrinum aftaná, at avvarðandi apotekari og larráðgjafi hava givið ummæli. Um samtykt verður at stovna handkeypssalu í bygd, har lækni býr, sum útflyggjar meðleini, hevur hann sæti til at fáa løtuna. Fyri at keypa medikament til og selja medikament frá tíðini solu, galda somu reglur sum fyri handkeypssalu í ríkinum. Landsstýrið avger, hvørt apotek skal hava loyvi og skylda til í tí einstaka forðum at stovna handkeypssalu. Um næsta apotek er so langt burtur, og tað er tørvur á, kunnu læknaar rokna við at fáa landsstýrisins loyvi til at flyggja út meðleini, sum verður keypt frá apoteki eftir landsstýrisins nærrí ásetan.

§ 5.

Vidvíkjandi hvørjar vörur forbeð skulu vera fyri at selja í vanligari stambúð, aftaná at henda lóg er komin í gildi, skulu galda tær reglur, sum landsstýrið ásetir.

§ 6.

Apotek lata árlígt gjald eftir reglum, sum landsstýrið ásetir. Gjaldið fer í føroyska apotekaragrunnin. Landsstýrið ásetir nærrí reglur fyri henda grunn.

§ 7.

Nærrí reglur um eftirlit við føroyskum apotekum verða ásettar av Landsstýrinum. Landsstýrið tekur avgerð viðvíkjandi apotekum og medikamentum, um í øllum spurningum sum ikki eru umræddir í hesi lóg.

§ 8.

Henda lóg fer gildi frá 1. apríl 1949.

FORSLAG

Til lagframskr um apotekervæsend.

§ 1.

Til oprettelse af nye apoteker kræves landsstyrets beslutning. Spørgsmål om oprettelse og beliggenhed af nye apoteker forelægges Lagtinget. Landsstyret kan yde tilskud eller lån af den færøske apotekerfond til apoteker efter regler, som landsstyret fastsætter.

§ 2.

Tilladelse til at drive apotek meddeles ved bevilling fra landsstyret. For at opnå bevilling til drift af et apotek kræves indfødsret, 25 års alder og

farmaceutisk kandidateksamen. Vedkommende skal derhos godtgøre at være rådfig over sit bo og skal i sin tidligere virksomhed have ndvist et efter landstyrets skøn udadelt forhold. Forh'en bevilningen udleveres, har den pågældende at underskrive en forsikring på tro og love eller på ære og samvittighed om med fbd og samvittighedsfuldhed at ville opfylde de ham som apoteker påhvillende pligter. Forsikringens form fastsættes af landstyre. For at anerkendes som bestyrer på eget ansvar af et apotek, må den pågældende opfylde de for meddelelse af apotekerbevilling stillede betingelser og er i sin funktion underkastet de samme bestemmelser som apotekere. For at fungere som medhjælper på et apotek må vedkommende have bestået farmaceutisk medhjælpereksamen. For at antages som discipel på et apotek må vedkommende have en forandelse, om hvilken de nærmere bestemmelser fastsættes af landstyre.

§ 3.

Fra færøske apoteker må de samme varer forhandles som fra apoteker i riget, for så vidt det ikke strider mod nogen særlig for Færøerne gældende lov.

§ 4.

I enhver bygd kan landstyre på begæring af det kommunale forstanderskab tillade, at der oprettes et håndkøbsudsalg af medikamenter hos en af forstanderskabet udpeget forhandler, hvis valg skal godkendes af landstyre. Efter at vedkommende apoteker og landslægen er hørte. Såfremt det beslutes at oprette et håndkøbsudsalg i en bygd, hvor der bor en distribuerende læge, er denne berettiget til at overlage dette. For sådanne udsalgs forsyning med og udlevering af medikamenter gælder de samme regler som for håndkøbsudsalg i riget. Det afgøres af landstyre, hvilket apotek der i det enkelte tilfælde skal være berettiget og forpligtet til at oprette håndkøbsudsalget. Læger kan, for så vidt afstanden fra nærmeste apotek gør det ønskeligt, forvente at erholde landstyrets tilladelse til at distribuere medicin, som foreskrives fra et apotek, efter landstyrets nærmere bestemmelser.

§ 5.

Med hensyn til, hvilke varer det efter denne lovs ikrafttræden skal være forbudt at forhandle i en almindelig købmandshandel, skal de regler, der fastsættes af landstyre, være gældende.

§ 6.

Af apoteker udredes en årlig afgift efter regler, der fastsættes af landstyre. Afgiften indgår i den færøske apotekerfond. Landstyre fastsætter nærmere regler for denne fond.

§ 7.

Nærmere regler for eftersynet af færøske apotekers drift fastlægges af landstyre. Andre spørgsmål vedrørende apotekervesenet og medikamenthandelen, som ikke omhandles i denne lov, afgøres af landstyre.

§ 8.

Denne lov træder i kraft den 1. april 1949.

2. viðg. 12. mars og 3. viðg. 15. mars. Pt. I. Uppskot nevndarinnar samþykkt 18—0. Pt. II. Lógaruppskotins §§ 1—8 og uppskið i síni heild samþykkt 17—0. Pt. III. Uppskot nevndarinnar samþykkt 16—0.

71. Døglingsbýti í Hvalbjar sókn

1. viðg. 25. jan. 1949. 17. februar framt.

ALIT

Í skrivi, dagf. 3. januar 1949, biðja Hvalbjar og Sandvíkingar tingið um at taka núgaldandi reglur fyrri døglingsbýtinum av og seta í gildi reglur, sum áseta, at allar fongurir verður býttur til partarnar.

Gjøgnum øktir hevur Hvalbjar sókn verið fyrri tí góða býti, at hon fram um allar aðrar í landinum at kalla á hvørjum ári hevur fingið fong av døglingi. Alla hesa tíð hava býtingarreglurnar havt rotur sínar í norsku lóg, sum gevur jørðini størsta partin av hesum frálíka tvesti. Húsatalið fær, sum er, alt tvestið aftanfyrri gottið og ell beinið, men ikki er altíð lætt at avgera, hvussu nógv búski eru undir somu lon, og stendur tí mangan kjak av hesari reglu. Harvið kemur, at gjøgnum ell hesi ár er fólkatalið fleiri ferðir tvífaldað, jørðin verðin meira smábýtt, samfelagslívið og vinulívið munandi broytt.

Døglingar ganga sum kunnugt ikki í flokkum sum gríðahvalur, men bert 1--3 døglingar koma til skiftis hvørja ferðina. So stutt verður tað mangan ikki meira enn til máltíð, tann ognarleysi fær av hesum góða tvesti.

Út frá teimum sjónarmiðum, at tað var órættvíst móti teimum ognarleysu, lók tingið fyrri 15 árum síðani gríðahvalin av.

Ymsamálamevndin heldur so stutt, at Løgtingið avgjørt eigur at ganga hesari umsókn á mót, og setir fram hetta

UPPSKOT

tí lögtingslóg um døglingsbýti í Hvalbjar sókn.

§ 1.

Allar eldri reglur døglingsbýtinum í Hvalbjar sókn viðvíkjandi verða við hesari lóg avtiknar.

§ 2.

Koma døglingar í Hvalbja ella Sandvík, eru tað tveir av teimum settu grindavurderingsmönnum í avvarðandi bygd, sum standa fyrri døglingsbýtinum.

§ 3.

Vurderingsmennirnir skulu vurdera og skifta alt tvest, ell bein og all spik uttan káluna og trónir sundur til partarnar. Førmennir á grindabátunum skulu tí vurderingsmenninar geva upp talið á portunum.

§ 4.

Um tað er neyðugt seta vurderingsmennirnir vakt yvir fonginum, og í ómaksløn fær hvør verk'arnar 2 partar fyrri náttina.

§ 5.

Latið verður til einstakling fyrri sigging trónin (trónarnar) og 2 partar. Finningarbátur fær trónin (trónarnar) og dupult so nógvur partar, sum fólk eru á báttinum.

§ 6.

Som ómakslað, fáa vürðingismennirnir hvor sínar 4 parlar.

§ 7.

Kálurnar verða seldar, og peningurinn fór í sóknarjarðagrunnin. Missa menn ambæð, eða fáa báðar skada í drápinum, meta vürðingismennirnir skadann í peningi, sum verður gællt frá sóknarjarðagrunninum.

§ 8.

Þessi lög kenna í gildi beinan vegin.

Lögtingar um forðingun af döglingefangster í Kvælu söm.

§ 1.

Alle tidligere regler angående forðingen af döglingefangster i Kvælu sogn sættes med denne lov ud af kraft.

§ 2.

Fanges döglinger i Kvælu eller Sæð víg, er det de to ansatte grunde-vürðingismænd i den pågældende bygd, som foretager forðelingen.

§ 3.

Vürðingismændene skal vürðere og forðele alt kød, alle ben og alt spæk, undtagen hovedet og nebbet, til parterne. Formændene for grundebygdene skal til vürðingismændene opgive antallet af parter.

§ 4.

Hvis det er nødvendigt, sætter vürðingismændene vagt over fangsten og som løn herfor får hver vagtmænd 3 parter pr. nat.

§ 5.

Som løn for at være den første, der opdager en eller flere döglinger, får en enkeltperson nebbet (nebbene) og 2 parter. Er det en båd, der finder döglingen eller döglingerne, får mandskabet nebbet (nebbene) og dobbelt så mange parter, som der er personer med båden.

§ 6.

Hver vürðingismænd får som løn 4 parter.

§ 7.

Hovederne bliver solgt, og pengene indgår i sognets jordfond. Går hvadredskaber tabt, eller får både skade under drabet, bliver skaden vürðret i penge af vürðingismændene, og de skadelidte får udbetalt vürðingssummen fra sognets jordfond.

§ 8.

Denne lov træder i kraft straks.

2. viðg. 21. febr. og 3. viðg. 23. febr. Uppsökt lögurinnar §§ 1-8 og lög-gruppskotið í síni heild samtykt 17-0.

72. Smiðjan í Føroyingahavnini

1. viðg. 29. jan 1949, 11. febr. Framl.

NEVNDARUMHUGSAN

Føroya Skipara- og Navigatorfelag hevur í skrivi til Løgtingið, dagsett 14.1.1949, sakt um, at smiðjan í Føroyingahavnini í Grønlandi verður endurreist, og helst betur útgjörd, enn hon var. Málið kom til 1. viðgerð 29. januar og varð víst til fiskivinnunevndina.

Tað verður í umsóknini fort framt, at smiðjan í Føroyingahavnini, sum áðrenn kríggið var til ógvuliga stórt gagn fyri tað føroyska fiskiskapla undir Grønlandi, nú stendur lóm og lamið.

Hjálagsi umsóknini er eitt yvirblik sum Føroya Skipara- og Navigatorfelag hevur fingið til vegu, yvir tól og tilfar, sum neyðturviligi er til eina slíka smiðju. Hjálagsi er eisini yvirblik yvir teir lutir, sum av Grønlands handli eru tiknir úr smiðjunni undir kríggnum.

Føroya Skipara- og Navigatorfelag heitir á Løgtingið um at biðja landsstýrið seta seg í samband við Grønlands handli og fáa avgjört, um handlin vil seta teir kurtartíðna lutir eftur í smiðjuna ella gjalda virði teirra. Tað verður lagt aftreft, at nakað er iðkið av føroyskum skipum í 1940, tá á kríggið var brostlív, og teir ikki roknaðu við, at smiði komu aftur til Grønlands í langa tíð.

Viðvíkjandi nýstovnanini av smiðjunni í Grønlandi setir Føroya Skipara- og Navigatorfelag fram uppskot um.

- 1) at tingið setir nevnd til at fyrirleika hetta arbeiði í ár, ella
- 2) letur eina nevnd valda av vinnufelgunum saman við landestýrinum stíla fyri nýstovnanini, soleiðis at Tryggingarsambandið leggur peningin út.

Tryggingarsambandið Føroya og Føerernes gongsidige Forsikringsforening hava tikið undir við skiparafelagnum um at hella á tingið. Skiparafelagið vil eftir forfarum taka part í útreiðslunum og heitir, at reifarafelagið og fiskivinnufelögin vilja gera tað sama.

Fiskivinnunevndin, sum hevur fingið hetta mál til viðgerðar, er á einum máli við skiparafelagið um, at smiðjan í Føroyingahavnini, sum hevur verið av so stórum týðningi fyri tey føroysku skipini undir Grønlandi gjøgnum árini, eigur at verða endurreist sum skjótast, og at hon eigur at verða væl útgjörd við nútíðarhóskandi tólum.

Nevndin heldur, at nýstovnanin av smiðjunni eigur at verða fyrirleikað av nevnd, vald av vinnufelgunum saman við landestýrinum, og kann mæla til, at Tryggingarsambandið Føroya leggur út tað neyðturviliga pening til nýstovnanina.

UPPSKOT

- 1) Smiðjan í Føroyingahavnini í Grønlandi verður endurreist.
- 2) Nýstovnanin verður fyriskipað av landestýrinum saman við eini nevnd, vald av teim føroysku vinnufelgunum.
- 3) Tryggingarsambandið verður biðt um at leggja út tað til nýstovnanina neyðturviliga pening.

2. viðg. 14. febr. og 3. viðg. 23. febr. Uppskot nevdarinnar samtykt.
18--0.

73. Fiskiskipaflotin

1. viðg. 28. jan. 1949. Framl. 7. mars.

NEVDARUMHUGSAN

Føroya Skipara- og Navigatørfelag hevur í brævi, 15.1.1949, vent sær til Løgtingið viðvíkjandi umbotan og endurnýggjan av fiskiflota okkara. Tað verður millum annað víst á, at ein munandi partur av teim nýkeyptu skipum eru ov dýr at dríva vegna líttar og dýrar viðbotur. Felagið heldur tað lí verður neyðugt sum skjótast at fara undir eina skilagóða kannan av okkara veiðifiskindum, og biður liggja um at seta bráðfengis uttanfinganevnd til at kanna hetta mál og skjótast gjørligt seta fram uppskot um

- 1) endurnýggjan og útbyggjan av skipaflotanum.
- 2) kannan av umvølingarviðurskiftinum hjá skipum og gera tilskilarnir til, at umvølan av skipum verður almennum lóni fer fram á tryggjandi hátt.

Hetta stóra og týðingarmikla mál varð lagt fram á tingi 20. januar og eftir fyrstu viðgerð 28/1 víst til fiskivinnunevndina, sum skal hoyva sær at føra framtíð fylgjandi:

Nevndin er á einum máli við Føroya Skipara- og Navigatørfelag í, at ein skilagóð eftirkannan av okkara veiðifiskindum vil vera av tí størsta týðing. Nevndin hevur 14/2 frá landstýrinum fingið úrdrátt av einari frágreiðing frá einum fundi, sum ein nevnd undir UNO hevur hildið í Paris í fyrra heftingi av december 1949, og hvar Danmark, Stóra Bretland, Frankaríki, bisonan í Týskland, Noreg, Hóland, Ísland og Italia vórðu umboðað. Har var eingin umboðamaður úr Føroyum. Hendi nevnd hevði serliga fiskiskapsspurningar til viðgerðar, og lann enski fiskaridirektørur Mr. Dunn varð valdur til formann.

Tað varð sagt frá, at ley ymisku fekafraruleiðandi lond rokna við einum vaksandi fiskiskapi í teirri nærmasta framtíð. Roknað verður við einari framleiðslu av 766.000 tonsum meira í 1952-53 enn í 1948-49, herav 267.000 tons av sild.

Sum verandi av serligum áhuga fyri Føroya, skal verða sagt frá, hvat lann enski fiskaridirektørurin færdi fram. Hann greiddi millum annað frá, at Stóra Bretland í 1952-53 setlar sær í mesta lagi at innflyta 110.000 tons av white fish (torsk, hýsu, upsa o. l.) frá úthetinum, og er hetta ein minnkan av 238.000 tonsum í mun til 1948-49. Tað kann enná verða talan um enn størri minnkan, eftir hvat hann uplýsti.

Tað einasta landi, sum ættar sær at vaksa um innflutningin av fiski aftaná 1948-49, er Italia, nevniliga frá 50.000 til 100.000 tons um árið. Mr. Dunn vendi sær ærslakliga til Ísland og Noreg, ráddi hesum londum frá at

vaka um teirra fiskaframleiðslu og það serliga telj. íslensku umboðsmenn, um at mæla til, at kontraktirnar um smíðan av teim 12 stóru íslensku trolarum vóru annulleraðar. Li at ikki kundj fáast marknaðu, a Stóra Bretlandi fyrj veiðu teirra, eftir tí nýggju skipan, Stóra Bretland mtlar at seta í verk.

Mr. Dunn upplýsti, at tað varð seltanin at vaka munandi um framleiðslu av fiskj í Stóra Bretlandi á tann hátt, at tann enski trolaraflotin varð moderniseraður, og al tað var seltanin at avlaka so nógvar av teim gomlu trolarum, at trolaraflotin í tali varð væl minni enn áðrenn kríggid.

Sum tað vil ganga fram av tí, ið sagt er frá her, eru tað forvitnisligir upplýsingar, tann enski fiskaridirektururin er komia fram við, og elga vit at leggja okkum hetta í geyma, og sum skjótast eins og Føroya skipara- og navigatørfelag setir uppskot um - fara undir eina kanning av okkara veiðufikindum. Tað kann verða útlit til, at tað er vandj fyrj, at serliga solan av „white fish“ í Stóra Bretlandi vil verða mezt niðurskorin, og tað er jú hesin fiskur, tey føroysku veiðuferini serliga framtíðsa. Eftir tí, sum er komið fram a fundinum í Paris, er tað ógandið ov skjótt, at tann føroyski veiðu og marknaðspæringur verður tikin til viðgerðar av sakkendum meimum, eins og spurningurin um at fáa okkara skipsflota so tíðarhóskandi sum møguligt. Tað er tann leiðin, ið verður fylgd í Stóra Bretlandi og í okkara grannalondum yvirhøvur, og vit mugu gera tað sama, so vit tað er okkum møguligt, og sum skjótast fara undir at viðgera henda spurning.

Fiskivinnunevndin kann mæla til, at seta verður nevnd sum av Føroya skipara- og navigatørfelag umsøkt, skipað soleiðis, at Føroya skipara- og navigatørfelag verur í lim, Føroya Fiskimannafelag og Suðuroyar Fiskimannafelag í lim, Føroya Reiðarafelag og Føroya Trolarafelag í lim, maskinist- og motorpassarafelagið 1 og Føroya landsstjórn 2 limir. Undir samráðingunum við Føroya skipara- og navigatørfelag um navigatiónsundirvísingina varð fært fram av felagnum, at tað vildi vera rætt at seta nevnd til at kanna eftir navigatiónsundirvísingini aðrastaðni og eðrum í samband her við standandi spurningum.

Fiskivinnunevndin vil styðja eitt slíkt uppskot, men heldur, at tann í hesum máli setta nevnd eisini vil koma taka navigatiónsspæringarnar til viðgerðar, og heldur tað tí verða rætt at fyristøðumaður navigatiónsskúlans eisini verður limur av nevndini.

UPPSKOT

1. Til at viðgera málini um endurnýggjan og útbýggingu av skipsflotnum, kanna av umvellingarviðurskiftunum hjá skipnum og kanna av navigatiónsundirvísingini aðrastaðni setir Løgtingið 7-mannanevnd, ið verður vald soleiðis:

Føroya skipara- og navigatørfelag verur í lim, Føroya fiskimannafelag og Suðuroyar fiskimannafelag í lim, Føroya reiðarafelag og felag føroyskra trolaraeigara í, Maskinist- og motorpassarafelagið 1, Føroya landsstjórn 2 limir og fyristøðumaður navigatiónsskúlans.

2. Tær útreiðslur, ið standast av hesum, verða góðnar av landskassanum.

BROYTINGARUPPSKOT

frá R. Long:

Seinast í punkt 1 verður skoytt afturat:

Báðir línurnir, ið landsstjórn verur, skulu vera sjókensil og annar kenur við navigatiónsskúlakenslu.

Seinast í punkt 2 verður í staðin fyrj punktum skoytt afturat:

outur av peninginum til fiskivinnumál á fíggarilógini, § 12. pkt. 13.

2. viðg. 9. mars og 3. viðg. 15. mars Broytingaruppskot til pt. 1 fall 8—0.
Nevndaruppskot pt. 1 samtykt 17—0. Broytingaruppskot til pt. 2 fall 6—0.
Nevndaruppskot pt. 2 samtykt 14—0.

74. Vegir og lendingar

1. viðg. 27. jan. 1949. Framlagt álit 15. mars og broytingaruppskot 16. mars.

ALIT

I tingsetuni 1948/49 hevur havna- og veganevndin viðgjørt framhald av vega-, lendinga- og havnabygging samsvarendi eldri og nýggjum umsóknunum.

Nevndin hevur viðgjørt og kannað málini saman við lögtingsverkføringi Helmsdal, og hevur verkfrøðingurin lagt fram fullfíggjað yvirrit yvir umsóknir, sum inn eru komnar, í 1948/49 eins og yvirrit fyriliggja yvir standandi studningsjáttanir og eldri játtanir, ið regluliga eiga at falla burtur pr. 1/1-49, sambært lögtingsviðtøkum.

Undir viðgerð av mállum má nevndin áanna, at beinast er at lúka skul á gomlum studningsjáttanum. Ið ganga aftur 17 eftir ár.

Hesi gomlu lól tarna arbeiðinum hjá verkfrøðingsskrivstovuni og gera tað torført at hava greitt yvirrit. Ti má nevndin mæla til, at eldri studningsjáttanir verða forðar ajour og peningurin settur í ein serligan grunn til seinni nýtslu, har umstøðurnar verða at gera tað neyðugt.

Somuleiðis er nevndin samd við verkfrøðingin um, at samlir prísir verða umreknadur til núgaldandi prísir, og at í framtíðini einans verður roknað við nútímans prísunum.

Annars hevur verkfrøðingsskrivstovan í skrivi, lagsett 13/12-48. Jan. 765/48, til Føroya landstýri sett fram sína áskoðan viðvíkjandi framhaldi av lendinga- og vegabygging. Samstundis hevur landstýrið fingið fullfíggjað yvirrit yvir standandi studningar pr. 1/1-49 og yvirrit yvir nýggjum umsóknunum. Verkfrøðingsskrivstovan hevur tilmælt ymsar játtanir.

Nevndin er samd við landstýrinum í tess áskoðan í skrivi til nevndina, dagfest 13/12-48.

I hesum skrivi verður m. a. fort framt, at studningar til dyrkingarvegir framvegis ikki elga at verða játtadur, har játtanir standa til framhald v samferðsluvegagerð.

Tað er ein veruleiki, at ov smátt gongur við útbyggjan av samferðsluvegum.

Orækin man helst vera ov lítil arbeiðskraft í vinnu. Ið betri verður lúkað, enn vegaarbeiði.

Her er ein spurningur, sum má takast álvarsliga til umhugsunar. Hitt almenna kann ikki framvegis lata óansað tann veruleika, at stóru peningur er latin til samferðsluvegir, sum alsamt um ellur Føroyar ikki koma til nyttu av tí, at teir ikki eru samanbundnar. Tingið má her hoyra at skipa so fyr, at samferðsluvegir verða gjørdir lúdnir.

Tunnelgrevatúr er eitt lið í sambindingini av samferðsluvegum, og er peningur settur av til hesar ætlanir. Í Suðuroy er ætlanin at gera tunnelgjøgnum Mannaskarð til sambinding av Høvs-Øravíkar-vegnum og gjøgnum Hvalbiarfjall til sambinding millum Trongisvág og Hvalba. Somuleiðis í Borðoynni er talan um tunnel norðan fyri „Lokkan“ og á vegstrekkinum Klakksvík - Árnafjørð.

Áðrenn endalig kostnaðarætlan fyri tunnelgrevatúr kann verða gjørd, mæltir verkfrøðingurin til at fáa ein geologiska kortleggjan.

Útbyggjan av lendingum og vegum kann stórt sæð sigast at fara fram í vanligum sligum, meðan útbyggjanin av tein størri havnaløgunum, sum frammanundan er grundað uppá lægri ætlanir, í letun; ikki kann sigast at vera samskipað enn.

Vánandi kemur íð gongd á, so bygt kann verða í tann mun, avvarðandi kommunur og Løgtingið verða færi fyri at greiða kostnaðin.

Pr. 1/1-49 er stóðan henda víðv. lendingum:

Sambært frá lögtingsskrivstovuni, dagss. novbr. 1948 (skjal I).

Játtanir ikki útgeldnar pr. 1/11-48.

3/4 . kr. 416.408 (gl. prísir)	kr. 312.302,25
plus dýrlíðarviðbót	875.000,—
3/4 . kr. 44.115 (jáltað 1943, n. prísir)	33.086,25

kr. 1.220.388,50

Í sambandi hervið upplýsir lögtingsverkfrøðingurin, at síðan nýttar ei gjørt: Nakot av brúgv í Funningsfirði, brúgv í Oyndarfirði, lending á Toflænesi, nakot á Morskranesi, Nólsoy, Mikines og nakot í Skálavík.

Finglð samtykti í januar 1948 at endurnýggja restandi studningar, sum tvíktir fyri 1940—47, id so, at studningar, veittir framman undan 1944, bert skuldu verða at gjalda til árslok 1948, og varð víðari samtykt, at tann parturin av játtaðum peningi, sum ikki varð nýttur, skuldi selast í ein grunn til tryggjan fyri studningar, veittir aftaná 1/1-1944.

Fyri 1948 varð játtað sum studningur 3/4 . kr. 98.380,— (gl. pr.).

Sambært yvirtá (skjal II) selir nevndin fram:

UPPSKOT

A. Lendingar.

Hesir studningar falla burtur pr. 1/1-49, og verður peningurin selður í grunn til tryggjan fyri studningar, veittir aftaná 1/1-1944:

Kommuna	Víðmerkingar	gl. pr.	nýggj. pr.
Víðoyar	Múlin á helluni á Víðareidi	100,	8.900,
Klakksvíkar	Norðoyri		5.000, -
Húsa	Lending, Syðradali	6.000, --	
Kollafjarðar	Støð og drátt		687,-
Kaløbaks	Lending		600,--
Sandavágar	Lending, Stættanes		1.300,
Seyrvágar	Lending og koyrukai	7.000,--	
Riggjar	Lending, Gásadal	700,--	
Húnavíkar	Lending	2.000,	
Skúvoyar	Sl. Dímur		2.000,
Kroðbiar	Drátt, Trongisvág og Víkargarði	1.000,	1.000,
Forkeis	Lending og bringarður	38.204,80	
Funnbiar	Lending	5.480,--	
		kr. 60.484,80	19.467,

Við ley arbeidir, peningur er jättlaður til undir sömu studningsveltan. eru gjörð ella eru í gerð, verður studningurinn ella partur av honum at gjalda í nærmastu framtíð.

Kommuna	Viðmerkingar	gl. pr.	nýggj. pr.
Riðis	Lending í Svínáum	3.500.--	
Gjáar	Bálastøð við Gjógv		3.000.--
Kvívikar			2.800.--
		3/4 kr. 3.500,—	5.800,—

Kommuna	Viðmerkingar	Nýggj. pr.
Svínoyar	Eykastuð. lending í Svínoy	6.200.--
Viðoyar	Fykajáttan lending, Eystvík	10.000.--
Klakksvíkar	Lending, Borðoyavík	20.000.--
Mikladals	Umhv. undir Hálsinum	12.000.--
Húsar	Arbeiði, ið gjørt er	11.300.—
Oyndarfjarðar	Leingjan bryggju yvir 2 ár	27.500,—
Kladravíkar	Lending í Gjónni	3.000.--
Fuglafjarðar	Fyka til lending á Hellunum	9.000.—
Gøtu	Brúgarð í Stóruflesu í 5 ár, árliga	30.000.—
Sunda	Leingjan av lendingabr., Norðskála	12.000,—
	Oyri 2 ár. árliga	17.500.—
Gjáar	Umhv. lending, Gjógv	5.000.—
	Skinnaradrátt	4.000.--
Hvalvíkar	Leingjan lendingabr.	15.000.--
	lendingshr. í Hósvík	15.000.--
	lendingshr. í Streymnesi	15.000.—
Kollafjarðar	Til brúna við Sjógv, 2 ár 40.000.--	20.000,—
Vestmanna	Á Vállum, 120.000 kr. í 4 ár	30.000,—
Sanlavágar	Til verjugarð í bygðini	8.000.--
Tórshavnar uttanb.		
Hoyvík	Eykast. lending. Hoyvík	15.000.--
Argir	Batahavn	4.000.--
Nólsoyar	Leingjan 20 m bryggju á Kósini í 2 ár. 65.000 kr.	32.500.—
St. Dímun	Til uppgongdina	7.000.--
Skúvoyar	Til motorspæl	16.000.—
Høvs	Fyribils til kostnaðarætlan er gjörd til viðkan av havni	10.000.--
	Peningurin skal nýttast til útdýpan og til at gera garðin litta. Játtan er treytað av, at arbeiðið verður gjørt í 1949.	
		3/4 kr. 355.000.--

Fuglafjarðar kommuna.

Umsokn um studning til betongarð fram við sandinum kann ikki verða jättlað.

Sunda kommuna.

Viðvíkjandi lending á Oyri verður kostnaðarætlan at gera.

Nólsofjarðar kommuna.

Umsokn um vatnhr. við Langasandi kann ikki jättast.

Uppdráttur á Tórnesi ikki kannast. Leingjan av brúgv Signabo má steðga.

B. Viðvikjandi dyrkingarvegum.

Yvir stuðningar, lá eiga at falla burtur pr. 1/1-1949, verður víst til skjal IV. og settir nevndin fram

UPPSKOT

Pr. 1/1-49 falla niðanfyri standandi stuðningar burtur, og peningurnir settur á eina serliga vegkonto til tryggjan av ógloknum stuðningi.

Kommuna:	
Klakksvíkar	8.265,— kr.
Elduvíkar	1.605,— „
Fuglafjarðar	1.945,— „
Sjóar	325,— „
Fiðis	1.750,— „
Vestmanna	13.700,— „
Havnar uttanb.	295,— „
Nólsoyar	1.600,— „
Miðvágar	1.975,— „
Sands	1.470,— „
Skopunar	1.775,— „
Hvalbía	2.470,— „
Frøðblar	5.560,— „
Porkeris	5.180,— „
Sunnblar	3.560,— „
Tórshavnar	11.420,— „

Hesin peningur ella partur av honum verður tó at ávísa til gjaldirar í nærmasta framtíð, við tað at tey arbeiði, peningurin er játtaður til, ella partur av teim, eru gjørd ella eru í gørd.

Viðvikjandi eftirstøðum til dyrkingarvegir verður víst til skjal V.

Sambært skjal VI mæltir nevndin til at veita hesar nýjttanir til dyrkingarvegir.

Kommuna	Viðmerkingar	Nýggj. pr.
Fugloyar	Vegir Kirkju og Hatlarvík	6.000,—
Svinoyar	Hava ca. 11.000 kr. gomlum stuðningi. Nýjttan biðja til Ólavsakutingið.	
Klakksvíkar	Hava standandi 20.500,— (gt pr.)	
Kunoyar	Biðja fyribils.	
Mikladals		
Húsa	Fingin umsókn	
Oyndarfjarðar	Fingin umsókn	
Elduvíkar	Til veg í Elduvíks bygd	2.800,—
	Til veg yvir á Bo í Elduvík	4.000,—
	Til veg oman á lendingshv. Funningstj.	5.200,—
Fuglafjarðar	Gamlan stuðning	
Leirvíkar	Gamlan stuðning	
Gøtu	Gamlan stuðning	
Nes	Til veg úr samferðsluvegnum oman á bryggju á hagaból	3.800,—
	Til veg úr Miðju til tær ovaru trádunnar og framh. av Miðju (Rituvík)	5.400,—
	Veg móti húsum Aðuvík	4.300,—
Sjóar	Til veg móti kirkjunum við Sjógv	2.800,—
	Til veg móti kirkjunum við Sjógv til breiðkan 100/100 brúgv	1.020,—

	Til 4,5 m	880,-
	Til vendipláss	300,-
	Til veg móti bakkanum við Sjógv	1.400,-
	Til veg móti skúlanum	2.600,-
	Til veg frá skúlavegnum móti húsum hjá Láva	3.800,-
	Til leiðingjan av Klókavegnum	2.100,-
	Til veg ummál á leiðingina á Norðskála	3.200,-
Hunda		
Frøla	gl. studningar	
Funnings	gl. studningar	
Gjáar	Til uppfyrringaveg við Gjógv	10.000,-
Haldórsvík	Eingin umsókn	
Saksunar	Til framh. av vegnum Svartá	2.000,-
Hvalvíkar	Eingin umsókn	
Kelvíkar	Til breiðkan av 120 m veg inn í bygdina	14.000,-
Vestmanna	Á Vestmanna- Kelvíkarveg. Møguliga veitir landsstýrið av peningi, teir ræða vit.	
Kakibaks	Veg inn á íðolana	5.700,-
	níðan í trøðirnar	2.300,-
Haynar uttanb.	Veg í Syðradali	2.000,-
Kirkjubø	Eingin umsókn	
Hesta	Til veg út á „Hetta“	3.000,-
Nólsoyar	Gl. studningar	
Sundavágs	Leiðingjan av vegi í Gáljabaga	11.000,-
Miðvágs	Eingin umsókn	
Reyrvágs	Eingin umsókn	
Biggjar	Eingin umsókn	
Miknes	Eingin umsókn	
Sands	Til framh. av vegnum trøðir - Reyndarskúlin	4.000,-
Skopunar	Eingin umsókn	
Skulavíkar	Eingin umsókn	
Húsavíkar	Til veg frá Bolúsinum oman ímóti vegnum, ið gangur móti leiðingini	7.000,-
Skúvoyar	Umsókn fylgiggjar um studning til umvirlan av gl. kirkjugrundini og verður víst til kirkjuneyndina.	
Hvalbjar	Eingin umsókn	
Syðbjar	Til dyrkingar og vestur á Dal í Óravík	7.000,-
Fámien	Eingin umsókn	
Hóvs	Vegir í Hovi (útskiðlingarvegir)	15.000,-
Þorkels	Til veg í samband við brúna um ána Miklu	6.000,-
	Til 100 m veg úr Bokkum í Klövan og 40 m veg niðan á Høvegj	4.000,-
Vágs	Til vegin niðan á Dal, Þyrðikjálta til helvina	20.000,-
	ca 700 m	8.000,-
Sunnbjar	Kyrt arbeiði gjørt á Akrabergsvegnum	8.000,-
Þórshavnar	Gl studningar 6.000,- kr. ígl. pr. t.	

3/4 kr. 170.600,-

C. Viðmerkingandi samráðslutryggun verður víst til skjal VII frá Føroya landsstýri við yvirliði yvir:

- 1) Vegatillæta 1935 40.
- 2) Viðmerkingar ríðr, hástokur kommununum.
- 3) Viðmerkingar, um restandi vegnarbeði pr. 1/11 1938 og
- 4) Yvirliði pr. restandi vegnarbeði pr. 1/11-1938 og
- 5) Umsóknir um studning til vegir 1938.

Sambært skjal VIII til mæli nevndin hesar stuðningsáttanir 1949 -1950.

UPPSKOT

Kommuna	Viðmerkingar	Nýggj. pr.
Fugloyar	Eingin umsókn.	
Svínoyar	Eingin umsókn.	
Víðoyar	Standardi stuðningur gl pr. 28.000 kr.	
Klakksvíkar	Eingin umsókn.	
Kunoyar	Eingin umsókn.	
Mikladals	Eingin umsókn.	
Húsa	Eingin umsókn.	
Oyndarfjarðar	Kommunan heitir á tingið um at fáa Fugla- fjarðar kommunu at gera veg móti Oyndar- fjörð, Biða til næstu tingsetu.	
Elduvíkar	Eykastuðningur til Fjarðarvegin	11.000.
Fuglafjarðar	Eingin umsókn.	
Lorvíkar	Eingin umsókn.	
Gøtu	Eykastuðningur til breiðkan Fjarðarvegin (sbr. Elduvík)	4.000,---
Nes	Nes—Æðuvík	5.000,---
Sjóar	Morskranes Selatræð við brúgv	16.000,---
	Selatræð—Oyri við brúgv	16.000.
Sunda	Oyri—Selatræð	11.000.
Þéðis	Hava standandi stuðning 20.000 kr. gl. pr.	
Gjáar	Hava standandi stuðning	10.000,--
Haldórsvíkar	Hava standandi stuðning 15.000 kr. gl. pr.	
Saksunar	Ynskja stuðning umvælan samferðsluveg. Má biða.	
Hvalvíkar	Hava 16.000 kr. gl. pr.	
Kollafjarðar	Framhald av vegnum norð i Sundini	11.000.
Kvívíkar	Veg til Skælíngs	8.000, --
Bliggjar	Vegin Bø—Seyrvág	14.000, --
Sands	Hava 17--18.000 kr. n. pr. til breiðkan veg Sand—Skopun.	
Skopun	Til breiðkan av Skopun--Sand	8.000.
Húsavíkar	Til Skarvanesvegin	4.000,--
	Til Húsavík--Dal	16.000,---
	Til Dal--Húsavík	16.000,--
Hvalbiar	Til Sandvík--Hvalba	14.000,--
	Til Sandvík--Hvalba--Tveroyri	28.000,---
	Tunnelgrevstur gjøgnum Hvalbiarfjall.	
Grøðblar	Sbr. skriv landsstýrisins. Peningur til tunnel- grevstur er avsettur.	
	Tunnel i Mannaskarði. Peningur avsettur	
Hovs	Sbr. skriv landsstýrisins	50.000,---
	Tunnelgrevstur gjøgnum Mannaskarði til sam- binding Hov--Øravík. Peningur avsettur.	
		3/4 kr. 241.000,--

Kirkjubø fær landsstýrið fyríbils 40.000 kr. at ráða yvir.

Til vegagerð i Rangabotni i Trongisvági tekur tingið av freyti fyrri at
nýta kr. 150.000,--, ið eru avsettar, soleiðis at arbeiðið kann fara fram.

BROYTINGARUPPSKOT

frá S. P. Zachariassen o. fl.

Undir sludningar til leendingar verður sett sum nýtt pelli:
Til bátadrátt og motorspæl í Sandvík veitir lúgð 10.000 kr.

BROYTINGARUPPSKOT

frá A. Sørensen o. fl.

Í deild B (síðu 230) aftaná
„Húsavíkar“ Til veg frá Behúsinum oman ímóti veggnum,
íð gongur móti leendingini 7000 kr.
verður sett:
og til Skipabakka 3000 kr.

ALIT B.

Nevndin hevur havt fund saman við umboðsmann fyrri byggifelagið p/f „Lív“ og viðgjørt spurningin um bygging av eini kistumiðstöð í Føroyum.

Málið hevur stóran áhuga, nú hvar bygging av teim størstu havnum skal fara fram sambært 10-ára seltanina v. m.

Nevndin bað p/f „Lív“ seia fram skrivliga tess áskoðan um samman av tilikun viki og kostnaðarættan.

Hetta yvirlið fyriliggur. Nevndin er samd um at fremja málið um kistumiðstöð.

Løgtingsverkfæðingurin meinar, at havnabyggingin verður biligari, um tey størstu havnalogini í felag taka kostur frá eini føroyskari miðstöð, setliga í teim forum, har kommunurnar sjálvar kunna gera hitt restandi arbeiðið. Eisini vil málið hava týðning peningaliga sær fyrri smærri kommunur, ið verða moyðar at úthyggja stígvís leirra havnalog.

Sjálv financieringin verður at hvíla í havnarættanini.

Nevndin setir fram hetta

UPPSKOT

Løgtingið heimilar landstýrimann eftir útmali frá byggingarfelagið „Lív“ um avvarðandi kommunur eru hugaður fyrri málinum um felagakistumiðstöð, at gera sáttmála við p/f „Lív“.

BROYTINGARUPPSKOT

frá P. M. Dam o. fl.

Í staðin fyrri nevndaruppskotið verður sett:

Spurningurin um kistumiðstöð í havnagerð í Føroyum verður hosið til landsstýrið at greiða.

2. og 3. viðg. 16. mars.

Álit A. Uppskot nevndarinnar A, leendingar samtykt 17-0. Broytingaruppskot frá S. P. Zachariassen o. fl. samtykt 16-0. Uppskot B. dyrkhagarvegir: broytingaruppskot frá A. Sørensen o. fl. samtykt 16-0. Uppskot B. no broytt samtykt 17-0. Uppskot C. samferðsluvegir til og við Høvs kommunu samtykt 19-0. Uppskot viðv. veggnum Hvítanes Sund við brúgv og leiddibúgv í Kirkjubø samtykt 19-0. Uppskot viðv. vegagerð í Rangabotni sett umlið at kvøðugreiðslu við nunnakall: Ja atkrøddu: L. Zachariassen, P. M. Dam, S. P.

Zachariassen, Martin Holm, Rikard Long, Poul Nielsen, Kr. Djurhuus, Jens Chr. Olsen, Joh. M. Fr. Poulsen, P. H. Weihe, Johan Reinert, Kr. Bláhamar, J. P. Davidsen, J. Fr. Øregaard. *Afkøddu ikki*; Poul Petarsen, Anth. Sørensen, Thorstein Petersen, S. Ellefsen. *Burtur*; Hákon Djurhuus, Wm. Smith, og vandi uppskotið so statti samtykt við 14-0. *Álit B.* Brytingaruppskot frá P. M. Dani o. fl. fall 8-0, Nevndaruppskotið samtykt 14-0.

75. Løgtingslóg um fiskisáttmálar

1. viðg. 26. januar 1949, Framl. 28. jan

NEVNDARALIT

Málið varð víst til fiskivinnunevndina. 26/1, Meirihúsið. Dani, Olsen og Nielsen skal feta fram:

Føroya Landsstýri hevur 25. januar 1949 lagt belta mál fram fyri tingið. Tað verður í viðmerkingunum til lögtingsuppskotið m. a. ført fram, at Landsstýrið vð skrivi 4. januar 1949 til Følag Føroyskra Trolaraðigara hevur biðið felagið stöðga trolaraferðabanninum og læta trolaraðigar sigta, til í þurubugurju hevði tingið viðgeið gjøgnum almennar stovnar, men trolaraðigarnir vóru ikki sinnaðir til hetta.

Tann kontrakt, trolaraðigloð hevði lagt fyri ley avvarðandi feløg, var ein *seftlokontrakt*.

Landsstýrið bjóðaði so teim stíðandi feløgum til fundar í lögtingshúsinum og bæð partarnar um at tingast, og tey bóðu beint aftaná vinnu-mannin einka sær av málinum. Senðagsmorgunin hevði 25. januar samráðingur við ley avvarðandi feløg og setti um kvæðið fram uppskot, sum eru hýðlog málinum sum skjal 1, 2 og 3.

Landsstýrið hevði á morgni sama dag sett fram uppskot til *lovgivingalógar um fiskisáttmálar*. Hovudsinnihaldið í hesum lógaruppskoti er:

- 1) Sáttmálarnir, millum ley avvarðandi felögin fyri feskfiskaveiðu skulu fyriliga verða galdandi, to skuldiðs at brúk av trolgreidum kemur aflrat til, id skal verða tikid frá. Áðrenna skipari, 1. stýrimaður og meistararnir verða avroknaðir.
- 2) a. Skiparin verður settur niður frá 10 til 8 %.
- b. 1. stýrimaður frá 5 til 4 % og
- c. 2. stýrimaður fær 2 % av bruttosoluni frá £ 2000 til £ 3000 eins og higartil og 2% % yvir £ 3000 (hevur higartil fingið 3 %).
- 3) Kosturin verður settur til 5 kr. pr. dag pr. mann. Tað id verður brúkt meira, mð mannin gjld sjálv betala.
- 4) Stovnaður verður ein rakstrargjaldur. Í hann verður a. lats av hverjuni trolaratúr (feskfiski og saltfiski) 1/2 % av bruttosolu, um selt verður

undir 100.000 kr., og 1 %, tá ið selt verður fyri 100.000 kr. og meira. Peningurin verður at nýta til afturrindan av ál, trolararnar hava goldið meira enn tann fasia hýran og procentini áseta, fyri at tryggja dekkarum, kyndarum og kokkum ta ásettu minnstuløn 700 kr. fyri hvønn feskfiskatón. Um hesin peningur ikki rækkur til, verður tað, ið frestar, at rinda grunninum av øllum trolarum í mun til veiðuna.

- 5) Saltfiskasáttmálarnir verða framvegis galdandi óbroyttir.
- 6) Korbeið er fyribíla fyri verkbanni og verkfalli.
- 7) Kemur nakar av portunum, fiskimannafelagini, skiparafelagið ella maskinfelagið ásamt við trolarafelagið um fiskisáttmála, verður honn at galda, men fara hesir áttmálar úr gildi, tekur lógin við aftur.

Tað er gjørt nevndini kunnugt, at trolarafelagið, skiparafelagið og maskinfelagið, tó undir treyluni, hava samtykt uppskotið frá samsamninginum, meðan fiskimannafelagini ikki eru glingin undir tað.

Fyri meira at lýsa, hvat lær í lógaruppskotinum ásettu lønmínimumir hava at lýða, hevur nevndin frá nevndarlimi P. M. Dam fingið fylgjandi yvirtil viðvíkjandi útreiðslum hjá trolara „Rankanum“ við einari inntøku av kr. 1.413.000 (brutto):

		Netto: kr. 1.163.000
Ísur	kr. 42.000	
Kul	231.000	
Maskinan (rep., olja og greiður)	34.000	
Proviantur	53.000	
Hýrur til manningina yvirmenninir iroknaðir	434.000	
Fiskigreiður (trol o. s.)	74.000	
Trygging	27.000	
Viðlíkahald (uttan maskinan)	77.000	
Rentur	15.000	
Administratióin (stjórnin, løn til stýrið og rekskapargranskoðara)	7.000	
Aðrar útreiðslur	31.000	1.028.000
		Vinningur: kr. 135.000

Hes er ikki tikið við avskrivning og kol á geymslu.
Lønirnar undirð ligga soleiðis:

1948	Skiparin					
	Saltfiska-			Løst hýra	Procent í lóslp.	alt.
	Solan pr. tón kr.	Lýsi kr.	2. og 3. tón kr.			
1. tónur	£ 7143-12-0	37.530,41		893,33	7.738,16	8.631,49
2. tónur	£ 1252-18-10		22.850,60		4.577,52	4.577,52
3. tónur	£ 3874-11-1	10.455,00	22.539,87	640,00	3.667,83	4.307,83
4. tónur	£ 4836- 3-7	16.348,50		400,00	4.907,33	5.307,33
5. tónur	£ 7646- 4-1	23.034,40		346,67	9.912,70	10.259,27
6. tónur		24.784,50	266.023,98		16.162,74	16.162,74
7. tónur	£ 4486- 6-9	20.975,85		480,00	3.531,14	4.011,14
8. tónur	£ 3561- 9-1			386,67	2.447,60	2.834,36
9. tónur	£ 4077- 1-10			360,00	2.856,13	3.216,13
10. tónur	£ 6242- 4-0			440,00	8.101,26	8.541,26
				4.056,27	61.902,50	65.819,17

	Förl hyra kr.	Procent lönsp. kr.	fall kr.
<i>1. stjärnmedel.</i>			
1. tår	570,00	1.549,08	5.119,08
2. tår		1.948,77	1.948,77
3. tår	480,00	1.968,92	2.448,92
4. tår	200,00	2.573,67	2.773,67
5. tår	260,00	5.171,35	5.431,35
6. tår		8.081,37	8.081,37
7. tår	360,00	1.945,57	2.305,57
8. tår	290,00	1.223,85	1.513,85
9. tår	330,00	1.428,07	1.758,07
10. tår	270,00	3.050,63	3.320,63
			24.701,28
<i>2. stjärnmedel.</i>			
1. tår	407,14	2.669,78	3.076,92
2. tår		1.585,11	1.585,11
3. tår	264,28	1.426,06	1.690,34
4. tår	135,70	1.075,07	1.210,77
5. tår	185,70	3.005,85	3.191,55
6. tår		5.387,58	5.387,58
7. tår	261,28	1.558,08	1.822,36
8. tår	207,14	519,88	727,02
9. tår	214,28	750,17	964,45
10. tår	235,70	1.928,09	2.163,79
			21.819,89
<i>1. mestari.</i>			
1. tår	1.116,67	3.063,20	4.179,87
2. tår		1.956,93	1.956,93
3. tår	800,00	1.524,58	2.324,58
4. tår	333,33	2.069,61	2.402,94
5. tår	333,33	4.195,20	4.528,53
6. tår		7.407,92	7.407,92
7. tår	600,00	1.756,07	2.356,07
8. tår	183,33	576,69	1.060,02
9. tår	450,00	719,85	1.169,85
10. tår	550,00	1.895,44	2.405,44
			29.792,81
<i>2. mestari.</i>			
1. tår	781,67	1.969,19	2.750,86
2. tår		1.258,05	1.258,05
3. tår	431,67	980,00	1.411,67
4. tår	350,00	1.369,99	1.719,99
5. tår	308,33	2.796,50	3.100,83
6. tår		4.040,69	4.040,69
7. tår	420,00	1.170,72	1.590,72
8. tår	338,33	411,92	750,25
9. tår	315,00	514,03	829,03

	Fæst hýra kr.	Procent + lýsiþ. kr.	Íalt kr.
10. tús	885,00	1.325,31	1.710,31

			19.161,78

<i>Dekkuri.</i>			
1. tús	407,14	1.381,13	1.788,27
2. tús		982,46	982,46
3. tús	321,42	789,25	1.110,67
4. tús	260,00	789,87	1.049,87
5. tús	231,42	1.651,10	1.882,52
6. tús		2.693,79	2.693,79
7. tús	224,28	915,80	1.140,08
8. tús	267,14	259,94	527,08
9. tús	700,00		700,00
10. tús	235,70	984,05	1.199,75

			13.064,29

Eftir þessum vil útgerðarfélagið sambært uppskoti landslýðisins á leim 9 fiskiskatúrinn láta minni til:

Skipurinn	ca. kr. 10.400,00
1. stýrimann	ca. kr. 5.200,00
2. stýrimann	ca. kr. 1.800,00
Meistarar	ca. kr. 4.000,00
Kostur umboð	ca. kr. 13.600,00
	ca. kr. 35.000,00
Tá gjöld til rakstraráðgjafarinn	ca. kr. 14.000,00
verður fraroknað, verður eftir til trolarinn	ca. kr. 21.000,00

Fyrir at fáa yfirlit frá einum meðaltrolara, hefur nefndin vent sær til p/f „Kimbil“ og fengið eitt slíkt yfirlit. ið verður hjálagað sum skjal 4. Eðsni hefur nefndin fengið eitt yfirlit frá Th. Petersen, lögfræðingmanni, ið verður hjálagað sum skjal 5.

Eitt yfirlit yfir trolaralandingar í 1948 verður hjálagað sum skjal 6.

Nefndin hefur havið samráð við semingsmanninn, ið gav nevaðni fylgjandi yfirlit:

Fyrir ein meðaltrolara vil minnkunin av lønnum sambært semingsáttamálsins uppskot týða 5- 6.000 kr. ella 50- 60.000 kr. fyrir 10 túsar,

Ein trolaralandingur kann áttast:

Sekki fyrir £ 12.720-19-7	kr. 245.769,31
Lýsi	kr. 26.987,00

	kr. 272.756,31

Hesig túsar vil sambært semingsuppskotið geva trolaratum....	kr. 72.155,48
Niðurskurðurin sambært semingsuppskotið	kr. 13.961,09

Túturin gav, sbr. sáttmálan, ið var í gildi, trolaranum..... kr. 58.183.79

Niðurskurðurin uppá manningina, 19½ maður, 10.139 kr. ella ca. 500 kr. pr. mann.

Uppá 10 túrar vil reiðaríð so stótt vinna kr. 140.000.00.

Ein dekkari fekk sambært gamla sáttmálan við hesum tóri ca. 3309 kr. og sambært semingsuppskotið ca. 2800 kr.

Skipari fekk:

procent	kr. 12.574
fyrir lýsi	kr. 1.170
fast	kr. 400

kr. 14.144

Niðurskurður sbr. semingsuppsk. kr. 2.000

Verður eftir semingsuppskotinum kr. 12.144

1. stýrimaður fekk:

procent	kr. 6.287
lýsi	kr. 877
fast	kr. 300

kr. 7.464

Niðurskurður kr. 1.000

sbr. semingsuppskotið kr. 6.464

2. stýrimaður fekk:

procent	kr. 5.338
lýsi	kr. 468
fast	kr. 200

kr. 6.006

Niðurskurður kr. 1.856

sbr. semingsuppskotið kr. 4.150

1. melstari fekk:

procent	kr. 4.121
lýsi	kr. 922
fast	kr. 500

kr. 5.543

Niðurskurður kr. 0

Eftir semingsuppskotinum. kr 5.543 (sama)

2. meistari fekk:

	procent.	kr.	2,943
	lýst	kr.	672
	fast	kr.	350

		kr.	3,965
Niðurskurður		kr.	0

Helst semingauppskotinum		kr.	3,965 (sama)

Sum af öllum þortum haldið fram er hiti stórle sparseni og rokiskapur umboð umráðandi fyri at fáa lóðaraveiðuna at bera seg. Tað er tí neyðugt at taka allar útreiðisútreiðir til viðgerðar og alla stóðni gera nær umskipanir til spar. óms. ið neyðugar eru.

Fyriruttan minnkan av kostarútreiðshum og leim stórleu teningum umboð eigur at verða umhugsad, hvat ið kann spast á landi.

Tað er ein royndur lutur, at maskinmenn i okkara fiskiforum verða ógvuliga óekonomiski drivnar, og meirilutin heldur tað tí vera átroðkan tí neyðugt heinan vegin at fáa sett ein ella tveir ætkonar maskinettelismenn fyri landið.

Efn meiriluti av nevndini (Dan. J. C. Olsen og Nielsen) skal mæla til at uppskotið frá landsstýrinum verður samtykt.

Meginparturin av trótaraflothanum hevur ikki verið á fiskiveiðu i okkara um ein mánað, og vildi hetta verið stórt tap við sær fyri land og fólk, um vanlig veiðulíkindi høvdu havt verið.

Tað er okkara óskan, at tað almenna ikki skal gípa inn i umboðs-ósemjur, uttan ta tað er átroðkan tí neyðugt. Men ein veiðustaður hjá trótarafloða okkara er so hettisigur bæði fyri okkara fíggingar og marknaðar-rættindi i úthelminum, at tað vil verða heint, at Løgtingið tekur sær av málinum, soleiðis at frolveiðan kann koma i gongd aftur.

Meirilutin loyvir sær at mæla til at uppskot landsstýrisins til lögtingslóg um fiskisálmálar verður samtykt av Løgtinginum.

Minnilutin (Fr. Bláhamar og A. Sørensen) kann ikki taka undir við tí uppskoti. Landsstýrið hevur lagt fyri tingið i hesum máli. Vanlig mannagongd i Norðanlondum, ta lóggávan neyðst at leggja uppi i sáttmálaósemju, er ongantíð tann, at lóggávan sjálv fyriskrivur lonir ella tontreytir. Tílik mannagongd vildi verið beinleiðis i sirlu við rættindi vinnufelaga i fólkastýrinum landi, og sjálvt hvussu sterk ósemjan hevur verið, hava teir ikki gingið hendu vegg; t. d. i Danmark i mars 1936 gekk stjórnaruppskotið og líkjedagsavgerðin vanligu mannagongd við at halda seg til semingsmannauppskot. Tá landsstýrisins uppskot gongur beinleiðis móti lílíkari mannagongd, má minnilutin ganga smóti til.

Minnilutin usannar, at sáttmálatloysi i tróvinnuni nú má halda uppat, men soleiðis, at sáttmálarættur vinnufelaganna so langt sum gjorligt skal standa við. Minnilutauppskotið lundar, at ósemjan heinan vegin skal baktu uppat, og at arbeiðið skal tókast upp aftur innan 31. i hesum mánað. Har ið lið i sáttmálauppskoti semingsmanna ikki eru góðttiki av teimum avvarðandi fólgunum, skal enn ein roynd verða gjørð fyri at fáa ósemju i rættlag við at geva málið i 7 dagar uppi hendu á semingsmanni og umboðsmanninum frá fólgunum sum avgerðandi nevnd, um teir kunnu semjast. Um semja heldur ikki nú kemur i lóg verður avgerð at taka av trimanna gerðar fórr, har semingsmaður er formaður og landsstýrið og sáttmálaráttarir velja hver sín. Hetta er ikki vanligur gerðadómstóður, tí tað eru einans tvey lið i ósemjunum. Har træta enn er, sum teir viðgera, meðan teir annars sbr. lógina skulu seta semingsmannauppskotið i gildi.

Hesin vegur, miðmillutin setir uppskot um, er royndur við góðum árstíð í Danmörk, og ein lík lík objektív avgerð má haldast neyðug fyrri at skapa móguleika fyrri arbeiðsfrið í komandi tíðum. — At ganga hin vegin, at lóg-gávuvaldið fyriskrivar lönir og treytir, kann einans bera fram móti ósemju seinri, afturat tí, at tað er ivingasamt, um tað er lógligt at nýta lóggávuvaldið á henda hátt.

Fyrri at fáa eina skjóta og regluliga avgerð í hesum máli seta vit fram niðanfyri standandi uppskot.

UPPSKOT

Frá miðmillutanum (Dam, Olsen og Nielsen):

- I. Løgtingið samtykkir, at uppskot Føroya landsstýris, dags. 25. januar 1949, í lögtingsmáli nr. 82/1949: Løgtingslóg um fiskisáttmálar verður sett í gildi.
- II. Settir verða ein ella tveir serkonir maskineftirlitsmenn fyrri lönun, Ot-reiðshúsnar verða goldnar av landskassanum.

Frá miðmillutanum (Bláhamar og Sørensen):

LØGTINGSELÓG

*um ósemjuna millum Følag Føroyskra Trolaraðlaga og felagini Føroya Skip-
aru- og Navigatørfelag, Føroya Maskinistfelag, Føroya Fiskimannafelag og
Suðuroyar Fiskimannafelag viðvíkjandi býringartreytum við trolarum á is-
fiskeveiðum og saltfiskeveiðum.*

§ 1.

Sáttmálaløysið í trolaravinnuni skal halda uppat frá og við mánadegi 31. januar 1949, og frá og við hesum degi verður fyrribils avroknað eftir teimum sáttmálauppskotunum, sum semingsmaðurin í løntætum hín 25. januar 1949 hevur sett fram fyrri øll tøl feløg, sum umfatast av semjuni.

§ 2.

Viðvíkjandi teimum liðum í semingsmannauppskotunum, sum semja ikki er um, verða nýggjar tingingar at byrja fyrri semingsmanni, og skal hvørt felag verða umbodað av einum manni við hesar tingingar.

Koma hesir menn ásamt, áðrenn 7 dagar eru farnir, eru felögin bundin. Áðramáta verður trætun at gera av við ein trimanna-gerðarætt, soleiðis sam-anseltur. Semingsmaðurin er ein limur og formaður, landsstýrið tekur út ein lim, og serinaskrivarin tekur út ein lim. Elhugin av hesum gerðadómurum má verða limur í nokrum av teim stríðandi felögunum.

§ 3.

Tøl trætumál, sum gerðarætturin sbr. gr. 2 fær til viðgerðar, ger hann av við úrskurð, ið skal sigast upp í seinasta lagi 1. mars í ár. Samstundis skal gerðarætturin við úrskurð seta semingsmannauppskotið í gildi, so langt semjan rekkur.

Úrskurðurin má ikki lata nýggja býringartreytirnar tsa longri gildi eru í ár og hevur viðvíkjandi avrokningin afturvirkandi gildi til 31. januar 1949. soleiðis at tútur, byrjaður henda dag ella seinari, verður avroknaður eftir nýggja treytunum.

§ 4.

Brýtur nakar úrskurð gerðarættarins, kemur hann undir fælt eftir lóg nr. 536, 4. október 1919. Ágverðin verður tikin av sörnskrivaranum.

§ 5.

Landskassin rhalar kostnaðin av hesum gerðarætti.

§ 6.

Henda lóg fær gildi heinan vegin

LAGTINGSLOV

om uoverensstemmelse mellem Følg Færaskip Tróttaveimra og organisatiónerne Færøga Skipara- og Navigatørfelag, Færøga Maskínistfelag, Færøga Fiskimannafelag og Sæðurøgar Fiskimannafelag vedrørende forhyringsskva trakte, med trawlere til fiske- og saltfiskefangst.

§ 1.

Kontraktmangelen vedrørende trawlerne skal ophøre fra og med 31. januar 1949, og fra og med denne dato skal der indtil videre afregnes efter og af forligsmanden den 25. januar 1949 stillede forligsforslag gældende for samtlige organisationer, som kontraktmangelen omfatter.

§ 2.

Vedrørende de dele af forligsmandens forligsforslag, som parterne ikke er enedes om, bliver nye forhandlinger at opføre med forligsmanden, og til disse forhandlinger skal hver forening repræsenteres med et medlem.

Bliver disse enige indenfor 7 dage, er denne afgørelse bindende for parterne. I modsat fald bliver uoverensstemmelserne at bilægge af en 3-mands voldgiftsret, der sammensættes således: Forligsmanden er medlem og formand, landsstyret og sörnskriveren udpeger hver et medlem, lógen af voldgiftsrettens medlemmer må tilhøre nogen af de interesserede organisationer.

§ 3.

De for voldgiftsretten jfr. § 2 indbragte spørgsmål afgøres endeligt ved kendelse, som vil være at afsige senest den 1. marts d. å. Samtidig skal voldgiftsretten sætte den del af mæglingforslaget, hvorefter der ikke er uoverensstemmelse, i kraft.

Kendelsen må ikke give de nye hyreoverenskomster længere varighed end to år, og den har for afregningernes vedkommende tilbagevirkende gyldighed til 31. januar 1949, således at en fisketur, der er påbegyndt denne dag eller senere, bliver at afregne efter de nye hyrebetingelser.

§ 4.

For så vidt voldgiftsrettens kendelse ikke efterkommes, vil dette medføre bøde i medfør af lov nr. 536 af 4. oktober 1919. Sagen bliver at behandle af sörnskriveren.

§ 5.

De med voldgiftsrettens nedsættelse forbundne udgifter afholdes af landsassen.

§ 6.

Denne lov træder i kraft straks.

UPPSKOT FRÁ LANDSSTYRINUM

Lagtingslóg um fiskisáttmálar.

§ 1.

Sáttmálin millum Felag Føroyskra Trolaraeigara og Føroya Skipara- og Navigatørfelag fyrí fiskiveiðu, gjørdur 20. mars 1947, ið var galdandi fyrí 1948, sáttmálin millum Felag Føroyskra Trolaraeigara og fiskimannafølagini Føroya Fiskimannafelag og Suðuroyar Fiskimannafelag, ið var galdandi fyrí 1948, og gerðadómur viðvíkjandi løntreytum millum Felag Føroyskra Trolaraeigara og Føroya Maskinistfelag fyrí feskfiskaveiðu, sagdur 27. august 1948, skulu frá í dag verða galdandi fyríbils við teimum broytingum, sum uppsettar eru aftaná:

- a. Punkt 9 í gr. 2 í nevnda sáttmála millum Felag Føroyskra Trolaraeigara og Føroya Skipara- og Navigatørfelag og punkt 9 í gr. 2 í nevnda gerðadómum verður orðað soleiðis:

„Brúk av trolgreiðum, greiðir til maskinu, dekk og kabúss, so sum tvístur, pussikrem, vaskigreiðir og skaffigreiðir“.

- b. Punkt 13 í nevnda gerðadómum felur burtur.

- c. Í gr. 2 í nevnda sáttmála millum Felag Føroyskra Trolaraeigara og Føroya Skipara- og Navigatørfelag verður

punkt a. broytt til: „Skipari 9 %“.

punkt b. broytt til: „1. stýrimaður 4½ %, meðan 2. stýrimaður fær 2 % av bruttosøluni frá £ 2000 til £ 3000 og 2% % yvir £ 3000.“

§ 2.

Tað, ið vistin umboð kostar meira enn 5 kr. um dagin pr. mann . . . tá so, at brúk av egnari veiðu verður ikki roknað uppi vistarprisin . . . skal verða góddið av manningini, yvirmenninir íroknaðir.

§ 3.

Í ein rakstrargrunn, sum skal umsitast av stýrinum fyrí lonjavníngargrunni Skipsfiskimanna, verður, av hvørjum trolaratúri, annaðhvørt veiðan er feskfiskur ella saltfiskur, at rinda 1½ % av bruttosøluni, tá ið selt verður undir 100.000 kr., lýsisølan íroknað, og 1 % av bruttosøluni, tá ið selt verður fyrí 100.000 kr. og meira, íroknað lýsisøluna. Penningurin verður at gjalda innan 6 vikur, eftir at solan er farin fram.

Hesin peningur verður at nýta til afturrindan av tí, sum trolararnir hava góddið meira, enn tann fyrsta býran og prosentini áseta, fyrí at tryggja dokkarum, kyndarum og kokkum ta í nevnda sáttmála millum fiskimannafølagini og Felag Føroyskra Trolaraeigara ásettu minnstuløn, 700 kr. fyrí feskfiskatúrin.

Rokkur tann sambært pt. 1 í hesi grein góddur peningur í rakstrargrunninum ikki til fulla afturrindan, verður tað, sum írestur, innan 1. februar komandi ár at rinda rakstrargrunninum av øllum trolarunum á tann hátt, at hvør trolari rindar í mun til sína solu av ársveifluni bæði av salt- og feskfiski, lýsisølan íroknað.

Avrið av avrokningini til manningina, yvirmenn íroknaðir, hevur trolaraeigarin skylda at senda lonjavníngargrunninum og tí vinnufelagi, sum tann avroknaði er limur í

§ 4.

Sáttmálarnir millum Felag Føroyskra Trolaraeigara og fiskimannafølagini, Føroya Maskinistfelag og Føroya Skipara- og Navigatørfelag viðvíkjandi saltfiskaveiðu við trolarum, ið galdandi vóru fyrí 1948, skulu galda fyríbils.

§ 5.

Forboð er fyribíls fyrri verkbandi og verkfalli innan fyrri tað økið, sum telir í greinunum 1—4 umrøddu sáttmálar umfata.

Brot móti hesum forboði kann, tá ein av partunum krevur tað, ella eftir áheitan av samningsmanninum, verða tikilø til viðgerðar av sorlaskrivaranum eftir reglunum um ólógliga arbeiðssteðg í lóg nr. 536, 4. oktober 1919.

§ 6.

Innan 1. november hava partarnir skyldu at byrja samráðingar um koraandi árs sáttmála.

Kemur nskar av partunum, fiskimannafelagini, skiparafelagið ella maskinistfelagið, ásamt við Felag Føroyskra Trolaraeigara um fiskisáttmála, verður hann at galda.

Fer slíkur sáttmáli úr gildi eftir uppsøgn, verða reglurnar í hesi lóg aftur galdandi.

§ 7.

Henda lóg kemur í gildi beinartíð.

Lagtingarlov um fiskerioverenskomster.

§ 1.

Overenskomsten mellem Felag Føroyskra Trolaraeigara og Føroya Skipara- og Navigatørfelag, inngået 20. marts 1947, vedrørende ferskfiskefangster var gældende for 1948, overenskomsten mellem Felag Føroyskra Trolaraeigara og fiskeriforeningerne Føroya Fiskimannafelag og Suðuroyar Fiskimannafelag, der var gældende for 1948, og voldgiftskendelse, afsagt 27. august 1948, vedrørende lønvilkår for ferskfiskefangst mellem Felag Føroyskra Trolaraeigara og Føroya Maskinistfelag skal fra i dag og indtil videre være gældende med de nedenfor nævnte ændringer:

- a. Punkt 9 i § 2 i den nævnte overenskomst mellem Felag Føroyskra Trolaraeigara og Føroya Skipara- og Navigatørfelag og punkt 9 i § 2 i den nævnte voldgiftskendelse affattes således:

Forbrug af trawlgrejer, grejer til maskine, dæk og kabys, så som tvist, pudsekrem, vaske- og skaffegrejer."

- b. Punkt 13 i nævnte voldgiftskendelse bortfalder.

- c. I § 2 i nævnte overenskomst mellem Felag Føroyskra Trolaraeigara og Føroya Skipara- og Navigatørfelag sendes

punkt a. til: „Skipperen 9 %“ og

punkt b. til: „1. styrmand 4½ %, medens 2. styrmand får 2 % af bruttosalget fra £ 2000 til £ 3000 og 2½ % over £ 3000."

§ 2.

Det, som udgifterne til kost overstiger 5 kr. pr. dag pr. mand, betales af mandskabet, officererne medregnet — dog således, at forbrug af egen fangst ikke medregnes i kostudgifterne.

§ 3.

Af hver trawltur, hvad enten denne drejer sig om saltfisk eller ferskfisk, skal der til en driftsfond, der skal administreres af bestyrelsen for Løn-jævningsgrunn Skipafiskimanna, erlægges ¼ % af bruttosalget, når salget ligger under 100.000 kr., salg af tran iberegnet, og 1 % af bruttosalget, når salgesummen er 100.000 kr. eller derover, transalget iberegnet. Beløbet skal betales inden 6 uger, efter at salget har fundet sted.

Þetta beløb bliver at anvende til refusion af det, som trawlerne har betalt udover det, som vedkommende får ved den faste hyre og procenterne, for at garantere dækmændskab, fyrbødere og kokke den i den nævnte overenskomst mellem Fiskerforeningerne og Felag Føroyskra Trolaraeigara fastsatte mindstelan, 700 kr. pr. ferskfisketur.

Hvis det i henhold til 1. stykke i nærværende paragraf til driftsfonden erlagte beløb ikke er tilstrækkeligt til fuld refusion, vil det resterende beløb inden det følgende års 1. februar være at erlægge til driftsfonden af samtlige trawlere på den måde, at hver trawler betaler i forhold til sit salg af årets fangst, såvel af salt- som af ferskfisk, salg af tran iberegnet.

Trawlerrederen er pligtig at sende afskrift af afregningen til mandskab og officerer til lønjevningargrunnin og den erhvervsorganisation, vedkommende er medlem af.

§ 4.

Overenskomsterne mellem Felag Føroyskra Trolaraeigara og fiskerforeningerne, Føroya Maskinistfelag og Føroya Skipara- og Navigatørfelag, vedrørende saltfiskefangst med trawlere, der var gældende for 1948, gælder indtil videre.

§ 5.

Lockout og strejke er indtil videre forbudt inden for de områder, der omfattes af de i §§ 1—4 nævnte overenskomster.

Overtrædelse af dette forbud kan, når en af parterne måtte kræve det, eller efter bestemmelse af forligsmanden, optages til behandling af sorenskriveren i henhold til reglerne i lov nr. 596, af 4. oktober 1919, om ulovlig arbejdsstandsning.

§ 6.

Parterne er pligtige til inden 1. november at påbegynde forhandlinger om det kommende års overenskomst.

Hvis nogen af parterne, fiskerforeningerne, skipperforeningen eller maskinistforeningen, bliver enig med Felag Føroyskra Trolaraeigara om en fiskeri-overenskomst, vil denne være gældende.

Hvis en sådan overenskomst i henhold til opsigelser træder ud af kraft, vil reglerne i nærværende lov efter være gældende.

§ 7.

Denne lov træder straks i kraft.

Viðmerkingar:

Tað verkban, sum okkara trolfiskivinnu nú er komin út í, er ein álvarssom hóttan móti vinnulivinum her á landi. Kemur bóttá verkban at standa við eina tíð enn, vil tað óivað kunna skerja okkara vinnumøguleikar bæði inn og út eftir.

At verkbanidi tekur luttøknarmøguleikarnar frá veiðimanninum, er eyðsæð, men bannid vil eisini í longdini minnka um okkara solumøguleikar á fiskimarknaðinum og kann harvið spilla fyri allar okkara fiskivinnu í framtíðini og verða okkara samfelagi til størsta skaða.

Landslýrið bað í skrivli, 4. januar 1949, Felag Føroyskra Trolaraeigara sleiða banninum og lata trolararnar sglja til trolaraspurningurin hevði fingið viðgerð gjøgnum almennar stovnar, men trolaraeigararnir noktaðu hesum.

Landsstýrið kallaði so ley stríðsáðil felagini til fundar í lögtingshúsinum 18. januar kl. 10 og bað partarnar um at tinga, hvat teir lovaðu. Partarnir hóðu heint aftaná semingsmannin taka sær av málinum.

Fyrst 23. januar kom semingsmaðurin til Havnar fyri at royna samju.

Tá tíðin nú er so langt útlíðin, og semingstingingarnar tykjast at skula vara leingi, úttan at semingsmøguleikarnir eru stórir, í vissum ferum eingir, heldur landstýrið seg ikki kunna drála longur við at seta fram lógaruppskot, sum, um tað verður lóg, avtekur verkbannið.

Landstýrið vil taka fulla ábyrgð fyri hesum stigi og biður Løgtingið um at viðtaka tað framlagda uppskotið og fremja viðgerðina sum skjótast.

2. og 3. viðgerð 28. januar.

Lógaruppskot meirilutans (Bláhamar og Sørensen) § 1 sett undir atkveðugreiðslu við *namnakall*: *Ja atkveðdu*: Poul Petersen, Hákun Djurhuus, M. Holm, R. Long, Fr. Bláhamar, A. Sørensen, Th. Petersen og S. Ellefsen. *Atkveðdu ikki*: L. Zachariassen, P. M. Dam, S. P. Zachariassen, Poul Nielsen, A. Djurhuus, Jens Chr. Olsen, Johan Poulsen, P. H. Weihe, Joh. Reimer, J. P. Davidsen og J. Fr. Øregaard. *Burtur*: W. Smith, og var uppskotið so stutt burturdottið, bert 8—0. § 2 varð eisini sett undir atkveðugreiðslu við *namnakalli* og fall, bert 8—0 (somu atkveður sum við § 1). Lógaruppskotið í síni heild so stutt hildið burturdottið. — Uppskot meirilutans (Dam, Olsen og Nielsen) í. lógaruppskotsins § 1, sett undir atkveðugreiðslu við *namnakalli*: *Ja atkveðdu*: L. Zachariassen, P. M. Dam, S. P. Zachariassen, P. Nielsen, Andr. Djurhuus, Jens Chr. Olsen, Johan Poulsen, P. H. Weihe, Johan Reimer, J. Fr. Øregaard og J. P. Davidsen. *Nei atkveðdu*: Poul Petersen, Hákun Djurhuus, Martin Holm, Rikard Long, Fr. Bláhamar, Anth. Sørensen, Th. Petersen og S. Ellefsen. *Burturstaddur*: W. Smith, og varð § 1 so stutt samtykt 11—8. §§ 2—7 og lógaruppskotið í síni heild samtykt 11—8. Meirilutauppskot II. samtykt 12—0.

76. Millumskúli í Vestmanna

1. viðg. 27. januar 1949, Framlagt 14. febr.

NEVNDARUMHUGSAN

Sóknarstýrið í Vestmanna hevur 29. september 1948 biðið landstýrið taka uppáftur málið um millumskúla har í bygðini. Sóknarstýrið skrivar, at tað hevur havt tað treysti á skúlastjórnini, at hon vildi viðmæla viðkaðan skúlaskep í Vestmanna, soleiðis at skúlatíðin varð longd við einum ari og bygðin fekk 2 lærarar aftrat. Úrslitið varð, at ein lærari kom aftrat, og at loyvt varð, at kennt kundi verða í enskum og fysikk í elsta klassa.

Landstýrið hevur sent skúlastjórnini málið, og heldur stjórnin fast um støðu sína. Stjórnin hevur í skriv til Vestmanna sóknarstýri víst á, at hon hevur hugsað um at seta fram uppskot um eitt skúlaár aftrat í Føroyum í summun skúlum, men at til tess krevst peningur, og enn hevur ikki verið greitt, hvør ið skuldi gjalda eykaútreiðslurnar. Viðvíkjandi lærarasalanini í Vestmanna var eftir lógini ikki heimild fyri meira enn 1 lærara aftrat. Umframt visti stjórnin til, at barnatalið í Vestmanna, 180, er ikki nóg stórt til at

bera ein millumskúla, sum í Danmark, har henda skipan er íbirt, krevur eitt barnatal í fólkskúlanum uppá 500 til at verða settur á stovn.

Landsstýrið hevur á fundi, 10. december 1948, samtykt at svara sóknarskýrinum, at „tað ikki í løtuni kann viðmæla at seta á stovn tilíkan skúla, men mælir til at fáa kostskúla í Havn. So státt heldur landsstýrið seg ikki kunna seta fram uppskot til tingið“.

Flugmaðurin Johan Reinert hevur 24. januar 1949 lagt málið inn á ting av nýggjum, og er tað víst í skúlanevndina, sum hevur býtt seg í ein meiriluta og ein minniluta.

Meirilutin (Martín Holm, Ríkard Long, Johan Poulsen og S. P. Zachariasen) kann út frá tí, at barnatalið í Vestmanna er nógv ov lítið til at vera grundarlag undir millumskúla, ikki mæla til at fremja hesa umsókn. Tveitrimóti er í Føroyum prógvað, at í bygðum, størri enn Vestmanna, men við barnatali væl undir tí, sum aðrastaðni krevst undir einum millumskúla, er fylgjan av at hava sett tilíkan skúla á stovn bæði tann, at meiri enn forfært hevur verið at flugið nóg gott úrslit úr millumskúlakennsluni, og tað, sum verti er, kennslan í fólkskúlanum er í slíkum bygðum gingin nóg aftur á hondina, li ov fá børn vera eftir í fólkskúlaflokkunum og ov lítið kappingarhugur og lærihugur verður hjá teimum fáum, sum eftir eru.

Harimóti kundi verið hent, um í miðulstórum bygðum varð givið loyvi til eitt (ikki tvungið) áttanda skúlaár við viðkaðari skúlakennslu. Á tann hátt kundu foreldur, sum høvdu børn við góðum lærugávum, havt tey helma, til tey vóru 15 ár, og tey høvdu so kunnað gjørt seg líðug á preliminærskíði Løgtingsins uppá 2, í serliga góðum føri 1 ár, meðan teimum nú krevst har 3, ella um væl gongur í hond, 2 ár. Fyri at henda broytan skal kunna koma til fulla nytta, má kostskúlin fáast í lag sum skjólast.

Meirilutin mælir tí til at fyrirreika skúlakennslu eitt ár útyvir núverandi skúlaaldur í bygðum, sum eru nóg stórar til tess, uttan tað at hava nóg stórt barnatal til at fáa millumskúla. Hetta áttanda skúlaárið eigur at vera frítt at velja, og kann í hesum bygðum tað árið, eins og til ein vissan mun seinasta árið í fólkskúlanum (13--14 ára børn), verða kennt í lærugreinum út yvir tað, sum verður kravt í fólkskúlanum. Uppskot til hesa skipan mátti kunnað verið lagt fyri tingið á komandi Ólavseku. Um barnatalið í Vestmanna (saman við Kvívík) verður hildið at vera nóg stórt til at kunna vera grundarlag undir einari skipan, sum her er skotin upp, man . . . efter leysligari ætlan — sama ynski kunna verða sett fram úr einum 5 øðrum plássum, og verða tí skúlaútreiðslurnar, um hetta kemur í lag, at økja við upp í 6 miðallæraralønun.

Meirilutin má halda, at avvarðandi kommuna skal bera helvt av læraralønini til hetta eykaárið.

Fyri at skunda sum mest møguligt undir byggingina av kostskúlanum mælir nevndin til aftur í ár at veita 300.000 kr. til ta stóru skúlabyggingina, (studentaskúla, læraraskúla og kostskúladeild), og at landsstýrið verður blíðið til Ólavseku at fyrirreika, hvar hesin skúli skal byggjast, hvussu byggipeningurin skal verða útvegaður, og hava tekning og kostnaðarætlan til ta hvussu er bygging av kostskúladeildini til reiðar til ta at taka avgerð til viðvíkjandi.

Minnilutin (Johan Reinert) heldur fram:

Tá ta Vestmanna kommuna er farin undir nútíðarhóskandi skúlabygging og við miklum kostnaði hevur fingið bygðini skúlahús, sum menn bæði í Føroyum og úr úthelminum taka til, hevur hon gjørt tað í tí treysti, at henni vóru veittar sømdir og stuðul til at fáa sett í verk undirvísing, sum kann vera bygðini til frama og svara til tey krav, sum í nútíðini eru til skúlaskap. Minnilutin mælir tí tinginum til at veita Vestmanna tann millumskúla, sum bygðin leingi hevur tráað eftir og kent sum neyðugan at fáa.

UPPSKOT

(frá meirihlutunum: Martin Holm, Rikard Long, Johan Poulsen og S. P. Zachariassen):

1. Svareð verður Vestmanna sóknarstýri, at Løgtingið kann ikki taka undir at seta miðumskúla á slovn í Vestmanna, tí barnafalið her er nógv av lítið.
2. Landsstýrið verður biðið til Ólavsekutingið at hava kannað framhaldskenslu í einum áttunda ikki tvungnum skúlaári og leggja málið fyrri tingið við møguligum uppskoti.
3. Til bygging av studentaskúla, læraraskúla og kostskúladéil verður tingið aftur í ár 300.000 kr.
4. Landsstýrið verður biðið til Ólavsekutingið at hava fyrsteikað, hvar henda skúlabygging skal fara fram, og hvussu neyðturviligur peningur verður at fáa til vega, og leggja fram so greinligt uppskot, at Ólavsekutingið kann taka endaliga avgerð um byggingina. Íð hvussu er av kostskúla-deildini.

(frá aðriráttunum: Johan Reinert):

Løgtingið samtykkir tann neyðturviliga pening til at seta miðumskúla á slovn í Vestmanna.

2. viðg. 18. febr. og 3. viðg. 23. febr. Atkvøðugr. 24. febr.

Minnihutauppskotið frá Johan Reinert sett undir atkvøðugr. við harnast: Ja atkvøddu: Poul Petersen, P. M. Dam, Poul Niclasen, Hakun Djurhuus, A. Djurhuus, Jens Chr. Olsen, P. H. Weihe, Johan Reinert, W. Smith, Fr. Bláhamar, A. Sørensen, S. Ellefsen, J. P. Davidsen, J. Fr. Øregaard. Atkvøddu ikki: L. Zachariassen, Martin Holm, R. Long, S. P. Zachariassen. Burtur: Johan Poulsen og Th. Petersen, og varð uppskotið so stutt samtykt við 14-0. Meirihutauppskotið pt. 1 var so stutt hirturdottið, men varð pt. 2-4 samtykt við 12-0.

77. Broytan av lóg um hegn og markfrið

1. viðg. 18. febr. 1949. Framl. 15. mars

ALIT

Føroya landsstýri leggði fram á ting uppskot til broyran av lóg nr. 171. 18. maj 1937. um hegn og markfrið.

Vega- og havnanevndin fekk málið til umhugsunar við 1. viðgerð

Nevndin áskannar viðmerkingar landsstýrisins til lógaruppskot og setir fram

UPPSKOT

Nevndin mælti tinginum til at samtykkja landastýrisins uppskot til broyttan av lóg nr. 171, 18. maí 1937, um hegn og markfrið.

UPPSKOT FRA LANDSSTYRINUM

til broyttan av lóg nr. 171, 18. maí 1937, um hegn og markfrið.

§ 1.

Millum 3. og 4. punktum í § 15, 2. pætti, verður sett:

„Í færum, har tað eftir kenndisj av hegnssýnskunum ella hægri instansi er neyðugt, fyri at fremja jarðabrúkið, at seta upp hegn ivørtur um almennan koyriveg, hevur ávarandi sóknarstýri skyldu til at seta upp og viðhalda hóskandi portur til frama fyri vanligan trafikk. Viðvikjandi samferðsluvegum verður ristportur altíð at nýta.“

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

FORSLAG

til ændring af lov nr. 171 af 18. maj 1937 om hegn og markfred.

§ 1.

Mellem 3. og 4. punktum i § 15, 2. stykke, indføjes:

„I tilfælde, hvor det efter kendelse af hegnssynsmændene eller højere instans er påkrævet, til fremme for landbruget, at opsætte hegn over offentlig kørevej, er vedkommende kommunale forstanderskab pligtig til at oprette og vedligeholde de for den offentlige trafik fornødne låger. Over trafikveje skal rørriste altid anvendes.“

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

Viðmerkingar:

Spurningar hava av og á verið settar fram til Løgtingið um, hvussu lóggávan er at skilja í færum, har tað er neyðugt at halda hegn, sum gongur ivørtur um almennan koyriveg; soleiðis nú bræv frá ymsum jarðaeigarum í Fámjín.

Sóknarstýri hava sum oftast vist frá sær skyldu til at seta upp portur í slíkum færum, meðan jarðabrúkararnir hava fasthildið, at tað er sóknarstýrisins skylda at halda ein neyðturvilig portur í garði ella hegni yvir almennan veg.

Galdandi lóggáva um hegnskyldu, herundir um skyldu til at seta portur, er lóg nr. 171, 18. maí 1937, serstakliga §§ 6 og 15. Lógin áleggur ikki nøkrum skyldu til at seta portur yvir veg, tó við tí undantaki, sum nevnt er í § 6, nábúgví kann í vissum færum krevja portur av nábúgva, tá ið fastognir teirra eru avmarkaðar av vegi. Hvat ið viðvikir spurninginum, um tað almenn (kommunurnar) sum elgari av vegum hava skyldu til at seta portur yvir veg, tá ið hetta verður kravt, stendur í „Forslag og Betænkninger, afgivne af den færøske Landbokommision“, s. 71, viðmerkingar til § 6, at eftir galdandi reglum hevur vegur ikki hegnskyldu, og nevndin hevur ikki viljað sett uppskot fram um, at hetta verður álagt vegunum. Uppskotið frá búnaðarnevndini av 1908 varð hesum viðvikjandi óbroytt tikkið upp í nevndu lóg nr. 171, av 1937.

Landsstýrið heldur nú, at viðurskiptini eru broytt á tann hátt, at rimillgt er í vissum ferum at áleggja tí almenna skyldu til at seta portar yvir vegi nevnað kann, at samferðslan millum bygdir og í bygðin er vaksin so mikið og fór fram á tann hátt (bíllar), at tey portur, sum nú krevjast, eru væl dýrari at gera og halda enn tey portur, sum neyðug vóru í 1908 og 1937.

Við at vísa á frammantýri nevnda og til, at lóggávan meguliga ikki er heilt greið uppá hetta punktið, verður fyriliggjandi lógaruppskot framsætt.

2. og 3. viðg. 10. mars.

Lógaruppskotsins § 1 samtykt 18--0. § 2 samtykt 13--0 og lógaruppskotið í síni heild samtykt 19--0.

78. Kvøldskúlar

1. viðg. 7. febr. 1949, 17. febr. framlagt

NEVNDARUMHUGSAN

Løgtingið samtykti í 1947 at hækka tímalønina fyri kvøldskúlastarar frá kr. 1,80 til kr. 5,00 fyri skúlaárið 1948/49, um tingið tók skúlskapin undir sær; sítt. Løgtingsins paktur av hesi lön skuldi verða kr. 3,60 um tíman.

6. januar 1948 skrivaði amlið Løgtinginum, at eftir lóg nr. 313 av 1. juli 1942 var tímagjaldið fyri kvøldskúlastarar hækkað í Danmark, og at kenslumálaráðharrin hevði heimild at gera av í samráð við Løgtingið, hvussu lógin kundi fáa gildi í Føroyum. Um skúlskapurin ikki varð furoyskt sermál, vildi amlið, um tað varð blíð um tað, fáa hendu hækkaða studningin gjørtu galdandi fyri Føroyar.

4. august 1948 skrivar ríkisumboðið landsstýrinum og spyr, vísan á til áðurnevnda bræv til tingið, um áðurnevnda lógarreglur ynsktust gjørdur guldandi fyri Føroyar.

23. august 1948 samtykti landsstýrið at viðmála, at nevndi hægri studningar verður veittur fyri komandi skúlnár.

28. oktober 1948 svaraði kenslumálaráðið skúlastjórnini uppá bræv hesum viðvíkjandi av 6. september. Í brævinum verður sagt, at kenslumálaráðið vil kunna ganga undir at lata sama studning 46²/₁₀₀ % sum í Danmark til ta av Løgtingi samtyktu lønina, 5 kr. um tíman, meðan restin mátti verða goldin úr Føroyum, attein mun til nær íð lønaralónirnar í Føroyum vóru hækkaðar, vil á virka fyri at fáa í lóg sama tímagjald í Føroyum fyri kvøldskúlastarar sum bléri; um so varð, mátti tímalønin verða kr. 6,30, og vilði staturin lata 2,95, meðan kr. 3,35 mátti verða laðnar úr Føroyum.

21. december 1948 varð málið sent landsstýrinum, sum 31. januar 1949 legði uppskot fram á Løgting. soljóðandi:

Løgtingið tilmæltir, at reglurnar í kunngerð frá undirvísingarmínisterinum, 23. juni 1948, um kunngerð av lóg nr. 313 av 4. juli 1948 um studning til kvøldskúlar, sum broytt við lóg nr. 236 av 24. mai 1948, verða gjørdar galdandi í Føroyum, soleiðis at lærarlønin við kvøldskúlanundirvísing verður hin sama, sum galdandi verður í Danmark.

Av hesum útreiðslum rindar ríkiskassin 46 $\frac{1}{2}$ %, landskassin 23 $\frac{1}{2}$ % og avvarðandi kommunu ella felag 30 %. Fær til hesar præsentslir svarandi peningabætur verða avrundar til tvey tol, ið eru næst at byta við 5.

Landskassin veitir annars tað studning, sum í Danmark verður veittur av avvarðandi skúlagrunni.

Tilmælt verður, at skúlastjórnin fær heimild at áseta nærr reglur og skipa, fyri, at kvøldskúlanundirvísing verður sett í verk samsvandi nevndu lóg.

Málið er beint í skúlanevndina, sum er samd um at mæla til, at kvøldskúlalønin verður hækkað, með sum annars viðvíkjandi framferðarháttinum og útreiðsluhýlinum hevur býtt seg í mótirluta og minniluta.

Øll nevndin er samd um at mæla frá, at lóg nr. 236 av 24. mai 1948 um studning til kvøldskúlar kemur óbroytt í gildi, men mælt til, at tað nýverandi kvøldskúlaskipan í Føroyum eftir kunngerð av 7. oktober 1935 verður galdandi, tó soleiðis, at úmaggjaldið verður hækkað. Nevndin mælt til, at skúlastjórnin verður biðin til Ólavsokutingið at gera uppskot til broyting í aðurnevndu kunngerð, so hon áður upp ley framsig, sum seinri eru komin í kvøldskúlaskipanini aðrastaðni, og sum kunna verða okkara kvøldskúla til bota, men at ansað verður eftir, at löggávan verður miðað eftir okkara viðurskiptum, og li breytnar her verða heldur lagaligari. Nevndin mælt til, at eftirlit verður við kvøldskúlaskipinum, og at tað má verða sett sum treyt fyri studingi, at hvør deildin nú fyri alla kvøldskúlatíðina má hava minnst 5 næmingar í tíman sum meðaltal, og at dagliga skal verða bókført, hvørjir næmingar meta. Útskrift úr hesi dagbók skal verða send við frágreiðing frá kvøldskúlanum, innan stundringur verður at lata.

UPPSKOT

Frá mótirlutanum (Johan M. Fr. Poulsen, Johan Reinert og S. P. Zachariassen):
 Punkt 2 oisini frá minnilutanum (Martin Holm og Rikard Long):

1. Løgtingið biður kanslarmálaráðið samsvarandi bræv tess, dagl. 28. oktober 1948, at seta úmaggjaldið í kvøldskúlanum í Føroyum (fyri skúlaárið 1948/49) til 6,30 kr., sum verða at gjalda soleiðis: 46 $\frac{1}{2}$ % úr ríkiskassanum, 23 $\frac{1}{2}$ % úr Føroya landskassa og 30 % frá avvarðandi kommunu. Tímalønin hækkar ella lækkar við 8,8 oyra, hvørja ferð lærarlønin eftir prístallinum hækkar ella lækkar við einum útjævningspart. Annars skulu fyriskipanirnar í kunngerð av 7. oktober 1935 um ungblómsskúlaskep og kvøldskúlaskep í Føroyum verða í gildi.
2. Løgtingið biður skúlastjórnina til Ólavsokutingið fyrtrækka uppskot til nýggja kvøldskúlaskipan í Føroyum og visir tingið til tað í hesari undirgangan hesum viðvíkjandi framfóða.

Frá minnilutanum (Martin Holm og Rikard Long):

Løn fyri kvøldskúlaskeiv eftir galdandi skipan verður at gjalda úr landskassanum. Lønin verður sett til kr. 6,00 í tíman, svarandi til prístal 268. Fyri hvørji 6 stig. prístalið hækkar ella lækkar frá nevndu tali, verður lønin at hækka ella lækka við 8 oyrum, tó um prístalið fer niður um 238, við 12 oyrum. So leingi lóg um lönmark og prístal er í gildi, kann lønin ikki fara upp um kr. 6,00 í tíman.

2. viðg. 21. febr. 3. viðg. 23. febr. Aðkvæðugt. 24. febr.

Uppskot minnilutans fall, bert 6--0. Uppskot meirhlutans pt. 1 samtykt 12--0 og pt. 2 samtykt 17 --0.

79. Brúgvagjöld í Sjóar kommunu

3. febrúar 1949 framlagt

NEVNDARÁLIT

Sjóar sóknar kommuna sækir í brævi, dags. 25. janúar í ar, um að fáa brúgvagjald til Sjóar sóknar kommunu til sama gjald, sum teir nýta í Klakksvík.

Bryggjuna á Skála eigur p/f Skála Skipasmiðja, og ynskir sóknarstýrið að fáa sáttmála við skipasmiðjuna, so hon fær ein part av gjaldinum har.

J. P. S. Johansen, Strondur, hevur 16. mars 1946 skrivað til Løgtingið og søkt um, at taksáttir viðvíkjandi hansara lossubrúgv á Strondum verða endurnýggjaðir til 31/5-1950.

Løgtingið samtykti 4. febrúar 1947 at viðmæla, at J. P. S. Johansen kann taka brúgvaavgift við tí fyrivarni, at tað havnaverkið á Strondum, sum tað var í gerð, var komið so langt, at kommunan fær samtykt havna- og brúgva-taksáttir, vilja samráðingar verða at taka upp um, hvussu skipast skal í framtíðini, eins og sóknarstýrið tekur upp samráðingar við p/f Skála Skipasmiðju um brúgvagjald.

UPPSKOT

Løgtingið viðmælir, at lundsstýrið góðkennir havna- og brúgvataktir fyrri Sjóar kommunu, móti at kommunan kemur ásamt við p/f Skála Skipasmiðju og J. P. S. Johansen, Strondum, um brúgvagjald. Hesir havna- og brúgvataktir verða av sama innihaldi, sum tær, ið eru galdandi fyrri Fugla-fjarðar, Skopunar, Miðvágs, Klakksvíkar o. fl. havnir.

2. viðg. 9 febr. Uppskot nevndarinnar samtykt 12--0.

80. Løgtingslóg um ábyrgd fyri lán til kommunur

L. viðg. 7. februar 1949. Framlagi 9. mars

NEVNDARÁLIT

Landsstýrið hevur í skrivji, dagfest 31. januar 1949, lagt fyri tingið uppskot til lögtingslóg um ábyrgd fyri lánøku.

Málið er víst til fíggingarnevndina 7. februar 1949.

Viðandi til stýrisins viðmerkingar, har ið greitt verður frá málinum, ið nevndin einki hevur at siga til, mæli, nevndin tinginum til at samtykkja landsstýrisins uppskot.

UPPSKOT

Landsstýrisins uppskot til lögtingslóg um ábyrgd fyri lánøku, dagfest 31. januar 1949, viðvíkjandi lánun til Funning kommunu, Gjár kommunu, Oyndarfjarðar kommunu og Elduvíkar kommunu verður samtykt av tinginum.

UPPSKOT FRÁ LANDSSTÝRINUM

til lögtingslóg um ábyrgd fyri lánøku.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað tingslis vegna at geva løyvi og taka ábyrgd fyri hesum lánun í Færo Amts Sparekasse:

a. til Funning kommunu	15.000 kr.
b. til Gjár kommunu	15.000 kr.
c. til Oyndarfjarðar kommunu	25.000 kr.
d. til Elduvíkar kommunu	10.000 kr.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin

Løgtingslóg um garanti for lán.

§ 1.

Landsstýret bemyndiges til på Lagtingets vegne at give tilladelse til og garantere for nedennævnte lán i Færo Amts Sparekasse:

a. til Funning kommune	15.000 kr.
b. til Gjøv kommune	15.000 kr.
c. til Andelfjord kommune	25.000 kr.
d. til Eldevig kommune	10.000 kr.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

Viðmerkingar:

Funninga kommuna er sundurbýtt, og hevur gamla Funninga kommuna eitt lán, stórt 22.000 kr., í Færo Amts Sparkasse móti lögtingsábyrgd. Nýggja Funninga kommuna og Gjár kommuna sækja hver um lán 15.000 kr. til avloysan av li gamla lánum og sum nýtt lán til hvørja kommunu 4.000 kr.

Oyndarfjarðar kommuna er sundurbýtt. Gamla Oyndarfjarðar kommuna hevur lán í sparikassanum 15.600 kr. við lögtingsábyrgd, ið verður at býta við 9.500 kr. til nýggja Oyndarfjarðar kommunu og 6.100 kr. til Elduvíkar kommunu. Oyndarfjarðar kommuna sækir um lán 25.000 kr. í sparikassanum, iroknað tær 9.500 kr., og Elduvíkar kommuna sækir um 10.000 kr., iroknað tær 6.100 kr.

2. viðg. 10. mars og 3. viðg. 15. mars.

Lógaruppskotsins § 1 samtykt 16 - 0. § 2, samtykt 17 - 0 og lógaruppskotið í síni heild samtykt 19 - 0.

81. Løgtingslóg um ábyrgd fyri lán til Vinnulánsgrunnin

1. viðg. 3. febr. 1949. Framl. 11. febr.

NEVNDARÁLIT

Landstýrið hevur í skrivi, 31. januar 1949, reist spurningin um samtykt av lögtingslóg um ábyrgd fyri láni til Vinnulánsgrunn Føroya Løgtings. Umframt hesa eru samtyktar ábyrgdir tyri vinnulánsgrunnslan, ið megn gerast gildugar við lögtingslóg.

Talun er um:

Til Eišis Trolarafelag:

Frá Føroya Sjóvátrygging kr. 100.000, -

frá p/f Trygd kr. 200.000, -

Til p/f Høddan:

Frá p/f Sjóvinnubankanum kr. 60.000, -

Til p/f Skinfaksi:

Frá p/f Sjóvinnubankanum kr. 100.000, -

Til p/f Sandavágs Trolarafelag:

Úr føroysku peningastovni kr. 100.000, -

Til Simun og Georg Hammer:

Úr føroyskum peningastovni kr. 40.000, -

Til Clement Jacobsen:

Úr føroyskum peningastovni kr. 15.000, -

Tilsumans kr. 615.000, -

UPPSKOT

Løgtingslóg um ábyrgd fyri lántøku til Vinnulánsgrunn Føroya Løgtings.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað til tingsins vegna og samsvarandi tingsamtykt at veðhalda fyri lánun til Vinnulánsgrunn Føroya Løgtings upp til kr. 700.000,—.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

Løgtingslóg um gærunki for lán til Vinnulánsgrunn Føroya Løgtings.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til på tingsets vegne at garantere for lån til Vinnulánsgrunn Føroya Løgtings i henhold til lagtingsbeslutninger indtil kr. 700.000,—.

§ 2.

Denne lov træder i krafts traks.

2. viðg. 14. febr. og 3. viðg. 23. febr.

Lógaruppskotins § 1 samtykt 16—0. § 2 samtykt 17—0, og lógaruppskot-
ið í síni heild samtykt 16—0.

82. Loyvi til lántøku og veðhald fyri lán til Fuglafjarðar kommunu

1. viðg. 8. febr. 1949, Alti og broytingaruppskot framlagt 9. febr.

ALTI

Landsstýrið hevur í riti av 7. februar í ár lagt fyri tingið uppskot til lögtingslóg um loyvi til lánupptøku og veðhald fyri lán til Fuglafjarðar kommunu.

Málið varð beint í Figgjarnevndina tann 8. februar 1949.

Nevndin er samd við landsstýrið í hennara viðmerkingum til málið og mæltir tingið til at samtykkja lanloyvið og veðhaldið.

UPPSKOT

Lögtingið gefur Fuglafjarðar kommunu leyfi at taka eitt lán upp til 25.000 kr. og at seta henda pening í eitt partafélag til keyp av einum sandsúgvara og grabbara.

Tingið tekur ábyrgð fyri lánum.

Ábyrgdin verður skipað við serstakari lóg.

BROYTINGARUPPSKOT

Tær tvær síðstu reglurnar í uppskotinum ganga út.

Tann 9. februar varð broytingaruppskotið samtykt við 13—0. Nevndaruppskotið so broytt samtykt 13—0.

UPPSKOT FRÁ LANDSSTYRINUM

til lögtingslóg um løyvi til lánuptøku og veðhald fyri lán til Fuglafjarðar kommunu.

§ 1.

Lögtingið løyvir Fuglafjarðar kommunu at taka upp lán, stórt 25.000 kr., til at seta sum partapening í ein sandsúgvara og -grabbara og veitir veðhald fyri hella lán.

§ 2.

Henda lóg fær gildi beinan vegin.

LÆGTINGSLÓV

um tilladelse til optagelse af lån og garanti for lån til Fuglefjord kommune.

§ 1.

Lagtinget tillader, at Fuglefjord kommune optager, lån, stort 25.000 kr., til at indsætte som aktiekapital i en sandsuger og -graber og yder garanti for dette lån.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

Viðmerkingar:

Fuglafjarðar kommuna ynskir saman við nøkrum av sínum borgarum at gera eitt partafélag til keyp av einum sandsúgvara og -grabbara. Teyr hava boð uppá ein tilíkan bát, stórt 145.000 kr., og verður hella boðið at falla burtur 10. februar, um ikki keyp tá er gjørt.

Landsstýrið heldur, at keyp av tilíkum fari kann hava stóran lýðning, serliga nú, tá stór havnagerð stendur fyri í kommununi, og mæltir liðingin til at viðtaka frammunum fyri standandi lógaruppskot.

83. Løgtingslóg um eftirløn til tænaðsmenn landsins

1. viðg. 17. febr. 1949 Framl. 14. mars

NEVNDARÁLIT

Føroya landsstýri hevur í skrivi av 8. februar 1949 lagt fram á tingboti uppskot til løgtingslóg um eftirløn til tænaðsmenn landsins.

Nevndin kann ikki taka undir við landsstýrisins uppskoti um at seta bólk 2 og 3 úr Føroysku lógini av 6. juni 1949 í gildi fyri tænaðsmenn landsins. Í hetta hóskar als ikki her, hvar talan er um at seta á stovn eitt nýtt landsstýri. Tað eru her nógvar spurningar at loysa, og kann her takast fram hetta: 1) Eftir uppskotinum kann maður, ið verður settur aftaná 40 ára aldur í tænastu, ikki fáa rætt til eftirløn uttan við serligari lóg, men tá nýsetast skulu spærv við so høgum lønum, sum talan er um í lógini um tænaðsmenn landsins, má ein ganga út frá, at har verða fleiri settir, sum eru farnir um henda aldur; at gera serstaka lóg fyri hvønn, ber neyvan til. 2) Tá ið maður heldur fram við starvi, hann hevur havt í mong ár, tá er at gjalda eftirlønargjald stórt, gongur hann so undir somu skipan uttan at gjalda nakar av teimum 5 % í øll tey farna árini? Hetta vil vera at gera misonun, sammett við allar hinar. 3) Eftirlønareglurnar fyri brótsjúkrahúsið og telefonverkið verða tiknar av, og lógaruppskotið sigur, at „hesir grunnar fara í landskassan“, hvat má vera steivi. Í hesum peningur eigur at fara í Løgtingsins eftirlønargrunn, nú alt verður lagt saman. 4) Lógaruppskotið sigur, at eftirlønin verður at gjalda úr landskassanum, uttan at ávíst er, at tað eigur at bókast úr eftirlønargrunninum, ið eigur at hava serstakan rokuskap, har landskassin letur árliga 8 % av samlaðu eftirløngevandi løn landsins tænaðsmanna. Tað árið og ikki, sum uppskotið í gr. 2 sigur, „nóg stóra peningahædd at svara til útreiðslurnar.“

Nevndin áskannar, at tað kann vera neyðugt at fastleggja onkra eftirløn í teimum mánaðum, ið at hetta ikki er væntandi, og at tað er neyðugt at áseta við løgtingslóg, at tænaðsmenn hava rætt til eftirløn, áðrenn plássini verða lýst. Hetta kann verða gjørt við stuttari lóg, og so kann fullfíggið uppskot við neyðutvilligum skiftiareglum koma til viðgerðar á Ólavsekutinginum í ár. Nevndin setir fram uppskot samsvarandi hesum.

UPPSKOT

Løgtingslóg um eftirløn til tænaðsmenn landsins.

§ 1.

Tænaðsmenn landsins hava rætt til eftirløn eftir nærrum reglum, sum verða at áseta við løgtingslóg. Lønin verður at gjalda úr eftirlønargrunni Løgtingsins. Til henda grunn letur tænaðsmaður 5 % av sínari eftirløngevandi løn sum sín part.

§ 2.

Landsstýrið verður heimilað til, um spurningar hesum viðvíkjandi skulu avgerast, áðrenn løgtingslóg um eftirlønarskipanina er samtykt, at taka avgerð eftir teimum reglum, ið nú eru galdandi fyri tænaðsmenn í Føroyum samsvarandi lóg nr. 301, 6. juni 1946.

§ 3.

Henda lóg fær gildi heinan vegin og verður at taka til viðgerðar aftur í vanligu lingsöðumi 1949.

Lagtingslov um pensjón til landets tjenestemænd.

§ 1.

Landets tjenestemænd har ret til pension efter nærmere regler, der fastsættes ved lagtingslov. Pensionen afholdes af Lagtingets pensionsfond. Til denne fond bidrager tjenestemand 5 % af sin pensionsgivende løn som sin andel.

§ 2.

Landsstyret bemyndiges til, i tilfælde af, at herhenhørende spørgsmål skal afgøres, inden lagtingslov om pensionsordningen er vedtaget, at tage beslutning herom efter de regler, der nu er gældende for tjenestemænd på Færøerne i henhold til lov nr. 301 af 6. juni 1946.

§ 3.

Denne lov træder i kraft straks og tages påny til behandling i den ordinære lagtingssamling i 1949.

UPPSKOT FRÁ LANDSSTYRINUM

§ 1.

§ 1.

Tær reglur, ið eru ásettir fyri tænastumenn ríkisins um eftirløn samnær ríkislóg nr. 301, 6. juni 1946, kap. 2 og 3, skulu galda tilsvareandi fyri tænastumenn landsins, ið eru settir samsvarandi lóg um løn tænastumanna landsins og fáa grundløn, almenna viðbót og reguleringsviðbót, eins og reglurnar skulu galdh fyri tey, ið eftir telr síð.

§ 2.

Eftirløn verður at gjalda úr landskassanum. A fjággjartógina verður sett peninganegd, ellað nóg slór at svara til eftirlónarútreiðslurnar. Til inntøku fyri hesa konto verða tikin tey gjöld, tænastumenn gjalda viðvíkjandi eftirløn.

§ 3.

Teir, ið fáa eftirløn samsvarandi hesi lóg, fáa aftur reguleringsviðbót eftir somu reglum, sum eru galdandi eftir lóg nr. 301, 6. juni 1946, um ríkisins tænastumenn.

§ 4.

Eftirlónarreglur fyri bróstsjúkrahúsið, samtyktar 25. september 1928, og eftirlónarreglur fyri telefonverk Føroya Lagtings, samtyktar 26. september 1928, fara úr gildi, og eftirlónargrunnur bróstsjúkrahúsins og eftirlónargrunnur telefonverksins fara í landskassan, sum tekur við teim skyldum, sum hesir grunnar hava.

§ 5.

Landsstýrið ásetir nærri reglur viðvíkjandi eftirlónarskipanini.

§ 6.

Henda lóg kemur í gildi 1. apríl 1949.

Lagtingslov om pension til landets tjenestemænd.

§ 1.

De i lov om statens tjenestemænd nr. 301 af 6. juni 1946, kap. 2 og 3, indeholdte bestemmelser om pension, finder tilsvarende anvendelse for landets tjenestemænd, der er ansatte i henhold til lønningslov om landets tjenestemænd, og oppebærer grundløn, almindeligt tillæg og reguleringstillæg, ligesom regterne også skal gælde for deres efterladte.

§ 2.

Pensionen udredes af landskassen. På finansloven opføres et beløb, der skønnes tilstrækkeligt til afholdelse af pensionsudgifterne.

Til indtægt for denne konto lages de bidrag, der af tjenestemændene ydes vedrørende pensioneringen.

§ 3.

Personer, der oppebærer pension efter nærværende lov, får desuden reguleringstillæg efter de samme regler, der gælder for rigets tjenestemænd i henhold til lov nr. 301 af 6. juni 1946.

§ 4.

De for sanatorium i Høydal den 25. september 1928 vedtagne pensionsregler samt de for Hærernes Lagtings telefonvæsen den 26. september 1928 vedtagne pensionsregler ophæves, og sanatoriets og telefonvæsenets pensionsfond indgår i landskassen, som overtager de forpligtelser, disse fonde måtte have.

§ 5.

Landsstyret fastsætter nærmere regler vedrørende pensionsordningen.

§ 6.

Denne lov træder i kraft den 1. april 1949.

Viðmerkingar.

Samsvarandi reglunum fyrir ríkisins tænaðumenn kann maður, ið verður settur í tænaðu eftaná 40 ára aldurin, ikki fáa rætti til eftirløn, uttan at tað verður ásett við lóg. Tænaðumennirnir skulu vanligu svara 5 % viðvikjandi eftirløn teirra av tí partí av lön teirra, sum verður roknað við, tá ið eftirløn verður útroknað. Hetta er grundlön, aldursviðbót og almenn viðbót.

Eftirløn fær tænaðumaður, tá ið hann fer úr embættinum vegna aldur ella sjúku ella aðrar orsök, sum hann ikki sjálvur hevur ábyrgð fyrir. Hann skal fara frá, tá ið hann hevur fyllt 70 ár, og hevur rætti at fara, tá ið hann hevur fyllt 65 ár. Eftirlönaralduin verður roknaður frá tí, at 5 ár í tænaðuni eru farin, eftaná at hann fyllt 50 ár.

Sum dømi um stoddina av eftirlönini skal verðn upplýst.

Eftirlönaralduur undir 4 ár gevur 18/60 av eftirlönarinnitöku.
Eftirlönaralduur frá 10-12 ár gevur 31/60 av eftirlönarinnitöku.
Eftirlönaralduur frá 20-22 ár gevur 36/60 av eftirlönarinnitöku.
Eftirlönaralduur yvir 28 ár gevur 42/60 av eftirlönarinnitöku.

Sum dømi um einkjuftirlön skal verða nevnt:

Tá ið maðurin hevur rætti til eftirlön, og hansara eftirlönaralduur var undir 7 ár	16/60 av hansara eftirlönarinnitöku.
20-24 ár	21/60 av hansara eftirlönarinnitöku.
yvir 28 ár	24/60 av hansara eftirlönarinnitöku.

Fyri børn verður lagt hetta affrat eftirlønini: Fyri 1 barn 240 kr. árliga, og fyri hvørt barn affrat 180 kr.

Binkjan fær í 3 mánaðir, eftaná at maðurin er deyður, eftirlønir um mánaðin 1/12 av hansara seinastu tænaðingarløn. Doyr maðurin sum fylgja av vanlukku í tænaðing, fær binkjan lønina fyri 12 mánaðir.

Vanliga verður roknað við, at útreiðslurnar við eftirløn eru 18 % av eftirløngevandi løn, men tað er tá ein treyt, at har bert er talin um tænaðingarmenn, ið settir eru á ungum aldri. Av teim 18 % betalar landskassin 8 %, og hetta vil verða ein útreiðsla fyri teir tænaðingarmenn, sum umtalaðir eru í lógaruppskotinum um løn til tænaðingarmenn landsins, uppá um 20.000 kr. árliga.

2. og 3. viðg. 15. mars.

Lógaruppskotsins § 1 samtykt 14—0, §§ 2 og 3 samtyktar 18—0, og lógaruppskotið í síni heild samtykt 19—0.

84. Lóg um Føroya gjaldstovu

1. viðg. 12. febr. 1949. Framl. 14. febr.

NEVNDARALIT

Landsstýri Føroya hevur í ríli av 8. februar 1949 lagt á tingborð uppskot til lögtingslóg um yvirtøku av Føroya Gjaldstovu.

Málið var til 1. viðgerð 8. februar og varð heint til Figgjarnnevndarviðgerð.

Nevndin mælir til at samtykkja landsstýrisins uppskot við teirri broyting, at sum petti 3) verður sett í gr. 1:

3) tollur og tollaftítt.

UPPSKOT

Figgjarnnevndin mælir til at samtykkja landsstýrisins uppskot við teirri broyting, at sum petti 3 í § 1 verður sett:

„3) tollur og tollaftítt.“

„3) told og toldkontrol.“

UPPSKOT FRÁ LANDSSTYRINUM

(í lóg um Føroya Gjaldstovu.

§ 1.

Frá 1. apríl 1949 yvirtøkur heimastýrið Føroya Gjaldstovu.

Til hesa gjaldstovu verður lagt:

- 1) oft roknskaparfersla viðvikjandi landskassanum og øðrum lögtingsgrunda-
um, sum nú hava roknskaparferlu á gjaldstovuni,
- 2) roknskaparfersla viðvikjandi stovnum, grunnum o. t. undir almennum
stýri ella eftirliti eftir ásetan av landsstýrinum í hverjum einstakum førl.
Roknskaparfersla ríkiskassans viðvikjandi Føroyum kann eftir samráð
við landsstýrið verða skipað á gjaldstovuni.

§ 2.

Tænastumenn við gjaldstovuna verða settir av landsstýrinum samsva-
andi lóg um tænastumannar landsins. Annað starvsfólk verður sett eftir regl-
um, ásettum av landsstýrinum innan fyri tær játtanir, sum eru á fíggjarlógini.

§ 3.

Landsstýrið ásetir reglur viðvikjandi virki gjaldstovunnar.

§ 4.

Henda lóg kemur í gildi 1. apríl 1949.

FORSLAG

til lov om Færøernes Oppebørselskontor.

§ 1.

Frå 1. april 1949 overtager hjemmestyret Færøernes Oppebørselskontor.
Til oppebørselskontoret henlægges:

- 1) al regnskabsførelse vedrørende landskassen og andre lagtingsfonde, der
nu er henlagt til oppebørselskontoret,
- 2) regnskabsførelse vedrørende institutioner, fonde og lignende under offent-
lig bestyrelse eller tilsyn efter landsstyrets bestemmelse i hvert enkelt
tilfælde.

Statskassens regnskabsførelse vedrørende Færøerne kan efter forhand-
ling med landsstyret foretages på oppebørselskontoret.

§ 2.

Tjenestemænd ved oppebørselskontoret ansættes af landsstyret i henhold
til lønningsslov for landets tjenestemænd. Andet personale ansættes efter reg-
ler, fastsatte af landsstyret indenfor de på finansloven opførte bevillinger.

§ 3.

Landsstyret fastsætter regler vedrørende oppebørselskontorets virksom-
hed.

§ 4.

Denne lov træder i kraft den 1. april 1949.

Viðmerkingar:

Lóg nr. 83, 15. mars 1939, ásetil at frá 1. apríl 1939 varð sett á stovn
gjaldstova (oppebørselskontoret). Henda gjaldstova tók við allari roknskapar-
ferlu fyri teir kassar, sum tá vóru stýrdir av fótanum og lögtingskrivstovuni
viðvikjandi ríkiskassanum og amtsgrunninum.

Harnæst kundi stataministerið áseta í hverjum einstakum ferð eftir um-
mæli frá Løgtinginum, at aðrir grunnar og stovnar undir almennum stýri
skulu verða lagdir til gjaldstovuna.

Fyri gjaldstovuni varð settur stjóri og tikin neyðturvillig hjálp eftir ásetan av statsministerinum. Útreiðslurnar verða goldnar av ríkiskassanum.

Eftir tí skipan, sum nú er, eru útreiðslurnar viðvikjandi gjaldstovuni árliga um 100.000 kr., og harav afturrindar Løgtingið 17.000 kr. Løgtingið tók við einum parti av útreiðslunum av tí, at arbeiðið vaks so nógv, orsakað av innkrevjan av tolli og skatti.

Samsvareandi lóg um Føroya heimastýri, 23. mars 1948, og samtykt Løgtingsins og landstýrisins eru beinleiðis og óbeinleiðis skattir og skipan av roknskaparførslu o. t. sermál.

Landsstýrið hevur havt samráð við ríkisstýrið um skipan av viðurskiptunum viðvikjandi gjaldstovuni og setir hervið uppskot um yvirtøku av gjaldstovuni frá 1. apríl 1949. Útreiðslurnar av gjaldstovuni verða goldnar úr landskassanum. Eftir uppskotinum kann roknskaparførsla ríkiskassans viðvikjandi Føroyum eftir samráð við landsstýrið verða skipað á gjaldstovuni, og um so verður, rindar ríkiskassin ein hóskandi part av útreiðslunum.

2. viðg. 18. febr. 3. viðg. 24. febr.

Nevndarlínnar broytingaruppskot til § 1 samtykt 18—0, og lógaruppskotsins § 1 so broytt samtykt 18—0, §§ 2—4 samtyktar 18—0, og lógaruppskotið í eini heild samtykt 19—0.

85. Løgtingslóg um navigati- ónsskúlar og maskinistskúlar

1. viðg. 12. febr. 1949. Álið framl. 12. mars og broytingaruppskot 14. og 15. mars.

NEVNDARÁLIÐ

Føroya landstýri legði 5. februar í ár fram á Løgtingið uppskot til løgtingslóg um navigatióonsskúlar.

Í viðmerkingunum verður fort framt, at Løgtingið á vørj 1948 samtykti at yvirtaka Føroshavnar navigatióonsskúla, men at yvirtøkan ikki kundi fara fram fyrrenn frá 1. apríl 1949, av tí at á Løgtingsins fløgjarlóg fyri 1948 varð eingin peningur árssettur til yvirtøkuna. Tað verður lagt eftir, at við avgerðina um yvirtøku av Føroshavnar navigatióonsskúla, ma landsstýrið rokna við, at sjóvinnan er undir føroyskum hondum.

Málið var til 1. viðgerð 12. februar og varð víst til fiskivinnunevndina.

Nevndin hefur gjølla eftirkannað hetta týðingarmikla mál og m. a. havt samráðing við fyrstæðumannin fyri Tórshavnar navigatiónsskúla og við formanninum og skrivaranum fyri Føroya skipara- og navigatørfelag. Víst verður her til tað bræv 19/2, ið nevndin hevur fingið frá felagnum og sum er hjáløgt málinum (skjal 1).

Føroya skipara- og navigatørfelag hevur eisini sent nevndini eina ritgerð, sum lærari á Færø navigatiónsskúla, Dánjal Jákup Joensen, eftir áheitan av felagnum hevur gjørt viðvíkjandi nýskipan av lærukrøvum til tey ymisku prógv hjá yvirmannum á skipum á dekki og í maskinrúmi og av teim rættindum, hesi prógv skulu kunna geva teimum, ið tey hava.

Felagið sigur seg vilja taka undir við hr. D. J. Joensen tá ið hann mælir til at seta nevnd til at fyrirleika uppskot til neyðturviligar broytingar í sjóloggávu okkara. Uppskot D. J. Joensens er soljóðandi:

Landsstýrið setir nevnd til at kanna sjóvinnumál Føroya. Hendi nevnd verður samansett av upp til 7 limum: 1 útnevndur av Føroya skiparafelag, 1 av Føroya maskinistfelag, 1 av stjóra sjómannsskúlans, 1 av Føroya reiðarafelag, 1 av Føroya Fiskimannafelag og 1 útnevndur av landsstýrinum, og skal hesin vera sjókenur og skúlakenur.

Tað verður álagt hesi nevnd at gera fyrirleikingsarbeiði, innheimta upplýsingar, samanføra og viðgera hesar, og seta fram í nevndarátti uppskot til broyting ella nýgerð av sjóvinnumál, lóg um sjómannsskúlar og onnur sjóvinnumál. Nevndin setir sjálv formann og skrivara. Til leiðbeiningar fær nevndin alla ta hjalp, ið neyðug er, av lógkenum og málkenum monnum. Formaður nevndarinnar fær útgjöld ábyrgð fyri, at arbeiðið verður framt á skjótasta hátt.

Hr. D. J. Joensen ummælir síðani í uppritinum nærra ley mál, ið elga at verða tikin til viðgerðar undir heitinum høvuðsdøttum:

1. *Sjóvinnumál.*
 - a. Lóg um krøv og rættindi til at reka sjóvinnum.
 - b. reglugerðir, ið áseta fyrinæll hesum viðvíkjandi.
2. *Lóg um sjómannsskúlaundirvísing*
 - a. nautiskan og tekniskan,
 - b. reglugerðir hesum viðvíkjandi.

Nevndin hevur gjørt seg kunnugan við ritgerð D. J. Joensens, sum er hjáløgd málinum.

Fiskivinnunevndin hevur í einum øðrum máli (fiskiskipaflotin) sett fram uppskot um at seta 7-mannanevnd við umboðsmönnum fyri tey sonu felag, ið nevnd verða í framanfyrri standandi uppskoti og fyrstæðumanninum fyri Tórshavnar navigatiónsskúla til at umboða navigatiónsundirvísingina.

Fyrstæðumenninir fyri tann tekniska skúlan í Klakksvík hava 24. februar havt munnliga samráðing við nevndina og hava í brævi 26/2 (skjal 2) sagt frá, at á nevndarfundi skúlans 25/2 varð viðtikið at úttala, at skúlin ynskir at behalda núverandi skúlasamansetan — tekniskur skúli við maskinistundirvísing, men um Løgtingið skuldi yvirleika alla maskinistundirvísing, ynskja teir, at skúlin skal kunna halda fram undir umstøðum, sum eru minnst líka góðar sum higartil. bæði fíggarliga og undirvísingarlaga.

Fiskivinnunevndin hevur gjørt nakrar smávegis broytingar í uppskotinum frá landsstýrinum og setir fram fylgjandi

UPPSKOT

til lögtingslóg um navigatiónsskúlar.

§ 1.

Landsstýrið góðtekur navigatiónsskúlar.

§ 2.

Landið gríður navigatiónsskúla við maskinistdeild. Avvarandi kommunu háltekur eftir semja í kostnaðinum av bygging og umsiting skúlans.

§ 3.

Landsstýrið setir í embætti og loysir úr embætti fyrstoðumanna og só nógvastar lærarar, sum ásett er í normeringslógini. Teir verða løndir sum ásett er í lögtingslóg um løn tænaslunnanna landsins.

Tímalærarar verða settir í starv og tiknir úr statvi av landsstýrinum eftir uppskoti av fyrstoðumannaskúlans innan fyrri hær játtanir, ið gívnar eru í fíggingarlógini og annars eftir reglum, ásettum av landsstýrinum.

Fastur lærari hevur skylda at undirvísa upp til 39 tímar um vikuna og hava kunningarstara uttan fyrri skúlatíð í farn mun, sum læran krevur. Fyrri fyrstoðumannin verður tímatíð lækkað, so vitl tað er neyðugt av umsi ingarviðurskiðum skúlans.

§ 4.

Næmingarnir gjalda hevum munað skúlapening, og ásetir landsstýrið við reglugerð staddina.

§ 5.

Sum svarandi játtan í fíggingarlógini kann verða veitt treingjandi nunn- ingum á navigatiónsskúlanum studing. Harnæst kann verða veitt treingjandi nunn- ingum, ið lesa til stýrimannsprógv, bókahjálp. Studingurin verður goldin við munaðarlek. Tá kann verða ásett fyrri næmingar, ið lesa til strandálpurá- prógv ella seiliskípaprógv, at studingurin ikki verður goldin. Fyrreyn beynin er liðug.

§ 6.

Næsti reglur fyrri rakstur og virki navigatións-skúlans verða ásettir av landsstýrinum, ið skipar fyrri eftirli, við skúlanum.

§ 7.

Henda lóg kemur í gildi 1. apríl 1949.

Lagtingslóg um navigatiónsskúlar.

§ 1.

Landstýret góðkender navigatiónsskúlar.

§ 2.

Navigatiónsskúle með maskinistafdeling drives for landets regning. Ved- kommende kommune deltager efter overenskomst i udgifterne til bygning og inventar.

§ 3.

Landstýret ansætter og afskediger bestyrer og fast ansatte lærere, så- mange som fastsat i normeringsloven. De lønnes som fastsat i lagtingslov om tjenestemandslønninger.

Tímelærarir ansætast og afskedjast af landsstyret inden for de på finansloven givne bevillingen efter indstilling fra bestyreren og iøvrigt efter regler, der fastsættes af landsstyret.

En fastansat lærer er pligtig til at undervise indtil 39 timer ugentlig samt at afholde observationsevelser og lignende uden for skoletiden i sådant omfang, som undervisningens formål kræver. For bestyreren nedsættes det ugentlige timebeløb, såvel som hensynet til vedkommende skoles administrationsforhold nødvendiggør det.

§ 4.

Eleverne erlægge månedlige skolepenge, hvis størrelse fastsættes ved bekendtgørelse fra landsstyret.

§ 5.

I henhold til bevilling på finansloven kan der tilstås trængende elever ved navigationsskoler understøttelse. Dernæst kan der tilstås trængende elever, der læser til styrmandseksamen, hjælp til anskaffelse af bøger. Understøttelsen udbetales eleverne ved udgangen af hver måned; dog kan det for elevers vedkommende, der læser til kystskipperprøven eller sætteskipperprøven, bestemmes, at udbetalingen ikke finder sted før prøven er afholdt.

§ 6.

Nærmere regler for navigationsskolers drift og virksomhed fastsættes af landsstyret, der foranstalter tilsyn med skolen.

§ 7.

Denne lov træder i kraft 1. april 1949.

BROYTINGARUPPSKOT

frá R. Long:

§ 1 verður broytt til:

Landsstjórn góðtekur navigatiónsskúlar og maskínistskúlar.

1 § 2 verða í fyrsta setningi orðini „við maskínistfelld“ broytt til „og maskínistskúla undir navninum „Føroya Sjómannaskúli.“

§ 5 útgongur.

§§ 6 og 7 verða §§ 5 og 6.

BROYTINGARUPPSKOT

frá R. Long o. fl.:

Sum nýggjar deildir og III, aftan á lógaruppskotið, verður sett:

II. Løgtingið tekur undir sítt ræði maskínistlærana frá 1. apríl 1949.

III. Neyðturvilgjur studningur til maskínistakelið verður at lata úr landskassanum av peninginum á figgjarlógini § 18, pkt. 2,

2. viðg. 14. mars og 3. viðg. 15. mars.

Broytingaruppskot til § 1 fall 9—0. Lógaruppskotsins § 1 samtykt 14—0. Broytingaruppskot til § 2 fall 7—0. Lógaruppskotsins § 2 samtykt 14—0 og §§ 3 og 4 samtyktar 12—0. Broytingaruppskot til § 5 fall 5—0. Lógaruppskotsins § 5 samtykt 14—0, og §§ 6 og 7 samtyktar 12—0. Lógaruppskotið í eini heild samtykt 14—0. Broytingaruppskotið frá Long o. fl. um nýggjar deildir fall 9—0.

86. Gjald av skaða á »Oyrnafjalli«

11. febr. 1949 framl. álit C.Fh. Petersen ó. h. og 24. febr. framl. bryting-
sruppskot.

NEVNDARÁLIT

Oyrnafjall varð av felagsins stjóra timechartrað. Á síni fyrstu ferð í timechartriingini bendi skipinum íann vanlukka, at 2 kyndaragongdir brendu niður, so tað var noyði at seta inn til Keypmannahavnar fyri at umskipa farmin og fara til skaðnbølingar.

Nevndin hevur eftirlíkað, at chartringin íð er gildi, móti at viðna skip-
inum líðargjalt.

Sjórís felagsins og nevndarlimur Hákun Djurhuus, lögtingsmaður, fór til Keypmannahavnar at kanna skaðan og skipa fyri at fáa umvølingina gjørd so skjótt og so bílga sum møguligt.

Fra H. Djurhuus lögtingsmanni, er komið fylgjandi tjátt:

„HOWALDTSWERKE HAMBURG 2 KYNDARAGONGDIR 16000 NÝGGJ
RØR 17000 ARBEIÐI SAMBÆNT SPECIFIKATION 62000 ÍALT 95000 KRO-
NUR STOP TILFAR 3 VIKUR ARBEIÐI 1 MÁNAD STOP LYBECK IKKI
NÝGGJA KYNDARAGONGD TILJÓÐAR UMWØLING STOP FLENSBURG
IKKI NÝGGJA KYNDARAGONGD ARBEIÐI 8 VIKUR STOP DØNSK
VERFTIR CA. 5 MÁNADIR PRÍSURIN EIN TRIÐJING ILÆGRI STOP HAVI
ORÐNAÐ VALUTA 1000.000 HANDILSMINISTERIÐ UMWØLINGINA STOP
UM FORMELLUR FEILUR VIÐVIKJANDI VALUTAMÍÐSTØÐINI RÆTTA
HANN STOP NØYÐUGT 1. OG 2. MEISTARAR FØROYINGAR ROYNI FAA
3. MEISTARA TÝSKAN STOP BEKREFTA EXPRESS TILRÁÐI AKCEPT
AV HOWALDTSWERKE-TILBOÐNUM“.

Nevndin fyri rakstrinum av Oyrnafjalli hevur lagt spurningin um pen-
ingahjálp frá Føroya Løgtingi og góðtakan av, at Oyrnafjall verður gjørd
aftur sambært tilboði frá Howaldtswerke, fyri figgjarnevndina.

Figggjarnevndin, ið hevur viðgjørt spurningin um, hvað ið eigur at verða
líkið til ráða viðvíkjandi Oyrnafjalli, er sanna um, at skipið má skjólast verða
gjørt siglingarført aftur.

Av telnum umvølingarmøguleikum, ið liggja fyri, heldur nevndin, at til-
boðið frá Howaldtswerke, Hamburg, ið tilbjóðar at gera skipið siglingarført
aftur fyri kr. 95.000.-, er tað frægasta, og kann mæla til, at líkið verður við ti.

Tá ið Oyrnafjall ikki við egnari innlegu er fært at leggja henda pening
út, og tá ið Løgtingið er áhætt av skipinum, mæli figggjarnevndin til, at pen-
ingurin verður læntur skipinum úr landskassanum.

I samband við ummæli av skipsins umstøðum í dag skal verða upplýst,
at meðan tingið ikki hevur verið saman, hevur landsstýrið eftir samráð við
figggjarnevndina fyrj at bakla skipið í góðum siglingarstandi úr landskassanum
fyrirbils góldið Oyrnafjalli kr. 150.000 til umvølingar.

Figggjarnevndin mæli til at góðkoma landsstýrisins gerð, ið var neyðug,
fyri at skipið ikki skuldi neyðast at verða lagt.

UPPSKOT

Løftingslóg um peningalán úr landskassanum til s.s. „Oyrnafjall“.

§ 1.

Úr landskassanum verður landsstýri Føroya heimild at lánna s.s. „Oyrnafjall“ upp í kr. 245.000,- til amvotingar, soleiðis at peningurin verður at tjena aftur sum skjótast við 4 % p. a.

§ 2.

Henda lóg fær gildi beinan vegin.

Løftingslóg um lán frá landskassan til s.s. „Oyrnafjall“.

§ 1.

Føroya Landsstýri bermyndiges til at yðe s.s. „Oyrnafjall“ et lán frá landskassan indtil kr. 245.000,- til reparation, soleiðis at beløbet tilbagebetales hurtigst muligt med 4 % p. a.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

BROYTINGARUPPSKOT

Í staðin fyri „kr. 245.000,-“ í grein 1 verður sett:
„kr. 284.801,90“.

2. viðg. 14. febr. og 3. viðg. 24 febr. Broytingaruppskotið samtykt 17-0.
Lógaruppskotsins §§ 1 og 2 og lógin í síni heild samtykt 17-0.

87. Nýggjur skúli í Tjørnuvík

11. febr. 1949 frumlagt

NEVNDARUMHUGSAN

Í oktober 1948 sókta sóknarstýrislimir í Tjørnuvík um stuðning til umvøling ella byggjan av nýggjum av skúlanum har í bygðini. Skúlin, sum er bygður í 1900 av steini, hevur ikki verið væl laðaður av fyrstuhond, og umstingin hevur ikki verið góð. Í bardagaliðini, tá ið sprengiknøttar javnað sóku á land og eisini í Tjørnuvík völdu stóran skaða, varð skúlin útgjördur sum skýli til fólk at flyggja í, og hevur síðan einki verið gjørt við hann. Hann er nú heilt ónýttandi til skúla, og hevur skúli hesi setari árin verið bliddin í felgaðum húsi.

Skúlin var í 1945 sýnaður av álitismanni Løgtingshus. Kr. Jensen, sum mælti neyðurviliga umvølan eftir prísunum ta at kosta í minsta lagi 4000 kr. Í 1946 samtykti tingið at veita stuðning til umvølan av skúlanum, 20 % av veruliga kostnaðinum, tá ið roknskapur fyri umbyggingina var góðtikin av skúlastjórnini.

Eftir tað henda løgtingssamtykti er gjørd, er komið nýtt sóknarstýri í Vikar sókn, og hevur tað samráðst við skúlaumsjónarmennina S. P. úr Konoy og Z. Seronsen, ið hava tilnæmt heildar enn at umvøla skúlan, sum ongantíð fæst góður, at byggja nýggjan skúla: nógv av tilfarinum í tí gamla skúlanum kann nýtast til nýbyggingina, og hevur sóknarstýrið í brævi, dgf. 27. juli 1948, søkt til tingið um stuðning, samtíðis sum teir siga frá, at harra Tórgarð, byggimeistari, er bliddin at gera tekning og kostnaðarætlan.

Henda tekning er nú komin til tingið, og mælt byggimeistarin kostnaðin til 25.000 kr. Húsið skal stoypast og verður í tí ein skúlastova 4×6,40 m við skúlaborðum til 20 børn. Talvuplássið er stórt 3 m, ovnur skal vera í horninum fælt við dyrnar. Stór gong er til barnini, 1,60 m breið, frammanfyri er ein lítill forstova. Kamar er til læraran, 3×3,5 m. Baðirúm er og 2 klosett, annað við atgongd út frá og annað frá gongdini. Hædd millum loft og gólv er 2,80 m. Húsið skal hava reising, men loftsrúmið óinnrætlað.

Sóknarstýrið segur seg vera foreint við tekning og kostnaðarætlan.

Skúlanevndin mælir til at veita í stuðningi 20 % av kostnaðinum av skúla í Tjørnuvík, tá ikki upp um 5000 kr., tá ið byggingin er farin fram eftir tekningini við møguligum broytingum, sum skúlaumsjónin ella amtslæknin kundu krævt og roknskap fyri byggingina er góðtikin av landstýrinum.

UPPSKOT

Tí bygging av skúla í Tjørnuvík eftir tekning av H. C. W.-Tórgarð, byggimeistara, verður veittur stuðningur 20 % av kostnaðinum, tá í mesta lagi 5000 kr., tá ið bygging er farin fram eftir tekningini við møguligum broytingum, sum skúlaumsjónin ella amtslæknin kundu krævt, og roknskap fyri byggingina er góðtikin av landstýrinum.

2. viðg. 16. febr. og 3. viðg. 24. febr. Uppskot nevndarinnar samtykt
19 -0.

88. Bókasavn í Klakksvík

11. febr. 1949 framt. álit og 18. febr. framt. broytingaruppskot.

NEVNDARÁLIÐ

Í íti av 10. januar 1949 hevur landsstýrið lagt fyri fíggarnevndina umsókn frá búgvarum í Klakksvík um stuðning - 20.000 kr. - til bygging av einum bókasavns húsi, ið umsøkjarnir meta til at koma at kosta um 100.000 kr.

Upplýst verður, at kommunan vil styðja málið fíggarliga og á annan hátt.

Engin byggiuppskrá liggur í málinum.

Landsstýrið mælir frá við tað sama at fara undir at byggja húsið, men heldur beinast vera fyrst at byrja bókaútlán við at leiga ella fua holi í skúlanum í Klakksvík.

Stýrið mælir til at veita 50 % stuðning til bókakeypi.

Nevndin hevur havt samráð við bókaverð Sverru Eon í Havn um málið. Bókaverðurin helt eftir fyrspurningi frá nevndini, at tað var væl til hjá landsbókasavninum í Havn at standa fyri øllum bókakeypi til bókasavnini í Føroyum.

Tað varð biðið fram, at tey smáu bókasavnini á bygd áttu at skýpse soleiðis, at stýrarn av teimum kunni hóskar í verið ein bókahugaður lærari ella annar, ið kunni og vildi standa fyri bókasavninum og hava tað sum eitt fræðslu starv, helst í sambandi við eitt skúlabókaútlán, og at hann fekk eitt ekeið uppá ca. 3 mánaðir í Havn, áðrenn hann tók við starvinum.

Nevndin tekur undir við stýrinum og mælir umsøkjarnum til at byrja í leigaðum húsi ella at fua rúm fyri einum bókasavni í skúlanum. Mælt verður til, at veitt verður Klakksvíkingum og øðrum 50 % av kostnaðinum við bókakeypi. Tá ið bókaútlánið er komið í gongd og í skilagóða legu, kann spurningurin um stuðning til bygging av bókasavni takast upp aftur.

UPPSKOT

1. Annars vísandt til álitid verður at seta á fíggarlógina eina ávísu peningahædd, harav umsøkjara, fsi Klakksvík og øðrum plásum kunnu fáa 50 % í stuðningi til bókakeypi.

2. Bókakeypið verður at fara fram ígjøgnum landsbókasavnið.

BRØYTINGARUPPSKOT

Aftaná petti 2 verður sett sum nýtt petti:

3. Tingið er samráð til at veita stuðning til bókasavnsbygging í Klakksvík, tá ið húsið er biðugt, við 20 %, ið ikki meira enn 20.000 kr., móti at kommunan átekur sær ábyrgd fyri húsinum, at halda tað í standi og at ansa, at alt fer fram eftir teimum reglum, sum settar eru fyri bókasavnið, góðkendar av bókaverðinum á landsbókasavninum.

2. viðg. 16. febr. og 3. viðg. 24. febr. Uppskot nevndarinnar pt. 1 og 2 samtykt 18-0. Broytingaruppskið samtykt 12-0.

89. Setan á stovn av ferðamannastovu

11. febr. 1949 framlagt

NEVNDARÁLIT

Føroya Ferðamannafelag hevur í riti, dagt. 4. maj 1948, vent sær til tingið um stuðning til setan á stovn av eini ferðamannastovu, ið felagið metir at koma at kosta:

1. Skrivstovuleiga	kr. 1.800
2. Innbúg	kr. 3.000
3. Pappir, telefon, telegramm	kr. 1.000
4. Skrivstovufólk og onnur hjálp	kr. 8.000
5. Ferðamannahefti	kr. 5.000
6. Ymisl annað	kr. 1.200

Tilsamans: kr. 20.000

Linnagjaldspeningin setir felagið til 3.000 kr., men vendar hann hægri setari.

Figgjarnevndin, ið hevur havt málið til viðgerðar, áskannar, at ferðamannamálið - turistmálið - kann koma at hava alstóran týdning í Føroyum eins og í øðrum londum. Men rætt nú setir skammtingin og hotellrot og trot uppá gistingarhús eitt trøgt mark fyri turistlívið í Føroyum.

Nevndin vísir á, at tingið undir hotellmálinum hevur tikið munandi til viðvikjandi stuðningi til bygging av hotellum og ferðamannahúsum, og hevur nevndin spurt býráðið í Havn, um Havnar kommuna kann hugsað sær at styðja eina ferðamannastovu í Havn við at rinda helvt um helvt við Løgtinginum. Býráðið hevur svarað, at tað er væl sínað fyri málinum, men kann onga stóðu taka til tað í ár, tí einki er sett á kommununnar figgjarætlan til slík endamál fyri 1949.

Nevndin heldur, at tingið su stat má biða við at taka stóðu til spurningin um ferstakan stuðning til eina ferðamannastovu í Havn, men mælir til, at fyrri figgjarárið 1948/49 og figgjariðgla verður sett til ferðamannafelagið sama peningahæddin sum seinasta ár.

UPPSKOT

Eitt eintak av álitinum verður sent umsokjaranum.

2. viðg. 16. febr. og 3. viðg. 24. febr. Uppskot nevndarinnar samþykkt 13---0.

90. Hækkun av studningi til Vágs skúla og til Vestmanna skúla

1. viðg. 17. febr. 1949. Framl. 24. febr.

NEVNDARUMHUGSAN

Vágs sóknarstýri hefur í skrivi, dagf. 11. februar 1949, sakt língið um
hækkaðan studning til byggjan av nýggja skúlanum í Vági.

Sóknarstýrið skrivur:

„Í 1943 var byggikostnaðurin settur til 430.000 kr., og þátti língið 10
20 % av 430.000 kr.
+ kostnað av fimleikarhøll 60.000 kr.

370.000 kr. ella kr. 74.000.

Hesin studningur skuldi rífast yvir 3 ár, soleiðis at í 1944 vóru goldnar
kr. 20.000,—, meðan restin skuldi ríndast við 18.000 kr. um árið, tó standa enn
18.000 kr. sum ikki eiga at verða goldnar, fyrr enn arbeidd er liðugt.

Í teim farnu árum, meðan byggingin er farin fram og íntil nú, hefur
táð vist seg, at kostnaðarællan 430.000 kr. ikki held — einamest orsakað av
prishækkan og fyri ein part av byggitekniskum grundum.

Byggingin er to hildin áfram, og hefur sóknarstýrið hvørt ár sett skatta-
pening av til framhald.

So státt er alt arbeidd, sum higartil er gjørt, goldið fult út. So táð er
eyðsæð, at onnur neyðug tiltøk, sum kommunan átti at hava gjørt, hava verið
sett til viks.

Skúlin stendur í dag í 500.000 kr., men nú er eisini komið so langt áleiðis,
at við vissu kann sigast, at hin endaligi bygg- og monteringskostnaðurin verð-
ur 750.000 kr. ella um 75 % meira, enn mett var í 1943/44.

Til foyrir sóknarstýrið sær at blýja um, at studningurin verður hækkaður
samsvandi.

T. v. s. at 20 % verða latin av	kr. 750.000,
÷ fimleikarholi	kr. 60.000, -
75 % kr. 45.000.	kr. 105.000,

	kr. 645.000,--

ella	kr. 129.000,

Tað verður so kr. 129.000, - : kr. 74.000, - ella kr. 55.000,-- sum saki verður um aftrat.

Við vona, at háttvirða tingið vil viðgera hesa umsókn við vælvild, soleiðis at tað kann eydnast okkum at gera skúlan lidnan.

Kommunan hevur í aðrar mátar tungar uppgávur at loysa, so ein studningur sum hesin hevði lætt væl um teirri peningaligu byrðina."

Málið er viðgjørt í figgjarnevndini, sum viðmælir at veita tann saki studningin uppá 3 ár, 20.000 kr. árliga í 1949 og 1950 og 15.000 kr. í 1951. Um góðtíkin roknskapur, sum verður at lata inn til landstýrið, tá ið byggingin er liðug, vísir, at byggikostnaðurin kemur ikki til 750.000 kr., verður studningurin 18.000 kr., sum stendur eftir av tí fyrsta studninginum, til at verða góðin, tá ið arbeiðið er komið at enda, at minnka í sama mun, soleiðis at allur studningurin kemur ikki upp um 20 % av byggikostnaðinum við 750.000 kr. sum hægsta mark.

Til fimleikarholi skúlan, hevur kommunan saki fimleikargrunnin um 20 % í studningi av kostnaðinum 105.000 kr. ella 21.000 kr.

Figgjarnevndin hevur havt samráð við landstýrið og tingið vísu fyrri, at hesin peningur verður latin úr grunninum við 11.000 kr. í 1949 og 10.000 kr. í 1950 undir somu treytum sum studningurin til sjálvan skúlan.

Vestmanna kommunu saki í fjór tingið um hækkaðan studning til skúla-bygging sína. Kommunan fekk í 1943 í studningi 40.000 kr. til sjálvan skúlan og seinri úr fimleikargrunninum 8.000 kr. til fimleikarhallina. Í fjór varð frageitt, at byggikostnaðurin, sum í 1943 var, mettur til 2- 300.000 kr., nú kundi roknað til at vera ikki undir 500.000 kr., og varð tá veitt eykastudningur uppá 30.000 kr.

Nevndin mælir til, at Vestmanna skúli fær sama samráð sum Vágs skúli og aðrir, og at veittur verður ein studningur av 20 % av byggikostnaðinum soleiðis sum hann verður eftir roknskapl. góðkendum av landstýrinum, tá ikki upp um 100.000 kr.

Verður kostnaðurin av fimleikarhallini í Vestmanna skúla roknaður til nakað sama part av øllum kostnaðinum sum í Vági, skúli; kostnaðurin av hesum kunnast setlast at verið 70.000 kr. Fimtipartarin av hesum peningi er 14.000 kr., sum nevndin hevur samráði við landstýrið um at veita úr fimleikargrunninum (longu eru veittar 8.000 kr., eftir at veita eru so 6.000 kr.). Kostnaðurin av sjálvum skúlanum er nú mettur til at vera um 430.000 kr., og fimtiparturin av hesum peningi verður 86.000 kr. Vestmanna kommunu hevur longu fingið í studningi (40.000 kr. + 30.000 kr.) 70.000 kr., og til at fáa fullan fimtapart í studningi vanta í 16.000 kr., sum nevndin mælir til at veita í ár úr landskassanum undir somu treytum sum studningurin til Vágs kommunu.

UPPSKOT

1. Úr landskassanum verður veitt Vágs kommunu sum eykastudningur til byggjan av nýggjum skúla 55.000 kr. at lata við 20.000 kr. í 1949, 20.000 kr. í 1950 og 15.000 kr. í 1951 undir teimum treytum, sum nevndar eru í umhugsanini.

2. Úr landskassanum verður veitt Vestmanna kommunu sum studningur til skúlabýgging unðir teimum í umhugsanini nevndu freytum 16.000 kr.

3. Viðvíkjandi studningi til fimleikarhóllirnar í Vági og Vestmanna vísir lögð til lað, sum er hilduð fram í nevndarumhugsanini.

2. viðg. 2. mars og 3. viðg. 5. mars, Uppskot nevndarinnar samtykt 14 --0.

91. Broytan í lóg um afturlatingartíð

1. viðg. 17. febr. 1949, 1. mars framl.

ALIT

Við rítt, dagfest 14. december 1948, hava 16 starvsfólk hjá bakarunum í Havn vent sær til tingið við bøn um at fáa tær zertígu reglur bakaríum viðvíkjandi, sum standa í grein 3 í Anordning af 21. nov. 1923 avtíknar, so at bakaríið samsvarandi gr. I í nevndu skipan eins og krumbúðir verða stongd sunnu- og heiligdagar.

Ymsamálaneyvndin, ið fækk mállu til viðgerðar, hevur tingst við umboðsmenn fyrri bakarameistararnar og umboðsmenn fyrri umsøkjararnar. - Burt úr hesum finga vit m. a. upplýst, at bakararveinar arbeiða 48 tímar og útflýggjarar arbeiða 45 tímar um vikuna og at ymist er hvussu langt til í sunnu- og heiligdøgskveldi, bakararnar halda opið.

Tíðji parturin í hesum máli, matmoðurnar, hevur av góðum grundum ikki havt høvi til at lýsa sína hugsan. Eftir nevndarinnar hugsan er hetta taun størsti og avgerandi parturin. - Fyri tær má tað vera stórt hentleiki, at tær sunnu- og heiligdag kunnu fara til bakarín og keypa breyð og kókur.

Av tí at matmoðurnar valla vilja síga henda hentleika frá sær, og atlir bakarameistararnir uttan hann, ið sett hevur hesa umsókn í verk, vilja halda opið sunnu- og heiligdag, heldur ymsamálaneyvndin, at tað ikki ber til við lóg fyrri alt landið at stengja bakaríni sunnu- og heiligdagar eftir umsókn frá 16 starvsfólkum í Havn, sum ikki umboða nakað felag. Best hevði verið, sum nomið varð við undir tingingunum, at avvarandi partarnir sínámillum finga eina skipan í lag.

UPPSKOT

Løgtingið ger á hesum sinni onga broyting í Anordning Nr. 442 af 21. November 1923 um „Lukketid for Butikker og Lagre m. v.“

2. viðg. 4. mars. Uppskot nevndarinnar samtykt 14 0.

92. Upprit av orðaskifti á tingi

1. viðg. 17. febr. 1949. Framl. álit 4. mars og broytingaruppskot 10. mars.

ÁLIT

Løgtingsmaður Poul Niclasen hevur í riti 10. februar 1949. reist málið um at fáa stenografisk upprit av orðaskiftinum á tingi. Niclasen heldur fram, at spurningurin áður hevur verið frammi á tingi uttan nakað árslið, hóast tingmenn yvirheva hava havt aluga fyri málinum.

Høvuðsmelnhugin hevur verið tann, at vit ikki hava havt nakað stenografisk system á føroyskum máli. Nú aftur imóti hevur frk. Petra Arge, Tórshavn, smíðað eitt føroyskt stenografisk system, sum víst seg hevur at vera væl nýtandi.

Ymsamálaneyndin hevur viðgjørt málið og heldur, at lingarbeiðið nú er so stórt og inniheldur so nógv týðandi lóggevumál, at ikki ber til longur ikki at kunna vísa uppá prent, hvussu tingmenn málbóru seg undir leim ymsu viðgerðum.

Hóast vit nú kunna stenografera á føroyskum máli, eru tað ikki so nógvir Føroyingar, sum ein hava lært seg tað. Um vit skulu fáa lag upprit av orðaskiftinum, er tað tí neyðugt fyrst at stovna eitt skeið í stenografi fyri fólki, sum Løgtingið hevur í kvittan at nýta sum sínar ritarar.

Ymsamálaneyndin hevur tingast við frk. Petru Arge, sum hevur játlað at átaka sær starvið sum kenslukona á hesum skeið.

UPPSKOT

Tingið samtykkir, at sett verður á figgjarlógina 1949/50 1000 kr., sum nýtast skulu til skeið í føroyskari stenografi.

BROYTINGARUPPSKOT

Løgtingið samtykkir, at sett verður á stovn skeið í føroyskari stenografi og gevur landsstýrinum heimild til at nýta 1000 kr. til hetta endamát av teimum 100.000 kr., sum figgjarlógarinnar gr. 18 játtar landsstýrinum ræði á.

2. viðg. 7. mars og 3. viðg. 10. mars Broytingaruppskotið samtykt 10 0. Nevndaruppskotið so stutt burturdottið.

93. Yvirtøka av jarðagrunninum

1. viðg. 17. febr. 1949. Framl. 10. mars

NEVNDARÁLIT

Tingmaður Paul Petersen hevur vegna Føroya Búnaðarfelag borið málið fram á ting.

Við 1. viðgerð 17.2.1949 varð málið beint til búnaðarnevndina.

Tá tað gerst neyðugt at heinta inn nærri upplýsingar, verður tað ikki gjørligt at seta fram álit og uppskot í hesi tingsetu.

Nevndin er so stutt sand um at goyma málið til vanligu tingsetu 1949.

UPPSKOT

Málið um yvirtøku av jarðagrunninum verður at taka upp aftur í vanligu tingsetuni 1949.

2. viðg. 12. mars. Uppskot nevndarinnar samtykt 12—0.

94. Lóysvi til og ábyrgd fyri lån til Sandavágs kommunu

1. viðg. 18. febr. 1949. Framl. álit 10. mars og broytingaruppskot 12. mars.

ÁLIT

Sóknarstýrið í Sandavági hevur í brævi til landsstýrið, dagfest 29.7.1948, søkt um lóysvi til at taka lån í Færø Amts Sparekasse, størri 60.000.— kr., til keyp av einum motordrívnum „Elverkl“.

Í skrivi, 9. august, hevur landsstýrið biðið sóknarstýrið um ymsar upplýsingar viðvíkjandi plánum, kostnaðarætlan o. a. Sama dag, 9. august, hevur sóknarstýrið í Sandavági sent nýggja umsókn, stílaða til legtingsskrivstovuna um lån og ábyrgd fyri lánum.

18. — Legtingstíðindi 1948.

14. august hefur sóknarstjórn sent landstýrinum ymsar upplýsingar um stöðdina á motorinum o. a., men engar tekningar og onga rakstrarætlán. Síðan hefur landstýrið í brævi, 3. september og 19. november, minnt sóknarstýrið á, at áðrenn stöða kann verða tikið til málið, má sóknarstýrið senda lán planir og kostnaðarætlán.

Við skrivi, ið er dagfest 4. februar 1949, hefur Sandavágs sóknarstýri sent málið til tingið við planum og tekningum, og 16. februar varð málið við lögtingsmanni S. Ellefsen lagt fram á ting. Eftir ti kostnaðarætlán, ið viðliggur, ætlast verkið at kosta, tá ið tað er sett upp, kr. 70.470,80. Sagt verður frá, at línubýggingin fer fram eftir planum, ið eru góðlíknar av S. E. V. tekniska ráðgevara, og í málinum liggur ein vátan frá Dahl-Olsen, Vestmanna. Ið er formaður í S.E.V., um, at um línurnar verða bygðar eftir S.E.V ætlán, og tær eru eftir guldandi reglum fyr háspenning, er felagið S. E. V. sinnað at yvir-taka hosar línur, tá S. E. V. er komið í gongd.

Flossanevndin, ið gjølla hefur viðgjørt hetta mál, er samd um at mæla línunum til at geva Sandavágs kommunu loyvi til at taka lán í Fære Amts Sparekasse, og at tingið tekur ábyrgd fyr hesum láni. Men nevndin heldur, at áðrenn loyvi verður givið, eigur málið at verða viðgjørt í „elektricitetsnevndin“ og vil ti mæla til, at landstýrið fær heimild til at geva Sandavágs kommunu loyvi til at taka upp lán í Fære Amts Sparekasse, stórt 60.000,— kr., aftaná at málið hefur verið lagt fyri „elektricitetsnevndina“ og setir so státt fram fylgjandi

UPPSKOT

Landstýrið verður heimilað, tá planir og tekningar eru góðlíknar av „elektricitetsnevndin“, lingsins vegna at geva Sandavágs kommunu loyvi til at taka upp lán í Fære Amts Sparekasse, stórt kr. 60.000,— . . . seksti túsund . . . og at taka ábyrgd fyri hesum láni

BROYTINGARUPPSKOT

Uppskot til lögtingslóg um lán til Sandavágs kommunu.

§ 1.

Landstýrið verður heimilað lingsins vegna at geva Sandavágs kommunu loyvi at taka lán í Fære Amts Sparekasse 60.000 kr. til byggjan av elverki, og taka ábyrgd fyri hesum láni, tá tekningar og kostnaðarætlán eru góðkendar av elektricitetsnevndin.

§ 2.

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin.

§ 1.

Landstýret beinnydliges til pá tingets vegne at give Sandavágs kommune tilladelse til at optage lán i Fære Amts Sparekasse, stort 60.000 kr., til anlæg af elværk, og at garantere for lånet, når tegninger og overslag er godkendt af elektricitetsnævnet.

§ 2.

Denne lov træder straks i kraft.

2. viðg. 12. mars og 3. viðg. 15. mars. Lógaruppskotsins § 1 samtykt 19-0 § 2 samtykt 16-0 og lógaruppskotið í síni heild samtykt 19-0.

95. Nýggj havnabygging

14. febr. 1949 málið framlagt. 16. februar framlagt uppskot frá landsstýrismanni Louis Zachariassen til

LØGTINGSLØG

um studninga- og lánevitan til havnarbygging í Tórshavn.

§ 1.

Løgtingið veitir Tórshavnar kommunu eftir eini serligari 10-ára søttan til útbyggjæn av havnarverkinum í Havn 50 % av 7.300.000 kr. í studning ella 365.000 kr. í 10 fylgjandi fíggjarár, soleiðis at fyrsta árliga gjald ferur til gjaldingar eftir 1. apríl 1950.

§ 2.

Fyrir hini 50 procentini ella 3.650.000 kr. veitir Løgtingið Tórshavnar kommunu veðbalið, soleiðis at eftir 1. apríl 1950 kunna 365.000 kr. í hvørjum fíggjarári verða nýta upp á heila veðbaldið.

§ 3.

Taun pening, 700.000 kr., sum enn er óbrúktur av studningi, upprunallga stóru 1.000.000 kr., veittur av Føroya Løgtingi í 1942 til havnarbygging í Havn, vil Tórshavnar kommunu kunna nýta til havnarbyggingina saman við ti í § 1 og § 2 ummælda peningi.

§ 4.

Løgtingið heimilur landsstýrið til at reyna at lán upp til helvtar av ti í § 2 nevnda peningahædd til vegn við ríkisstudningi og annars at hjálpa Havnar kommunu við at fá olli ley lán, kommunan skal nýta til havnargerðina, gjørd á lagaligasta hátt.

§ 1.

Lagtinget bevilger Thorshavn kommune efter en særlig 10-årsplan til udbygning af havneanlægget i Thorshavn 50 % af 7.300.000 kr. eller 365.000 kr. i 10 på hinanden følgende finansår, således at den første årlige rate forfalder til udbetaling efter 1. april 1950.

§ 2.

För de resterande 50 % eller 3.650.000 kr., yder Linget Thorshavns kommuna garanti, således at efter 1. april 1950 kan der for hvert finansår trækkes 265.000 kr. på garantien.

§ 3.

Det beløb, 700.000 kr., som endnu henstår ubrugt af en bevilling, oprindeligt stor 1.000.000 kr., ydet af Færøernes Lagting i 1942 til havneanlæg i Thorshavn, vil Thorshavns kommune kunne benytte til bygning af havnen med de i § 1 og § 2 omløbte beløb.

§ 4.

Lagtinget benytter sig af landsstyret til at forsøge at opna op til halvdelen af det i § 2 nævnte pengebeløb ydet som statsstøtte og iverksætter til at hjælpe Thorshavns kommune med at få alle de lån, kommunen skal benytte til havneanlægget, optaget på de mest fordelagtige vilkår.

Viðmerkingur:

Tá Havnar kommuna í 1942 bað um og fékk lögtingsstyrking 1.000.000 kr. til bygging av einum undirvatnsgarði fyri ein brimgarð úr frá Gulaklett og roknaði við sjálv til helta arbeiði at lata 1.300.000 kr., var ikki gott at siga, hvussu prísviðurskiftini fóru at leggja seg í legu fram eftir, og hvussu tronglig havnarviðurskiftini bráðliga fóru at verða.

Sum miðsleðnhavn fyri landið er tað neyðugt, so skjótt sum yvirhøvur tilber, at fíla havaklarna stongdu út frá havnini í Havn og tað er tað, henda havnargarðin, sum ætlanin er at tryggja við framman fyri standandi lógaruppskoti, hevur í kvittan.

Landsstýrið hevur gjøgnum skriv av 9. februar 1949 havt havnarmálið í Havn til viðgerðar og er samt í teim sjómarmálum, sum liggja til grund fyri lógaruppskotinum; men stýrið ætlaði, áðrenn tað setti eitt tilíkt uppskot fram á tingi, at fáa tær fíggarligu inntekulógtnar, sum peningurin í framman fyri standandi uppskoti skuldi verið tikin av, í ljósmála fyrst.

Tá nú ein tingmaður, uttan at tala við landsstýrið, hevur sett málið um havnarbyggingina í Havn við brævinum frá Havnar býráð av 9. februar 1949 fram á tingi uttan uppskot, loyvi eg mær bæði sum landsstýrismóður og sum tingmaður fyri Suðurstreymoy at seta framman fyri standandi lógaruppskot fram. Hetta er gjørt eftir avtalu við landsstýrið, sum sjálvt ikki heildur seg kunna seta málið fram, fyrrenn tað var fíggarliga undirbygt.

Í vón um, at hetta kann verða gjørt í einum samarbeiði millum fíggarnevndina og landsstýrið, seti eg herið lógaruppskotið fram.

1. viðg. 17. febr Framl. til 12. mars broytingaruppskot 14. mars og uppskot 15. mars.

NEVNDARALIT

Til fíggarnevndina eru beind:

A: Havnarbygging í Tórshavn, framlagt á lögtingsborði 14.2.1949.

B: Viðkan av havnini í Leirvík, beind nevndin úr havnanevndini

C: Økjan av bryggjunum í Vestmannaahavn, beind nevndin úr havnanevndini.

Til A: Tórshavnar býráð vendi sær til Løgtingið í skrivi, lagfest tann 1. mai 1948. Heltt verður á Løgtingið at veita Tórshavnar havn stuðning og fíggar til útbygging av havnarmøguleikunum í Havn.

Tann 8. februar 1949 skrivur Tórshavnar býráð til Løgtingið:

„Ávisandi skriv frá Tórshavnar býráð, dagseti 4. maj 1948, til Føroya Løgting, vundi havnarnevnd Tórshavnar býráðs sær í brævi, dagsett 20. januar í ár, til lögtingsmenninar fyri Suðurskreymoy um beinleiðis at taka havnamalið í Tórshavn upp til viðgerðar á tingi, fyri at spurningurin kundi verða greiddur í hesi tingsetu.

Í brævi, dagsett 24. januar í ár, frá landsstýrinum verður sagt Tórshavnar býráð frá, at harra Louis Zachariassen, landstýrismaður, hevur lagt omanfyri nevnda bræv frá havnarnevndini fyri Føroya landstýri, og verður tað samstundis sagt frá, at landsstýrið ynskir at vita, um Tórshavnar býráð framvegis ynskir havnamalið í Tórshavn fram á tí grundarlagi, sum býráðsins skriv av 4. maj 1948 til Føroya Løgting byggir á.

Í nevnda skrivi av 4. maj 1948 hevur táverandi býráð sett fram sum eina áskoðan, at skulu havnaviðurskiptini í Havn betast soleiðis, at havnin kann sligast at vera góð og líðarhóskandi, mega í minnsta lagi hesi arbeiði fara fram (sí tær í skrivinum av 4. maj hjáløgdu tekiingar).

1. o. u. 100 m leingjan av bryggjunum C--D.
2. o. u. 115 m av brimgarði á Gulakleiti G--H.
3. o. u. 100 m leingjan av eystara brimgarði A--F.
4. o. u. 195 m av bryggju H--J.

Eftir teimum gjørdum kostnaðarætlanum vil byggikostnaðurin fyri hesi havnaverk verða:

1. o. u. 100 m leingjan av bryggjunum C--D.	800.000,— kr.
2. o. u. 115 m av brimgarði á Gulakleiti G--H.	3.400.000,— kr.
3. o. u. 100 m leingjan av eystara brimgarði A--F.	3.500.000,— kr.
4. o. u. 195 m av bryggju H--J.	1.600.000,— kr.
	9.300.000,— kr.

Tað arbeiði, ið gjørt er av brimgarðinum á Gulakleiti, kann við teimum brúktu einleikaprisum metast til gótt 600.000 kr., og eftir av lögtingsstudninginum er o. u. 700.000,— kr., soleiðis at tann peningurin, ið útvegast skal, verður $9.300.000 - 1.300.000 = 8.000.000$ — kr.

Býráðið hevur framvegis tað áskoðan, at omanfyri nevndu arbeiðir mugu gerast og loyvir sær tí her at vanda sær til Løgtingið við umsókn um

1. Studning frá Huginum til tey í skrivinum nevndu havnaverk á sama hátt, sum tingið hevur veitt studning til aðrar kommunur í Føroyum.
2. at verða kommununi til hjálpar við útvegan av tí partinum av byggikostnaðinum, ið ikki kann fáast sum studningur frá tinginum, soleiðis at kommunan við lögtingegaranti kann fáa langfreistaði lán.

Tað skal leggjast aftrat, at byggiliðin fyri omanfyri nevndu arbeiðir kann sælast at verða o. u. 5 ár.

Bæði havnarnevnd og Tórshavnar býráð eru á einum máli um, at havna-spurningurin í Tórshavn er ein so átroðkandi spurningur, at hann ikki kann verða greiddur ov skjótt, og skal býráðið tí eina ferð enn loyva sær at heita á Løgtingið um at fáa henda bæði fyri Tórshavnar bý og Føroya land so týðningarmikla spurning greiddan í hesi tingsetu.

Um so er, at Løgtingið ynskir tað, ev býráðið allíð til reiðar at koma á fund, soleiðis at nærri samráðingar millum Løgtingið og býráðið kunnu fara fram hesum máli viðvíkjandi.

Vónandi at tingið við veltviki vit viðgera umsókn okkara."

Hetta býráðsins skriv varð framlagt til viðgerðar á tingi tann 14. februar 1949.

Tann 16. s. m. varð framlagt uppskot til lögtingslóg frá landsstýrismanni L. Zachariassen — hetta uppskot verður at prenta sum skjal í tingtíðindi.

Nevndin er sams í teirri áskoðan, at Tórshavnar havn ikki er tilhørváskunda í mun til fiskivinnuflotan og samferðsluna. ið eru vaksin so ógluggi, sláur havnin varð bygd.

Tað má ásanast, at ikki bara Havnar íbúgvur sáa illa fyri og havn miklar trupulleikar av, at havnaríkinlini eru so vánalig í Havn, men Føroyingar víða hvar sakna eina góða havn í Havn, og er tað teimum til miklar útveðslur ikki at kunna nýta eina tilika. Tórshavn er jú miðstöðin fyri samferðsluni bæði innanoyggja og úteftir. So stótt kann tað, sum hildið fram, sigast, at vera ein landasak, at havnðsstaður okkara verður dubbaður við eini góðari havn, ið kann veita okkara sjóvinnu og samferðslu bestu atvikaðslíkindi.

Í hesari ásanast varð av Føroya Løgtingi í 1912, tá ið gjørt varð ein 10-áraættan fyri havnarbygging í Føroyum, jáltað Havnar kommunu 1 millión til havnarbygging. hóast tað, tá ið státhavnirnar vórðu byggdar í tjúgunum, varð hildið fram, at iðer havnar, ið høvdu fingið státestudning, sjálvar skuldu greiða framhaldið av havnarútbyggingini. Henda broyting í teirri príncipiellu stöðun; stavar frá, at kostnaðurin av byggingini av havnun er vórðin so ovur stórir, at tey einstøku havnarlagini ikki eru for elnsameli at loysa uppgávuna, sjálvi um ávikandi kommunu jáltað heinleiðis av sínum búðgeði til havnarbyggingina.

Undir viðgerðini av havnamálinum í 1946/47 (si tingtíðindi, stán 137 - 140) avgjört tingið at jálta 50 % av kostnaðinum av havnarbygging á t. t. Føroyri, í Vági, Seyrvági og Vestmanna í tilskoti, meðan til Tórshavnar havn varð jáltað 10/23 av kostnaðinum í studningi. Av teirri eini milliónini eru geldnar 800.000 kr. við 10/23 av tí, ið arbeiðið hevur kostað. Nevndin hefur at studningsparturin til havnina í Havn frá Løgtinginum eiga, procentliga at vera eins stórir og til hinar havnirnar. Mælt verður til, at hesi 800.000 kr. ið eftir eru at gera tyri, verða útgolnar við 50 % av arbeiðsins kostnaði.

Tað, ið býráðið sokir um er:

1. o. u. 100 m av bryggju av havnarplássinum til Busilanga	kr. 800.000
2. o. u. 115 m av brimgarði á Gulakletti	kr. 2.850.000
3. o. u. 100 m leingjan av eystara brimgarði	kr. 3.500.000
4. o. u. 195 m av bryggju frá Gulakletti inneftir	kr. 1.500.000

Til 1 er at viðmerkja, at hetta arbeiði er útbúið, og hevur kommunan gjørt sáttmála við byggifelagið Kampsax, ið er farið um't arbeiðið.

Tá ið hetta arbeiðið er byrjað, uttan at heitt hevur verið á tingið um peningahgan stuðul, skilur nevndin, at havnarlagið og kommunan í Tórshavn hava meitt við egnum inntøkum at kunna greiða hesa bygging. Við teimum inntøkum, havnarlagið hevur 1500.000 brutto og 200.000 netto í letuni, hefur eisini nevndin, at tað er náttúrligt, at lílik havnararbeiði verða greidd av havnarlagnum sjálvum.

Til 2 er at alga, at hetta er arbeiði, sum tingið í 1942 jattaði pening til, og sum er neyðugt at halda fram, so havaldan kann verða stongt úti frá havnini. Verður mælt til, at tingstudningur verður givin til fullfígging av hesum arbeiði -- 50 % studningur, sum skotið er uppá framman fyri eins og tilfelli er til aðrar havnar.

Til 3. Her er at viðmerkja, at gloppið millum tann eystara bryggjuspordan og tann tilætlaða við Gulaklett er ov stórt. Tað er tí neyðugt, at longt verður um lann eystara bryggjuspordan, so skip kann arbeiða við bryggjuna utan at óttast fyri skaða av havaldani. Skotið verður uppá, at 50 % studningur verður veittur til hetta arbeiði.

Til 4 er at viðmerkja, at peningurin 1,6 mill. kr. er stórur at bera hjá havnarlagnum, soleiðis sum inntøkurnar eru í løtuni. Men tað er einki at ivast í, at tá havaldan er útislongd, og atleggjarplássid samstundis er vorðið størri, vil skipatalið, ið rindar til havnarlagið, og nýtslan av havnini sum miðstöðuskipan verða so munandi vaksin, at havnarlagið við innløgnum av hesari øking vil verða fært fyri sjálvt at gjalda hetta arbeiði. Sum miðstöðuplássi fyri Føroyar vil havnarlagsins inntøkur í Havn bera av inntøkunum í øllum øðrum plássum í Føroyum.

Nevndin er sambært hesa greinun vörðin samd um ut mæla tinginum til at veita 50 % studning til:

1. o. u. 115 m av brimgarði við Gulaklett	kr. 2.800.000,--
2. o. u. 100 m leingjan av eystara brimgarði	kr. 3.500.000,--

Herfrá er at taka: 700.000 kr. frá Løgtingi og 700.000 kr.	
sum kommununnar partur	kr. 1.400.000,--
	kr. 4.900.000,

Av hesum 4.900.000 kr. verður tingið at taka 50 % ella kr. 2.450.000, ið verður at rinda í tíðarskeiðinum 1949/50—1957/58 við 245.000 kr. um árið.

Havnar kommuna hevur sagt frá, at hon væntar, at byggjarbeiðið verður at vara í 5 ár.

Tað verður tí ætlandi neyðugt hjá kommununi at taka stór lán fyri at kunna gera arbeiðið lóðugt. Talan verður um at taka lán at gjalda tann partin, sum kommunan ella havnarlagið skyldar at gjalda, men sum ikki er fallin at seta á budgettið, ella sum havnarlagið ikki eigur tókan, og at gjalda Løgtingsins part, sum ikki er fallin at fúa goldnan beinleiðis frá Løgtingi fyrr enn seinri.

Tá ið tað má verða ásaðnað, at bæði havnarlagið og kommunan í Tórshavn sita fíggarliga ógvuliga væl fyri og kunna væntast at mennast í hverjum, um ikki vinnulivið verður at geva okkum í Føroyum sum heild eitt ov óygt bakkast, heldur nevndin ongan vanda vera í at mæla tinginum til at taka ábyrgd fyri teim lánunum, ið Tórshavnar havnarlag og kommuna tørva at taka til fremjan av havnarbyggjagini, freknað bryggjubygging, ið tingið ongan studning veitir til.

Til B: Lørvíkar kommuna fekk jattað á 10-ára havnasetlanini fyri 1943/52 kr. 360.000,—.

Til hesa jättan varð í fjór givið eitt upplaskoyti uppá kr. 100.000.

Fyrir peningin er gjörður ein langur bryggjusporði, ið hevur havt stóran týdning fyri Leirvíklugar og gjørt teimum tað meguligt at fáa sær fleiri nútímans fiskifer. Hesj hava veitt so væl, at skattalantekin í Leirvíkar kommunu er økt munandi.

Men Leirvík er eitt brimpláss, og av tí langa bryggjusporðanum eru einans um 40 m nýlandi til atleggjar hjá útróðraforunum, Leirvíklugar hava fingið sær.

Leirvíkar kommunu søkir nú um at láa bryggjusporðan langdan við 3 kistum, ið eru mettar at kosta um kr. 275.000,-- og við - utan fyri hesir - 4 kistum, ið metast at koma at kosta um kr. 346.000,--.

Hárumframt søkir kommunan um atvæðing til at gera ein brimgarð, ið sælast at koma at kosta um kr. 285.000,--.

Nevndin er sámd um at mæla tinginum til í hesi sýflu at jätta Leirvíkar kommunu fyri tíðarskeiðið 1949/50--1957/58 sum stundning til byggjan av teimum 3 kistunum 50 % av kr. 275.000,-- at rinda við 1/10 um árið.

C: Vestmanna kommunu fekk úr ríkiskassanum í 1934 jáltað 4/5 av kr. 100.800,-- til havnabygging, í 1944 frá Løgtinginum 60 % av kr. 150.000,-- og fyri tíðarskeiðið 1948/1957 eisini frá Løgtinginum 50 % av 300.000,-- kr.

Nú søkir kommunan um eisini at koma uppí ta nýggju 10-áraættanina fyri havnagerð.

Kommunan ynskir 50 % stundning til at gera 50 m bryggju vestur eftir úr bryggjunum, ið gjörd er.

Kostnaðurin av hesum arbeiði verður mettur til kr. 750.000,--.

Nevndin ásannar, at Vestmanna er eitt av bestu havnaplássunum í Føroyum, og er tað av stórum týdningi fyri Vestmanna at fáa útbygt atleggjararviðurskiftini so fullbyggjað sum meguligt.

Tað er nevndin kunnugt, at havnararbeiðið sum stundningur er veittur til, er ikki er liðugt gjört, og má tað tí haldast, at spurningurin um hesa stóru nýjaltan ikki kann verða greiddur í hesi sýflu.

UPPSKOT

1. *Løgtingslóg um havnabygging í Tórshavn og Leirvík.*

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað at góðkenna bygging av hesum havnagerðum í Tórshavn:

1. Bygging av 115 m brimgarði við Gulakleiti.

Av útreiðslunum, ið mettar eru til kr. 2.800.000,-- verður at rinda úr landskassanum helvtina - kr. 1.400.000,-- og Tórshavnar kommunu rindar helvtina.

2. 100 m leingjan av eystara brimgarðinum.

Av útreiðslunum, ið eru mettar til kr. 3.500.000,-- verður at rinda úr landskassanum helvtina - kr. 1.750.000,-- og Tórshavnar kommunu rindar helvtina.

Løgtingsins stundingsveilan kr. 3.150.000,-- kemur til vegar á hefta hátt: kr. 800.000,-- ið eftir eru frá tingslús jáltað 1942, verða endurnýggjaðar, sætjals at útgjaldan av hesum peningi fer fram við helvt av byggikostnaðinum. Hárumframt verða kr. 245.000,-- at seta á tingslús fliggjarættan hvørt ár í 10 ár, fyrstu ferð fyr árið 1949/1950.

Løgtingið heimilar landstýrið at taka ábyrgð fyri og geva loyvi til lán-tøku fyri lán, ið Havnar kommuna tekur til ta í hesi lóg nevnda bygging, og til bygging av byggingum á øystara og vestara vág, upp til íalt kr. 4.500.000,--.

Havnar kommuna útvegar, uttan fyri kostnaðin, ley ekt, ið skulu nýtast, um neyðugt við ekspropriation, og sumuleiðis neyðturviligt tilfar sum grús, sand, grót o. t.

§ 2.

Landstýrið verður heimilað at góðkenna bygging av 3 kistum til íslagging av Leirvíkar bryggju.

Av útreiðslunum, ið metlar eru til kr. 275.000,-, verður at vinna úr landskassanum helvina og Leirvíkar kommunu hundrað helvina.

Løgtingsins atvinnugsventan verður útgeldin í tilharskeiðinum 1958/1959.

Løgtingið heimilar landstýrið at taka ábyrgð fyri og geva loyvi til lán-tøku fyri lán, ið Leirvíkar kommuna tekur til ta í hesi lóg nevnda bygging.

Leirvíkar kommuna útvegar, uttan fyri kostnaðin, ley ekt, ið skulu nýtast, um neyðugt við ekspropriation.

§ 3.

Havnar, kommunu og Leirvíkar kommunu lata arbeiddin útbjóða og eru bygghavarar, meðan landstýrið gjøgnum verkfrøðingsskrivstovuna skapar fyri ta neyðturviligu eftiransan.

Sum bygghavarar útvega kommunurnar peningin, og lögtingsatvælingurin verður síðani gjaldin eftir nærri av landstýrinum við samfu við kommununum ásettum reglum.

Um kommunurnar lata byggja skjótari, enn Løgtingsins atvælingur, fellur til gjaldirnar, men tað sjálvar útvega peningin.

Um kommunurnar ynskja skjótari at gáa arbeiddið, men tað gera sáttmála við verkfrøðingskrivstovuna, um peningaleiðina og sjálvar bera ábyrgð og vinning við arbeiddinum.

§ 4.

Henda lóg kemur í gildi heima vegin.

Løgtingslær vedrørende havnebygning i Tórshavn og Leirvík.

§ 1.

Landstýrið bliver bemyndiget til at godkende udførelsen af disse havnearbejder i Tórshavn:

1. Bygning af 115 m dækmole ved Gulaklejt.
Af udgifterne, som er anslået til kr. 2.800.000, - , bliver at betale af landskassen halvdelen - - kr. 1.400.000, - og Tórshavns kommune betaler halvdelen.
2. 100 m forlængelse af den østre dækmole.
Af udgifterne, som er anslået til kr. 3.500.000, - , bliver at betale af landskassen halvdelen - - kr. 1.750.000, - og Tórshavns kommune betaler halvdelen.

Løgningets tilskud kr. 3.150.000, - fremkommer på følgende måde: kr. 300.000,-- som står ubenyttet fra lögningens tilskud af 1942, skal fornyes, således at udbetaling af disse penge bliver at forstøge med halvdelen af byggeomkostningerne. Desuden bliver kr. 245.000, - at bevilge på lögningens budgetlov hvert år i 10 år, første gang for året 1950/51.

Lagtinget bemyndiger landstyret til at garantere og give tilladelse til lånoptagelse, som Tórshavn kommune optager til de i denne lov nævnte arbejder, og til udførelse af kajankæg ved østre og vestre væg, op til ialt kr. 4.500.000, .

Tórshavns kommune anskaffer, udenfor overslaget, de arealer, som skal benyttes, om nødvendigt ved ekspropriation, og ligeledes nødvendigt materiale som grus, sand, sten m. m.

§ 2.

Landstyret bliver bemyndiget at godkende bygningen af 2 betonkister til forlængelse af molen i Leirvík.

Af udgifterne, som er anslået til kr. 275.000, —, bliver at udbetale af landskassen halvdelen, og Leirvíkar kommune betaler halvdelen.

Lagtingets tilskud bliver at udbetale i tidsrummet 1949/1950—1958/59.

Lagtinget bemyndiger landstyret at garantere for og give tilladelse til optagelse af lån, som Leirvíks kommune optager til udførelse af det i denne lov nævnte arbejde.

Leirvíks kommune anskaffer, udenfor overslaget, de arealer, som skal benyttes, om nødvendigt ved ekspropriation.

§ 3.

Tórshavns kommune og Leirvíks kommune lader arbejderne borlicifere og er bygherrer, medens landstyret ved lagtingsingeniørkontoret sørger for den nødvendige kontrol.

Som bygherrer skaffer kommunerne pengene, og lagtingstilskudet bliver senere udbetalt efter nærmere af landstyret i forståelse med kommunerne fastsatte regler.

Hvis kommunerne lader arbejdet udføre hurtigere, end Lagtingets tilskud forfalder til udbetaling, må de selv anskaffe pengene.

Hvis kommunerne ønsker selv at udføre arbejdet, må de underskrive kontrakt med lagtingsingeniørkontoret om beløbet og selv bære tab og fortjeneste af arbejdet.

§ 4.

Denne lov træder i kraft straks.

II. Frá meirilatanum (P.M.Dam, J.Br.Ørtingard, Johan Pódsen og P.H.Weihé):

Landsstýrið verður heimilað at geva Havnar kommunu og Leirvíkar kommunu viðmál til ríkisstudning til umrøddu havnabyggingar.

BROYTINGARUPPSKOT

frá nevndini:

I uppskotinum til lótingelóg, § 1. pt. 4, verður 1949/1950 fættað til 1950/1951.

UPPSKOT

frá S. Ellingsen o. fl.:

Landsstýrið verður biðt um at fáa til vega projekt og kostnaðarmálan fyri viðkan av havni í Miðvági í samráð við sóknarstýring í Miðvági og Sandavági og leggja málið fram fyri komandi Ólavsøking til viðgerðar av lótingsstjóðningi til havnina.

2. viðg. 14. mars og 3. viðg. 15. mars. Breytingaruppskot frá neyðinni til § 1 samþykkt 14-0. Pt. I. lógaruppskotsins § 1 so breytt samþykkt 16-0. § 2 samþykkt 17-0 og §§ 3 og 4 samþykktar 17-0. Lógaruppskiðið í síni heild samþykkt 18-0. Pt. II. frá meirihlutanum 10000 o. 10000 samþykkt 19-0. Uppskot 10000 P. Ellefsen o. H. samþykkt 19-0.

96. Broytan av kommunalu skattalóggávuni

1. viðg. 19. febr. 1949, Framl. 12. mars

NEYNDARALIT

Løgtingsmaður S. P. Zachariassen hevur lagt fram hjólagda lógaruppskot.

Kommunala neyðin heldur, at tað er heilt, at virki og stovnar, sum eru egn landsins og verða ríkin fyri landskassans rekning, ikki kunna verða áttknað kommunuskatt.

Neyðin heldur eisini, at tei menn fara burtur frá heiminum til at rokja landsins stovr fyri longri ella styttri tíð, eiga teir ikki at lata skatt til teirra kommunu, teir fyr fyrst eru komnir til fyrst at rokja tað, ið álagt verður teimum, men eiga teir at lata skatt til heimslóðarkommununa.

So stadi mætti neyðin til at samtykkja uppskiðið og setir fram hetta

UPPSKOT

Tingið samtykkir uppskiðið frá lógtingsmanni S. P. Zachariassen.

UPPSKOT FRÁ LØGTINGSMANNI S. P. ZACHARIASEN

til ný um uppiskoti til § 32 í lóggávu um kommunuskatt.

§ 1.

Virki og stovnar, sum eru egn Løgtingsins, og sum verða ríkin fyri landskassans rekning, kunna ikki verða áttknað skatt til nakra kommunu.

§ 2.

Tei maður vegna tess, at hann er lógtingsmaður ella landsløgismaður, býr í síni kommunu og samfundis uppfyllir freyðirni, fyrst at verða settur í kommunu-urloft i aðrari kommunu i bygdinum, verður hann ikki settur í kommunuskatt i fyrrinevnda kommunu av tí munoki, hann hevur av nevnda stovnum i Løgtingsins tænastu. Sama er viðvíkjandi øðrum munokum, sum avvarðandi

hefur, um so er, af hugar inntekur eru skattskyldugar í seinnevndu kommunum, birturæð féð. af hugar vegna nevndu störv býr utan fyrí hessa kommunu.

§ 3.

Henda lög, stem eðluní umfatar inntekurnar fyrí 1948, fær gildí beinan vegin.

Forslag til lov om tilføjelser til § 22 i lovgivning om den kommunale beskatning.

§ 1.

Virksomheder og institutioner, der ejes af Lagtinget og drives for landkassens regning, kan ikke pålægges skat til nogen kommune.

§ 2.

Den, hvis ophold i en kommune skyldes udførelsen af hvervet som medlem af Lagtinget eller landsstyret, og som samtidig opfylder betingelserne for at ansættes til opholdskommuneskat i en anden kommune her i landet, bliver ikke at ansætte til kommuneskat i førstnævnte kommune for den del af indkomsten, der hidrører fra de nævnte hverv i Lagtingets tjeneste. Den samme gælder andre indtægter, den pågældende måtte have, såfremt han, bortset fra opholdet udenfor sidstnævnte kommune som følge af udførelsen af de nævnte hverv, for disse andre indtægters vedkommende vilde være skattepligtige til denne kommune.

§ 3.

Denne lov, der også omfatter indtægter for 1948, træder straks i kraft.

2. viðg. 14. mars og 3. viðg. 15. mars. Lógaruppskjalans § 1 samtykt 11-0, § 2 tali 8-0, § 3 samtykt 11-0, § 3 breytt til § 2 samtykt 13-0, Lógaruppskotið í sínu heild samtykt 12-0.

97. Studningur til fimleikarhøll á Tvøroyri

1. viðg. 18. febr. 1949, Framl. 24. febr.

NEVNDARUMHUGSAN

Sóknarstýrið á Tvøroyri hevur søkt um 20 % í studningi til bygging av fimleikarhøll við svimjihøll til Tvøroyrar Fólka- og Realskúla. Viðlagt er uppdráttur og kostnaðarætlan eftir Johann Høfsgaard, arkitekti. Tá ið realskúlin á Tvøroyri í 1923 varð góðtikin og fekk próvnættindi, var ein treytin tann, at skúlin fekk nýttliga fimleikarhøll. Fimleikur hevur hesi árin verið bókaður í leiguhúsi, men tað hevur bert verið neyðhjálp, og í haldagaárunum hevur kommunan lagt pening niður til byggingina.

Kostnaðarætlan byggingararans er söljóðandi:

Svimjihøll (15,5×15,2) m ² á 383 kr.	kr. 90.400
Fimleikarhøll við í- og úrlatingarrúmi, eins og smíðstova við tilfarsrúmi og lærarastova (32,8×10,8+11,7×3,5) m ² á 383 kr. .	kr. 152.100
Reiðskapur, bað, miðstöðuhiti og elektrisk ljósinnlegging	kr. 20.000

	kr. 262.500

Í hesum kostnaði er byggingararalønin uppröknað.

Froðbiar kommuna søkti í 1943 um studning til hesa bygging, men var kostnaðarætlanin tá ógvuliga leys, og givin varð tá tilsegn um 8.000 kr. úr fimleikargrunninum. Hesin peningur er ongantíð goldin, tí ikki varð farið undir at byggja.

Nú hevur kommunan sjálf 120.000 kr. tókar til hesa bygging og søkir um 20 % av kostnaðarætlanini ella 62.500 kr. í studningi frá tingnum. Ætlanin er at fara undir byggingina í ár.

Nevndin líkist væl á tøkningina, sum er fyrilegd, og á sannar, at biðað hevur verið so leingi við hesari bygging, at nú ber illa til at biða longur. Síðan 1943 hevur studningur til fimleikarhøllir verið latin úr fimleikargrunninum. Nevndin hevur samráðst við landsstýrið og fingið vlesu fyri, at tað er sinnað at veita Froðbiar kommunu tann neyðturviliga studning úr fimleikargrunninum.

Nevndin kundi hugsað sær eina tilika skipan:

Kommunan eigur á ikki goldnan studning	kr. 8.000, --
í 1949 verður skotið upp at veita	kr. 25.000, .
og í 1950	kr. 19.500, --

	kr. 52.500, --

Studningurin eigur at verða treytaður av, at byggingin fer fram eftir innsendu tøkning, eftir tað hon er góðtikin av amtslekna og landsstýri.

UPPSKOT

Svarað verður Froðblar sóknarsýri, at figgjarnevndin hevur samráðst við landslýð um stundling úr flutkaðgrunninum.

2. viðg. 2. mars og 3. viðg. 4. mars. Uppskot nevndarinnar samtykt 15 - 0.

98. Kolamálið í Fámjin

Framl. nevndaralið 17. febr. 1949 (P. Petersen J. Fr. Øregård og L. Long v. fl.).

NEVNDARALIT

Fámjingar hava deils heimleðis sjávir, deils eðgnumm logtingsmennur P. M. Dam og Wm. Smith í eitt av 15. september 1948. Ið er hjólagi mólinum, heitt á tingið um fyr 140 fyrsta og fáa góðt partin, sum eitt er av einum longu jáltnum stundlingi til leilan eftir kóli, og fyr 140 næsta af fáa stundling til byggja av einum nýggjum kólabani. Í brævi av 11. mai 1948 leggur logtingskrivslavustjórin málið til ummælis hjá logtingsverkfæðingaskrivslavust.

Viðvíkjandi einken av stundlinginum til kolaleilan verður sagt:

„Hervið verður send umsókn frá Kolafelagnum, Fámjin, um stundling til brótan av nýggjum kólabani, og verður verkfæðingurin ummæli at kanna málið og geva sítt ummæli.

Logtingið samtykti í 1944 ísi logtingsliðandi 1944. s. 272. og skjaf 14. s. 301 at jálta upp til 10.000 kr. til Fámjin til at byggja nýggj kólabani sum hjálpi til sjálvhjálpi 50 % av arbeidston, í mestla lagi 10.000 kr.

Fámjingar hava so gjørt eitt kólabani, og harti er ávisi:

16/10-1945		kr. 400.00
11/ 9-1946		kr. 6.842.50

.....
íalt: kr. 7.242.50
.....

Tygum verða ummæli at fáa upplýst:

1. Hvussu Kolafelagið er skipað, um tað er eitt partafelag ella andelfelag ella annað felag.
2. Um felagið hevur lógi.
3. Hvussu nógvir lógi, hver er í stýrinum.
4. Er partapeningur ella andelfspeningur settur í felagið, og hvussu nógv.

5. Rókskaparyvirlit yfir rakstur félagsins fyrir 1947, status pr. 1/1-1948 og yvirlit yfir fjággjarstöðuna nú.
6. Hvussu nógv kol hefur félagið brotið, hver hefur fingið kol, til hveða prís, og um nakað hefur verið útflutt til aðrar bygdir.
7. Uppskot og kostnaðarættla, viðvikjandi nýggjum kolaholi.

Viðvikjandi spurningin um studning til byggjan av einum kolaflutningstráðbana sigur lögtingsverkfæðingsskrivstovan 12. januar 1949:

ad 1. Kolafélagið er ikki nakað felag í vanligum týdningi: bygðafólkið ella størsti parturin av tí hefur uttan skriftligt sáttmálagrundarlag tikið seg saman, við tí endamáli at fáa í lag kolagrevstur í Fámjhu. Flest allir bygðamennirnir hava tikið lut í fyrifeikingararbeiðinum, bæði viðvikjandi námi og rennistrongi. Tó hefur luttekan verið ógvuliga ymisk, summir hava gjørt nógv arbeið, aðrir bert arbeitt nakrar tímar. Tímarnir eru uppskrivaðir, og er ætlanin at skipa soleiðis fyri í framtíðini, at so mikið gjald verður álagt kolinum, at menn í hvussu er fáa nakað fyri hest arbeiði.

ad 2. Lógir eru ongar.

ad 3. Teir ið hava áhuga fyri málinum, tvs. flest allir í bygðini, velja eitt stýri ella álitismenn. Hesir eru við:

D. J. Lísberg, formaður,
 Hans Pauli Albinus,
 Jens L. Petersen,
 Richard Ludvig,
 Arne Petersen,
 Niels Juul Kjærbo,
 Niels Jacob Ellendersen,
 Jacob Magnussen,
 Gilbert Leo.

Stýrið er skipað soleiðis, at 3 menn taka sær av øllum viðvikjandi kolanáminum, 3 av tráðbuanum og halda greið á róknskap o. t.

ad 4. Eingin peningur er settur í félagið, men stjórnin hefur tikið bankalán, stórt 5.000 kr., sum stjórnarlimirnir hava kautioneitt fyri privat; helga lánið er farið til keyp av skinnarum, svellum o. t. til námið.

ad 5. Róknskapur er ferdur yvir útreiðslu, til námið og hvussu nógvir arbeiðstímar eru nýttir til at gera námið nýtligt til kolagrevstur.

ad 6. Einkil yvirlit er yvir, hvussu nógv kol er brotið; men brent er kol frá náminum í 3 ár.

Bygðarfólkið er býtt í 4 hold, og hoggur hvørt holdið kol til egið brúk.

Einki verður góttið fyri kotið, og einki gjald av nekrum slag hefur higartil verið álagt.

ad 7. Tey nám, ið gjerd eru higartil, eru sýnd á hjástandandi skitsu. Nøkur kostnaðarættla fyri at fera námið innli siðunámið er ikki gjerd, og torført er at siga nakað, tá ið hamar er fyri. Annars hevdu Fámjhuingar toúkt sær at fingið tær 2.757,60 kr., ið írestaðu fyri at koma upp til tær 10.000 kr., sum Løgtingið setti sum mark, tá ið tað í 1944 heimilaði landsnevndina at veita studning til hetta endamál.

Uppskotið verður, at studningur verður veittur til hetta nýggja námið, soleiðis at veitt verður 50 % av arbeiðslønini, tó hægst tær áður nevndu 2.757,60 kr. Hetta eru somu freytir, ið ásettar vórðu av Løgtinginum í 1944.

Annars verður víst á svar á skrif frá löglingskrivstofnun; av 11. mai 1948 (XIV-24) viðvíkjandi reinnistongnum í Fámjin."

Kostnaðarællan av smíðjumeistara Hans B. Arge og tilboð av atvikavís 9. og 13. december 1948 verður hjálgt málinum.

Nevndin hefur havt fund við umboðsmenn fyr Fámjingar, fyrstu ferð við herra D. J. Lashberg, fiskimann, og aðru ferð við Lashberg, karara, og Jens Petersen. Fámjingar halda fram, at hesin tráðmann er av størsta týdningi fyr allar íbúgvar í Fámjin. Viðurskiðtini har leggja soleiðis, at torv er illt at fáa, og flestu heimini eru tí neyð at nýta kol. Við einum tráðbana, sum her er umtalaður, verður tað gjørt Fámjingum møguligt at vinna sær kol til heimasíðennu, og roknað verður við, tað kolamálið er komið í gongd, at teir verða forir fyr eisini at flyta kol út í Fámjin, ælla teir verður brent um 300 tons av kuli. Fámjingar leggja stóran dent á at fáa kolahoggvingina í lag, eisini av teirri grund, at hon vil geva arbeiði og gera fæð lívligari, serliga um vetarinn. hjá fólkinum. ið annars hevur illt at vinna við leandi arbeiði, tað ið útræður ikki kann fara fram vegna óveður. Kolstarbeiðið metur teir soleiðis at koma at verða ein heinseløla innlegukelda.

Siðan landsstýrið og landsverkfrøðingskrivstofvan hevur viðgjørt spurningin, hava Fámjingar gjørt eitt partafelag, hvørt at kalla øll hús í Fámjin eiga limir. Hetta felag hevur til endamált at skipa fyr framleiðslu og sølu av kuli frá kolanámimum í Fámjin. Ástianin hjá felagnum er at gera eitt lán uppá 35.000 kr., og hevur tað fingið Fámjins kommunu at játta veðhald fyr hesum lán. Hjáløgt er umsókn frá Fámjins kommunu um at fáa loyvi at geva hetta veðhaldið, og um tað er neyðugt, at hia tingsins veðhald aftanfyr kommununa. Felagsins lógir eru hjálagdar. Ástianin er hjá umboðsmannum fyr Fámjin, sum hava samráðet við figgjarnnevndina, at leggja hesar lógir fram til endaliga viðtøku á einum aðalfundi, ið verður at halda, so skjótt Fámjingar eru greiðir yvir, um teir kunnu fáa umsókta stuðning frá Løgtinginum. tí uttan henda stuðning, siga teir, vil tað vera ómøguligt at gera tráðbana og í heila tíkið halda fram við kolagrevstri.

Nevndin er samt um, at umtalaði tráðmann, gjørdur soleiðis sum smíðjameistari Hans Arge hevur skotið upp, og soleiðis sum av landsverkfrøðingskrivstovuni góðkendur, er av størstu týdningi fyr Fámjingar, og at hann er neyðugur fyr í heila tíkið at koma høgga kol til nýtslu til heimasíðennu eins og til útflutning í Fámjins kolanami. Her er taðan um eitt tiltak, hvørt hús í Fámjin er heinseløis atkúgøð fyr, og mælti tí nevndin til, at Løgtingið játta kolafelagnum ein stuðning uppá heinseløin av kostnaðinum, tað ikki yvir 33.000 kr., freytað av, at felagið annaðhvørt við partapeningi ella við lán, soleiðis sum greitt er frá frammanundan, veitir hin írestandi peningun til vega.

Nevndin mælti til, at Løgtingið gevur Fámjins kommunu hilt umsókta veðhaldsloyvi, og at tingið, um tað er neyðugt, heimilt landsstýrið tingsins vegna at veða aftan fyr kommununa.

UPPSKOT

- 1) Á figgjarlógini verður sett upp til 33.00 kr. sum stuðning til kolafelagið í Fámjin til tráðbana.
- 2) Løgtingið gevur Fámjins kommunu loyvi at veða fyr einum lán upp á 35.000 kr., ið Fámjins kolafelag mælti at taka til gera av einum tráðbana, og landsstýrið fær heimilt til, um neyðugt, tingsins vegna at veða aftan fyr kommununa.
- 3) Tingið er samt í, at tann peningur, sum ein ikki er gøddur Fámjingum av leim 10.000 kr., sum í sinari tíð vóru játtaðar leimur, verður at gjalda til frama fyr kolagrevstur í Fámjin.

2. viðg. 22. febr. og 3. viðg. 25. febr.

Nevndaruppskot pt. 1) sett undir atkvæðisgreiðslu við *hannakalli*: *Ja atkvæddur*: P. M. Dam, Hákun Djurhuus, Martin Holm, Paul Nielssen, A. Djurhuus, Jens Chr. Olsen, Joh. M. Fr. Poulsen, P. H. Weihe, Johan Rehnert, J. Fr. Gregaard. *Atkvæddur ikki*: Paul Petersen, L. Zachariassen, Fr. Bláhamar, Anth. Sørensen. *Burtur*: S. P. Zachariassen, R. Long, Wm. Smith, Th. Petersen, S. Ellefsen, J. P. Davidsen, og fall uppskotið so stætt, bert 10—0. Uppskot pt. 2 samtykt við 14—0 og pt. 3 samtykt við 13—0.

99. Friðan av landgrunninum

1. viðg. 18. febr. 1949, Framl. 12. mars

NEVNDARUMHUGSAN

Í brævi frá uttanríkisministerinum 5.1.1949 til statsministerið verður gjørt kunnugt, at hevðsskrivarin fyrí tí internasjonala havransóknarráðnum hevur sagt frá, at ráðið á fundi í Kevpnannahevn, 4.—11. oktober 1948, hevur samtykt at spyrja tey feroysku fiskivinnufelögin, um tey vilja verða tilreiddar at steðga toskafiskiskapinum á einum nærrí ávístum øki (62° 35' n., 6° 30' w., 7° 15' v. og innlí sjómarkið) í eina sluttla tíð, nevniliga frá 20. mars til 20. apríl, um tað verður avgjört at friða hetta øki fyrí allan fiskiskap.

Tað verður lagi aftur í brævinum frá havransóknarráðnum, at málið um friðan av vissum økjum undir Føroyum varð reist av Føroya Løgtingi í 1936. Málið varð lagt fram á tí internationalu fiskiskapskonferansuni í London í mars 1937 og varð seinri av teim dönsku limunum av ráðnum aftur lagt fram í november sama ár. Friðingin varð lá ynskt í tíðini 15. februar til 15. mai og skuldi umfata trolfiskiskap fyrí øll lond. Viðgerðin av málinum varð steðgað av krígnum, men er nú reist av nýggjum. Eftir at tað friðaða økið er minnkað, og stytt er um tíðina, vil tað hava stóran týdning fyrí viðgerðina innan fyrí havransóknarráðið, um umsóknin verður játtað.

Brævið frá havransóknarráðnum er sent til ríkisumboðsmannin í Føroyum 12.1.1949 og frá honum 28.1. til Føroya landsstýri, sum 10.2. hevur sent fiskivinnufelögunum málið til ummælis. Málið varð lagt fram á Løgtingi 16.2. og víst til viðgerðar í fiskivinnunevndini.

Frá fiskivinnufelögunum er bert svað komið frá Føroya skipara- og navigatørfelag. Í brævi 3.3.1949 verður sagt frá, at felagið hevur flingið málið til ummælis frá landsstýrinum, og at tað loyvir sær at svara beinleiðig til fiskivinnunevndina.

Tað økið, sum skotið er upp at friða fyrí allan fiskiskap í tíðini 20. mars til 20. apríl, er uttan fyrí sjómarkið og avmarkað eystanfyrí av linju í rætti-visandi norðan úr Eimbergi, vestanfyrí av linju í rv. norðan úr Barinum og norðanfyrí av breiddarlíklinum 15 fjórðingar úr Kalbnum.

Tað verður ført fram, at helta er lítikið gýtingarpláss og værróðurleð. Klakksvíkingar hava her drivið stóran várfiskiskap, men rógva nú yvirhøvur longri leiðir, men minni fer av smáplássum norðanfyri letta har enn sum áður. Sum fiskiskapurin í letuni verður drivin, men ikki fólk vera heima til at driva stórvegis værróður ta tíðina, talan er um.

Skipara- og navigatørfelagið heldur, at ein friðing á hesum øki í gýtingartíðini vil hava stóran týðning, og kundi hugsað sær, at forboð varð sett fyri at brúka trók og net har ta ummæltu tíðina. Viðvíkjandi at seta forboð fyri hesa tíðina at veiða við snori og línu, heldur felagið, at um forboð sum ein roynd verður sett fyri fiskiskap har við allum veiðiskapi (fyri allar tjóðir), má undantaksloyvi kunna gevast smáplássum til snori ella línu, um forboðið verður teimum til nívandi vansa.

Sum nevnt í brævinum frá tí internationala havransóknarráðnum var málið um friðan av ymsum fiskigrunnum undir Føroyum til viðgerðar á Løgtingi í 1986. Samtykt varð at biðja regeringina um eftir samráðing við ta bretska regeringina at fáa besar fiskigrunnar og hesi gýtingarpláss friðað fyri trolfiskiskap:

Tað norðanfyri oyggjarnar verandi øki verður avmarkað soleiðis:

Móti suðri: Landið Føroyar.

Móti norði: 62° 50' n. br.

Móti eystri: 6° 15' v. lgd.

Móti vestri: 7° 15' v. lgd.

Tað vestan fyri oyggjarnar verandi økið verður avmarkað soleiðis:

62° 2' n. br. — 7° 38' v. lgd.

og 62° 40' n. br. — 7° 4' v. lgd.

Tað varð eisini søkt um, at umboðsmenn fyri teirri føroysku fiskivinnuutflingu høvi til at luttaka í samráðingunum við tað bretska stjórnina um hendu spurning.

Fiskivinnunevndin skal fera fram:

Samráðingarnar um friðan av teim áður nevndu fiskigrunnum undir Føroyum, sum eru tey mest týðningarmiklu gýtingarpláss her, kundu ikki viðgerast undir krígunum, men eftir brævinum frá tí internationala havransóknarráðnum er spurningurin tikin upp aftur til viðgerðar har, og nevndin skilur brævið soleiðis, at tað er til brúk undir hesi viðgerð, teir nú vilja hava hetta økið friðað undir Føroyum í teirri nevndu tíðini.

Nevndin er á einum máli um, at spurningurin um eing friðan av teimum nevndu fiskigrunnum og gýtingarplássum er eitt mál av ógvuliga stórum týðningi fyri Føroyar, hvar fiskiskapurin so avgjørt er bovnðsvinnan, og at alt eigur at verða gjørt, sum gerast kann fyri at sljóða tað, sum kann gerast hesum máli at gagni. Nevndin heldur, at vit eiga at vera tí internationala havransóknarráðnum takksamir fyri, at tað enn hevur hetta fyri okkum so týðningarmikla mál í huga og nú hevur reist tað av nýggjum.

Tað vil ganga fram av ummælnum frá Føroya skipara- og navigatorfelag og nevndin hevur eisini fingið tað játtað frá aðrari síðu, at tað nevnda økið ikki hevur nakran størri týðning fyri værróðurin, og er hon til á einum máli um at mæla til, at umsóknin frá havransóknarráðnum verður játtað undir teirri treyt, at friðanin umfatar øll lond, sum driva fiskiveiðu her.

UPPSKOT

Løgtingslóg um friðan av landgrunninum.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað at áseta, at havøklað, avmarkað av 62° 30' n., 6° 30' v., 7° 15' v. og sjómarkinum, verður friðað tyri allan fiskiskap frá Føroyum í tíðarskeiðinum 20. mars til 20. april, freytað av, at onnur lond, ið fiska undir Føroyum, eisini friða økið.

§ 2.

Brot av hesum reglum verða revsað við sektum.

§ 3.

Henda lóg fær gildi beinan vegin.

Løgtingslóg um fredning af søvæder.

§ 1.

Landsstýrið bemyndigast til at påbyrja fredning for alt fiskeri fra Færøerne på et søvæder, der begrænses af 62° 35' n., 6° 30' v., 7° 15' v. og søterritoriet, i tiden 20. marts til 20. april, forudsat at andre lande, der driver fiskeri ved Færøerne, også påbyrder fredning af arealet.

§ 2.

Overtrædelse af disse bestemmelser straffes med bøder.

§ 3.

Denne lov træder i kraft straks.

2. viðg. 14. mars og 3. viðg. 15. marz. Lógaruppskotsins § 1 samtykt 17—0. §§ 2 og 3 samtyktar 17—0 og lógin í síni heild samtykt 18—0.

100. Bygging av búnaðarskúla

Framl. 17. febr. 1949 nevndarátt (R. Long v. fl.).

NEVNDARÁTT

Landsstýrið hefur í ríli, dagfest 19. janúar 1949, lagt fyrir figgjarnevndina spurningin um at fara undir at byggja ein búnaðarskúla í Kollafirði. Skúlin verður mettur at kosta um 700.000 kr.

Til búnaðarskúlan eru játtaðar kr. 110.000.

Landsstýrið skjýtur uppá at læna 500.000 kr. úr jarðagrunninum til skúlabyggingina, og biður um heimild til at taka lánið.

Figgjarnevndin er samd um, at búnaðarskúlamálið er av størsta týdningi fyri okkara landbúnað og tekur hi undir við stýrinum í, at farið verður undir at byggja skúlan, og heldur tað vera rætt og rimiligt, at lán verður tikið úr jarðagrunninum til hetta endamál. Tað er nevndini kunnugt, at grunnurin eigur nóg nógvan pening til at kunna geva hetta lán.

UPPSKOT

I. Løgtingslóg viðvíkjandi lánleika til bygging av búnaðarskúla í Kollafirði.

§ 1.

Landsstýrið verður heimlað til úr jarðagrunninum tingsins vegna at læna kr. 500.000,— til bygging av einum búnaðarskúla í Kollafirði.

§ 2.

Hetta lóg fær gildi beinan vegin.

Løgtingslóg angående optagelse af lån til bygning af en landbrugsskole i Kollafirði.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til på Løgtingets vegne fra jorðfonden at låne kr. 500.000,— til bygning af en landbrugsskole i Kollafirði.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

II.

Landsstýrið skipar fyri, at tær neyðugu fyrirkningar av bygging av einum búnaðarskúla í Kollafirði verða gjørdar, og at farið verður undir at byggja hann sum skjótast, aftaná at tekningar eru góðtiknar av figgjarnevndini.

2. viðg. 21. febr. og 3. viðg. 25. febr. Atkvgr. 5. mars. — Uppskot nevndarinnar pt. I §§ 1 og 2 samtyktar 13—0. Lógaruppskotið í sinn heild samtykt 14—0. Pt. II samtykt 11—0.

101. Sociallógávan

1. viðg. 10. febr. 1949. Framl. 22. mars

NEVNDARÁLIT

17. februar legði landsstýrismaður J. P. Davidsen fram á tingborð lögtingsmálið nr. 119/1948: Sociallógávan.

Nevndin hefur viðgjørt málið og býtt seg í ein meirluta (P. M. Dam, J. Fr. Øregaard, Johan Poulsen og P. H. Weihe) og ein minniluta (Th. Petersen, Richard Long og Hákun Djurhuus).

Meirlutin heldur fram:

Hin sociala forsorgin í Føroyum í dag er ótíðarhóskandi og treingir í hægsla stig at verða bætt.

Tey uppskot til umskipan av ellisrentulógini, avlamsrentulógini eing og barnaforsorgini, ið her er talað um, megu haldast at vera munandi framslig og verður mælt tinginum til at samtykkja tey, so umskipanin kann koma í gildi tann 1. apríl í ár uttan aðra broyting, enn at parantesarnir í uppskotinum til ellisrentulóg gr. 2 og 3 og avlamsrentulóg gr. 4, stk. 1 og 3, detta burtur.

Tað vildi verða samsvarandi við andan og ætlanin við stýrisskipanini nýggja, at umsitingin av forsorgarskipanini verð legd undir landsstýrið. Men landsstýrið hevur enn ikki høvt atstøður til at dubba seg til at taka uppá seg hesa uppgávu. Tí trýtur í løtuni serkøna manning, og tess skrivstovuviðurskifti eru heldur ikki enn í lagi, og tá ið tað er so mikið umráðandi at fáa abótina til tey gomlu, avlamsfólkin og tey treingjandi børnini beinan vegin uttan dvøl, er lættast og handgast fyribils at lata umsitingina halda fram hjá ríkisumboðnum. Ló við leirri broyting, at landsstýrið skal vera við í raðum alla staðni, ið talað er um metan av frongd og viðurskiftum teirra forsorgarrættindaðu, samanber t. d. ellisrentulógarinnar gr. 1, petti 2, gr. 2, petti 2h, petti 5, gr. 4, petti 3, gr. 6, pettini 2 og 3, gr. 7, petti 3, gr. 13 og 14, gr. 20, petti 1, og gr. 21.

Við hesari samvirkan og samráðing við ríkisumboðið fær landsstýrið høvi til at ognar sær ta sakligu vitan, handlagið og funið at umsita ta socialu forsorgarskipanina, tá ið grundarlagið við manning og nógv góðum skrivstovuviðurskiftum annars er í lagi fyri at taka umsitingina.

Uppskotini til betan av forsorgini hjá leim gomlu, avlamsfólkunum og treingjandi børnum miða innótt at gera forsorgina eins góða og niðri í Danmark. Men meðan forsorgarstigin eru sett ymisk fyri býirnar og úti á landinum í Danmark, eru forsorgarstigin sett eins fyrst all pláss í Føroyum.

Heslin ójavnir kerast av, at meðan Dánir hava ein gjallari statistiskan kunnleika til munlu millum kostnaðin av at liva í teim ymsu landsokjunum, hava vit í Føroyum ikki tær neyðurviligu ávannandi og statislíka vitun viðvikjandi dýrleikanum at liva í teim ymsu plássunum kring oyggjarnar.

At ikki er elus lýrt at liva á teim ymsu plássunum í Føroyum er ivaleyst.

Fyri at javna í at seta forsorgargrundstigin eins fyri øll forsorgar-rættindaðu er tiltaks- ella javningarpeningur settur til $12\frac{1}{2}\%$ av grundstígunum afturímóti $7\frac{1}{2}\%$ niðri.

Við at tiltakspeningur verður settur so rúniskur, hevur ríkisumboðið í samráð við landsstýrið høvi til eflir gjallari kanran av lívskorunum á teim ymsu plássunum at geva serliga viðbót har, ið dýrast er at liva.

Viðvikjandi teim $12\frac{1}{2}\%$ av grundrentuni er annars at leggja afturat lí, ið longu er sagt, at ið ið umstøðurnar eru boit vápaldgar, kann verða jattað munandi uppskoyti. Sum hugsað domi í hesum ferri kunnu nevast hjón, ið eru fyri lí, at húsum teirra torvar ábót, fyri at tey kunnu sita boit og lutt inni. Men tey hava ikki ráð uttan at taka av ellisrentuni at gera hesa ábót. Í slíkum tilfellum vil vera rætt og rimiligt, at tey av tiltakspeninginum verða at fáa serliga hjálp til húsumvælingar út yvir vanligt trøngdaruppskoyti, ið tey møguliga eru rættindað til. Nevnt er í viðmerkingum hjálp til brenni, húsaløigu o. s. fr.

Annars er príncipielt rættast at leggja forsorgarstigin fæst so nær teini vanligu trøngdarveruleikum — sum í gr. 6 — sum møguligt og at lata minnst møguligt standa til meiningina av teim ymsu treingjandi, og er tað lí neyðugt, at forsorgarskipanin verður broytt í hesa selt sum vitanin og ástandin viðvikjandi trøngdarveruleikanum bínast og verður at liggja greiðari í hvarjun.

Hverja betan av forsorgini hjó teim gomlu, avlamsfólkunum og treingjandi børnum uppskotini goyma í stør, greiðast við fylgjandi sammetan av, hvat ið t. d. ellisrentufólk og avlamsfólk fáa nú, og hvat ið tey verða at fáa aftaná broytingina av ellisrentu- og avlamsrentulógini:

	Verða at fáa:	Fáa nú:
a) grundarstig	kr. 1.812,--	
b) at taka til, tá serliga torvar ($12\frac{1}{2}\%$)	kr. 226,--	
	kr. 2.038,--	675,-- kr.
Taka hjón ellisrenta fyrst, tá annað ella bæði eru 70 ár, verða tey at fáa 168 kr. meira ella	kr. 2.106,--	900,-- kr.
Hava tey forsorg fyri einum ella fleiri børnum, vilja tey fyri hvørt barnið undir 16 ár fáa eitt uppskoyti uppá	kr. 372,--	
Støk vilja fáa:		
a) grundstig	kr. 1.212,--	
b) at taka til, tá ið serliga torvar ($12\frac{1}{2}\%$)	kr. 151,--	
	kr. 1.363,--	337,-- kr.
Verður biðað til 70 ár, verður rentan hækkað við 120 kr. ella	kr. 1.483,--	450,-- kr.

Viðvikjandi barnaforsorgaruppskoyti tæður tað sama sum hjá hjúntum.

Avlamsfjón við tveimum børnum verða eftir úyggeja uppskotinum at fáa:

a) grundstig	kr. 1.812,—	675,— kr.
b) at taka til, tá ið serligur tørvur er (12½ %)	kr. 226,—	
c) avlamsuppskoyti	kr. 384,—	200,— kr.
d) um bæði eru hjálparleys	kr. 810,—	300,— kr.
e) fyri børnini á 372,— kr.	kr. 744,—	
	kr. 3.976,—	1.175,— kr.

Stak avlamsfólk fáa:

a) grundstig	kr. 1.212,—	337,— kr.
b) at taka til, tá ið serligur tørvur er (12½ %)	kr. 151,—	
c) avlamsuppskoyti	kr. 192,—	100,— kr.
d) i hjálparloysi	kr. 540,—	150,— kr.
	kr. 2.095,—	587,— kr.

Ellisrentufólk kunna uttan frádrátt i rentuni vinna:

Hjún 906 kr., stök 606 kr., og avlamsfólk kunna við egnum arbeiði vinna: hjún 1812 kr. og stök 1212 kr., áðrenn nakað verður drigð frá. Nú kunnu hjún einans vinna kr. 200 uttan at skarvað verður av ellisrentuni og stök kr. 100.

Av tí, ein vinnur meira enn hesa peningabædd, verða 60 % frádrigin.

Hetta vil siga, at ellisrentuhjún missa fyrst ellisrentuna heilt, tá ið tey hava eina persónliga inntøku uppá 3.700 kr., stök, tá ið inntøkan lór upp um 2.500 kr.

Frádráttur fyri avlamsfólk verður roknaður á sama hátt, men kann i ongum ferli sambært lógina avdragað meira enn 2/3 av avlamsrentuni.

Ellisrenturættindað fáa:

Við ársinntøku:	Hjún:	Stök:	Hjún, tá ið annað er ellisrenturættindað:
600 kr.	1812 kr.	1212 kr.	1212 kr.
1200 kr.	1638 kr.	858 kr.	1212 kr.
1800 kr.	1278 kr.	498 kr.	1038 kr.
2400 kr.	918 kr.	138 kr.	868 kr.
3000 kr.	558 kr.	0 kr.	658 kr.
3600 kr.	198 kr.	0 kr.	198 kr.
3700 kr.	0 kr.	0 kr.	0 kr.

Her eru ikki tikin við tey ymsu frammányri nevndu uppskoyti, men bara grundstigin.

I lógaruppskotinum stendur, at forsorgarútreiðslurnar skulu verða goldnar helvt um helvt av statj og frá føroyskari hálvu. Hin føroyski parturin av ellisrentuni skal verða goldin úr lánsskassanum, ið skal fáa afturgoldnan frá kommununum ein part, ið svarar til 1/10 av allari ellisrentuni. Minnitutin (Dam og Øregaard) ynskir at leggja afturat, to soleiðis at hesin partur verður óyttur kommunanna millum i mun til skattainntøkur teirra.

Minnilutin (Hákon Djurhuus, Richard Long og Thorstein Petersen) ásannar, at löggávan um hjálp til gomul, sjúk og óarbeiðsfer hefur verið skilaleys, men tað er, ti henda löggáva hefur ógjørt verið miðað eftir ti, *okkara samfelagi kræst*, og eingin roynd hefur verið gjørd ella kunnað verið gjørd uppá at laga hesa löggávu samsvarandi feroyskum viðurskiptum. Eln meiriluti hefur higartil krævt, at Danir skulu gjalda ein meginpart av teimum socialu útreiðslunum. Tað hava teir eisini gjørt í úrløggj, men so hava teir afturfyri krævt, danskar lógir hesum viðvíkjandi at galda í Føroyum, berí við nógv minni og heilt óbóskandi peningahæddum enn í Danmark.

I bardagutíðini, tá ið pulsir og lenir hækkaðu, hefur verið bót nakarð uppá peningastuðulin, við tað at feroyska landskassanum hefur verið latin dýrtíðarviðbót. Skipanin er í dag henda: Føroyar lala 50 %, danski staturin 40 % og avvarandi kommunur 10 %, meðan skipanin, soleiðis sum löggávan var fyri bardagan, var 90 % frá danska stati og 10 % frá kommununi. Dýrtíðarviðbótin er nú 125 %, og stuðningurin er nú 393.75 kr. ella 450 kr. fyri ógift og 787.50 kr. ella 900 kr. fyri hjón, atvikavíst um sekt verður um ellisrenu á 65. ella 70. ári.

Uppskotið, sum landsstýrið hefur lagt fyri tingið, orðað á danskum og frá er ta i anda arbeitt av danskum manni, sefir peningahæddina til 1812 kr., og 1212 kr. i grundpeningi atvikavíst til hjón og stak, tá ið sektur verður stuðningur á 65. ári, og viðmerki verður, at hesin stuðningur er samsvarandi grundpeningini í „Kommunegruppe 3: det øvrige land“; einki er greitt, um hesin peningur svarar til prístaf og livikostnað í Føroyum; einans sæst ein viðmerking, at skotið er upp same peningahædd um allt Føroyaland, ti tað ber ikki til at býta kommunurnar sundur í teildir eftir ymiskum sjónarmiðum.

Lógin er smíðað sum ein dansk lóg, to skulu Føroyar gjalda helvt, men einki avgerandi ráð hava. Landstýrinum loyvist at samráðast við ríkisumboðsmannin, sum so ríkisstýrisins vegna tekur avgerð. Serliga sjónskt kemur hetta fram í gr. 15, har fyriskipað verður, at klagað kann verða um avgerðir ríkisumboðsmannins til danska socialministerin, eisini tá ið avgjort er i samráð við landstýrið. Um so landstýrið einmælt hefur viðmælt eini avgerð, og ríkisumboðsmannin hefur gjørt av samsvarandi, skal eftir lógaruppskotinum danski socialráðharrin kunna taka avgerðina av; Føroyingar skulu gjalda helvt, og Danir ráða.

Stuðningurin skal kunna verða hækkaður, soleiðis, at lat í Føroyum verða nýtt 12½ % eftir selt, og er til hesa nýtslu í 1949 ætlaður ein peningur uppá 125.000 kr. frá Løgtinginum og tað sama frá danska stati. Elnn henda feroyska pening, ið skal avloysa socialhjálpin, sum Løgtingsins socialnevni og nú undir heimastýris skipanini lara stýrið hefur, býtt út, skal ríkisumboðsmannin fáa um hendur og gera av býtið aftaná samráð við landstýrið.

Minnilutin mótmæltir hesi roynd, nú undir heimastýrisskipanini at tor danska tey mál, sum lann meiriluti á tingi, sum heldur ti núverandi lannstýri uppi, hevur ikki drívi at taka sum feroysk sermál. Minnilutin vil ti ikki í hesum áliti nærri viðgera tær ymisku greinurnar i hesum rúgvismikla danska uppskoti, men seta fram sína hugsa um málið sum heild og gera uppskot samsvarandi.

Hetta uppskot minnilutans er, at socialmál skulu verða líkin sum feroysk sermál frá 1. apríl 1949. Socialgrunnur lingsins skal verða skildur frá lannskassanum, ikki bert við serligum roknskapi, men sum serligar kassi. Úr hesum grunni skal frá 1. apríl 1949 verða gøldin ellislon og avløniston, og peningurin verður so afturgøldin grunninum eftir reglun, ið verða at fyriskipa i lögtingslóg. Tann núverandi socialgrunnur verður soleiðis rakstrarpeningur hjá ti nýggja socialstøvn, men um støvnspeningur eitt hvørt árið skuldi verða skerdur, verður eins mikil peningur at veita grunninum sjálvum av ti peningi.

sum verður at lata til tey endamáli, ið grannurin skal rokja. Socialstovnurin verður slýrdur av einum socialstjóra, sum verður settur av landsstýrinum og lantur við ca. 8.200 kr. í byrjanarløn, vaksandi við vanligari viðbót til 8.000 kr., og verður lön hansara goldin úr grunninum. Reglugerð fylg grunnið verður fyriskipað av landsstýrinum eftir tilnæði av Løgtingsins fíggingarnevnd.

Slóan mæltir minnilutin tinginum til at seta á stovn eina almenna fólkatrygging, har vanlukkutrygging, sjúkrakassaskipan, ellisløn og avlansisskipan og eil almenn forðorg verður lagd saman í felags skipan. Roynt má verða at faa hesa nýskipan í lag til 1. apríl 1950, men verður tíðin ov stutt til tess, so ikki selni enn 1. apríl 1951. Soleiðis sum viðurskiftin eru í Føroyum, er ikki ivi um, at ein lík skipan er okkum hollast. Allt lantíð við so taka saman undir felags ábyrgd, so hvørt tað, ið ikki av ómun ávum er vorðin neyðstaddir, eigur á, ikki gáva, men rætt til stuðul frá til samfelagi. Ið hann er linnur í javnbjóðis hlutum limnum. Stundin má verða so ríkilig, at eingin írelagjandi líður neyð, men eisini má verða so fyriskipað, at byrgt verður fyri misbrúki, so t. d. fólk fáa stuðning, sum setir hann allan í spærkassan ella goymir hann burtur. Her má verða gjørt eitt slótt rannsóknararbeiði til at fáa skipað tær bestu reglur, tær ið tæna okkara samfelagi best. Minnilutin heldur fast um, at tað má vera þóra skelvt ikki at laga smundingin eftir, sum dýran ella biligari er at liva á leimum ynsu plássum, li stórir munur er her sum aðra staðni; í stórbygdunum liva hjón ikki fyri 1812 kr. árliga, um tey ongan góðan elga.

Minnilutin leggur miklan dent á, at samfelagssundringur skal verða latin rættvísisliga og í mun til veruligan torv. Eini barnleys hjón, gomul og ússalig, nítan nakran góðar, mugu elga. Menandi stórir almenna lön upplornað enn eini hjón, hellsugóð og inni hjá barnum, sum slia væt í li. Tær reglur, hetta danska uppskotið setir fyri stundingsveitan, tykjast okkum ikki hollar til at kunna veita stundning veruliga eftir torvi, men heldur at veita gávur frá li almenna til einstakling eftir rætt, ið einans mælar imóti, hvat hilt almenna hevur rætt at gjalda.

Minnilutin hevði fegin viljað lagt fram fullfíggað uppskot til nútíðarhóskandi skipan, svarandi til føroysk viðurskiftir, men tó at hetta máli leingi hevur havt okkara ábuga, og at vit kunna leiðina, ið farast skal til at skipa fyri rættvísari og dyggari socialari stundingsveitan á føroyskum grundarlagi so hevur tað verið okkum sum minniluta, ið einki ráð hevur á landsstýri ella landsstýrissavnum, ógjøriligt at faa til vegar tær kanningarúrtekur, ið mugu til at leggja haldgóða grund undir einum uppskoti hesum viðvíkjandi, so tað av sonnum roynist samfelagnum væl.

Leiðin framveftir í hesum máli má vera tann, at all fólkid kenni slan ábyrgd fyri, at eingin her skal líða neyð, men at hver tann, ið torvar hjálp, skal fáa hana fult og heilt, og at Føroyingar allir sum ein vúlja taka saman til at útanna hetta rættvíst í felag.

Minnilutin vitir til, at sambands-, javnaðar-, gl. sjalvstýrismetirlutir á ftingi í bardagatiðini og nú undir heimaastýrinum hevur ikki flugið hetta máli í rætt lag á føroyskum grundarlag, og at tað er ábyrgdarleysi at drála longur. Vit høvdu eina útlendska og óhóskandi skipan, hetta uppskotið miðar móti somu útlendsku skipan, bert gjørt nýtt óhóskandi, og hóast vit skulu lata 5 partar, har vit fyrst bardagan lótu 1, verður all umstallingin hesum máli viðvíkjandi fogd til ríkisumboðsmannin, og tað hægsta avgerðarvaldið fogd til danska socialráðharran. Vit skjóla upp í hesum máli at lata alt sjálvir og so ráða øllum sjálvir, at skipa hetta longu frá 1. apríl 1949 og síðan fyrireika nýskipan frá grundini skjótast gjøriligt, so henda fyribils skipan kann verða avloysi av fullfíggaðari nýskipan við fólkatrygging belst 1. apríl 1950, um núsitandi landsstýri er fært fyri at fyrirreika málið til ta tíð.

Þiggjarliga grundarlögð undir nýskipanini eigne at verða lagt út frá tí sjónarmiði, at hon skal miða inni samvirkandi fólkatrygging. Tær þiggjarliga byrðinar eiga tí at verða lagðar har, sum læt á fólkatryggingargrundarlögnum koma at vera.

Viðvíkjandi tí luttøku, fiskavinnan kemur at hava til at luttaka uppí eini málðarbóskandi fólkatrygging, vísir minnilutin til, at hendu vinnan, sum nú er, hevur útreiðslur tí valukku trygging, so at vírligast er at biða við størri umskipan, tí valukku tryggingin verður luttáð uppí eina samvirkandi fólkatrygging.

Minnilutin uppí á landi eigur at luttaka á lann hátt, at tyri lann, ið latin verður í allari landavinnu, eigur at verða avgjort, at eisini her mugu allar partar taka lógvatak til at fremja fólkatryggingina ella, tí hon er fingin í lag, trygd móti sjúku og áarbeiðsfori. Hesa ábyrgd mugu vit kenna okkum, fólkið sum heild. Ikki er læt at siga í dag, hvussu stóran part, hver skal taka, tá ið endalig skipan verður gjord, tað gerst ikki uttan gjølla kannan, sum socialstjórnin kemur at gera, men vit skjóta upp, at hver menn, ið letur arbeiðsløn til annan mann, skal lata 1 kr. av goldnari løn upp á 100 kr. til at vissa sjúkum, áarbeiðsforum og gomlum livilig kor. Hvussu mikið 1 % av goldnari arbeiðsløn her á landi gevur, er ivasamt. Minnilutin hevur hesa stutta tíð, okkum er latin til at gera hesa umhugsan, ikki havi hovi til at kanna hetta út í æsir, men fyrj allar Føroyar man hesin peningur neyvur vera undir 500.000 kr.

Minnilutin heldur síðan fram, at øll, ið eru í virki her á landi og á sjógvi, eiga at lata sín part, stóran ella lítlan, til at tryggja teim neyðstøddu hampilig kor. Eitt litið gjald, eins og sjúkrakassagjaldið, kann ongan nerva, og lann, sum ár um ár hevur latið sín part, vil á ellisárum ella, um hann gerst áarbeiðsforur, ósmæddur kunna siga seg at hava uppiborið sína eftirløn, ikki eina almenna ellisrentu, uppattur meiri frá einum fremmandum samfelagi, men eftirløn, sum hann eigur á, og mátti tí hver maður við gleði viljað latað nokur oyru av síni vinnu til hetta endamál.

Minnilutin kann í dag ikki døma um, hvussu hetta eigur at verða lagt fast fyrj framfóðina, tí lær neyðurlivligu rannsóknir hava enn ikki kunnað farið fram, men vit skila til, at landskassin fyrirlis má taka ábyrgðina, um nakað restar í tað fyrsta ella tey bæði fyrstu áriní, til endalig skipan kann verða gjord. Við tingsins socialgrunnnum suni rakstrarpeningi skuldi dygdargott grundarlæg verið undir, tí av okkum tilmællu skipan.

UPPSKOT

Frá meirilutunum (P. M. Dam, J. Fr. Ørregaard, Johan Poulsen og P. H. Weihe).

I.

Løgtingið samtykkir tey av landsstýrinum framsetta

- 1) „Forslag til lov for Færøerne om akkerrenter“ við teirri broyting, at parantesurin í gr. 2, 3, deitur burtur.
- 2) „Forslag til lov for Færøerne om invalideforsikring“ við teirri broyting, at parantesurin í gr. 4, stk. 1,3, deitur burtur.
- 3) „Udkast til anordning for Færøerne om børnehildrag til enlige forsergere m. m.“.

II.

Løgtingslóg um byttan av rindunini av tí partinum av ellisrentuni, sum verður at gjalda frá føroyskari hálva.

§ 1.

Ellisrentupeningurin — harundir statsins partur — verður at leggja út

úr landskassanum.

Ein partur, ið svarar til 1/10 av allarí eldsrentuni, verður at afturrinda landskassanum av leim færoyska kommununum.

Frá menningarmáttarum (P. M. Dam og J. Fr. Greggsd):

Til § 1, 2, stk., verður aftaná orðið „kommunum“ sett: „í mun til skattainntøku teirra.“

Frá meirilutanum (Dam, Greggsd, Poulsen og Weihe):

§ 2.

Hesin lóg fær gildi 1. apríl 1949.

Løgtingslóg um jørdelag af betalingen af den del af aldersrenten, som skal betales fra færøsk side.

§ 1.

Landskassen udbetaler aldersrentebeholdene - derunder statens andel.

En andel, svarende til 1/10 af aldersrenten, refunderes landskassen af de færøske kommuner.

Frá menningarmáttarum (P. M. Dam og J. Fr. Greggsd):

Til § 1, 2, stk., tilføjes efter ordet „kommuner“: „i forhold til deres skatteindtægt“.

Frá meirilutanum (Dam, Greggsd, Poulsen og Weihe):

§ 2.

Hesin lóg fær gildi 1. apríl 1949.

Frá menningarmáttarum (Thorstein Petersen, Richard Long og Hákun Djurhuus):

I.

Løgtingslóg um elds- og avlamsløn v. m.

I. bólkur: umsitingin.

§ 1.

Sum peningaligt grundarlag undir skipanini verður settur á stovni Socialgrunnur Føroya.

Sum stovnsfæ kongur í henni socialgrunnur Løgtingsins. Hann hevur serstakt roknskap og serstakan kassa.

§ 2.

Grunnurinn verður umsíðun av einum socialstjóra, sum landstýrið setir. Hann verður løntur og eftirløntur sum tænaðamaður landsins. Løn, eftirløn og umsitingarútreiðslur verða rindaðar úr grunnum.

Landstýrið ásetir lønir og fyriskipa, reglugerð fyrir grunnins rakstri eftir tilmæli fíggjarnevndarinnar.

§ 3.

Stovnsiðe grunnins skal nýtast til tryggjan, at øll grunnins útgjöld sambært hesari lóg rættstundis verða rindað. Eftir teim í § 18—22 fyriskipaðu reglum fær grunnurin endurrindað sínar útreiðslur av stovnsfænum. Væntar í eitt ár, skal miðnumurin jøvnað eftur komandi ár, so at stovnsfænið altíð skal vera óskert at standa imóti við sum tekur peningur.

§ 4.

Eftir tilmæli kommunanna verður ella- og avlarmistøtt v. m. og viðbøtur av stjóranum ávist til útgjalden úr socialgrunnum.

Útfyllingarbløð til umsóknir verða at góðkenna av landstýrinum eftir tilræði frá socialstjóranum.

Har galdandi löggáva leggur avgerðarrættin til amtið ella vanlukku-tryggingarráðið, skal hann sambært hesari lóg leggja til socialstjóran, valdið sum socialmálaráðgjafi hevur, harundir kærur viðvikjandi, gongur yvir til landstýrið.

§ 5.

Socialstjórin hefur í hondum innheimtingina av teim í hesi lóg fyriskipaðu gjöldum.

Nærri reglur verða at fyriskipa í kunngerð frá landstýrinum eftir tilræði socialstjórans. Við henni kann áleggjast Fornya gjaldstovu, kommunum, sjúkrakæssum og postverkinum at taka lut í innheimtingini. Fyri heita kann samnýning veittast.

§ 6.

Socialstjórin skal fyrir hvert fíggjarár leggja fram fyrir tingið fullfíggjaðan roknskap og frágveirðslu.

Roknskapurin verður eftirlærnaður av grannskoðara landsins.

Stjórin fær skyldu at fremja eina gjølla kanning av hesi nýskipan við ferðum um landið, so at hann kann geva tinginum tilræði um broytingar.

II. Bólkar: ellislon.

§ 7.

I lóg nr. 104 frá 31. mars 1933, broytt við lóg nr. 92 frá 31. mars 1938, gr. 5, verða hesar lógarbøtur gjørdar:

Ellislónarhæddirnar eru hesar:

a) ellisfólk, sum óhjálpin eru, b) onnur ellisfólk.	Hjón	Eittstak
1) Tórshavnar býur (og kommunur, ið gerast, keypstaðir)	a) 2.400	1.600
	b) 1.800	1.200
2) Størri bygdir	a) 2.400	1.600
	b) 1.800	1.000
3) Aðrar bygdir	a) 1.800	1.200
	b) 1.400	900

Socialstjórin tekur avgerð um ellislónarhæddirnar.

Hesar hæddir galda, tá ið ellislón verður tikin í 65 ára aldri. Tey, sum taka ellislón í 67 ára aldri fáa í viðbót 10 %, 69, 15 %, og 71, 20 %. Uppi í hesum hæddum er vanlig dyrtíðarviðbót.

Persónar millum 65 og 69 ár kunnu undir serstøkum viðurskiftum fáa ellislón. Avgerð verður tikin av socialstjóranum. Ellislónin má ta ikki fara upp um 2/3 av grundhæddunum.

Persónar, sum eftir galdandi lóg hava rætt til ellislón, men ikki tána 1. april 1949 hava fyrt 65 ár, kunnu fáa ellislón, lo ikki upp um helvt av omanfyri stándandi hæddum, um teir ikki eftir avgerð socialstjórans kunnu fáa 2/3.

§ 8.

Sum uppiðskoyti til gr. 5, petti 8. í lóg frá 1938 verður sett: Doyr ellislöntur maður, og kona situr eftir, verður ellislón hansara stándandi við í 1/2 ár frá deyðadeginum.

Síðan tekur socialstjórin avgerð um og hvussu mikið av ellislónini konan framvegis skal hava. Vanlig skipan eigur at vera, at ellislónin minskar við 1/3 árliga.

§ 9.

Hevur ellislöntur uppihaldaskylda fyrri bornum undir 15 ár, verður viðbót á hædd við styrk einkjuharna sambært gr. 15 í hesi lóg at veita, um hon ikki verður veitt av øðrum.

Avgerðin, eisini um hvør skal taka ímóti viðbótini, verður tikin av socialstjóranum eftir tilmæli kommununnar.

§ 10.

Til gr. 6 í ellisrentulógini frá 1933 verða hesar lógarbøtur gjørdar:

Til petti 1: Socialstjórin tekur avgerð eftir tilmæli kommununnar, nær ellislöntur eigur rætt til eykaviðbót vegna ringar umstøður. Eykaviðbótur verður veittar úr socialgrunninum. Tær mega ikki fara upp um 1/8 av veittari ellislón í einum ári. Skuldi tað verið neyðugt einstakt ár at ferð upp um, kann stjórin mæla tinginum til at jætta uppiðskoyti á figgjarlógini.

Petti 2 dettur burtur.

Til petti 3 verður sett: Kommunurnar eiga vanliga at veita stuðning til meir ein o. a. sýtur kommunan hesum, skal spurningurin leggjast fyrri socialstjóran, sum tekur endaliga avgerð.

Kommunurnar fáa sínar útreiðslur endurrindaðar eftir uppgerð elnaferð um árið úr grunninum.

§ 11.

Í gr. 7 í ellisrentulógini frá 1933, verður í petti 1 kr. 300,— broyttar til kr. 700,— og í staðin fyrri teini í petti 2 verður sett, at 50 % skulu dragast frá fyrri tær næstu 1.200,— og 75 % av tí innátøku, ið liggur omanfyri kr. 1.900,—.

Í þelli 6 verða kr. 60, - og kr. 80, - at breyta til kr. 250, - og kr. 500, - .
Síðan verður lagt aftrá, at landsstýrið eftir tilmæli socialstjórnar kann fyrir-
seta byttisreglur millum tann ellislonu og kommununa.

III. bólkur: avlamslonin.

§ 12.

Í lóg nr. 120 frá 15. mars 1939 verða hesar lógarbøtur at gera til gr. 5 og 6:
Avlamslon verður at veita við somu hæddum, sum fyriskipað er í gr. 7
um ellislon. Socialstjórin ávísir hans til ólgjaldingar.

Avlamsviðbøtur eftir gr. 5, þetti 2, verða settar til kr. 250, - .

Umframt viðbøtur til óhjálpin, sum fyriskipað er í gr. 7, kann social-
stjórin veita avlamsfólki eina viðbót upp í kr. 400, - árliga, og verður hesa
viðbót standandi við, tá ið avlamslon verður umskift til ellislon.

Reglurnar um ellislon í gr. 8 (eftirlon í 3 ár), gr. 9 (studdingur til uppi-
hald barna), gr. 10 (eykaviðbót vegna ringar umstøðu) og gr. 11 (inntøka-
mark) galda eisini avlamsfólk, tá at lonin her ongantíð má fara niður um 1/3
av grundhæddunum.

§ 13.

Gr. 7 í lógini frá 1939 verður broytt soleiðis, at gjaldið verður sett til
kr. 0,60 um árið, og tað sum aftrá skal nýtast, verður latið úr grunninum,
sum fær pening endurnulæðan (sbr. undir V).

§ 14.

Gr. 9 í lógini frá 1939 settur hartur.

Í staðin verður sett, at all umstinglin verður lögð undir socialgrunnin.
Tørvandi reglur verða at kunngerast av landsstýrinum eftir tilmæli frá social-
stjóranum.

IV. bólkur: einjúbarnastyrkur.

§ 15.

Landsstýrið fær heimild til eftir kanning og tilmæli socialstjórnar at
nøra um tann styrk, tað almenna veitir einjúbarna, sbr. kunngerð nr. 420 frá
4. december 1939.

Grundsjónarmiðið er tað, at lík barn í hvussu er fáa so mikið, sum
uppihaldsviðbót barnafætra.

§ 16.

Socialstjóranum verður givið upp í hendur at kanna, hvussu styrkur barna
eigar at vera skipaður, harundir fyriframgreiddur frá tí almenna fyri uppi-
haldarar og barnafætar v. m.

Úrslitið verður skjótast gjørt at leggja fyri Løgtingið.

§ 17.

Landsstýrið fær heimild til að vekja um styrkin samsvarandi hesi lög og eftirgjalda munin, en lögin til fullnaðar fær gildi frá 1.4.1949.

V. bólkur: Inntekur socialgrunnins.

§ 18.

Landskassinn ber ein part av teim útreiðslum, sum standa af hesi lög. Hesin partur verður árliga jáltaður á Úggjartilógini. Hann verður at flyta til socialgrunnin við einum triðingi 1. apríl, 1. juli og 1. oktober.

Landskassinn stendur inni fyri, at socialgrunnurin altíð er ferdur at ríða ell gjøld sambært hesi lög. Um tann veita jáltan ikki røkur, hevur tingið skyldu at útvega tað, sum vantar í.

§ 19.

Kommunurnar bera 15 % av teim útgjöldum, sum socialgrunnurin hevur havt til ellis-, avlamslønir og einkjakeranstudning í avvarandi kommunu. Socialstjórin gevur kommununum fyrðing yvirlið tann 1. oktober í fíggjársárinum og kommunan hevur skyldu at endurrinda grunninum sín pening innan 15. desember.

Tá ið eitt ár er úti, gevur socialstjórin kommununum fullfíggjaða uppgjerd yvir part teirra, soleiðs at munir eftir uppgjerdini verða at ríða grunninum innan 2 mánaðar.

§ 20.

Hvor persónur ella felag, ið tekur kont fólk í tænastu her á landi, hevur skyldu at ríða í socialgrunnin 1 — eitt — prosent av útgjöldum arbeiðslønnum, samsýningum, gratialum, tantiemu o. s. Arbeiðsgevarin ber hesa útreiðslu.

Nærri reglur fyri innheimtingina verða at fyriseia sbr. gr. 4.

§ 21.

Tey gjøld, ið nú ognast sjúkrakæssum, sum avlamsgjald limanna, fer heraftir í socialgrunnin. So stætt stendur grunnurin eisini (sbr. gr. 18) inni fyri, at tey avlamsbyggjaðu fáa tað, tey eiga uppiborið.

§ 22.

Av skattaskyldugari inntøku frá árinum frammanundan, skal persónur ella felag lata vikugjald í grunnin.

Hetta gjald verður sett soleiðs, at inntøkur undir 4.000 kr. einki lata og síðani í vaksandi stigum.

		um ríðing:	
1.	Skattskyldug inntøka	4000 - 5000	kr. 0.30
2.	" "	5000 - 6000	" 0.40
3.	" "	6000 - 7000	" 0.55
4.	" "	7000 - 8000	" 0.70
5.	" "	8000 - 10000	" 0.90
6.	" "	10000 - 14000	" 1.40
7.	" "	14000 - 20000	" 2.00
8.	" "	20000 - 30000	" 3.50
9.	" "	30000 - 50000	" 6.00

10.	"	"	50000 75000	"	8.50
11.	"	"	75000—100000	"	10.00
12.	"	"	100000—200000	"	25.00
13.	"	"	200000—400000	"	50.00
14.	"	"	yvir 400.000 kr.	"	50.00

hækkandi við 10.00 kr. fyri hvørjar 50.000 kr., skattskylduga inntøkan er hægri enn 400.000 kr.

Nærri reglur fyri, hvussu hetta skal verða skipað við innkrevjan, verður sett sambært gr. 4 í hesari lóg.

VI. bólkur: stiftisreglur o. a.

§ 23.

Alt tað, sum stríður imóti hesum reglum, fer úr gildi, eisini tingsins avgerðir um serliga dýrtíðarvløðót til avlams- og ellisfólk.

Um tað av hesari umskipan til føroyskt vald í spurninginum um almennan styrk til treingjandi skuldi komið spurningar, ið ikki beinleiðis eru loysdir við hesari lóg, hevur landsstýrið heimild til, eftir lismæli frá socialstjóranum, at áseta og kunninga tær neyðurvilligu reglur.

§ 24.

Fyri innkrevjan av teimum gjøldum, sum eftir hesari lóg eru álagd eldstøkum persónum, felegum o. e., galda sumu reglur, ið nýtast til uppkrevjing av almennum gjøldum, eitt nú rætturin til at nýta pønting.

§ 25.

Tann borgari, ið á ein ella annan hátt setir seg upp móti hesum reglum, verður at døma í sekt, um ikki galdandi straffilóg ásetur hægri straff. Sektir verða at gjalda til socialgrunnin, og málið verður at vløgera sum politimál.

§ 26

Hesla lögtingslóg kemur í gildi 1. apríl 1949.

Løgtingslóg vedrørende alders- og invalidrente m. m.

I. kap. Administrationen.

§ 1.

Som finansielt grundlag for den sociale forsyrg bliver oprettet Socialgrunnur Føroya.

Som grundfond indgår Socialgrunnur Løgtingsins. Den har særskilt regnskab og særskilt kasse.

§ 2.

Fondet administreres af en socialdirektør ansat af landsstyret. Han lønnes og pensioneres som tjenestemand. Løn, pension og administrationsudgiften afholdes af fondet.

Landsstyret fastsætter lønninger og træffer ved regulativ bestemmelse om fondets virksomhed efter indstilling af budgetudvalget.

§ 3.

Grundfondet skal anvendes som sikkerhed for, at alle fondets udbetalinger i henhold til denne lov udbetales rettidigt. Efter reglerne i §§ 18—22 får fondet refunderet de af grundfondet afholdte udgifter. Skulde den fulde refusion ikke kunne opnås i et år, skal forskellen udlignes kommende år således, at grundfonden til enhver tid skal være til stede som likvid beholdning.

§ 4.

Efter indstilling fra kommunen anvises alders- og invaliddelen m. m. samt tillæg til disse af socialdirektøren til udbetaling af Socialgrunni Føroya.

Blanketter til ansøgninger godkendes af landsstyret efter indstilling fra socialdirektøren.

Hvor retten til at træffe afgørelser i henhold til gældende lov er henlagt til amtet eller ulykkesforsikringsrådet, skal denne efter nærværende lov henlægges til socialdirektøren, medens den bemyndigelse, som socialministeren har appæl vedrørende, henlægges til landsstyret.

§ 5.

Socialdirektøren besørger inkassationen af de i henhold til nærværende lov fastsatte kontingenter.

Nærmere regler fastsættes ved kunngørelse fra landsstyret efter indstilling fra socialdirektøren. I henhold til denne skal vel kunne pålægges Færøernes Opbeholds-komité, kommuner, sygekasser og postvæsenet at medvirke ved inkasseringer. For dette arbejde kan der ydes vederlæg.

§ 6.

Socialdirektøren skal forelægge fuldstændigt regnskab og beretning for hvert finansår.

Regnskabet revideres af landsrevisoren. Direktøren er pligtig til at foretage en grundig undersøgelse af denne nye ordning ved omrejser for at kunne gøre indstilling til Lagtinget om mulige ændringer.

II. kap. Alderslov.

§ 7.

I lov nr. 104 fra 31. marts 1934, ændret ved lov nr. 92 af 31. marts 1938, § 5, bliver følgende ændringer at foretage.

Satserne for aldersløn er følgende:

a) gamle, som er hjælpeløse, b) andre gamle.	ægtepar	enlige
1. Tórshavn by og kommuner, der får købstadsordning)	a) 2.400	1.000
	b) 1.800	1.200
2. Større bygder	a) 2.400	1.600
	b) 1.600	1.000
3. Andre bygder	a) 1.800	1.200
	b) 1.400	900

Socialdirektøren træffer bestemmelse om satserne for alderslønnings.

Ovennævnte satser kommer til anvendelse, når aldersløn modtages efter det fyldte 65. år. De, der modtager aldersløn efter det fyldte 67. år, forhøjes den med 10 %, 69 15 % og 71 20 %. I ovennævnte satser er indbefattet almindeligt dyrtidstillæg.

Personer mellem 65 og 60 år kan, når særlige forhold taler derfor, få aldersløn. Socialdirektøren træffer afgørelse. Alderslønnen må i så fald ikke overstige $\frac{2}{3}$ af ovennævnte grundsatser.

Personer, der efter gældende lov har ret til aldersløn, men som ikke 1. april 1949 er fyldt 65 år, kan få aldersløn, der dog ikke må overstige 50 % af ovennævnte grundbeløb, om disse ikke efter socialdirektørens bestemmelse falder ind under $\frac{2}{3}$ reglen.

§ 8.

Som tillæg til § 5, stk. 3, i lov af 1938 sættes: Når en alderslønnet afgår ved døden og efterlader sig enke, fortsættes udbetalingen af hans aldersløn i et halvt år fra dødsdagen. Derefter træffer socialdirektøren bestemmelse om og i bekræftende fald, hvor meget enken kan oppebære af hans aldersløn. Fremgangsmåden vil være, at den sædvanlige aldersløn nedsættes med $\frac{1}{3}$ årligt.

§ 9.

Hvis forsørgerpligt påhviler alderslønnede over for børn under 15 år, ydes et tillæg af samme størrelse som understøttelse til enkebørn i medfør af § 15 i denne lov, om bidragspligt ikke påhviler andre.

Afgørelse, herunder hvem der skal modtage tillægget, træffes af socialdirektøren efter indstilling af kommunerne.

§ 10.

Til § 6 i aldersrenteloven fra 1933 foretages følgende ændringer:

Til stk. 1: Socialdirektøren træffer afgørelse efter indstilling fra kommunerne, når alderslønnede er berettiget til at oppebære ekstra tillæg på grund af særlige omstændigheder. Ekstra tillæg udbetales af socialfondet. Disse må ikke overstige $\frac{1}{8}$ af den samlede aldersløn i et år. Hvis det skulde være nødvendigt et enkelt år at foretage overskridelse, kan socialdirektøren indstille til Lagtinget at bevilge forskellen på finansloven.

Stk. 2 falder bort.

Til stk. 3: Kommunerne er sædvanligvis forpligtet til at tilstå tilskud til medicin o. a. Nægter en kommune dette, skal sagen forelægges af socialdirektøren, der træffer endelig bestemmelse.

Kommunerne får deres udlæg refunderet fra fondet efter opgørelse én gang årlig.

§ 11.

I § 7 i aldersrenteloven fra 1933 bliver i stk. 1 kr. 300. - ændret til kr. 700.—, og i stedet for tallene i stk. 2 sættes, at 50 % skal trækkes fra første næste kr. 12,00 og 75 % af den indtægt, der overstiger kr. 1.900. .

I stk. 6 bliver kr. 60.— og kr. 90.— ændret til henholdsvis kr. 250. og 500.—. Derefter tilføjes, at landsstyret efter indstilling fra socialdirektøren kan fastsætte fordelingsregler mellem alderslønnede og kommunen.

III. kap.: Incapabelsløn.

§ 12.

I lov nr. 120 af lov af 15. marts 1939 foretages følgende ændringer til § 5 og 6:

Invalidenten ydes med samme satser som foreskrevet i § 7 om aldersløn. Socialdirektøren anviser dem til udbetaling.

Invalidentillæg efter § 5, stk. 2, sættes til kr. 250.--.

Foruden tillæg til hjælpeløse som bestemt i § 7, kan socialdirektøren tilstå invalider et tillæg op til kr. 400, årligt. Dette tillæg bibeholdes, når invalident overgår til aldersløn.

Reglerne om aldersløn i § 8 (efterbetaling i 3 år), § 9 (tilskud til børns underhold), § 10 (ekstra tillæg under særlige forhold) og § 11 (indtægtsgrænse) gælder også for invalider, dog således at lønnen her aldrig må sættes lavere end $1/3$ af grundsatserne.

§ 13.

§ 7 i lov af 1939 ændres således, at kontingentet sættes til kr. 9,60 om året, og hvad der må bruges derudover, må ydes af fondet, der får sine udlæg refunderet (jævnfør under V.).

§ 14.

§ 9 i lov af 1939 falder bort. I stedet sættes, at hele administrationen henlægges til socialfondet. De nødvendige regler herfor kundgøres af landstyre efter indstilling af socialdirektøren.

IV. kap.: Enkebørnstilskud.

§ 15.

Landstyre får hjemmel til efter foretagen undersøgelse og indstilling fra socialdirektøren at forhøje det tilskud, som af det offentlige ydes til enkebørn, jfr. kundgørelse nr. 430 af 4. december 1939.

Grundsynspunktet må være, at sådanne børn i alle tilfælde oppebærer så meget, som svarer til et normalbidrag.

§ 16.

Socialdirektøren får det overdraget at undersøge, hvorledes tilskud til børn bør organiseres. Herunder forskudsvisse udbetalinger fra det offentlige for forsørgerpligt og m. m.

Resultatet forelægges Lagtinget snarest muligt.

§ 17.

Landstyre får hjemmel til at forhøje tilskudet i medfør af denne lov og efterbetale forskellen, så at loven i sin helhed får gyldighed fra 1. april 1949.

V. kap.: Indtægter til socialfondet.

§ 18.

Landskassen udræder sin andel af udgifterne i medfør af denne lov. Denne andel bevilges årligt på finansloven. Denne bliver at overføre til socialfondet med $1/3$ 1. april, 1. juli og 1. oktober.

Landskaasen indestår for, at socialfondet til enhver tid er i stand til at udrede alle udbetalinger i medfør af denne lov. I tilfælde af, at det bevilgede beløb ikke er tilstrækkeligt, er Lagtinget forpligtet til det fornødne tillæg.

§ 19.

Kommunerne afholder 15 % af de udbetalinger, som socialfondet har haft til alders- og invalidelønninger samt enkebørnstilskud i vedkommende kommune. Socialdirektøren sender kommunerne foreløbigt opgørelse den 1. oktober i hvert finansår, og kommunen er pligtig til at refundere fondet sine udlæg inden 15. december.

Efter årets udgang sender socialdirektøren kommunerne fuldstændig opgørelse over deres andele, således at saldi ifølge opgørelsen bliver at refundere fondet inden 3 måneder.

§ 20.

Enhver person eller selskab, der beskæftiger lønnet arbejdskraft her i landet, er forpligtet til at betale til fondet 1 % af de udbetalte arbejds lønninger, honorarer, gratialer, tantlemer m. m. Arbejdsgiveren afholder denne udgift.

Nærmere regler for inkassationen bliver at fastsætte i henhold til § 4.

§ 21.

De kontingenter, der nu tilfaldt sygekasser af invalide, tilfalder herefter socialfondet.

Derfor indestår fondet også for, jfr. § 18, at de invalidelønnede får, hvad dem tilkommer.

§ 22.

Af den skattepligtige indtægt fra det forudgående år skal hver person eller selskab betale et ugentligt kontingent til fondet. Dette kontingent ansættes således, at indtægter under kr. 4.000,— fritages, og derefter fastsættes den efterfølgende progressive skala:

			ugentlig:
1.	Skattepligtig indtægt	4000—5000	kr. 0.20
2.	" "	5000—6000	" 0.40
3.	" "	6000—7000	" 0.55
4.	" "	7000—8000	" 0.70
5.	" "	8000—10000	" 0.90
6.	" "	10000—14000	" 1.40
7.	" "	14000—20000	" 2.00
8.	" "	20000—30000	" 3.50
9.	" "	30000—50000	" 6.00
10.	" "	50000—75000	" 8.50
11.	" "	75000—100000	" 10.00
12.	" "	100000—200000	" 25.00
13.	" "	200000—400000	" 50.00
14.	" "	over 400.000 kr.	" 50.00

stigende med 10 kr. for hver 50.000 kr., som den skattepligtige indtægt overstiger 400.000 kr.

Nærmere regler for opkrævning fastsættes i overensstemmelse med § 4 i denne lov.

VI. kap.: Overgangsbestemmelser m. m.

§ 23.

Hvad der måtte strøde imod denne lov ophæves, herunder lagtingsbeslutninger om særskilt dyrtidstilleg til aldersrente- og invaliderentenydere.

Hvis der, som følge af at denne lovgivning overgår til færøsk særanslggende, skulde opstå spørgsmål om offentligt tilskud til trængende, som ikke direkte er omfattet af nærværende lov, bemyndiges landsstyret til efter indstilling af socialdirektøren at kundgøre de nødvendige regler.

§ 24.

Fremgangsmåden ved opkrævninger af de kontingenter, som i medfør af nærværende lov er pålagt personer, selskaber m. m., er den samme, som gælder for indkrævning af andre offentlige afgifter. Herunder også retten til udbetaling.

§ 25.

Overtrædelser af denne lov straffes med bøder, hvis ikke overtrædelserne i medfør af straffeloven medfører højere straf. Bøderne tilfalder socialfondet, og sagerne behandles som politissager.

§ 26.

Denne lagtingslov træder i kraft 1. april 1949.

- II. 1) Socialmál yvirtakast sunn sermál.
2) Tingið samtykkir, at sumlað fólkatrygging verður at seta á stovn skjótast gjørligt. Landsstýrið eigur at gera uppskot um hella til tingsetuna á Ólavsøku 1949.

FYLGISKJØL:

A. *Forslag til lov for Færøerne om aldersrente.*

1. *Almindelige regler.*

§ 1.

Stk. 1. Enhver, der har dansk indfødsret og er bosiddende på Færøerne eller forhyret med skib hjemmehørende på Færøerne, er berettiget til efter det fyldte 65. år — endelige kvinder efter det fyldte 60. år — at nyde aldersrente efter nedenstående regler. Som ligeberettiget med indfødte anses med hensyn til aldersrente en frasepareret eller fraskilt hustru eller enke, der ikke selv har indfødsret, men som er eller senest har været i ægteskab med en mand med dansk indfødsret.

Stk. 2. Fra bestemmelsen i nærværende paragrafs stk. 1, der gør dansk indfødsret og bopæl på Færøerne til betingelse for rettigheder efter loven, jfr. dog § 18, kan regeringen efter forud indhentet erklæring fra landsstyret gøre undtagelse med hensyn til statsborgere i andre stater eller dele af disse, såfremt der med de pågældende stater er opnået gensidig overenskomst.

§ 2.

Retten til aldersrente, der er begrænset ved de i § 7 fastsatte bestemmelser om rentemodtagerens øvrige indtægter, er endvidere betinget af:

1. at andragerens økonomiske stilling i løbet af de sidste 10 år ikke er forringet ved handlinger, ved hvilke han — i tilfælde af ægteskab ej heller ægtefællen med den andens vidende og vilje — til fordel for børn eller andre har betaget sig selv midlerne til sit underhold, således at han derved er bragt til at opfylde de i § 7 fastsatte økonomiske betingelser. Ej heller må hans økonomiske stilling være forringet ved hans uordentlige eller odslige levned eller på anden lignende måde. Hvis omstændighederne taler derfor, kan der dog ydes pågældende den rente, som han ville have kunnet opnå, hvis han ikke havde forringet sine kår på nævnte måde. Ved anvendelsen af disse regler ses der bort fra, hvad pågældende har forbrugt til sine børns opdragelse og undervisning.
2. at andrageren ikke
 - a) i løbet af de sidste 5 år er idømt straf eller fængsel i 3 måneder eller derover eller
 - b) i løbet af de sidste 10 år er idømt straf eller fængsel i 2 år eller derover eller dømt til at indsættes i arbejds hus eller tages i sikkerhedsforvaring. Socialministeren kan efter forud indhentet erklæring fra landsstyret tilstå afvigelse fra den under b) fastsatte betingelse, når der er forløbet 5 år efter straffens udsættelse, eftergivelse eller forældelse eller efter den endelige løsladelse fra arbejds hus eller sikkerhedsforvaring.
3. at andrageren ikke i løbet af de sidste 5 år vitterlig har ført et levned, der i det almindelige omdømme vækker forargelse (erhverv ved utugt, affonseri eller rufferi, bevislig drikfældighed, professionelt belteri, mishandling eller grov vanrogt af sin familie eller lignende).
4. at andrageren ikke oppebærer eller i de sidste 3 år for begæringens indgivelse har oppebåret hjælp, der ifølge fattiglovgivningens regler har fattighjælps virkning for vedkommende. For hustruers, herunder fraskilte, fraseparerede og forludte instruers samt enkers vedkommende kan dette tidsrum i henseende til virkningen af den ægtefællernes til børnene ydede fattighjælp forkortes, når de kommunale myndigheder i opholds- og forsorgelseskommunen er enige herom. For en enke, fraskilt, frasepareret eller forludt hustru betragtes hjælp, der er ydet manden til børnene, efter nærværende lov ikke som fattighjælp, for så vidt hjælpen er ydet efter samlivets ophør. Hjælp ydet til sygebehandling, herunder medicin og hospitalsbehandling, bandager og lignende, regnes med hensyn til at opnå aldersrente ikke som fattighjælp.
5. at andrageren i de sidste 5 år for begæringens indgivelse har haft fast ophold i riget eller har faret med dansk skib; dette tidsrum er rigsbudsmændene efter samråd med landsstyret, for så vidt angår personer, der er hjemvendt fra udlandet, dog berettiget til at forkorte, når omstændighederne særlig taler derfor, ligesom der med hensyn til somænd kan bortses fra kortere tids fart med fremmed skib.

§ 3.

Stk. 1. Begæring om aldersrente indgives til kommunalbestyrelsen på blanketter, hvortil der fastsættes formularer af socialministeren, og som fås hos kommunerne. For søfolks vedkommende indgives begæringen, for så vidt de, når de er i land, har fast ophold i en kommune, til kommunalbestyrelsen i denne, men ellers til kommunalbestyrelsen i den kommune, i hvilken det pågældende skib hører hjemme.

Stk. 2. Begæringen skal indeholde de til bedømmelsen af vedkommendes ret til aldersrente fornødne oplysninger. Begæringen skal være ledsaget af fornødne legitimationspapirer og øvrige bevisligheder, som vedkommende kan fremskaffe, og den skal være forsynet med en af den rentebegærende på tro og love underskrevet erklæring om, at dens indhold er stemmende med sandheden. Er den rentebegærende ude af stand til at udstede en skriftlig erklæring, skal rigtigheden af de i begæringen indeholdte oplysninger være attestet af to med vedkommendes forhold nøje kendte personer, hvis troværdighed om fornødent bevidnes af øvrigheden.

§ 4.

Stk. 1. De i § 3 nævnte kommunale myndigheder undersøger de indkomne begæringer. Til brug ved undersøgelsen skal der uden betaling meddeles udskrifter eller attester af rets- og øvrighedsprotokoller, kirkebøger og deslige, samt ydes bistand af øvrigheden. I fornødent fald skal den, der begærer aldersrente, eller andre, der måtte kunne meddele manglende oplysninger, være forpligtet til ved retsligt forhør at give sådanne.

Stk. 2. Efter endt undersøgelse indsender kommunalbestyrelsen begæring med bilag til rigsombudsmanden med sin indstilling om, hvorvidt aldersrente kan ydes. Kommunalbestyrelsen afgiver samtidig en begrundet indstilling om, hvorvidt der bør ydes et personligt tillæg i henhold til § 6 og i bekræftende fald med hvilket beløb.

Stk. 3. Rentens størrelse fastsættes derefter af rigsombudsmanden efter samråd med landstyre i overensstemmelse med reglerne i §§ 5—7.

2. Aldersrentens størrelse m. m.

§ 5.

Stk. 1. Den tilsikrede aldersrente udredes med følgende årlige grundbeløb, jfr. dog §§ 7, 19 og 20.

Til ægtepar, når begge opfylder betingelserne for at opnå rente	1812 kr.
Til enlige personer samt ægtepar, når kun den ene af ægtefællerne opfylder betingelserne	1212 kr.

Stk. 2. Ved den yngste ægtefælles opnåelse af 65 års alderen drager rigsombudsmanden efter kommunalbestyrelsens indstilling omsorg for, at den ægteparret tilkommende aldersrente fastsættes efter de regler, der gælder for ægtepar, når begge er fyldt 65 år.

Stk. 3. Ved opsættelse af begæring om aldersrente til det fyldte 67. år og 70. år ydes der et tillæg til den i stk. 1 nævnte rente. For ægte-

par, hvor begge ægtefæller oppebærer aldersrente, regnes der her ved med den sidste ægtefælles alder, da ægteparret eller en af ægtefællerne begyndte at oppebære rente.

Tillæggene udgør følgende årlige beløb, jfr. § 20:

Til ægtepar, når begge opfylder betingelserne for at opnå rente. Ved opsættelse til den ældste ægtefælles fyldte 67. år	84 kr.
70 år og derefter	168 kr.
Til enlige samt ægtepar, når kun den ene ægtefælle opfylder betingelserne. Ved opsættelse til det fyldte 67. år	60 kr.
70 år og derefter	120 kr.

Stk. 4. Afgår en med sin ægtefælle samlevende aldersrentemodtager ved døden, beregnes tillægget efter den alder, den ældste af ægtefællerne havde, da ægteparret eller en af ægtefællerne begyndte at oppebære aldersrente, for så vidt pågældende ved ægtefællens død iøvrigt opfylder betingelserne for at oppebære aldersrente. Tilsvarende regel gælder, når ægtefællernes samliv ophæves af grunde, de ikke selv er herre over, f. eks. på grund af den ene ægtefælles indlæggelse på sindssygehospital.

Stk. 5. 1) Har en aldersrentemodtager forsørgelsespligt overfor børn under 15 år, ydes der for hvert barn et børnetillæg. Tillægget ydes endvidere rentemodtager, der har forsørgelsespligt overfor børn mellem 15 år og 18 år, til hvis skolegang, lære eller anden uddannelse rentemodtageren har væsentlige udgifter. Tillægget ydes dog ikke til en frasepareret eller fraskilt rentemodtager, der ikke bidrager til barnets forsørgelse, og hvem der ikke er pålagt bidrag til dette. Har flere rentemodtagere forsørgelsespligt overfor samme barn, tilkommer tillægget kun den, der helt eller overvejende underholder barnet. For så vidt og så længe et barn er fjernet fra hjemmet i henhold til den til enhver tid på Færøerne gældende børneforsørgelseslovgivning, bortfalder det heromhandlede tillæg for pågældende barns vedkommende.

2) Børnetillægget udgør et beløb, svarende til det en enke eller de til enhver tid for Færøerne gældende bestemmelser, for tiden § 34 i kongelig anordning nr. af for Færøerne tilkommende børnebidrag, dog at tillægget ikke kan overstige det beløb, som vedkommende er tilpligtet at yde til barnets forsørgelse. Tillægget beregnes efter reglerne i kapitel 1 i kongelig anordning nr. af for Færøerne, dog at tillægget udbetales sammen med renten.

3) Dersom en rentemodtager er berettiget til underholdsbidrag til sine børn i henhold til overøvrighedsbestemmelse, en af øvrighedsen godkendt overenskomst, separations- eller skilsmissebevilling eller dom eller er berettiget til bidrag i henhold til kapitel 2 i kongelig anordning nr. af for Færøerne, udbetales der ikke børnetillæg. Det samme gælder i tilfælde, hvor der i henhold til resolution eller dom, jfr. foran. ville kunne pålægges bidrag, men hvor resolution m. v. ikke er udfærdiget, samt i tilfælde, hvor resolution ikke kan udfærdiges, f. eks. fordi barnefaderen ikke kan identificeres.

4) Enhver forandring i antallet af en rentemodtagers børn under 18 år får virkning fra den førstkommande renteudbetalingsdag.

§ 6.

Stk. 1. Til ydelse af personlige tillæg til aldersrentemodtagere, navnlig i tilfælde, hvor de pågældendes forhold er særlig vanskelige, stilles der et beløb til rådighed svarende til 12½ pct. af grundbeløbet, som i det foregående år er udredt på Frærorne.

Stk. 2. Afgørelsen af, hvorvidt og med hvilket beløb der skal ydes personligt tillæg, træffes efter skøn i hvert enkelt tilfælde af rigsbombudsmanden eller samråd med landsstyret. En del af rådighedsbeløbet kan dog anvendes til at yde tillæg til rentemodtagere efter mere generelle regler, således for eksempel som brændsels- eller beklædningsstillæg eller som tillæg til rentemodtagere, der er gift, uden at ægtefællen oppebærer rente, eller hvis ægtefælle er afgået ved døden. Sådanne regler fastsættes af rigsbombudsmanden eller samråd med landsstyret.

Stk. 3. Yderligere kan rigsbombudsmanden eller samråd med landsstyret i fornødent fald udover den i henhold til § 5, jfr. § 7, fastsatte rente i sygdomstilfælde, når der foreligger indstilling fra en læge, tilstå hospitalsbehandling, medicin, bandager, kunstige lemmer og lignende ydelser samt lønnet sygehjælp i hjemmet. Til aldersrentemodtagere, der indenfor et tidsrum af 6 måneder, før de har indgivet begæring om aldersrente, er ophørt eller senere ophører at være medlemmer af en statsanerkendt sygekasse, uden at kassens hjælp er opbrugt, kan nævnte hjælp i sygdomstilfælde dog kun ydes i det omfang, i hvilket den pågældende sygekasse ikke havde kunnet yde den.

§ 7.

Stk. 1. Retten til at oppebære aldersrente med dennes grundbeløb efter § 5 er betinget af, at vedkommendes årlige indtægt, beregnet efter reglerne i stk. 3, ikke repræsenterer en værdi, der overstiger 50 pct. af grundbeløbet.

Stk. 2. Såfremt indtægten overstiger det i stk. 1 omhandlede fradragfri beløb, bliver 60 pct. af det overskydende indtægtsbeløb af fradrage renten og eventuelt tillæg efter § 5, stk. 3. Bliver aldersrenten med det nævnte tillæg som følge af fradraget mindre end 1/12 af grundbeløbet, bortfalder den.

Stk. 3. Den indtægt, som kommer i betragtning i henhold til foranstående, beregnes efter følgende regler:

- 1) a. Enhver indtægt, som pågældende har oppebåret i det foregående kalenderår, medregnes, hvad enten indtægten hidrører fra personligt arbejde, vedvarende privat eller offentlig understøttelse (invalid- og aldersrente indtægt), pension eller besiddelse af formue eller ejendom.
- b. Ved opgørelsen af indtægten fradrages skatter samt udgifter til kontingenter i anledning af medlemskab i nlykkes-, syge-, invaliditets- og begravelsesforsikringen.
- c. Ved opgørelsen af indtægten til en rentemodtager, der modtager underholdsbidrag til sine børn i henhold til overøvrighedsbestemmelse, en af overøvrigheden godkendt overøvringskonst, separations- eller skilsmissebevilling eller dom eller oppebærer bidrag i henhold til kgl. anordning nr. af 1911 for Frærorne, vil der være at se bort fra en så stor del af børnebidraget, som svarer til enkebornsbidraget.

- d. Dersom kun den ene af to samlevende ægtefæller er berettiget til at oppebære rente, skal kun halvdelen af ægtefællernes samlede indkomst komme i betragtning ved fradrag i renten i henhold til denne paragraf, ligesom det under 2) omhandlede tilhæg kun skal beregnes af halvdelen af ægtefællernes samlede formue, dog således at der ikke kan ydes pågældende større rente end den, et sådant ægtepar ville have kunnet oppebære, hvis begge ægtefæller havde været berettiget dertil.
 - e. For så vidt pågældende pludselig har mistet muligheden for at opnå den hidtidige arbejdsfortjeneste, skal den første renteberegning foretages uden hensyn til den indtægt, som skyldes personligt arbejde i det foregående kalenderår, men under hensynlagen til den mindre arbejdsfortjeneste, som han efter den indtrådte forandring ankommes i stand til at opnå på egnen.
 - f. Efter samråd med landsstyret kan rigsombudsmanden fastlægge vejledende retningslinier for indtægtsberegningen, herunder navnlig om usiættelsen af værdien af naturalbidtægter, såsom frit ophold, afbægt og af bolig i eget hus.
- 2) Ved beregning af aldersrente til en person, der ejer fast ejendom eller anden formue, lægges der til hans årlige indtægt et beløb svarende til $\frac{2}{3}$ af den samlede formueindtægt, dog at kapitalen skal beregnes mindst at give normal sparekassarente på opsigelse.
 - 3) Det indtægtsbeløb, som i henhold til nærværende paragraf skal lægges til grund ved beregningen af rentens størrelse, afrundes til delelighed med 20 kr., således at et beløb på 10 kr. og op efter forhøjes til 20 kr., medens beløb under 10 kr. fradrages.

Stk. 4. Oppebærer pågældende pension fra staten, lagtinget eller fra en kommune i henhold til en pensionsvedtægt, bliver der i renten, således som denne må beregnes efter foranstående regler, yderligere at fradrage 20 pct. af det beløb, hvormed pensionen overstiger det ifølge stk. 1 fradragfri beløb.

§ 8.

Stk. 1. Aldersrenten udbetales forud for 2 måneder ad gangen af Kierøernes oppebørselskontor.

Stk. 2. Rente kan kun oppebæres, for så vidt pågældende bor her i riget, jfr. dog § 1, stk. 2.

Stk. 3. Bliver rigsombudsmanden eller landsstyret f. eks. gennem meddelelser fra kommunalbestyrelsen, rentemodtageren pårørende eller andre private, opmærksom på, at en aldersrentemodtager ikke bør have dispositionsret over den ham tilståede rente, træffer han efter samråd med landsstyret bestemmelse om, på hvilken måde renten skal komme pågældende til gode, idet rigsombudsmanden om fornødent drager omsorg for, at vedkommende umyndiggøres, jfr. herved reglerne i lov om umyndighed og værgemål af 30. juni 1922, §§ 2, 3, 38, og 46, eller at der på anden måde gribes ind efter lovgivningens regler.

§ 9.

Stk. 1. Så længe en rentemodtagers økonomiske og personlige forhold, herunder hans ægteskabelige stilling og forsørgerforhold, er uforandrede, beholder han den een gang fastsatte rente, jfr. dog § 20.

Stk. 2. Forøges eller nedsættes en rentemottagers indtægt eller formue mere end midlertidigt så meget, at beregningen af renten efter § 7 nu må give et andet resultat, træffer rigsbudsmanden efter indstilling af kommunalbestyrelsen og under iagttagelse af reglerne i §§ 6 og 7 foranstaltning til, at renten fremtidig nedsættes eller forhøjes i overensstemmelse med den nye beregning.

Stk. 3. Ligeledes drager rigsbudsmanden omsorg for en anregning af renten, såfremt der sker en sådan forandring i pågældendes ægteskabelige stilling, forsørgerforhold eller alder, at rentens størrelse må påvirkes deraf.

Stk. 4. Det påhviler en rentemottager at meddele kommunalbestyrelsen underretning om enhver forandring i hans økonomiske og personlige forhold, som kan formodes at medføre nedsættelse eller bortfald af renten, ligesom kommunalbestyrelsen selv skal være opmærksom på, om sådan forandring indtræder, og underrette rigsbudsmanden herom.

Stk. 5. Når en rentemottager flytter til en anden kommune, må han sende rigsbudsmanden meddelelse om sin nye adresse. Rigsbudsmanden meddeler da den tilflyttede kommune, hvilken rente den pågældende får, og vedlægger en udskrift af oplysningerne om rentemottagerens personlige og økonomiske forhold. Kommunalbestyrelsen afgiver derefter indstilling til rigsbudsmanden i overensstemmelse med reglen i § 4, stk. 2.

Stk. 6. Foretager en rentemottager handlinger, der efter § 2 ville udelukke ham fra adgang til rente, eller oppebærer han fattighjælp af den i § 2, nr. 4, nævnte art eller hjælpekassehjælp, bortfalder renten.

§ 10.

Den hjælp, der inden sagens endelige afgørelse tilstås vedkommende, betragtes, for så vidt han findes berettiget til aldersrente, som en del af denne; i modsat fald opføres beløbet som fattighjælp, men har dog ikke for mottageren de almindelige med fattighjælps modtagelse forbundne virkninger, medmindre han har fremført vitserlig urigtige oplysninger om sine i betragtning kommende forhold.

§ 11.

De regler, der overfor frængende i almindelighed gælder for benyttelsen af hæger og jordemødre og for vederlag til sådanne samt for begravelseshjælp, gælder også for personer, der nyder aldersrente efter nærværende lov. For så vidt der derved påføres kommunen udgifter, bliver disse at refundere efter reglerne i § 17.

§ 12.

Stk. 1. Når en rentemottager anbringes eller er anbragt for offentlig regning eller for en anerkendt sygekasses regning på en i henhold til lovgivningen om fattigvæsenet på Færøerne, § 72, eller lov om offentlig forsorg anerkendt anstalt eller af en sådan anstalt under dennes vedvarende tilsyn hos private, og når anbringelsen strækker sig ud over indlæggelsesmåneden og den følgende måned, drager rigsbudsmanden efter forud indhentet erklæring fra kommunalbestyrelsen og efter samråd med landsstyret omsorg for, at pågældendes rente efter omstændighederne udbetales til dækning af de

med opholdet forbundne udgifter; det eventuelt tiloversblevne beløb udbetales pågældende selv, jfr. dog § 8, stk. 3.

Stk. 2. Ved anvendelse af reglen i stk. 1 tages der hensyn til om pågældende har forsorgelsespligt overfor andre. Renten skal da i trangtilfælde fortrinvis anvendes til fyldesigørelse af sådan forsorgelsespligt.

Stk. 3. For så vidt det beløb, der i henhold til stk. 1—2 i det enkelte tilfælde kan anvendes til dækning af udgifter ved pågældendes anbringelse, måtte overstige det beløb, det efter de til enhver tid gældende regler påhviler patienten selv eller i trangtilfælde det offentlige at udrede, anvendes restbeløbet til nedsættelse af det eventuelle statstilskud til anbringelsen.

Stk. 4. Foranstående bestemmelse finder efter forhandling med justitsministeriet også anvendelse på rentemodtagere, der hensidder til afsoning af straf, eller som er internerede i henhold til dom.

§ 13.

Stk. 1. Hvor omstændighederne taler derfor, kan optagelse i særlige dertil bestemte alderdomshjem, der skal give rentemodtageren mindst lige så gode kår som modtagelsen af aldersrenten, træde i stedet for udbetaling af denne.

Stk. 2. For ophold på kommunernes alderdomshjem bemyndiges rigsbudsmanden til efter samråd med landsstyret at approbere takster, der lægges til grund ved beregning af refusion.

Stk. 3. Til aldersrentemodtagere, der er optaget i et kommunalt alderdomshjem, og som ikke har nogen indtægt, udbetales til småforbødenheder til enlige 204 kr., jfr. § 20, og til ægtepar det dobbelte beløb. Såfremt rentemodtagerne har egen indtægt, bliver 60 pct. af denne at fradrage i de førnævnte lønpenge. Overstiger indtægten $\frac{5}{3}$ af lønpengene, indbetales 60 pct. af den overskydende indtægt til kommunens kasse. Overstiger indtægten $\frac{10}{3}$ af lønpengene, indbetales hele det derover liggende beløb til kommunens kasse. Ved indtægtsopgørelsen forhøjes formueindtægten med $\frac{2}{3}$. De indbetalte beløb fradrages, forinden refusion beregnes, i den udgift, som opholdskommunen i medfør af stk. 2 er berettiget til at få refunderet.

§ 14.

Hvis en person med bedre vidende uberettiget har oppebåret aldersrente, vil det beløb, der med urette er oppebåret, være at erstatte af pågældende, eventuelt hans dødsbo efter socialministerens nærmere bestemmelse. Socialministeren kan overlade rigsbudsmanden i et nærmere angivet omfang at træffe sådanne afgørelser efter samråd med landsstyret. Afgørelserne kan indankes for socialministeren.

§ 15.

Klager over de af vedkommende kommunale myndigheder truffne bestemmelser vedrørende aldersrente kan ikke indbringes for domstolene, men forelægges rigsbudsmanden. Rigsbudsmandens afgørelser kan — også når de er truffet efter samråd med landsstyret — indankes for socialministeren.

§ 16.

De forsikredes krav på ydelser i medfør af denne lov kan ikke gøres til genstand for arrest, eksekution eller anden retsforfulgning. Retshandler, der afsluttes af de forsikrede med hensyn til de nævnte krav, er ugyldige.

3. Refusion m. v.

§ 17.

Af udgifterne til aldersrente på Færøerne bærer statskassen halvdelen, medens den anden halvdel afholdes fra færøsk side efter hjemmestyrets nærmere bestemmelse.

§ 18.

Stk. 1. Flytter en person, der oppebærer aldersrente i henhold til nærværende lov, til den øvrige del af riget, udredes hans aldersrente fremtidigt af det sociale udvalg i den nye opholdskommune efter de for denne gældende satser. Til brug ved afgørelsen modtager udvalget rentesagens akter fra rigsbudsmanden.

Stk. 2. De nærmere regler for, hvorledes der vil være at forholde, når personer, der oppebærer aldersrente i henhold til denne lov, flytter til den øvrige del af riget, og når personer, der oppebærer aldersrente i henhold til folkeforsikringsloven, flytter til Færøerne, fastsættes af socialministeren.

§ 19.

Stk. 1. Renten til enlige kvinder, der ved denne lovs ikrafttræden er fyldt 60 år, og som enten oppebærer aldersrente eller inden det fyldte 65. år begynder aldersrente, beregnes efter nærværende lovs regler, jfr. særlig §§ 5—7. Det samme gælder renten til personer, der ved lovens ikrafttræden er fyldt 65 år, og som enten oppebærer aldersrente eller senere begynder aldersrente.

Stk. 2. Renten til andre personer, der ved lovens ikrafttræden er fyldt 60 år, men ikke er fyldt 65 år, og som enten oppebærer aldersrente efter den hidtil gældende lov eller søger rente efter nærværende lov inden det fyldte 65. år, beregnes ligeledes efter denne lov, dog således, at renten kun kommer til udbetaling med 2/3 af det beregnede beløb. Fra den første rentendbetalingsdag efter pågældendes fyldte 65. år, udbetales renten med det fulde beregnede beløb.

Stk. 3. Renten til invaliderentemodtagere, der ved lovens ikrafttræden er overgået til at oppebære aldersrente, beregnes efter denne lov med eventuelle tillæg i henhold til den ved nærværende lovs ikrafttræden gældende lov for Færøerne om invalideforsikring. Såfremt de pågældende ved nærværende lovs ikrafttræden ikke er fyldt 65 år, finder reglen i stk. 2 tilsvarende anvendelse på rentens grundbeløb.

Stk. 4. Det i § 6 omhandlede rådighedsbeløb fastsættes for finansåret 1949/50 til 250.000 kr.

§ 20.

Stk. 1. Såfremt leveomkostningerne på Færøerne stiger eller falder, fastsætter socialministeren — efter indstilling fra landsstyret eller efter forud indhentet erklæring fra dette — en tilsvarende forhøjelse eller nedsættelse af de i § 5 nævnte grundbeløb og ventetillæggene samt lønøpenge til beboere på kommunalt alderdomshjem (§ 13).

Stk. 2. De således fremkomne beløb kan afrundes med henblik på, at renteudbetalingen normalt kan ske i hele kronebeløb.

§ 21.

Socialministeren kan bemyndige rigsbudsmanden til efter samråd med landsstyret af fastsætte de nærmere regler om lovens gennemførelse, herunder om rentens beregning og udbetaling samt til at udsende fornøden vejledning for kommunalbestyrelserne.

§ 22.

Lov for Færøerne nr. 104 af 31. marts 1933 om aldersrente, samt midlertidig lov nr. 92 af 31. marts 1938 og lov nr. 106 af 20. marts 1940 ophæves.

§ 23.

Denne lov træder i kraft den 1. april 1940.

B. Forslag til lov for Færøerne om invalidforsikring.

1. Almindelige bestemmelser.

§ 1.

Stk. 1. Enhver person, der er ubemidlet nydende medlem af en i henhold til den på Færøerne gældende sygekasselovgivning anerkendt sygekasse, er for så vidt han har dansk indfødsret og er bosat på Færøerne eller forbyret med skib hjemmehørende på Færøerne, indtil det fyldte 65. år forsikret mod invaliditet efter nedenstående regler. For denne forsikring påhviler det de pågældende sygekassemedlemmer i alderen mellem 18 og 60 år at erlægge en særlig præmie i forbindelse med sygekassese kontingentet, jfr. § 7.

Stk. 2. Lige med en indfødt anses med hensyn til adgangen til invalidrente en frasepareret eller fraskilt hustru eller enke, der ikke selv har indfødsret, men som er eller senest har været i ægteskab med en mand med dansk indfødsret.

Stk. 3. Fra bestemmelsen om af dansk indfødsret og bopæl på Færøerne — jfr. dog §§ 29 og 30 — er befrielse for forsikringen efter denne lov, kan regeringen efter forud indhentet erklæring fra landsstyret gøre undtagelse med hensyn til statsborgere i andre stater eller dele af disse, såfremt der med de pågældende stater er opnået gensidig overenskomst.

§ 2.

Stk. 1. Såfremt en i henhold til § 1 invalideforsikret person ophører med at være ubemidlet i sygekasselovgivningens forstand, har opbrugt den ham fra sygekassen tilkommende hjælp eller midlertidigt forlader sygekassens område, men forbliver i en anerkendt sygekasse som bidragydende medlem eller overgår til den i henhold til sygekasselovgivningen for Færøerne godkendte statskontrollerede sygeforening, forbliver han stående i invalideforsikringen og får mod vedblivende at betale invalidepræmie efter reglerne i § 7 samme adgang til forsikringens ydelser som hidtil.

Stk. 2. Personer, der ved lovens ikrafttræden er eller på anden måde bliver medlemmer af en anerkendt sygekasse eller af den nævnte sygeforening, indtræder fra dette tidspunkt i invalideforsikringen.

2. Betingelser for at opnå invaliderente.

§ 3.

Ved invaliditet forstås i denne lov en nedsættelse af erhvervsevnen til $\frac{1}{3}$ eller derunder. En sådan nedsættelse af erhvervsevnen foreligger, når den forsikrede ikke længere er i stand til ved en til hans kræfter og færdigheder svarende beskæftigelse, der under billigt hensyn til hans uddannelse og tidligere virksomhed kan forlanges af ham, at erhverve $\frac{1}{3}$ af det, som legemligt og åndeligt sunde personer med lignende uddannelse og i samme egn plejer at fortjene ved arbejde.

§ 4.

Stk. 1. Retten til invaliderente, der er begrænset ved de i § 6 fastsatte bestemmelser om rentemodtagerens øvrige indtægter, er endvidere betinget af:

1. at den forsikredes økonomiske stilling i løbet af de sidste 10 år ikke er forringet ved handlinger, ved hvilke han — i tilfælde af ægteskab ej heller ægtefællen med den andens vidende og vilje — til fordel for børn eller andre har taget sig selv midlerne til sit underhold, således at han derved er bragt til at opfylde de i § 6 fastsatte økonomiske betingelser. Ej heller må hans økonomiske stilling være forringet ved hans uordentlige eller odsle levned eller på anden lignende måde. Hvis omstændighederne taler derfor, kan der dog ydes pågældende den rente, som han ville have kunnet opnå, hvis han ikke havde forringet sine kår på nævnte måde. Ved anvendelsen af disse regler ses der bort fra, hvis pågældende har forbrugt til sine børns opdragelse og undervisning. Invaliderenten kan ikke nedsættes under $\frac{1}{3}$ af grundbeløbet.

2. at den forsikrede ikke

a) i løbet af de sidste 5 år er idømt straf af fængsel i 3 måneder eller derover eller

b) i løbet af de sidste 10 år er idømt straf af fængsel i 2 år eller

derover eller dømt til at indsættes i arbejds hus eller tages i sikkerhedsforvaring. Socialministeren kan efter forud indhentet erklæring fra landsskyret tilstå afvigelse fra den under b) fastsatte betingelse, når der er forløbet 5 år efter straffens udslettelse, eftergivelse eller forældelse eller efter den endelige losladelse fra arbejds hus eller sikkerhedsforvaring.

3. at den forsikrede ikke i løbet af de sidste 5 år vitterlig har ført et levned, der i det almindelige onddomme vækker forargelse (erhverv ved mugt, allorseri eller rufferi, bevislig drikfældighed, professionelt belleri, mishandling eller grov vanrogt af sin familie eller lignende).

4. at den forsikrede ikke oppebærer eller i de sidste 3 år for begæringens indgivelse har oppebåret hjælp, der ifølge fattiglovgivningens regler har fattighjælps virkning for vedkommende. For hustruers, herunder fraskilte, fraseparerede og forladte hustruers samt enkens vedkommende kan dette tidsrum i henseende til virkningen af den ægtefællerne til bornene ydede fattighjælp forkortes, når de kommunale myndigheder i opholds- og forsørgelseskommunen er enige herom. For en enke, fraskilt, frasepareret eller forladt hustru betragtes hjælp, der er ydet manden til bornene, efter nærværende lov ikke som fattighjælp, for så vidt hjælpen er ydet efter samlivets ophør. Hjælp ydet til sygebehandling, herunder medicin og hospitalsbehandling, bandager og lignende, regnes med hensyn til at opnå invaliderente ikke som fattighjælp.

5. at den forsikrede ikke med forsæt må have fremkaldt eller i væsentlig grad have forøget invaliditeten eller pådraget sig denne ved længere tids misbrug af alkohol eller narkotiske midler.

Stk. 2. Invaliderente kan kun oppebæres, for så vidt og så længe vedkommende er medlem af sygekassen (sygeforeningen). Såfremt en person, der iøvrigt opfylder betingelserne for at opnå invaliderente, er bidragydende medlem af en sygekasse eller sygeforening, er retten til at oppebære renten betinget af, at han søger optagelse som nydende medlem og forbliver stående som sådan, så længe han opfylder betingelserne derfor.

3. Invaliderentens størrelse m. m.

§ 5.

Stk. 1. Invaliderenten udledes med følgende grundbeløb, jfr. dog §§ 6 og 33:

	årlig kr.
Til ægtepar, når begge opfylder betingelserne for at opnå invaliderente	1812
Til enlige personer samt ægtepar, når kun den ene af ægtefællerne opfylder betingelserne	1212

Stk. 2.

a. Til grundbeløbet ydes et invaliditetstilæg, som udgør 192 kr. årligt, jfr. dog § 33.

b. Medfører invaliditeten en tilstand af hjælpeløshed, der nødven-

digger, at invaliden stadig må have bistand af andre, og yderligere afskærer ham fra at påtage sig ethvert væsentligt arbejde af praktisk betydning. Føjes der til invaliditetstillægget et hjælpeløshedstillæg på 540 kr. årligt, jfr. dog § 33. Oplykder to samlevende ægtefæller hver især betingelserne for at oppebære hjælpeløshedstillæg, nedsættes det med 1/4 for hver. Når en invalid overgår til aldersrente, jfr. § 20, bevarer han invaliditets- og hjælpeløshedstillæg.

Stk. 3.

1. Har en invaliderentemodtager forsorgelsespligt over for børn under 15 år, ydes der for hvert barn et børnetillæg. Tillægget ydes endvidere rentemodtagere, der har forsorgelsespligt over for børn mellem 15 og 18 år, til hvis skolegang, lære eller anden uddannelse rentemodtageren har væsentlige udgifter. Tillægget ydes dog ikke til en frasepareret eller fraskilt rentemodtager, der ikke bidrager til barnets forsorgelse, og hvem der ikke er pålagt bidrag til dette. Har flere rentemodtagere forsorgelsespligt over for samme barn, tilkommer tillægget kun den, der helt eller overvejende underholder barnet. For så vidt og så længe et barn er fjernet fra hjemmet i henhold til den til enhver tid på Færøerne gældende børneforsorgslovgivning, bortfalder det heromhandlede tillæg for pågældende barns vedkommende.

2. Børnetillægget udgør et beløb svarende til det en enke efter de til enhver tid for Færøerne gældende bestemmelser, for tiden § 34 i kongelig anordning nr. af for Færøerne tilkommende børnebidrag, dog at tillægget ikke kan overstige det beløb, som vedkommende er tilpligtet at yde til barnets forsorgelse. Tillægget beregnes efter reglerne i kapitel 1 i kongelig anordning nr. af for Færøerne og udbetales sammen med renten.

3. Dersom en rentemodtager er berettiget til underholdsbidrag til sine børn i henhold til overøvrighedsbestemmelse, en af overøvrigheden godkendt overenskomst, separations- eller skilsmissebevilling eller dom eller er berettiget til bidrag i henhold til kapitel 2 i kongelig anordning nr. af for Færøerne, udbetales der ikke børnetillæg. Det samme gælder i tilfælde, hvor der i henhold til resolution eller dom, jfr. foran, ville kunne pålægges bidrag, men hvor resolutionen m. v. ikke er udfærdiget, samt i tilfælde, hvor resolution ikke kan udfærdiges, f. eks. fordi barnefaderen ikke kan identificeres.

4. Enhver forandring i antallet af en rentemodtagers børn under 18 år får virkning fra den forstkommende renteudbetalingsdag.

Stk. 4. Til ydelse af personlige tillæg til invaliderentemodtagere, navnlig i tilfælde, hvor de pågældendes forhold er særlig vanskelige, stilles der et beløb til rådighed svarende til 12½ pct. af grundbeløbet, som i det foregående år er udredet på Færøerne.

Stk. 5. Afgørelsen af hvorvidt og med hvilket beløb, der skal ydes personligt tillæg, træffes efter skøn i hvert enkelt tilfælde af rigsombudsmanden efter samråd med landstyre. En del af rådighedsbeløbet kan dog anvendes til at yde tillæg til rentemodtagere efter mere generelle regler, således for eksempel til brændsels- eller beklædningsstillæg, eller som tillæg til rentemodtagere, der er gift, uden at ægtefællen oppebærer rente. Sådanne regler fastsættes af rigsombudsmanden efter samråd med landstyre.

§ 6.

Stk. 1. Retten til at oppebære invaliderente med dennes grundbeløb efter § 5 er betinget af, at vedkommendes årlige indtægt, beregnet efter reglerne i stk. 3, ikke repræsenterer en værdi, der overstiger 50 pct. af grundbeløbet.

Stk. 2. Såfremt indtægten overstiger det i stk. 1 omhandlede fradragssfri beløb, bliver 60 pct. af det overskydende indtægtsbeløb at fradrage renten og eventuelle tillæg efter § 5, stk. 2. Rente med de nævnte tillæg kan dog ikke nedsættes under $\frac{1}{3}$ af grundbeløbet.

Stk. 3. Den indtægt, som kommer i betragtning i henhold til foranstående, beregnes efter følgende regler:

1) a. Enhver indtægt, som pågældende har oppebåret i det foregående kalenderår, medregnes, hvad enten indtægten hidrører fra personligt arbejde, vedvarende privat eller offentlig understøttelse (invalid- og aldersrente undtaget), pension eller besiddelse af formue eller ejendom.

b. Ved opgørelsen af indtægten fradrages skatter samt udgifter til kontingenter i anledning af medlemskab i ulykkes-, syge-, invaliditets- og begravelsesforsikringen.

c. Ved opgørelsen af indtægten til en rentemodtager, der modtager underholdsbidrag til sine børn i henhold til overøvrighedsbestemmelse, en af overøvrigheden godkendt overenskomst, separations- eller skilsmissebevilling eller dom eller oppebærer bidrag i henhold til kgl. anordning nr. af for fræderne, vil der være at se bort fra en så stor del af børnebidraget, som svarer til enkebørnsbidraget.

d. Dersom kun den ene af to samlevende ægtefæller er berettiget til at oppebære rente, skal kun halvdelen af ægtefællernes samlede indtægt komme i betragtning ved fradrag i renten i henhold til denne paragraf, dog således at der ikke kan ydes pågældende større rente end den, et sådant ægtepar ville have kunnet oppebære, hvis begge ægtefæller havde været berettiget dertil.

e. For så vidt pågældende pludselig har mistet muligheden for at opnå den hidtidige arbejdsfortjeneste, skal den første renteberegning foretages uden hensyn til den indtægt, som skyldes personligt arbejde i det foregående kalenderår, men under hensyntagen til den mindre arbejdsfortjeneste, som han efter den indtrådte forandring skønnes i stand til at opnå på egen.

f. Efter samråd med landsstyret kan rigsbudsmanden fastlægge vejledende retningslinier for indtægtsberegningen, herunder navnlig om ansettelsen af værdien af naturalindtægter, såsom af frit ophold, aftægt og af bolig i eget hus.

2) For invaliderentemodtagere vil der i alle tilfælde være at se bort fra indtægt ved personligt arbejde, for så vidt angår et beløb svarende til rentens grundbeløb.

3) Det indtægtsbeløb, som i henhold til nærværende paragraf skal lægges til grund ved beregningen af rentens størrelse, afrundes til delelighed med 20 kr., således at et beløb på 10 kr. og oppefter forhøjes til 20 kr., medens beløb under 10 kr. fradrages.

Stk. 4. Oppebærer pågældende pension fra staten, lagtinget eller fra en kommune i henhold til en pensionsvedtægt, bliver der i renten,

således som denne må beregnes efter foranstående regler, yderligere at fradrage 20 pct. af det beløb, hvormed pensionen overstiger det ifølge stk. 1 fradragsfri beløb.

Stk. 5. Såfremt rentemodtageren i anledning af invaliditeten har fået tilkendt (tillagt) erstatning for en nedsættelse af erhvervsevnen af over 20 pct. i henhold til ulykkesforsikringsanordningen eller lov, dansk eller fremmed, fradrages der 20 pct. af det beløb, hvormed ulykkesforsikringsrenten eller, hvis erstatningen er kapitaliseret, den livrente, der i statsanstalten for livsforsikring er eller kunne være indkøbt for kapitalbeløbet på det tidspunkt, da det blev udredet, overstiger det ifølge stk. 1 fradragsfri beløb. Såfremt erstatningen måtte være forbrugt helt eller delvis for denne lovs ikrafttræden, kan rigsombudsmanden efter forud indhentet erklæring fra landsstyret undlade at bringe foranstående regel om yderligere fradrag til anvendelse. Hvis en invaliderentemodtager brods opfordring fra rigsombudsmanden ikke selv gør et ham i anledning af invaliditeten tilkommende erstatningskrav gældende, er rigsombudsmanden berettiget til på rentemodtagerens vegne at gøre kravet gældende mod den erstatningspligtige og derefter lade den erstatning, som måtte blive ydet, komme til fradrag i renten efter foranstående regler.

4. Invalidforsikringens midler.

§ 7.

Stk. 1. Den færøske invalidforsikrings midler tilvejebringes ved invalidepræmier fra de forsikrede samt ved tilskud.

Stk. 2. Invalidepræmien erlægges af de forsikrede i alderen mellem 18 og 60 år og udgør 8 kr. 40 ore pr. år for hver forsikret. Såfremt invaliderente tilstås en forsikret, vil der ikke være at erlægge invalidepræmie i det tidsrum, for hvilket der udbetales rente.

Stk. 3. Af den del af udgifterne til invalidforsikringen på Færøerne, som ikke dækkes af de indgåede præmier, udreder staten halvdelen, medens den anden halvdel afholdes fra færøsk side efter hjemmestyrets nærmere bestemmelse.

§ 8.

Stk. 1. Invalidepræmien opkræves af den sygekasse eller sygeforening, hvoraf den forsikrede er medlem, samtidig med medlemsbidraget. Undladelse af rettidig betaling af invalidepræmien har samme virkning som undladelse af betaling af medlemsbidraget.

Stk. 2. De nærmere regler for de sygekassernes og sygeforeningens bestyrelser i henhold til denne lov påhvillende administrative forpligtelser samt for medlemmernes pligt til at betale invalidepræmie fastsættes af socialministeren efter forud indhentet erklæring fra landsstyret.

Stk. 3. Til dækning af sygekassernes og sygeforeningens særlige administrationsudgifter i anledning af denne lov tillægges der dem et beløb af 5 pct. af de indbetalte invalidepræmier, hvilket beløb udredes af den færøske invalidforsikrings midler.

Stk. 4. De i hvert kvartal til sygekasserne (sygeforeningen) indgaaede invalidepræmier vil — efter at ovennævnte 5 pct. og beløb, som er udlagt til helbredelsesforanstaltninger m. v. i henhold til §§ 21—22, er fradraget — være at indbetale til Færøernes oppebørselskontor inden den 15. i det følgende kvartals første måned.

§ 9.

Stk. 1. Den færøske invalideforsikrings midler bestyres som en særlig afdeling af invalideforsikringslonden af direktøren for sygekassevæsenet.

Stk. 2. Statskassen udreder udgifterne ved den til direktøren henlagt administration vedrørende invalideforsikringen på Færøerne.

Stk. 3. De nærmere regler angående bestyrelsen af den færøske invalideforsikrings midler fastsættes af socialministeren efter forud indhøvet erklæring fra landsstyret og efter indstilling fra direktøren. De i folkeforsikringslovens § 44 nævnte revisorer reviderer ligeledes regnskabet over invalideforsikringen på Færøerne i overensstemmelse med den i ovennævnte lovbestemmelse omhandlede instruks.

Stk. 4. Statsens tilskud til invalideforsikringen på Færøerne indbetales til invalideforsikringslonden efter årets udgang på grundlag af opgørelse fra direktøren.

Stk. 5. Den færøske invalideforsikrings midler garanteres af statskassen.

5. Om det færøske ulykkesforsikringsråd og invalideforsikringsretten.

§ 10.

Stk. 1. Bestemmelser om forretningsgangen for det færøske ulykkesforsikringsråd i sager vedrørende invalideforsikring fastsættes i en forretningsorden af socialministeren efter forslag fra rådet.

Stk. 2. Formanden for rådet skal være berettiget til i foreliggende tilfælde at indhente en udtalelse fra invalideforsikringsretten.

Stk. 3. De af rådet i henhold til nærværende lov truffne afgørelser kan indankes for invalideforsikringsretten, hvis afgørelse er endelig.

Stk. 4. Rådet — i tilfælde af anke: invalideforsikringsretten — kan, forinden afgørelse træffes, give forsikrede adgang til at gøre sig bekendt med sagens akter.

Stk. 5. For deres virksomhed i henhold til nærværende lov erholder rådets medlemmer et honorar. Udgifterne ved rådets og invalideforsikringsrettens behandling af sager vedrørende nærværende lov udredes af statskassen, jfr. dog § 18, stk. 2.

Stk. 6. Rådet indsender årlig til socialministeren, lagtinget, landsstyret, invalideforsikringsretten og direktøren for sygekassevæsenet beretning om sin virksomhed i henhold til nærværende lov. Beretningen trykkes og offentliggøres på den måde, socialministeren bestemmer.

G. Begæring om invaliderente.

§ 11.

Stk. 1. Begæring om invaliderente indgives af den forsikrede til kommunalbestyrelsen på blanketter, hvortil der fastsættes formularer af socialministeren, og som erholdes hos kommunerne og direktoratet for sygekassevæsenet. For soloiks vedkommende indgives begæringen, for så vidt de, når de er i land, har fast ophold i en kommune, til kommunalbestyrelsen i denne, men ellers til kommunalbestyrelsen i den kommune, i hvilken det pågældende skib horer hjemme.

Stk. 2. Begæringen skal indeholde de til bedømmelse af vedkommendes ret til invaliderente fornødne oplysninger, derunder en erklæring fra vedkommende sygekasse eller sygeforening. Begæringen skal være ledsaget af fornødne legitimationspapirer og bevisligheder, og den skal være forsynet med en af den forsikrede på tro og love underskrevet erklæring om, at dens indhold er overensstemmende med sandheden. Er han ude af stand til at udstode en skriftlig erklæring, skal rigligheden af de i begæringen indeholdte oplysninger være attesteret af to med vedkommendes forhold nøje kendte personer, hvis troværdighed om fornødent bevidnes af øvrigheden.

Stk. 3. Det påhviler den, der fremsender begæring om invaliderente, samtidig med begæringens indgivelse at fremskaffe en lægeerklæring, der affattes og indsendes efter socialministerens nærmere bestemmelse. Denne erklæring betales af invalideforsikringen, såfremt begæringen om rente imødekommes, eller der iværksættes helbredelsesforanstaltninger i henhold til §§ 21—22; ellers betales den af pågældende selv.

Stk. 4. Såfremt en forsikrets erhvervsevne anses vedvarende nedsat, har såvel direktoren for sygekassevæsenet og sygekassen eller sygeforeningens bestyrelse som rigshushandsmanden, landsstyret og pågældende kommunalbestyrelse ret til at begære spørgsmålet om, hvorvidt pågældende har krav på invaliderente, ligesom op til behandling.

§ 12.

Stk. 1. Begæringen om invaliderente videresendes af kommunalbestyrelsen til sorenskriveren (dommeren) på Færøerne, ledsaget af en erklæring fra kommunalbestyrelsen om den forsikredes erhvervsforhold samt om hans økonomiske forhold i det hele, derunder hans skatteansættelse. Det påhviler kommunalbestyrelsen i de i § 4, stk. 1, nr. 2—4, omhandlede tilfælde at standse begæringen.

Stk. 2. Sorenskriveren (dommeren) undersøger den indkomne begæring, og såfremt han skønner, at betingelserne for invaliderents ydelse ellers er til stede, afgives sagen til det færøske ulykkesforsikringsråd til afgørelse af spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger invaliditet i denne lovs forstand, jfr. § 3.

§ 13.

Stk. 1. Ulykkesforsikringsrådet afgør ved kendelse, om der foreligger en nedsættelse i erhvervsevnen af det i § 3 nævnte omfang, og fra hvilket tidspunkt invaliditeten må anses at være indtrådt, samt

om den forsikrede opfylder betingelserne for at få det i § 5, stk. 2, omhandlede hjælpeløshedstillæg.

Stk. 2. Skyldes invaliditeten et ulykketilfælde, kan rådet ikke tage sagen under pådommelse i henhold til nærværende lov. Frinden afgørelse er truffet i henhold til ulykkeforsikringslovgivningen. Rådet kan dog straks iværksætte de i § 21 nævnte helbredelseforanstaltninger.

§ 14.

Stk. 1. Rådet er berettiget til af vedkommende sygekasse- eller sygeforeningsbestyrelser, kommunalbestyrelser, arbejdsgivere, arbejdere og andre vedkommende, herunder klinikker, sygehuse, behandelende læger m. v. at begære og få meddelt enhver oplysning, der er af betydning, herunder hospitalsjournaler og hvad dertil hører eller afskrifter af samme; endvidere er rådet berettiget til at forlange optaget retsligt forhold i overensstemmelse med retsplejelovens § 1018 og få udskrift deraf.

Stk. 2. De forsikrede er forpligtede til efter rådets bestemmelse at underkaste sig lægeundersøgelse, eventuelt af rådets læger, samt om fornødent indlæggelse til observation, ligesom de er forpligtede til efter tilsigelse at give møde i rådet for at afgive forklaring. Eventuelle hermed forbundne nødvendige rejseudgifter betales af rådet, ligesom de af rådet begærede lægeattester betales af dette.

§ 15.

Stk. 1. Har rådet fastsat, at der foreligger invaliditet, uden at denne skyldes de i § 4, stk. 1, nr. 5, nævnte forhold, og eventuelt tillige, at betingelserne for tillæg i henhold til § 5, stk. 2, foreligger, tilsendes der opholdskommunen og rigsbudsmanden meddelelse herom, idet der samtidig tilstilles kommunen en udskrift af, hvad der under sagen er oplyst om den forsikredes økonomiske forhold.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen indstiller derefter til rigsbudsmanden, med hvilket beløb renten skal udbetales. Kommunalbestyrelsen afgiver samtidig en begrundet indstilling om, hvorvidt der bør ydes et personligt tillæg i henhold til § 5 og i bekræftende fald med hvilket beløb. Renten tilstås fra det tidspunkt af regne, på hvilket nedsettelsen ifølge rådets afgørelse må anses at være indtrådt, dog tidligst fra det tidspunkt, på hvilket begæringen om invaliderente er indgivet.

Stk. 3. Rentens størrelse fastsættes derefter af rigsbudsmanden efter samråd med landstyre i overensstemmelse med reglerne i §§ 5 og 6.

7. Rentens udbetaling.

§ 16.

Stk. 1. Invaliderenten udbetales efter attestation af pågældendes opholdskommune forud for 2 måneder ad gangen af Færøernes oppebørselskontor.

Stk. 2. Renten kan kun oppebæres, for så vidt pågældende bor her i riget, jfr. dog § 1, stk. 3.

Stk. 3. Bliver rigsombudsmanden eller landsstyret, f. eks. gennem meddelelser fra kommunalbestyrelsen, rentemodtagerens pårørende eller andre private, opmærksom på, at en invaliderentemodtager ikke bør have dispositionsret over den ham tilståede rente, træffer han efter samråd med landsstyret bestemmelse om, på hvilken måde renten skal komme pågældende tilgode, idet rigsombudsmanden om fornødent drager omsorg for, at vedkommende umyndiggøres, jfr. herved reglerne i lov om umyndighed og værgemål af 30. juni 1922, §§ 2, 3, 38 og 46, eller at der på anden måde gribes ind efter lovgivningens regler.

§ 17.

Stk. 1. Så længe en rentemodtagers økonomiske og personlige forhold, herunder hans ægteskabelige stilling, forsørgerforhold og erhvervsevne er uforandrede, beholder han den een gang fastsatte rente, jfr. dog § 13.

Stk. 2. Forøges eller nedsættes en rentemodtagers indtægt eller formue mere end midlertidigt så meget, at beregningen af renten efter § 6 nu må give et andet resultat, træffer rigsombudsmanden efter indstilling af kommunalbestyrelsen og under iagttagelse af reglerne i §§ 5 og 6 foranstaltning til, at renten fremtidig nedsættes eller forøges i overensstemmelse med den nye beregning.

Stk. 3. Ligeledes drager rigsombudsmanden omsorg for en omregning af renten, såfremt der sker en sådan forandring i pågældendes ægteskabelige stilling, forsørgerforhold eller alder, at rentens størrelse må påvirkes deraf.

Stk. 4. Det påhviler en rentemodtager at meddele kommunalbestyrelsen underretning om enhver forandring i hans økonomiske og personlige forhold, som kan formodes at medføre nedsættelse eller bortfald af renten, ligesom kommunalbestyrelsen selv skal være opmærksom på, om sådan forandring indtræder og underrette rigsombudsmanden herom.

Stk. 5. Indtræder der for en invaliderentemodtager en sådan forandring i erhvervsevnen, at der er grund til at formode, at han ikke længere er invalid i lovens forstand, foranlediger kommunalbestyrelsen, at dette spørgsmål forelægges ulykkesforsikringsrådet til afgørelse.

Stk. 6. Indtræder der for en invaliderentemodtager, der oppebærer hjælpeløshedstilæg efter § 5, stk. 2, en sådan forandring, at det må antages, at han ikke længere opfylder betingelserne for at oppebære tilægget, sørger kommunalbestyrelsen for, at spørgsmålet herom forelægges ulykkesforsikringsrådet. Må det omvendt antages, at en invaliderentemodtager, der ikke oppebærer hjælpeløshedstilæg, på grund af en forværrelse i hans tilstand opfylder betingelserne, påhviler det ligeledes kommunalbestyrelsen at indhente rådets afgørelse; spørgsmålet kan også rejses af rentemodtageren selv.

Stk. 7. Beføjelserne i stk. 5 og 6 tilkommer også rigsombudsmanden og landsstyret.

Stk. 8. Når en rentemodtager flytter til en anden kommune, må han sende rigsombudsmanden meddelelse om sin nye adresse. Rigsom-

budsmanden meddeler da den tilflyttede kommune, hvilken rente den pågældende får, og vedlægger en udskrift af oplysningerne om rentemodtagerens personlige og økonomiske forhold. Kommunalbestyrelsen afgiver derefter indstilling til rigsbudsmanden i overensstemmelse med reglen i § 15, stk. 2.

Stk. 9. Foretager en rentemodtager handlingen, der efter § 4, stk. 1, nr. 1—3, ville udelukke ham fra adgangen til rente, eller oppebærer han fattighjælp af den i § 4, stk. 1, nr. 4, nævnte art eller hjælpeskaschjælp, bortfalder renten.

§ 18.

Stk. 1. Skønner ulykkesforsikrings-rådet på grundlag af modtagen indberetning fra kommunalbestyrelsen eller på grundlag af gennemførte helbredelsesforanstaltninger og lignende, at rentemodtagerens erhvervsevne ikke længere er nedslået til 1/3, afsiger det kendelse herom samt om, fra hvilket tidspunkt invaliderenten skal standses.

Stk. 2. Rådet er bemyndiget til at udsende een eller flere sagkyndige til at udøve kontrol på stedet med hensyn til erhvervsevnen hos invaliderentemodtagere eller indkalde sådanne rentemodtagere til kontrol. For så vidt forsikrede vanskeliggør rådets undersøgelser, kan formanden, når han anser det for sandsynligt, at kendelsen vil komme til at gå ud på, at renten skal inddrages, midlertidig standse udbetalingen, med at sagen snarest mulig forelægges for rådet. Rådets udgifter ved kontrol udredes af den færøske invalideforsikrings midler efter indsendt opgørelse til direktøren for sygekasserevnen.

Stk. 3. Hvis en invaliderentemodtager, der med rette er optaget i invalideforsikringen, mod bedre vidende, jfr. § 17, stk. 4, uberettiget har oppebåret invaliderente, vil det beløb, der med urette er oppebåret, efter socialministerens nærmere bestemmelse, være at erstatte af pågældende, eventuelt hans dødsbo. Socialministeren kan overlade rigsbudsmanden i et nærmere angivet omfang at træffe sådanne afgørelser efter samråd med landsstyret. Afgørelserne kan inbringes for socialministeren.

§ 19.

Stk. 1. Når en rentemodtager anbringes eller er anbragt for offentlig regning eller for en anerkendt sygekasses eller invalideforsikringens regning på en i henhold til lov om fattigvæsenet på Færøerne, § 72, eller lov om offentlig forsorg anerkendt anstalt eller af en sådan anstalt under dens ansvarvarende tilsyn hos private, og når anbringelsen strækker sig ud over indlæggelsesmanden og den følgende måned, drager rigsbudsmanden eller forud indhentet erklæring fra kommunalbestyrelsen og efter samråd med landsstyret ansvar for, at pågældendes rente efter omstændighederne udbetales til dækning af de med opholdet forbundne udgifter; det eventuelt tiloversblevne beløb udbetales pågældende selv, jfr. dog § 16, stk. 3.

Stk. 2. Ved anvendelsen af regelen i stk. 1 lages der hensyn til, om pågældende har forsørgelsespligt over for andre. Renten skal i tilfælde af trangstillede fortrinsvis anvendes til trykstørelse af sådan forsørgelsespligt.

Stk. 3. For så vidt det beløb, der i henhold til stk. 1—2 i det enkelte tilfælde kan anvendes til dækning af udgifter ved pågældendes anbringelse, måtte overstige det beløb, der efter de til enhver tid gæl-

dende regler påhviler patienten selv eller i trangstiftælde det offentlige at udrede, anvendes restbeløbet til nedsættelse af det eventuelle statstilskud til anbringelsen.

Stk. 4. Foranstående bestemmelser finder efter forhandling med justitsministeriet også anvendelse på rentemodtagere, der tilsidst er til afsoning af straf, eller som er interneret i henhold til dom.

Stk. 5. Er der tillagt rentemodtageren hjælpetøshedsstillæg i henhold til § 5, stk. 2, bortfalder dette, for så vidt han for længere tid er anbragt som ovenfor i stk. 1 anført.

§ 20.

Når en invaliderentemodtager er fyldt 65 år, overgår han til at modtage aldersrente, for så vidt han opfylder betingelserne herfor. Det påhviler kommunalbestyrelsen i rimelig tid, førend han opnår nævnte alder, at gøre indstilling til rigsbudsmændene om, hvorvidt han er berettiget til aldersrente og med hvilket beløb.

8. Helbredelsesforanstaltninger m. c.

§ 21.

Stk. 1. Forsikrede, rentemodtagere, børn under 15 år og personer i alderen 15—18 år, der på grund af helbredsforholdene ikke har kunnet opføres i en anerkendt sygekasse, er forpligtet til efter forlangende af ulykkesforsikringsrådet at underkaste sig oplæring eller kur og pleje, herunder modtagelse af og opøvelse i brugen af handsker, kunstige lemmer, briller, sygevoogne og andre hjælpemidler, såfremt der efter rådets skøn er fare for, at en væsentlig og ikke blot forbigående nedvæltelse af erhvervsevnen vil indtræde i en overskuelig fremtid, hvis nævnte foranstaltninger undlades, eller såfremt en sådan nedsættelse af erhvervsevnen ved disse foranstaltninger vil kunne bedres betydeligt; dog skal vedkommende ikke være forpligtet til at underkaste sig nogen operation, der kan medføre fare for hans liv eller forlighed.

Stk. 2. Under samme forhold som i stk. 1 nævnte kan der efter ulykkesforsikringsrådets bestemmelse ydes forsikrede og rentemodtagere hjælp til anskaffelse af arbejdsmaskiner og værktøj og — i særlige tilfælde — hjælp til iværksættelse af selvstændig virksomhed samt anden hjælp til opnåelse af beskæftigelse.

Stk. 3. Ulykkesforsikringsrådet er berettiget til at forlange, at pågældende lader sig indlægge på sygehus eller kuraanstalt, medmindre han som gift, som indehaver af egen husstand eller som medlem af sin families husstand skønnes at kunne skaffe sig den fornødne kur og pleje i hjemmet.

Stk. 4. Såfremt oplæring ikke skønnes at kunne finde sted under sådanne forhold, at pågældende kan bo i hjemmet, er rådet berettiget til at forlange, at han skal tage ophold udenfor hjemmet, så længe oplæringen varer.

Stk. 5. Undlader en forsikret eller rentemodtager at underkaste sig de foran omhandlede foranstaltninger, kan retten til invaliderente

efter rådets bestemmelse helt eller delvis forbrydes, dog kun såfremt pågældende forud ved anbefalet brev er advaret om den retslige følge af sin undladelse.

Stk. 6. Modsætter rette vedkommende sig at lade et barn under 18 år underkaste de omhandlede foranstaltninger, kan rådet henlede værgerådets opmærksomhed på sagen.

Stk. 7. Enhver forsikret og invaliderentemodtager, som anser sin erhvervsevne forringet eller udsat for at forringes som i stk. 1 angivet, kan af egen drift søge bistand hos rådet. Samme adgang står åben med hensyn til børn under 15 år og personer i alderen 15-18 år, der på grund af helbredsforringelserne ikke har kunnet optages i forsikringen.

Stk. 8. Ethvert krav, der efter denne paragraf kan stilles af ulykkesforsikrings-rådet, kan ligeledes og med samme retsvirkninger stilles af invalideforsikringsretten i sager, der forelægges denne.

§ 22.

Stk. 1. Udgifterne til kur og pleje m. v. samt det fornødne i anledning af oplæring, som iværksættes i henhold til ulykkesforsikrings-rådets forlangende, afholdes forskudsvis af vedkommende sygekasse eller sygeforening. Den del af udgifterne, som det ifølge sygekassens eller sygeforeningens vedtægt ikke påhviler den endeligt at afholde, refunderes den af den færøske invalideforsikrings midler efter indsendt opgørelse til direktøren for sygekassevæsenet. Det påhviler ulykkesforsikrings-rådet at tilsende direktøren meddelelse, når rådet i henhold til § 21 har besluttet at iværksætte sådanne foranstaltninger, der vil medføre udgifter for forsikringen, eller at yde hjælp af forsikringens midler til allerede iværksatte foranstaltninger.

Stk. 2. Skyldes den sygdom, for hvilken vedkommende underkastes helbredsforanstaltninger, et ulykkestilfælde, mod hvilket han tillige er forsikret ifølge ulykkesforsikringsmørdningen, indtræder sygekassen eller sygeforeningen i tilskadekommes krav mod vedkommende forsikringsselskab (arbejdsgiver).

§ 23.

Klager over de af vedkommende kommunale myndighed truffne bestemmelser vedrørende invaliderente kan ikke indbringes for domstolene, men forelægges rigsbudsmanden. Rigsbudsmandens afgørelser kan - - også når de er truffet efter samråd med landstyre - - indaendes for socialministeren.

§ 24.

De forsikredes krav på ydelser i medfør af denne lov kan ikke gøres til genstand for arrest, ekszekution eller anden retsforfølgning. Retshandler, der afsluttes af de forsikrede med hensyn til nævnte krav, er ugyldige.

9. Refusion m. m.

§ 25.

Stk. 1. Ved udløbet af hvert kvartal indsender rigsbudsmanden

til direktøren for sygekassevæsenet en foreløbig opgørelse over de af ham i kvartalet afholdte udgifter til invaliderente samt over de fra sygekasserne (sygeforeningen) i kvartalet modtagne præmiebeløb, jfr. § 8, stk. 4.

Stk. 2. Direktøren foranlediger derefter, at invalideforsikringsfonden forstrækker rigsbudsmanden med det fornødne beløb gennem indbetaling til Færøernes opbevaringskontor.

§ 26.

Stk. 1. Ved udgangen af hvert finansår indsender rigsbudsmanden til direktøren endeligt regnskab over de i finansårets løb udbetalte invaliderente, hvorefter eventuelle fornødne berigtigelser finder sted ved direktørens foranstaltning. Det nævnte regnskab må være ledsaget af en fortegnelse over samtlige personer, der har oppebåret invaliderente inden for det pågældende finansår, med angivelse af for hvilken periode, der er udbetalt vedkommende rente.

Stk. 2. Efter indstilling fra direktøren foranlediger socialministeren derefter, at de statskassen påhvilende beløb stilles til direktørens rådighed.

Stk. 3. Statens tilskud til invalideforsikringen på Færøerne bevilges på finansloven.

§ 27.

De i §§ 25 og 26 omhandlede opgørelser og regnskaber udføres på skemaer, som godkendes af direktøren.

10. Statningsbestemmelser.

§ 28.

Stk. 1. Såfremt en invaliderentemodtager ifølge sygeforsikringsregler ikke kan vedblive at være nydende medlem af en anerkendt sygekasse, skal opholdskommunen yde ham fornøden lægehjælp, kur og pleje i sygdomstilfælde.

Stk. 2. Er en forsikret eller rentemodtager i henhold til § 21 undergivet kur og pleje eller oplæring udenfor hjemmet, yder opholdskommunen i trangstilfælde den fornødne hjælp til familiens underhold, så længe kuren eller oplæringen varer. Det samme gælder, når pågældende, om han end forbliver i hjemmet, ved de i henhold til § 21 påbudte foranstaltninger er forhindret i at passe sit erhverv.

Stk. 3. De regler, der over for trængende i almindelighed gælder for benyttelsen af læger og jordemødre og for vederlag til sådanne samt begravelsesbæjlp, gælder også for personer, der modtager invaliderente efter nærværende lov.

Stk. 4. Opholdskommunens udgifter i henhold til foranstående bestemmelser refunderes denne af rigsbudsmanden, som efter modtager refusion i overensstemmelse med reglerne i §§ 7, 25—27.

§ 29.

Stk. 1. Flytter en person, der oppebærer invaliderente i henhold til nærværende lov, til den øvrige del af riget, udredes hans invaliderente fremtidigt af det sociale udvalg i den nye opholdskommune efter de for denne gældende satser. Til brug ved afgørelsen modtager udvalget rentesagens akter fra rigsombudsmanden.

Stk. 2. Opholdskommunens udgifter ved ydelse af denne invaliderente opføres og refunderes efter folkeforsikringslovens regler.

Stk. 3. Det påhviler rigsombudsmanden ved fraflytningen at tilstille den nye opholdskommune samt direktøren for sygekassevæsenet meddelelse om, med hvilket beløb renten hidtil er udbetalt, samt på hvilken måde renten er blevet beregnet.

§ 30.

De nærmere regler for, hvorledes der vil være at forholde, når personer, der er invalideforsikret i henhold til nærværende lov, flytter til den øvrige del af riget, og når personer, der er invalideforsikret i henhold til folkeforsikringsloven, flytter til Færøerne, fastsættes af socialministeren efter forud indhentet erklæring fra landstyretefter indstilling af direktøren for sygekassevæsenet.

§ 31.

Socialministeren fastsætter efter forhandling med det færøske ulykkesforsikringsråd og direktøren for sygekassevæsenet en tabel for de under behandlingen af sager i henhold til denne lov almindeligt forekommende lægeattester.

§ 32.

Stk. 1. Renten til personer, der oppebærer invaliderente ved lovens ikrafttræden, beregnes efter denne lovs regler.

Stk. 2. Det i § 5, stk. 4, omhandlede rådighedsbeløb fastsættes for finansåret 1949/50 til 20.000 kr.

§ 33.

Stk. 1. Såfremt leveomkostningerne på Færøerne stiger eller falder, fastsætter socialministeren — efter indstilling fra landstyretefter forud indhentet erklæring fra dette — en tilsvarende forøgelse eller nedsættelse af det i § 5 nævnte grundbeløb, invaliditetstillægget og hjælpeløshedstillægget.

Stk. 2. De således fremkomne beløb kan afrundes med henblik på, at rentendbetalingen normalt kan ske i hele kronebeløb.

§ 34.

Socialministeren kan bemyndige rigsombudsmanden til efter samråd med landstyretefter indstilling fra direktøren for sygekassevæsenet at fastsætte de nærmere regler om lovens gennemførelse, herunder om renternes beregning og udbetaling, samt til at udsende fornøden vejledning for kommunalbestyrelsen.

§ 35.

Midlertidig lov for Færøerne nr. 120 af 15. marts 1939 om invalideforsikring samt lov nr. 106 af 20. marts 1940 om midlertidigt tilbøg til alders- og invaliderentemodtagere på Færøerne ophæves.

Denne lov træder i kraft den 1. april 1949.

C.

Udkast til anordning for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere m.m.

Kapitel I.

Underholdsbidrags udbetaling af det offentlige.

A.

Til børn udenfor ægteskab.

Betingelser for bidragets udbetaling.

§ 1.

Et underholdsbidrag til et barn udenfor ægteskab, der i henhold til lovgivningen om retsforholdet mellem forældre og børn udenfor ægteskab påhviler faderen (en bidragspligtig) ifølge overøvrighedens resolution eller en af samme godkendt overenskomst, kan moderen under de i § 2 fastsatte betingelser fordres udbetalt af det offentlige indenfor den i §§ 11—12, jfr. § 13, angivne grænse, så snart bidragets forfaldsdag er forløbet, uden at bidraget er erlagt.

§ 2.

Moderens ret til at få de i § 1 omhandlede underholdsbidrag udbetalt af det offentlige er knyttet til følgende betingelser, som skal være opfyldt på bidragets forfaldsdag:

- 1) at moderen eller barnet har dansk indfødsret, er ligestillet med en indfødt, eller omfattes af en traktat om udbetaling af bidrag af denne art;
- 2) at moderen har fast bopæl på Færøerne, og at vedkommende barn har hovedhjemsted her;
- 3) at moderen opfylder de i § 13 angivne økonomiske betingelser;
- 4) at barnet ikke selv har indtægt eller formue, hvoraf dels forsvarligt underhold vil kunne afholdes;
- 5) at moderen ikke samlever med barnets fader eller med en mand, der er anset som bidragspligtig til barnet;
- 6) at moderen har forældremyndighed over barnet og lever sammen med og forsørger det.

§ 3.

Under de foran givne betingelser kan moderen fordrø de faderen eller den, der er anset som bidragspligtig i medfør af lov nr. 131 af 7. maj 1937, § 14, stk. 2, 1. punktum, påhvilende særlige bidrag til barnets døb, skoleundervisning, konfirmation, faglige uddannelse, sygdom og begravelse udbetalt af det offentlige i de tilfælde og inden for den grænse, som overøvrigheden efter en undersøgelse af den enkelte sag før eller senere måtte have fastsat.

§ 4.

Et underholdsbidrag til et barn udenfor ægteskab, der i henhold til lovgivningen om retsforholdet mellem forældre og børn udenfor ægteskab påhviler moderen, kan af faderen under de i § 5 angivne betingelser forðres udbetalt af det offentlige indenfor den i §§ 11--12, jfr. § 13, angivne grænse, så snart bidragets forfaldsdag er forløbet, uden at bidraget er erlagt.

§ 5.

Stk. 1. Faderens ret til at få de i § 4 omhandlede underholdsbidrag udbetalt af det offentlige er knyttet til følgende betingelser, som skal være opfyldt på bidragets forfaldsdag:

- 1) at faderen eller barnet har dansk indfødsret, er ligestillet med en indfødt eller omfattes af en traktat om udbetaling af bidrag af denne art;
- 2) at faderen har fast bopæl på Færøerne, og at vedkommende barn har hovedhjemsted her;
- 3) at faderen opfylder de i § 13 angivne økonomiske betingelser;
- 4) at barnet ikke selv har indtægt eller formue, hvorfra dets forsvarlige underhold vil kunne afholdes;
- 5) at faderen ikke samlever med moderen;
- 6) at faderen lever sammen med og forsørger barnet samt enten har kuldlyst det eller er indehaver af forældremyndigheden.

Stk. 2. Såfremt der er pålagt moderen særlige bidrag af den i § 3 omhandlede art, finder § 3 tilsvarende anvendelse.

§ 6.

Retten til at kræve det en af forældrene til et barn udenfor ægteskab (en bidragspligtig) pålagte underholdsbidrag udbetalt af det offentlige tilkommer dog:

- 1) barnets værge, hvis denne har forældremyndigheden over barnet, jfr. lov nr. 277 af 30. juni 1922 om umyndighed og værgemål, § 28;
- 2) den, hos hvem barnet opdrages, og hvem overoplygheden varig eller midlertidig har overdraget udøvelsen af forældremyndigheden, jfr. lov nr. 277 af 30. juni 1922, §§ 30 og 31;
- 3) den, som efter moderens (faderens) død, forsvinden eller bortrejse fra landet har taget barnet til sig og forsørger det;
- 4) den, hos hvem moderen (faderen) har anbragt barnet i fast familiepleje, jfr. § 13, stk. 4;
- 5) adoptivforældre, såfremt de ikke har givet afkald på retten til bidraget og opfylder betingelserne efter § 13. Det moderen påhvillende bidrag kan ikke udbetales adoptivforældre;
- 6) en i henhold til bekendtgørelse nr. 139 af 31. marts 1926 af lov om værgerådsforsorg § 39 anerkendt forening for børneforsorg, der har overtaget forsorgen for barnet og af egne midler helt eller delvis udreder udgifterne ved barnets forsørgelse;
- 7) et i henhold til bekendtgørelse nr. 139 af 31. marts 1926 af lov om værgerådsforsorg § 40 anerkendt opdragelseshjem, i hvilket moderen har anbragt barnet;
- 8) den offentlige kasse, der som sagsomkostninger i henhold til lov af 15. april 1930 om ikrafttræden af borgerlig straffelov m. v. § 11, stk. 2, afholder udgifterne ved barnets forsørgelse.

§ 7.

Som fælles betingelser, gældende for samtlige de i § 6 nævnte tilfælde, kræves til bidragets udbetaling af det offentlige:

- 1) at moderen eller barnet har dansk indfødsret, er ligestillet med en indfødt, eller omfattes af en traktat om udbetaling af bidrag af denne art, eventuelt at moderen ved sin død, forsvinden eller bortrejse fra landet opfyldte en af de nævnte betingelser;
- 2) at barnet har hovedhjemsted på Færøerne;
- 3) at barnet ikke selv har indtægt eller formue, hvoraf dets forsvarlige underhold vil kunne afholdes.

§ 8.

For så vidt en væsentlig del af barnets forsvarlige underhold kan afholdes af barnets egen indtægt, kan der udbetales mindre end det fastsatte bidrag, dog ikke under halvdelen af dette.

Nærmere regler om udbetalingen.

§ 9.

Stk. 1. Retten til at kræve bidrag udbetalt af det offentlige vedvarer til og med årsdagen for bidragets forfaldsdag.

Stk. 2. Retten bortfalder ikke, selv om vedkommende bidragsskyldige er død eller har forladt landet.

§ 10.

Stk. 1. Underholdsbidrag og bidrag til skoleundervisning og faglig uddannelse, jfr. § 3, udbetales for $\frac{1}{2}$ år ad gangen. Hvor bidraget kræves udbetalt til barnets moder eller fader eller til barnets værge, plejeforældre eller adoptivforældre, jfr. § 6, nr. 1—5, kan politimesteren af hensyn til barnets forsvarlige forsørgelse bestemme, at bidraget udbetales i kvartarlige eller månedlige rater.

Stk. 2. Såfremt flere bidrag til samme barn kommer til udbetaling på een gang, og det offentlige indenfor samme tid har forserget barnet, tilbageholdes en til det tidsrum, i hvilken hjælpen er blevet ydet, svarende del af bidraget.

Stk. 3. Hvis barnet forserges af det offentlige på det tidspunkt, da bidraget kræves udbetalt, kan der til den private foreløbig kun udbetales for tiden indtil den dato, den offentlige forsørgelse tog sin begyndelse. For så vidt moderen (faderen) på det tidspunkt, da bidraget kræves udbetalt, samlever med barnets fader (moder) eller med en mand, der er anset som bidragspligtig til barnet, kan der kun udbetales bidrag for tiden indtil den dato, samlivet er begyndt.

§ 11.

Stk. 1. Underholdsbidraget kan ikke kræves udbetalt med et større beløb, end resolutionen eller det godkendte forlig angiver, og ej heller med et

større beløb end normalbidraget. Dette fastsættes for så vidt angår faderens (en bidragspligtigs) bidragspligt, til $\frac{3}{5}$ af samtlige de udgifter, som et barns underhold efter reglen i lov nr. 131 af 7. maj 1937, § 20, stk. 2, medfører, og, for så vidt angår moderens bidragspligt, til $\frac{2}{5}$ af de nævnte udgifter.

Stk. 2. Uanset bestemmelsen i stk. 1 skal det offentlige dog ved inddrivelsen af bidraget så vidt muligt søge hele det beløb, resolutionen lyder på, inddrevet hos den bidragskyldige for derefter at tilstille rette vedkommende det eventuelle restbeløb udover normalbidraget.

Stk. 3. Har barnet i det tidsrum, for hvilket underholdsbidrag til dette forlanges, opholdt sig på flere steder, hvor normalbidragene er forskellige, lægges det normalbidrag til grund, der er gældende på det sted, hvor barnet har opholdt sig den største del af vedkommende tidsrum.

§ 12.

Stk. 1. Socialministeren fastsætter efter indstilling fra landstyre eller forud indhentet erklæring fra dette hvert 2. år, første gang for perioden fra 1. april 1950, de i § 11 omhandlede normalbidrag, der i barnets 2 første leveår altid skal være 20 % højere end for senere perioder.

Stk. 2. For tiden indtil 31. marts 1950 gælder følgende normalbidrag:

- 1) For faderens (en bidragspligtigs) vedkommende: 372 kr.
- 2) For moderens vedkommende: 252 kr.

I barnets første 2 leveår forhøjes de anførte beløb med 20 %.

Stk. 3. En ændring af normalbidragene fra en 1. april får løst virkning for de halvårsbidrag, der forfalder efter denne dato.

Stk. 4. Såfremt barnet ikke har ophold på Færøerne, er dets hovedhjemsted afgørende.

§ 13.

Stk. 1. Retten til at få normalbidraget udbetalt med det fulde grundbeløb er befinget af, at den bidragsberettigedes årlige indtægt, beregnet efter reglerne i stk. 3, ikke overstiger følgende beløb, jfr. § 47:

1. for så vidt den bidragsberettigede er ugift eller ikke samlever med sin ægtefælle 3.000 kr.
2. for så vidt den bidragsberettigede er gift og samlever med sin ægtefælle 3.660 kr.

Stk. 2. Såfremt den bidragsberettigedes indtægt er større end ovenfor angivet, bliver 60 % af det overskydende indtægtsbeløb af fradrag i bidraget. Bliver bidraget som følge af fradraget mindre end $\frac{1}{12}$ af grundbeløbet, bortfalder det.

Stk. 3. I betragtning kommer enhver indtægt, som den bidragsberettigede og de børn, hvortil bidrag søges, jfr. stk. 5, samt den bidragsberettigedes eventuelle ægtefælle har haft i det foregående kalenderår, hvad enten indtægten hidrører fra personligt arbejde, vedvarende privat eller offentlig understøttelse (bidrag i henhold til denne anordning dog undtaget), pension eller besiddelse af formue eller ejendom; ved opgørelse af indtægten fradrages skatter samt udgifter til kontingent i anledning af medlemskab i ulykkes-, syge-, invaliditets- og begravelsesforsikringen. Endvidere fradrages et beløb af 200 kr. for hvert barn, for hvilket vedkommende har forsørgelsespligt, på nær ect. Hvis pagældendes indtægtsforhold er undergået en meget væsentlig forandring uden egen skyld, kan der ved indtægtsberegningen anvendes de sidste 12 måneder i stedet for det foregående kalender-

nr. Hvor det drejer sig om en pludselig forandring, der f. eks. skyldes, at en forsørger er afgaaet ved døden, eller at pågældende har mistet sit hidtidige arbejde, kan den indtægt lægges til grund, som den bidragsberettigede og de børn, hvortil bidraget søges, skønnes i stand til efter den indtrufne forandring i forholdene at opnå, således at indtægten iøvrigt beregnes efter foranstående regler. For så vidt pågældende ejer fast ejendom eller anden formue, lægges der til den arlige indtægt 5 % af den samlede formues beløb; dette tillæg beregnes dog, for så vidt moderen eller faderen er gift og samlever med ægtefællen, kun af pågældendes sæveje eller af den andel i fællesboet, hvorover vedkommende har rådighed. Det indtægtsbeløb, som i henhold til denne paragraf skal lægges til grund ved beregningen af bidragets størrelse, afrundes til delelighed med 10, således at et beløb på 5 kr. og opefter forhøjes til 10 kr., medens beløb under 5 kr. fradrages.

Stk. 4. Såfremt bidrag søges af plejeforældre, udregnes dette under hensyntagen til moderens (faderens) indtægt, for så vidt hun (han) har kendt opholdssted her i landet og har forældremyndigheden over barnet.

Stk. 5. For så vidt der i henhold til §§ 2, nr. 4, 6, nr. 4, eller 7, nr. 3, på grund af barnets økonomiske forhold ikke ydes bidrag til det, eller der i i henhold til § 8 kun ydes nedsat bidrag, medregnes pågældende barns indtægt og formue — for så vidt bidrag søges til andre børn — ikke ved udfindelsen af den bidragsberettigedes indtægt.

Stk. 6. Efter samråd med landstyre kan rigsbudsmanden fastlægge vejledende retningslinier for indtægtsberegningen, herunder navnlig om ansættelsen af værdien af naturalindtægter, såsom af frit ophold, aftægt og bolig i eget hus.

§ 14.

Begæringen om forskudsvis udbetaling af de i nærværende kapitel omhandlede bidrag indgives til politimesteren, der afgør, hvorvidt betingelserne for bidragets udbetaling er opfyldt. begæringen indleveres gennem kommunalbestyrelsen i opholdskommunen. Ved opholdskommunen forstås i denne forbindelse:

- 1) Hvor bidraget søges udbetalt af plejeforældre, den kommune, hvor barnets moder (fader) har fast bopæl, dog hvis moderen (faderen) er død eller forsvundet eller ikke har fast bopæl i nogen kommune, den kommune, hvor plejeforældrene har fast bopæl.
- 2) Hvor bidraget søges udbetalt af moderen, faderen, adoptivforældre, af barnets værge eller af den, der har fået overdraget forældremyndigheden, den kommune, hvor den, der kan kræve bidraget udbetalt, har fast bopæl.
- 3) Hvor bidraget kræves udbetalt af en offentlig myndighed eller anerkendt forening, den kommune, hvor vedkommende myndighed eller anerkendte forening har sit sæde.

§ 15.

Forinden bidraget kan udbetales, må oplysning foreligge om:

- 1) at barnet var i live på bidragets forfaldsdag, hvilket må være konstateret ved en af en troværdig person underskrevet leveattest, hvortil blanket fås udleveret af kommunalbestyrelsen eller af politimesteren. Leveattesten skal tillige indeholde oplysning om, hvorvidt og i bekræftende fald hos hvem barnet er anbragt i pleje;

- 2) moderens (stiffaderens), eventuelt faderens eller adoptivforældrenes og barnets økonomiske forhold, hvilke må konstateres ved en attest fra vedkommende opholdskommune;
- 3) endvidere må bidragsdokumentet fremsendes eller medbringes, medmindre det befinder sig i den nuværende eller en tidligere udbetalende myndigheds varetægt;
- 4) endelig må barnets fødsels- (dåbs)attest og moderens (faderens) fødselsattest, samt, hvis hun er gift, stiffaderens fødselsattest og vielsesattesten indsendes eller medbringes, medmindre de allerede be-
ror hos den udbetalende myndighed.

§ 16.

Stk. 1. Så snart de i § 15 omhandlede dokumenter er tilvejebragt, foreligger en behørigt fremsat begæring om bidragets udbetaling, og det påhviler da opholdskommunen uopholdelig at optage de fornødne forklaringer eller foretage de undersøgelser, der er nødvendige for at konstatere, om de i det foregående krævede betingelser er til stede.

Stk. 2. Den, der kræver bidraget udbetalt, samt i alle tilfælde moderen (faderen) er forpligtet til, såfremt vedkommende har bopæl i den i § 14 omhandlede opholdskommune, at afgive de fornødne forklaringer ved personligt møde. Enhver, der kan formodes at vide besked derom, er forpligtet til på begæring at meddele politimesteren alle de til rådighed stående oplysninger om den bidragsskyldiges opholdssted.

§ 17.

Stk. 1. Efter at have modtaget de fornødne dokumenter og oplysninger afgør politimesteren, om bidraget i overensstemmelse med de foregående regler kan udbetales til den bidragsberettigede eller til den, der på dens vegne har behørig fuldmagt til at modtage bidraget. Politimesteren foranlediger bidraget udbetalt, eventuelt portofrit tilstillet den pågældende, tillige med de blanketter, der skal benyttes ved næste udbetaling.

Stk. 2. Politimesteren kan dog nægte at udbetale bidraget til andre end den bidragsberettigede personlig, hvis han har mistanke om, at den, der møder med fuldmagt, er en person, der i egenskab af den bidragsberettigedes kreditor har fået transport på bidragskravet. Bidragsdokumentet må overhovedet ikke gives som sikkerhed for betaling af den bidragsberettigedes gæld, og sker dette, skal politimesteren underrette værgerådet, som derefter bør overveje, om der er grund til at bringe bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 139 af 31. marts 1926 af lov om værgerådsoversorg § 51 m. fl. i anvendelse.

Afkrævning og inddrivelse af et udbetalt bidrag.

§ 18.

Stk. 1. Når et bidrag er udbetalt, være sig for faderen (en bidrags-skyldig) eller moderen, afkræver politimesteren snarest muligt og senest inden 14 dage efter udbetalingen den bidragsskyldige bidraget.

Stk. 2. Sager om afkrævning skal fremskyndes det mest mulige.

§ 19.

Stk. 1. Betales bidraget ikke af den bidragsskyldige straks ved afkrævningen eller efter en af politimesteren indrømmet passende kortere henstand, foretages der udpantrning for bidraget, jfr. herved § 11, stk. 2, medmindre politimesteren efter sit kendskab til ham skønner, at der ikke herved vil kunne fås dækning for beløbet eller nogen del deraf, hvorom resolutionen da får påtegning.

Stk. 2. Politimesteren bestemmer derefter ufortøvet, hvorvidt den bidragsskyldige bør afsonse den del af bidraget, som han ikke har betalt. Politimesterens bestemmelse om, at afsoning skal finde sted, skal forelægges overøvrigheden til godkendelse. Overøvrigheden træffer snarest muligt afgørelse i sagen.

Stk. 3. Ved Afgørelsen af, om den bidragsskyldige fuldt ud, delvis eller slet ikke skal afsonse den del af bidraget, som han ikke har betalt, vil overøvrigheden have at tage hensyn til på den ene side den bidragsskyldiges forsørgelsesbyrde som gift og på den anden side hans betalings-evne, arbejdssomhed, ædruelighed, helbredstilstand og andre omstændigheder, der egner sig til at tages i betragtning ved bedømmelsen af, om han kan siges at tage sig sit ansvar som forsørger tilstrækkelig alvorligt.

Stk. 4. Overøvrigheden er berettiget til for et kortere tidsrum at stille afsoningen i bero, når det efter en nærmere undersøgelse må antages, at pågældende uden egen brøde, ved sygdom eller virkelig fattigdom, der ikke skyldes forsørgelsespligter uden for ægteskab, døvenskab, drikfældighed el. lign., for tiden er ude af stand til at betale.

Stk. 5. Overøvrighedens afgørelse med hensyn til afsoning kan ikke af den bidragsskyldige indankes for højere myndighed, medens nægtelse af at fastsætte afsoningsret for hele bidraget eller en del af dette eller at iværksætte en begæret afsoning af politimesteren kan indankes for socialministeren.

Stk. 6. I de tilfælde, hvor det indstilles, at afsoning skal ske, er politimesteren berettiget til at sikre sig den bidragsskyldiges tilstedeværelse, til endelig afgørelse træffes.

§ 20.

Politimesteren er iøvrigt berettiget til at benytte samtlige de den bidragsberettigede ved lovgivningen hjemlede midler til underholdsbidragssikring og inddrivelse.

§ 21.

Stk. 1. Skulde den bidragsskyldige ikke opholde sig i den kommune, som anmeldelsen til folkeregistret henviser til, og det ikke vides, hvor han opholder sig, eller skulde han iøvrigt forsvinde, inden bidraget er betalt, skal politimesteren ufortøvet drage omsorg for, at pågældende eftersøges og efterlyses.

Stk. 2. Viser det sig, at den bidragsskyldige er død eller udvandret, skal bidragsdokumentet forsynes med nøjagtig oplysning om, hvad der foreligger desangående.

§ 22.

For så vidt den bidragsskyldige opholder sig eller formodes at opholde sig i det øvrige kongerige, finder reglerne i forsorgsloven om af-

krævning og inddrivelse af et udbetalt bidrag og om retsvirkningerne af bidrags udbetaling m. v. anvendelse.

Retsvirkninger af bidrags udbetaling m. v.

§ 23.

Betaler en bidragsskyldig et beløb til politimesteren til dækning af skyldige bidrag, er han berettiget til at forlange, at beløbet først anvendes til dækning af den del af de skyldige bidrag, for hvilken der i henhold til lovgivningen om retsforholdet mellem forældre og børn uden for ægteskabet er dekretet eller kan dekretes afsoning.

§ 24.

Stk. 1. Den del af ethvert bidrag, der ikke kan betragtes som betalt i det øjeblik, da udbetaling (skøn) foretages, betragtes som en den bidragsskyldige ydet fattighjælp, således at senere indbetalte beløb betragtes som tilbagebetaling af fattighjælp. I de tilfælde, hvor efterlysning har været foretaget, betragtes restgælden først som fattighjælp, månedsdagen efter den forgæves foretagne efterlysning. Politimesteren foranlediger, at det udbetalte bidrag herefter af vedkommende fattigstyrelse noteres som en den bidragsskyldige ydet fattighjælp.

Stk. 2. Et udbetalt bidrag kan dog tidligst betragtes som fattighjælp for den bidragspligtige på 2. månedsdagen efter barnets fødsel. Har pågældende forinden dette tidspunkt begæret spørgsmålet om sin bidragspligt genoptaget for retten, kan et udbetalt bidrag ikke betragtes som fattighjælp, før sagen om bidragspligten er endelig afgjort.

§ 25.

Stk. 1. Såfremt den, der er tilpligtet at svare bidrag til et barn, senere måtte blive frifundet, kan kommunalbestyrelsen bestemme, at de af det offentlige udbetalte bidrag betragtes som fattighjælp, ydet moderen.

Stk. 2. Dette sidste gælder også, hvor moderen ved svig eller iøvrigt uberettiget har erholdt bidrag udbetalt af det offentlige, som hun ikke er i stand til at tilbagebetale.

B.

Til børn i ægteskab.

§ 26.

Stk. 1. Et underholdsbidrag, der ifølge overøvrighedsbestemmelse, en af overøvrigheden godkendt overenskomst, separations- eller skilsmissebevilling eller dom påhviler manden overfor hans ægtebarn, kan af hustruen, for så vidt det ægteskabelige samliv er hævet, fordres udbetalt af det offentlige, så snart bidragets forfaldsdag er forløbet, uden at bidraget er erlagt.

Stk. 2. Med hensyn til betingelserne for det offentliges udbetaling af bidraget gælder de i §§ 2 og 6-8 indeholdte regler, dog at adoptivforældre ikke kan kræve faderens bidrag til ægtebarn udbetalt af det offentlige.

Stk. 3. Såfremt der er pålagt særlige bidrag af den i § 3 omhandlede art, finder § 3 tilsvarende anvendelse.

§ 27.

Stk. 1. Et bidrag, der ifølge overøvrighedsbestemmelse, en af overøvrigheden godkendt overenskomst, separations- eller skilsmissebevilling eller dom påhviler hustruen overfor hendes ægtebarn, kan af manden, for så vidt det ægteskabelige samliv er hævet, fordres udbetalt af det offentlige, såsnart bidragets forfaldsdag er forløbet, uden at bidraget er erlagt.

Stk. 2. Med hensyn til betingelserne for det offentliges udbetaling af bidrag gælder de i §§ 5—8 indeholdte regler.

Stk. 3. Såfremt der er pålagt hustruen særlige bidrag af den i § 3 omhandlede art, finder § 3 tilsvarende anvendelse.

§ 28.

Stk. 1. Bidrag, pålagt den ene ægtefælle overfor den anden personlig, kan ikke være genstand for udbetaling af det offentlige.

Stk. 2. Det samme gælder bidrag til den fælles husholdning, pålagt den ene eller begge ægtefæller.

§ 29.

De i det foregående indeholdte bestemmelser angående forskudsvis udbetaling fra det offentlige af bidrag, der påhviler den ene ægtefælle eller begge overfor ægtebørn, finder også anvendelse med hensyn til bidrag, som ved overøvrighedens bestemmelse, en af overøvrigheden stadfæstet overenskomst, separations- eller skilsmissebevilling eller dom, skal udredes til andre under den anden ægtefælles forsorg værende børn, overfor hvilke den, hvem bidraget pålægges, har forsørgelsespligt. Forskudsvis udbetaling kan dog ikke ske, hvis den af barnets egne forældre, som ikke er indtrådt i ægteskabet, er tilpligtet at svare underholdsbidrag til barnet, og hustruen (manden) i henhold til de tidligere paragraffer har ret til at kræve dette bidrag forskudsvis udbetalt af det offentlige.

§ 30.

Hvis det oplyses, at ægtefællerne (de tidligere ægtefæller) efter overøvrighedsbestemmelsens udfærdigelse bor sammen eller mere vedvarende står i forhold til hinanden, kan bidraget til vedkommende børn ikke af det offentlige udbetales til den bidragsberettigede hustru (mand) personlig.

§ 31.

Med hensyn til reglerne om bidragenes størrelse, udbetaling, afkrævning og inddrivelse gælder §§ 9—21 med de fornødne lempelser.

§ 32.

Reglerne i §§ 23—25 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til virkningerne af det offentliges udbetaling af bidrag til ægtebørn, dog at regelen i § 24, stk. 2, ikke kommer til anvendelse.

Kapitel II.

Bidrag til børn af enker og enkemænd samt til forældreløse børn. Bidrags udbetaling til den overlevende ægtefælle m. m.

§ 33.

Stk. 1. En enke eller en enkemand skal have ret til efter nedenstående regler af det offentlige at oppebære en understøttelse som bidrag til udgifterne ved underhold og opdragelse af sit ægtebarn eller under ægteskab adopterede barn.

Stk. 2. Det årlige bidrag udgør samme beløb som det faderen eller moderen påhvilende normalbidrag, henholdsvis eller som understøttelsen udbetales en enke eller en enkemand.

Stk. 3. Efter undersøgelse i hvert enkelt tilfælde kan rigsbudsmanden efter samråd med landstyrete yde hjælp til omkostningerne ved barnets dåb, skoleundervisning, konfirmation, faglige uddannelse, sygdom og begravelse.

§ 34.

Stk. 1. Retten til at få bidraget udbetalt med det fulde grundbeløb er betinget af, at enkens eller enkemandens indtægt ikke overstiger de i § 13 nævnte beløb, ligesom reglerne i samme paragraf om indtægtsberegning og om bidragets bortfald eller nedsættelse under hensyn til den bidragsberettigedes indtægt finder tilsvarende anvendelse.

§ 35.

Stk. 1. En enkes eller en enkemandes ret til at få de i § 33 nævnte bidrag udbetalt er betinget af, at ægtefællernes samliv ikke retlig set var ophævet, jfr. dog § 38.

Stk. 2. Iøvrigt finder bestemmelserne i §§ 2 og 5—8 — dog bortset fra bestemmelsen i § 6, nr. 5 — tilsvarende anvendelse med de fornødne lempelser.

§ 36.

Begæring om bidrag i henhold til nærværende kapitel indgives til rigsbudsmanden og indleveres gennem kommunalbestyrelsen i enkens opholdskommune på en blanket, affattet efter en af rigsbudsmanden foreskrevet formular. Efter modtagelsen af begæringen undersøger rigsbudsmanden, om betingelserne for bidragets udbetaling er til stede. Rigsbudsmandens afgørelse skal om muligt foreligge inden 1 måned efter begæringens indgivelse.

§ 37.

Retten til det i nærværende kapitel omhandlede bidrag vedvarer til udgangen af det kvartal, i hvilket barnet fylder 18 år eller indgår ægteskab.

§ 38.

Stk. 1. Til børn af fraseparerede eller fraskilte forældre kan der, når en af forældrene er afgået ved døden, og der ikke i henhold til lovgivningen om retsforholdet mellem forældre og børn kan fastsættes underholdsbidrag til børnene, på begæring af den efterlevende eller den der

i medfør af § 6 ville være berettiget til at kræve det denne tilkommende bidrag udbetalt til sig, ydes understøttelse efter bestemmelserne i nærværende kapitel med et beløb svarende til det normalbidrag, der kunne have været pålagt den først afdøde, såfremt han havde været i live.

Stk. 2. Til børn udenfor ægteskab kan der, når moderen i medfør af § 5, stk. 5, i lov nr. 131 af 7. maj 1937 om børn uden for ægteskab er fritaget for den i nævnte bestemmelse omhandlede oplysningspligt, eller når faderskabet til barnet ikke anerkendes eller fastslås, eller ingen bliver anset som bidragspligtig til barnet, på begæring af moderen eller den, der i medfør af § 6 ville være berettiget til at kræve det hende tilkommende bidrag udbetalt til sig, ydes understøttelse efter bestemmelserne i nærværende kapitel med et beløb svarende til det en fader påhvillende normalbidrag.

Stk. 3. De i stk. 1 og 2 omhandlede understøttelser kan kun ydes, såfremt rigsombudsmanden i det enkelte tilfælde skønner, at omstændighederne taler herfor.

Stk. 4. Bestemmelsen i § 33, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

Bidragets udbetaling m. v.

§ 39.

Stk. 1. Bidraget udbetales af Færøernes oppebørselskontor kvartalsvis forud, medmindre det af hensyn til barnets forsørgelse skønnes rimeligt at udbetale det i månedlige rater. Første gang udbetales bidraget for det kvartal (den måned), i hvilket begæringen indgives. Er begæringen indgivet i den sidste måned i et kvartal, kan kvartalsvis udbetaling dog først ske fra den 1. i den følgende måned.

Stk. 2. For så vidt afgørelsen af, hvorvidt der skal udbetales bidrag for et barn, har trukket ud, således at der, når afgørelsen er truffet, forfalder bidrag for mere end 1 kvartal, tilbageholdes, såfremt det offentlige indenfor pågældende tidsrum har ydet hjælp til barnets forsørgelse, et beløb svarende til den således ydede hjælp.

Stk. 3. Rotten til at kræve et forfaldent bidrag udbetalt vedværer til og med årsdagen for bidragets forfaldsdag.

§ 40.

Forinden bidraget udbetales, må der præsteres attest om, at barnet var i live på bidragets forfaldsdag, hvorhos rigsombudsmanden ved attestation fra opholdskommunen må sikre sig, at enkens (enkemandens) eller barnets økonomiske forhold ikke udelukker udbetaling af bidrag.

§ 41.

Den hjælp, der inden afgørelse træffes om, hvorvidt der kan fås bidrag i henhold til dette kapitel, måtte blive nødvendigt at yde til barnets underhold og opdragelse, betragtes, hvis det viser sig, at betingelserne ikke er opfyldt, som værende uden fattighjælps virkning, medmindre kommunalbestyrelsen efter de foreliggende omstændigheder finder, at hjælpen bør ydes som fattighjælp.

§ 42.

Retten til bidrag bortfalder, når nyt ægteskab indgås, medmindre rigsbudsmanden bestemmer, at bidraget fortsat vil være at udbetale. Retten til bidrag genindtræder, hvis det nye ægteskab opløses, eller ægtefællerne bliver separeret.

Bidrag til forældreløse børn.

§ 43.

Stk. 1. Den, der har taget et forældreløst ægtebarn til sig, skal indtil udgangen af det kvartal, i hvilket barnet fylder 18 år, eller indgår ægteskab, have ret til at oppebære en understøttelse til barnet svarende til summen af de en fader og en moder i henhold til § 12, stk. 2, påhvillende normalbidrag.

Stk. 2. Samme understøttelse tilkommer den, der har taget et adoptivbarn til sig, når adoptanten (adoptanterne) er afgået ved døden, dog at understøttelsen ikke vil kunne udbetales til barnets virkelige forældre.

Stk. 3. Samme understøttelse tilkommer derhos den, der har taget et barn udenfor ægteskab til sig, når såvel barnets moder som dets fader (den eller de bidragspligtige) er afgået ved døden.

Stk. 4. Såfremt der i medfør af bestemmelserne i kapitel I kan ske forskudsvis udbetaling af underholdsbidrag til vedkommende barn, kan understøttelsen i medfør af nærværende paragraf ikke overstige forskellen mellem bidraget og et beløb svarende til summen af de en fader og en moder i henhold til § 12, stk. 2, påhvillende normalbidrag.

Stk. 5. Det er en betingelse for understøttelsens udbetaling,

- 1) at barnet har dansk indfødsret, er ligestillet med en indfødt, eller omfattes af en traktat om udbetaling af bidrag af denne art;
- 2) at barnet har hovedhjemsted på Færøerne;
- 3) at barnet opfylder den i § 2, nr. 4, fastsatte betingelse.

Stk. 6. Bestemmelserne i § 8 og § 33, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

§ 44.

Stk. 1. Begøring om bidrag i henhold til § 43 indgives til rigsbudsmanden og indleveres gennem kommunalbestyrelsen i den bidragsberettigedes opholdskommune.

Stk. 2. Med hensyn til bidragets udbetaling m. v. finder med de fornødne lempelser reglerne i §§ 36 og 39 tilsvarende anvendelse.

Kapitel III.**Anke, refusion m. v.**

§ 45.

Stk. 1. Klager over de af politimesteren eller vedkommende kommu-

nale myndigheder i medfør af denne anordning truffne bestemmelser kan forelægges rigsbudsmændene, hvis afgørelser, også når de er truffet i samråd med landstyre, kan indkomme for socialministeren, jfr. dog § 19, stk. 5.

Stk. 2. De af de i stk. 1 nævnte myndigheder i medfør af denne anordning truffne afgørelser kan ikke indbringes for domstolene.

§ 46.

Stk. 1. Af udgifterne til børnebidrag på Færøerne i henhold til nærværende anordning bærer statskassen halvdelen, medens den anden halvdel afholdes fra færøsk side efter hjemmestyrets nærmere bestemmelse.

Stk. 2. De nærmere regler om refusion og regnskabsaflæggelse fastsættes af socialministeren efter samråd med landstyre.

§ 47.

Såfremt leveomkostningerne på Færøerne stiger eller falder, fastsætter socialministeren — efter indstilling fra landstyre eller efter forud indhentet erklæring fra dette — en tilsvarende forhøjelse eller nedsættelse af den i § 13 omhandlede indtægtsgrænse.

§ 48.

Stk. 1. Denne anordning træder i kraft den 1. april 1949. Samtidig ophæves lov indeholdende bestemmelsen om børn uden for ægteskab og disses forældre nr. 130 af 27. maj 1908, §§ 4—8, § 10, stk. 1—4, og § 13, stk. 3, jfr. lov nr. 113 af 29. april 1913, §§ 2 og 4, lov nr. 676 af 22. december 1919 og lov indeholdende nogle bestemmelser om hustruers og ægtebørns retsstilling nr. 131 af 27. maj 1908, §§ 4—8, jfr. lov nr. 112 af 29. april 1913, § 2, lov nr. 121 af 15. marts 1939 om refusion fra staten for forskudsvis udbetalte underholdsbidrag på Færøerne, samt anordning nr. 430 af 4. december 1939 om understøttelse til børn af enker.

Stk. 2. Til enker, som ved nærværende anordnings ikrafttræden oppebærer enkebørnsbidrag, kan bidrag ikke udbetales med lavere beløb end efter de hidtil gældende regler.

2. viðgerð 14. mars og 3. viðg. 15. mars.

Lógaruppskot minnilutans pt. I (Thorstein Petersen o. fl.) §§ 1—6 og §§ 7—11 fullu, bert 7—0. Lógaruppskotið so státt berturðottið. — Uppskot meirilutans pt. I (P. M. Dam o. fl.): A lóg um ellisrentu, § 1, samtykt 12—0; brøvlingaruppskot til § 2 samtykt 11—0, § 2 so brøyt samtykt 12—0; §§ 3—23 og lógaruppskotið í síni heild samtykt 12—0. B lóg um avlamsrentu §§ 1—3 samt. 12—0; brøvlingaruppskot til § 4 samtykt 12—0; §§ 5—36 og lógaruppskotið í síni heild samtykt 12—0. C lóg um barnastyrk §§ 1—48 og lógaruppskotið í síni heild samt. 12—0. — Uppskot minnilutans (P. M. Dam og J. Fr. Øregaard) til uppskot meirilutans pt. II (P. M. Dam o. fl.) fall 8—0. Uppskot meirilutans pt. II §§ 1 og 2 og lógaruppskotið í síni heild samt. 12—0. Uppskot minnilutans (Thorstein Petersen o. fl.) pt. II, I og 2), fall 9—0.

102. Roynd við botngarni

1. viðg. 19. febr. 1949. Framl. 23. febr.

umhugsan

1.12.1946 sendi Elias P. Nielsen, Tórshavn, umsókn til tingið um 300 kr. í studningi til at fara til Danmarkar at læra seg at nýta botngarni. 21. apríl 1947 hevur landsnevndin eftir heimild frá tinginum játtað Elias P. Nielsen tær umsókn 800 kr.

27.11.1947 sendi Elias P. Nielsen frágreiðing til tingið um ferð sína til Danmarkar og umsókn um studning til at gera eina roynd við botngarni í Føroyum. Víst verður til frágreiðingina, ið liggur í málinum.

5.3.1948 hevur landsnevndin játtað Elias P. Nielsen lán upp til 1.500 kr. til keyp av einum brúklum botngarni, men hesin peningur er enn ikki nýttur.

7.2.1949 vendir Elias P. Nielsen sær aftur til tingið við umsókn um studning 14.000 kr. til keyp av einum nýggjarn botngarni.

19.2. varð málið beint í fiskivinnunevndina, sum síðan hevur kannað málið og hevur havt samrøðu við umsøkjaran.

Elias P. Nielsen heldur, at eitt brúki botngarn kann fáast fyri ca. 3.000 kr. og eitt nýtt fyri ca. 10.000 kr.

Tá umsøkjarin heldur, at botngarn við góðum úrsliti kann verða nýtt ymsastadni á firðunum í Føroyum, heldur fiskivinnunevndin tað vera vert at gera eina roynd við hesum fiskireiðskapi.

Nevndin heldur ikki, at tingið kann koma umsøkjaranum á mæli við at geva studning fyri alt garnað, men mælir til, eftirsum hetta er ein roynd, at geva 2.000 kr. sum studning, og at tær 1500 kr. verða hækkaðar til 3.000 kr. sum lán, soleiðis at hesin peningur má verða nýttur innan 1. august 1949.

uppskot

1. Tingið samtykkir at veita umsøkjaranum studning 2.000 kr. úr landskassanum, kt.: Nýggj verkismál, til keyp av botngarni.

2. Tingið samtykkir at veita umsøkjaranum lán íalt upp til 3.000 kr. til keyp av botngarni. Landsstýrið ásetir nærri lántreytir.

3. Tað er ein treyt, at umsøkjarin hevur keypt botngarnið innan 1. august 1949.

2. viðg. 1. mars og 3. viðg. 4. mars. Uppskot nevndarinnar samtykt 14—0.

103. Broytan av lóg um útskifting

1. viðg. 22. febr. 1949. Framl. 9. mars

álit

Málið er lagt fram á ting av Føroya landsstýri og varð beint í búnaðarnevndina tann 2. februar.

Av tí, at tíðin er ov stutt til fullnar at viðgera eitt so vítt umfangandi mál liðugt í hesi tingsetu, skal búnaðarnevndin mæla til, at málið verður goymt til Ólavsøkingið 1949, og tá aftur verður tikið til viðgerðar og av tí, at galdandi lóg um útskifting gongur úr gildi 1. apríl í ár, setir nevndin fram uppskot um, at lógin fær gildi til 1. apríl 1950.

uppskot

tíð

løgtingslóg um broytingar í lóg nr. 147, 27. mars 1939, um útskifting.

Í lógarinnar § 86, 1. stk. verður árstalið „1942“ broytt til „1950“ og árstalið „1941“ broytt til „1949“.

Lagtingslóg um ændringar í lóg nr. 147 af 27. marts 1939 om udskiftning.

I lovens § 86, 1. stk., ændres årstallet „1942“ til „1950“ og årstallet „1941“ til „1949“.

2. viðg. 12. mars og 3. viðg. 15. mars. Uppskot nevndarinnar samtykt 18—0.

104. Broytan av lóg um »Jordbrugets Fremme«

1. viðg. 22. febr. 1949. Framl. 9. mars

álit

Føroya landsstýri legði málið fram á ting. Við 1. viðgerð 22. februar varð tað beint í búnaðarnevndina.

Málið er so vítt umfangandi, at ein gjølla viðgerð av tí ikki hevur kunnað farið fram í tí stutta tíð, nevndin hevur havt tað til umhugsan í hesi tingsetu. Uppskot verður tí sett fram um, at málið verður goymt til Ólavsøkingið 1949, og tá tikið upp aftur til viðgerðar.

uppskot

Málið um brýtingar í lóg nr. 184, 24. maí 1937, um »Jordbrúgets Fremme«, verður geymt til Ólavsokutíngið 1949.

2. viðg. 12. mars. Uppskot nevndarinnar samtykt 16—0.

105. Løgtingslóg um ítróttaráðgevara

1. viðg. 25. febr. 1949. Framl 14. mars

nevndarálið

Landsstýrið hevur í riti, dagfest 23. februar 1949, framlagt uppskot til lögtingslóg um setan á stovn embætti sum ítróttaráðgevari.

Málið var til viðgerðar á tingfundi tann 25. februar 1949 og víst til foggjarnevndina

Mælt verður til at samtykkja landstýrisins uppskot við teirri brýting, at í § 2 verður í staðin fyri orðini »viðvíkjandi skúlaítrótt hjá skúlastjórnini og viðvíkjandi friari ítrótt hjá landstýrinum« sett: »hjá skúlastjórnini í spurninginum viðvíkjandi skúlaítrótt og hjá landstýrinum um aðra ítrótt«.

Meirilutin (P. M. Dam, J. Fr. Gregaard Joh. M. Fr. Poulsen og P. H. Weihe) skjýtur uppá at rætta lønarstigini í § 4, 1. pt., soleiðis, at tey verða samsvarandi við orðalagið »eins og yvirlærari«, meðan minnitutin (Th. Petersen, Rikard Long og Hákun Djurhuus) heldur, at lønarstigini í uppskotinum skulu standa óbreytt, men at orðini »eins og yvirlærari« skulu fara út.

uppskot

Tingið samtykkir landstýrisins uppskot til lögtingslóg um ítróttaráðgevara við fylgjandi brýtingum:

I. Frá allari nevndini:

Í § 2 verða í staðin fyri orðini »viðvíkjandi skúlaítrótt hjá skúlastjórnini og viðvíkjandi friari ítrótt hjá landstýrinum« — »for skoledirektionen angående skoleidræt og for landstyre angående fri idræt« — sett orðini: »hjá skúlastjórnini í spurninginum viðvíkjandi skúlaítrótt og hjá landstýrinum um aðra ítrótt« — »for skoledirektionen angående skoleidræt og for landstyre angående anden idræt«.

II. Frá meirilutanum:

Í staðin fyri 1. pt. í § 4 verður sett:

»Ítróttarráðgevarin verður løntur sum yvirlærari við kr. 4.300 um árið, hækkandi triðja hvørt ár við kr. 600 til kr. 6.300.«

»Ídrætsráðgiveren lønnes som overlærer med kr. 4.500, stigende hvert 3. år med kr. 600 til kr. 6.300.«

III. Frá minnilutanum:

Í § 4, 1 pt. detta burtur orðind: »sum yvirlærari« — »som overlærer«.

Uppskot frá landsstýrinum
til
løgtingslóg um ítróttarráðgevara.

§ 1.

Sett verður á stovn embætti sum ítróttarráðgevari. Hann verður settur av landsstýrinum.

§ 2.

Ítróttarráðgevarin skal hava umsjón við ítróttarkensluni í fólkskúlanum í Føroyum og vera ráðgevari viðvíkjandi skúlaítrótt hjá skúlastjórnini og viðvíkjandi friari ítrótt hjá landsstýrinum, eins og honum kann verða álagt at hava umsjón við og vera ráðgevaci við ítróttarkensluna í øðrum skúlum og hava umsjón við skúlabygningum og innbúgví teirra, tó ikki við fyrireikan og góðkeðnan av skúlabygningum.

Hann skal hava umsjón við svimjingarhúsum, leikvøllum og tilíki um úti um landið og siga landsstýrinum frá, um tørvandi ábøtur ikki verða gjørdar.

§ 3.

Ítróttarráðgevarin er undirgivin tær almennu fyriskipanir, sum galda fyri lærarar í fólkskúlanum, og landsstýrið ásetir gjøllari reglur fyri virki hans.

§ 4.

Ítróttarráðgevarin verður løntur eins og yvirlærari við 3.300 kr. um árið, hækkandi triðja hvørt ár við 420 kr. til 5.820 kr.

Hann fær eftirløn og eftirinntøku, eftirløngevandi tillegg, reguleringsatlegg og staðartillegg eftir somu reglum, sum galda fyri lærarar í fólkskúlanum.

§ 5.

Útreiðslurnar fara úr landskassanum.

§ 6.

Henda lóg kemur í gildi 1. apríl 1949.

**Forslag
til
lagtingslov om idrætsrådgiver.**

§ 1.

Der oprettes et embede som idrætsrådgiver. Han ansættes af landsstyret.

§ 2.

Idrætsrådgiveren skal føre tilsyn med idrætsundervisning i folkeskolen på Færøerne og være rådgiver for skoledirektionen angående skoleidræt og for landsstyret angående fri idræt, ligesom det kan pålægges ham at føre tilsyn med og at være rådgiver ved idrætsundervisning ved andre skoler på Færøerne og at føre tilsyn med skulebygninger og disses inventar, dog ikke ved forberedelse og godkendelse af skulebygninger.

Han skal føre tilsyn med svømmebassiner, idrætsplæner og lignende over hele landet og underrette landestyret hvis nødvendigt vedligehold mangler.

§ 3.

Idrætsrådgiveren er underkastet de almindelige for lærere i folkeskolen gældende bestemmelser, og landsstyret fastsætter de nærmere regler for hans virksomhed.

§ 4.

Idrætsrådgiveren lønnes som overlærere med 3300 kr. årlig, stigende hvert 3. år med 420 kr. til 5820 kr.

Han får pension og efterindtægt, pensionsgivende løntillæg, reguleringsstillæg og stedtillæg efter samme regler, som gælder for lærere i folkeskolen.

§ 5.

Udgifterne afholdes af landskassen.

§ 6.

Denne lov træder i kraft den 1. april 1949.

Viðmerkingar:

Viðvíkjandi ferðarútreiðslum og ferðargjöldum verður ítróttarráðgevarin at fáa hetta galdið eftir teim til hvørja tíð galdandi almennu reglum fyri tænastumenn.

Málið um ein ítróttarumsjónarmann ella ítróttarráðgevara hevur verið á tingi síðan 1936. Tá skúlastjórnin mælti tinginum til at seta til líkan mann til leiðbeining viðvíkjandi ítróttarkenslunum í føroyskum bygðaskúlum, samstundis sum hann skuldi hava eftirlit við skúlastovum. Lønin skuldi vera 2400 kr. árliga við aldursviðbót 300 kr. 3. hvørt ár til 3900 kr. Hann skuldi hava 5 kr. í dagpeningi fyri hvønn ferðadag, inntil 1000 kr. árliga og ferðarútreiðslur upp til 500 kr. Amtsgrunnurin og ríkiskassin skuldu rinda helvtina av grundlønini, 1200 kr., hvør og helvtina av útreiðslunum til dagpening og ferðarútreiðslunum inntil 750 kr. hvør. Aldurs- og dyrtíðarviðbót skuldi ríkiskassin rinda. Skúlastjórnin helt tá slíkan mann vera neyðugan, sjálvt um seinri skuldi verða settur ein skúlastarvyráðgevari (Amtsskolekonsulent) fyri Føroyar.

Lögtingið tók tá ekki beinleiðis við uppskotinum frá skúlastjórninni, men mælti til, at fyribils varð settur ein fólkskúla lærari, sum ítróttarumsjónarmaður við hesi eykaløn:

Fast honorar	kr. 600.—
Dagpeningur og ferðaútreiðslur upp í	kr. 700.—
Løn til vikar frá 1/4 til 30/7	kr. 500.—
Tilsamans	kr. 1800.—

Hesin peningur skuldi býttast í helvt millum amtsgrunnin og ríkiskassan at rinda.

Í 1937 kom bræv, at ríkisstýrið hevði játtað 900 kr. til hetta endamál, og so státt samtykti tingið at biðja skúlastjórnina seta ein fólkskúla lærara sum ítróttarleiðbeinara.

Táverandi lærari í Mykinesi, Poul E. Petersen, varð settur sum ítróttarumsjónarmaður, og av lögtingstíðindi 1938 sæst, at hann hevur sent tinginum bræv um lónarviðurskipti síni, men at málið varð goymt til næsta ár.

Í 1937 úttalar lögtingsnevndin, sum fekk málið um hendur, at tað var ikki gott, at ítróttarumsjónarmaðurin eisini hevði annað fast embætti, serstakliga á einum plássi sum Mykinesi, tí hann kundi bert av og á og bert um summarið vitja skúlarnar. Nevndin heldur tað vera beinast, at hetta varð eitt serstakt embætti men heldur, at plássið sum ítróttarumsjónarmaður við fólkskúlarnar kann ikki taka alla tíð hjá einum manni, og at hesin maður so eisini kundi verið eftirlitsmaður við ítróttararkensluna í læraraskúlanum. Skúlastjórnin varð biðin um at gera uppskot um embættið til næsta ár.

Bardagaviðurskiptini í 1940 fóru við sær, at ikki var gjørligt at fáa størri ríkisstudning, og málið steðgaði tí.

Í 1941 viðtók tingið eftir uppskoti frá skúlastjórninni, at P. E. Petersen varð frítikin fyri sítt læraravirki í Mykinesi í 2 ár, soleiðis at settur varð ein vikarur í hansara lærarastarv. Lønin hjá ítróttarumsjónarmanninum varð sett til:

Vanliga læraraløn umframt húsaleiguviðurgjald 250 kr. um árið, haraftrat virkisgjald (honorar) 600 kr., 6 kr. dagpening fyri hvønn ferðardag og ferðaútreiðslur upp til 1.400 kr. árliga. Til onnur endalig skipan kundi fáast í lag, skuldi amtsgrunnurin rinda meiraútreiðslurnar, sum vóru:

Vikarløn	1.600,—
Frádrigin táverandi vikarstudningur	500.— kr. 1.100,—
Hækkan av dagpeningi og ferðaútreiðslum....	kr. 500,—
Húsaleiguviðurgjald	kr. 250,—
Tilsamans	kr. 2.050.—

Henda skipan var galdandi frá 1. oktober 1941 til 1. oktober 1943. Ítróttarumsjónarmaðurin búði nú í leigaðum húsum í Vestmanna, og frá 1. apríl 1942 varð húsaleiguviðurgjaldið hækkað 250 kr. við dýrtíðarviðbót. Landsnevndin samtykti 2. mars 1943 fyri hetta árið at hækka dagpeningin til 10 kr. um dagin og at seta hægstamarkið fyri dagpeningin upp til 2.400 kr. árliga.

Aftur í 1943 legði skúlastjórnin málið um ítróttarráðgevaran jón á ting. Stjórnin mælir tinginum til frá 1. januar 1944 endaliga at loysa P. E. Petersen úr sinum læraraplássi í Mykinesi og at seta hann bráðfengis í 2 ár sum ítróttarumsjónarmann í Føroyum við hesi árliku virkisløn (honorar):

Grundgjald	kr. 5.400
Dýrtíðarviðbót 50 %	kr. 2.700
Ferðaútreiðslur	kr. 2.400
Skrivstovuhald	kr. 500
Tilsamans	kr. 11.000

Tá ferðaútreiðslur, ið hvussu er, ikki kunna roknast fyri løn, verður lønin við skrivstovuhaldi meitt til

kr. 8.600.—

Sagt verður, at ítróttarumsjónarmaðurin í framtíðini eigur at leggja størri dent á skúlaítróttina.

Skúlanevndin á lögtingi, sum fekk málið til viðgerðar, mælti tinginum til at taka við uppskotinum frá skúlastjórnini við teiri broyting, at skrivstovuhaldið í staðin fyri 500 kr. varð sett til kr. 300 árliga, allso

grundgjald við dýrtíðarviðbót pluss skrivstovuhald:

$8.100 + 300 = 8.400$ kr.

Hetta einmæltu tilmælið frá nevndini viðtók tingið, soleiðis at ríkiskassin skuldi gjalda 2.700 kr. ella helming av grundgjaldinum, og omtsgrunnurn hin partin.

Sóknarstýrið í Mykinesi hevði frammanundan givið til kennar, at Mykines kommuna ynskti annaðhvørt, at Poul E. Petersen kom aftur sum virkandi lærari í Mykinesi, ella at hann gav hetta embætti frá sær.

Tað, sum sær merkiligast út av øllum, ið frágreitt er frammanundan, er, at ein maður, her Poul E. Petersen, fer úr einum læraraembætti við tænaðumannarættindum yvir í eitt virkislønt (honorarlønt) starv fyri 2 ár uttan tænaðumannarættindi. Væl er starvið betri lønt enn læraraembættið, men her fyrlliggur skrivliga eingin tilsøgn um, at starvið eftir 2 ár skuldi halda fram og koma undir tænaðumannareglur.

Hvat ið sagt er á skúlastjórnarfundi 3. november 1943, kl. 14, er ikki gott at vita við vissu. Í gerðabókini hjá skúlastjórnini fyri henda dag stendur, at »Idrætsinspektøren udtalte sig om den fremtidige Ordning af Stillingen».

Sambært brævi frá Poul E. Petersen, 30. des. 1943, sigur hann seg á nevnda fundi at hava sagt við skúlastjórnina, at hann tók við starvinum sum ítróttarráðgevari og legði lærarastarvið frá sær við tí í kvittan, at stjórnin lovaði, at starvið sum ítróttarráðgevari varð gjørt fast embætti og eftirlønað.

Táverandi formaður í skúlastjórnini, Hilbert, ammaður, skal sambært nevnda brævi hava svarað:

«Det er en selvfølge, men det kan vare længe, for ingen af os ved, hvor længe det vil vare, til krigen er slut». Eftir hesum heldur P. E. Petersen seg hava kunnað roknað við, at starvið sum ítróttarráðgevari vildi verða skipað sum fast embætti, tá heimsbardagin helt uppat.

Her dugir ikki at grunda yvir, hvat ið sagt er ella ikki í hesum máli; men eingin kann koma uttan um, at tá Løgtingið í 1943 eftir til-

mælti frá skúlastjórnini viðtök uppskot um, at Poul E. Petersen var loystur úr embætti sum fólkaskúla lærari og at hann í staðin bráðfengis í 2 ár varð settur í starv ella virki sum ítróttarumsjónarmaður fyri Føroyar, kann tingið aldri hava havt í kvittan at lokka mannin úr fóstum embætti inn í eitt fyribils betri lønt starv fyri so, tá tey 2 árin vóru gingin, at seta hann út á berajól.

Var tað so neyðugt undan og undir síðsta heimsbardagi at hava ítróttarráðgevara í Føroyum, eigur tað sakliga at vera minnst líka neyðugt enn. Hetta er landsstýrisins støða, og tað er eisini landsstýrisins støða, at tingið heftir fyri fylgjurnar av teimum viðtøkum, tað hevur gjørt í hesum máli.

Burtursæð frá persónsspurninginum loyvir landsstýrið sær tí at seta fram frammanfyri standandi lógaruppskot, sum stýrið mælir tinginum til at viðtaka, men landsstýrið er til reiðar at samráðast um lóraráðddina.

Eftir frammagoyri standandi lógaruppskoti fær ítróttarráðgevarin eitt tilleg ella 420 kr. meira enn virlærarar á hægsta lønarstigi. Á hesum stigi verður ársløn hansara við miverandi pristali 10.998 kr.

2. viðg. 15. mars og 3. viðg. 16. mars. — Lógaruppskotsins § 1 samtykt 18—0. Uppskot nevndarinnar I til § 2 samtykt 14—0. Lógaruppskotsins § 2 so broytt og § 3 samtykt 13—0. Uppskot meirilutans II til § 4 samtykt 11—0. Uppskot minnilutans III til § 4 so stutt burturdottið. Lógaruppskotsins § 4 so broytt samtykt 13—0 og §§ 5 og 6 samtyktar 17—0. Lógaruppskotið í síni heild samtykt 18—0.

106. Lán til trolara »Boyne«

1. viðg. 22. febr. 1949. Framl 1. mars

nevndarátt

P/f The Faroe-British Trawler Coy., Tórshavn, hevur gjøgnum vinnulánsgrunnin vent sær til Løgtingið við umsókn um kr. 40.000 í lán til trolara felagsins »Boyne«. Um hetta lán verður veitt felagnum, kann tað sjálvt útvega aðrar 20.000 kr.

Umsóknin hevur frammanundan verið fyri vinnulánsgrunninum. Grunnurin hevur tikið ta støðu, at hann sum viðurskifti felagsins nó fegga fyr, ikki kann seta meiri pening til, og at felagið so stutt má gera útvegir aðrastaðni fyr umsókta lán.

Felagið er stovnað við einum partapeningi uppá 100.000 kr., peningurin er deils enskur deils føroyskur. Í 1946 keypti felagið trolaran »Boyne«. Hann er bygdur í Selby í Onglandi í 1918; hann er 311,69 br. og 193,60 netto reg. t. Hann varð koyptur aftaná í kriggsárunum at hava skjótt tænastu í bretska admiralitetinum. Hann var ikki klassaður, tá

hann varð keyptur, og er ikki vorðin tað síðani, men hann hevur fingið ymsar stórar umvælingar, t. d. uppá casing og keil, hartil hevur hann fingið nýggja skúvu, nýtt spæl og ekkolodd og nýggjan skorstein.

Keypspeningur trolarans var um 570.000 kr. og varð útvegaður so:

p/f Sjóvinnubankin móti 1. prioriteti	kr. 110.000,—
Vinnulánsgrunnurin móti 2. prioriteti	kr. 150.000,—
partapeningur	kr. 100.000,—
tað ívontandi yms leys lán, mesti parturin frá útgerðar-	
monnum í Ovglandi.	

Uppá lánini frá bankanum og grunninum er einki afturgoldið. Afturat láninum skyldar felagið grunninum nú eisini fyrri tryggingsgjøld.

Av ársroknskapi felagsins fyrri 1948 framgongur, at ognirnar eru um kr. 700.000, meðan skuldirnar eru um kr. 860.000. Trolarin hevur so stutt, síðani hann kom til Føroya, givið eitt rakstrarbælt uppá um kr. 160.000, hóast trolarin stendur uppsettur við kr. 576.000.

Skuldin til menninginna er kr. 155.000, og annar sjóveðrættur er 60.000 kr., samlaði sjóveðrætturin er soleiðis kr. 215.000.

Tað er upplýst, at trolarin nú liggur í Harstad, hann sleppur úrvar ikki út aftur, fyrri en útgerð, hann skyldar, kr. 25.000, er goldin; hann hevur fyrri um kr. 40.000 inni í saltfiski og lýsi.

Løgtingið hevur samtykt at veðhalda fyrri lánun til vinnulánsgrunnin til klassingar av trolarum. Tann umsóknin, ið fyriliggur, viðvíkur ikki klassing, men láni til afturrindan av rakstrarskuld, og tilíkt lán torir fíggarnevndin ikki í lýtuni at mæla tinginum til at læna, soleiðis sum fíggarligu viðurskifti tingsins liggja.

uppskot

Svarað verður umsøkjarunum, at Føroya Løgting ikki kann veita umsøktu lán.

2. viðg. 4. marts. Uppskot nevndarinnar samtykt 13—0.

107. Vitamálið

1. viðg. 24. febr. 1949. Framl. 9. mars

nevndarátt

Løgtingsmaður Jens Chr. Olsen hevur 20/1 gjeðnum landsstýrið sent umsókn til statsministerið um, at hesir vitar sum skjótast verða bygdar í Føroyum: 1) Viti á Fugloyri, 2) viti á Mýlingi, 3) viti á Villingadalstunga (Suðuroy), 4) viti á Mjóanesi (Eysturoy). Tað verður lagt afturat, at teir 3 fyrstnevnda vitar mugu kunna sigggjast 20-25 sjómíl og hava radiotelefon og tokulúður; meðan vitið á Mjóanesi má kunna sigggjast 12-15 sjómíl og hava tokulúður.

Málið varð 12/2 av landsstýrinum sent Løgtinginum, kom til 1. viðgerð 24/2 og varð beint í fiskivinnunevndina. Millum kunngerðarmál er at finna bræv. 17/3 1948, frá Fyrdirektoratet til Marineministeriet, hvørt verður givið yvirrit við uppskoti yvir, hvat ið ætlast at vera gjørt viðvíkjandi viðlíkahaldi av teim núverandi vitum og fyrj at fáa teir meira tíðarhóskandi, og verður her víst til hetta yvirrit, sum er hjálagað málinum. Tann samlaði kostnaður verður mettur til 733.000,- kr.

Í brævi 10.11.1948 hevur Klakksvíkar útgerðarmannafelag vent sær til ríkisumboðsmannin við umsókn um, at viti verður bygdur sum skjótast á Mjóanesi. Umsókn um henda víta varð send ríkisstýrinum aftaná, at kriggið var at enda komið.

Fiskivinnunevndin er á einum máli um, at tað er av tí størsta týdningi, at bygdur verða fleiri vitar við tokulúðrum í Føroyum, og at tað er ógvuliga umráðandi, at hetta verður gjørt sum skjótast. Tann viti, ið fyrst verður bygdur, heður nevndin, eigur at verða vitið á Mjóanesi. Havið her um leiðir er tilíkin vandaspjógur, og nesið lágt og órent. Ein viti her hevur tí leingi verið harðliga tilfrongdur og ikki minnst av tí, at so ógvuliga stór skipaferðast far fram um hesar leiðir. Nevndin vil tí mæla til, at hesin spurningur verður greiddur sum afraskjótast.

Fiskivinnunevndin vil mæla til, at vitarnir verða bygdar við tokulúðrum hvør aftaná annan soleiðis sum niðanfyrir numnerað:

- 1) Vitið á Mjóanesi.
- 2) Vitið á Eystfelli (Fugloy),
- 3) Vitið vestanfyrir á Suðuroy.
- 4) Vitið á Mýlingi (Streymoy),
- 5) Vitið við Navagjógv (Vágoy).
- 6) Vitið á Kjalhestunga, Streymoy,

og annars tokulúðrar við teir stóru vitar her á landi

Tað hevur undir viðgerðini av hesum máli á Løgtingi verið ført fram, at radartólini nú eru so fullfiggjað, at góð líkindi eru til, at vit kunna gera okkum radar at gagni, og at hetta eigur at verða eftirkannað sum skjótast. Nevndin hevur ikki havt tíð at viðgera hetta mál nærr men mælir til, at tað verður tikið upp á Ólavsekutinginum.

Nevndarlimirnir Fr. Bláhamar og A. Sørensen halda fram, at vitaskipanin eigur at verða útbygd og fyriskipað av Føroyum, men fyrir ikki at tarna hetta týðningarmikla mál vilja teir verða við at heita á vitastýrið at fáa teir nevndu vitar bygdar sum skjótast.

uppskot

Heitt verður á vitastýrið um skjótast gjørligt at byggja hesar vitar við tokulúðuri:

- 1) Vita á Mjóanesi (Eysturoy),
- 2) Vita á Eystfelli (Fugloy),
- 3) Vita á vestsíðuni á Suðuroy,
- 4) Vita á Mýlingi (Streymoy),
- 5) Vita við Navagjógv (Vágoy),
- 6) Vita á Kjalnastanga (Streymoy),

og at tokulúðrar verða gjørdir við teir stóru vitar her á landi sum skjótast.

Broytingaruppskot

Fiskivinnunevndarinnar uppskot um 3. vita verður broytt til:
Vita á norðara enda á Suðuroy.

2. viðg. 12. mars og 3. viðg. 15. mars. Broytingaruppskotið fall,
bert 10—0. Uppskot nevndarinnar samtykt 20—0.

108. Løgtingslóg um veðsetan av veiðu

1. viðg. 2. mars 1949. Framl. 9. mars

nevndarátt

Landsstýrið hevur 23. februar 1949 lagt fram fyri tingið uppskot til Løgtingslóg um veðsetan av veiðu.

Tað verður hildið fram í viðmerkingunum, at landsstýrið, sum viðurskiptini eru, heldur tað verða neyðugt at seta fram hetta uppskot, ið er av sama innihaldi sum tað bráðfengis lógin, ið var galdandi undan krígunum.

Málið kom til 1. viðgerð 2. mars og varð beint í fiskivinnunevndina, sum kann vera á einum máli við landsstýrinum i. at ein slik lóggáva kann gerast neyðug í teirri komandi tíðini og setir fram uppskot um, at tingið samtykkir lógaruppskotið.

uppskot

Tingið samþykkir uppskot landsstýrisins til lögtingslóg um veðsetan av veiðu.

uppskot frá landsstýrinum til lögtingslóg um veðsetan av veiðu.

§ 1.

Hvør tann, sum rekur fiskiskap, kann seta í veð veiðuna í 1949 til trygd fyri vandan av skuld, ið gjørd er til útgerð og rakstur av fiskiførum.

§ 2.

Skuldin sambært avvarðandi veðbrævi kann innheimtast við panting og fellur til gjaldingar í seinasta lagi 31. december 1949. Veðrætturin dekkur bertur, um krav um panting ikki er sent fútanum áðrenn 1. februar 1950.

§ 3.

Vørur latnar til útgerð móti veð í veiðuni samsvarandi hesi lóg kunna ikki fyri aðra skuld koma undir lóghald, úttøku ella aðra lógsókn.

§ 4.

Tá februar mánaði 1950 er útlíðin, strikar sørenskrivarin (dóm-arin) tinglisin veðbrøv, uttan at tað er neyðugt at seta fram krav um tilfikt.

§ 5.

Tá veðbrøv samsvarandi hesi lóg verða tinglisin, avlísin ella strikað, nýtist gjøld ikki at verða gildið til ríkiskassan.

§ 6.

Henda lóg fær gildi beinan vegin.

Forslag

til

løgtingslóg um pantsætning af fangst.

§ 1.

Enhver, der driver fiskeri, skal kunne give underpant i fangsten i året 1949 til sikkerhed for betaling af gæld, der er stiftet til udrustning og drift af fiskefartøjer.

§ 2.

Det ifølge vedkommende pantebrev skyldige beløb, der kan indrives ved udpantning, forfalder til betaling senest den 31. december 1949. Panteretten bortfalder, såfremt begæring om udpantning ikke er indgivet til fogeden inden den 1. februar 1950.

§ 3.

Varer udleveret til udrustning mod pant i fangsten i overensstemmelse med denne lov, kan ikke for andre tilgodehavender gøres til genstand for arrest, udlæg eller anden retsforfølgning.

§ 4.

Efter udløbet af februar måned 1950 udsletter sorenskriveren (dommeren) de tinglæste pantebreve, uden at fremsættelse af begæring i så henseende er fornøden.

§ 5.

Tinglæsning, sævel som aflæsning og udslettelse, der sker i medfør af denne lov, skal finde sted uden gebyr til statskassen.

§ 6.

Denne lov træder i kraft straks.

Viðmerkingar:

Sum viðurskiðhi eru, heldur landstýrið það vera beint og neyðga, at leggja fram hetta uppskot, ið er av sama innihaldi sum bráðfengis lög, ið var galdandi í árunum undan heimsbardaganum.

2. viðg. 12. mars og 3. viðg. 15. mars. Lógaruppskotsins §§ 1—3 samtyktar 18—0, og §§ 4—6 samtyktar 19—0. Lógaruppskotið í síni heild samtykt 20—0.

109. Fiskiroynd undir Grønlandi

Fruml. 25. febr. 1949

nevndarunhugsan

Fiskivinnunevndin hevði fingið kunnleika til, at nakað herteyri eru í Danmark gjørdar royndir við einum nýggjum tóli til at veiða síld við. Hetta veiðitól verður brúkt til at trøla við uppi í sjónum.

Tá nevndin hevði fingið at vita, at Johs. Larsen, skipari á hvíðabátinum »Sonju» (Grønlandshandlinum), sum er á vitjunarferð her í Føroyum, hevði sæð hetta veiðitól í brúki, had nevndin hann gera so væl at koma á fund og geva honni nærra fragevðing hesum máli viðvíkjandi. Harra Johs. Larsen segði seg vera til reiðar hertil og gav hesar upplýsingar:

Tann møðurin, sum hevur upplumið hetta nýggja síldatrolid, eitur Robert Larsen og býr í Skagen. Trolid er 8 fævar høgt og 6 fævar breitt við einum 9 fævar langum kálva. Á flotinum eru 26 stórar kúkur sum flot og á grunninum 75 leg á hvørjari klómi sum søkk. Trolid er gjørt

av góðum snurruváðstráði og verður brúkt á tann hátt, at tvey skip draga hvør sítt oyra. Fyri hvørjar 3 favnar, ið fara út av sleipivirinum, gongur trolíð 1 favn djúpari í sjónum. Tær royndir, ið gjórdar eru, hava havt hitt besta úrslit, og einki tól hevur higartil roynt so væl sum hetta til sildaveiðu.

Nevndin hevur frætt, at sildaveiðumenn í Føroyum hava bílagt hetta tól. Norðmenn og íslendingar hava eisini roynt at fáa fatur á tí, men hetta hevur ikki eydnast higartil, av tí at tað hevur verið so nógv eftirspurt av donskum sildaveiðumönnum. Prísurin á trolinum verður o. u. 4.000 kr. fyri hvørt.

Á fundinum millum fiskivinnunevndina og Johs. Larsen varð settur fram tann spurningur, um hetta trol ikki vildi vera nýtiligt, tá toskurir undir Grønlandi gongur uppi í sjónum. Johs. Larsen, sum í mong ár hevur verið undir Grønlandi, og soleiðis hevur góðan kunnleika til hesi viðurskifti, segði seg ikki at vera í iva um, at hetta trol eisini kundi brúkast til toskaveiðu, um tað varð gjørt av grovum snurruváðstráði (ið royntist sterkari í brúka enn klænt twine). Hann hevði nú í seinastuni samráðst við trolkónar Føroyingar um henda spurning, og mieldu teir, tað mátti bera væl til at nýta hetta veiðutól undir Grønlandi undir teim áðurnevndu umstøðum. Nevndarlimirnir Fr. Bláhamar og Jens Chr. Olsen, sum í mong ár hava lutikið í tí føroysku fiskiveiðuni undir Grønlandi, eru eisini av teirri áskoðan, at tað mugu vera líkindi til við hesum nýggja veiðutóli at fáa tosk, sum gongur í torvum uppi í sjónum har vesturi.

Fiskivinnunevndin er á einum máli um, at ein roynd eigur at verða gjørd við hesum veiðutóli undir Grønlandi, og at tað vil hava ómetaliga stóran týðning fyri tann føroyska fiskiskapin har vesturi, um ein slík roynd eydnaðist.

Næsta stig í málinum var at fáa fatur á tveimum føroyskum skipum, sum vóru til reiðar at gera eina slíka roynd, um nevndin útvegaði teimum tey neyðturviligu trolini. Nevndarlimur Fr. Bláhamar hevur nevndarinnar vegna havt samráðingar við harra Jeffry Durhuus, skipara og eigara av m.s. »Ernu Durhuus«, Vestmanna, sum ætlar at fiska undir Grønlandi í summar, og formannin fyri A. T. P. M. Dam, løgtingsmann, viðvíkjandi m.k. »Brimnes«, og hava teir sagt seg til reiðar at gera eina slíka roynd undir teirri treyt, at teir til hesa roynd fáa trolini ókeypis. Um royndin eydnast væl, heldur nevndin tað vera náttúrligt, at skipini tuttaka í útreiðsluni til trolini eftir nærri samráðing við landsstýrið.

Vísandi til tað, ið ført er fram, vil nevndin seta fram uppskot um, at tingið veitir kr. 10.000 til innkeyp av tveimum trolum og aðrar útreiðslur, sum standast av hesum, og at landsstýrið verður biðið um at gera tær neyðturviligu fyrireikingar og annars taka sær av hesum máli.

Harra Johs. Larsen hevur undir samráðingunum við nevndina sagt seg villigan til at geva skipunum neyðturviligar leiðbeiningar í brúkinum av hesum nýggja veiðutóli, sum hann heldur vera ógvuliga skjótt at gera seg kunnugan við.

Harra Larsen fer aftur í summar til Grønlands sum skipari á hvalabátinum »Sonju«, ið er mannaður við Føroyingum, og verður eisini á teimum leiðum, har tey føroysku skipini fiska.

uppskot

1) Or landskassanum verður veitt 10.000 kr. til innkeyp av tveimum toskatrolum til brúks undir Grønlandi av tveimum føroyskum fiskiskipum í summar.

2) Málið verður víst til landsstýrið til nærri lýrðingar og at seta í verk.

2. viðg. 3. mars. og 3. viðg. 9. mars. Uppskot nevndarinnar samtykti 14-0.

110. Álíknan á kommunurnar fyrir 1949

Framl. 25. febr. 1949

álit

Amisgrunnusálikningin varð fyrir 1948 lækkað niður í 40.000 kr. frá 50.000 kr. fyrir 1947.

Fíggarnevndin mælir til, at álíkningin fyrir 1949 verður sett til 40.000 kr.

uppskot

Fyrir árið 1949 verður líknað á kommunurnar 40.000 kr. samsvarandi hjálagða uppskoti.

2. viðg. 3. mars. Uppskot nevndarinnar samtykti 14-0.

Álíkningin: sí skjal nr. 4.

111. Loyvi til Kollafjarðar kommunu til lántøku

Tann 2. mars 1949 samtykti lögtingið við 16—7 soljóðandi uppskot frá landsstýrinum:

uppskot

Tingið samtykkir at geva Kollafjarðar kommunu loyvi til at taka kassakreditt í p/f Sjóvinnubankanum upp til 80.000 kr. til høvuðsumvøling av brúnni við Sjógv.

Viðmerkingar:

Brúgvín við Sjógv í Kollafirði er í ringum standi og stendur atvapa Tunglið hefur samtykt at veita stuðning til hesa umvøling, og tí er neyðugt, at arbeiðið verður byrjað sum skjótast. Kommunustýrið søkir um loyvi at taka kassakredit í Sjóvinnubankarum, og skal landsstýrið viðmæla, at loyvið verður givið.

112. Løgtingslán til s.s. »Oyrnafjall«

4. mars 1949 framlegði fíggingarnevndin (Th. Petersen óheftur) sø-
iðjódandi

uppskot

til

løgtingslóg um lögtingslán til s/s »Oyrnafjall«.

§ 1.

Løgtingið veitir sum lán til s/s »Oyrnafjall« úr landskassanum 125.000 kr. — eitt hundrað fimm og tjúgu túsund krónur — til rindan av umvølingar- og aðrari skuld.

§ 2.

Henda lóg fær gildi beinan vegin.

Forslag

til

lagtingslóg um lagtingslán til s/s »Oyrnafjall«.

§ 1.

Lagtingeigi yðir til s/s »Oyrnafjall« er lán pa 125.000 kr. — eitt hundrað fimmogtyvc túsund krónur — til betaling af reparations- og anden gæld. Beløbet vil være at udlægge af landskassen.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

2. viðg. 7. mars og 3. viðg. 9. mars. Lógaruppskotsins §§ 1 og 2 samtyktar 15-0 og lógin í síni heild samtykt 16-0.

113. Flogvøllurin í Vágum

1. viðg. 7. mars 1949. Framl. 12. mars

nevndarálit

Løgtingsmennirnir P. H. Weihe, S. Ellefsen og R. Long hava í skrivi av 3. mars 1949 lagt fram á tingborð spurningin um ábatar á flúgvihøllina í Vágum.

Søkt verður um neyðurviligan pening til at klæða høllina annaðhvørt við asbestplátum ella øðrum tilfari. Ið nýtiligt er, fíldið verður fram, at so længi einum fløgferðsla er, kann flúgvihøllin verða nýtt sum goymsluhús ella til ífróttarstevnur o. a.

Umfráðandi er, siga umsóklararnir, at stálgrindin ikki forferst, men verður røkt, so hon, einaferð tá fløgferðslan kemur í lag, kann vera nýtilig. Teir meta kostnaðin av at klæða høllina til 59.000, —kr.

Málið er beint í fíggjarnevndina. Hóast tað ikki er nevndarlimunum greitt, hvørja nytta høllin verður at gera, kann nevndin uttan at vera bundin í framtíðarstöðu síni, um tað visir seg, at fløgferðslan í samband við flúgvuplássið í Vágum ikki verður av nokkum ella at viðlíkahaldið verður ov dýrt í mun til nyttuna mæla til, at tann á fíggjarætlanini fyri 1948 og á fíggjarlógini fyri 1949/50 eins og peningurin, ið kemur inn við sølu av lutum frá flogvøllinum og flúgvihøllini, verður nýttur til umsøktu endamál.

uppskot

Tann á fíggjarætlanina í 1948 og fyri fíggjarárið 1949/50 á fíggjarlógina til flogvøllin í Vágum setti peningur, eins og tann peningur, ið kemur inn fyri seldar lutir frá flogvøllinum og flúgvihøllini, kann verða nýttur til ábatar á flúgvihøllina undir landsstýrisins umsjón.

2. viðg. 14. mars og 3. viðg. 15. mars Uppskot nevndarinnar samtykt 18-0.

114. Ítróttastevna í Stockholm

1. viðg. 7. mars 1949. Framd. 12. mars

álið

Martin Holm, lögtingsmaður, hevur í skrivi av 28. februar 1949 søkt Løgtingið um 3.000,— kr. í stuðningi til Havnar Fimleikafelag at gera ferð til ítróttastevnu -- lingslaða -- í Stockholm, har gar Føroyingar millum aðrar tjóðir eru boðnir sum luttakarar.

Talan er um at senda 30 ungfolk, og heldur felagið seg til at klára útreiðslurnar av ferðini, um Løgtingið við «Ternuni» flytir luttakararnar til Bergen og heim aftur og barðiralt játtar felaginum nevnd. 3.000,— kr.

Málið er víst til Figgjarnnevndina, ið heldur tað vera álugavert.

Nevndin mælir til at játta umsøktu pening, men heldur at tað má standa til landsstýrið at avgera, um umstøður eru hjá «Ternuni» at gera hesar ferðir.

uppskot

Av teimum 100.000 kr., ið landsstýrið hevur fingið at nýta til ymskjar játtanir, verður játtað Havnar Fimleikafelagi 3.000,— kr. til rindan av útreiðslunum við ítróttastevnu í Stockholm um Ólavspákið 1949.

Minnilutin (Th. Petersen, Hákun Djurhuus og Richard Long):

Samtykt verður at lata «Ternuna» ókeypis flyta ítróttarfolk til og frá Bergen vegna luttaking í ítróttastevnu -- lingslaða -- í Stockholm á sumri í 1949.

2. viðg. 14. mars og 3. viðg. 15. mars. Uppskot nevndarinnar samtykt 16—0, og uppskot minnilutans samtykt 14—0.

115. Studningur til Føroya Fiskivinnublað

Frøml. 5. mars 1949 nevndarumbohusan og broytingaruppskot 16. mars.

nevndarumbohusan

Frá teirri nevnd (B. Husted-Andersen, formaður, Poul Hansen, Edw. Milens og Poul Nielsen), sum áðrenn Føroya Fiskivinnublað, hevur fiskivinnunevnd Løgtingsins eftir samráðing 22.2.1949 fingið umsókn um fyribils studning.

Tað verður í umsóknini greitt frá, at Føroya Fiskivinnublað er fakblað, sum stuðlar fiskivinnuna og gevur upplýsingar um alt, sum hevur áhuga fyri hesi vinnu. Blaðið eigur at koma út eina ferð um mánaðin, er 16 síður stórt umframt lýsingar og kostar 12 kr. um árið. Blaðstjóri er harra Karsten Hoydal, Klakksvík.

Í árinum 1948 eru útkomin 5 nummar av blaðnum (1—8), harav 3 duplertnummar, og tey ið eftir eru, koma út fyrsta dagin. Blaðið hevur 295 haldarar, harav 26 fáu sent tað ókeypis. Av haldarunum eru 61 í Klakksvík, 43 í Tórshavn, 29 í Vági, 19 í Vestmanna, 13 í Gøtu, 13 á Sandi, 11 í Sörvági o. s. fr.).

Tað sæst av tí avskrift av driftsroknskapinum, ið er hjálgt umsóknini, at undirskotið fyri 1948 verður o. u. 6—7.000 kr., sum nevndin hevur ábyrgd fyri. Frásagt verður at tað er ætlan nevndarinnar at søkja um studning frá vinnulánsgrunn Føroya Banka og aðrastaðni fyri at fúa goldið undirskotið fyri 1948.

Í umsóknini verður upplýst, at nevndin á fundi við blaðstjóranum og avgreiðslumanninum 9.2.1949 hevur høvt frammi ymsar spurningar blaðnum viðvíkjandi, m. a. at fáa tað sent út regluliga eina ferð um mánaðin, at fáa meira av fiskiskapstjóndum úr Føroyum, um gjørligt við myndum, í blaðið og at fáa teknað fleiri haldarar. — Nevndin søkir um 6.000 kr. í studningi fyri 1949.

Fiskivinnunevndin skal fóra fram, at hon heldur tað vera av størum tydingi, at vit her á landi, har fiskiskapurin avgjørt er høvuðsvinnan, hava eitt fakblað, sum bæði praktisk og vitkajiligt kann greiða frá fiskivinnu okkara og teim viðurskiptum, sum standa í samband við hesa vinnu.

Nevndin fólir seg vissan í, at okkara fiskivinnufeløg vilja stýðja eitt slíkt blað, um heitt verður á tey, m. a. við at útvega haldarar, Føroya Fiskivinnufelag við at biðja sóknarformenn o. s. fr. um at tekna haldarar, reiðarafelagið og trolarafelagið við at senda blæð umborð í skipini og hin fiskivinnufeløgini við at virka fyri blaðnum, soleiðis sum tað best ber til hjá teimum. O. u. 300 haldarar er alt ov lítið fyri eitt føroyskt fiskivinnufakblað.

Fiskivinnunevndin er av teirri áskoðan, at tað vil vera náttúrligt, at eitt slíkt fakblað verður stýðjað fyribils av tí almenna, serliga í teirri fyrstu tíðini, tá trupulleikarnir vilja vera størst, soleiðis at bilðio kann verða fræm við blaðnum við tí neyðturviliga peningaliga grundarlagi.

Nevndin er samd um at mæla til, at veitt verður Føroya Fiskivinnublaði ein studningur av upp til 5.000 kr. fyri árið 1949 undir teirri treyt, at blaðið kemur út regluliga eina ferð um mánaðin, 16 síður stórt ma-

framt lýsingar, og at blaðnevndin, eins og nevnt verður í mýsókunni, pliktar seg at afturgjalda av studninginum í minni til, hvat blaðið verður minni.

Fiskivinnunevndin setir fram hetta

uppskot

Úr landskassanum verður veitt upp til 5.000 kr. sum stuðningur fyri árið 1949 til ta nevnd, ið útgevur Føroya Fiskivinnublað, undir teini umfrugsanini ásettu treytum.

bróytingaruppskot

Afturat nevndarinnar uppskoti verður sett:
og 3000 kr. til blaðið Samfelagsrit.

2. viðg. 9. mars og 3. viðg. 16. mars. Bróytingaruppskotið fall 5—0
og nevndaruppskotið fall eisini 3—0.

116. Flaggdagurin fyri sjólatnar Føroyingar

1. viðg. 9. mars. Framl. 14. mars

álit

Løgtingsmaður Fr. Bláhamar bar við skrivi 7. mars 1949 fram á ting spurningin um broyting av løgtingssamtykt av 30. november 1943 soleiðis, at flaggað verður fyri sjólatnum Føroyingum ikki miðföstudag, men allahalgarnadag.

Ymsamálannevndin, ið hugsað hevur um málið, mælir Løgtinginum til at samtykkja uppskot Fr. Bláhamars, ið er hetta.

uppskot

Í staðin fyri miðföstudag verður á hvorkum allahalgarnadegi 1. nov. flaggað á badvari stovni allan dagin til minnis um sjólatnar Føroyingar.

2. viðg. 15. mars. Uppskot nevndarinnar samtykt 17—0.

117. Lögtingslóg um broytan av innfluttningsgjøldum

1. viðg. 8. mars 1949. Framl. álit og broytingaruppskot.

Nevndarálit.

Landsstýrið hevur tann 8.3.1949 lagt mál inn á tingborð um hækkan av tollskyldum á vörum, spirituosa og sprutti, brennivíni og akvaviti, oli, tabbaki og tabbaksedrum, sukurlátu, kakao, kryddari, gólvteppum, elementum og battarium.

Hetta uppskot er mettt at geva um 200.000 kr. í meirinntøku.

Nevndin hevur havt málið til viðgerðar og ósannar, at lóvvir er at fáa tingsins inntøkur øktar, og at ein vegurin, ið farast má, er hækkan av tollinntøkunum á vörum, ið ikki kunna verða roknaðar millum neyðsynjaværu.

Mælt verður til at samtykkja hetta uppskot.

uppskot

Tingið samtykkir landsstýrisins uppskot í lögtingsmáli nr. 127/1949, Lögtingslóg um broytan av innfluttningsgjøldum við hjáløgdu broytingaruppskotum.

Uppskot frá landsstýrinum til lögtingslóg um broytan av innfluttningsgjøldum.

§ 1.

Í § 1 í lóg nr. 53, 15. mars 1939, um innfluttningsgjøld o. a., sum hon er orðað við kunningar nr. 2, 20. januar 1948, verður henda broyting:

Vín:		kr.
2. Mousserandi vín (champagna)	1 litur	3,00
4. annað vín	1 litur	5,00
Spirituosa og spritt:		
Brennivín og akvavít:		
5. av 50 rúmprocent og undir	1 litur	10,00
6. yvir 50 rúmprocent, men ikki yvir 70 rúmprocent..	1 litur	14,00
7. yvir 70 rúmprocent	1 litur	18,00
Aðrar vørur utan full denaturerað spiritus, nr. 8—10, verður broytt soleiðis:		
8. av 50 rúmprocent og undir	1 litur	18,00
9. yvir 50 rúmprocent, men ikki yvir 70 rúmprocent..	1 litur	22,00
10. yvir 70 rúmprocent	1 litur	30,00
Viðm.: Likørar hoyra undir nr. 9.		
Øl:		
11. Øl, sum verður innflutt frá hinum partinum av konungarikinum og er søvordid, at tað verður ikki skattað hægri enn øl, sum er av skattaklassa II, nevndum í lóg nr. 111, 1. apríl 1922, § 2 sbr. lóg nr. 22, 1. mai 1920, § 1	1 litur	0,40

12.	annad	1 litur	0,80
13.	mineralvatn þmonada citrónvatn o. t. eins og aðrar alkoholfélar drykkjuvörur (t. v. s. söm innihalda í mesta lagi 2,5 rúmprocent av alkoholi) sum gjórdar eru av fruktsaft	1 litur	0,40
Tubbakk og tubbakksvörur:			
Cigarir til keypspris:			
15.	yvir 15 öyrn, men ekki yvir 50 öyrn hvöc	100 stk.	30,00
16.	yvir 50 öyrn hvöc	100 stk.	40,00
Cigarettir til keypspris:			
18.	2,00 kr. pr. 100 stk. ella undir	100 stk.	8,00
19.	yvir 2,00 kr., men ekki yvir 6,00 kr. pr. 100 stk.	100 stk.	12,00
Røykitubbakk til keypspris:			
21.	3,00 kr. pr. kg ella undir	1 kg	4,50
22.	yvir 3,00 kr., men ekki yvir 6,00 kr. pr. kg	1 kg	4,00
23.	yvir 6,00 kr. pr. kg ..	1 kg	7,00
Skrútubbakk:			
24.	spunnid skrutubbakk	1 kg	4,00
Chokolátavörur o. a.:			
28.	Chokoláta og chokolátuþrur, lakrossvörur eins og sukurvörur sösum karamellur, hon-hons, marzipan, bonnn o. t.	1 kg	4,00
Kakao, kakaobönur, kakaoskröl og kakaosmör eins væl og kakaomjöl (kakaopulvur) og kakau í blokk- um ella tilíkt:			
34.	við engum sakri	1 kg	1,00
35.	við sakri	1 kg	4,00
Kryddarir:			
39.	Kryddarir	1 kg	1,00
Manufakturvörur:			
40.	gólvtæppir og klæði til gólvtæppir	av virðinum 20 %	
63.	elementir og battarir	av virðinum 13 %	

§ 2.

Henda lög kemur í gildi beinan vegin.

Forslag

til

lagtingslov om ændring af indførselsafgifterne.

§ 1.

I § 1 i lov nr. 33 af 15. marts 1938 om indførselsafgifter m. v., som affattet ved kundersørelse nr. 2 af 20. januar 1948, foretages følgende ændring:

Vin:		kr.	
2.	Mousserende vine (champagne)	1 liter	8,00
4.	anden vin	1 liter	5,00
Spirituosa og sprit:			
Brændevin og akvavit:			
5.	af 50 rumprocent og derunder ..	1 liter	10,00
6.	over 50 rumprocent, men ikke over 70 rumprocent ..	1 liter	14,00
7.	over 70 rumprocent	1 liter	18,00

Andre varer undtagen fuldstændig denatureret spiritus, lbn. 8—10, ændres således:

8.	af 50 rumprocent og derunder	1 liter	18,00
9.	over 50 rumprocent, men ikke over 70 rumprocent	1 liter	22,00
10.	over 70 rumprocent	1 liter	30,00

Anm.: Likører henhører under lbn. 9.

Øl:

11.	Øl, der indføres fra det øvrige kongerige og er af den art, at det ikke er højere beskattet end øl af den i lov nr. 111 af 1. april 1922, § 2, jfr. lov nr. 221 af 1. maj 1923, § 1, omhandlede skattekasse 11...	1 liter	0,40
12.	andet	1 liter	0,80

13.	mineralvand, limonade, citronvand o. desl. samt andre alkoholfri drikkevarer (d. v. s. med indhold af højst 2,5 rumprocent alkohol), fremstillet af frugtsaft	1 liter	0,40

Tobak og tobaksvarer:

Cigarer til en indkøbspris af

15.	over 15 øre, men ikke over 50 øre pr. stk.	100 stk.	30,00
16.	over 50 øre pr. stk.	100 stk.	40,00

Cigaretter til en indkøbspris af

18.	2,00 kr. pr. 100 stk. eller derunder	100 stk.	8,00
19.	over 2,00 kr., men ikke over 6,00 kr. pr. 100 stk.	100 stk.	12,00

Røgtobak til en indkøbspris af

21.	3,00 kr. pr. kg eller derunder	1 kg	1,50
22.	over 3,00 kr., men ikke over 6,00 kr. pr. kg	1 kg	4,00
23.	over 6,00 kr. pr. kg	1 kg	7,00

Skråtoak:

24.	spunden skråtoak	1 kg	4,00

Chokoladevarer m. v.:

28.	chokolade og chokoladevarer, lakridsvarer samt sukkervarer såsom karameller, bon-bons, mareipan, bolcher o. lign.	1 kg	4,00

Kakao. såvel kakaobønner, kakaoskaller og kakao-smør som kakaomel (kakaopulver) og kakaomasse i blokke eller desl.:

34.	uden indhold af sukker	1 kg	1,00
35.	med indhold af sukker	1 kg	4,00

Krydderier:

39.	krydderier	1 kg	1,00

Manufakturvarer:

40.	gulvtæpper og gulvtæppetøjer	af værdien 20 %	
43.	Elementer og batterier	af værdien 13 %	

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

Broytingaruppskot nr. 1.

1. Sum § 2 verður sett:

Tey gjöld, ið verða broytt eftir gr. 1, verða uppkravd frá og við 9. mars 1949 av øllum vörum sum völdið, ið uppkrevur gjöldin, ikki hevur gjöld loyvi at flýggja til innflytararnar at ráða frítt yvir (gjaldskvittan ella útlýggingarloyvi ikki skrivað), um so innflytanin hevur verið áðrenn 9. mars 1949.

2. Sum § 3 verður sett:

Við sölu av gjaldskyldugum vörum, har gjaldið er greitt áðrenn 9. mars 1949 má prisurin ikki verða hækkaður, orsakað av teim hækkaðu innflutningsgjöldunum.

Við sölu av gjaldskyldugum vörum, sum innflutningsgjald verður goldið fyri 9. mars 1949 ella seinri, má gjaldhækkarin ikki áleggjast prisinum uttan toyvi frá prisaussingarráðnum og, ið hvussu er, ikki virka prishækkandi út yvir ta peningahædd, ið svarar til ta verunligu gjaldhækkkan.

Brot móti hesum fyriskipanum verða at revsa við sektum, ið falla til landskassan, og harumframt verða tær vørur, sum royndar eru at selja móti teimum ásettu reglum, konfiskeraðar til góðar fyri landskassan.

Broytingaruppskot nr. 1.

1. Som § 2 sættes:

De ved § 1 ændrede afgifter opkræves fra og med 9. marts 1949 af alle varer, der ikke af de afgiftsopkrævende myndigheder er tilladt udleveret indførerne til fri rådighed (afgiftskvittering eller udleveringstilladelse ikke udstedt), uanset om indførsel måtte have fundet sted inden 9. marts 1949.

2. Som § 3 sættes:

Ved salg af afgiftspligtige varer, for hvilke afgiften er betalt før 9. marts 1949, må prisen ikke forhøjes på grund af de forhøjede indførselsafgifter.

Ved salg af afgiftspligtige varer, for hvilke indførselsafgift betales den 9. marts eller senere, må afgiftsforhøjelsen ikke tillægges priser uden priskontrolrådets tilladelse og i hvert fald ikke virke prisfordyrende udover de til den virkelige afgiftsforhøjelse svarende beløb.

Overtrædelse af disse bestemmelser straffes med bøder, der tilfalder landskassen, hvorhos de varer, som er søgt afhændet i strid med de givne bestemmelser kan konfiskeres til fordel for landskassen.

Broytingaruppskot nr. 2.

Broytingaruppskot nr. 2.

1. Sum § 4 verður sett:

Í § 10 í lóg nr. 53, 15. mars 1939 verða gjórdar hesar broytingar:

		kr.
a.	Øl	1 litur 0.20
b.	Mineralvatn, limonada, citrónvatn o. t. eins og aðrar alkoholfriar drykkjuvørur (t. v. s. sum innihalda í mesta lagi 2,5 prósent av alkoholi), sum gjórdar eru av fruktsaft	1 litur 0.20
c.	Chokolátu og chokolátuvørur, lakressvørur eins og sukurvørur so sum karamellur, bon-bons, marcipan, bomm o. t.	1 kg 2.00

2. § 2 í uppskotinum verður § 5.

1. Som § 4 sættes:

Í § 10 í lov nr. 53, 15. marts 1939, foretages følgende ændringer:

		kr.
a.	Øl	1 liter 0,20
b.	Mineralvand, limonade, citronvand o. dsl. samt andre alkoholfri drikkevarer (d. v. s. med indhold af højst 2,5 rumprocent alkohol), fremstillet af frugtsaft	1 liter 0,20
c.	Chokolade og chokoladeprodukter, lakridsvarer samt sukkervarer såsom karameller, bonbons, mælkepan, bolcher o. lign.	1 kg 2,00
3.	§ 2 i forslaget bliver § 5.	

Viðmerkingar

Núverandi gjald fyri at framleiða øl í Føroyum er 10 øyru pr. lítur, mineralvatn 10 øyru pr. lítur og fyri chokolátu og sukkervørur 25 øyru pr. kg. Mælt verður til at hækka hesi gjøld sum nevnt.

2. og 3. viðg. 3. mars. Lógaruppskotsins § 1 r pt. 2—11 og pt. 15 2: samtykt 18—0, pt. 28—39 samtykt 17 0, pt. 40 sett undir atkvøðu greiðslu við **navnakall**: **Ja atkvøddu**: L. Zachariassen, H. Djurhuus, M. Holm, P. Niclasen, Joh. Poulsen, Johan Reinert, W. Smith, Fr. Bláhamar, S. Ellefsen, J. P. Davidsen. **Atkvøddu ikki**: P. Petersen, P. M. Dam, R. Long, Jens Chr. Olsen, P. H. Weihe, A. Sørensen, Th. Petersen, J. Fr. Øregaard. **Burtur**: S. P. Zachariassen, Kr. Djurhuus, og varð pt. 10 so stalt burturdottið, bert 10—0. Pt. 63 varð harnæst sett undir atkvøðugr við **navnakall**: **Ja atkvøddu**: P. M. Dam, M. Holm, P. Niclasen, Jens Chr. Olsen, Johan Poulsen, P. H. Weihe, W. Smith, Fr. Bláhamar, A. Sørensen, Th. Petersen, S. Ellefsen, J. Fr. Øregaard. **Atkvøddu ikki**: P. Petersen, L. Zachariassen, R. Long, J. P. Davidsen. **Burtur**: H. Djurhuus, S. P. Zachariassen, Kr. Djurhuus, og varð pt. 63 so stalt samtykt við 12—0. § 2 samtykt 16—0. Broytingaruppskot nr. 1, pt. 1 og 2, samtykt 16—0, og broytingaruppskot nr. 2, pt. 1 og 12, samtykt 16—0. Lógaruppskotið í síni heild samtykt 16—0.

118. Løgtingslóg um útflutningsgjald

1. viðg. 12. mars 1949. Framl. 14. mars

nevndarálit

Landsstýrið hefur í skrivi av 8. mars 1949 lagt fram á tingborð mátt um hækkan av avgiftini uppá salt- og klippfisk við 1 oyra uppá kg til lutvísar rindan av rakstrarhallinum í fíggjarlógarsuppskoti stýrisins. Málid er beint í fíggjarnevndina.

Minnilutin (P. M. Dam og J. Fr. Øregaard) úttalar, at um uppskotið um hækkan av tollinum, ið verður metið at geva 700.000 kr., og uppskotið um broytni av lögtingsskattalógini, ið verður metið til at geva um milliónina í meirinntøku, verða samtykt, vil tann á henda hátt vunna meirinntøka saman við vøksstrinum av tí vanliga lögtingsskattinum, ið stendst av, at skattainntøkan í 1948 er vaksin so munandi, vera nóg mikið at rinda útreiðslurnar á fíggjarlógini, ið sami minniluti er gíngin við til at samtykkja. So státt heldur minnilutin tað ikki vera neyðugt at seta uppskot um hesa avgift.

Minnilutin (Joh. M. Fr. Poulsen og P. H. Weihe) setir ikki uppskot fram og er principielt ikki fyri at leggja byrði á fiskivinnuna, serliga ikki, tá ið hon hefur ílt við at bera seg.

Minnilutin (Hákon Djurhuus, R. Long og Th. Petersen) kann ikki taka undir við landsstýrisins uppskoti um at hækka útflutningsgjaldið á saltfiski og klippfiski, tí hetta er beint óvanligur vegur at ganga fyri at standa móti vanligum landsútreiðslum, og heldur minnilutin, at hann einans kann forsvarast, har talan er um at standa móti útreiðslum, ið beinleiðis eru fiskivinnuni til bata, sum t. d. umboð í fremmandum landi.

Sjálvandi eigur tað ikki at vera hall í fíggjarætlanini, men tað er tað heldur ikki. Um einans tey uppskot, minnilutin hefur styðjað, verða samtykt, so verður eitt avlop av um leið 40.000 kr., og um øll uppskot, minnilutin hefur framsett, verða samtykt, so verður at resta í kr. 101.968,00. Inntøkan av lögtingsskatti er nú sett til kr. 4.200.000,00, men her skal viðmerkjast, at skatturin 1948 gav í vanligari álikning kr. 3.782.708,00, og eftirlíkingin frá líkningarráðnum gav ca. 150.000 kr. ella til saman kr. 3.932.708,00, og tað er fíggjarnevndini kunnugt, at skattainntøkan í ár er vaksin í øllum kommunum, frætt er frá, og við so stórum muni, at tað liggur frá um 12 % til um 50 % vøksur, so skatturin fyri 1949 kann óttaleyst metast til kr. 4.500.000,00, og so er væl av avlopi á fíggjarætlanini.

Um neyðugt skuldi verið at skaffa nýggjar inntøkur, eisini fyri at stimbra yvirtøkuna, so er stóðan tann, at fíggjarárið nú gongur til 31. mars 1950, og landsstýrið fær kunnleika um tann veruliga lögtingsskattin í mai 1949, so tað er góð tíð hjá landsstýrinum at taka henda spurning upp á ólavskutinginum. Spurningurin um hækkan av virðistelli á ónyttuvørum (silki, vattasmýrsla o. a.) eigur av landsstýrinum at verða kannaður sum fyrsta veg til størri inntøkur.

uppskot

Málið verður aftursent landsstýrinum, visandi á álitid.

**Uppskot frá Landsstýrinum
tíð
løgtingslóg um útflutningsgjald.**

§ 1.

§ 1 í kunningarð nr. 30, 2. september 1947, fyrsta deili, verður orðað so:

»Av hvørjum kg av saltfiski og klippfiski, sum fluttur verður úr Føroyum, skal verða gildið útflutningsgjald 2 øyr til landskassan».

§ 2.

§ 4 verður orðað so:

»Nærri reglur um innheimtan av gjöldum og eftirlitsreglur verða at áseta av landsstýrinum við kunningarð».

§ 3.

I § 5 verður orðið »amtsgrunnurin» broytt til »landskassan».

§ 4

Henda lóg kemur í gildi beinan vegin, og samstundis fara úr gildi kunningarð nr. 27, 24. juli 1944, sbr. kunningarð nr. 34, 19. september 1947, um gjald við feskfiskasølu o. a. og § 6 í lóg nr. 71, 23. mars 1932, um fiskavráking í Føroyum.

Løgtingslóg um udførselsafgift.

§ 1.

§ 1 í kundgørelse nr. 30, 2. september 1947, første stykke, affattes således:

»Af hvert kg saltfisk og klipfisk, som udføres fra Færøerne, svares udførselsafgift til landskassen, 2 øre».

§ 2.

§ 4 affattes således:

»Nærmere bestemmelser om afgifternes opkrævning og kontrolbestemmelser fastsættes ved bekendtgørelse, der udstedes fra landstyre».

§ 3.

I § 5 ændres ordet »amtsfonden» til »landskassen».

§ 4

Denne lov træder i kraft straks, og samtidig ophæves kundgørelse nr. 27, 24. juli 1944, jfr. kundgørelse nr. 34, 19. september 1947, om afgift ved ferskfiskesalg m. v. og § 6 i lov nr. 71, 23. marts 1932, om vrangning af fisk på Færøerne.

Viðmerkingar:

Landsstýrið framlegði á ringi 30. juli 1948 uppskot til figgjarlóg fyri figgjarárið 1949/50, vísandí hall 1 milj. kr., og boðað varð frá, at landsstýrið seinni vildi seta fram uppskot til inntøkulógir.

Eitt av hesum uppskotum er hetta uppskot til lóg um útflutningsgjald, hareftir gjaldið á hvørjum kg av saltfiski og klippfiski, sum út-

flutt verður úr Føroyum, verður hækkað frá 1 oyru til 2 oyru. Hetta verður ætlað at geva meirinntøku árliga 300.000 kr.

Mælt verður til at avtaka gjaldið við feskfiskasølu o. a. og gjaldið fyri vraking.

2. og 3. viðg. 15. mars. Uppskot landsstýrisins § 1 fall, bert 4 - 0.
Uppskot nevndarinnar samtykt 17—0.

119. Lykt norður við Streym

Frantil. 10. mars 1949

álit

8. februar 1947 samtykti tingið at seta eina lykt norður við Streym. Lyktin varð uppsett í december mánaða 1947.

24. februar í ár kom Hans P. Joensen, Haldórsvík, á fund við fiskivinnunevndina, og greiddi hann frá, at lyktin norður við Streym ikki var í lagi, ljósið sást ov stutt, og lyktin var oftani í ólagi, so hon ikki brendi. Íbúgvarar í Sundalagnum ynskja at fáa ein nýggjan vita á Stongina og eina lykt á Flesina.

Hans P. Joensen heitti á fiskivinnunevndina um at fáa hesi umtalaðu ljós gjørd í summar, so at siglingin gjøgnum streynin kundi gerast tryggari, tá ið náttin aftur fer at vera myrk.

Fiskivinnunevndin hevur havt samráð við lögtingsverkfrøðingin, og helt hann, at ein betri víti eigur at koma á Stongina, og at eitt ljós verður sett á Flesina. Hesum vil hann geva sítt besta viðmæli.

Viðvíkjandi kostnaðinum fyri hesi ljósini hevur verkfrøðingsskrivstovan ikki í lötuni nakrar prisir at halda seg til, men at seta ein »acetyla«-vita kann ætlast at kosta um 3—4.000, — kr.

At seta ein tilíkan vita á Flesina vil vera væl dýrari, og at tað verður ógvuliga torført at seta vitan.

Verkfrøðingsskrivstovan vil kanna, um ikki flesin kann merkjast á ein meira einfaldan hátt, helst við onkrum reflekterandi, sum afturkastar ljósið frá ljósveitraranum á Stongini.

Um tilíkt kann gerast við góðum úrsliti, vildi tað minnkað ugv um kostnaðin.

Fiskivinnunevndin vil mæla tinginum til at viðtaka hetta uppskot.

uppskot

- I. Verkfrøðingsskrivstovan verður biðin um í summar at seta upp tey í álitinum nevndu ljós norður við Streym.
- II. Peningurin verður goldin úr landskassanum.

2. viðg. 12. mars. Uppskot nevndarinnar samtykt 14 — 0.

120. Løgtingslóg um frítíð við lön

1. viðg. 12. mars 1949. Framl. 14. mars

álit

Landsstýrið legði 12/3 (3 dagar áðrenn tingið varð stítið) fyrri tingið uppskot til løgtingslóg um frítíð við lön.

Ymsamálaneyndin, ið fekk málið til viðgerðar, heldur, at tað ikki kann vera rætt at avgreiða so stórt mál eftir nøkrum dögum. Hartil kemur, at henda lóg m. a. sipar til lærlingalógina av 7. maí 1937, sum er til umhugsunar og um at koma í ljósmála.

So stótt setir ymsamálaneyndin fram hetta

uppskot

Málið verður á hesum sinni lagt niður, men tikið upp aftur á Ólavsøku 1949.

2. viðg. 15. mars. Uppskot neyvdarinnar samtykt 15---0.

Uppskotið er samtykt.

120. Løgtingslóg.

121. Løgtingslóg um broyting í lóg um innflutningsgjöld (smugling)

1. viðg. 14. mars 1949. Framlagt

álit

Landsstýrið hevur lagt fram fyrri Løgtingið uppskot til løgtingslóg um broyting í lóg nr. 53 av 15. mars 1939 um innflutningsgjöld.

Málið hevur verið til viðgerðar í fíggarneyvndini, og skal neyvdin mæla til, at tingið samtykkir uppskot landsstýrisins.

uppskot

Løgtingið samtykkir uppskot landsstýrisins um broyting í lóg nr. 53 av 15. mars 1939 um innflutningsgjöld.

**Uppskot frá landsstýrinum
til**

Løgtingslóg um broyting í lóg nr. 53, 15. mars 1939, um Innuflutningsgjöld.

§ 1.

Lógarimmar § 21 verður orðað soleiðis:

«1. pt. Tá ið tær í hesi lóg nevndu vørur verða innsmugglaðar, ella roynt verður at smuggla tær inn, verða í øllum førum vørurnar og emballagan konfiskerað og undir skerptum atstøðum harumframt flutningstólið við øllum tilhoyrandi, sum nýtt varð til hetta endamál, ella sum nýtt verður til at flyta vørurnar, eftir at hon er smugglað til landið. Tó verða fôr uppá 30 tons netto ella meira ikki konfiskerað. Tað er ikki meyt fyri hesa konfiskation, at ávarin av avvarðandi flutningstóli er prógvaður at vera kunnugur við, at flutningstólið er nýtt til slíkt endamál, men er tað nóg mikið, at atstøðurnar bera inni honum. í førum, tá uppiborin konfiskation av einihvørjari orsök ikki kann verða framd, verður at rinda konfiskationsvirðið. Flutningstól eru í øllum førum heft av sektum o. ø., ið álagdar eru ikki bert ávaranum, men eisini fôrara, manning, bilfôrara, vognfôrara ella tólikum.

2. pt. Høvuðsmenn og hjálparmenn í innitari ella royndari smugling av vørum av tí slag, sum nevnt er í hesi lóg, verða revsaðir við sektum upp til 20.000 kr. ella fongslí (sbr. »Almindelig borgerlig Straffelov« § 25). Somu revsing fáa persónar, sum viðvirka við sølu av vørnum her í landinum ella sjálvir keypa tær, hóast teir vita av, gruna ella eftir atstøðunum, serliga vegna prísir á vørnum, áttu at grunað, at tær eru innsmugglaðar; umframt verða vørurnar og emballagan konfiskeraðar ella konfiskationsvirðið galdið. Um smugling fyrr er farin fram, og málið ta varð avgjørt av dómstólunum, kann avvarðandi verða dømdur til trælrunarvinnu í upp til 2 ár, eins og hann, um honum verður dømdur frælsisstraffur, og brotsgerðin stendur í samband við vinnu, sum avvarðandi rekur, kann verða frákendur rættin til at reka nevndu vinnu og møguliga aðra vinnu av líknandi slag í tíðarskeiði ásettum í dómnum. Nevnda tíðarskeið verður roknað frá tí degi, tá straffurin er liðin ella endaliga burturdottin vegna náðing. Er nevndi rættur frákendur avvarðandi í longri tíð enn 3 ár, kann landsstýrið eftir samráð við fútan geva honum rættin aftur.

3. pt. Verður far undir 120 tons hitt innan fyri sjómark, og tað hevur vøru umborð av tí slag, sum nevnt er í hesi lóg, og til avgjaldshædd uppá minnst 200 kr., verður hetta hildið at vera smuglingarroynd, uttan so er, at reiðiliga líkt er til, at farið ikki siglir í smuglingarørindum.

4. pt. Onnur brot ella aðrar brotsroyndir móti hesi lóg verða revsað við sektum, varðhaldi ella fongslí.

5. pt. Sektirnar fara í landskassan.

§ 2.

Lógarimmar § 22 verður orðað soleiðis.

1. pt. Tollreglan kann áleggja sektir fyri brot ella brotsroyndir móti hesi lóg ella reglum ásettum við heimild í hesi lóg, uttan so, at hon heldur, at frælsisstraffur átti at verið álagdur, ella tollreglan annars skuldi ynskt málið avgjørt av dómstólunum. Landsstýrið kann, tá atstøðurnar tala fyri, minnka ella eftirgeva sektir, sum tollreglan hevur álagt. Hann, ið sum omanfyri nevnt, hevur fingið sekt álagda av tollregluni, kann innan 14 dagar aftaná skrivliga krevja at fáa málið lagt fyri rættin og avgjørt har.

2. pt. Um persónur, sum býr her í landinum, og frammanundan við dómi er fundin skyldugur í broti móti hesi lóg ella í rættinum hefur tikið við sekt fyri brot móti einum av hesum ásetanum, aftur brýtur ásetanirnar, soleiðis at honum verður dømdur frælsisstraffur, skal í dóminum verða ásett, at hetta verður at lýsa. Síðani greiðir lögreglan stutt frá dóminum í almenna lýsingarblaðnum og øðrum nógv limum bløðum, soleiðis at navn og bústaður hjá tí dømda verða nevnd. Útreiðslurnar av lýsingini verða roknaðar uppá kostnaðin av sakini.

3. pt. Sektir fyri brot móti hesi lóg kunna verða innheimtaðar við panting, eins og hann, ið sekt hefur fingið kann verða tikin í varðhald samsvarandi vanligu reglum lóggávuinnar.

§ 3.

Henda lóg fær gildi heinan vegin.

Uppiskoyti til uppskot til

løgtingslóg um breytan av lóg nr. 53. 15. mars 1939, um innflutningsgjöld.

Sum síðsta punktum í § 1. 1. pt.:

Finnst eingin ávari til tær vørurnar, sum goymdar eru á skipinum, og sum eru av tí slag, sum nevnt er í hesi lóg, heftir skipið í øllum før-
um fyri sektina.

Sum nýtt 6. pt.:

Fyri brot uppá tollreglunnar lás og sigli stendur hann til svars, sum hefur fingið láslø og siglið í varðveitslu sína, uttan so, at hann prógvar, at brotið ikki er av hansara atvoldum, og at hann hefur gjørt tær rimiligu fyriskipanir, sum vanligu vildu forðað tí.

Sum nýtt 7. pt.:

Við eftiransing við inn- og útflutningi av vørum, peningi o. ø., hefur tollreglan rætt til at eftirhyggja persónar, sum ferðast til landið og hiðani frá, ella á líknandi hátt, sum við tollreglunnar eftiransing av skipum ella við ferðslu til og frá skipi, eru undir tollreglunnar umsjón. Uttan so, at eftirlitið bert viðvíkir teim ytru klæðunum, mugu persónar bert verða eftirhugdir, tá rimlig orsök er til at halda, at avvarðandi ólógliga hefur vøru, pening o. ø., goymt uppá á sær. Um tollreglunnar atgongd til at krevja lögreglunnar hjálp við eftirlitið galda samu reglur, sum fyri tollreglunnar virki yvirhøvur.

Sum nýtt 8. pt.:

Eftirlitið skal fara fram við størsta ansi og má ikki ganga longri, enn neyðugt er fyri eftiransingini. Tá persónur verður eftirhugdur, kann verða kravt, at vitni, nevnt av avvarðandi, er til staðar. Bert persónar av sama kyni, sum hann, ið eftirhugdur verður, kunna útfinna eftirlitið og vera til staðar sum vitni.

Forslag
til

lagtingslov om ændring i lov nr. 53 af 15. marts 1939 om indførsels-
afgifter.

§ 1.

Lovens § 21 affattes således:

Stk. 1. Indsmugling eller forsøg på indsmugling af de i nærværende lov nævnte varer medfører -- foruden i alle tilfælde konfiskation af varerne og disses emballage -- tillige under skærpende omstændigheder konfiskation af det eller de befordringsmidler med tilbehør, som er anvendt i nævnte øjemed, eller som efter sket indsmugling anvendes til videre befordring af varerne her i landet. Undtaget fra konfiskation er dog fartøjer på 30 tons netto eller derover. Det kræves ikke som betingelse for sådan konfiskation, at ejeren af det pågældende befordringsmiddel er overbevist om kendskab til det øjemed, befordringsmidlet er anvendt til, men det er tilstrækkeligt, at omstændighederne peger imod ham. I tilfælde, hvor forskyldt konfiskation af en eller anden grund ikke kan ske, tilsvares konfiskationsværdien. Ethvert befordringsmiddel hæfter derhos i alle tilfælde ikke alene for de af ejeren, men også for de af fører, mandskab, chauffør, kusk eller lign. forskyldte bøder m. v.

Stk. 2. Med bøder indtil 20.000 kr. eller fængsel (jfr. almindelig borgerlig straffelov, § 25) straffes hovedmænd og medhjælpere ved fuldbyrdet eller forsøgt indsmugling af varer af den i nærværende lov omhandlede art. Med samme straf anses personer, som medvirker ved varenes salg her i landet eller selv køber dem, uagtet de er vidende eller har formodning om eller dog efter omstændighederne, således navnlig under hensyn til varenes pris, burde have formodning om, at varerne er indsmuglede, hvorhos varerne eller deres konfiskationsværdi tilsvares. I gentagelsestilfælde kan, forudsat at den tidligere sag er afgjort ved domstolene, tvangsarbejde i indtil 2 år anvendes, hvorhos pågældende, såfremt han idømmes frihedsstraf, og forseelsen slår i forbindelse med en af ham udøvet næringsvirksomhed, kan frakendes retten til i et ved dommen nærmere fastsat tidsrum at drive den pågældende næring og eventuelt anden næring af beslægtet art. Nævnte tidsrum regnes fra den dag, da straffen er udstået eller endeligt bortfaldet i henhold til benådning. Er nævnte ret frakendt domfældte for længere tid end 3 år, kan landstyreten efter forhandling med politimesteren (landfogden) gengive ham den frakendte ret.

Stk. 3. Træffes et fartøj på under 120 tons netto inden for territorialgrænsen indehavende varer ombord af den i nærværende lov omhandlede art og til et afgiftsbeløb af mindst 200 kr., anses forsøg på indsmugling at foreligge, medmindre der kan skabes overvejende sandsynlighed for, at fartøjet ikke sejler i smuglerøjemed.

Stk. 4. Anden overtrædelse af nærværende lov og de i medfør af loven fastsatte regler eller forsøg herpå straffes med bøde, hæfte eller fængsel.

Stk. 5. Bøderne tilfalder landskassen.

§ 2.

Lovens § 22 affattes således:

Stk. 1. Bøder for overtrædelse af nærværende lov og de i medfør af

loven fastsatte regler kan ikenbæ: af toldvæsenet, medmindre eller toldvæsenets skøn frihedsstraf er forskyldt, eller toldvæsenet iøvrigt måtte ønske sagen afgjort ved domstolene. Landstyre kan, når omstændighederne taler herfor, nedsætte eller eftergive de af toldvæsenet pålagte bøder. Den, hvem toldvæsenet som ovennævnt har pålagt bøde, kan inden 14 dage efter bødepålægget skriftligt begære sagen indbragt for og afgjort af retten.

Stk. 2. Dersom en her i landet boende person efter ved tidligere dom at være fundet skyldig for overtrædelse af denne lov eller efter inden retten at have vedtaget bøde for overtrædelse af en af disse bestemmelser påny overtræder bestemmelserne, således at frihedsstraf idømmes, bliver det i dommen at bestemme, at der skal finde bekendtgørelse herom sted. Politiet bekendtgør derefter i det offentlige kundtgørelsesblad og i andre udbredte blade en forkortet gengivelse af dommens indhold, således at domfældtes navn og bopæl angives. Udgifterne ved bekendtgørelsen betragtes som hørende til sagens omkostninger.

Stk. 3. Bøder for overtrædelse af denne lov kan inddrives ved udpantning, ligesom de eventuelt kan gøres til genstand for afsoning efter lovgivningens almindelige regler.

§ 3.

Denne lov træder i kraft straks.

Tilføjelser til forslag til

ingtingslov om ændring i lov nr. 53 af 15. marts 1939 om indførselsafgifter.

Som sidste punktum i § 1, stk. 1.

Findes ingen ejermænd til de i skibet forstukne varer af den i nærværende lov omhandlede art, hæfter skibet i alle tilfælde for bøden.

Som nyt stk. 6.

For brud på toldvæsenets lås og segl er den ansvarlig, i hvis vare-tægt låsen og seglet har været betroet, medmindre denne beviser, at brudet ikke skyldes ham, samt at han har truffet sådanne rimelige foranstaltninger, som normalt ville hindre brudet.

Som nyt stk. 7.

Ved kontrollen med ind- og udførslen af varer, penge m. v. er toldvæsenet berettiget til at foretage eftersyn af personer, som indrejser her til landet eller udrejser herfra, eller som på tilsvarende måde, såsom under toldvæsenets inkvirering af skibe eller ved passagen til og fra skib, er undergivet toldvæsenets opsyn. Medmindre undersøgelsen begrænses til den ydre beklædning, må eftersyn på personer kun foretages, når der findes rimelig grund til at antage, at vedkommende ulovligt medfører varer eller penge m. v. skjult på person. Om toldvæsenets adgang til at kræve politiets medvirken ved eftersyn, gælder samme regler som for toldvæsenets forretninger iøvrigt.

Som nyt stk. 8.

Eftersynet skal ske med størst mulig hensynsfuldhed og må ikke være videregående, end de kontrolmæssige formål nødvendiggør. Ved eftersyn på person kan det kræves, at eftersynet overværes af et af de pågældende udpeget vidne. Eftersynet må kun udføres og overværes af personer af samme køn, som den person, der skal efterses.

2. viðg. 15. mars og 3. viðg. 16. mars. Uppískoðti til lógaruppskots-
ins § 1 samtykt 19--0. § 1 so broytt og 8; 2 og 3 og lógaruppskotið í síni
neild samtykt 19--0.

122. Vísindaligt arbeiði viðvíkjandi føroyskum fugli

Framlagt 12. mars 1949

nevndarálit

Í 1946 samtykti tingið at heimila landsnevndini at veita Niels Petersen, Nólsoy, hóskað styrk til vísindaligt arbeiði viðvíkjandi føroyskum fugli (smb. 9/XIII/1946).

Í skrivi frá 10. januar 1949 hevur Niels Petersen aftur aftur beitt á tingið, har hann sigur frá, at arbeiðið hevur tikið honum longri tíð enn reftað av fyrstan tíð.

Hann hevur latið fylgt við skrivinum:

Listu yvir fann fugl, hann higartil hevur arbeitt til savnið og uppskot til yvirtilt yvir bú- og ferðafugl í Føroyum.

Ættanin er fyrst og fremst at gera savn av uppstillaðum fugli og hartil hoyrir eitt savn av skinnløgðum fugli.

Tað hevur nú eydnast honum at fáa til vega listu yvir gresk og latínsk fuglanøvn v. m.

Hann skilar til at endanum, at tilíkum savni og hartilhoyrandi frágreiðsla um evnið, so tað verður av viði og kann standa fyrri kanthring av fuglakønnum mounum, týrvar størri arbeiði og tekur longri tíð og bíður so stutt tingið um at leingja tíðina fyrri styrkveitingini og framvegis eina tíð fram yvir veita honum styrk til hetta arbeiðið.

kísini er það hansara ættan at geva hesi sovn ut til sína tíð.

Fíggarnevndin er samd um at mæla tinginum til at endurnýggja tann veitta styrkin og økja hann uppi kr. 300 um mánaðin frá 1.4.49 til 31.3.1950, so hetta týðningarmikla arbeiðið kann haldast fram og at koma aftur til málið, tá arbeiðið er liðugt til útgávu.

So statti setir nevndin fram hetta

uppskot

Tingið veitir Niels Petersen, Nólsoy, kr. 300 um mánaðin frá 1. april 1949 til 31. mars 1950.

Hesin peningur verður at rínda av tí peningahædd, landsstýrið fær til nýtslu á fíggarættanini 1949/50

2. viðg. 14. mars og 3. viðg. 15. mars. Uppskot nevndarinnar samtykt 18—0.

123. Kunngerð um broytan av kunngerð um útflytan av fiski

1. viðg. 14. mars 1949. Framlagt

álit

Landsstýrið hevur lagt fram fyri tingið uppskot til kunngerð um broytan av kunngerð nr. 20 av 25. september 1948 um útflutning av fiski, hareftir landsstýrið, tá serligar umstøður krevja tað, kann geva serloyvi.

Málið hevur verið til viðgerðar í fíggarnevndini, og er nevndin samd um at mæla til, at tingið samtykkir uppskotið frá landsstýrinum.

uppskot

Løgtingið samtykkir uppskot landsstýrisins til kunnugerð um breytingu av kunnugerð nr. 20 av 25. september 1948 um útlutning av fiski.

Uppskot frá landsstýriðum

til

kunnugerð um breyting av kunnugerð nr. 20 av 25. september 1948 um útlutning av fiski.

§ 1.

Stk. 2 í § 1 verður orðað soleiðis:

»Landsstýrið kann tó, har serligar umstøður krevja tað, geva serloyvi«.

§ 2.

Henda kunnugerð kemur í gildi beinan vegin.

Bekendtgørelse

om

ændring i bekendtgørelse nr. 20 af 25. september 1948 om udførsel af fisk.

§ 1.

Stk. 2 i § 1 affattes således:

»Landsstyret kan dog, hvor særlige forhold måtte kræve det, meddele dispensation«.

§ 2.

Denne bekendtgørelse træder straks i kraft.

2. viðg. 15. mars og 3. viðg. 16. mars. Uppskot landsstýrisins § 1 samtykt 15—0 og § 2 og uppskotið í síni heild samtykt 16—0.

124. Einkarrættur og veðhald til Thorshavn Mælkeforsyning & Margarinefabrik

Framl. 14. mars 1949

nevndarálið

Landsstýrið hevur við skrivi, dagtest 11. mars 1949, sent fíggar-nevndini umsókn frá Thorshavn Mælkeforsyning & Margarinefabrik um ábyrgd fyri láni uppá 300.000 kr. til umbótan av m.b. »Trónda« og til keyp av nýggjum ferðafólkabáti.

Landsstýrið mælir til, at tingið samtykkir lóg, ið gevur landsstýrinum heimild til tingsins vegna at taka ábyrgd fyri einum láni uppá kr. 300.000 til felagið.

Viðvíkjandi einkarrætti og siglingarløyvi mælir meirilutið til at taka undir við landsstýrinum.

Ein meiriluti (P. M. Dam, J. Fr. Øregaard, Joh. M. Fr. Poulsen og P. H. Weihe) mælir tingsinum til at taka ábyrgd fyri umsøktu láni.

Minnilutið (H. Djurhuus, R. Long og Th. Petersen) kann ikki taka undir við einkarrætti ella ábyrgdaráttun, men má fasthalda, at landsstýrið má koma við uppskoti til nógv meira hóskaði sigling og fær.

Uppskot:

Frá meirilutunum:

Løgtingslóg um ábyrgd fyri láni upp til 300.000 kr.

§ 1.

Landsstýri Føroya verður heimlað til tingsins vegna at taka ábyrgd fyri láni upp til kr. 300.000, sum A/S Thorshavn Mælkeforsyning & Margarinefabrik verður at taka til umvølan av m/b »Trónda« og keyp av nýggjum post- og ferðafólkaskipi at nýta í Skálafjarðar- og Sundalags-sigling.

§ 2.

Henda lóg fær gildi beinan vegin.

Lagtingslov om garanti for lån indtil 300.000 kr.

§ 1.

Færøernes landsstyre bemyndiges til på tingets vegne at garantere for lån indtil kr. 300.000, som A/S Thorshavn Mælkeforsyning & Margarinefabrik måtte optage til reparation af m/b »Trónda« og til køb af ny post- og passagerbåd til brug ved rutefart i Skálafirði og Sundalagslagnum.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

Braytingaruppskoti

Í staðin fyrir meirilutauppskotið verður sett:

Málið verður geymt til komandi Olavsokutíngeldis.

2. viðg. 15. mars og 3. viðg. 16. mars. Braytingaruppskotið samtykt 13—0. Meirilutauppskotið so stalt burlardottu.

125. Lögtingslóg um lán til Klakksvíkar kommunu

1. viðg. 15. mars 1949. Framlagð

Uppskoti frá landsstýrinum

tí

lögtingslóg um lán til Klakksvíkar kommunu.

§ 1.

Landsstýrið verður heimilað at geva Klakksvíkar kommunu loyvi til at taka lán, stórt 200.000 kr., til viðkan av el-verkinum og tingsins vegna at taka ábyrgð fyri hesum láni.

§ 2.

Henda lóg fær gildi beinan vegin.

Lagtingslov om lán til Klaksvig kommune.

§ 1.

Landsstyret bemyndiges til at give Klaksvig kommune tilladelse til at optage lán, stórt 200.000 kr., til udvidelse af el-værket og til på tings vegne at garantere for dette lán.

§ 2.

Denne lov træder i kraft straks.

Viðmerkingar:

Tingið samtykti í januar 1947 at geva Klakksvíkar kommunu loyvi til at taka lán upp til 1,2 mill. kr. til viðkan av el-verkinum, eins og tingið tók ábyrgð fyri nevnda láni. í brævi 13. december 1948 søkir

kommunan um leyvi til at taka lán 200.000 kr. aftrat. Landsverkfrøðingurin hevur í brævi D. h.a. greitt frá, hví tað er neyðugt hjá kommununi at taka eykalán. 130.000 kr. eru til eykaorkjan av leiðningsnetinum, sum ikki varð roknað við, at neyðugt var at gera í ár.

Hartil kemur, at ymsir prisir eru hækkaðir, síðan kostnaðarættanin varð gjørd í 1946.

Landsstýrið mælti til, at frammanfyri standandi uppskot verður samtykt.

2. viðg. 15. mars og 3. viðg. 16. mars. Lógaruppskotsins §§ 1 og 2 og lógin í síni heild samtykt 16--0.

126. Løgtingslóg um innflytan av vørum

1. viðg. 15. mars 1949. Framlagt

Álið

Sum limur av valutanevndini hava lögtingsmennirnir Thorstein Petersen og J. Fr. Øregaard sett fram uppskot til lögtingslóg, ið miðar móti at seta mark fyri og umsjón við innflytan av vørum til Føroyar og flytan av peningi úr Føroyum.

Ymsamálaneyvndin, ið hevur viðgjørt málið, ásannar, at Føroyar síðan kríggslok hava verið illa royndar gjaldloyrliga særð.

Umskipanin av gjaldstovuni hevur ført við sær, at vit nú hava fasta tøkur á innfluttainginum úr øllum londum uttan Danmark.

Í sínum arbeiði er valutamíðstöðin komin fleam á smugur í hesi skipan. T. d. koma vørur um Danmark sum transittvørur ella um fríhavna, sum vera goldnar í danskum krónum og so stutt uttan eftirlit.

Nevndin býtti seg í ein minniluta (P. M. Dam), ið mottú fyri W. Smith, og ein meiriluta (P. Niclasen og Martin Holm).

uppskot

Minnilutin (P. M. Dam):

Lógaruppskotið verður sent landsstýrinum til umhugsunar og at givið verður stýrinum heimild til at seta lógina ella part av lógini í gildi, um tað heldur tørvar vera til tess.

Meirilutin (P. Nielsen og Martin Holm):

Lógaruppskotið verður samtykt við hesum broytingum:

- I. í gr. 2. 2. patti, verður 5.000 kr. broytt til 2.500 kr. og gr. 3 verður orðað soleiðis:
 »Innflytan av vørum gjøgnum post — undantikið gávupakkum, avisum, vikubløðum og øðrum prenti — er ikki loyvt uttan loyvi frá valutamiðstøðini«.

»Indførsel gennem postvæsenet af varer — bortset fra gavepakker, aviser, ugeblade og andre tryksager — kan ikke finde sted uden tilladelse fra valuta-centralen«.

II. Málið verður uppturtikið á Ólavsøkingsetuni 1949.

**Uppskot frá Th. Petersen og J. Fr. Øregaard
til
løgtingslóg um innflutning av vørum.**

§ 1.

Vøra, ið er á bandnum lista, kann ikki innflytast, uttan at loyvi frammanundan er fingið frá valutamiðstøðini, sjálvt um innflytanin gongur um Danmark, og sjálvt um galdið skal verða í danskum krónum.

§ 2.

Tað í kunningarð nr. 46 av 2. december 1940, § 3, 1. pt., ásetta bann móti beinleiðis og óbeinleiðis flytan av peningi til Danmarkar verður avtikið.

Fyri at hava neyðturvilligt yvirtil yvir peningaorku landsins fær valutamiðstøðin heimild til frá poststovninum, bankunum, sparikæssunum og øðrum at krevja upplýsing um peningaflytanir yvir 5.000 kr.

§ 3.

Við innflytan av bløðum, vikubløðum og øðrum prenti eins og gávupökkum gjøgnum post krevst einki loyvi frá valutamiðstøðini. Miðstøðin verður heimilað til at skipa fyri og kunngeva, hvørjar aðrar vørur kunnu innflytast gjøgnum post uttan innflutningsloyvi frá valutamiðstøðini.

§ 4.

Brot móti hesum reglum og fyriskipanum ásettum av valutamiðstøðini samsvarandi hesi lóg, verða revsað við sektum, og verða tær ólógliga innflutta vørurnar konfiskeraðar.

§ 5.

Henda lóg kemur í gildi 1. apríl 1949.

Lagtingslov om indførsel af varer.

§ 1.

Varer, der er på bunden liste, kan ikke indføres uden forudgående tilladelse fra valuta-centralen, selv om importen foregår via Danmark, og selv om betaling skal ske i danske kroner.

§ 2.

Det i kundtgørelse nr. 46 af 2. december 1940, § 3, 1. stk., indeholdte forbud mod såvel direkte som indirekte at overføre betalinger til Danmark ophæves.

For at have nødvendig oversigt over landets betalingsevne meddeles der valuta-centralen hjemmel til fra postvæsenet, banker, sparekasser og andre at kræve oplysning om pengeoverførsler over 5.000 kr.

§ 3.

Ved indførsel af aviser, ugeblade og andre tryksager samt gaveparker gennem postvæsenet kræves ingen tilladelse fra valuta-centralen. Denne får hjemmel til at foreskrive og kundgøre, hvilke andre varer kan importeres gennem postvæsenet uden importbevilling fra valuta-centralen.

§ 4.

Overtrædelser af disse regler og bestemmelser, fastsatte af valuta-centralen i henhold til denne lov, straffes med bøder, og de ulovligt indførte varer konfiskeres.

§ 5.

Denne lov træder i kraft 1. april 1949.

2. og 3. viðg. 16. mars Uppskot meirilutans (P. M. Dam) fall 6--0. Uppskot meirilutans I, § 1. samtykt 14--0. Breytingaruppskot til § 2 og § 3 so breytt samtykt 14--0. Meirilutans uppskot til § 3 sett undir atkvøðugr. við navnakalli: **Ja atkvøddu:** Poul Petersen, Hákon Djurhuus, Martin Holm, Richard Long, Poul Nielsen, Kr. Djurhuus, P. H. Weihe, Frederik Bláhamar, Anth. Sørensen, Th. Petersen, Samuel Ellefsen, J. Fr. Øregaard. **Nei atkvøddu:** L. Zachariasen, P. M. Dam, S. P. Zachariasen, J. P. Davidsen. **Atkvøddu ekki:** Jens Chr. Olsen, Johan Póulsen, Johan Reinert. **Burtur:** W. Smith, og varð meirilutauppskotið til § 3 so stätt samtykt við 12--4. Lógaruppskotsins §§ 4 og 5 samtyktar 13--0 og lógin í síni heild samtykt 14--0. Meirilutans uppskot II samtykt 14--0.

127. Havnabygging í Runavík

Tann 16. mars 1949 varð samtykt við 18—0 söljóðandi:

Uppskot til samtyktar
frá havna- og veganevndini:

Samt. skriv frá Nes sóknar kommunustýri 5.1.49, mælir vega- og havnanevndin til, at Nes sóknarstýri fær lovi til at byggja havnina í Runavíkini íó so, at peningarín, ið nýttur verður, ikki verður hægri enn Løgtingið hevur ásett, annars skal lögtingsverkføðingurin føra umsjónina.

128. Val av álitismönnum og nevndum

Tann 16. mars 1949 fór fram val av álitismönnum og nevndum:

1. FOLKATINGSVALNEVND

A. Suðurstreymoyar prestagjald.

a. Fastir limir.

Arnold Egholm, kassameistari, Tórshavn. H. O. Hansen, direktørur, ibd., Nyholm Debess, rørliggjari, ibd., H. A. Djurhuus, lærari, ibd., J. P. Henriksen, inkassator, ibd., Chr. Gutfesen, málarí, ibd., Ole Chr. Skaale, ibd.

b. Tiltaksmenn.

Oluf Nielsen, prentari, ibd., Clement Clementsen, keypmaður, ibd., Th. J. Jacobsen, telegrafistur, ibd., Johs. Simonsen, múrari, ibd., Andor Eirikstoft, timburmaður, ibd., Johs. Weihe, stjóri, ibd., Joen Jacobsen, fiski-
maður, ibd.

B. Norðstreymoyar prestagjald.

a. Fastur limur.

Aksel Hansen, prókuristur, Vestmanna.

b. Tiltaksmaður.

Hans Iversen, keypmaður, Kvívík.

C. Eysturoyar sýsla.**a. Fastur limur.**

Sigurd Petersen, Fuglafirði.

b. Tiltaksmaður.

Joh. M. Fr. Poulsen, lærari, Strondum.

D. Norðuroya sýsla.**a. Fastur limur.**

Sofus Larsen, bakari, Klakksvík.

b. Tiltaksmaður.

Einar Waag, bryggjari, Klakksvík.

E. Vága sýsla.**a. Fastur limur.**

Poul Joensen, lærari, Sandavági.

b. Tiltaksmaður.

Eli Lauritsen, Sörvági.

F. Sandoyar sýsla.**a. Fastur limur.**

Gunnar Winther, revisor, Sandi.

b. Tiltaksmaður.

Hákon Dam, lærari, Sandi.

G. Suðuroya sýsla.**a. Fastur limur.**

Jasper Holm, Tvøroyri.

b. Tiltaksmaður.

J. Beia, bankastjóri, Tvøroyri.

2. LØGTINGSVALNEVND**A. Suðurstreymoyar prestagjald.****a. Fastir limir.**

Thomas Jacob Jacobsen, telegrafistur, Tórshavn, H. O. Hansen, direktørur, ibd., Andor Eiríkstoft, timburmaður, ibd.

b. Tiltaksmenn.

Carl Jensen, direktørur, ibd., Chr. Guttusen, málari, ibd.

B. Norðstreymoyar prestagjald.**a. Fastir limir.**

Gunnar Dahl-Olsen, sýslumaður, Vestmanna, Poul Johs. Samuelsen, keypmaður, Haldórsvík, Haldor Olsen, Vestmanna.

b. Tiltaksmenn.

Samuel Jacob Egholm, kongsbóndi, Streymnes, Hans Nolsøe, kassameistari, Vestmanna.

C. Eysturoyar sýsla.**a. Fastir limir.**

Elieser Reynberg, Fuglafirði, Joh. M. Fr. Poulsen, lærari, Strondum, Jacob Simonsen, lærari, Gøtu.

b. Tiltaksmenn.

Johs. Petersen, træsniður, Saltnesi, Samuel P. Hansen, Norðragøtu.

D. Norðuroya sýsla.**a. Fastir limir.**

Olaf Olsen, keypmaður, Klakksvík, Absalon Maturas, keypmaður, Hvannasundi, Hans Biskopstøð, kongsbóndi, Klakksvík.

b. Tiltaksmenn.

Karl Joensen, kongsbóndi, Klakksvík, Debes Christiansen, keypmaður, Norðdepli.

E. Vága sýsla.**a. Fastir limir.**

D. Danielsen, lærari, Sørvági, D. P. Nielsen, keypmaður, Miðvági, Joen. Heine Joensen, Bø.

b. Tiltaksmenn.

Michel Danielsen á Ryggi, lærari, Bø, Th. J. Thomsen, fiskimaður, Sørvági.

F. Sandoyar sýsla.**a. Fastir limir.**

Gunnar Winther, revisor, Sandi, Anthonius Sørensen, keypmaður, Húsavík, J. Kristen Joensen, keypmaður, Sandi.

b. Tiltaksmenn.

Edvard Hjalt, træsniður, Sandi, J. Dalberg, royndarstjóri, Sandi.

G. Suðuroya sýsla.**a. Fastir limir.**

Johan Djurhuus, lærari, Vági, Jasper Holm, Tvøroyri, Gunnar Petersen, kontoristur, Tvøroyri.

b. Tiltaksmenn.

Daniel Oliver Holm, keypmaður, Hvalba, Samuel Johansen, lærari, Vági.

VAL AV ALITISMONNUM OG NEVNDUM**3. Vgrunevndin:**

J. Fr. Øregaard, Wm. Smith, S. Ellefsen, Fr. Bláhamar, A. Sørensen, H. Iversen, P. H. Weihe.

Tiltaksmenn: S. P. Zachariasen, J. Reinert, Poul Petersen, Hákon Djurhuus, Martin Holm, Johan Poulsen, Poul Nielsen.

4. Kirkjustjórnin:

S. Ellefsen, Johan Poulsen, J. Fr. Øregaard.

5. Skúlastjórnin:

P. M. Dam, R. Long, Johan Poulsen.

6. **Grannskoðarar til Færø Amts Sparekasse:**
Aakjær Jensen, Keypmannahavn, Hákun Dam, Sandi.
Tiltaksmaður: S. Heiddfeldt, Tórshavn.
7. **Nevndin fyri Føroya realskúla:**
J. P. Henriksen, Tórshavn, Jens Pauli í Dali, Tórshavn, Johan Danielsen, postmeistari, Tórshavn.
8. **Nevndin fyri Skipafelagið Føroya:**
O. J. Jensen, Tórshavn, P. M. Dam, Tvøroyri.
9. **Umboðsmaður tingsins á aðalfundi Skipafelagsins Føroya:**
Poul Nielsen.
10. **Umboðsmaður tingsins á aðalfundi p/f Sjóvinnubankans:**
Poul Nielsen.
11. **Skúlabókanevndin:**
R. Long, tiltaksmaður, Johan Kallsoy, Eiði,
P. M. Dam, tiltaksmaður J. H. Danbjørg, Porkeri,
Joh. M. Fr. Poulsen, tiltaksmaður Poul Nielsen.
12. **Stýrið fyri vinnulánsgrunnin:**
Poul Petersen, tiltaksmaður Thorstein Petersen,
Richard Long, tiltaksmaður Jens Pauli í Dali,
P. M. Dam, tiltaksmaður J. Fr. Øregaard,
Joh. M. Fr. Poulsen, tiltaksmaður Aage Mikkelsen, Tórshavn,
Martin Djurhuus, tiltaksmaður Jens Chr. Olsen.
13. **Grannskoðarar til vinnulánsgrunnin:**
J. H. Schrøter, Tórshavn, Hákun Dam, Sandi.
14. **Stýrið fyri »Mentunargrunn Føroya Løgtings«:**
P. M. Dam, Richard Long, Johan Poulsen.
Tiltaksmenn: S. P. Zachariassen, Martin Holm, Poul Nielsen.
15. **Yvirheilsuvörðarnevndin:**
J. P. Henriksen, Tórshavn, Djóni Weihe, Tórshavn, Sofus Dahl-Christiansen, Tórshavn.
16. **Húsdjóranevndin:**
Jóannes Dalsgaard, jarðabrúkari, Hoyvík, Elías Húsgarð, Syðrugøta.
Tiltaksmenn: Poul Müller, Tórshavn, Jógván Húsgarð, Hoyvík.
17. **Nevnd viðv. nevningaárslistanum:**
Vilhelm Tórshøj, byggimeistari, Tórshavn, Trygve Samuelson, sakførari, Tórshavn.
18. **Nevnd viðv. nevningagrundlistanum:**
Suðuroya sýsla:
Viggo Dahl, Vági, Niels Nattestad, Hvalbø, Poul Nolsøe, Tvøroyri.

Sandoyar sýsla:

Jens Pauli Antonilussen, Húsavík, Johan Dalberg, Sandi, Oliver Eystberg, Skopun.

Streymoyar sýsla:

Johs. S. Dam, Kollafirði, Johan Reinert, Vestmanna, Jens Pauli í Dalí, Tórshavn.

Eysturoya sýsla:

Jacob Lambauge, Lamba, Karl Kristiansen, Fuglafirði, Elieser Reynberg, Fuglafirði.

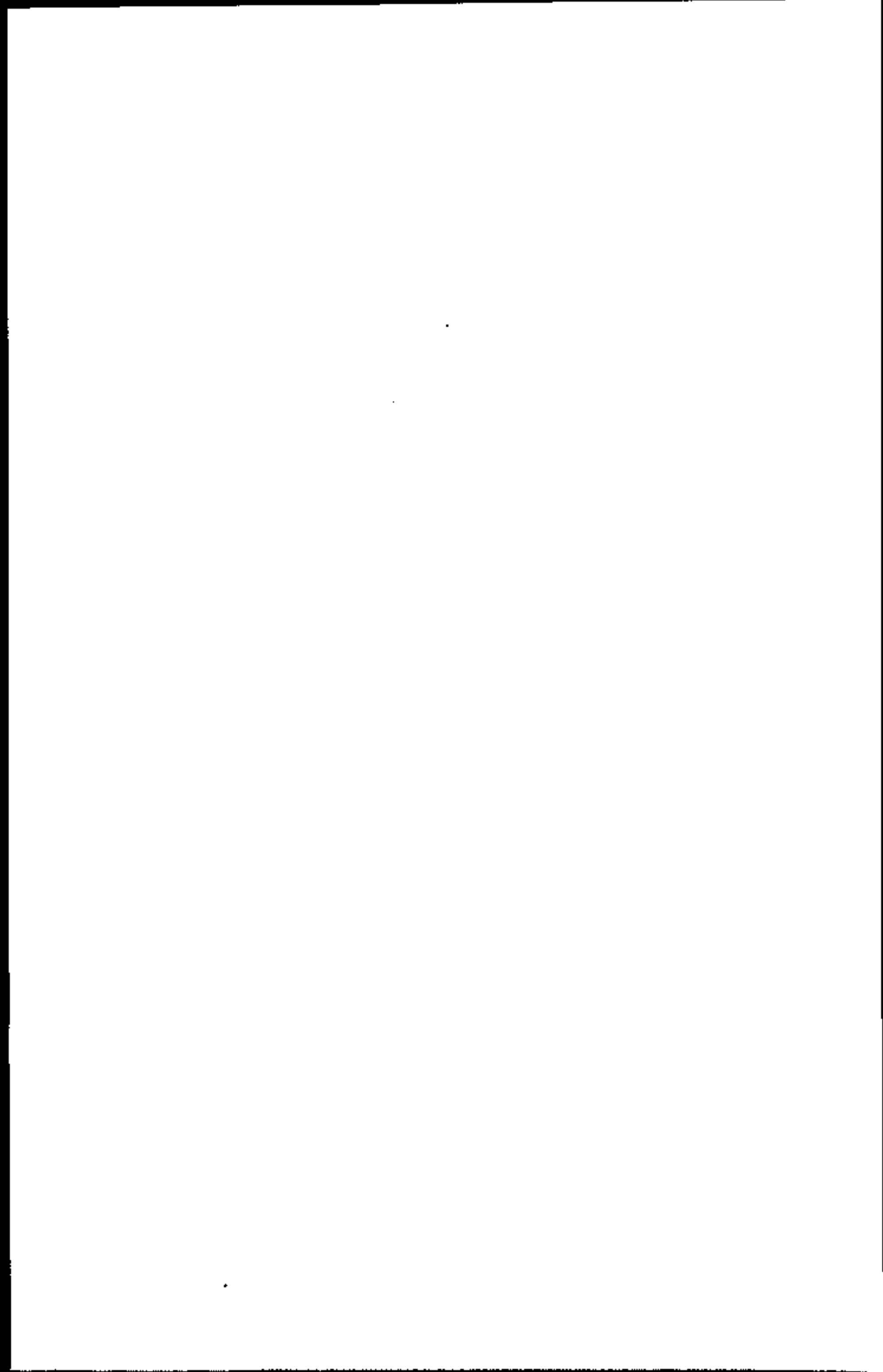
Norðuroya sýsla:

Johs. Joensen, skipari, Syðradali, Jacob Johs. Matras, Viðareiði, J. P. Sólstein, Klakksvík.

Vága sýsla:

Joen Rasmussen, Sörvági, Jacob Joensen, smíðjumei-tari, Miðvági, Petur a Lofti, Sandavági.

Tingið endaði 16. mars 1949, og fundirnir vóru 117.

ROKNSKAPIR
OG
FÍGGJARSTANDUR
LØGTINGSINS
1947

Amts

Roknskapur

Inntøkur:

Figgjarættan:

	Kr.	oyr.	Kr.	oyr.
§ 1. a. Jarðaskattur	9.000,00		8.967,88	
b. Løgtingsskattur	2.700.000,00		2.315.000,27	
c. Tøllur	1.700.000,00		2.941,439,79	
d. Skipagjald	5.000,00		12.641,46	
e. Handilsloyvir	1.500,00		1.150,00	
f. Vinningsbýti	13.000,00		13.000,00	
g. Stuttleikaskattur	50.000,00		50.249,07	
h. Álíknað kommununum	50.000,00		50.000,00	
i. Inntøka av grindaveiðu	500,00		11.638,49	
j. Rentur av lögtingsskatti o. a.	20.000,00		45.248,90	
k. Rentur	10.000,00		16.822,40	
l. Ymist	5.000,00		2.211,34	

At flyta ... 4.564.000,00 5.468.369,60

grunnurin.

fýri 1947.

Útreiðslur:

Figgjarætlan:

	Kr. oyr.	Kr. oyr.
§ 2. Løgting og løgtingsstovnar:		
a. Tingmannaløn	80.000,00	119.106,20
b. Løgtingsskrivstovan	45.000,00	49.932,60
c. Líkningarráðið	30.000,00	32.642,47
d. Løgtingsverkføðingurin	40.000,00	39.144,18
e. Priskontrolráðið	30.000,00	31.941,48
f. Løgtingshúsið	10.000,00	14.048,86
g. Prentan o. a.	15.000,00	24.956,09
§ 3. Sjúkrahús, lækna o. t.:		
a. Sjúkrahúsin	555.000,00	742.864,47
b. Bróstsjúkrahúsið	140.000,00	215.684,96
c. Hvíldarheimið «Naina»	13.000,00	13.000,00
d. Farsóttir	5.000,00	5.794,54
e. Ljósmeður	15.000,00	16.422,93
f. Lækna	6.000,00	7.748,22
g. Karantínuútreiðslur	1.000,00	,
h. Eykalækni	5.000,00	,
i. Sjúkrahjálpi o. a.	5.000,00	2.696,87
§ 4. Skúla- og mentunarmál:		
a. 1. Læraralønir	250.000,00	244.952,89
2. Dýrtíðarviðbót	345.000,00	386.715,90
b. Løgtingsins studentaskeið	50.000,00	54.960,89
c. Studningur til næmingar:		
1. Til skúlabørn	1.400,00	1.400,00
2. Ferðaútreiðslur	600,00	,
3. Læraraskúlanæmingar	2.000,00	2.000,00
4. Bygdanæmingar í realskúla og á studentaskeiðinum	15.000,00	4.800,00
5. Læraranámskeið	1.000,00	5.600,00
6. Lesandi í úrheiminum	15.000,00	7.600,00
7. Handverks-, jarðabrúks- og handilsskúlanæmingar	20.000,00	14.800,00
d. 1. Amtsbókasavnið	9.060,00	9.060,00
Eyka	6.000,00	,
2. Bókasavnið á Tvøroyri	1.000,00	,
3. Bygdabókasøvn	3.000,00	300,00
4. Skjolasavnið	6.875,00	6.875,00
Eyka	3.000,00	1.125,00
e. Realskúlin	25.000,00	26.152,00
f. Føroya Fólkaháskúli	6.000,00	6.000,00
g. Fimleikagrunnur Føroya	50.000,00	50.000,00
h. Nýggir skúlar	100.000,00	10.271,91
i. Eftirlønargrunnur lærara	2.000,00	4.000,00
j. Barnaheimið	5.000,00	12.200,00
Eyka	5.000,00	5.000,00
Nýtt barnaheim	6.000,00	5.000,00
k. Útgrefstur, uppskrivan av staðarnøvnum o.t.	4.000,00	3.784,50
At flyta...	1.926.935,00	2.178.581,76

Inntøkur:

Figgjarættan:

Kr. øyr.

Kr. øyr.

Flutt . . . 4.564.000,00 5.468.369,60

 4.564.000,00 5.468.369,60

		Þiggjarættan:	
		Kr. öyr.	Kr. öyr.
	Flutt...	1.926.935,00	2.178.581,96
l.	Ymiskir studningar og heiðurslönir	12.900,00	13.250,00
m.	Listasavn	10.000,00	3.000,00
n.	Ymist	10.000,00	2.935,55
§ 5.	Landbúnaðurinn:		
a.	Jarðagrunnurinn	10.000,00	10.000,00
b.	Búnaðarnevndir	2.500,00	5.000,00
c.	Føroya Búnaðarfelag	600,00	1.200,00
d.	Landbrúksráðið til húsdjóraalan	7.500,00	7.500,00
e.	Uppdyrkingar og útskiptingararbeiði	125.000,00	113.743,82
f.	Djórakæðin	2.575,00	4.150,08
g.	Annað	3.000,00	6.803,20
h.	Landbrúksskúli	20.000,00	60.000,00
i.	Búnaðaramboð	25.000,00	25.000,00
§ 6.	Samferðslumál:		
a.	Havnir, brýr og lendingar:		
1.	Storri havnir	400.000,00	397.042,97
2.	Brýr og lendingar	200.000,00	164.869,60
3.	Nyggj havnaættan	200.000,00	197.010,54
b.	Vegir	400.000,00	371.870,01
c.	Veggrunnurinn	10.000,00	10.000,00
d.	Smiril og Ternan	150.000,00	156.749,45
§ 7.	Social mál:		
a.	Socialhjálpi	100.000,00	113.233,68
b.	Einkjubörn	10.500,00	9.803,18
c.	Dýrtíðarviðbót til allisrentunjóttara, einkjubörn o. t.	450.000,00	492.232,80
d.	Til grunnin fyri óarbeiðsfóttar fiskimenn.	15.000,00	15.000,00
§ 8.	Lögreglumál o. a.:		
a.	Dóms- og lögreglumál	30.000,00	55.498,68
b.	Valum viðvíkjandi	5.000,00	2.446,70
c.	Þerðaútreiðslur sýslumanna	3.000,00	5.301,54
§ 9.	Ymist:		
a.	Landsnevndin til ymisk yrkismál	10.000,00	14.700,00
b.	Skaðabótur, kreppufyriskipanir o. t.	80.000,00	48.387,97
c.	Óvantaðar útreiðslur	15.000,00	11.973,58
§ 10.	Eftirlönir:		
	Til eftirlönargrunn lögtingsins	25.000,00	25.000,00
	Eftirlönir	6.990,00	6.990,12
§ 11.	Kirkjugrunnurinn:	35.000,00	36.000,00
	Flögvollurinn í Vágum	40.000,00	7.517,50
	Nýtt lögtingshús	100.000,00	100.000,00
	Forngrípagoymsla	25.000,00	25.000,00
	Sjómannsstova í Grønlandi	5.000,00	5.000,00
	Sendimenn		98.918,40
	Tilbygging sjúkrahús		43.288,12
	Mentunargrunnurinn		10.000,00
	S/S Oyrnafjall		14.570,75
	Oljubingi		5.287,47
	Munur	92.500,00	593.512,13
		4.564.000,00	5.468.369,60

Fíggjarstandur

Ognir:

	Kr. øyr.
1. Eftirstøða av jaeðaskatti.....	14.224,50
2. — „ skatti álíknaður kommunum.....	103.872,65
3. — „ lögtingsskatti ..	1.784.146,11
4. Eftirstøða av sektum	26.000,00
5. Fyrirframgreiðslur:	
Miðvág og Skopun havn	158.240,11
Útr. viðv. sinnissjúk i Bretlandi	30.199,99
Annað	56.977,98
6. Lán	211.517,76
7. Lán frá socialgrunninum til Vágs ravmagnsverk	284.444,90
8. Hjá bankum og sparikassa	109.005,67
9. Í millumrokning við ríkiskassan	1.359.634,44
10. Kassabeholdningur	- 141.391,95
11. Tilgóðar hjá vøruhandlinum	1.000.000,00
12. Í millumrokning við ymisk fond o. t.:	
Bróstsjúkrahúsið	14.178,00
Sjúkrahúsini	474.959,51
Studentaskeiðið	2.330,00
Kavarabúnin	
13. Lutabrev	130.000,00
Skip	434.181,69
Hús	410.077,00
Oljubingið Seldarfirði	298.432,62
Oyrnafjall — —	2.200.000,00
14. Goldið ríkiskassanum viðv. láni til Vágs ravmagnsverk ..	250.000,00
15. Lán frá vinnulánsgrunninum	7.914.620,72
16. Flogvøllurin	63.260,00

17.168.915,04

amtsgrunnsins 31. des. 1947.

Skuld:

	Kr. oyt.
1. Færø Amts Sparekasse	31.250,00
2. Obligatióslán til vøruhandilin (1941)	168.200,00
3. Obligatióslán til vinnulánsgrunnin (1945)	860.400,00
4. Føroya vanlukkutrygging	603.333,34
5. Føroya sjóvátrygging	270.000,00
6. Suðuroyar sparikassi	42.500,00
7. Norðoya sparikassi	683.250,00
8. Færø Amts Sparekasse ..	1.761.250,00
9. Sjóvinnubankin	340.000,00
10. Ríkiskassin	1.800.000,00
Ríkiskassin lán «Oyrnafjall»	2.200.000,00
11. Føroya Banki	200.000,00
12. Amtsfátækrgrunnurin	182.095,62
13. Kirkjugrunnurin	108.650,27
14. Dr. J. Jacobsens legat	15.168,82
15. Vegagrunnurin	131.124,62
16. Grindagarnið	1.429,73
17. Kavarabúnin	1.780,73
18. Fimleikagrunnurin	117.428,35
19. Konto fyri vegastudningi	600.000,00
20. Kvæðaaavskrivan	4.338,67
21. Útvarpsgrunnurin	60.000,00
22. Vinnulánsgrunnurin	1.549.127,85
23. Socialgrunnurin	1.148.368,10
24. Mentunargrunnur Føroya lögtings	220.000,00
25. Konto saltfiskagjald	25.506,78
26. Búnaðarskúli	60.000,00
27. Nýggj havnaætlan	190.000,00
28. Nýtt lögtingshús	100.000,00
29. Førgripagoymslan	25.000,00
30. Ábyrgdargrunnurin	355.000,00
31. Tiltaksgrunnurin	406.548,36
32. Eftirlønargrunnur lögtingsins	150.000,00
33. Eftirlønargrunnur bróstsjúkrahúsins	9.616,31
34. Konto: avskrivan lán	100.000,00
35. Ogn pr. 1. januar 1941	589.680,29
36. Ogn pt. 1. januar 1947	1.458.355,07
Avlop	599.512,13
	17.168.915,04

Løgtingsins

Roknskapur

Inntøkur:

	Kr.	oyr.
I. Løgtingsstudningur	48.291,98	
II. Tórshavnar kommuna	1.000,00	
III. Næmingar	12.560,00	
	61.851,98	
Eftirstøður	2.330,00	

Fátækragrunnur

Roknskapur

Inntøkur:

	Kr.	oyr.
I. Rentur	1.065,61	
II. Arvagjald	35.118,45	
III. Sektir	6.114,90	
IV. Gjöld fyri handilsloyvi, firma og prókura	1.162,00	
	43.460,96	

Figgjarstandur

Ognir:

	Kr.	oyr.
Eftirstøður	8.192,07	
Færø Amts Sparekasse	8.999,68	
Í rokning við amtsgrunnin	208.962,76	
	226.154,51	

Studentaskeið.

fyrir 1947.

Útreiðslur:

	Kr. öyr.
A. Læraralönir	58.898,48
B. Undirvísingartilfar	1.800,82
C. Ymist	1.012,68
D. Frípláss	100,00
E. Avskrivað eftirstöðla	40,00
	61.851,98

Lögtingsins.

fyrir 1937.

Útreiðslur:

	Kr. öyr.
A. Alimentatión	7.093,62
B. Studn. til avskr. skuld, Skálavíkar kommuna	1.000,00
C. Avskrivað sekteftirstöðu	395,00
Munur	34.972,34
	43.460,96

31. dec. 1947.

Nettoogn 226.154,51

Kirkju

Roknskapur

Inntøkur:

	Kr.	oyr.
A. Endurgjald fyri tíggjunda	7.800,00	
B. Innflutningsgjald	20.000,00	
C. Eykastudningur úr amtsgrunninum	15.000,00	
D. Stórhvalagjald	1.000,00	

 43.800,00

Figgjarstandur

Ognir:

Kr. oyr.

I rokning við amtsgrunnin	108.650,27

grunnurin.

fyri árið 1947.

Útreiðslur:

	Kr.	oyr.
I. Studningur til nýggjar kirkjur	7.502,31	
II. Umvølingar av kirkjum	18.521,19	
III. Studningur til kirkjugarðar	271,92	
IV. Prestaflutningur	8.800,00	
V. Ymist	576,50	
Munur	8.128,08	
	43.800,00	

31. dec. 1947.

Skuld:

Kr. oyr.

Nettoogn 108.650,27

Føroya

Roknskapur

Inntøkur:

	Kr.	oyr.
A. Sjúklingagjald	19.195,00	
B. Studningur frá rikiskassanum	56.058,00	
C. Urtagarður og húsdjór	3.000,00	
D. Ambulant röntgenfotografering	530,00	
E. Afturrindan av jarðferðarútreiðslum	220,00	
F. Ymist	866,65	
G. Løgtingsstudningur	200.964,96	

280.834,61

bróstsjúkrahús.

1947.

Útreiðslur:

	Kr. öyr.
1. Løn.....	89.875,75
2. Kostarhald	103.426,21
3. Hiti og ljós	41.481,36
4. Urtaðarður og húsdjór	577,40
5. Medicin	2.096,98
6. Umvælan av húsum.....	8.417,61
7. Inventar og maskinur	19.275,64
8. Röntgen.....	2.250,49
9. Vask og reingeran	5.298,82
10. Trygging o. t.	354,00
11. Skrivstovuhalð o. a.	3.147,06
12. Koyrsla o. t.	1.639,75
13. Ymist	2.983,54
14. Avskrivað	10,00
	280.834,61

Skúla

Roknskapur

Inntøkur :

	Kr. oyr.
1. Ríkisstudningur	61.183,57
2. Rentur	1.540,64
3. Endurgjald av Kerslev kirkjutiggjundum	14,33
4. Endurgjald av eftirlønarútreiðslum	1.090,60
5. Studningur til uttanbyggja næmingar	1.200,00
6. Studningur frá Tórshavnar kommunu ..	150,00
7. Næmingarnir	18.785,00
8. Læraraskúlin	900,00
9. Leiga	1.695,00
10. Innkommar eftirstøður	920,60
11. Amtsgrunnurin studningur	25.000,00
12. Húsaviðurgjald t. lærarar	1.152,00
Hall	31,52
	113.663,26

grunnurinn.

fyrir árið 1947.

Útreiðslur:

	Kr. öyr.
1. Eftirløn.....	3.295,08
2. Læraraløn.....	77.193,48
3. Studningur til úttanbýggja næminga.....	1.200,00
4. Løn roknskaparhaldarans o. t.	505,00
5. Skattur.....	963,28
6. Trygging.....	892,00
7. Umvælingar og keyp av nýggjum búnyttum.....	9.027,17
8. Ljós og hiti.....	8.893,81
9. Reingeran.....	9.018,00
10. Undirvisingartilfar o. t.....	869,70
11. Aðrar útreiðslur.....	905,14
12. Eftirstöður.....	778,10
13. Avskrivað.....	122,50
	113.663,26

Grunnurinn 31. december 1947:

	Kr. öyr.
Rentuberandi peningur.....	36.490,92
Í sparikassa, banka og kontant.....	2.136,44
	38.627,36

Eftirlønargrunnur realskúlans.

	Kr. öyr.
31. dec. 1947.....	19.543,95

«Smi»

Roknskapur frá

Inntøkur:

	Kr.	oyr.
I. Farmagjald	146.914,07	
II. Ferðapeningur	104.169,00	
III. Postpeningur	25.000,00	
IV. Selt mat, öl og cigarettir	3.320,00	
V. Studningur úr amltsgrunninum	81.000,00	

 360.403,07

Fíggjarstandur

Ogn:

	Kr.	oyr.
«Smiril»s virðiskonto	229.523,63	
Kassapeningur	1.661,56	
Innistandandi í A/S Føroya Banka	3.784,12	
Innistandandi í P/f Sjóvinnubankanum	3.270,64	
Tilgóðar hjá «Ternuni»	71.437,28	
Ymiskir debitorar	9.329,02	
Inventar-konto	2.913,61	
	321.919,86	

rið».

1. apríl 1947 til 31. mars 1948.*Útreiðslur:*

	Kr.	oyr.
A. Manningarløn	81.767,13	
B. Kostarhald	31.283,62	
C. Kol og bunkring	136.423,92	
D. Smyrjuolja, tvistur o. a. til maskinuna	4.347,39	
E. Umsiting og umvøling	63.549,34	
F. Tryggingatgjald	7.927,25	
G. Ómaksløn og arbeiði umborð	22.607,43	
H. Eykafar	500,00	
I. Postflutningur til og frá «Smiril»	5.969,74	
J. Telefon, pappír, prentan og telegramm	5.598,18	
K. Prosentir til manningina	2.400,00	
L. Administratión	3.000,00	
M. Vantandi vørur	1.318,23	
N. Ilavnarpeningur	1.984,45	
O. Ymist	2.750,70	
	371.427,38	
Undirskot at flyta til figgjarstandin	11.024,31	
	360.403,07	

31. mars 1948.*Skuld:*

	Kr.	oyt.
Skuld til Trolkol	45.061,19	
Ymiskir kreditorar	19.774,54	
Kapitalkonto 31. mars 1948	268.108,44	
Flutt frá rakstrarroknskapinum	11.024,31	
	257.084,13	
	321.919,86	

Pastor Engelsteds Legat.

	Kr.	oyr.
Realskúlalegatið 31. desember 1947	1.581,43	
Eftirlønarlegatið	3.364,41	

Grunnnurin til keyp av góðum skúlabókum.

	Kr.	oyr.
31. december 1947	2.488,47	

Eftirlønargrunnur lærara.

Inntøkur:

	Kr.	oyr.
I. Rakstrargrunnur í ársbyrjan	82.403,98	
II. Eftirlønarfrádrag	8.472,72	
III. Refusión av goldnari eftirløn	79.450,00	
IV. Frá kommununum	6.788,20	
V. Rentur	10.940,86	
VI. Ríkisstudningur	14.000,00	
VII. Løgtingsstudningur	2.000,00	
	204.055,76	

Útreiðslur:

	Kr.	oyr.
A. Eftirløn	106.818,24	
B. Flutt til kapitalkonto	10.547,36	
C. Løn roknskaparhaldarans, porto o. t.	1.935,00	
D. Rakstrargrunnurin 31. desember 1947:		
	Kr.	oyr.
Færø Amts Sparekasse	60.240,06	
Kassapeningur	24.515,10	
	84.755,16	
	204.055,76	

Kapitalkonto.

31. desember 1947: Obligationer		499.540,00
Færø Amts Sparekasse	24.005,94	
Føroya Banki	28.104,83	
		52.110,77
		551.650,77

Landsbókasavnið.

	Kr. öyr.
Grunnurin 1. apríl 1947	217,76
Ríkisstudningur	10.000,00
Lögtingið (harav cyka 3.000,00)	12.060,00
Tórshavnar kommuna	1.466,25
Ymist	193,10
	23.937,11

Útreiðslur:

	Kr. öyr.
Løn	8.070,00
Eftirløn	2.000,00
Ljós og hiti	4.566,59
Bókakeyp og innbinding	2.099,94
Rentur og avborgan	478,09
Útreiðslur til telefon, skatt og trygging	624,69
Umvælan	43,00
Reingeran, porto, frakt o. t.	4.558,20
Kassapenningur og í banka 31. mars 1948	1.496,60
	23.937,11

Skjallasavnið.

Inntøkur:

	Kr. öyr.
Kassapeningur 1. apríl 1947	1.560,16
Ríkisstudningur	2.500,00
Løgtingsstudningur	6.875,00
	10.935,16

Útreiðslur:

	Kr. öyr.
Løn	6.620,00
Ljós og hiti	779,24
Rentur og avborgan	82,50
Telefon og reingeran	65,00
Ymist	27,90
Kassapeningar 31. mars 1948 í banka	3.360,52
	10.935,16

Frágreiðsla

um

raksturinn av telefonverki Føroya Lögtings fyri árið 1947.

I. YMISK BREK

a. Landlinjurnar.

Januar byrjaði toyur, men vindsamur. Við endan av mánaðinum fór hann so smátt at kava á högætt. Kavin belt á og nördist í hvørjum, so at stórkavi lá bæði í februar og mars. So stórus var kavin í stöðum, at linjur á $7\frac{1}{2}$ m steyrum Jógu undir. Annars var veðrið toluliga gott yvirhøvur. Álvarsamur ljuskaði kom ikki á, fyrrenn kavin um endan á mars fór at toya. Har sum skrið kom á hann, t. d. í Kallsoyargalvi og Lórvíkslíð brotnaði linjurnar í stórum, og tað varði fleiri dagar, áðrenn komast kundi at at bóta skaðan.

a. Sjókaðalar.

Hin gamli kaðalin Sandvík Toftir var brekaður í árinum, og hann er tí eftirhugdur og umvældur.

II. HÖVUÐSEFTIRLIT

Telefonverkið hevur aldri verið so illa státt við stálinjutráð, og tað hevur víst seg ómöguligt at fáa fatur í hann. Útskipting av tráði á hövuðslinjunum hevur tí ikki kunnað farið fram, hóast tað mangar staðir er neyðugt.

III. NYBYGGING

Vegna tilfarstrot hevur öll nýbygging noyðst at steðga, út yvir teir telefonfelagar, ið komnir eru aftrat. Annars eru nýggj stöðarborð sett upp í Klakksvík við uttanbýggjaborði fyri seg og innanbýggjaborði við 320 nummörum.

IV. STÖÐIR, TELEFONFELAGAR OG TELEFONLINJUR

Um áramótið 1947—48 voru 98 listaförandi stöðir. Av ekki listaförandi stöðum voru 3 (Gjógvin, Hattarvík og Skælingur) og umframt voru 2 samtalustöðir (Kaldhaksbotnur og Kolbeinagjógv). Av stöðum sum bert voru radiostöðir voru við árs enda 4 (Fugloy, Nólsoy, Skúvoy og Koltur). Umframt var radiostöð á Viðareiði (nú flutt til Klakksvíkar), í Tórshavn og á Sandi, harumframt St. Dímun, ið er at rokna sum telefonfelaði av Sandi. Tórshavn hevur radiotelefonsamband við vitar-
nar á Borðini og í Mykinesi, sum eisini verða roknaðir fyri telefonstöðir (í Mykinesi tó sjálv bygðin gjógnum linju).

Við árs enda hövdu fylgjandi telefonstöðir telefonfelagar sum viðmerkt í tølum:

Argir.....	3	Kvívík.....	14	Skálavík.....	3
Árnafjörður ..	2	Lambi	3	Skáli	9
Borðan.....	1	Langasandur ..	1	Skopun.....	9
Bøur	2	Ljósa.....	1	Strendur.....	19
Eiði.....	8	Lorvík.....	14	Streymnes	3
Elduvík.....	1	Miðvágur	25	Sund	1
Fámjin.....	1	Nes	3	Sunnbøur.....	4
Froðbøur.....	1	Norðdepil.....	3	Svinoy.....	3
Fuglafjörður ..	38	Norðragöta ...	4	Syðradal. (K)	1
Funningur	1	Norðskáli	3	Syðrugöta	14
Gjógv.....	2	Oyndarfjörður	2	Söldarfjörður	4
Haldórsvík ...	7	Oyrareingir ..	7	Sörvágur	33
Hestur.....	1	Oyri	5	Todnes.....	4
Hósvík.....	2	Porkeri.....	6	Toftir.....	17
Hov	2	Rituvík.....	3	Tvöroyri.....	106
Húsavík.....	1	Saksun.....	1	Vágur	87
Hvalbøur	10	Saltangará ...	13	Velbastaður ..	2
Hvalvík.....	5	Saltnes.....	1	Vestmanna	46
Hvannasund ...	2	Sandavágur ...	17	Viðareiði	9
Kaldbak.....	2	Sandur.....	17	Tórshavn.....	598
Kirkjubøur ...	3	Selatrað.....	4		
Klakksvík	156	Signabøur	3		

Við árs byrjan voru 1324 telefonfelagar við 1527 apparatum og við árs enda 1383 telefonfelagar við 1590 apparatum. Aftrat voru komnir 59 telefonfelagar og eingin fráfallin.

Longdin av telefonlinjum var:

Linjur millum bygda :	694 km	tvíleiðara	luftlinjur.
	123	— einleiðara	—
	120	— tvíleiðara	sjókaðal.
	12	— einleiðara	—
Innanbyggja linjur:	290	— tvíleiðara	luftlinjur.
	360	—	jarðkaðal.

V. RAKSTURIN

Inntökan av telefonfelagagjaldi hevur verið kr. 159.462,66 móti 154.013,98 í 1946. Tað er ein framgongd uppá kr. 5.448,68.

Tað eru fórdar 362.146 samtalur og send 39.190 telefontelegram móti 367.361 samt. í 1946.

Inntökan av samt., telefontelegramnum, boðum og eykagjaldi í 1947 hevur verið kr. 407.030,87 móti kr. 393.689,00 í 1946.

Inntökan av telefontelegramnum er kr. 29.527,35 móti 21.678,25 í 1946.

Ymsar inntökur hava givið kr. 27.158,48 móti 23.506,09 í 1946. Öll ársinntökan í 1947 er kr. 623.179,36 móti kr. 592.887,50 í 1946. Útreiðslurnar eru:

Rakstrarútreiðslur (stjórnarútreiðslur, rakstur stöðanna, umvøling, ymsar útreiðslur og ótökar eftirstöður)	kr. 638.874,78
Nýbygging	kr. 7.433,54
	kr. 646.308,32

Trotið á roknskapinum er so stótt burtursæð frá nýbygging, kr. 15.695,42. Taka vil nýbyggingarútreiðslurnar við, hevur raksturinn givið eina veruliga minnkað av verksins peningagongnum av kr. 23.128,96.

Um 1. aug. 1948 fara kanningar fram um hvussu radio telefon-sambandið við Suðuroy skal verða sett á stovn. Síðan verður farið undir at fáa tað í lag. Eina tíð var vón um, at arbeiðið við jarðakaðal gjøgnum Eysturoy kundi byrja á vári 1949, men seiuri hevur tað víst seg, at Nordisk Kabel- og Traadfabrik hevur trupulleikar við at fáa tillar til hesa kaðalgerð. Um 3—3½ ár kunna vil rokna við at farið verður undir at seta upp automattelefonstöð í Tórshavn. Keypisáttmáli um automat-telefonstöðina er gjørdur við svenska P/f. L. M. Ericsson fyri um 660.000 kr., danskar. Um 3 ár má so nýtt stöðarhús til telefonstöð í Havn standa liðugt.

Louis Zachariasen.

Álíkningin á kommunurum fyr 1949.

	Sóknar kommuna	Fólka- tal	Skattar- inntøka	Eftir skattar- inntøku 1/2	Eftir samtykt løgtingsins	Tilsamans
1	Fugloyar	201	388710	114	55	209
2	Svinoyar	198	334750	98	65	163
3	Viðoyar	538	847000	249	200	449
4	Klakksvíkar	2456	6875550	2019	1910	3929
5	Kunoyar	197	411450	121	133	254
6	Mikladals	151	224620	66	65	131
7	Húsa	187	336184	99	95	194
8	Elduvíkar	377	128950	38	50	88
9	Oyndarfjarðar		450000	132	125	257
10	Fuglafjarðar	1090	2301090	676	710	1386
11	Lorvíkar	496	918860	270	205	475
12	Gøtu	676	1402010	412	325	737
13	Nes	1730	2693700	791	830	1621
14	Sjóar	1086	2128120	625	752	1377
15	Sunda	285	438050	128	125	253
16	Eiðis	629	1097950	322	300	622
17	Gjáar	442	408150	120	110	230
18	Funnings		240650	71	55	126
19	Haldórsvíkar	413	555250	163	200	363
20	Saksunar	50	29200	8	25	33
21	Hvalvíkar	436	634470	186	195	381
22	Kollafjarðar	452	663200	195	220	415
23	Kvívíkar	473	1010995	297	280	577
24	Vestmanna	1002	2669770	784	690	1474
25	Kaldbaks	140	171100	50	60	110
26	Flavnar uttanb	400	866150	254	240	494
27	Kirkjubøar	109	158600	46	70	116
28	Hests	126	206080	60	80	140
29	Nólsoyar	316	462750	140	115	255
30	Sandavágs	650	1690290	496	355	851
31	Miðvágs	707	1315440	386	295	681
32	Sørvágs	776	1844950	542	500	1042
33	Biggjar	123	138290	41	45	86
34	Mykines	121	177400	52	70	122
35	Sands	630	853450	245	265	510
36	Skopunar	444	722600	212	130	342
37	Skálavíkar	248	348440	102	90	192
38	Flúsavíkar	268	220250	65	60	125
39	Skúoyar	174	246400	72	60	132
40	Hvalbíar	830	2178660	659	430	1069
41	Froðbíar	1991	4840722	1422	1270	2692
42	Fámjins	216	375818	110	90	200
43	Høvs	199	330200	97	95	192
44	Porkeris	447	899900	264	215	479
45	Vágs	1624	4177300	1227	1150	2377
46	Sunnbíar	684	1143760	336	330	666
47	Tórshavnar	4390	17562750	5158	6325	11483
		29178	68099979	20000	20000	40000

the 1990s, the number of people in the UK who are employed in the public sector has increased by 1.5 million (1990-1999) (Department of Health 2000).

There is a growing emphasis on the need to improve the quality of care in the public sector. The Department of Health (2000) has set out a number of key objectives for the public sector, including the need to improve the quality of care, to reduce the waiting time for treatment, and to improve the efficiency of the public sector. The Department of Health (2000) has also set out a number of key objectives for the private sector, including the need to improve the quality of care, to reduce the waiting time for treatment, and to improve the efficiency of the private sector.

The Department of Health (2000) has also set out a number of key objectives for the voluntary sector, including the need to improve the quality of care, to reduce the waiting time for treatment, and to improve the efficiency of the voluntary sector. The Department of Health (2000) has also set out a number of key objectives for the independent sector, including the need to improve the quality of care, to reduce the waiting time for treatment, and to improve the efficiency of the independent sector.

The Department of Health (2000) has also set out a number of key objectives for the public sector, including the need to improve the quality of care, to reduce the waiting time for treatment, and to improve the efficiency of the public sector. The Department of Health (2000) has also set out a number of key objectives for the private sector, including the need to improve the quality of care, to reduce the waiting time for treatment, and to improve the efficiency of the private sector.

The Department of Health (2000) has also set out a number of key objectives for the voluntary sector, including the need to improve the quality of care, to reduce the waiting time for treatment, and to improve the efficiency of the voluntary sector. The Department of Health (2000) has also set out a number of key objectives for the independent sector, including the need to improve the quality of care, to reduce the waiting time for treatment, and to improve the efficiency of the independent sector.

The Department of Health (2000) has also set out a number of key objectives for the public sector, including the need to improve the quality of care, to reduce the waiting time for treatment, and to improve the efficiency of the public sector. The Department of Health (2000) has also set out a number of key objectives for the private sector, including the need to improve the quality of care, to reduce the waiting time for treatment, and to improve the efficiency of the private sector.

The Department of Health (2000) has also set out a number of key objectives for the voluntary sector, including the need to improve the quality of care, to reduce the waiting time for treatment, and to improve the efficiency of the voluntary sector. The Department of Health (2000) has also set out a number of key objectives for the independent sector, including the need to improve the quality of care, to reduce the waiting time for treatment, and to improve the efficiency of the independent sector.

The Department of Health (2000) has also set out a number of key objectives for the public sector, including the need to improve the quality of care, to reduce the waiting time for treatment, and to improve the efficiency of the public sector. The Department of Health (2000) has also set out a number of key objectives for the private sector, including the need to improve the quality of care, to reduce the waiting time for treatment, and to improve the efficiency of the private sector.

ALIT

I

lögtingsmáli nr. 4/1948 (eykating apríl):

Tingskipanin.

Ríkislóg nr. 36, 23. mars 1948, og kunngerð nr. 11, 31. mars 1948 um Föroya heimastýri komu í gildi 1. apríl ár. Tað er neyðugt at broyta tingskipanina, og nevndin, sum hevur havt hetta mál til viðgerðar, setur fram hetta

Uppskot.

Tingskipan Föroya Lögtings.

Almennar reglur.

§ 1.

Tá lögtingið kemur saman aftaná nýval, skal elsti tingmaður stýra umrøðunum, til valbrøvini eru granskað og formaður og næstformaður valdir.

Elsti tingmaður biður 6 tingmenn gera hesa granskan. Teir granska í tveimum deildum valbrøvini hjá teimum tingmonnum, sum valdir eru 1) fyrri Norðuroyar, Eysturoy, Norðstreymoy og Vágar og 2) fyrri Suðuroy, Sandoy og Suðuroy og fara aftur um aftur útrokningar lögmannsins og gera uppskot til tingið.

Uppskotini kunnu berast fram munnliga, og tingið kann taka avgerð um valini á sama fundi, sum uppskotini eru framborin.

Avgerð um gildi ella ógildi av valunum verður tikin eftir atkvøðu við ella imóti.

Tingmaður kann ikki, fyrr enn val hansara er góðkent, verða nevndarmaður ella taka lut í tingsins umrøðum ella atkvøðugreiðslum; hó kann hann við valbrævagranskingina taka lut í umrøðum og greiða atkvøðu, til hansara egna val er gjørt ógildugt ella avgerðin útskotin.

§ 2.

Tingið velur formann, næstformann

og 2 skrivarar. Eingin kann allan loyvi tingsins nokta at taka við vali. Formaður, næstformaður og skrivarar kunnu uokta at lata seg velja í lingnevndir.

Valini fara fram hvørja ferð ein lögtingsseta byrjar, og tá ein tingsala, ið er slitin, tí lögtingið er uppløyst, verður uppástur tikin. Formaður skal framvegis verða valdur av nýggjum, tá 7 tingmenn skrivliga og við minst 3 daga freist krevja tað.

§ 3.

Formaður og næstformaður verða valdir við lufbundnum vali, so at hin fyrst valdi er formaður, og hin næst valdi er næstformaður. Um tveir ella fleiri bótkar eru líka stórir, verður lutakast.

§ 4.

Formaðurin stýrir umrøður á lögtingi og ansar, at all fer fram í góðum lagi. Við formaðurin taka tótt í umrøðuni meira enn hansara formaannslarv krevur, skal hann lata næstformannin ella í hansara forfall annan tingskrivaran taka formaannsessio so leingi. Er eingin skrivari á tingi, skal hin elsti tingmaður, ið inni er, verða fundarstjóri.

§ 5.

Skrivararnir verða valdir við lufbundnum vali sbr. § 3.

§ 6.

Skrivararnir halda gerðabók undir umsjón formannsins og skrifa í hana tey mál, sum hava verið til viðgerðar á fundum, og úrslit teirra. Í byrjan fundu skal gerðabók frá síðsta fundi verða lísín og undirskrivað av formanni og skrivara. Mólmæli viðvíkjandi gerðabókini skulu straks setast fram, og verður so avgerð at taka við atkvøðugreiðslu uttan kjak og eftir uppskoti formannsins.

§ 7.

Við atkvøðugreiðslu tetta skrivararnir atkvøðurnar, tá teir fyrst sjálvir hava greitt atkvøðu. Úrslitið siga teir formanninum, sum so kunngerð tinginum tað. Skrivararnir skifta starvið sín ámillum í samráð við formannin.

§ 8.

Formaðurin ásetir, áðrenn hvør fundur er lokin, dagsskrá fyri næsta fund. Tó kann skráin ásetast eftir samtykt tingsins, um 6 tingmenn krevja tað skrivliga og gera uppskot til serstaka dagsskrá.

Tá dagsskrá ikki er ásett eftir tingsamtykt, kann formaðurin broyta röðina á teinum málum, sum eru á dagsskrá, ella taka mál av dagsskrá, tá ið hann sigur tinginum orsøkina, men hann kann ikki uttan samtykt tingsins eftir § 38 taka upp mál, sum ikki eru á dagsskrá.

NEVNDIR

§ 9.

Tingið kann skipa fastar nevndir, har mál, ið saman hoyra, verða heind í, og nevndir fyri einstök mál. Til hesar kunnu eisini selnri nýggj mál verða víst, tá tey eru knýtt til ella eru skyld við hitt fyrra málið. Eitt mál kann verða víst til nevndar á einum hvørjum viðgerðarstigi ella verða víst til rannsóknar í einari nevnd, ið fyrr er sett. Verður hetta gjørt, tá ein viðgerð er byrjað, verður viðgerðin steðgað.

§ 10.

Í hvørjari lögtingssetu, tá tingið er sett, verða skipaðar hesar föstu nevndir:

1. Fíggiarnevnd við 7 tingmonnum.
2. Nevnd við 3 tingmonnum viðvíkjandi umsóknunum.
3. Nevnd við 3 tingmonnum til við-

gerðar av frágreiðslu frá landsstýrslinum.

§ 11.

So skjótt nevndin kemur saman, velur hon formann, og hann skal vera framsögumaður, um nevndin ikki samtykkir annað. Nevndin ger umhugsan sína til framleggingar. Ikki má mál takast til umrøðu, fyrrrenn minst 2 samdøgur aftaná, at nevndarumhugsan varð framlögð.

Framløga.

§ 12.

Öll nevndar- tingmanna, landsstýrismanna- ella ríkisumboðsmannsins framløga skal vera so ríkilig, at hvør tingmaður fær sítt eintakið.

Broytingaruppskot.

§ 13.

Broytingaruppskot til uppskot, sum eru til viðgerðar, skulu verða givin tingformanni í hendi í so góðari tíð, at tey kunnu verða framlögð á fundi dagin fyri, tey koma til umrøðu. Broytingaruppskotið um býti av atkvøðugreiðsluni viðvíkjandi einari löggreið ella einum øðrum upprunalligum uppskoti kann tó setast fram munnliga, líka til greinín ella uppskotið fer til atkvøðugreiðslu. Undirbroytingaruppskot kann tingmaður bera fram við byrjan av tí fundi, tað skal verða tikið til umrøðu. Öll nevndin, lögmaður, landsstýrismaður ella ríkisumboðsmaður kann eisini bera fram broytingaruppskot við sama stutta freisti, men aðrir einans tá tingið samtykkir tað. Við samtykt tingsins kunnu eisini broytingaruppskot og undirbroytingaruppskot, ið verða borin fram á fundi, koma til viðgerðar. Undirbroytingaruppskot, ið verða borin fram á fundi, koma til viðgerðar. Undirbroytingaruppskot hevur hvør tingmaður einsgeris rætt til at bera fram (sbr. § 17).

Tá eitt uppskot, broytingaruppskot ella undirbroytingaruppskot verður afturtekið, hevur annar tingmaður, lögmaður, landsstýrismaður eins og ríkisumboðsmaðurin loyvi at taka tað uppaltur.

Lógaruppskot.

§ 14.

Lógaruppskot skal hava lögsnið.

Uppskot kann verða sett fram av landsstýrismanni, ríkisumboðsmanninum ella einum ella fleiri tingmonnum, og boðað verður frá tí á löglingsfundi. Tingformaðurin gevur uppskotsmanninum høvi at bera tað fram.

Talutiðin fyri hann, ið framber, er upp til $\frac{1}{2}$ tíma. Tó kann formaðurin um neyðugt leingja røðutiðina.

Uppskotini skulu verða bytt tingmonnum í seinasta lagi 2 dagar undan fyrstu viðgerð.

Lógaruppskot skal hava 3 viðgerðir á tingi.

§ 15.

Við fyrstu viðgerð verður uppskotið umrøtt í síni heild. Tó kann boðað verða frá ætlan um broytingaruppskot og slutt røtt um tað. Loyvi er ongum undir hesari viðgerð at tala meir enn tvær reisir, tó eru landsstýrismenn og ríkisumboðsmaðurin undantíknir. Talutiðin er fyri framsögumenn flokkanna: fyrstu ferð $\frac{3}{4}$ tími, aðru ferð 15 minuttir; fyri aðrar tingmenn: fyrstu ferð 30 minuttir, aðru ferð 10 minuttir; fyri landsstýrismenn og ríkisumboðsmannin: fyrstu ferð $\frac{3}{4}$ tími, aðru ferð 15 minuttir og hvørja fylgjandi ferð 10 minuttir. Formaðurin kann harumframt geva tingmanni orðið til at gera stutta rættleiðing.

Um tingmaður talar longur enn loyvt, tekur formaðurin orðið frá honum aftaná einaferð at hava mint hann á, at tíðin er úti. Um so verður, kann ávarandi ikki aftur fáa orðið í sama máli.

Um málið er rúgvumikið, ella aðrar serstakar orsaker tala fyri, kann formaðurin loyva leingjan av teimum talutiðum, ið eru ásettar í hesari grein. Áheitan um hetta verður at bera fram fyri formannin, áðrenn viðgerðin byrjar.

Tá ið málið er umrøtt á henda hátt, ger tingið av, um lógaruppskotið skal koma til aðru viðgerð.

§ 16.

Við aðru viðgerð, ið ikki má fara fram, fyrrenn 3 dagar aftaná 1. viðgerð, kunnu verða umrødd bæði lógaruppskot í síni heild, einstakar greinir og framsett broytingaruppskot.

Tingmenn mugu undantíkið „stuttar rættleiðingar“ (smbr. § 15, 1. stk.) bert tala tvær reisir. Framsögumenn fyri nevndir, fyri ein meiriluta ella ein minniluta í nevndini og fram-

sögumaður fyri flokk, ið er ummæltur, megu 1. ferð tala hava orðið, tala hálvan tíma, aðru ferð 15 minuttir. Aðrir tingmenn mugu bert tala atvikavíst 20 minuttir og 10 minuttir. Talutiðin fyri limir landsstýrisins og ríkisumboðsmannin er fyrstu ferð 1 tími, aðru ferð $\frac{1}{2}$ tími og so 10 min.

Reglan í § 15, 2. stk., verður tilsvareandi nýtt við aðru viðgerð av lógaruppskotinum.

Beint aftaná umrøðuna verður atkvøtt um greinir lógaruppskotsins og tey framsettu broytingaruppskot.

At enda verður avgjört við atkvøðugreiðslu, um lógaruppskotið, so vorðið, skal fara ill 3. viðgerð.

§ 17.

Triðja viðgerð má ikki fara fram fyrr enn 3 dagar aftaná aðru viðgerð. Til 3. viðgerð kunnu broytingaruppskot bert verða framsett av viðgerðarnevndini, av meiriluta ella minniluta í nevndini, av landsstýrinum, ríkisumboðsmanninum ella av 4 tingmonnum í felag (smbr. tó § 13 um undirbroytingaruppskot). Broytingaruppskot og tær greinir, tey eru framsett til, verða at umrøða fyrst.

Viðvíkjandi broytingaruppskotum kann nevndarframsögumaðurin og ein framsögumaður fyri hvønn av hinum flokkunum við hesa viðgerð fáa orðið tvær ferðir hvør, fyrru ferð 15 minuttir, aðru ferð 5 minuttir. Aðrir tingmenn kunnu fáa orðið einaferð í 5 minuttir. Landsstýrismenn og ríkisumboðsmaðurin kunnu tala fyrstu ferð 15 minuttir, hvørja fylgjandi ferð 5 minuttir.

Broytingaruppskotini koma fyrst til atkvøðugreiðslu.

At enda kann tingið slutt umrøða lógaruppskotið so vorðið og atkvøðuháttin. Til hesa umrøðu fær eingin meira enn 5 minuttir.

So fer fram atkvøðugreiðsla um endaligu samtykt tingsins av lógaruppskotinum.

Reglan í § 15, 2. stk., verður tilsvareandi nýtt til triðju viðgerðar av lógaruppskotinum.

Samtykt lógaruppskot verða undirskrivað av formanninum og øðrum skrivara og send lögmanni.

Onnur sjálvstøðug uppskot.

§ 18.

Onnur sjálvstøðug uppskot enn lógaruppskot verða at skriva sum upp-

skot til samtyktar. Boðað verður frá teinum á fundi. Um viðgerðarhátturinn ekki sérstaklega er ásettur í tingskipanini, fyriskipar tingið á einum seinri fundi eftir uppskoti frá formanninum, á hvönn hátt hesi mál verða at viðgera. Tó kann einki uppskot verða samtykt á sama fundi, sum hefur líkið viðgerð um viðgerðarháttin.

Fyrirspurningar.

§ 19.

Ynskir tingmaður at fáa alment mál til umröðu og krevja frágreiðing af viðvikjandi frá einum ella fleiri landsstýrismönnum ella ríkisumboðsmanninum, verður hella at skipa við einum fyrirspurningi, ið væl greiddur verður givin formanninum í hendur. Formaðurinn boðar frá fyrirspurninginum á sama ella fyrstkomandi fundi. Á næsta fundi ger tingið av, um fyrirspurningurinn kann verða framsettur. Um loyvi — sum skal vera utan umröðu — verður givið, sigur formaðurinn ávarandi landsstýrismanni ella -monnum ella ríkisumboðsmanninum frá orðaljóðinum. Fyrirspurningurinn verður framsettur og viðgjörður á seinri fundi, tó í seinasta lagi vikudagin aflaná, at tingið hefur jákað viðgerð. Um hann, ið spurður verður, heldur, at almenn umröða av málinum í lötuni vil verða landinum til bágu, gevur hann fyrirspyrjarantun boð um hella. Viðgerðin verður so goymd. Talutiðin er samsvarandi reglunum í § 15.

Aflurtøka, avvising, yvirgongd til næsta mál á dagsskránni.

§ 20.

Uppskot frá landsstýrismönnum og ríkisumboðsmanninum eins og uppskot frá tingmonnum kunnu á hvönn viðgerðarstigi verða aflurtlikin. Beint aflaná at aflurtøka er boðað tinginum, spyr formaðurin, um uppskotið verður upptikið av öðrum (tingmanni, landsstýrismanni ella ríkisumboðsmanninum).

§ 21.

Uppskot ella broytingaruppskot kunnu eftir áheitan frá tingmanni verða burturvíst. Áheitanin verður at seta fram, áðrenn annar tingmaður enn hann, ið har uppskotið fram, hefur havt orðið. Tingið avger so uttan orðanskifti, um tað verður at burturvísa.

§ 22.

Undir hvörjari umröðu kann verða sett fram nærri greint krav um yvirgongd til næsta mál á dagsskránni (greind dagsskrá). Hetta krav má tó skrivliga verða boðað formanninum, áðrenn tað verður viðgjört. Broytingaruppskot og undirbroytingaruppskot til kravið kunnu verða sett fram skrivliga á sama fundi undir viðgerðini.

Um tilík greind dagsskrá ikki verður sett fram í sambandi við ein fyrirspurning (§ 19), men undir almennari viðgerð á tingi, eru talutiðirnar undanfikið „stullar rættleiðingar“ hesar: uppskotsframberarln og ein framsöguumaður fyri hvönn av hinum flokkunum kunnu fáa orðið ívær reisar, atvikavist $\frac{1}{2}$ tíma og 15 minuttir. Aðrir tingmenn kunnu fáa orðið íværreisar atvikavist 15 minuttir og 5 minuttir. Talutiðin er fyri landsstýrismenn og ríkisumboðsmannin fyrstu ferð 45 minuttir, aðru ferð 15 minuttir og hvörja fylgjandi ferð 5 minuttir.

Umsóknir.

§ 23.

Eingin umsókn kann verða flýdd tinginum utan av tingmanni. Til umsóknir verða roknað bæði bønabræv, adressur, kærur og líkandi áheitanir frá monnum, ið ikki eru tingmenn. Tá ið formaðurin hefur boðað frá umsóknini á fundi, verður hon beind til ta nevnd, sum hann, ið hefur borið hana fram, krevur hana vísta til, ella, um tilíkt krav ikki er sett fram, til nevnd, sum formaðurin avger.

Nevndin, ið umsóknin er beind til, gevur, sérstakt ella í samband við aðrar umsóknir, áliti í málinum, og ger av, um hon heldur orsök vera til at seta uppskot fram fyri tingið. Verður uppskot sett fram, fer tað til aðru viðgerð eftir reglunum um aðru viðgerð av lógaruppskotum; verður einki uppskot sett fram, er loyvi hvörjum tingmanni at seta fram uppskot til samtyktar viðvikjandi umsóknini (smbr. § 18).

Umröðan.

§ 24.

Tingmaður, sum hefur liðið um orðið og tingið tað, skal røða frá talarapalli tingsins.

§ 25.

Leyvi formannsins krevst til upplestur.

§ 26.

Formaðurinn gefur tingmonnum orðið í teirri röð, sum teir hava biðið um það; íó kann hann gera undantak frá hesum viðvikjandi framsögumonnunum fyrri teir ymsu flokkarnar eios og fyrri at lata ymsar hugsanir skifta ella orðadrátt um ávís punkt enda, eins og hann kann geva tingmanni orðið uttunum skipanina til at gera stutta rættleiðing. Landsstýrismonnum og ríkisumboðsmanninum er heimilt at krevja orðið, so ofta teim lystir. Annars skulu teir fylgja tingskipanini.

§ 27.

Tingmaður skal geva seg undir avgerð formannsins í öllum, sum viðvikir li at halda góðan tingsið, og kann eisini vísa formanninum á, tá ið góður tingsiður ikki verður hildin av öðrum. Tá ið ein tingmaður á sama fundi er átaladur tvær ferðir fyrri óskil, kann tingið eftir uppskoti formannsins nokta honum at fáa orðið aftur á sama fundi. Verður ófriður, steðgar formaðurin fundinum ella um neyðugt endar hann.

§ 28.

Viðmælis ella mótmælis rómur er ósiður á tingi.

§ 29.

Heldur formaðurin, at umröðurnar gerast ov mikið langröknar, kann hann skjóta upp, at lær verða endaðar, og tingið tekur tá avgerð av hesum uttan umröðu. Somuleiðis kunnu 4 tingmenn krevja, at greidd verður atkvøða um, antin umröðurnar skulu enda ella ikki. Növnini á hesum tingmonnum skulu skrivast í gerðabókina.

Val og aðrar atkvøðugreiðslur.

§ 30.

Tingið kann ikki gera nakra samtykt, tá ið ikki meiri enn helmingur tingmanna er á fundi og fyrri.

§ 31.

Formaðurinn ræður fyrri, hvussu atkvøðugreiðslan verður skift, og hvussu hon fer fram, íó ræður tingið fyrri hesum, um 4 tingmenn krevja það. Formaðurinn og ein av hinum 4 tingmonnum kunnu hvør taka til orða einaferð um hetta.

§ 32.

Formaðurinn hevur heimild til, tá ið hann kann sæla, at allir eru á einum máli, at gera kunnugt, at uppskotið er samtykt uttan atkvøðugreiðslu, um eingin krevur tilika, íó undantikið hina avgerandi samtykt av lógaruppskoti ella öðrum sjálvsstöðugum uppskoti.

Annars fer atkvøðugreiðslan fram á lara hátt, at tingmenn reisa seg úr sæti, og atkvøða eigur allíð at roynast við og ímóti. Er atkvøðugreiðslan fallin so, at ikki nóg nógvar atkvøður eru greiddar, letur formaðurin navnakkall fara fram. Somuleiðis er formanni heimilt at lata atkvøðugreiðslu fara fram við navnakkalli annaðhvørt alt fyrri eitt ella, um atkvøðugreiðslu er áður larin fram, men tykist honum eftir frásögn skrivaranna ógreið. Somuleiðis kunnu 4 tingmenn krevja navnakkall, áðrenn atkvøðugreiðslan byrjar, og skulu növn teirra verða skrivað í gerðabókina.

§ 33.

Venligt lutfallsval verður at nýta, har meir enn ein maður skal verða valdur. Mannagongdin er henda: Tingmennirnir verða ut býta í flokkar hvør fyrri seg umfatandi teir, sum í einstökum máli, fyrri eina tíð ella fyrri fyrst, hava sagt formanninum frá, at teir vilja greiða atkvøðu í felagskapi.

Val av teimum almennu umboðsmönnum, sum lögtingið hevur at kjósa, fer fram eftir munnlígun uppskoti frá tingmanni, tá ið 4 av teimum tingmonnum, sum eru á fundi, eru á einum máli harum. Annars verður valt skrivliga.

Tá ið einans ein maður skal veljast, krevist meira enn helmingurin av teim við skrivaðum atkvøðuseðlum greiddi atkvøðum. Verður einki tilíki atkvøðutal nátt við fyrstu kosning, skal verða valt av nýggjum við óbundið val. Fær heldur ikki tá þakar nóg nógvar atkvøður, skal verða valt millum tveir. Við triðju atkvøðugreiðslu verður valt millum teirra, ið finga flestar atkvøður við 2. atkvøðugreiðslu og um fleiri finga javngóðar atkvøður við val, ræður latakast. Um teir báðir við hina bundnu atkvøðugreiðsluna eisini fáa javnnógvar atkvøður, ræður latakast.

Atkvøðuseðil er uttan gildi, tá ið hann hevur fleiri növn enn menn, ið

skulu verða valdir, ella nakað navn, sum er ógreiniligt ella óviðkomandi.

§ 34.

Uppskot kann ikki verða broytt á sama fundi, sum tað er samtykt. Fyri at broyta eitt av tinginum í somu dingsetu avgerandi samtykt uppskot krevst, at minst $\frac{2}{3}$ av øllum tingmonnum greiða atkvøðu fyri.

Fundarskipan.

§ 35.

Fundir tingsins skulu haldast fyri opnum durum. Tá kann formaðurin ella 4 tingmenn krevja, at allir áhoyrarar skulu fara út, og ger tá tingið av, um málið skal til umrøðu fyri opnum ella afturlatnum durum.

§ 36.

Formaðurin skipar fyri atgongdini til fundar fyri opnum durum. Um áhoyrarar ikki eru kvirrir, kann formaðurin vísa út teimum, ið gera óljóð, og um tørvur er á, øllum áhoyrarum.

Farloyvi.

§ 37.

Tingmaður hevur fundarskyldu,

uttan so hann hevur lógligt forfall ella farloyvi.

Hann skal senda formanninum boð um forfall, og formaðurin ger tinginum betta kunnugt.

Fer maður frá som tingmaður, skal varamaður taka sæti á tingi. Tingið kann samtykkja, at varamaður bráðfengis tekur sæti á tingi, tá ið tingmaður boðar formanninum, at hann vegna sjúku, burturferð í almennum starvi ella av aðrari orsøk í minsta lagi í ein mánað ikki kann luttaka í tingfundum. Tingið gevur honum so farloyvi. Tingsamtyktin verður gjørd uttan umrøðu eftir numligum uppskoti frá formanninum. Starv varamaunsins endar, tá ávarandi tingmaður boðar formanninum frá, at hann aftur kann mæta á tingi.

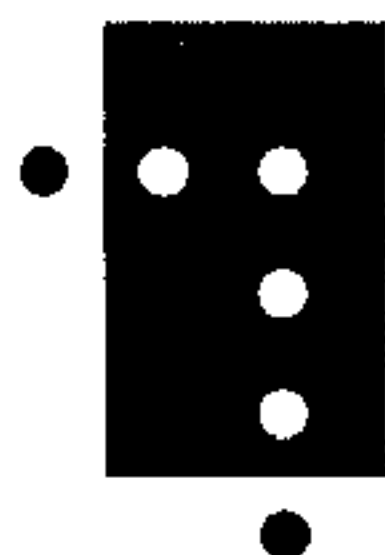
Frávík.

§ 38.

Eftir uppskoti frá formanninum ella eftir skrivligum uppskoti frá 6 tingmonnum kunnu í sera átroðkandi førum áðurnevndu reglur verða fráviktar, um tær ikki hvíla á reglum í stýrisskipanarlógini, tá minst helvin av tingmonnum greiða atkvøðu.

Føroya Løgting, 30. apríl 1948.

RED: 10 X

Nasjonalbibliotek

Nasjonalbiblioteket

National Library of Norway

Rana Division

N-8607 Mo i Rana

Telephone: +47 75 12 11 11 Telefax: +47 75 12 12

